

การพัฒนาโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครู
เพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

DEVELOPMENT OF A TEACHING MODEL FOR THE CREATIVE DRAMA PROCESS FOR
TEACHERS TO DEVELOP ADVANCED THINKING AMONG JUNIOR HIGH SCHOOL
STUDENTS

โกมล ศรีทองสุข

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2566

การพัฒนาโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครู
เพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ปริญญานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปีการศึกษา 2566
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

DEVELOPMENT OF A TEACHING MODEL FOR THE CREATIVE DRAMA PROCESS FOR
TEACHERS TO DEVELOP ADVANCED THINKING AMONG JUNIOR HIGH SCHOOL
STUDENTS

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of DOCTOR OF EDUCATION
(Ed.D. (Arts Education))

Faculty of Fine Arts, Srinakharinwirot University

2023

Copyright of Srinakharinwirot University

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

การพัฒนาโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครู
เพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ของ

โกมล ศรีทองสุข

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์

..... ที่ปรึกษาหลัก ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรวีน แพทยานนท์)

(รองศาสตราจารย์ ดร.พรประพิทร์ เผ่าสวัสดิ์)

..... ที่ปรึกษาร่วม

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติกรณ์ นพอุดมพันธุ์)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระวีวรรณ วรรณวิไชย)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพดล อินทร์จันทร์)

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครู เพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
ผู้วิจัย	โกมล ศรีทองสุข
ปริญญา	การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์
ปีการศึกษา	2566
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประวัน แพทยานนท์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิตติกรรณ์ นพอุดมพันธุ์

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาสภาพการสอนของครูผู้สอนที่ใช้กิจกรรมละครเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง 2. พัฒนาโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 3. ศึกษาประสิทธิผลและรับรองโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น การดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 4 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพการสอนของครู กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนและครู 3 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูล คือ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์เชิงลึก ระยะที่ 2 พัฒนาโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครู โดยผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโมเดลการสอน ระยะที่ 3 นำโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครู ทดลองใช้จัดอบรมครูเชิงปฏิบัติการ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง ครูผู้สอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นไม่กำหนดรายวิชาจำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ โมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครู แบบประเมินการออกแบบการจัดการเรียนการสอน และแบบประเมินความพึงพอใจของครู ระยะที่ 4 ประเมินประสิทธิผลและรับรองโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครู โดยผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาประสิทธิผลและรับรองโมเดลการสอน ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพการสอนของครูผู้สอนที่ใช้กิจกรรมละครเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง การนำกิจกรรมละครมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน เป็นเครื่องมือที่ใช้สร้างการเรียนรู้ สามารถนำมาบูรณาการได้ทุกรายวิชา เป็นสื่อการสอนที่ช่วยเติมเต็มการเรียนรู้ ได้เรียนรู้เนื้อหาการสอนผ่านกิจกรรมละครที่ครูผู้สอนวางแผนให้เหมาะสมกับผู้เรียน ผู้เรียนได้ใช้สมรรถนะหลายด้านไปพร้อมกับการเรียนรู้ เข้าใจเนื้อหาการเรียนได้ง่าย พัฒนาวิธีการคิดในด้านต่าง ๆ 2. การพัฒนาโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครู ชื่อโมเดล “ADAPTTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL” เป็นการนำแนวคิดกระบวนการละครสร้างสรรค์ให้ครูนำมาปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยมีผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้โดยผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในระดับมากที่สุด 3. ประสิทธิผลและรับรองโมเดลการสอนหลังจากครูเข้ารับการอบรมผลการประเมินมีความพัฒนาขึ้นจากก่อนการเข้ารับการอบรม โดยผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด และประเมินรับรองโมเดลการสอนโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : โมเดลการสอนละครสร้างสรรค์สำหรับครู, ทักษะการคิดขั้นสูง, มัธยมศึกษาตอนต้น

Title	DEVELOPMENT OF A TEACHING MODEL FOR THE CREATIVE DRAMA PROCESS FOR TEACHERS TO DEVELOP ADVANCED THINKING AMONG JUNIOR HIGH SCHOOL STUDENTS
Author	KOMON SRITONGSUK
Degree	DOCTOR OF EDUCATION
Academic Year	2023
Thesis Advisor	Assistant Professor doctor Porawan Pattayanon
Co Advisor	Assistant Professor Doctor. Kittikorn Nopudomphan

The aims of this study are as follows: (1) to investigate the teaching practices of teachers using drama activities to develop advanced thinking skills; (2) to develop a teaching model of creative drama processes for teachers to enhance the advanced thinking skills of junior high school students; and (3) to study the effectiveness and certify the teaching model of creative drama processes for teachers to enhance the advanced thinking skills of junior high school students. The research was divided into four phases: Phase 1 studied the teaching practices of teachers, with data provided by school administrators and teachers from three schools. The data collection tools included questionnaires and in-depth interviews. Phase 2 involved developing the teaching model of creative drama processes for teachers, with qualified individuals assessing the suitability and feasibility of the teaching model. Phase 3 tested the teaching model through practical training workshops for a sample group of 30 teachers from junior high school levels. The research tools included the teaching model, instructional management design assessment, and teacher satisfaction evaluation forms. Phase 4 evaluated the effectiveness and certified the teaching model through expert assessment. The research findings revealed the following: (1) teaching practices using drama activities to develop advanced thinking skills were effective in enhancing learning across subjects, providing a comprehensive learning experience that facilitated understanding and skill development; (2) the development of the "Adaptive Drama Activity Model" successfully integrated creative drama processes into teaching practices, with high suitability and feasibility ratings from qualified assessors; and (3) the effectiveness of the teaching model was demonstrated through improved assessments post-training, with the highest level at expert certification.

Keyword : Creative Drama Teaching Model for Teachers, Advanced thinking, Junior High School level

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาระดับดุขฎีบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษาของข้าพเจ้านี้ต้องขอขอบพระคุณ
โครงการ “70 ปี 70 ทุน มศว คีนสู่สังคม” บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ในการมอบทุนการศึกษา และโอกาสการศึกษาต่อระดับปริญญาเอก เพื่อเป็นประโยชน์ของ
วิชาการและการอุดมศึกษาของไทย

ปริญญาานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสะดวกตา กรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรวัน
แพทยานนท์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติกรณั นพอุดมพันธ์ ที่ปรึกษาปริญญาานิพนธ์ที่ได้สละเวลา
อันมีค่ามาเป็นทีปรึกษา พร้อมทั้งให้คำแนะนำปริญญาานิพนธ์ด้วยความเอาใจใส่ และให้กำลังใจ

จนทำให้ปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง และขอบพระคุณ
อย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอบพระคุณคณาจารย์ในหลักสูตรการศึกษาดุขฎีบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษาทุกท่านที่
ประสิทธิประสาทความรู้ ให้คำแนะนำ ทำให้ผู้วิจัยได้รับความรู้ ทักษะและกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ
ที่พร้อมนำไปถ่ายทอดและก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่นและสังคมต่อไป

ขอบพระคุณผู้บริหาร ครู โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร

(ฝ่ายมัธยม) โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒปทุมวัน โรงเรียนสาธิตแห่ง
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่ให้ความอนุเคราะห์อย่างดียิ่ง ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำ
ปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้ ขอขอบคุณครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่เข้าร่วมอบรมเชิง
ปฏิบัติการ ที่ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอบพระคุณผู้บริหาร คณาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บิดา มารดา กัลยาณมิตร
ผู้ที่มีพระคุณทุกท่านที่เป็นกำลังใจ ให้ความช่วยเหลือ และสนับสนุนผู้วิจัยเป็นอย่างดีเสมอมา

โกมล ศรีทองสุข

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง.....	ฐ
สารบัญภาพ	ฒ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง	1
วัตถุประสงค์.....	8
สมมติฐานในการวิจัย.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
ขอบเขตของการวิจัย	9
กรอบแนวคิดในการวิจัย	12
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	13
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	15
1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑	16
1.1 จุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียน.....	16
1.2 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน.....	17
1.3 การจัดการเรียนรู้.....	18
1.4 มาตรฐานการเรียนรู้ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น	20
1.5 ตัวชี้วัดการเรียนรู้ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น	21

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการและทฤษฎีพัฒนาการรู้คิดของมัธยมศึกษาตอนต้น	27
2.1 พัฒนาการของวัยมัธยมศึกษาตอนต้น	27
2.2 ทฤษฎีพัฒนาการรู้คิดของเพียเจท์	30
3. เอกสารและแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับทักษะการคิดขั้นสูง	31
3.1 ความหมายและความสำคัญของทักษะการคิดขั้นสูง	31
3.2 คุณลักษณะของผู้ที่มีการคิดขั้นสูง	34
3.3 ปัจจัยและอุปสรรคที่ส่งผลต่อทักษะการคิดขั้นสูง	35
3.4 ระดับความสามารถด้านสมรรถนะการคิดขั้นสูงของมัธยมศึกษาตอนต้น	38
3.5 องค์ประกอบของทักษะการคิดขั้นสูง	39
3.6 ประโยชน์ของทักษะการคิดขั้นสูง	56
4. เอกสารและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง สำหรับมัธยมศึกษาตอนต้น	57
4.1 ความสำคัญของการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง	57
4.2 องค์ประกอบของการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง	58
4.3 กระบวนการสร้างความรู้ในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง	60
4.4 แนวทางการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง	61
4.5 บทบาทของครูในการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน	62
4.6 รูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงผู้เรียนของ Frank Williams	64
4.7 วิธีการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน	66
4.8 การพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนสำหรับครู	69
4.9 การวางแผนการสอนทักษะการคิดขั้นสูงให้กับผู้เรียน	71
5. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับละครสร้างสรรค์	73
5.1 ความหมายของละครสร้างสรรค์	73

5.2 การจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการละครสร้างสรรค์	74
5.3 ลักษณะของละครสร้างสรรค์.....	75
5.4 ทฤษฎีละครสร้างสรรค์ของวินนีเฟร็ด วอร์ด (Winifred Ward).....	76
5.5 การเล่นกับพัฒนาการของวัยรุ่น	77
5.6 ละครสร้างสรรค์กับการเรียนรู้ของผู้เรียน	78
5.7 กระบวนการของละครสร้างสรรค์ในห้องเรียน	79
5.8 การจัดทำแผนการสอนละครสร้างสรรค์	81
5.9 บทบาทและทักษะของครูผู้สอนในฐานะผู้นำกิจกรรมในละครสร้างสรรค์.....	84
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	85
6.1 งานวิจัยในประเทศ.....	85
6.2 งานวิจัยในต่างประเทศ.....	93
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	99
การวิจัยระยะที่ 1 (Research: R ₁) ศึกษาสภาพการสอนของครูผู้สอนที่ใช้กิจกรรมละครเพื่อ พัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน	101
1. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยระยะที่ 1	101
2. กลุ่มเป้าหมายการวิจัยระยะที่ 1	102
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลการวิจัยระยะที่ 1	103
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล	108
5. การวิเคราะห์ข้อมูล	108
การวิจัยระยะที่ 2 (Development: D ₁) พัฒนาโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์ สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	109
1. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยระยะที่ 2	109
2. กลุ่มเป้าหมายการวิจัยระยะที่ 2	109
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลระยะที่ 2	110

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล	111
5. การวิเคราะห์ข้อมูล	112
การวิจัยระยะที่ 3 (Research: R ₂) นำโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครู เพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ไปทดลองใช้จัด อบรมครูเชิงปฏิบัติการ	112
1. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยระยะที่ 3	112
2. กลุ่มเป้าหมายการวิจัยระยะที่ 3	113
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลระยะที่ 3	113
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล	115
5. การวิเคราะห์ข้อมูล	115
การวิจัยระยะที่ 4 (Development: D ₂) ประเมินประสิทธิผลและรับรองโมเดลการสอน กระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับ มัธยมศึกษาตอนต้น	116
1. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยระยะที่ 4	116
2. กลุ่มเป้าหมายระยะที่ 4	116
3. เครื่องมือในการเก็บข้อมูล	117
4. การวิเคราะห์ข้อมูล	117
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	118
ตอนที่ 1 ผลการศึกษาศภาพการสอนของครูผู้สอนที่ใช้กิจกรรมละครเพื่อพัฒนาทักษะการคิด ขั้นสูง	118
ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนา ทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	130
2.1 โมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้น สูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	131

2.2 ผลการตรวจสอบคุณภาพด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโมเดลการสอน กระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโดยผู้ทรงคุณวุฒิ.....	155
2.3 โมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้น สูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่ได้ผ่านการปรับแก้ให้สมบูรณ์ตาม คำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ.....	160
ตอนที่ 3 ผลการประเมินประสิทธิผลของโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครู เพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	187
3.1 ผลการประเมินการออกแบบการจัดการเรียนการสอนของครูก่อนเข้ารับการอบรมเชิง ปฏิบัติการโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนา ทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น.....	187
3.2 การทดลองใช้โมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนา ทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในการอบรมครู	190
3.3 ผลการประเมินการออกแบบการจัดการเรียนการสอนของครูหลังเข้ารับการอบรมเชิง ปฏิบัติการโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนา ทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น.....	195
3.4 ผลการประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อ“ADAPTTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL”.....	198
3.5 ผลรับรองประสิทธิผลของโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อ การพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโดยผู้ทรงคุณวุฒิ	199
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	203
สรุปผลการวิจัย.....	205
อภิปรายผลการวิจัย	241
ข้อเสนอแนะ	256
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	257

บรรณานุกรม 258

ภาคผนวก..... 269

ประวัติผู้เขียน..... 312

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 กลุ่มประชากรผู้ให้ข้อมูล	103
ตาราง 2 ตัวอย่างคำถามในแบบสอบถามเรื่องการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการทางด้านละคร เพื่อพัฒนาผู้เรียนเป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open – Form)	103
ตาราง 3 ตัวอย่างแบบสัมภาษณ์เชิงลึกสำหรับครูผู้สอนที่นำกระบวนการทางด้านละครมาจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนเป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open – Form)	105
ตาราง 4 ตัวอย่างแบบสัมภาษณ์เชิงลึกสำหรับผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open – Form)	106
ตาราง 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของครูผู้สอนที่ใช้กระบวนการทางด้านละครเพื่อพัฒนาผู้เรียน	119
ตาราง 6 รายละเอียดกระบวนการจัดการเรียนรู้ CREATIVE DRAMA Model เพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน มีกระบวนการจัดการเรียนรู้	140
ตาราง 7 ตัวอย่างแบบประเมินทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน	143
ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและการแปลความหมายของผลการประเมินคุณภาพด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 คน ...	156
ตาราง 9 รายละเอียดกระบวนการจัดการเรียนรู้ CREATIVE DRAMA Model เพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน มีกระบวนการจัดการเรียนรู้	180
ตาราง 10 แบบประเมินทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน	183
ตาราง 11 ผลการประเมินการออกแบบการจัดการเรียนการสอนของครูก่อนเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	188

ตาราง 12 ผลการประเมินการออกแบบการจัดการเรียนการสอนของครูหลังเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	195
ตาราง 13 ผลการประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อ“ADAPTTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL”	198
ตาราง 14 ค่าเฉลี่ยและการแปลความหมายของผลการประเมินรับรองประสิทธิผลของโมเดล ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน	199
ตาราง 15 รายละเอียดกระบวนการจัดการเรียนรู้ ADAPTTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL เพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน	228
ตาราง 16 แบบประเมินทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน	232
ตาราง 17 เกณฑ์ประเมินทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน	234

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	12
ภาพประกอบ 2 สรุปขั้นตอนวิธีดำเนินการวิจัยในลักษณะของการวิจัยและพัฒนา (Research and Development)	100
ภาพประกอบ 3 โมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครู เพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	131
ภาพประกอบ 4 รูปภาพแสดงโครงสร้างCREATIVE DRAMA Model.....	134
ภาพประกอบ 5 โมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครู เพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	160
ภาพประกอบ 6 โครงสร้าง ADAPTTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL	173
ภาพประกอบ 7 กระบวนการจัดการเรียนรู้ขั้น CRE ขั้นคิดริเริ่ม	176
ภาพประกอบ 8 กระบวนการจัดการเรียนรู้ ขั้น A ขั้นรวมให้เป็นหนึ่ง	177
ภาพประกอบ 9 กระบวนการจัดการเรียนรู้ ขั้น TIVE ขั้นแสดงและแบ่งปัน.....	178
ภาพประกอบ 10 โมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครู เพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	209
ภาพประกอบ 11 รูปภาพแสดงโครงสร้าง ADAPTTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL	221
ภาพประกอบ 12 กระบวนการจัดการเรียนรู้ขั้น CRE ขั้นคิดริเริ่ม	224
ภาพประกอบ 13 กระบวนการจัดการเรียนรู้ขั้น A ขั้นคิดริเริ่ม	226
ภาพประกอบ 14 กระบวนการจัดการเรียนรู้ขั้น TIVE ขั้นคิดริเริ่ม	227

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

คริสต์ศตวรรษที่ 21 หรือศตวรรษที่ 21 เริ่มตั้งแต่ พ.ศ. 2544 ถึง พ.ศ. 2643 นับตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงปัจจุบันก็ผ่านมาแล้วกว่า 20 ปี ประเทศไทยอยู่ในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เรียกได้ว่าเป็นยุคของโลกาภิวัตน์ เป็นยุคของความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและนวัตกรรม เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ผู้คนให้ความสำคัญกับข้อมูลข่าวสาร ความรู้ที่หลากหลาย ซึ่งแตกต่างจากในอดีตเป็นอย่างมาก เพราะไม่ว่าใครก็สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ อีกทั้งยังสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารซึ่งกันและกันได้อย่างรวดเร็วและง่ายดาย ในทั่วทุกมุมโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา การพัฒนาตนเองอยู่เสมอจึงเป็นสิ่งสำคัญ การศึกษาถือเป็นกระบวนการหนึ่งที่ใช้ในการพัฒนาตนเอง เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ควรส่งเสริมเป็นอย่างยิ่ง และอย่างที่ทราบกันดีว่าการศึกษาคือการพัฒนาคนที่ยั่งยืนและดีที่สุด ดังเช่นกระทรวงศึกษาธิการที่เล็งเห็นถึงความสำคัญ จึงได้มีการจัดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้และมีทักษะที่จำเป็นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 โดยกำหนดว่าผู้เรียนต้องมีสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ 1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นทักษะในการรับและส่งสาร มีความสามารถในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก และมุมมองของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล ทั้งยังสามารถเลือกที่จะรับหรือไม่รับข้อมูลด้วยเหตุผลและความถูกต้อง พร้อมทั้งเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อทั้งตัวเองและสังคม 2. ความสามารถในการคิด เป็นทักษะในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ สร้างสรรค์ วิจารณ์ญาณ และคิดอย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือข้อมูลเพื่อการตัดสินใจที่เหมาะสมเกี่ยวกับตนเองและสังคม 3. ความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม โดยยึดหลักเหตุผล คุณธรรม และข้อมูลที่มีอยู่ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ นำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม 4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นทักษะในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในชีวิตประจำวัน การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคม สามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสิ่งแวดล้อม 5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นทักษะในการเลือกและใช้เทคโนโลยีในด้านต่าง ๆ และมีกระบวนการทางเทคโนโลยีในการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์อย่างถูกต้องและมีคุณธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น. 6-7)

ด้วยทั้งหมดที่กล่าวมาในข้างต้น การพัฒนาตนเองอยู่เสมอเป็นสิ่งจำเป็นในยุคศตวรรษที่ 21 ซึ่งปัจจัยสำคัญที่ช่วยในการพัฒนาตนได้เป็นอย่างดีคือการศึกษา ฉะนั้นการศึกษาที่ดีจะต้องมีรูปแบบการเรียนการสอนที่ดีจึงสามารถพัฒนาผู้เรียนได้ รูปแบบการเรียนการสอนที่ดีจะต้องถูกจัดโดยครู และครูจะต้องมีคุณสมบัติที่เหมาะสมกับการเป็นผู้พัฒนาสมรรถนะเหล่านี้ให้กับผู้เรียนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ครู ผู้มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาผู้เรียน ครูในยุคศตวรรษที่ 21 ต้องไม่ใช่เพียงแค่ผู้ที่ถ่ายทอดความรู้ตามตำราเท่านั้น ครูต้องเป็นผู้สนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียน ครูผู้สอนต้องมีความรู้ความสามารถและต้องหมั่นพัฒนาตนเองให้มีทักษะใหม่ ๆ อยู่เสมอ ครูจะต้องจัดรูปแบบการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้เน้นการใช้ทักษะทุกทักษะที่มี นำไปผนวกกับความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับ ประสาท เนืองเฉลิมที่ได้กล่าวไว้ว่าครูที่ดีสร้างผู้เรียนที่ยิ่งใหญ่ได้ (Good teacher makes great students) ครูที่ดีจึงมีบทบาท สำคัญในการสร้างแรงบันดาลใจที่จะพัฒนาตนเอง ซึ่งควรมีลักษณะอย่างน้อย 10 ประการ ได้แก่ มีความรู้ เนื้อหาสาระที่ทันสมัย ถูกต้อง และครบถ้วน (Content) สามารถใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี สารสนเทศในการเรียนการสอนได้ (Computer & ICT) มีความสามารถทางการคำนวณ (Computing) ในการคาดคะเนที่นำไปสู่การพยากรณ์ได้ ยึดมั่นใน อาชีพและจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพครู (Career) ซึ่งเป็นรากฐานที่มั่นคงในการครองตน ครองคน และ ครองงาน สามารถ ติดต่อสื่อสาร (Communication) ประสานงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการสร้างเครือข่าย (Connection) การทำงานทั้งในและ นอกสถาบันได้ และเรียนรู้ร่วมกันผ่านเครือข่าย ออนไลน์ (Collaboration) ได้อย่างเท่าทัน การสร้างสรรค์ (Creativity) นวัตกรรมทางความคิด และต่อยอดสู่การพัฒนาการเรียนการสอนได้อย่าง เหมาะสมตามธรรมชาติและศักยภาพการเรียนรู้ ของผู้เรียน ขณะเดียวกัน ต้องทำงานอย่างมี วิจารณญาณ ใช้สติ มีความภูมิปัญญาทางความคิด ซึ่งการมีสติย่อมเกิดจาก จิตวิพากษ์วิจารณ์ รู้จัก ไตร่ตรองมองสภาพปัญหาอย่างลึกซึ้ง (Critical mind) จนนำไปสู่ปัญญาในการทำงานอย่างมี ความสุข (Contemplation) โดยแนวคิดหลัก 10 ประการ หรือ 10C จะช่วยพัฒนาลักษณะของการเป็นครูในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างปกติสุขพร้อมที่จะปฏิรูปตนเองสู่การเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้และพร้อมที่จะถ่ายทอดความรู้สู่ผู้เรียน (ประสาท เนืองเฉลิม, 2563) เครื่องมือสำคัญของครูในการถ่ายทอดความรู้สู่ผู้เรียนคือ รูปแบบการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 รูปแบบการเรียนการสอนและวิธีการจัดการศึกษา ครูควรจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เน้นการเรียนรู้ที่เกิดจากความต้องการของผู้เรียนและให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ เพื่อให้เกิดประสบการณ์ตรงและสามารถต่อยอดความรู้ได้ด้วยตนเอง ผู้สอนต้องสามารถสร้าง

และออกแบบสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ที่มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ อย่างมีคุณภาพ

รูปแบบการเรียนการสอน คือแผนการสอนที่ถูกจัดขึ้นโดยครูใช้เป็นตัวกลางในถ่ายทอด ความรู้ รูปแบบการเรียนการสอนจะแตกต่างกันไปตามรายวิชาและเนื้อหาที่ครูต้องการสอน แตกต่างกันไปตามวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ซึ่งมีเป้าหมายให้ผู้เรียนบรรลุผลได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด เอาไว้ในรายวิชา การบรรลุผลได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดเอาไว้ก็คือการที่ผู้เรียนสามารถตอบคำถาม ทำข้อสอบได้ถูกต้องตรงตามตำราเรียน แต่นั่นก็ยังไม่เพียงพอสำหรับการส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับ ผู้เรียน ปัญหาที่เรื้อรังในระบบการศึกษาไทย เริ่มต้นจากการที่เราต้องยอมรับก่อนว่า ครูให้ความสำคัญกับคำตอบมากกว่ากระบวนการ ครูมีความเชื่อว่าคำตอบที่ถูกต้องแม่นยำตามเนื้อหา ในรายวิชาสำคัญมากกว่าทักษะการคิดที่ผู้เรียนค้นพบในระหว่างการเรียนการสอน แม้ว่า กระทรวงศึกษาธิการจะให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้เรียนมากแค่ไหนแต่ผลสัมฤทธิ์ที่ออกมา กลับไม่ดีเท่าที่ควร ซึ่งผลสัมฤทธิ์ที่สามารถวัดได้เด่นชัดคือผลสัมฤทธิ์จากการสอบ PISA หรือ โปรแกรมประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล (Programme for International Student Assessment) คือการสอบที่สำคัญของการศึกษาระดับมัธยม มีการจัดสอบขึ้นทุก 3 ปี เพื่อวัด ทักษะด้านการอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนอายุ 15 ปีในหลายประเทศทั่วโลก จุดเน้นของการประเมิน PISA คือ การประเมินสมรรถนะผู้เรียนเกี่ยวกับการใช้ความรู้และทักษะใน ชีวิตจริงมากกว่าการเรียนตามหลักสูตรในโรงเรียน คือการนำทั้ง 3 ทักษะที่ทำการทดสอบโดยให้ ผู้เรียนผนวกเข้ากับความคิดสร้างสรรค์ (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2566) และเมื่อวันที่ 5 ธันวาคม 2566 ที่ผ่านมา มีการประกาศผลสอบ PISA พบว่าทักษะทั้ง 3 ด้านของนักเรียนไทยได้คะแนนต่ำที่สุดในรอบ 20 ปี จากผลสอบ PISA ทำให้สามารถเห็นได้อย่าง ชัดเจนว่าผู้เรียนไม่สามารถนำความรู้ที่มีมาประยุกต์ใช้ได้ เพราะปัจจุบันระบบการศึกษาของไทย รูปแบบการเรียนการสอนของครูไม่เน้นให้ผู้เรียนตั้งคำถาม ครูสอนและฝึกให้ผู้เรียนรับเนื้อหาการ สอนเพียงทางเดียว ฝึกให้เชื่อและจดจำเพื่อนำเนื้อหาในรายวิชาไปทำข้อสอบ มากกว่าฝึกให้ ผู้เรียนได้คิดค้น หากคำตอบด้วยตนเอง ให้ผู้เรียนได้คิด วิเคราะห์ ผ่านความคิดสร้างสรรค์หรือผ่าน การเชื่อมโยงทางความคิดด้วยเหตุและผล ผู้เรียนไม่ถูกฝึกให้ช่างสงสัย ให้หัดตั้งคำถามและ หาเหตุผลให้กับสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ผู้เรียนขาดการตั้งข้อสังเกตและขาดการวิเคราะห์กับสิ่งที่อยู่ รอบตัว ขาดการคิดวิพากษ์และขาดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ผู้เรียนไม่ถูกฝึกให้แสดง ความ คิดเห็นด้วยตนเองอย่างสร้างสรรค์ ครูไม่ได้ออกแบบรูปแบบการเรียนการสอนและสภาพแวดล้อม ภายในห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้ใช้ทักษะการคิด การแสดงออก การแสดง ความ คิดเห็น และใช้ประสบการณ์ที่ตนมีสร้างองค์ความรู้ใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับวิริยา วิริยารัมภะที่ได้

กล่าวไว้ว่า ครูขาดกลวิธีการสอนให้ผู้เรียนมีวิจารณญาณที่ถูกต้องและยังขาดเทคนิค ขาดวิธีการสอนใหม่ ๆ โดยยังคงยึดถือรูปแบบการสอนแบบเดิม ๆ ที่เน้นตนเองเป็นศูนย์กลางจึงทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่ายและขาดการเรียนรู้อย่างมีวิจารณญาณ (วิริยา วิริยารัมภะ, 2549, น. 36) ดังนั้นแล้ว ครูผู้สอนต้องให้ความสำคัญกับรูปแบบการเรียนการสอนที่จะส่งผลให้เกิดทักษะการคิดขั้นสูง สามารถนำความรู้ไปบูรณาการเพื่อใช้งานได้จริง พร้อมทั้งให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาการเรียนตามเกณฑ์ของรายวิชาได้อีกด้วย ในยุคสมัยนี้ ครูจะไม่สามารถใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบเดิมที่เป็นการเรียนรู้แบบทางเดียวได้อีกต่อไป รูปแบบการเรียนการสอนของครูจำเป็นที่จะต้องส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงให้กับผู้เรียน ต้องเรียนรู้และแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างครูและผู้เรียนเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ อย่างที่ แอนดริว มิลเลอร์ (Andrew Miller) โค้ชการสอนจากมหาวิทยาลัย Shanghai American School ผู้คร่ำหวอดในแวดวงการศึกษา ชี้ว่า ปฏิบัติการที่ครูไม่ทำตัวเป็นกรรมการชี้ถูกผิด แต่เป็นผู้รับฟังและเป็นผู้กระตุ้น เป็นผู้ผลักดันการคิดของนักเรียน จะส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาทักษะความคิด และยังช่วยให้ผู้เรียนมั่นใจและกล้าตอบคำถามยาก ๆ โดยไม่กลัวว่าการฟังพาดตนเองจะนำไปสู่ข้อผิดพลาด (บุญชนก ธรรมวงศา, 2561) และยังคงสอดคล้องกับดร. Jacquelyn F. Gamino ที่กล่าวว่า เมื่อครูสามารถปรับปรุงประสบการณ์การสอนของตนเอง จะส่งผลโดยตรงกับผู้เรียน คณะแผนการเรียนรู้อและการทดสอบของผู้เรียนจะดีขึ้น ครูที่มีการสอนนักเรียนเกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้ หรือ การฝึกคิดวิเคราะห์ จะสามารถปรับปรุงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในทุกสาขาวิชาได้ (นงลักษณ์ ัจจนปัญญา, 2565) จากเหตุปัจจัยทั้งหมดที่กล่าวมาส่งผลให้ผู้เรียนมีความจำเป็นที่จะต้องได้รับการฝึกทักษะการคิดอย่างเร่งด่วน เพราะมีความสำคัญทั้งในด้านของการเรียนและการใช้ชีวิตประจำวัน

ทักษะการคิดเป็นทักษะที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในศตวรรษที่ 21 ในยุคที่มีการพัฒนาและแบ่งปันข้อมูลทั่วโลกกันอย่างต่อเนื่อง การที่ผู้เรียนมีความสามารถในการจำแนกแยกแยะข้อมูล ข้อเท็จจริง มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์จะทำให้ผู้เรียนมีความโดดเด่น มีความเป็นเลิศ มีอิสรภาพทางความคิดและช่วยให้สามารถประสบความสำเร็จในด้านชีวิตและการทำงาน ในการพัฒนาทักษะการคิด วิทยที่ผู้วิจัยเห็นว่าควรเร่งพัฒนาศักยภาพในด้านทักษะการคิดคือ วิทยมัธยมศึกษาตอนต้น เพราะถือเป็นก้าวอย่างที่สำคัญในการพัฒนาบุคคลากรของประเทศให้มีศักยภาพซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีด้านพัฒนาการของฌอง เปียเจท์ นักจิตวิทยาพัฒนาการชาวสวิส ที่กล่าวว่า เด็กอายุ 13-15 ปี (วัยมัธยมศึกษาตอนต้น) จะมีพัฒนาการขั้นปฏิบัติการนามธรรม คือสามารถคิดโดยเชื่อมโยงไปยังสิ่งที่เป็นนามธรรมได้ สามารถใช้วิจารณญาณของตนเองในการคิดวิเคราะห์ หาเหตุผลแบบตรรกศาสตร์ เพื่อทำความเข้าใจกับสถานการณ์และการแก้ปัญหาได้ จะเริ่มสร้างสมมติฐานและตีความหมายทั้งจากเหตุการณ์และ

จากการใช้ภาษา วัยนี้จึงเป็นวัยที่พร้อมมากที่สุดในการเรียนรู้ทักษะการคิด วัยมัธยมศึกษาตอนต้น จะมีระดับสติปัญญา ความคิดพัฒนาสูงขึ้น มีพัฒนาการทางด้านความสามารถในการเรียนรู้ มีความสามารถในการคิด คิดหาเหตุผลแบบลึกซึ้งในเชิงนามธรรม คิดวิเคราะห์ และสังเคราะห์สิ่งต่าง ๆ ได้มากขึ้น เข้าใจเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้ลึกซึ้งขึ้นแบบนามธรรม สามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างมีระบบ มีเหตุผลและมีหลักการ และด้วยทักษะการคิดทั้งหมดที่กล่าวมาคือองค์ประกอบส่วนหนึ่งของทักษะการคิดขั้นสูง

ทักษะการคิดขั้นสูงคือทักษะที่ใช้กระบวนการทางความคิดที่มีความซับซ้อน โดยสามารถที่จะคิดอย่างเป็นระบบ สามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ สามารถตัดสินใจด้วยการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และสามารถหาวิธีแก้ไขปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของแกมมัต (2564, น. 53-55) ที่ได้ให้ความหมายของทักษะการคิดขั้นสูง ว่าเป็นความคิดที่เกิดขึ้นด้วยกระบวนการที่ซับซ้อน และมีขั้นตอนการคิดหลายขั้น ความคิดระดับสูงจำแนกการคิดได้ดังนี้

1. การคิดสร้างสรรค์ (creative thinking) เป็นการคิดแปลกใหม่ที่มีหลายแนวทางในการแก้ปัญหา แทนความคิดเก่าและไม่จำกัดอยู่ในวิธีการหนึ่ง
2. การคิดวิเคราะห์ (critical thinking) เป็นการคิดอย่างมีเหตุผลคำนึงถึงเป้าหมายมีองค์ประกอบ 5 ประการ คือ การสรุปอ้างอิง การยอมรับข้อมูลสรุป การใช้เหตุผลแบบอนุมาน การประเมินข้อโต้แย้ง การตีความหมาย
3. การคิดตัดสินใจ (decision thinking) เป็นการพิจารณาสิ่งหนึ่งสิ่งใดเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ การคิดตัดสินใจ ประกอบด้วยขั้นตอน 6 ขั้น คือ การกำหนดเป้าหมายของการตัดสินใจ การสร้างทางเลือก การวิเคราะห์ข้อดีข้อเสียของทางเลือก การจัดลำดับความสำคัญของทางเลือก การตัดสินใจทางเลือก การเลือกทางเลือกที่ดีที่สุดไปใช้
4. การคิดแก้ปัญหา (problem thinking) คือการพิจารณาค้นหาเทคนิคที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่ต้องการ ประกอบด้วย 5 ขั้น คือ มีปัญหา ทำความเข้าใจกับปัญหา รวบรวมและเลือกวิธีการแก้ปัญหา ลงมือแก้ปัญหา ประเมินผลการแก้ปัญหา และยังคงสอดคล้องกับบุษณีย์ โพธิสุข และคณะ (2544, น. 24) ได้ให้ความหมายของทักษะการคิดขั้นสูงว่า หมายถึงคุณลักษณะทางความคิดของมนุษย์ที่ใช้กลยุทธ์ทางความคิดที่ซับซ้อน ลึกซึ้ง สร้างสรรค์ มีหลักเกณฑ์ที่ต้องอาศัยคุณภาพความคิดขั้นสูงในการประมวลองค์ความรู้ประสบการณ์ต่าง ๆ โดยอาจใช้วิธีคิดเชิงสร้างสรรค์ คิดแบบวิจารณญาณ คิดแก้ปัญหา คิดแบบอภิปัญญา เพื่อนำไปสู่คำตอบเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยอาจใช้ทักษะการคิดหลาย ๆ ด้านประกอบกัน หรืออาจเน้นทักษะการคิดด้านใดด้านหนึ่งมากกว่า จากผลสัมฤทธิ์ของการสอบ PISA เป็นตัวชี้วัดได้ว่าผู้เรียนมีทักษะการคิดได้ไม่ดีเท่าที่ควร ผลสอบที่ปรากฏออกมาสะท้อนถึงรูปแบบการเรียนการสอนที่ไม่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงเห็นว่าควรพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนให้มีกระบวนการที่สามารถพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงให้กับผู้เรียน

โดยกิจกรรมที่นำมาพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนควรเป็นกิจกรรมที่มีกระบวนการที่เน้นพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงให้กับผู้เรียน และต้องสามารถนำมาบูรณาการกับรายวิชาที่สอนได้อย่างดีด้วย ซึ่งสอดคล้องกับกิจกรรมละครสร้างสรรค์ ที่มีคุณสมบัติเป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นกระบวนการและมีเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนเรื่องทักษะการคิด เน้นการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนในระหว่างการทำกิจกรรมมากกว่าผลลัพธ์หลังจากจบกิจกรรม กิจกรรมละครสร้างสรรค์สามารถนำมาบูรณาการกับรายวิชาที่สอนโดยผู้เรียนจะได้ลงมือปฏิบัติเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง นำความรู้ประสบการณ์ที่ตนเองมีมาเชื่อมโยงกับเนื้อหาการเรียนการสอนที่ครูจัดเตรียมไว้ให้ เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ร่วมกัน ผู้วิจัยจึงเห็นว่ากิจกรรมละครสร้างสรรค์มีความเหมาะสมอย่างยิ่งที่จะนำมาพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนของคุณในยุคศตวรรษที่ 21

กิจกรรมละครสร้างสรรค์เป็นกระบวนการแบบหนึ่งของการจัดรูปแบบการเรียนการสอน กระบวนการของกิจกรรมละครสร้างสรรค์เป็นศาสตร์ที่ว่าด้วย การนำกิจกรรมบทบาทสมมติมาออกแบบการจัดการเรียนการสอน ผู้เรียนต้องวิเคราะห์ว่าจะแสดงบทบาทให้ผู้ชมเข้าใจในตัวละคร อารมณ์ ความรู้สึกต่อสถานการณ์นั้นอย่างไร หรือผู้เรียนกำลังสวมบทบาทเป็นใคร กิจกรรมละครส่วนใหญ่เป็นการทำงานกลุ่มจึงต้องมีการแก้ไขปัญหา ผู้เรียนจะได้ฝึกทักษะสร้างสรรค์ พัฒนาการกระบวนการคิดแบบองค์รวม ทุกองค์ประกอบของกระบวนการ คิดต้องเชื่อมโยงกัน ผู้เรียนมีการสังเคราะห์ความคิด แก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ฝึกการคิดอย่างมีวิจารณญาณ มีการทำงานอย่างเป็นระบบ สามารถคิดรวบยอด สรุปความคิดได้ตามวัตถุประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับ ราเชล แยม์สุนทร (ราเชล แยม์สุนทร, 2564, น. 311) ได้ให้ความสำคัญของละครสร้างสรรค์ไว้ว่า ละครสร้างสรรค์เป็นละครที่ใช้ในการศึกษา ไม่ได้มุ่งเน้นความบันเทิง แต่มุ่งเน้นด้านกระบวนการที่จะนำไปสู่การเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาทักษะของผู้เรียนได้เป็นอย่างดีที่สุดวิธีหนึ่ง อีกทั้งยังสอดคล้องกับหลักแนวทางการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 ที่กำหนดไว้ในมาตรา 6 ว่าด้วยเรื่องของการพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา รวมไปถึงกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่พึงประสงค์ในมาตรา 24 ที่ว่าด้วยเรื่องของการจัดเนื้อหาสาระให้สอดคล้องตามความสนใจของผู้เรียน ฝึกทักษะการคิด การจัดการปัญหา กล้าเผชิญกับสถานการณ์ เรียนรู้จากประสบการณ์จริงสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม จัดบรรยากาศการเรียนรู้แก่ผู้เรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพอย่างสม่ำเสมอส่วนการวัดและประเมินผล ยังสอดคล้องกับมาตรา 26 ที่ว่าด้วยเรื่องของการประเมินผู้เรียนนั้น ควรพิจารณาถึงพัฒนาการ ความประพฤติพฤติกรรม การร่วมกิจกรรม และทดลองการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน และละครสร้างสรรค์ยังเป็นกระบวนการรูปแบบหนึ่งของการจัดรูปแบบการเรียนการสอนที่ถูก

นำมาใช้ในการจัดการศึกษา เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงออกอย่างอิสระมีส่วนร่วมในการคิด ตัดสินใจ และลงมือปฏิบัติจริง การแสดงออกซึ่งจินตนาการ ความรู้ ความเข้าใจธรรมชาติ เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของผู้เรียน และรูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้ละครสร้างสรรค์นั้น ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้เร็ว มีความสุขกับการเรียน เป็นการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ที่ผู้เรียนมีอิสระในการแสดงออก สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ และสามารถเข้าใจในสาระการเรียนรู้และจดจำถึงสิ่งที่เรียนรู้ได้อย่างแม่นยำ และละครสร้างสรรค์ยังมีความแตกต่างจากละคร โดยทั่วไป ตรงที่ละครสร้างสรรค์เป็นกระบวนการที่พัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ ไม่ได้มุ่งเน้นการฝึก เป็นนักแสดงที่ดี และไม่ให้ความสำคัญต่อการนำผลงานของผู้เรียนขึ้นแสดงบนเวที หากแต่สร้าง บรรยากาศการเรียนรู้ที่ปลอดภัยและเป็นมิตรต่อผู้เรียน เพื่อให้การแสดงออกซึ่งจินตนาการ ความรู้ และความเข้าใจของผู้เรียนนั้นเป็นไปอย่างธรรมชาติ สอดคล้องกับวัยและพัฒนาการของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับ ราเชล แยม์สุนทร ได้ให้ความหมายของละครสร้างสรรค์ไว้ว่า กิจกรรมละคร สร้างสรรค์เป็นกระบวนการ (Process) ที่มีขั้นตอนทำกิจกรรม โดยผู้ร่วมกิจกรรมเป็นศูนย์กลาง มักจะเริ่มต้นจากสิ่งที่คุณเรียนมีความรู้ หรือคุ้นเคยอยู่แล้ว จากนั้นผู้นำจึงจะจัดประสบการณ์ เชื่อมโยงจากสิ่งที่คุณร่วมกิจกรรมรู้จักอยู่แล้วไปสู่การเรียนรู้ใหม่ ๆ ที่กว้างขึ้นและลึกซึ้งขึ้น และ มุ่งหวังที่จะพัฒนาการทำงานของคุณทั้งสองซึ่งไปอย่างสมดุล โดยภาพรวมละครสร้างสรรค์ มักจะเริ่มด้วยการใช้ประสบการณ์จากประสาทสัมผัสทั้ง 5 (Sensory Recall) การใช้ความทรงจำ (Memory Recall) นำไปสู่จินตนาการ (Imagination) และความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) ซึ่ง นำไปสู่การสวมบทบาทสมมุติ (Role Play) ภายใต้สถานการณ์และกติกาที่ตกลงร่วมกัน ก่อให้เกิด การแสดงในรูปแบบต้นสด ซึ่งต้องใช้จินตนาการผนวกกับการใช้ปฏิภาณ จนกระทั่งนำไปสู่ความเข้าใจ ในสถานการณ์นั้น ๆ มากขึ้น ในที่สุดกระบวนการประเมินผลในตอนท้ายนั้น ก็จะช่วยให้คุณร่วม กิจกรรมได้ใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ (ราเชล แยม์สุนทร, 2564, น. 311) แต่ เป็นที่น่าเสียดายว่าระบบการศึกษาของไทยที่ผ่านมามักมองข้ามความสำคัญของการใช้ กระบวนการของการละครในการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ละครถูกใช้เป็นเพียง สื่อ ในกิจกรรมเสริม มากกว่าที่จะเป็นวิธีการเรียนรู้ แต่โดยแท้จริงแล้วละครสร้างสรรค์ก็เป็น รูปแบบการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้อีกแบบหนึ่งที่มีความสำคัญไม่น้อยกว่าวิธีการ อื่น ๆ

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงเล็งเห็นถึงความเหมาะสมและความสำคัญของการนำ กระบวนการละครสร้างสรรค์มาใช้ในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน เพื่อให้คุณนำไปใช้ในการ พัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน เพราะกระบวนการละครสร้างสรรค์เน้นการพัฒนาผู้เรียน เป็นสำคัญ เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยให้ครูจัดกระบวนการละครสร้างสรรค์นำมา

บูรณาการร่วมกับรายวิชาที่สอน จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียนโดยเชื่อมโยงจากสิ่งที่ผู้เรียนรู้จักอยู่แล้วไปสู่การค้นพบองค์ความรู้ใหม่ ๆ ร่วมกันเพื่อได้สมรรถนะของผู้เรียนที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสอดคล้องกับทักษะการคิดขั้นสูง ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นที่ครูควรส่งเสริมให้กับผู้เรียนในยุคศตวรรษที่ 21 ผู้วิจัยเชื่อว่าครูจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาเยาวชนที่จะเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญของประเทศไทยให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ ไม่สร้างปัญหาให้กับตนเอง ครอบครัว สังคมและประเทศชาติ เนื่องจากกระบวนการละครสร้างสรรค์ คือรูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ได้ปฏิบัติและลงมือทำด้วยตนเอง เป็นการจำลองสถานการณ์ต่าง ๆ ให้ผู้เรียนได้สวมบทบาทเป็นผู้อยู่ในสถานการณ์ และตัดสินใจในการกระทำ ส่งผลให้เกิดการวิเคราะห์และเข้าใจปัญหาที่เจอได้อย่างลึกซึ้ง มองเห็นถึงรากฐานของปัญหาและคิดหาวิธีการจัดการแก้ไขกับปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์ ถูกต้องและเหมาะสมที่สุด

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพการสอนของครูผู้สอนที่ใช้กิจกรรมละครเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน
2. เพื่อพัฒนาโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
3. เพื่อศึกษาประสิทธิผลและรับรองโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

สมมติฐานในการวิจัย

1. ครูผู้สอนสามารถนำโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นไปออกแบบใช้กับการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาที่สอน
2. ครูผู้สอนสามารถจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการละครสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพิ่มขึ้นหลังจากเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ครูผู้สอนได้เรียนรู้เทคนิคการออกแบบการจัดการเรียนการสอนที่ใช้กิจกรรมละครเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน
2. ครูผู้สอนสามารถนำโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นไปใช้จัดการเรียนการสอนในรายวิชาที่สอน
3. ครูผู้สอนสามารถออกแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้โมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เพื่อพัฒนาโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

1. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น โมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ตัวแปรตาม ความสามารถของครูผู้สอนในการออกแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้โมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน

2. ขอบเขตของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพการสอนของครูผู้สอนที่ใช้กิจกรรมละครเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลระยะที่ 1

ประกอบไปด้วย

1. ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 3 คน
2. ครูผู้สอน จำนวน 15 คน

ประกอบไปด้วยโรงเรียน

1. โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม)
2. โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน
3. โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

เกณฑ์การคัดเลือกโรงเรียนกลุ่มผู้ให้ข้อมูล
โรงเรียนกลุ่มผู้ให้ข้อมูลต้องผ่านคุณสมบัติตามเกณฑ์ทั้ง 3 ข้อ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. โรงเรียนที่มีผลการประเมินของ Pisa ที่อยู่ในเกณฑ์คะแนนที่สูงและอยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล
2. โรงเรียนจะต้องมีการนำละครเพื่อพัฒนามาเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมเรียนรู้ของผู้เรียน
3. โรงเรียนจะต้องมีครูที่มีการสอนและสนใจการสอนที่เกี่ยวกับการละครเพื่อการพัฒนา

โรงเรียนที่ผ่านคุณสมบัติตามเกณฑ์ ได้แก่

1. โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม)
2. โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน
3. โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ระยะที่ 2 พัฒนาโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลระยะที่ 2

ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน

เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่พิจารณาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านละครสร้างสรรค์ จำนวน 3 คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านทักษะการคิดขั้นสูง จำนวน 3 คน และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจัดการศึกษาพัฒนารูปแบบการสอน จำนวน 4 คน

เกณฑ์การคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ

1. มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป หรือมีตำแหน่งทางวิชาการตั้งแต่ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขึ้นไป
2. มีประสบการณ์การสอนที่สอดคล้องกับความเชี่ยวชาญในแต่ละด้าน ไม่น้อยกว่า 5 ปี

ระยะที่ 3 นำโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ไปทดลองใช้จัดอบรมครูกลุ่มตัวอย่างระยะที่ 3

ประกอบไปด้วย ครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 30 คน

ผู้วิจัยใช้กระบวนการเลือกโรงเรียนและครูผู้สอน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีหลักเกณฑ์ในการเลือก ดังต่อไปนี้

เกณฑ์การคัดเลือกโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง

1. เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใน 4 ภูมิภาค
2. เป็นโรงเรียนที่เป็นตัวแทนระดับภูมิภาคที่มีนโยบายในการนำกระบวนการละครมาใช้ในการสอน

เกณฑ์การคัดเลือกครูกลุ่มตัวอย่าง

1. มีความสนใจในการใช้กระบวนการละครมาใช้ในการสอน
2. มีประสบการณ์ที่เคยใช้กระบวนการละครมาสอนมาก่อน หรือมีความสนใจ
3. เป็นครูที่ปฏิบัติงานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใน 4 ภูมิภาค
4. เป็นครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ระยะที่ 4 ประเมินประสิทธิผลและรับรองโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลระยะที่ 4

ประกอบไปด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน

เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินประสิทธิผลและรับรองโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านละครสร้างสรรค์ จำนวน 1 คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านทักษะการคิดขั้นสูง จำนวน 2 คน และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจัดการศึกษา พัฒนารูปแบบการสอน จำนวน 2 คน

เกณฑ์การคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ

1. มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก หรือมีตำแหน่งทางวิชาการตั้งแต่ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขึ้นไป
2. มีประสบการณ์การสอนที่สอดคล้องกับความเชี่ยวชาญในแต่ละด้าน ไม่น้อยกว่า 5 ปี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. โมเดลการสอนละครสร้างสรรค์สำหรับครู หมายถึง ครูนำกระบวนการละครสร้างสรรค์มาบูรณาการใช้กับการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นำผู้เรียนไปสู่การเรียนรู้เนื้อหาการสอน เชื่อมโยงเนื้อหาที่ได้เรียนรู้กับประสบการณ์ชีวิต เพื่อนำไปสู่ความเข้าใจอันถ่องแท้เกี่ยวกับสิ่งที่ได้เรียนรู้ ส่งเสริมอิสรภาพในการคิดของผู้เรียน ให้ได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน

2. ทักษะการคิดขั้นสูง หมายถึง เป็นกระบวนการคิดที่ซับซ้อน มีขั้นตอนการคิดหลายขั้น ซึ่งประกอบไปด้วย

2.1 การคิดอย่างเป็นระบบ คือ การคิดอย่างเป็นขั้นเป็นตอน คิดอย่างเป็นเหตุเป็นผล เชื่อมโยงองค์ประกอบ ความสัมพันธ์จากย่อยไปหาใหญ่ จัดระเบียบให้กับการกระทำ ตัดสินใจได้ อย่างเป็นระบบมองเห็นภาพรวมของสถานการณ์ ปัญหาที่เกิดขึ้น เข้าใจรายละเอียดต่าง ๆ ที่เป็นองค์ประกอบของเหตุการณ์ ปัญหาต่าง ๆ ว่าสัมพันธ์กันอย่างไร ต้องทำอะไร แก้ไขตรงไหน เพื่อให้ผ่านพ้นปัญหาไปได้อย่างเป็นระบบ

2.2 การคิดวิเคราะห์ คือ การคิดอย่างจำแนกแยกแยะ เพื่อค้นหาองค์ประกอบ ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบ แยกแยะสาเหตุของปัญหา บอกความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างองค์ประกอบใหญ่และองค์ประกอบย่อยของเหตุการณ์

2.3 การคิดอย่างมีวิจารณญาณ คือ การคิดอย่างรอบคอบ สมเหตุสมผล ผ่านการพิจารณาปัจจัยรอบด้านอย่างกว้างไกล ลึกซึ้ง ผ่านการพิจารณากลับกรองไตร่ตรอง ทั้งทางด้านคุณและโทษ และคุณค่าที่แท้จริงของสิ่งนั้น

2.4 การสังเคราะห์ความคิด คือ การคิดอย่างจัดระบบข้อมูล ให้มีความชัดเจนในประเด็นและเป็นระเบียบมากขึ้น มีข้อมูลที่จำเป็นครบถ้วน ช่วยให้หาทางออกของปัญหาโดยไม่ต้องเริ่มจากศูนย์ สามารถนำข้อมูลมาใช้ประโยชน์ นำมาผสมผสานกันเป็นทางออกในการแก้ปัญหา ช่วยให้เกิดความเข้าใจข้อมูลเรื่องต่าง ๆ สรุปความรู้ที่กระจัดกระจาย นำความรู้ที่ผ่านการวิเคราะห์มาผสมผสานสร้างสิ่งใหม่ที่มีลักษณะต่างจากเดิม

2.5 การแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ คือ การคิดอย่างเข้าใจปัญหา มองเห็นสาเหตุของปัญหา ผลที่เกิดขึ้นจากปัญหา คิดหาวิธีการแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์ เพื่อให้ปัญหาหมดไป

3. มัธยมศึกษาตอนต้น หมายถึง ช่วงสุดท้ายของการศึกษาภาคบังคับ เป็นวัยหัวเลี้ยว
หัวต่อจากวัยเด็กไปสู่วัยรุ่น มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้สำรวจความถนัด ความสนใจของตนเอง เป็นวัยที่
ควรส่งเสริมการพัฒนาทักษะในการคิด เช่น การคิดวิจารณ์ญาณ คิดสร้างสรรค์ และคิดแก้ปัญหา
เพื่อส่งเสริมให้เกิดทักษะการคิดขั้นสูง ให้สามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องการพัฒนาโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งประกอบด้วยหัวข้อ ต่อไปนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
 - 1.1 จุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียน
 - 1.2 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
 - 1.3 การจัดการเรียนรู้
 - 1.4 มาตรฐานการเรียนรู้ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น
 - 1.5 ตัวชี้วัดการเรียนรู้ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการและทฤษฎีพัฒนาการรู้คิดของมัธยมศึกษาตอนต้น
 - 2.1 พัฒนาการของวัยมัธยมศึกษาตอนต้น
 - 2.2 ทฤษฎีพัฒนาการรู้คิดของเพียเจต์
3. เอกสารและแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับทักษะการคิดขั้นสูง
 - 3.1 ความหมายและความสำคัญของทักษะการคิดขั้นสูง
 - 3.2 คุณลักษณะของผู้ที่มีการคิดขั้นสูง
 - 3.3 ปัจจัยและอุปสรรคที่ส่งผลต่อทักษะการคิดขั้นสูง
 - 3.4 ระดับสมรรถนะการคิดขั้นสูงระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น
 - 3.5 องค์ประกอบของทักษะการคิดขั้นสูง
 - 3.6 ประโยชน์ของทักษะการคิดขั้นสูง
4. เอกสารและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงสำหรับมัธยมศึกษาตอนต้น
 - 4.1 ความสำคัญของการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง
 - 4.2 องค์ประกอบของการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง
 - 4.3 กระบวนการสร้างความรู้ในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง
 - 4.4 แนวทางการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง
 - 4.5 บทบาทของครูในการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน
 - 4.6 รูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงผู้เรียนของ Frank Williams

- 4.7 วิธีการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน
- 4.8 การพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนสำหรับครู
- 4.9 การวางแผนการสอนทักษะการคิดขั้นสูงให้กับผู้เรียน
5. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับละครสร้างสรรค์
 - 5.1 ความหมายของละครสร้างสรรค์
 - 5.2 การจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการละครสร้างสรรค์
 - 5.3 ลักษณะของละครสร้างสรรค์
 - 5.4 ทฤษฎีละครสร้างสรรค์ของวินนีเฟร็ด วอร์ด (Winifred Ward)
 - 5.5 การเล่นกับพัฒนาการของวัยรุ่น
 - 5.6 ละครสร้างสรรค์กับการเรียนรู้ของผู้เรียน
 - 5.7 กระบวนการของละครสร้างสรรค์ในห้องเรียน
 - 5.8 การจัดทำแผนการสอนละครสร้างสรรค์
 - 5.9 บทบาทและทักษะของครูผู้สอนในฐานะผู้นำกิจกรรม
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 6.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 6.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

1.1 จุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) กล่าวว่า หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีจุดมุ่งหมายคือ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีปัญญา มีความสุขและเป็นคนดี สามารถไปศึกษาต่อตลอดจนสามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพได้ ดังนั้น จึงได้กำหนดมุ่งหมายภายหลังผู้เรียนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไว้ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม มองเห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัย และปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ รวมถึงยึดมั่นในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. มีความรู้ในระดับสากล และมีความสามารถในการสื่อสาร คิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา ใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิตที่จำเป็น

3. มีสุขภาพกายและจิตที่ดี มีนิสัยที่ส่งเสริมสุขภาพ และมีความรักในการออกกำลังกาย

4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย รักษาและพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งมั่นทำประโยชน์และสร้างสรรค์สิ่งดีงามในสังคม และสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

จึงกล่าวได้ว่า หลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐานมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนมีปัญญา มีความสุข และเป็นคนดี สร้างศักยภาพในการต่อยอดทางการศึกษา รวมถึงการสร้างค่านิยมอันพึงประสงค์ มีจิตสาธารณะมุ่งทำประโยชน์ให้กับสังคม อีกทั้งด้านทักษะชีวิต ให้ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อสารและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ตลอดจนการเสริมสร้างสุขภาพและสุขนิสัยที่ดีอีกด้วย

1.2 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้กล่าวถึงสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ ดังนี้ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดนั้น จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. ความสามารถด้านการสื่อสาร หมายถึง ความสามารถในการรับและส่งสารอย่างมีประสิทธิภาพ มีทักษะในการใช้ภาษาสำหรับถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนคติของตนเอง เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมถึงความสามารถในการเจรจาต่อรองเพื่อแก้ไขและลดปัญหาความขัดแย้ง การเลือกที่จะรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยเหตุผลและความถูกต้อง และการเลือกวิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิผล โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อตนเองและสังคม

2. ความสามารถด้านการคิด หมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ สร้างสรรค์ และวิจารณ์อย่างมีระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างความรู้หรือข้อมูลสำหรับการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถด้านการแก้ปัญหา หมายถึง ความสามารถในการแก้ไขอุปสรรคและปัญหาต่าง ๆ ที่เผชิญอย่างเหมาะสมและถูกต้อง โดยใช้หลักเหตุผล คุณธรรม และข้อมูลที่มีเข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม การแสวงหาความรู้และประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา รวมถึงการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลที่อาจเกิดขึ้นต่อตนเอง สังคม รวมถึงสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถด้านการใช้ทักษะชีวิต หมายถึง ความสามารถในการใช้กระบวนการต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเองและต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคม โดยสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งอย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถด้านการใช้เทคโนโลยี หมายถึง ความสามารถในการเลือกใช้เทคโนโลยีในต่าง ๆ อย่างเหมาะสม มีทักษะในกระบวนการทางด้านเทคโนโลยี เพื่อพัฒนาตนเองและสังคม ในการสื่อสาร เรียนรู้ ปฏิบัติงาน และการแก้ปัญหาถูกต้อง สร้างสรรค์และมีคุณธรรม

จึงกล่าวได้ว่า หลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ คือ มีความสามารถด้านการสื่อสาร การรับและส่งสาร การถ่ายทอดทางความคิด ความรู้สึก ความรู้ และความเข้าใจ รู้จักการเจรจาเพื่อต่อรองลดความขัดแย้ง รู้จักรับข้อมูลข่าวสารบนหลักความถูกต้องและมีเหตุผล มีความสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์อย่างสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ และต้องคิดให้เป็นระบบ และตัดสินใจได้อย่างเหมาะสม สามารถนำความรู้ที่ได้ไปสร้างองค์ความรู้ มีความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

1.3 การจัดการเรียนรู้

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้กล่าวถึงการบริหารการเรียนรู้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานว่า การบริหารการเรียนรู้เป็นกระบวนการในการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ โดยมีมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และลักษณะที่พึงประสงค์เป็นเป้าหมายหลักในการพัฒนาเด็กและเยาวชน ผู้สอนต้องคัดเลือกและจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีการพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมถึงการปลูกฝังและเสริมสร้างลักษณะที่พึงประสงค์ และพัฒนาทักษะต่าง ๆ ที่เป็นสมรรถนะสำคัญที่ต้องการให้เกิดขึ้นในผู้เรียน

1. หลักการจัดการเรียนรู้ เป็นสิ่งสำคัญในการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ ให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะที่ต้องการ ตามที่ระบุในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีพื้นฐานที่ว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เชื่อในความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับธรรมชาติและศักยภาพของแต่ละบุคคล มีการบังคับใช้กระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทั้งด้านความรู้ และคุณธรรม เพื่อบรรลุเป้าหมายของหลักสูตร

2. กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนจะต้องพึงระวังถึงการใช้กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เป็นเครื่องมือที่ช่วยนำทางตนเองสู่เป้าหมายของหลักสูตร การเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน อาจมีการใช้วิธีการเรียนรู้แบบบูรณาการ การสร้างความรู้ การคิดเชิงวิเคราะห์ การทำงานเป็นกลุ่ม การเผชิญกับสถานการณ์และแก้ไขปัญหา การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง การปฏิบัติต่อความรู้ การจัดการเรียนรู้ การวิจัย การเรียนรู้เรียนรู้ด้วยตนเอง และกระบวนการพัฒนาลักษณะบุคลิกภาพ กระบวนการเหล่านี้เป็นเครื่องมือสำคัญในการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝนและพัฒนา เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีประสิทธิภาพในการเรียนรู้และบรรลุเป้าหมายของหลักสูตร ดังนั้น ผู้สอนจำเป็นต้องศึกษาและเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อที่จะสามารถออกแบบและจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพได้

3. การออกแบบการจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการสำคัญที่ผู้สอนควรศึกษาหลักสูตรของสถานศึกษาเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการเรียนรู้และคุณลักษณะสำคัญที่ผู้เรียน แล้วจึงออกแบบการจัดการเรียนรู้ โดยการเลือกวิธีการสอน เทคนิคการสอน และสื่อ/แหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม และมีการวัดและประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาตามศักยภาพและบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้

4. บทบาทของผู้เรียน/ผู้สอน การจัดการเรียนรู้ตามเป้าหมายของหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพควรมีบทบาท ดังนี้

4.1 บทบาทของผู้สอน

1. วิเคราะห์ศึกษาถึงความแตกต่างของผู้เรียน แล้วนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการเรียนรู้ที่ทำทนายศักยภาพของผู้เรียน

2. กำหนดเป้าหมายให้กับผู้เรียน ทั้งด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการคิด หลักการเหตุผล และความสัมพันธ์ รวมถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

3. ออกแบบและจัดการเรียนรู้เพื่อตอบสนองต่อความแตกต่างของแต่ละบุคคลและพัฒนาการทางด้านสมอง เพื่อนำไปสู่เป้าหมายของผู้เรียน

4. สร้างบรรยากาศที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ และช่วยเหลือ ดูแลผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้

4.2 บทบาทของผู้เรียน

1. มีเป้าหมาย มีการวางแผนการเรียนรู้ และรับผิดชอบตนเอง
2. ค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ ฝึกการวิเคราะห์ ตั้งข้อสังเกต
หาคำตอบ และวิธีการหรือแนวทางในการแก้ปัญหา
3. เรียนรู้ด้วยตนเองโดยการลงมือปฏิบัติจริง สรุปสิ่งที่ได้ และนำความรู้
ไปประยุกต์ใช้
4. เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม และสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น
5. พัฒนาระบบการเรียนรู้ของตนเอง และประเมินผลอย่างต่อเนื่อง
5. จัดรูปแบบการเรียนการสอนและใช้สื่อที่เหมาะสมกับกิจกรรม นำภูมิปัญญา
ท้องถิ่น เทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้
6. ใช้วิธีการประเมินที่เหมาะสมกับความสามารถและพัฒนาการผู้เรียน โดย
สอดคล้องกับสาระสำคัญของวิชาที่สอน
7. นำผลการประเมินของผู้เรียนมาวิเคราะห์ เพื่อพัฒนาทั้งตัวผู้เรียนและปรับปรุง
การสอนของผู้สอนด้วย

จึงกล่าวได้ว่าการจัดการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐานได้ให้ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ คือ ผู้สอนต้องจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระ โดยผู้สอนต้องยึดให้ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด จัดการเรียนรู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพและเป็นไปตามธรรมชาติ โดยคำนึงถึงตัวบุคคลในด้านความแตกต่างทางคุณลักษณะและพัฒนาการทางสมอง กระบวนการเรียนรู้ที่สำคัญของผู้เรียนที่ผู้สอนต้องให้ความสำคัญคือจัดกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ ฝึกการสร้างความรู้ ฝึกการคิด ฝึกการเผชิญหน้ากับสถานการณ์และแก้ปัญหาผ่านประสบการณ์และการลงมือปฏิบัติจริง ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.4 มาตรฐานการเรียนรู้ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้กล่าวถึงมาตรฐานการเรียนรู้ ดังนี้ การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความสมดุล ต้องคำนึงถึงหลักพัฒนาการทางสมองและพหุปัญญา หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดให้ผู้เรียนเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ดังนี้ 1. วิชาภาษาไทย 2. วิชาคณิตศาสตร์ 3. วิชาวิทยาศาสตร์ 4. วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 5. วิชา สุขศึกษาและพลศึกษา 6. วิชาศิลปะ 7. วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี 8. วิชาภาษาต่างประเทศ ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้มีการกำหนดมาตรฐานเพื่อเป็นเป้าหมายสำคัญ ในการพัฒนา

คุณภาพผู้เรียน โดยระบุสิ่งที่ผู้เรียนควรรู้และทำได้ โดยมีค่านิยมที่พึงประสงค์ มีคุณธรรมและจริยธรรม เมื่อผู้เรียนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานการเรียนรู้จะเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนและพัฒนาระบบการศึกษา มาตรฐานการเรียนรู้นี้จะแสดงถึง ความต้องการของผู้เรียนและผู้สอน ควรสอนอะไร มีวิธีการสอนอย่างไร และทำการประเมินหรือวัดผลอย่างไร

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้กล่าวถึงมาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานของระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นไว้ ดังนี้ ช่วงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ถือเป็นช่วงท้ายในการศึกษาภาคบังคับ โดยจะเน้นให้ผู้เรียนได้สำรวจความสนใจและความถนัดของตนเอง ส่งเสริมทักษะด้านความรู้ ความคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ ตลอดจนการปรับสมดุลทั้งด้านการดำเนินชีวิต ความดีงาม ความภูมิใจในความเป็นไทย ความรับผิดชอบต่อสังคม สามารถใช้ความรู้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพหรือต่อยอดทางการศึกษาได้

จึงกล่าวได้ว่ามาตรฐานการเรียนรู้ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นของหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐานได้ให้ความสำคัญกับช่วงระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นสำคัญ เพราะเป็นช่วงสุดท้ายของการศึกษาภาคบังคับ จึงมุ่งเน้นให้ผู้เรียนที่เรียนจบไปมีทักษะการคิดอย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์ และมีการดำรงชีวิตที่ดี สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวันทั้งด้านการเรียนและการทำงาน

1.5 ตัวชี้วัดการเรียนรู้ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้กล่าวถึง ตัวชี้วัดการเรียนรู้ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยแบ่งตามกลุ่มสาระได้ดังนี้

1. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ความสำคัญของการเรียนรู้ภาษาไทย เป็นเอกลักษณ์ของชาติ เสริมสร้างบุคลิกภาพให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร เพื่อสร้างความเข้าใจและมีสัมพันธที่ดีต่อกัน สามารถดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ กระบวนการคิด การวิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี วิทยาศาสตร์ ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ คุณภาพของผู้เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ต้องปฏิบัติตามตัวชี้วัดให้ได้ในสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คือ ผู้เรียนต้องสามารถเข้าใจความหมาย จับใจความสำคัญและรายละเอียดของเรื่องที่อ่าน แสดงความคิดเห็นหรือข้อโต้แย้ง และเขียนกรอบแนวคิด ผังความคิดและเขียนรายงานได้ วิเคราะห์ วิจัยอย่างมีเหตุผล สามารถ

ลำดับความเป็นขั้นตอนและความเป็นไปได้ของเรื่องี่อ่าน รวมทั้งประเมินความถูกต้องของข้อมูล จากเรื่องี่อ่านได้ เขียนด้วยลายมือที่อ่านง่ายชัดเจน ใช้ถ้อยคำได้ถูกต้องเหมาะสมตามระดับของ ภาษา เขียนวิเคราะห์ วิจารณ์ และแสดงความคิดเห็นหรือโต้แย้งด้วยเหตุและผล เขียนรายงานจาก การศึกษาค้นคว้าและเขียนโครงการ พุดแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ วิจารณ์ ประเมินสิ่งที่ได้จาก การฟังและดู นำข้อคิดไปประยุกต์ใช้ในชีวิิตประจำวัน พุดรายงานเรื่องราวหรือสรุปประเด็นที่ได้ อย่างเป็นระบบ มีศิลปะในการพุด และพุดโน้ม่น้าวอย่างมีเหตุผลน่าเชื่อถือ และตรงตาม วัตถุประสงค์ มีมารยาทในการฟัง ดู และพุด เข้าใจและใช้คำราชาศัพท์วิเคราะห์ความแตกต่าง ในภาษาพุด ภาษาเขียนลักษณะภาษาที่เป็นทางการ กึ่งทางการและไม่เป็นทางการ สรุปเนื้อหา จากวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน วิเคราะห์ตัวละครสำคัญวิธชีวิิตไทย ทั้งสรุปความรู้ ข้อคิด เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิิตจริง

2. กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ความสำคัญของการเรียนรู้คณิตศาสตร์ มีความสำคัญต่อการพัฒนาความคิดมนุษย์ ทำให้มนุษย์มีความคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผล เป็นระบบ มีแบบแผน สามารถวิเคราะห์ปัญหาหรือสถานการณ์ได้อย่างถี่ถ้วนรอบคอบ ช่วยให้ คาดการณ์วางแผน ตัดสินใจ แก้ปัญหา และนำไปใช้ในชีวิิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม มีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิิต ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิิตให้ดีขึ้น สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมี ความสุข คุณภาพของผู้เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ต้องปฏิบัติตามตัวชี้วัดให้ได้ในกลุ่ม สาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ คือ ผู้เรียนต้องสามารถมีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับจำนวนจริง เข้าใจ อัตราส่วน สัดส่วน ร้อยละ เลขยกกำลัง จำนวนเต็ม เศษส่วน ทศนิยม สามารถใช้การประเมินค่า ในการดำเนินชีวิิตและแก้ไขปัญหาโดยนำความรู้เกี่ยวกับจำนวนไปใช้ในชีวิิตจริง สามารถเข้าใจ พื้นที่ผิวของปริซึม ทรงกระบอก ปริมาตร พีระมิด กรวย ทรงกลม สามารถนำความรู้หน่วยการวัด ความยาว พื้นที่ ปริมาตร ไปใช้ในชีวิิตจริงได้ สามารถน้ภาพ สร้าง อธิบายขั้นตอน อธิบาย ลักษณะ และคุณสมบัติของรูปเรขาคณิต สามารถเข้าใจคุณสมบัติของความเท่ากัน และความ คล้ายของรูปสามเหลี่ยม เส้นขนาน การแปลงทางเรขาคณิต การเลื่อนขนาน การสะท้อน การหมุน พิทาโกรัส โดยสามารถนำคุณสมบัติเหล่านี้ไปใช้ในการให้เหตุผลและแก้ปัญหา สามารถวิเคราะห์ อธิบายสถานการณ์ ปัญหา และนำความรู้ทางคณิตศาสตร์ไปใช้แก้ปัญหา สามารถกำหนด ประเด็น เขียนคำถามเกี่ยวกับปัญหาสถานการณ์ กำหนดวิธีการศึกษา เก็บรวบรวมข้อมูล และ นำเสนออย่างเหมาะสม สามารถใช้ความรู้พิจารณาข้อมูลข่าวสารทางสถิติ สามารถเข้าใจการ ทดลองสุ่ม เหตุการณ์ ความน่าจะเป็นของเหตุการณ์ ความน่าจะเป็นในการคาดการณ์เพื่อ ประกอบการตัดสินใจในสถานการณ์ต่าง ๆ สามารถใช้วิธีการที่หลากหลายในการแก้ไขปัญหา

ใช้ความรู้ ทักษะ กระบวนการทางคณิตศาสตร์แก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม ใช้เหตุผลประกอบในการตัดสินใจ สรุปผลได้อย่างเหมาะสม ใช้ภาษาและสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ในการสื่อสาร สื่อความหมาย สามารถนำเสนอได้อย่างถูกต้องและชัดเจน เชื่อมโยงความรู้ต่าง ๆ ในคณิตศาสตร์ สามารถนำความรู้ หลักการ กระบวนการทางคณิตศาสตร์ไปเชื่อมโยงกับศาสตร์อื่น ๆ และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ใน ชีวิตประจำวัน และเป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตและวางแผนการดำเนินงานได้อย่างเหมาะสม

3. กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์มีส่วนช่วยให้เกิดการ พัฒนาวิธีคิดให้เป็นเหตุเป็นผล มีความสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิวิจารณ์ และสร้างทักษะการค้นคว้าหา ความรู้ สามารถแก้ปัญหาได้อย่างเป็นระบบ รวมถึงการตัดสินใจ โดยใช้ข้อมูลที่หลากหลายและ สามารถตรวจสอบได้ ผู้เรียนจึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์ เพื่อให้เกิดความรู้ และเข้าใจในธรรมชาติรวมถึงเทคโนโลยีที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้น สามารถนำความรู้ไปใช้อย่างมี เหตุผล สร้างสรรค์ และมีคุณธรรม คุณภาพของผู้เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ต้อง ปฏิบัติตามตัวชี้วัดได้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ คือ ผู้เรียนต้องสามารถเข้าใจลักษณะ องค์ประกอบ สมบัติที่สำคัญของ เซลล์สิ่งมีชีวิต การทำงานของระบบต่าง ๆ การถ่ายทอด พันธุกรรม เทคโนโลยีชีวภาพ ความหลากหลาย พฤติกรรม การตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมของสิ่งมีชีวิต ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งมีชีวิตในสิ่งแวดล้อม สมบัติของสารการเกิดสารละลาย สารบริสุทธิ์ การ เปลี่ยนแปลงของสาร การเกิดปฏิกิริยาเคมี สามารถเข้าใจแรงเสียดทาน การเคลื่อนที่แบบต่าง ๆ การอนุรักษ์ก่านถ่ายโอนพลังงาน สมดุลความร้อน การสะท้อน หักเห ความเข้มของแสง สามารถ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณทางไฟฟ้า การต่อวงจรไฟในบ้าน พลังงานไฟฟ้า และ ความสัมพันธ์การพัฒนาระหว่างวิทยาศาสตร์กับเทคโนโลยีต่อคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม สามารถเข้าใจการกระบวนการเปลี่ยนแปลงของเปลือกโลก สามารถตั้งคำถาม กำหนดและ ควบคุมตัวแปร สามารถคิดคาดคะเนคำตอบหลายแนวทาง วางแผน และลงมือสำรวจตรวจสอบ สามารถวิเคราะห์ประเมินความสอดคล้องของข้อมูล และสร้างองค์ความรู้ สามารถสื่อสาร ความคิด ความรู้จากผลการสำรวจตรวจสอบ โดยการพูด เขียน จัดแสดง สามารถใช้ความรู้และ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในการดำรงชีวิต สามารถแสดงถึงความสนใจ มุ่งมั่น รับผิดชอบ รอบคอบ ซื่อสัตย์ในการสืบเสาะหาความรู้ โดยใช้เครื่องมือและวิธีการที่น่าเชื่อถือ จาก การศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ทำโครงการ สร้างชิ้นงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ แสดงความคิดเห็น และรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับ ใช้ใน ชีวิตประจำวัน และเป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตและวางแผนการดำเนินงานได้อย่างเหมาะสม

4. กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ความสำคัญของการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วยให้เกิดความรู้ความเข้าใจในการดำรงชีวิตของมนุษย์ การอยู่ร่วมกันของคนในสังคม การปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม การบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอย่างจำกัด การเปลี่ยนแปลงและพัฒนาตามยุคสมัย ความเข้าใจต่อตนเองและผู้อื่น ยอมรับความแตกต่าง มีความอดทน มีคุณธรรม นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตร เพื่อเป็นพลเมืองดีของสังคม ตัวชี้วัดของกลุ่มสาระการเรียนรู้ คือ ผู้เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นต้องสามารถเรียนรู้ความเป็นไปของโลก มีทักษะที่จำเป็นต่อการเป็นนักคิดอย่างมีวิจารณญาณจากการพัฒนาแนวคิด และขยายประสบการณ์ทางประวัติศาสตร์และสังคมศาสตร์ สามารถรู้และเข้าใจแนวคิดวิเคราะห์ถึงเหตุการณ์ในปัจจุบันและอนาคต สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในชีวิตรประจำวัน และเป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตรและวางแผนการดำเนินงานได้อย่างเหมาะสม

5. กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ความสำคัญของการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ทุกคนควรได้เรียนรู้เรื่องสุขภาพ เพื่อจะได้มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง มีเจตคติ คุณธรรมและค่านิยมที่เหมาะสม รวมทั้งมีทักษะปฏิบัติด้านสุขภาพจนเป็นนิสัย เพื่อส่งผลให้สังคมโดยรวมมีคุณภาพ สังคม คุณภาพของผู้เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ต้องปฏิบัติตามตัวชี้วัดได้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา คือ ผู้เรียนต้องสามารถเข้าใจตนเอง เห็นคุณค่า ศักยภาพในตนเอง เห็นความสำคัญของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การเจริญเติบโต พัฒนาการที่มีต่อสุขภาพและชีวิตร ยอมรับและสามารถปรับต่อการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ ความรู้สึกความเสมอภาคทางเพศ สามารถสร้างและรักษา สัมพันธภาพกับผู้อื่น สามารถจัดสินใจแก้ปัญหาชีวิตรด้วยวิธีการที่เหมาะสม สามารถป้องกัน หลีกเลี่ยง และสร้างเสริมความปลอดภัยจากปัจจัยเสี่ยง สามารถเข้าร่วมกิจกรรมทางกายโดยนำ หลักการของทักษะกลไกมาใช้ปฏิบัติตามความถนัดและความสนใจได้อย่างเหมาะสม สามารถปฏิบัติตามกฎ กติกา หน้าที่ความรับผิดชอบ เคารพสิทธิของตนเอง และผู้อื่น ทำงานเป็นทีมได้ อย่างเป็นระบบ สามารถปฏิบัติตามเป้าหมายได้อย่างชัดเจน ถูกต้อง และเหมาะสม สามารถนำ ความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในชีวิตรประจำวัน และเป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตรและวางแผนการดำเนินงานได้อย่างเหมาะสม

6. กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ความสำคัญของการเรียนรู้ศิลปะ ช่วยพัฒนาให้ ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตรมนุษย์ กิจกรรมทางศิลปะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจนการนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความ

เชื่อมั่นในตนเอง เพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพ คุณภาพของผู้เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ต้องปฏิบัติตามตัวชี้วัดให้ได้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ คือ ผู้เรียนต้องสามารถรู้ เข้าใจ เรื่องทัศนศิลป์ หลักการออกแบบ เทคนิคที่หลากหลายในการสร้างงาน เพื่อสื่อเรื่องราวความหมายอย่างมีคุณภาพ ผู้เรียนสามารถ วิเคราะห์ รูปแบบ เนื้อหา ประเมินคุณค่า งานทัศนศิลป์ ของตนเองและผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม สามารถออกแบบรูปภาพ สัญลักษณ์ กราฟฟิกในการนำเสนอข้อมูล มีทักษะในการเล่นดนตรีอย่างมีคุณภาพ สามารถสร้างสรรค์บทเพลงอย่างง่าย สามารถเขียนโน้ตเบื้องต้น สามารถรู้ เข้าใจ ถึงปัจจัยที่มีผลต่องานทางด้านดนตรี สามารถเข้าใจองค์ประกอบของผลงานด้านศิลปะทุกแขนง สามารถแสดงความคิดเห็น บรรยาย อารมณ์ความรู้สึกอย่างมีเหตุผล สามารถประเมินคุณภาพของผลงานด้านศิลปะทุกแขนง สามารถรู้ เข้าใจการใช้นาฏยศัพท์ ศัพท์ทางการละครในการแปลความและสื่อสารผ่านการแสดง สามารถพัฒนารูปแบบการแสดง สามารถพิจารณาคุณภาพงานแสดง สามารถวิจารณ์เปรียบเทียบงาน การแสดง โดยใช้ความรู้เรื่ององค์ประกอบทางการแสดง สามารถนำแนวคิด ทางด้านการแสดงไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน สามารถรู้และเข้าใจประเภทละครไทยในแต่ละยุคสมัย สามารถรู้ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของนาฏศิลป์ไทย ละครไทย สามารถเปรียบเทียบลักษณะเฉพาะการ แสดง นาฏศิลป์ จากวัฒนธรรมต่าง ๆ สามารถออกแบบและสร้างสรรค์อุปกรณ์เครื่องแต่งกายใน การแสดง สามารถเข้าใจบทบาทของนาฏศิลป์และละคร สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ใน ชีวิตประจำวัน และเป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตและวางแผนการดำเนินงานได้อย่างเหมาะสม

7. กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ความสำคัญของการ เรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะพื้นฐานที่ จำเป็นต่อการดำรงชีวิต รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง สามารถนำความรู้เกี่ยวกับการดำรงชีวิต อาชีพ และเทคโนโลยี มาประยุกต์ใช้ในการทำงานอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ และแข่งขันในสังคมไทย และสากล มีแนวทางในการประกอบอาชีพ หลักการทำงาน มีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน สามารถ ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างพอเพียงและมีความสุข คุณภาพของผู้เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้นที่ต้องปฏิบัติตามตัวชี้วัดให้ได้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี คือ ผู้เรียนต้องสามารถเข้าใจกระบวนการทำงานที่มีประสิทธิภาพ มีทักษะการแสวงหาความรู้ มีทักษะ กระบวนการแก้ปัญหา มีทักษะการจัดการ สามารถตัดสินใจอย่างเป็นเหตุเป็นผลถูกต้อง สามารถ เข้าใจกระบวนการเทคโนโลยี มีทักษะการคิดสร้างสรรค์ในการแก้ปัญหา สามารถสร้างสิ่งของและ เครื่องใช้ตามกระบวนการเทคโนโลยีอย่างถูกต้อง ปลอดภัย สามารถถ่ายทอดความคิดเป็นภาพ ฉาย สามารถสร้างชิ้นงาน แบบจำลองความคิด และรายงานผล สามารถเลือกใช้เทคโนโลยีอย่าง

สร้างสรรค์ต่อชีวิต สังคม สิ่งแวดล้อม สามารถเข้าใจหลักการเบื้องต้นการสื่อสารข้อมูล มีทักษะในการค้นหาข้อมูล สามารถใช้คอมพิวเตอร์ในการแก้ไขปัญหา สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ใน ชีวิตประจำวัน และเป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตและวางแผนการดำเนินงานได้อย่างเหมาะสม

8. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ความสำคัญของการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในชีวิตประจำวัน เป็นเครื่องมือในการ ติดต่อสื่อสาร เพื่อศึกษาหาความรู้ ประกอบอาชีพ สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมและ วิสัยทัศน์ และตระหนักถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมและมุมมอง กับประเทศอื่น ๆ ช่วย พัฒนาผู้เรียนให้มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่นให้ดีขึ้น เรียนรู้และเข้าใจความแตกต่างของภาษา และวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี การคิด สังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง มีเจตนา คติที่ดีต่อการใช้ภาษาต่างประเทศ สามารถเข้าถึงองค์ความรู้ต่าง ๆ ได้ง่ายและกว้างขึ้น และมี วิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต คุณภาพของผู้เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ต้องปฏิบัติตาม ตัวชีวิตให้ได้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ คือ ผู้เรียนต้องสามารถอ่านออกเสียงเข้าใจ ความหมายของข้อความ คำแนะนำ คำชี้แจง คำอธิบาย ข่าว โฆษณา นิทาน บทร้อยกรองสั้น ๆ ได้ ถูกต้องตาม สามารถระบุหัวข้อเรื่อง ใจความสำคัญ รายละเอียด แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ อ่านและฟัง พร้อมทั้งให้เหตุผลและยกตัวอย่างประกอบ สามารถสนทนาโดยการเขียนได้ตอบ ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง เรื่องใกล้ตัว สถานการณ์ ข่าว เรื่องที่อยู่ในความสนใจของสังคม สามารถ เขียนบรรยาย อธิบายเปรียบเทียบ สิ่งที่อ่านหรือฟังอย่างเหมาะสม สามารถพูดเขียนบรรยาย ความรู้สึก ของตนเองเกี่ยวกับกิจกรรม ประสบการณ์ ข่าว สามารถเขียนสรุปสิ่งที่ตัวเองพบเจอ หรืออ่านและฟัง สามารถวิเคราะห์ เรื่อง ข่าว เหตุการณ์ สถานการณ์ พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบ สามารถนำภาษาไปใช้อย่างเหมาะสม สามารถค้นคว้า รวบรวม สรุปข้อมูล จากสื่อ แหล่งการ เรียนรู้ต่าง ๆ และนำเสนอ ด้วยการพูดและเขียน สามารถสื่อสาร ได้ตอบในสถานการณ์จริง สถานการณ์จำลองที่เกิดขึ้น สามารถใช้ประโยคผสมและประโยคซับซ้อนในการสื่อความหมาย ในการสนทนา สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน และเป็นประโยชน์ในการ ดำเนินชีวิตและวางแผนการดำเนินงานได้อย่างเหมาะสม

จึงกล่าวได้ว่าตัวชี้วัดการเรียนรู้ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นในหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ให้ความสำคัญของตัวชี้วัดการเรียนรู้ โดยกำหนดให้ผู้เรียนจำเป็นต้อง เรียนรู้ โดยแบ่งเป็น 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ คือ

1. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ผู้เรียนต้องสามารถนำความรู้ ทักษะ และ วัฒนธรรมการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ความชื่นชม การเห็นคุณค่า ภูมิปัญญาไทย และภูมิใจใน ภาษาประจำชาติ

2. กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิต ผู้เรียนต้องสามารถนำความรู้ ทักษะ และ กระบวนการทางคณิตศาสตร์ไปใช้ในการแก้ปัญหา การดำเนินชีวิต การมีเหตุผล มีเจตคติที่ดีต่อ คณิตศาสตร์ พัฒนาการคิดอย่างเป็นระบบ และสร้างสรรค์

3. กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ผู้เรียนต้องสามารถนำความรู้ และ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ไปใช้ในการศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ และแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ การคิดอย่างเป็นเหตุเป็นผล คิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์

4. กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ผู้เรียนต้องสามารถ อยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติสุข เป็นพลเมืองดี ศรัทธาในหลักธรรมศาสนา เห็นคุณค่าของทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม รักชาติ ภูมิใจในความเป็นไทย

5. กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ผู้เรียนต้องสามารถนำความรู้ ทักษะและเจตคติในการสร้างเสริมสุขภาพพลานามัยของตนเอง และผู้อื่น ป้องกันและปฏิบัติต่อสิ่ง ต่าง ๆ ที่มีผลต่อ สุขภาพอย่างถูกวิธี ทักษะในการดำเนินชีวิต

6. กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ผู้เรียนต้องสามารถนำความรู้ ทักษะในการคิดริเริ่ม จินตนาการ สร้างสรรค์งานศิลปะ สนุกเพลิดเพลิน และการเห็นคุณค่าทางศิลปะ

7. กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ผู้เรียนต้องสามารถนำ ความรู้ ทักษะ และเจตคติในการทำงาน การจัดการ การดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ และการใช้ เทคโนโลยี

8. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ผู้เรียนต้องสามารถนำความรู้ ทักษะ เจตคติและวัฒนธรรมการใช้ภาษาต่างประเทศ ในการสื่อสาร แสวงหาความรู้ และประกอบอาชีพ

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการและทฤษฎีพัฒนาการรู้คิดของมัธยมศึกษาตอนต้น

2.1 พัฒนาการของวัยมัธยมศึกษาตอนต้น

มัธยมศึกษาตอนต้น เป็นวัยหัวเลี้ยวหัวต่อจากวัยเด็กไปสู่ผู้ใหญ่ โดยในวัยนี้จะถูก เรียกว่าวัยรุ่นตอนต้น (อายุ 13-15 ปี) เป็นระยะเริ่มแรกจากการเปลี่ยนแปลงจาก เด็กไปสู่วัยรุ่น วัยนี้จะมีมุ่งเน้นสำรวจความถนัด และความสนใจของตนเอง ส่งเสริมการพัฒนาบุคลิกภาพส่วนตน มีทักษะในการคิดวิจารณ์ญาณ คิดสร้างสรรค์ และคิดแก้ปัญหา มีทักษะในการดำเนินชีวิต

มีทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความดีงาม

พัฒนาการทางร่างกาย

วัยรุ่นตอนต้นมีการเจริญเติบโตและเปลี่ยนแปลงของร่างกาย อย่างรวดเร็ว แขนขายาวขึ้น เพศหญิง มีไขมันมากกว่าเพศชาย เพศชายจะมีพัฒนาการของกล้ามเนื้อมากกว่า ทำให้เพศชายดูแข็งแรงกว่า เพศชายและเพศหญิงมีการเปลี่ยนแปลงทางเพศที่ต่างกันอย่างชัดเจน เพศชายจะเป็นหนุ่มขึ้น เสียงแตก หนวดเคราขึ้น และเริ่มมีฝันเปียก ส่วนเพศหญิงจะเป็นสาวขึ้น เต้านมมีขนาดโตขึ้น ไขมันที่เพิ่มขึ้นจะทำให้รูปร่างมีทรวดทรง สะโพกผายออก และเริ่มมีประจำเดือน

พัฒนาการทางสติปัญญา

วัยรุ่นตอนต้นมีระดับสติปัญญาความคิดพัฒนาสูงขึ้น มีพัฒนาการทางด้านความสามารถในการเรียนรู้ มีความสามารถในการคิด คิดหาเหตุผลแบบลึกซึ้งในเชิงนามธรรม คิดวิเคราะห์ และสังเคราะห์สิ่งต่าง ๆ ได้มากขึ้น เข้าใจเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้ลึกซึ้งขึ้นแบบนามธรรม สามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างมีระบบ มีเหตุผล มีหลักการ เหตุผลของตัวเองเกี่ยวกับความยุติธรรม ความเสมอภาค และมนุษยธรรม ยังสามารถใช้เทคนิคต่าง ๆ เพื่อช่วยในการจดจำข้อมูลด้วยตัวเอง แต่ในช่วงวัยนี้อาจยังขาดความยั้งคิด มีความหุนหันพลันแล่น และขาดการไตร่ตรองให้รอบคอบ

พัฒนาการทางอารมณ์

วัยรุ่นตอนต้นอารมณ์จะปั่นป่วน เปลี่ยนแปลงง่าย หงุดหงิดง่าย เครียดง่าย โกรธง่าย อาจเกิดอารมณ์ซึ่มเศร้าโดยไม่มีสาเหตุได้ง่าย อารมณ์ที่ไม่ดีเหล่านี้จะส่งผลทำให้เกิดพฤติกรรมเกรี้ยว ก้าวร้าว ส่งผลต่อการเรียนและการดำเนินชีวิต วัยนี้ควบคุมอารมณ์ยังไม่ค่อยดีนัก ชอบทำอะไรตามอารมณ์ตัวเอง มีความสนใจเรื่องทางเพศมากขึ้น ต้องการการยอมรับจากผู้อื่น โดยเฉพาะกลุ่มเพื่อน เป็นช่วงวัยที่อยากให้มีคนรู้จักมาก ๆ อยากเด่นอยากดัง และต้องการให้ผู้อื่นยอมรับการกระทำของตนเอง การได้รับการยอมรับจากคนอื่น ทำให้วัยนี้เกิดความรู้สึกมั่นใจในตนเอง รู้สึกถึงความมั่นคงปลอดภัย และเห็นคุณค่าของตนเอง วัยนี้ไม่ค่อยชอบอยู่ใน กฎเกณฑ์ กติกาใด ๆ ชอบคิดเอง ทำเอง ฟุ้งตัวเอง เชื่อความคิดตัวเอง มีปฏิกิริยาตอบโต้ผู้ใหญ่ที่ บิบบังคับสูง มีความต้องการอิสระเสรีภาพ มีความอยากรู้ อยากเห็น อยากลอง วัยนี้เรียนรู้ที่จะควบคุมความคิด การคิดให้เป็นระบบ เพื่อให้สามารถใช้ความคิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

พัฒนาการทางสังคม

วัยรุ่นตอนต้นถ้ามีการพัฒนาการทางสังคมที่ดีจะเป็นพื้นฐานที่ดี ทำให้เกิดความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง และมีบุคลิกภาพที่ดี แต่ถ้าวัยนี้ไม่สามารถปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ จะทำให้ตัวเองเกิดความรู้สึกโกรธแค้น ซึ่งมีผลต่อบุคลิกภาพ และการแสดงออก การที่ได้พูดหรือได้แสดงความคิดเห็นต่อหน้าคนหมู่มาก ถือว่าเป็นประโยชน์ เป็นการแสวงหาอัตลักษณ์ของตัวเอง วัยนี้จะไม่ค่อยสนิทสนม คลุกคลีกับพ่อแม่พี่น้องเหมือนเดิม แต่จะสนใจเพื่อนมากกว่า จะใช้เวลากับเพื่อนนาน ๆ มีกิจกรรมนอกบ้านมาก ไม่อยากไปไหนกับทางบ้าน เริ่มมีความสนใจเพศตรงข้าม สนใจสังคมสิ่งแวดล้อม ปรับตัวเองให้เข้ากับสังคมได้ดีขึ้น มีทักษะทางสังคมมากขึ้น รู้จักการสื่อสารเจรจา การแก้ปัญหา และการทำงานร่วมกับผู้อื่น

พัฒนาการด้านการรู้คิด

วัยรุ่นตอนต้นสมารถดีขึ้น ใช้ความรู้สึกเป็นหลักในการทำงาน ความคิดเกี่ยวกับความระมัดระวังตัวเองจะมีมากขึ้น มีการใช้เหตุผลที่สูงขึ้น พัฒนาทักษะการต่อรอง การสื่อสาร มีจินตนาการสูง คิดถึงตนเองเป็นศูนย์กลาง มีความคิดว่าผู้อื่นคิดอย่างไรต่อตัวเอง มีการพัฒนาการทางด้านตรรกะ กระบวนการรู้คิด เริ่มคิดถึงสิ่งที่สามารถเป็นไปได้ (สมมุติฐาน) ไม่ใช่เพียงคิดถึงสิ่งที่ เป็นความจริงเท่านั้น เริ่มคิดถึงวิธีแก้ปัญหาที่สามารถเป็นไปได้ จนเข้าสู่การแก้ปัญหาที่เป็นความจริง เริ่มเข้าใจคำถามที่ว่า “ถ้าสมมุติว่า” โดยในการพัฒนาการคิดเกี่ยวกับการสมมุติ วัยนี้สามารถที่จะคิดเกี่ยวกับเหตุผลการสรุป ซึ่งจะเข้าสู่การคิดแบบนามธรรม

จึงกล่าวได้ว่า มัธยมศึกษตอนต้น เป็นวัยหัวเลี้ยวหัวต่อจากวัยเด็กไปสู่ผู้ใหญ่ วัยนี้ถูกเรียกว่าวัยรุ่นตอนต้น มีการเจริญเติบโตและเปลี่ยนแปลงของร่างกายอย่างรวดเร็ว สติปัญญาความคิดสูงขึ้น มีความสามารถในการเรียนรู้ คิดหาเหตุผลแบบลึกซึ้งในเชิงนามธรรม คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ เข้าใจเหตุการณ์ ได้ลึกซึ้งขึ้นแบบนามธรรม สามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างมีระบบ แต่อารมณ์จะเปลี่ยนแปลงง่าย หงุดหงิดง่าย เครียดง่าย โกรธง่าย ควบคุมอารมณ์ ยังไม่ค่อยดี ชอบทำอะไรตามอารมณ์ตัวเอง ต้องการการยอมรับจากผู้อื่น ไม่ชอบอยู่ในกฎเกณฑ์ ชอบคิดเอง ทำเอง ฟังตัวเอง เชื่อความคิดตัวเอง มีความต้องการอิสระเสรีภาพ อยากรู้ อยากเห็น อยากลอง มีจินตนาการสูง

2.2 ทฤษฎีพัฒนาการรู้คิดของเพียเจท์

พัฒนาการทางการรู้คิด เกิดจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อมองค์ประกอบสำคัญที่มีผลต่อการพัฒนาสติปัญญา มีอยู่ 3 ประการ ได้แก่ วุฒิภาวะ ประสบการณ์ และกระบวนการถ่ายทอดความรู้ทางสังคม เริ่มตั้งแต่แรกเกิดจนถึงสิ้นสุดชีวิต การรู้คิดเกี่ยวกับสิ่งเร้าในโลกของนักเรียนแตกต่างกัน นักเรียนบางคนใช้เวลาในการเกิดการรู้คิดง่าย แต่บางคนยาก ทั้งนี้เพราะพันธุกรรมเป็นขอบเขตจำกัดของบุคคล ทั้งในด้านการรับข้อมูลต่าง ๆ เข้าสู่ความจำ (จำง่าย ลืมยาก หรือจำยาก ลืมง่าย) ทำให้นักเรียนมีประสบการณ์หรือความรู้ไม่เท่ากัน ครูจึงมีหน้าที่ส่งเสริมความคิด ความเข้าใจในสิ่งเร้าที่จำเป็นแก่นักเรียน โดยการจัดเนื้อหาสาระ เรียงตามลำดับจากง่ายไปยาก มีเทคนิคการทำให้นักเรียนเข้าใจและคงอยู่ได้นาน ด้วยการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ทฤษฎีพัฒนาการทางการรู้คิดของเพียเจท์ เป็นทฤษฎีที่ซับซ้อนมากที่สุดทฤษฎีหนึ่ง เพียเจท์ได้จัดกระบวนการพัฒนาทางสติปัญญาออกเป็น 4 ขั้น โดยแบ่งแนวทางพัฒนาการทางการรู้คิดเป็นขั้นต่าง ๆ และขั้นสุดท้ายของพัฒนาการเป็นขั้นที่มีความสัมพันธ์กับวัยรุ่นตอนต้นโดยตรง คือ ขั้นที่ 4 ขั้นปฏิบัติการด้วยนามธรรม อยู่ในช่วงอายุประมาณ 11-15 ปี เป็นขั้นการคิดโดยใช้หลักการทางวิทยาศาสตร์สามารถตั้งสมมุติฐาน หรือหลักการทางทฤษฎี หรือระเบียบแบบแผน เพื่อแก้ไขปัญหาหรือโจทย์ที่มีลักษณะที่เป็นนามธรรมได้ วัยรุ่นตอนต้นเป็นช่วงเวลาที่สำคัญของพัฒนาการทางการรู้คิด ลักษณะการรู้คิดของวัยนี้ประกอบด้วย ความคิดในเรื่องความเป็นไปได้ ความคิดที่มีหลายมิติ และความคิดเกี่ยวกับมโนทัศน์ที่เป็นนามธรรม วัยนี้จะแสดงคุณลักษณะการรู้คิดเป็น 2 แบบ แบบที่ 1 สัจิตความคิดที่เป็นนามธรรมหลายครั้ง ในขณะที่คนอื่น ๆ คิดเพียงในรูปของรูปธรรม แบบที่ 2 ในบางสถานการณ์อาจใช้เหตุผลอย่างมีระเบียบแบบแผน แต่บางสถานการณ์อาจไม่ใช้เหตุผล วัยนี้สามารถเข้าใจและใช้ภาษาที่มีความซับซ้อน คำนึงถึงความรู้สึกของคนอื่น และใช้ภาษาในการสื่อสารติดต่อกับบุคคลอื่นให้เข้าใจได้อย่างถูกต้อง สามารถคิดได้ใกล้เคียงกับผู้ใหญ่ในรูปแบบของการคิดแบบต่าง ๆ ทั้งในเชิงรูปธรรมและนามธรรม เช่น การคิดแก้ปัญหา การคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การสร้างสมมุติฐาน การคิดคาดคะเน แต่ยังไม่สามารถคิดได้ลึกซึ้ง รอบคอบเท่าผู้ใหญ่เนื่องจากยังขาดประสบการณ์ ทั้งนี้คุณภาพการคิดของแต่ละบุคคลย่อมขึ้นอยู่กับพันธุกรรมและการเรียนรู้ในวัยที่ผ่านมาด้วย

จึงกล่าวได้ว่าพัฒนาการทางการรู้คิดของเพียเจท์ แบ่งแนวทางพัฒนาการทางการรู้คิดเป็น 4 ขั้น และขั้นที่ 4 มีความสัมพันธ์กับวัยรุ่นตอนต้นโดยตรง คือ ขั้นปฏิบัติการด้วยนามธรรม เป็นขั้นการคิดโดยใช้หลักการทางวิทยาศาสตร์ หลักการทางทฤษฎี เพื่อแก้ไขปัญหาเป็นนามธรรม

ได้ เป็นช่วงเวลาที่สำคัญของพัฒนาการทางการรู้คิดในเรื่องความเป็นไปได้ ความคิดที่มีหลายมิติ และความคิดเกี่ยวกับมโนทัศน์ที่เป็นนามธรรม สามารถเข้าใจและใช้ภาษาที่มีความซับซ้อน

3. เอกสารและแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับทักษะการคิดขั้นสูง

3.1 ความหมายและความสำคัญของทักษะการคิดขั้นสูง

ทิสนา แชมมณี (2564) ให้ความหมายของทักษะการคิดขั้นสูง คือ เป็นความคิดที่เกิดขึ้นด้วยกระบวนการที่ซับซ้อน และมีขั้นตอนการคิดหลายขั้น การฝึกยกระดับสูงนี้จะเกิดขึ้นต่อเนื่องมาจากการฝึกทักษะและความคิดระดับต้นที่เน้นความรู้ความจำ ซึ่งประกอบด้วยการจัดจำแนก การสร้างมโนคติ การกำหนดหลักการ การลงข้อสรุป และการสรุปอ้างอิงที่หลากหลาย ความคิดระดับสูงจำแนกการคิดได้ดังนี้

1. การคิดสร้างสรรค์ (creative thinking) เป็นการคิดแปลกใหม่ที่มีหลายแนวทาง ในการแก้ปัญหาแทนความคิดเก่าและไม่จำกัดอยู่ในวิธีการหนึ่ง มีลักษณะการคิดดังนี้ ความคิดคล่อง (fluency) ความคิดยืดหยุ่น (flexibility) ความคิดริเริ่มแปลกใหม่ (originality) ความคิดที่มีรายละเอียด (Elaboration)

2. การคิดวิเคราะห์ (critical thinking) เป็นการคิดอย่างมีเหตุผลคำนึงถึงเป้าหมาย มีองค์ประกอบ 5 ประการ คือ การสรุปอ้างอิง การยอมรับข้อมูลสรุป การใช้เหตุผลแบบอนุมาน การประเมินข้อโต้แย้ง การตีความหมาย

3. การคิดตัดสินใจ (decision thinking) เป็นการพิจารณาสิ่งหนึ่งสิ่งใดเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ การคิดตัดสินใจ ประกอบด้วยขั้นตอน 6 ขั้น คือ การกำหนดเป้าหมายของการตัดสินใจ การสร้างทางเลือก การวิเคราะห์ข้อดีข้อเสียของทางเลือก การจัดลำดับความสำคัญของทางเลือก การตัดสินใจทางเลือก การเลือกทางเลือกที่ดีที่สุดไปใช้

4. การคิดแก้ปัญหา (problem thinking) คือการพิจารณาหาเทคนิคที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่ต้องการ ประกอบด้วย 5 ขั้น คือ มีปัญหา ทำความเข้าใจกับปัญหา รวบรวมและเลือกวิธีการแก้ปัญหา ลงมือแก้ปัญหา ประเมินผลการแก้ปัญหา

อุษณีย์ อนุรุทธีวงศ์ (2553) ให้ความหมายของทักษะการคิดขั้นสูงว่า ทักษะการคิดขั้นสูงประกอบด้วยลักษณะทางความคิดที่สำคัญ 7 ด้าน ดังต่อไปนี้ 1. ความคิดวิจารณ์ญาณ (Critical Thinking) 2. ความคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) 3. ความคิดแบบอภิปัญญา (Metacognition) 4. การคิดแก้ปัญหา (Problem-Solving) 5. การตัดสินใจ (Decision Making) 6. การคิดแบบญาณปัญญา (Intuitive Thinking) 7. ความคิดในด้านดี (Positive Thinking)

ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ (2553) ให้ความหมายของทักษะการคิดขั้นสูงว่า เป็นการคิดที่มีความซับซ้อนอย่างเป็นขั้นตอนเป็นระบบ มีการใช้ทักษะความคิดพื้นฐานในการคิดหลายทักษะมาประกอบเป็นพื้นฐานของกระบวนการคิด โดยกระบวนการในการพัฒนาความคิดให้ถึงระดับสูงได้นั้น จำเป็นจะต้องมี ทักษะการคิดพื้นฐานและระดับกลางวิ่งเข้ามาเป็นพื้นฐานและชำนาญมาพอสมควรแล้ว ซึ่งทักษะการคิดระดับสูงได้แก่ การแก้ปัญหา การคิดวิจารณ์ญาณ การคิดตัดสินใจ การวางแผนการสรุปความ การนิยาม การวิเคราะห์การแก้ไขปรับปรุง การจัดระบบความคิด การคาดคะเน การพยากรณ์ การตั้งสมมติฐาน การทดสอบสมมติฐานสูตร การประยุกต์ความรู้ และการพิสูจน์ความจริง

Bloom (1972) ให้ความหมายของทักษะการคิดขั้นสูงว่า จัดอยู่ในกลุ่มที่มีความเชื่อว่าสมรรถภาพความคิดสามารถแยกย่อยและเรียงลำดับจากง่ายไปหายากโดยอาศัยพฤติกรรมทางความคิดจากพื้นฐานที่ง่ายไปสู่ความคิดที่ยากและสลับซับซ้อน

Zohar & Dori (2003) ให้ความหมายของทักษะการคิดขั้นสูงว่า ทักษะการคิดขั้นสูงคือ การสร้างข้อคิดเห็น การถามคำถามการวิจัย การเปรียบเทียบ การแก้ไขปัญหที่ไม่ซับซ้อนอย่างเป็นขั้นตอน การจัดการเกี่ยวกับข้อโต้แย้ง การนิยามสมมติฐานให้ครอบคลุม จำเป็นจะต้องใช้ความคิดในการจัดกระทำกับข้อมูลหรือเนื้อหาที่ได้รับมาซึ่งจะมีขั้นตอนหลายขั้นและต้องใช้กลยุทธ์ทางความคิดที่ซับซ้อน ลึกซึ้งและสร้างสรรค์มากยิ่งขึ้นในการประมวลองค์ความรู้ต่าง ๆ

Watson & Glaser (1964) ให้ความหมายของทักษะการคิดขั้นสูงว่า เป็นกระบวนการที่นำความคิดไปสู่การแก้ปัญหา และการคิดอย่างสร้างสรรค์หรืออย่างมีวิจารณ์ญาณ เป็นทักษะความคิดที่แตกต่างจากความรู้ความจำทั่วไป ความคิดระดับสูงมีหลายประเภท เช่น การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การใช้เหตุผล การนำไปใช้ การประเมินผล เป็นกระบวนการที่ไม่ได้เกิดจากการฝึกฝนจนเป็นความชำนาญแต่เน้นการแก้ปัญหาในระดับที่สูงกว่า

จึงกล่าวได้ว่าความหมายของทักษะการคิดขั้นสูง คือ ความคิดที่เกิดขึ้นด้วยกระบวนการที่ซับซ้อน ลึกซึ้ง สร้างสรรค์ โดยมีขั้นตอนการคิดหลายขั้น ได้แก่ การคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดวิจารณ์ญาณ การใช้เหตุผล การคิดตัดสินใจ การคิดแก้ปัญหา การคิดสร้างสรรค์ เป็นกระบวนการที่นำความคิดไปสู่การแก้ปัญหา และทักษะการคิดขั้นสูงจะนำไปสู่การแก้ปัญหาที่หลากหลายที่คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด

ความสำคัญทักษะการคิดขั้นสูง

กระทรวงศึกษาธิการ (2546) ให้ความสำคัญของทักษะการคิดขั้นสูงไว้ว่า ทักษะการคิดขั้นสูง เป็นความสามารถทางสติปัญญาประการหนึ่งที่ต้องพัฒนาให้เกิดในขณะที่ยังนักเรียนเข้ามาอยู่ในโรงเรียน เพื่อเรียนรู้เนื้อหาและหลักการ รวมทั้งแนวคิดในวิชาต่าง ๆ ซึ่งทักษะการคิดขั้นสูงประกอบด้วยความคิดในด้านต่าง ๆ คือ

1. การคิดวิเคราะห์ (Analytical Thinking) คือ ความคิดที่เกี่ยวข้องกับการจำแนกรวบรวมเป็นหมวดหมู่ รวมทั้งการจัดประเด็นต่าง ๆ
2. การคิดวิพากษ์วิจารณ์ (Critical Thinking) คือ ความคิดเห็นต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ทั้งในด้านบวกหรือลบอย่างมีเหตุผล โดยการใช้ข้อมูลที่มีอยู่อย่างเพียงพอ
3. ความคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) คือ ความคิดที่แปลกใหม่ ยืดหยุ่นแล้วแตกต่างจากผู้อื่น
4. ความคิดอย่างเป็นเหตุผล (Logical Thinking) คือ ความสามารถที่จะคิดในเชิงเหตุผลของเรื่องราวต่าง ๆ
5. ความคิดเชิงวิทยาศาสตร์ (Scientific Thinking) คือ ความคิดที่ใช้ในการพิสูจน์และสำรวจตรวจสอบหาข้อเท็จจริง

วิชา เล่าเรียนดี (2560) ให้ความสำคัญของทักษะการคิดขั้นสูงไว้ว่า เป็นความสามารถในการใช้ความคิดเพื่อจัดการกับความรู้และข้อมูลต่าง ๆ ให้มีความหมายและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อสิ่งที่เรียนและต่อตนเอง ทักษะการคิดขั้นสูงเป็นความสามารถในการจัดการข้อมูลต่าง ๆ โดยใช้กระบวนการทางสมองเพื่อแก้ปัญหา วิเคราะห์ ไตร่ตรองและตัดสินใจก่อนจะสรุปเป็นองค์ความรู้ เพื่อนำไปใช้ดำเนินชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ

ชนาธิป พรกุล (2557) ให้ความสำคัญของทักษะการคิดขั้นสูงไว้ว่า การพัฒนาความสามารถในการคิดขั้นสูงของผู้เรียน เป็นการเตรียมคนสำหรับอนาคตให้มีความสามารถวิเคราะห์ ประเมินสังเคราะห์ ประยุกต์ใช้ คิดอย่างมีวิจารณญาณ แก้ปัญหา และตัดสินใจ

Zohar & Dori (2003) ให้ความสำคัญของทักษะการคิดขั้นสูงไว้ว่า การส่งเสริมให้นักเรียนมีความสามารถในการคิดขั้นสูงเป็นเป้าหมายสำคัญอย่างหนึ่งในการจัดการศึกษา

Robert Fisher (2016) ให้ความสำคัญของทักษะการคิดขั้นสูงไว้ว่า การคิดขั้นสูงเป็นทักษะการคิดที่ผู้เรียนจะต้องใช้ความสามารถจัดการกับความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ผ่านประสาทสัมผัสให้เกิดการทำงานของสมองในการวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การใช้เหตุผล

การไตร่ตรองและการตัดสินใจสรุปเป็นองค์ความรู้เพื่อนำไปประยุกต์ใช้หรือสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ๆ ให้เหมาะสมกับสภาพสังคมในปัจจุบัน

Lewis & Smith (1993) ให้ความสำคัญ ของทักษะการคิดขั้นสูงไว้ว่า ความสามารถของนักเรียนที่สามารถใช้ความคิดขั้นสูงมากกว่าการใช้ความจำความรู้ ซึ่งการใช้ความจำยังไม่จัดว่าเป็นการใช้ความคิดทักษะการคิดขั้นสูง นักเรียนต้องมีความเข้าใจข้อเท็จจริงและความรู้ทั้งหมดได้ สามารถจัดระเบียบข้อเท็จจริง และความรู้ในรูปแบบใหม่เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ในการแก้ปัญหาได้

Kaplan (1990) ให้ความสำคัญของทักษะการคิดขั้นสูงไว้ว่า ทักษะการคิดขั้นสูงนำไปสู่การแก้ปัญหาที่หลากหลายที่คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด

จึงกล่าวได้ว่าความสำคัญทักษะการคิดขั้นสูง คือ การส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะการคิดขั้นสูงเป็นเป้าหมายสำคัญอย่างหนึ่งในการจัดการศึกษา เพราะนักเรียนที่มีทักษะการคิดขั้นสูงจะมีการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล เหมาะสมและสร้างสรรค์ การคิดขั้นสูงเป็นสิ่งที่ช่วยให้มีความเป็นเลิศและมีอิสรภาพทางความคิด ยังเป็นการทำให้ความรู้เข้าไปอยู่ในความทรงจำระยะยาว แทนการท่องจำ ยังได้รับความรู้เชิงลึก จะช่วยในการนำความรู้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์สูงสุด

3.2 คุณลักษณะของผู้ที่มีการคิดขั้นสูง

Ennis (1997) มีแนวคิดว่าคุณลักษณะของผู้ที่มีการคิดขั้นสูง คือ สามารถเข้าใจความหมายของข้อความและรู้เรื่องราวที่จะนำมาอ้างเพื่อสนับสนุนเหตุผลและข้อโต้แย้งต่าง ๆ สามารถพิจารณาตัดสินข้อความที่คลุมเครือ ในเหตุผลที่เสนอต้องมีความเข้าใจในความหมายของข้อความ สามารถพิจารณาและตัดสินใจข้อความได้ว่ามีข้อมูลเพียงพอหรือไม่ สามารถพิจารณาและตัดสินข้อความที่เป็นหลักการและนำไปประยุกต์ใช้ได้ สามารถพิจารณาและตัดสินได้ว่าการกำหนดปัญหาแล้วหรือยัง

Hudgins (1997) มีแนวคิดว่าคุณลักษณะของผู้ที่มีการคิดขั้นสูง คือ เป็นบุคคลที่มีความเข้าใจถึงองค์ประกอบสำคัญของข้อโต้แย้ง สามารถแสวงหาหลักฐานเพื่อสนับสนุนข้อโต้แย้งหรือข้อสรุปได้

อุษณีย์ โพธิสุข (2547) มีแนวคิดว่าคุณลักษณะของผู้ที่มีการคิดขั้นสูง คือ สามารถเสาะหาปัญหา เสาะหาต้นตอของปัญหาหรือสาเหตุ พยายามที่จะรับข้อมูล ใช้แหล่งข้อมูลมารวบรวมสถานการณ์ทั้งหมดเข้าด้วยกัน รวมทั้งบริบทของปัญหา แยกแยะประเด็นสำคัญและมุ่งคิดแก้ปัญหาหรือทုံมความคิดที่ประเด็นหลัก สรรวจตรวจตราหรือใส่ใจว่าจะอะไรเป็นสิ่งที่น่าเกี่ยวข้อง มองหาแนวทางหลากหลาย มีจิตใจกว้างขวาง กระตือรือร้นที่จะยื่นมือเข้าจัดการหากมี

เหตุผลและความเหมาะสม จัดการงานอย่างเป็นขั้นตอนด้วยความละเอียดถี่ถ้วน ซึ่งใช้ความสามารถในเชิงวิจารณ์ญาณอย่างมาก วัตถุประสงค์ การรับรู้ ค่านิยม คุณค่าขององค์ความรู้ และความเชี่ยวชาญของผู้อื่น

จึงกล่าวได้ว่า ผู้ที่มีคุณลักษณะของการคิดขั้นสูง คือ ผู้ที่มีความอยากรู้อยากเห็น ใจกว้าง มีการคิดอย่างเป็นระบบ มีความรอบคอบในการคิด ใช้หลักฐานประกอบการคิดอย่างมีเหตุผล มีการตรวจสอบการคิด สร้างทางเลือกที่หลากหลาย จัดการความคับแค้นทางความคิด การค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา การสืบเสาะหาความรู้ การจัดการกับความผิดปกติ การจัดการกับความไม่ชัดเจน ความละเอียดรอบคอบ การตั้งคำถาม การจัดการกับสถานการณ์การคิดที่ซับซ้อน การสะท้อนความคิด

3.3 ปัจจัยและอุปสรรคที่ส่งผลต่อทักษะการคิดขั้นสูง

อูษณีย์ อุนนุทธีวงศ์ (2553) ได้สรุปปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะการคิดขั้นสูงไว้ ดังนี้

1. พื้นฐานของครอบครัวถือว่าเป็นปัจจัยหลักที่สำคัญต่อการพัฒนาความคิด เนื่องจากสถาบันครอบครัวเป็นแหล่งแรกที่เด็กเรียนรู้เกี่ยวกับสื่อสารและเรียนรู้เกี่ยวกับโลก โดยการซึมซับจากสิ่งรอบตัว นอกจากนี้ครอบครัวยังเป็นพื้นฐานสำคัญของวิถีคิดจากอิทธิพลของวิธีอบรมเลี้ยงดูที่อาจทำให้เด็กกล้าคิด กล้าทดลอง รวมทั้งประสบการณ์จากกลยุทธ์ในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน การปฏิบัติตัวของคนในครอบครัว ส่งผลที่เป็นรากฐานทั้งความคิดและจิตใจ เด็กจะคิดได้ คิดดีในทางบวก ย่อมมาจากรากฐานสำคัญคือ ครอบครัว

2. พื้นฐานความรู้ การเรียนที่ได้มาจากการกลั่นกรองและเก็บในรูปแบบความรู้ด้านต่าง ๆ จะส่งผลต่อวิถีคิด วิถีปฏิบัติ ความเชื่อ บุคลิกภาพทางความคิดตลอดจนแนวทางแก้ปัญหาต่าง ๆ เพราะความรู้ที่ได้มีหลายรูปแบบ มีหลายขั้นตอนในการฝึกฝน แต่ถ้าจะเน้นให้ชัดเจน ผู้ที่มีการศึกษาสูงกับผู้ที่ขาดโอกาสทางการศึกษา จะมีวิธีการคิดแตกต่างกันคนละแนว คนละความเชื่อ ทั้งนี้เนื่องจากการฝึกฝนของแต่ละสาขาวิชา

3. ประสบการณ์ชีวิต บทเรียนต่าง ๆ ที่ผ่านมาในชีวิตเราทุกวันนี้ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเล็กหรือเรื่องใหญ่ เป็นข้อมูลที่มีผลโดยตรงที่ทำให้การเรียนรู้บรรลุในความทรงจำระยะยาว คนที่มีโอกาสเรียนรู้โลกกว้างมาก ได้เห็นหลากหลายประสบการณ์ ย่อมมีวิธีการคิดที่หลากหลายกว่า และมีข้อมูล ที่นำมาใช้ในชีวิตจริงได้มากกว่า ประสบการณ์จึงมีอิทธิพลต่อความสำเร็จหรือไม่สำเร็จของมนุษย์ รวมทั้งวิธีการแก้ปัญหาและการคิดของเรา

4. การทำงานของสมอง สมองของแต่ละคนที่เกิดมามีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่ละเอียดอ่อน ซึ่งทำให้ทุกคนมีเอกลักษณ์ทางความรู้สึกนึกคิดและบุคลิกภาพรวมทั้งศักยภาพด้านต่าง ๆ ไม่เท่ากันตั้งแต่เกิดจนโต

5. วัฒนธรรม เนื่องจากวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่คนในสังคมนั้นทำต่อเนื่องเป็นเวลานาน และเป็นสิ่งที่สังคมนั้นให้คุณค่าและยอมรับแนวปฏิบัตินั้น ๆ เป็นสิ่งที่คนในสังคมควรปฏิบัติ เพื่อความดีงาม วัฒนธรรมจึงเป็นวิถีชีวิตที่มีอิทธิพลต่อความคิด ความเชื่อ และการปฏิบัติของคนอย่างมาก นอกจากนี้พบว่าวัฒนธรรมยังมีอิทธิพลต่อการทำงานของสมอง จึงถือว่าเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญด้านหนึ่ง

6. จริยธรรม ระดับของจริยธรรมที่มีอยู่แตกต่างกัน ทำให้คนมีการคิด การตัดสินใจแตกต่างกัน ผู้ที่มีจริยธรรมสูงย่อมมีกรอบในการคิด การตัดสินใจ การหาแนวทางแก้ปัญหาและการประมวลความคิดแตกต่างอย่างสิ้นเชิงกับผู้ที่ขาดจริยธรรม

7. การรับรู้ การรับรู้เป็นกระบวนการทางปัญญาขั้นแรกที่เกิดขึ้นเมื่อข้อมูลกระทบมาถึงประสาทการรับรู้ของมนุษย์

8. สิ่งแวดล้อม เป็นตัวกระตุ้นสำคัญยิ่งต่อการเรียนรู้ และวิธีการคิดของเด็ก แบ่งได้เป็นสองลักษณะ คือ สิ่งแวดล้อมที่เป็นกายภาพ เป็นสิ่งที่เรามองเห็นได้จับต้องได้ และสิ่งแวดล้อมที่เป็นพลวัต ถือว่าเป็นสิ่งแวดล้อมอีกอย่างหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อความคิดและจิตใจของมนุษย์ไม่แพ้สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ

9. ศักยภาพทางการเรียนรู้ เด็กแต่ละคนมีศักยภาพทางการรับรู้การประมวลข้อมูลใน อัตราที่ต่างกัน ในเรื่องต่าง ๆ ทั้งด้านความเร็ว และลุ่มลึก ส่งผลให้แต่ละคนคิดไม่เท่ากัน คิดไม่เหมือนกัน แม้ว่าจะมีประสบการณ์เหมือนกันก็ตาม

10. ประสาทรับรู้ ภาวะประสาทรับรู้ที่แตกต่างจากปกติ เช่น หูพิการ ตาพิการ หรือการรับรู้ผิดปกติ ทำให้วิธีคิดแตกต่างกันไป และในทางตรงกันข้าม หากมีประสาทรับรู้ที่จับไวก็สามารถรับรู้ข้อมูลได้รวดเร็วและละเอียดกว่าเด็กอื่น ๆ

Roger (1970) ได้สรุปปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะการคิดขั้นสูงไว้ว่า สภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความคิดขั้นสูง ได้แก่ภาวะที่บุคคลรู้สึกปลอดภัย รู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าและได้รับการยอมรับ โดยพ่อแม่และครู สามารถสร้างความรู้สึกทางจิตใจนี้ได้ จากการเปิดโอกาส ให้การยอมรับความสามารถของเด็ก จะทำให้เด็กรู้สึกปลอดภัย อบอุ่น และมีความมั่นคงทางอารมณ์ ส่งผลให้เด็กแสดงออกถึงความเป็นตัวเอง อันจะนำไปสู่การทดลองและริเริ่มกระทำและสร้างสรรค์สิ่งใหม่

ลักขณา สิริวัฒน์ (2558) ได้สรุปปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะการคิดขั้นสูงไว้ว่า พื้นฐานทางครอบครัวถือเป็นปัจจัยหลักที่สำคัญต่อการพัฒนาความคิด นับแต่การเตรียมความพร้อมด้านโภชนาการที่เอื้อให้เซลล์สมองแข็งแรงสมบูรณ์ เมื่อสมองได้รับสิ่งเร้าจากพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดู ทั้งจากภาพที่สัมผัสเห็น เสียงเรียก และเหตุการณ์ต่าง ๆ สิ่งต่าง ๆ จะเป็นสิ่งเหล่านี้ไปกระตุ้นสมองให้เกิดความคิด และในทางตรงกันข้าม หากเด็กไม่ได้รับการเอาใจใส่การพัฒนาจะส่งผลให้สมองบางส่วนไม่มีการพัฒนา

จึงกล่าวได้ว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง คือ พื้นฐานครอบครัว พื้นฐานความรู้ ประสบการณ์ชีวิต การทำงานของสมอง วัฒนธรรม จริยธรรม การรับรู้ สภาพแวดล้อม ศักยภาพทางการเรียนรู้ ประสาทรับรู้

อุปสรรคที่ส่งผลต่อทักษะการคิดขั้นสูง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2557) ได้กล่าวถึงอุปสรรคที่ส่งผลต่อทักษะการคิดขั้นสูง คือ

1. สภาพแวดล้อมที่ไม่อำนวยความสะดวกต่อการคิด เช่น สิ่งรบกวน เช่น ที่คนพลุกพล่าน หรือมีสิ่งยั่วยุให้เสียสมาธิ หันเหตความสนใจของผู้เรียนไปทางอื่น ดังนั้นการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมจึงเป็นสิ่งจำเป็นต่อการพัฒนาทักษะการคิด
2. สุขภาพร่างกายและสุขภาพทางจิตไม่ดี หากมีสุขภาพร่างกายไม่ดี ทำให้หงุดหงิดเป็นอุปสรรคต่อการคิด เพราะจิตใจมัวแต่วิตกถึงความเจ็บป่วย จึงส่งผลต่อสุขภาพร่างกายด้วย การทำหน้าที่ในเรื่องการคิดจะหย่อนสมรรถภาพลง
3. ขาดประสบการณ์ที่จำเป็นอันเกี่ยวข้องกับพื้นฐานของการคิด ในการคิดหากต้องการให้มโนภาพแจ่มชัด จำเป็นต้องมีประสบการณ์เกี่ยวกับการคิดมาก่อนจะเป็นการช่วยให้ได้ภาพที่ชัดเจนขึ้น ประสบการณ์จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นและมีประโยชน์ต่อการเรียนรู้เป็นอย่างมาก
4. มือคตี่เข้าครอบงำ บางครั้งในการคิดมักจะมี ความลำเอียงส่วนตัวเข้ามาเกี่ยวข้อง เป็นตัวเหนี่ยวนำ ไม่ให้บุคคลคำนึงถึงเหตุผล ผลักดันให้คิดไปตามอารมณ์ของตนเอง
5. ล้มเหลวในการคิดที่สะสมกันมาเป็นเวลายาวนาน บุคคลเช่นนี้เป็นการคิดไม่ออก ไม่เคยคิดแก้ปัญหา จึงมักเกิดความรู้สึกท้อแท้ ไม่อยากคิดตัดสินใจ หากคิดอีกคงล้มเหลว จึงเลิกคิดไปเลย
6. ขาดกำลังใจจากผู้ใกล้ชิดหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในการเรียนรู้ ไม่ให้ข้อคิดข้อเสนอแนะจึงไม่อยากคิด

7. เร่งรัดให้คิดในเวลาที่ย่ำแย่ เป็นการเร่งรัดให้แก้ปัญหาในเวลาที่กำหนด เกิดความเบื่อหน่าย ไม่อยากคิด บางครั้งทำให้เครียดจนเกินไป

อุษณีย์ อนุรุทธวงศ์ (2553) ได้กล่าวถึงอุปสรรคที่ส่งผลต่อทักษะการคิดขั้นสูง คือ

1. อุปสรรคที่เกิดจากข้อจำกัดของตัวบุคคล เป็นข้อจำกัดที่เกิดจากทัศนคติ ต่อเรื่องต่าง ๆ กลุ่มบุคคล กลุ่มอาชีพ ข้อผิดพลาดที่เกิดจากความจำ ความเมินเฉยต่อเรื่องต่าง ๆ การมีข้อจำกัดในเรื่องการรับรู้มีภาวะบกพร่องทางร่างกายหรือจิตใจ ไม่คุ้นเคยกับการหาความจริง

2. อุปสรรคที่เกิดจากข้อจำกัดทางภาษา มีความไม่เข้าใจภาษาที่ชัดเจน มีการสื่อสารที่ไม่ชัดเจน ใช้อารมณ์กับการสื่อสารมากเกินไป มีการผิดพลาดในการใช้คำ ใช้การเปรียบเทียบอย่างไม่มีสาระ ไม่มีประเด็น

3. อุปสรรคที่เกิดจากข้อจำกัดในการใช้เหตุผล มีการใช้หลักเหตุผล ตรรกะที่ขาดความเกี่ยวข้อง ไม่เหมาะสม ใช้ข้อมูลที่ไม่น่าเชื่อถือหรือผิดมาอ้างเป็นเหตุผล

4. อุปสรรคที่เกิดจากข้อจำกัดทางจิตวิทยาและสังคม การใช้ความเชื่อที่สืบเนื่องกันมาโดยไม่ไตร่ตรองว่าความเชื่อนั้นเกิดจากอะไร คนบางคนไม่กล้าตัดสินใจเพราะขาดความเชื่อมั่น ไม่ทราบว่าความคิดจะผิดหรือถูกอย่างไร

จึงกล่าวได้ว่าอุปสรรคที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง คือ สภาพแวดล้อมที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการคิด สุขภาพร่างกายสุขภาพทางจิตที่ไม่ดี ข้อจำกัดของตัวบุคคล ขาดประสบการณ์ที่จำเป็นกับพื้นฐานของการคิด มีอคติเข้าครอบงำ มีความล้มเหลวในการคิด ขาดกำลังใจในการคิด ถูกเร่งรัดให้คิดในเวลาที่ย่ำแย่ ข้อจำกัดทางภาษา ข้อจำกัดในการใช้เหตุผล ข้อจำกัดทางจิตวิทยาและสังคม การใช้ความเชื่อที่สืบเนื่องกันมาโดยไม่ไตร่ตรอง การตอกย้ำให้ทำตามความคิดเดิม ๆ สอนให้ทำตัวอย่างมีเงื่อนไข การสอนที่มีคำตอบที่มีสองทางเลือกคือถูกหรือผิด แก้ปัญหาด้วยวิธีเดิม ๆ

3.4 ระดับความสามารถด้านสมรรถนะการคิดขั้นสูงของมัธยมศึกษาตอนต้น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564) ได้กล่าวถึงระดับความสามารถด้านสมรรถนะการคิดขั้นสูงของมัธยมศึกษาตอนต้น คือ สามารถตั้งคำถาม ระบุปัญหา สถานการณ์ที่ยากและซับซ้อน จากการสังเกตสิ่งต่าง ๆ สถานการณ์หรือปรากฏการณ์ในชีวิตประจำวัน ระบุสาเหตุของปัญหา แยกปัญหาเป็นปัญหาย่อย ๆ สามารถวางแผนและดำเนินการการสำรวจตรวจสอบโดยใช้เครื่องมือหรือเทคโนโลยี เลือกวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อสร้างข้อสรุปที่แม่นยำและน่าเชื่อถือ เปรียบเทียบแหล่งข้อมูลและข้อเท็จจริงได้

สามารถลงข้อสรุปได้อย่างถูกต้อง เปรียบเทียบและประเมินข้อสรุปที่แตกต่างหรือตรงกันข้ามกับข้อสรุปของตน โดยใช้เหตุผลและหลักฐานที่หลากหลายและสามารถปรับปรุงข้อสรุปของตนตามข้อมูลและ หลักฐานใหม่สร้างแบบจำลองเพื่อแสดงโครงสร้างของปัญหาหรือสถานการณ์ได้พัฒนาชิ้นงาน วิธีการหรือนวัตกรรม โดยใช้ความคิดที่แปลกใหม่ไม่ซ้ำใคร หรือพัฒนาต่อยอดจากของเดิมให้เหมาะสมต่อการใช้งานจริง

3.5 องค์ประกอบของทักษะการคิดขั้นสูง

องค์ประกอบของทักษะการคิดขั้นสูงสามารถแบ่งออกเป็น 5 ทักษะ ได้แก่

1. ทักษะการคิดอย่างเป็นระบบ
2. ทักษะการคิดวิเคราะห์
3. ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
4. ทักษะการสังเคราะห์ความคิด
5. ทักษะการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์

1. ทักษะการคิดอย่างเป็นระบบ

Marzano et al. (1988) ได้ให้ความหมายของทักษะการคิดอย่างเป็นระบบ คือ เป็นการจัดระบบข้อมูลเพื่อให้ง่ายต่อการนำไปใช้ ประกอบด้วย การเปรียบเทียบ การบอกความเหมือนและความแตกต่างระหว่างหรือในกลุ่มต่าง ๆ การจัดประเภท การจัดกลุ่มและให้ชื่อสิ่งต่าง ๆ บนพื้นฐานของคุณลักษณะของสิ่งนั้น และการนำเสนอที่มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบแต่ไม่เปลี่ยนแปลงส่วนประกอบข้อมูล

เป็นการคิดเป็นขั้น เป็นตอน มีระบบการคิดโดยมองเห็นภาพรวม และความเชื่อมโยงขององค์ประกอบในรายละเอียดที่สัมพันธ์กันจากส่วนย่อยไปหาส่วนใหญ่ เป็นการคิดอย่างเป็นเหตุเป็นผล เพื่อให้สามารถวางระเบียบให้กับการกระทำ และการตัดสินใจอย่างเป็นระบบ เน้นการแก้ปัญหาอย่างชาญฉลาด เพื่อให้เกิดความถูกต้อง แม่นยำ ทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพและผลลัพธ์ที่ดีที่สุด การทำงานโดยใช้การคิดอย่างเป็นขั้นเป็นตอนจะช่วยให้สามารถมองเห็นภาพรวมของสถานการณ์ และปัญหาที่เกิดขึ้น สามารถเข้าใจรายละเอียดต่าง ๆ ที่เป็นองค์ประกอบของเหตุการณ์หรือปัญหาต่าง ๆ มองเห็นว่าองค์ประกอบเหล่านั้นสัมพันธ์กันอย่างไร และจะต้องทำอะไรหรือแก้ตรงไหน เพื่อให้ผ่านพ้นปัญหาไปได้ หรือทำให้ผลลัพธ์ของการทำงานออกมาดีที่สุด

2. ทักษะการคิดวิเคราะห์

ความหมายทักษะการคิดวิเคราะห์

Byrnes (1996) ได้ให้ความหมายของทักษะการคิดวิเคราะห์ คือ เป็นการแยกแยะข้อมูลที่ซับซ้อนออกเป็นองค์ประกอบย่อย และค้นหาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบย่อยนั้น

Marzano et al. (1988) ได้ให้ความหมายของทักษะการคิดวิเคราะห์ คือ เป็นการทำความเข้าใจที่มีอยู่ให้กระจ่างขึ้นโดยการตรวจสอบส่วนย่อย ๆ และตรวจสอบความสัมพันธ์ต่าง ๆ ของข้อมูล ได้แก่ การระบุคุณลักษณะหรือส่วนประกอบต่าง ๆ การระบุความสัมพันธ์หรือรูปแบบการระบุความคิดหลักหรือองค์ประกอบหลัก และการระบุข้อผิดพลาดหรือเหตุผลที่ไม่ถูกต้อง

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, กระทรวงศึกษาธิการ (2554) ได้ให้ความหมายของทักษะการคิดวิเคราะห์ คือ ความสามารถในการจำแนก รวบรวมเป็นหมวดหมู่ และการจัดประเด็นต่าง ๆ

สมจิต สวธน์ไพบุรย์ (2550) ได้ให้ความหมายของทักษะการคิดวิเคราะห์ คือ การจำแนก รวบรวมเป็นหมวดหมู่และการจัดประเด็นต่าง ๆ

รุสราญ อะหลี (2552) ได้ให้ความหมายของทักษะการคิดวิเคราะห์ คือ การคิดที่แสดงให้เห็นความต่าง การเจาะลึก การเลือก การจัดกลุ่ม การวินิจฉัย การสรุปความ การตีความ มีองค์ประกอบ 3 ประการ คือ การวิเคราะห์ความสำคัญ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ และการวิเคราะห์หลักการ

สุภาพร จันทรดอกไม้ (2553) ได้ให้ความหมายของทักษะการคิดวิเคราะห์ คือ การจำแนกแยกแยะข้อมูลในสถานการณ์ที่ปรากฏอยู่โดยการตรวจสอบองค์ประกอบ และความสัมพันธ์ ประกอบด้วยบอกลักษณะหรือองค์ประกอบของสิ่งต่าง ๆ บอกลักษณะร่วมหรือลักษณะต่างของสิ่งต่าง ๆ ระบุแนวทางที่แต่ละส่วนมีความสัมพันธ์กัน (ความเหมือน/ความต่าง, การคิดเชิงเหตุผล, การสรุปอ้างอิง, ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ)

ความสำคัญทักษะการคิดวิเคราะห์

ลักขณา สิริวัฒน์ (2549) ได้กล่าวถึงความสำคัญของทักษะการคิดวิเคราะห์ คือ การคิดวิเคราะห์เป็นวิธีการคิดแยกแยะองค์ประกอบหรือลักษณะของสิ่งต่าง ๆ เรื่องราวหรือเหตุการณ์ การคิดในระดับนี้ต้องอาศัยความรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริงหรือข้อมูลทางทฤษฎีมาเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ จึงสามารถอธิบายได้ว่าเรื่องราวเหตุการณ์ต่าง ๆ เหล่านั้นอยู่ในสภาพใด และอาจบอกได้ว่ามีแนวโน้มไปในทางใด

วีระ สุตสังข์ (2550) ได้กล่าวถึงความสำคัญของทักษะการคิดวิเคราะห์ คือ การคิดวิเคราะห์เป็นกระบวนการทางปัญญาที่มีคุณค่าของมนุษย์ เป็นความคิดที่เต็มไปด้วยสาระ มีคุณภาพ โดยแสดงออกมาในลักษณะของการให้เหตุผลและการตัดสินใจต่าง ๆ ด้วยความสมบูรณ์เพียบพร้อมทางด้านสติปัญญา การคิดวิเคราะห์ จึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่ง สำหรับการสร้างความเจริญทั้งแก่บุคคลและวิทยาการต่าง ๆ ในทุก ๆ สาขา

วัชรวิภา เลาเรียนดี (2560) ได้กล่าวถึงความสำคัญของทักษะการคิดวิเคราะห์ คือ การคิดวิเคราะห์ เป็นการแสดงออกด้วยคำพูด หรือพฤติกรรมการปฏิบัติที่บอกถึงความเข้าใจความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ รวบรวมข้อมูลที่สำคัญเพื่อนำมาเป็นที่มาในการตัดสินใจ และประเมินผล หรือเพื่อสรุปอย่างเหมาะสม

กัญญารัตน์ อรรคอำนวย และคณะ (2561) ได้กล่าวถึงความสำคัญของทักษะการคิดวิเคราะห์ คือ เป็นการคิดประเด็นต่าง ๆ อย่างละเอียดและถี่ถ้วนเพื่อแก้ปัญหา โดยพิจารณาตัดสินเรื่องราวต่าง ๆ ว่าเห็นด้วยหรือไม่ ประเมินหรือการจัดหมวดหมู่โดยอาศัยเกณฑ์ แล้วสรุปหรือพิจารณาตัดสิน ซึ่งหลักฐานอ้างอิงเพื่อหาข้อสรุปที่น่าจะเป็นไปได้ และใช้กระบวนการทางตรรกะวิทยาได้อย่างเหมาะสม

Alison doyle (2020) ได้กล่าวถึงความสำคัญของทักษะการคิดวิเคราะห์ คือ เป็นความสามารถในการแยกแยะ จัดหมวดหมู่ข้อมูล เพื่อหาประเด็นสำคัญ หรือนำมาแก้ไข ประเด็นที่ตนเองสงสัยได้

องค์ประกอบทักษะการคิดวิเคราะห์

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2546) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบทักษะการคิดวิเคราะห์ คือ องค์ประกอบของการคิดวิเคราะห์ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ

1. ความสามารถในการตีความ เป็นการพยายามทำความเข้าใจและให้เหตุผลแก่สิ่งที่เราต้องการวิเคราะห์เพื่อแปลความหมายที่ไม่ปรากฏโดยตรงของสิ่งนั้น เป็นการสร้างความเข้าใจต่อสิ่งที่ต้องวิเคราะห์โดยสิ่งนั้นไม่ได้ปรากฏโดยตรง เป็นการสร้างความเข้าใจบนพื้นฐานของสิ่งที่ปรากฏในข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์ ประกอบด้วย การตีความจากความรู้ การตีความจากประสบการณ์ และการตีความจากข้อเขียน

2. ความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่จะคิดวิเคราะห์ การจะคิดวิเคราะห์ได้ดี จำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานในเรื่องนั้น เพราะความรู้จะช่วยในการกำหนดขอบเขตของการวิเคราะห์ แจกแจง และจำแนกได้ว่าเรื่องนั้นเกี่ยวข้องกับอะไร มีองค์ประกอบย่อยอะไรบ้าง มีทั้งหมดกี่จุดสำคัญอย่างไรและรู้ว่าอะไรเป็นสาเหตุก่อให้เกิดอะไร

3. ความสังเกต ช่างสงสัย และช่างท้าน โดยขอบเขตของการตั้งคำถาม เกี่ยวกับการคิดวิเคราะห์จะใช้คำถามหลัก คือ ใคร อะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ เพราะเหตุใด และอย่างไร

4. ความสามารถในการหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผล ได้แก่ สาเหตุ ผลลัพธ์ ความเชื่อมโยงของประเด็นต่าง ๆ ตลอดจนองค์ประกอบและวิธีการ

Marzano (2001) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบทักษะการคิดวิเคราะห์ คือ องค์ประกอบของการคิดวิเคราะห์ประกอบด้วย

1. การคิดวิเคราะห์เนื้อหา ความสามารถในการจำและสรุปความรู้ ความสามารถบอกความแตกต่างระหว่างข้อเท็จจริงและข้อสมมติฐานได้ สามารถระบุข้อมูล สำคัญได้ สามารถอธิบายปัจจัยที่ทำให้บุคคลและกลุ่มต่าง ๆ มีความแตกต่างกัน และสามารถสรุป ข้อความได้

2. การคิดวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ความสามารถเชื่อมโยงความคิดต่าง ๆ สามารถตัดสินใจได้ว่าข้อมูลนั้นสมเหตุสมผลหรือไม่ สามารถระบุได้ว่าข้อความใดเป็นแนวคิดสำคัญ สามารถตรวจสอบความถูกต้องของสมมติฐานที่อ่านพบได้ สามารถเชื่อมโยงเหตุผลในแต่ละ สถานการณ์ได้ และสามารถวิเคราะห์ข้อความที่ขัดแย้งที่ปรากฏในเรื่องได้

3. การวิเคราะห์หลักการ ความสามารถวิเคราะห์รูปแบบและโครงสร้าง ของข้อมูลได้ สามารถวิเคราะห์วัตถุประสงค์ของผู้เขียน ทศนคติและเป้าหมายที่ต้องการถ่ายทอด ได้ สามารถเชื่อมโยงความคิดรวบยอดเป็นหลักการได้ สามารถเรียนรู้เทคนิควิธีการที่ปรากฏใน เรื่องได้ และสามารถแยกความแตกต่างระหว่างข้อเท็จจริง

Watson และ Glaser (1964) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบทักษะการคิดวิเคราะห์ คือ องค์ประกอบของการคิดแบบวิเคราะห์ประกอบด้วย ทศนคติ ความรู้ และทักษะในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1. ทศนคติในการสืบเสาะ ประกอบด้วยความสามารถในการเห็นปัญหา และความต้องการที่จะสืบเสาะ ค้นหาข้อมูล หลักฐานมาพิสูจน์เพื่อหาข้อเท็จจริง

2. ความรู้ในการหาแหล่งข้อมูลอ้างอิงและการใช้ข้อมูลอ้างอิงอย่างมี เหตุผล

3. ทักษะในการใช้ความรู้และทศนคติดังที่กล่าวมาข้างต้น

Bloom (1972) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบทักษะการคิดวิเคราะห์ คือ ทักษะการคิดวิเคราะห์ประกอบด้วยทักษะสำคัญ 3 ด้าน ดังนี้

1. การคิดวิเคราะห์ความสำคัญหรือเนื้อหาของสิ่งต่าง ๆ เป็นความสามารถในการแยกแยะได้ว่าสิ่งใดจำเป็น สิ่งใดสำคัญ สิ่งใดมีบทบาทมากที่สุด
2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ เป็นการค้นหาความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ว่ามีอะไรสำคัญกันสัมพันธ์กันอย่างไร สัมพันธ์กันมากน้อยเพียงใด สอดคล้องหรือขัดแย้งกัน
3. การวิเคราะห์เชิงหลักการ เป็นการค้นหาโครงสร้างระบบ เรืองราวสิ่งของและการทำงานต่าง ๆ ว่าสิ่งเหล่านั้นดำรงสภาพอยู่ได้ ในสภาพเช่นนั้น เนื่องจากอะไร มีอะไรเป็นแกนหลัก มีหลักการอย่างไรมีเทคนิคอะไรหรือยึดถือคติใด มีสิ่งใดเป็นตัวเชื่อมโยง การคิดวิเคราะห์หลักการเป็นการคิดวิเคราะห์ที่ถือว่าสำคัญที่สุด การที่จะวิเคราะห์เชิงหลักการได้ดีจะต้องมีความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์องค์ประกอบและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ได้ดีเสียก่อน เพราะผลจากความสามารถในการวิเคราะห์องค์ประกอบและวิเคราะห์ความสัมพันธ์จะทำให้สามารถสรุปเป็นหลักการได้

ทักษะสำหรับการคิดวิเคราะห์

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2546) ได้สรุปทักษะสำหรับการคิดวิเคราะห์ 4 ประการ ดังนี้

1. ความสามารถในการตีความ
2. ความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่จะวิเคราะห์
3. ความสร้างสรรค์เกิด ช่างสงสัย ช่างถาม
4. ความสามารถในการหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผล

สุวิทย์ มูลคำ (2547) ได้สรุปทักษะสำหรับการคิดวิเคราะห์ 3 ประการ ดังนี้

1. สิ่งที่กำหนดให้เป็นสิ่งสำเร็จรูปที่กำหนดให้วิเคราะห์
2. หลักการหรือกฎเกณฑ์เป็นข้อกำหนดสำหรับแยกส่วนประกอบของสิ่งที่กำหนดให้
3. การค้นหาความจริงหรือสิ่งสำคัญแล้วทำการรวบรวมประเด็นสำคัญเพื่อหาข้อสรุป

ศิริชัย กาญจนวาสี และคณะ (2551) ได้สรุปทักษะสำหรับการคิดวิเคราะห์ ดังนี้ จำแนกแยกแยะข้อมูลในสถานการณ์ที่ปรากฏอยู่โดยการตรวจสอบองค์ประกอบ และความสำคัญ (ระบุประเด็นสำคัญ ความสัมพันธ์ วิเคราะห์โอกาส สร้างข้อสันนิษฐาน จากข้อมูลที่มี

ลงข้อสรุปเชิงตรรกะ) และองค์ประกอบตัวบ่งชี้ของการวิเคราะห์ ได้แก่ บอกลักษณะหรือองค์ประกอบของสิ่งต่าง ๆ บอกลักษณะร่วมหรือลักษณะของสิ่งของต่าง ๆ ระบุแนวทางที่แต่ละส่วนมีความสัมพันธ์กัน ประเมินความสมเหตุสมผลของความสัมพันธ์ที่ได้

วีระ สุตสังข์ (2550) ได้สรุปทักษะสำหรับการคิดวิเคราะห์ ดังนี้ จะฝึกสมองให้มีกระบวนการคิดวิเคราะห์สามารถฝึกได้ตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. กำหนดสิ่งที่ต้องการวิเคราะห์ เป็นการกำหนดวัตถุประสงค์ สิ่งของ เรื่องราว หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ขึ้นมา เพื่อเป็นต้นเรื่องที่จะใช้วิเคราะห์

2. กำหนดปัญหาหรือวัตถุประสงค์ เป็นการกำหนดประเด็นสงสัยจากปัญหา ต้องการวิเคราะห์ อาจจะเป็นคำถาม หรือกำหนดวัตถุประสงค์การวิเคราะห์เพื่อค้นหาความจริงสาเหตุหรือความสำคัญ

3. กำหนดหลักการหรือกฎเกณฑ์ เพื่อให้แยกส่วนประกอบของสิ่งที่กำหนดให้

4. กำหนดพิจารณาแยกแยะ เป็นการกำหนดการพินิจวิเคราะห์แยกแยะ และกระจายสิ่งที่กำหนดให้ออกเป็นส่วนย่อย ๆ

5. สรุปคำตอบ เป็นการรวบรวมประเด็นที่สำคัญเพื่อหาข้อสรุปเป็นคำตอบหรือปัญหาของสิ่งที่กำหนดให้

สุคนธ์ สนิธพานัน และคณะ (2552) ได้สรุปทักษะสำหรับการคิดวิเคราะห์ ดังนี้

1. กำหนดสิ่งสำเร็จรูปสิ่งหนึ่งหรือเหตุการณ์ หรือเรื่องราวเป็นตัวต้นเรื่อง

2. กำหนดคำถามหรือปัญหาเพื่อค้นหาความจริง

3. พิจารณาแยกแยะสิ่งที่กำหนดออกเป็นส่วนย่อย

4. สรุปเป็นคำถามหรือตอบปัญหานั้น

ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ (2553) ได้สรุปทักษะสำหรับการคิดวิเคราะห์ ดังนี้

1. กำหนดสิ่งที่จะวิเคราะห์ว่าจะวิเคราะห์อะไร กำหนดขอบเขตและนิยามของสิ่งที่คิดให้ชัดเจน

2. กำหนดจุดมุ่งหมายของการวิเคราะห์ว่าต้องการวิเคราะห์เพื่ออะไร

3. พิจารณาข้อมูลความรู้ ทฤษฎี หลักการ กฎเกณฑ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ว่าจะใช้หลักใดเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์และจะใช้หลักความรู้นั้น ควรใช้ในการวิเคราะห์อย่างไร

4. สรุปและรายงานผลการวิเคราะห์ได้เป็นระบบระเบียบชัดเจน

จึงกล่าวได้ว่า ทักษะการคิดวิเคราะห์ คือ การจำแนกแยกแยะ สิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เพื่อค้นหาองค์ประกอบ และความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบ เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจ สามารถแยกแยะสาเหตุของปัญหา บอกความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างองค์ประกอบใหญ่ และองค์ประกอบย่อยของเหตุการณ์ได้อย่างเป็นระบบ สามารถเชื่อมโยงบุคคล เวลา สถานที่และเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องได้ถูกต้อง และต้องเป็นคนช่างสังเกตโดยขั้นตอนของการใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์จะต้องเริ่มจากการศึกษาข้อมูล ตั้งวัตถุประสงค์ในการวิเคราะห์ข้อมูล กำหนดเกณฑ์ในการจำแนกแยกแยะข้อมูล แยกแยะข้อมูลตามเกณฑ์ที่กำหนดเพื่อให้เห็นองค์ประกอบของสิ่งที่วิเคราะห์ หาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ และความสัมพันธ์ของข้อมูลในแต่ละองค์ประกอบ นำเสนอผลการวิเคราะห์ และนำผลการวิเคราะห์มาสรุปตอบคำถามตามวัตถุประสงค์

3. ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

ความหมายทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

Ennis (2002) ให้ความหมายของทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ คือ ความสามารถในการระบุปัญหาและหาหลักฐาน เหตุผลที่จะนำไปสู่การตัดสินใจ

Ellis (2009) ให้ความหมายของทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ คือ วิธีคิดที่แยกระหว่างความคิดเห็นกับความจริงที่ได้มาจากการซักถาม การสังเกต การค้นหาความจริงจากการตั้งข้อสังเกตที่มีการอธิบาย ความหมาย การทำให้แน่ใจด้วยหลักฐานและเหตุผลที่ชัดเจน

ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ (2541) ให้ความหมายของทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ คือ การคิดพิจารณาไตร่ตรองอย่างมีเหตุมีผลเพื่อตัดสินใจว่าสิ่งใดถูกต้อง สิ่งใดควรเชื่อ สิ่งใดควรกระทำ

วีระ สุดสังข์ (2550) ให้ความหมายของทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ คือ กระบวนการทางปัญญาที่สามารถรับรู้ข้อมูลและนำมาคิดด้วยเหตุผลที่ผ่านการพิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบ กว้างไกลลึกซึ้ง เพื่อประเมินสภาพการณ์หรือข้อมูลที่ปรากฏและตัดสินใจโดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมระยะยาว

สุคนธ์ สิ้นพานนท์ และคณะ (2552) ให้ความหมายของทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ คือ กระบวนการคิดที่ใช้เหตุผลโดยมีการศึกษาข้อเท็จจริง หลักฐานและข้อมูลต่าง ๆ เพื่อประกอบการตัดสินใจ แล้วนำมาพิจารณาวิเคราะห์อย่างสมเหตุสมผลก่อนตัดสินใจว่าสิ่งใดควรเชื่อหรือไม่ควรเชื่อ

รังสรรค์ ไฉมยา (2553) ให้ความหมายของทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ คือ เป็นกระบวนการทางสมองที่เกี่ยวกับความตั้งใจที่จะพิจารณาตัดสินใจเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยการไม่เห็นคล้อยตามข้อเสนออย่างง่าย ๆ แต่ตั้งคำถามท้าทายหรือโต้แย้งสมมุติฐานและข้อสมมติที่

อยู่เบื้องหลังและพยายามเปิดแนวทางการคิดออกสู่แนวทางต่าง ที่แตกต่างจากข้อเสนอแนะ เพื่อให้สามารถได้คำตอบที่สมเหตุสมผลมากกว่าข้อเสนอเดิม

อูษณีย์ อนุรุทธ์ (2555) ให้ความหมายของทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ คือ วิธีคิดอย่างมีเหตุผล มีหลักเกณฑ์ มีหลักฐาน และมีประสิทธิภาพ ก่อนตัดสินใจจะเชื่อหรือไม่ เชื่ออะไร จะทำหรือไม่ทำอะไร ดีหรือไม่ดี ใช่หรือไม่ใช่

ความสำคัญทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

Ennis (2002) ได้กล่าวถึงความสำคัญของทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ คือ ผู้ที่มีความคิดอย่างมีวิจารณญาณจะใช้การวิเคราะห์หลักฐานอย่างลึกซึ้งและครอบคลุมพอที่จะตัดสินใจได้และสามารถสื่อสารได้อย่างชัดเจนและเหมาะสม

Paul & Elder (2007) ได้กล่าวถึงความสำคัญของทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ คือความสามารถที่ทำให้เรากลายเป็นคนที่มีความคิดดีขึ้น ในการทำงาน การดำรงชีวิตประจำวัน การสร้างมิตรที่เกิดจากความสามารในการวิเคราะห์ความคิดของตนเอง มองเห็นจุดอ่อนของตน และมองเห็นทางที่จะก้าวข้ามจุดด้อยของตนได้ เรียนรู้ที่จะนำข้อผิดพลาดมาช่วยให้มีการตัดสินใจได้ดีขึ้น มีความกดดันน้อยลง มีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น และมีความสามารถที่จะบรรลุผลสัมฤทธิ์ของชีวิตที่หวังไว้ได้มากขึ้น

สุคนธ์ สิ้นธพานนท์ และคณะ (2552) ได้กล่าวถึงความสำคัญของทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ คือ ผู้ที่มีความคิดอย่างมีวิจารณญาณ จะเป็นผู้ที่มีใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างมีเหตุ ไม่ยึดถือความคิดเห็นของตนเอง ก่อนจะตัดสินใจในเรื่องใดก็จะต้องมีข้อมูลหลักฐานเพียงพอ และสามารถเปลี่ยนความคิดเห็นของตนให้เข้ากับผู้อื่นได้ ถ้าผู้นั้นมีเหตุผลที่เหมาะสมถูกต้องกว่า เป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้นในการค้นหาข้อมูลและความรู้ กล่าวได้ว่าผู้ที่มีความคิดอย่างมีวิจารณญาณจะเป็นผู้มีเหตุผล

องค์ประกอบทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

Watson & Glaser (1964) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ประกอบไปด้วย

1. ความสามารถในการอ้างอิงหรือสรุปความ คือ ความสามารถในการจำแนกความน่าจะเป็น ของข้อมูลหรือการสรุปข้อมูลต่าง ๆ ของข้อมูลที่กำหนดให้ได้
2. ความสามารถในการตระหนักถึงข้อตกลงเบื้องต้น คือ ความสามารถในการรับรู้ข้อตกลงเบื้องต้นหรือข้อความสมมติที่กำหนดในประโยค โดยสามารถจำแนกว่า ข้อความใดเป็นข้อตกลงเบื้องต้น หรือข้อความใดไม่เป็นข้อตกลงเบื้องต้น

3. ความสามารถในการนิรนัย คือ ความสามารถในการจำแนกว่าข้อสรุปได้เป็นผลจากความสัมพันธ์ของสถานการณ์ที่กำหนดให้อย่างแน่นอนและข้อความได้ไม่เป็นผลต่อความสัมพันธ์

4. ความสามารถในการตีความ คือ ความสามารถในการลงความเห็นและอธิบายความเป็นไปได้ของข้อสรุป จำแนกได้ว่าข้อสรุปใดที่เป็นไปได้ตามสถานการณ์ที่กำหนดให้

5. ความสามารถในการประเมินข้อโต้แย้ง คือ ความสามารถในการประเมินน้ำหนักข้อมูลเพื่อตัดสินว่าเข้าประเด็นกับเรื่องหรือไม่ เห็นด้วยหรือไม่ ควรหรือไม่ควร

Ennis (1985) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณประกอบไปด้วย

1. ทักษะการนิยาม คือ การระบุจุดสำคัญของประเด็นปัญหาข้อสรุป ระบุเหตุผลทั้งที่ปรากฏและไม่ปรากฏ การตั้งคำถามที่เหมาะสมในแต่ละสถานการณ์ ระบุเงื่อนไขและข้อตกลงเบื้องต้น

2. ทักษะการตัดสินข้อมูล คือ การตัดสินความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล การตัดสินความเกี่ยวข้องของกับประเด็นปัญหา การพิจารณาความสอดคล้อง

3. ทักษะการสรุปอ้างอิงในการแก้ปัญหาและการสรุปอย่างสมเหตุสมผล คือ การอ้างอิงและการสรุปแบบอุปนัย การนิรนัยโดยมีความตรง การทำนายสิ่งที่จะเกิดขึ้นตามมาอย่างน่าเชื่อถือ

ประยูรศรี บุตรแสนคม (2558) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ประกอบไปด้วย

1. ความสามารถในการนิยามปัญหา
2. ความสามารถในการเลือกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการหาคำตอบของปัญหา
3. ความสามารถในการกำหนดและเลือกสมมติฐาน ประกอบด้วยการค้นหา การชี้แนะหาคำตอบ
4. ความสามารถในการสรุปและการตัดสินอย่างสมเหตุสมผล

ทักษะสำหรับการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

Ennis (1985) กล่าวว่าทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ประกอบไปด้วย

1. ความสามารถในการระบุปัญหา คือการพิจารณาข้อมูลปรากฏการณ์ หรือเหตุการณ์เพื่อกำหนดประเด็นปัญหา ข้อสงสัยข้อคำถาม รวมทั้งการพิจารณาความหมายของ คำ ความชัดเจนของข้อความ
2. การรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหา คือ การขวนขวายหา ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหาจากแหล่งต่าง ๆ ให้ได้มากที่สุด เพื่อให้ครอบคลุมประเด็น ปัญหาทุกแง่ทุกมุม และข้อมูลส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับข้อความ ข้อโต้แย้ง
3. การพิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูล คือ การพิจารณาถึงความ น่าเชื่อถือของแหล่งที่มาของข้อมูล เพราะข้อมูลที่มาจากแหล่งที่ไม่น่าเชื่อถือขาดความถูกต้อง อาจนำไปสู่การสรุปที่ผิดพลาดได้
4. การแยกแยะความแตกต่างของข้อมูล คือ การนำข้อมูลที่ได้มาจาก แหล่งที่น่าเชื่อถือ หรือมีความถูกต้องเพียงพอแล้ว นำมาแยกแยะความแตกต่างของข้อมูลตีความ ข้อมูล ประเมินว่าข้อมูลใดเป็นข้อเท็จจริง ข้อมูลใดเป็นข้อคิดเห็น
5. การหาข้อสรุป คือ การนำข้อมูลที่แยกแยะมาแล้วพิจารณาเชื่อมโยง หาความสัมพันธ์ เพื่อกำหนดแนวทางว่าข้อสรุปที่น่าจะเป็นไปได้จากข้อมูลที่มีนั้นมีความ เป็นไปได้ในแนวทางใดบ้าง เพื่อที่จะเลือกวิธีการที่เหมาะสมในการตรวจสอบสมมติฐานแล้วหา ข้อสรุป
6. การนำไปใช้ประโยชน์ คือ การนำข้อสรุปมาดูความสมเหตุสมผล อาศัยความสามารถในการวิเคราะห์ และการประเมินประกอบกับพิจารณาว่าสามารถนำไปใช้ ประโยชน์ได้หรือไม่ จะเกิดผลตามมาอย่างไร

Black & Black (2006) กล่าวว่าทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ประกอบ ไปด้วย

1. การหาคุณสมบัติ ความเหมือน ความคล้ายคลึงด้วยภาพ
2. การจัดลำดับขั้นตอนด้วยภาพ
3. การจับกลุ่ม จัดพวกด้วยภาพ
4. การให้เหตุผลความคล้ายคลึงด้วยภาพ
5. การหาคุณสมบัติความเหมือน ความคล้ายคลึงด้วยภาษา
6. การจัดลำดับขั้นตอนด้วยภาษา

7. การจัดกลุ่ม จัดพวงด้วยภาษา
8. การให้เหตุผลความคล้ายคลึงด้วยภาษา

Paul & Elder (2007) กล่าวว่าทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ประกอบไป

ด้วย

1. ตระหนักรู้มองเห็นประเด็นปัญหา
2. เข้าใจถึงประโยชน์ของการขบคิดหรือพิสูจน์เรื่องดังกล่าว
3. รวบรวมข้อมูลที่สำคัญ และเกี่ยวข้องกับประเด็น
4. เปรียบเทียบ ทำความกระจ่างต่อประเด็นปัญหา
5. ตีความ แปลความหมายจากข้อมูล หลักฐาน และประเมินสิ่งที่ได้มา

อย่างใช้ความคิดอย่างมีวิจารณญาณ

6. มองเห็นความสัมพันธ์ ความเชื่อมโยงของข้อมูล รวมทั้งมองเห็นช่องว่างความขัดแย้งกันของข้อมูลด้วยเหตุและผล

7. สรุปประเด็นอย่างรอบคอบ

8. ทดสอบข้อมูล

9. จัดความคิดใหม่ตามสิ่งที่พิสูจน์หรือวิเคราะห์ด้วยหลักฐานและเหตุผล แล้วนำบทสรุปมาใช้ประโยชน์ในชีวิตหรือการทำงาน

อุษณีย์ โพธิสุข และคณะ (2544) กล่าวว่าทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

ประกอบไปด้วย

1. การกำหนดปัญหา
2. การรวบรวมข้อมูล
3. การจัดระบบข้อมูล
4. การตั้งสมมติฐาน
5. การสรุปอ้างอิงโดยใช้หลักเหตุผลหรือหลักตรรกศาสตร์
6. การประเมินผลสรุป

ประยูรศรี บุตรแสนคม (2558) กล่าวว่าทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

ประกอบไปด้วย

1. การกำหนดปัญหา
2. การรวบรวมข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับประเด็นปัญหา
3. การพิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูล

4. ตีความ แปลความหมายจากข้อมูลหลักฐาน และประเมินสิ่งที่ได้มา โดยใช้หลักเหตุผลหรือหลักตรรกศาสตร์

5. การหาข้อสรุปจากข้อมูลที่แยกแยะ ตีความ แล้วมาพิจารณาเชื่อมโยงหาความสัมพันธ์กำหนดแนวทางสรุปความน่าจะเป็นไปได้จากข้อมูลที่ปรากฏ

จึงกล่าวได้ว่า ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นกระบวนการคิดเพื่อให้ได้ความคิดที่รอบคอบ สมเหตุสมผลที่จะเชื่อหรือจะทำโดยผ่านการพิจารณาปัจจัยรอบด้านอย่างกว้างไกล ลึกซึ้ง และผ่านการพิจารณากลับกรองไตร่ตรอง ทั้งทางด้านคุณและโทษ และคุณค่าที่แท้จริงของสิ่งนั้น โดยขั้นตอนของการใช้ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณจะต้องเริ่มจากระบุประเด็นปัญหาหรือประเด็นในการคิด ประมวลข้อมูลที่ได้จากการคิดกว้าง คิดลึกซึ้ง คิดอย่างละเอียด วิเคราะห์ข้อมูล พิจารณาข้อมูลโดยใช้หลักเหตุผลและระบุทางเลือกที่หลากหลาย ลงความเห็น ตัดสินใจ โดยประเมินทางเลือกจากการใช้เหตุผล

4. ทักษะการสังเคราะห์ความคิด

ความหมายทักษะการสังเคราะห์ความคิด

เสถียร คามาศักดิ์ (2559) ให้ความหมายของทักษะการสังเคราะห์ความคิด คือ ความสามารถในการคิดที่ดึงองค์ประกอบต่าง ๆ มาหลอมหลอมรวมกันภายใต้โครงร่างใหม่อย่างเหมาะสม หรือ ประกอบส่วนย่อยของสิ่งต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เพื่อให้กลายเป็นเรื่องราว หรือ เหตุการณ์ หรือปรากฏการณ์ หรือแนวคิดที่มีรูปแบบใหม่จนกลายเป็นสิ่งใหม่ที่มีเอกลักษณ์ และคุณสมบัติเฉพาะ

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2559) ให้ความหมายของทักษะการสังเคราะห์ความคิด คือ เป็นการสรุปความรู้เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่มีลักษณะกระจัดกระจาย ทำให้เราสามารถเข้าใจเรื่องนั้น ๆ ได้อย่างแจ่มชัด และช่วยให้ความคิดของเราเกี่ยวเนื่องกับเรื่องนั้น ๆ คมชัด และครบถ้วน และสามารถนำไปปรับใช้ในการแก้ปัญหาหรือปรับใช้อย่างสร้างสรรค์ในสถานการณ์จริงได้อย่างเหมาะสม

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (2554) ให้ความหมายของทักษะการสังเคราะห์ความคิด คือ การรวมข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เข้าด้วยกัน โดยมีจุดหมายปลายทางอยู่ที่สร้างสรรค์สิ่งใหม่ขึ้น

ความสำคัญทักษะการสังเคราะห์ความคิด

ทักษะการสังเคราะห์ความคิดมีความสำคัญอย่างมากในกระบวนการคิด เนื่องจากช่วยจัดระบบข้อมูลให้มีความชัดเจนในประเด็นและเป็นระเบียบมากขึ้น ทำให้มีข้อมูลที่จำเป็นครบถ้วน ช่วยให้หาทางออกของปัญหาโดยไม่ต้องเริ่มจากศูนย์ สามารถนำข้อมูลมาใช้

ประโยชน์ทั้งโดยตรงและโดยอ้อม นำมาผสมผสานกันเป็นทางออกในการแก้ปัญหา ช่วยให้ความเข้าใจ ครอบคลุมเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ คือการนำวิธีการคิดสังเคราะห์เข้ามาช่วยสรุปความรู้ที่กระจัดกระจาย ให้เข้าใจเรื่องได้คมชัดและครบถ้วน ช่วยขยายขอบเขตความสามารถของสมองในการพยายามสืบเสาะแสวงหาข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อนำมาสังเคราะห์เข้าด้วยกันเพื่อได้แนวทางแก้ปัญหาที่มีความสมบูรณ์ครบถ้วน สามารถนำมาใช้ได้จริง และประสบความสำเร็จ ข้อมูลที่สังเคราะห์จะเป็นประโยชน์ในการคิดต่อยอดความรู้ ทำให้ไม่เสียเวลาเริ่มต้นใหม่ คิดต่อยอดได้ทันที นำไปสู่การพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ ที่มีประโยชน์ เกิดการสร้างสรรคสิ่งใหม่ เพราะมีส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดสิ่งใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่องจากการสร้างสรรคที่ไม่หยุดยั้งของมนุษย์

องค์ประกอบทักษะการสังเคราะห์ความคิด

องค์ประกอบทักษะการสังเคราะห์ความคิด 5 องค์ประกอบ คือ

1. กำหนดวัตถุประสงค์ที่ต้องการสร้างหรือสังเคราะห์ขึ้น
2. ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
3. เลือกและนำข้อมูลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์มาจัดทำกรอบแนวคิดสำหรับสร้างสิ่งใหม่
4. สร้างสิ่งใหม่ตามวัตถุประสงค์ กรอบแนวคิดที่กำหนดโดยการผสมผสานส่วนประกอบของข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งหมดอื่น ๆ ตามความเหมาะสมและความจำเป็น
5. ตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม ปรับปรุงแก้ไข และนำไปใช้ประโยชน์

ทักษะสำหรับการสังเคราะห์ความคิด

ทักษะสำหรับการสังเคราะห์ความคิด คือ เป็นคนที่ไม่พอใจในสิ่งเดิม ชอบทำสิ่งใหม่ ชอบแสวงหา ชอบการเปลี่ยนแปลง เป็นคนไม่นิ่งเฉย ชอบสะสมข้อมูลจึงส่งผลให้มีวัตถุดิบทางความคิดมากที่จะนำไปใช้ในการสังเคราะห์ เป็นคนมีความเข้าใจและมองเห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่าง ๆ เพื่อนำมาเชื่อมโยงอย่างสมเหตุสมผล ชอบผสมผสานความคิดเข้าด้วยกัน โดยผสมผสานอย่างเชื่อมโยงและสมเหตุสมผล ไม่ชอบความคลุมเครือ ชอบความคมชัดในทุกประเด็นให้ความสำคัญถึงในด้านความคิดว่าแต่ละความคิดนั้นประกอบด้วยประเด็นหลักหรือประเด็นรองอะไรบ้าง วางตัวเองเป็นกลาง ไม่มีความอคติ สามารถแยกความรู้สึกับเหตุผลได้

จึงกล่าวได้ว่า ทักษะการสังเคราะห์ความคิด คือ การนำความรู้ที่ผ่านการวิเคราะห์มาผสมผสานสร้างสิ่งใหม่ที่มีลักษณะต่างจากเดิมโดยขั้นตอนของการใช้ทักษะการสังเคราะห์ความคิดจะต้องเริ่มจากกำหนดวัตถุประสงค์ของสิ่งใหม่ที่ต้องการสร้าง ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เลือกข้อมูลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ นำข้อมูลมาทำกรอบแนวคิดสำหรับสร้างสิ่งใหม่ สร้างสิ่งใหม่ตามวัตถุประสงค์โดยอาศัยแนวคิดที่กำหนด ร่วมกับ ข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

5. ทักษะการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์

ความหมายทักษะการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์

สุภาพร จันทรดอไม้ (2553) ให้ความหมายของทักษะการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ คือ การวิเคราะห์โจทย์ สถานการณ์ที่เป็นปัญหา เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมในการแก้ไขโจทย์ ปัญหานั้น ประกอบด้วย สามารถระบุปัญหา มองปัญหาในแง่มุมต่าง ๆ อธิบายความสัมพันธ์ของปัญหากับบริบท สภาพแวดล้อม กำหนดเป้าหมายหรือแนวทางของผลลัพธ์ที่ต้องการ สร้างแนวทาง ทางเลือกที่หลากหลายในการแก้ปัญหา ประเมินทางเลือกแนวทาง ทางเลือกที่เหมาะสมกับโจทย์สถานการณ์นั้น ทดลองนำแนวคิด ทางเลือกสู่การปฏิบัติ และปรับปรุงแนวทางหรือวิธีการแก้ปัญหา ประเมินผลสำเร็จของการแก้ปัญหาตามเป้าหมาย

ประเสริฐ ตันสกุล (2551) ให้ความหมายของทักษะการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ คือ ทักษะการแก้ปัญหาเป็นความสามารถในการวิเคราะห์สถานการณ์ การประดิษฐ์ คำตอบ การพิจารณาผลพวงและค้นหาวิธีการที่เหมาะสม

วรดีพัชร ทวีเจริญกิจ (2561) ให้ความหมายของทักษะการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ คือ กระบวนการที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางด้านสติปัญญา และการเรียนรู้ เพื่อให้เข้าใจการแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสติปัญญา

Cathy Hernandez (2021) ให้ความหมายของทักษะการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ คือ ความสามารถทางสมองในการบริหารจัดการภาวะความไม่สมดุลที่เกิดขึ้น โดยพยายามปรับตัวเองและสิ่งแวดล้อมให้ผสมกลมกลืนกลับเข้าสู่ภาวะสมดุลหรือสภาวะที่เราคาดหวัง

จริญา น้อยประชา (2564) ให้ความหมายของทักษะการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ คือ การคิดที่เกิดจากการเรียนรู้ หรือกระบวนการคิดที่มีความสัมพันธ์ ในการระบุ ปัญหา นิยามปัญหา รวบรวมข้อมูลเพื่อแก้ปัญหา เลือกดำเนินการแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความสำคัญทักษะการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550) กล่าวถึงความสำคัญทักษะการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ว่า การใช้ประสบการณ์ที่ค้นพบด้วยตนเองที่เกิดจากการสังเกต การเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ ข้อมูล การตีความและการสรุปความเพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล

มัณฑรา ธรรมบุศย์ (2551) กล่าวถึงความสำคัญทักษะการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ว่า ทักษะในการแก้ปัญหาเป็นความสามารถในการรู้จักขอความช่วยเหลือจากผู้อื่นใน

ยามจำเป็น รู้จักพัฒนาและประเมินทางเลือกในการแก้ปัญหา สามารถหาทางแก้ปัญหาและวางแผนแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564) ให้ความหมายของทักษะการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ คือ เป็นการคิดของบุคคลในการระบุปัญหา นิยามปัญหารวบรวมข้อมูลเพื่อแก้ปัญหา ออกแบบวิธีการแก้ปัญหา เลือกทางเลือกในการแก้ปัญหาและดำเนินการแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีเกณฑ์ที่ชัดเจนและครอบคลุมทุกมิติ

องค์ประกอบทักษะการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์

ทีศนา แชมมณีและคณะ (2544) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบทักษะการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ประกอบด้วย

1. การทำความเข้าใจ ปัญหาคืออะไร ข้อมูลใดเกี่ยวข้องกับมัน มีเงื่อนไขหรือต้องการข้อมูลใดเพิ่มเติม

2. วางแผนออกแบบแก้ปัญหา เคยพบปัญหานี้มาก่อนหรือไม่ รู้จักทฤษฎีหลักการที่เกี่ยวข้องกับปัญหาหรือไม่ ใช้วิธีแก้ปัญหาค่าที่เคยประสบความสำเร็จมาก่อนหรือไม่

3. ดำเนินการตามแผนมีการตรวจสอบแต่ละขั้นตอนที่ปฏิบัติ

4. สรุปและตรวจสอบการแก้ปัญหา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบทักษะการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ประกอบด้วย

1. การระบุปัญหา คือ ความสามารถระบุได้ว่าอะไรคือปัญหา และไม่ใช่อะไรปัญหา โดยใช้การตัดสินใจ

2. การนิยามปัญหา คือ การระบุประเด็นปัญหา ตั้งประเด็นข้อคำถามเพื่อนิยามปัญหาที่สนใจออกมา

3. การรวบรวมข้อมูลเพื่อแก้ปัญหา คือ รวบรวมข้อมูลที่สำคัญเพื่อแก้ปัญหา โดยใช้ข้อเท็จจริง และติดตามวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

4. วิธีการแก้ปัญหา คือ การหาวิธีการแก้ปัญหา เป็นทางเลือกที่ตรงกับสาเหตุ แล้วใช้การแก้ปัญหา

5. การเลือกทางเลือกในการแก้ปัญหา คือ การเสนอทางเลือกในการแก้ปัญหาที่หลากหลาย และประเมินความเสี่ยงที่เป็นไปได้และข้อดีของทางเลือกแต่ละวิธี

6. การวางแผนเพื่อปฏิบัติการแก้ปัญหา คือ การออกแบบการวางแผน เพื่อเลือกวิธีแก้ปัญหา

Cathy Hernandez (2021) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบทักษะการแก้ไขปัญหาย่างสร้างสรรค์ ประกอบด้วย

1. ระบุปัญหา เป็นการเข้าใจในปัญหาเป็นกุญแจสำคัญในการแก้ปัญหา และต้องพิจารณาประเด็นปัญหาต่าง ๆ เพื่อระบุปัญหาออกมาให้ชัดเจน
2. เสนอวิธีการแก้ปัญหา เป็นการเสนอแนวทางการแก้ปัญหาจากการคิด หรือความรู้ที่มีอยู่
3. ประเมินวิธีการแก้ปัญหา เป็นการวิเคราะห์วิธีการแก้ปัญหามีความเหมาะสม หรือดีต่อการแก้ปัญหาหรือไม่
4. เลือกวิธีการแก้ปัญหา เป็นการเลือกวิธีแก้ปัญหาให้มีความเหมาะสมกับปัญหาที่ระบุไว้
5. ประเมินผล เป็นการประเมินวิธีการแก้ปัญหาหลังจากนำไปใช้แล้ว ว่าดี เหมาะสม หรือไม่

Katlin Chadwick (2021) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบทักษะการแก้ไขปัญหาย่างสร้างสรรค์ ประกอบด้วย

1. ตระหนักรู้ปัญหา เป็นความสามารถในการรับรู้ มองเห็น และตระหนักถึงปัญหาต่าง ๆ
2. ค้นหาสาเหตุของปัญหา เป็นการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เพื่อหาสาเหตุของปัญหาต่าง ๆ
3. กำหนดปัญหา เป็นการทำความเข้าใจถึงปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อทำการหาวิธีการแก้ไขปัญหาย
4. หาแนวทางในการแก้ปัญหา เป็นการใช้ความคิดในการหาวิธีการ
5. เลือกวิธีการแก้ปัญหา เป็นการประเมินวิธีการแก้ปัญหา จากเกณฑ์ที่สร้าง จนได้วิธีที่ดีที่สุด
6. ดำเนินการแก้ปัญหา เป็นการนำแผนที่วางไว้มาใช้แก้ปัญหาลงมือ และติดตามผล

ทักษะสำหรับการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์

ศิริชัย กาญจนวาสี และคณะ (2561) กล่าวถึงทักษะสำหรับการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์จำเป็นต้องมีทักษะ ดังนี้

1. สามารถระบุปัญหา มองปัญหาในแง่มุมต่าง ๆ อธิบายความสัมพันธ์ของปัญหากับบริบท หรือสภาพแวดล้อม
2. สามารถกำหนดเป้าหมายหรือแนวทางของผลลัพธ์ที่ต้องการ
3. สามารถสร้างแนวทางหรือทางเลือกที่หลากหลายในการแก้ไขปัญหา
4. สามารถประเมินและเลือกแนวทางหรือทางเลือกที่เหมาะสมกับโจทย์หรือสถานการณ์
5. สามารถทดลองนำแนวคิดหรือทางเลือกสู่การปฏิบัติ และการปรับปรุงแนวทาง หรือวิธีการแก้ไขปัญหา
6. สามารถประเมินผลสำเร็จของการแก้ปัญหาตามเป้าหมาย

วิภาพรรณ พินลา (2563) กล่าวถึงทักษะสำหรับการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ จำเป็นต้องมีทักษะ ดังนี้

1. ฝึกทักษะการคิดแก้ปัญหาจากกรณีศึกษาที่เป็นปัญหาในสังคมทั่วไป แล้วตั้งคำถามเพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหา
2. ฝึกทักษะการคิดแก้ปัญหาจากสถานการณ์ที่กำหนด จากการแสดงบทบาทสมมติหรือสถานการณ์จำลองในการปฏิบัติเป็นสถานการณ์ ซึ่งใกล้เคียงกับชีวิตจริง
3. ฝึกทักษะการคิดแก้ปัญหาจากการโต้วาทีในสถานการณ์ปัญหาที่กำหนดให้ หรือประเด็นที่ทำทายน่าสนใจ เพื่อเสนอวิธีทางแก้ไข
4. ฝึกทักษะการคิดแก้ปัญหาจากบทความ ครูผู้สอนต้องเริ่มบทความหลาย ๆ ลักษณะมาให้ผู้เรียนอ่านแล้วตอบคำถาม เพื่อฝึกทักษะการคิดตามขั้นตอนของการแก้ปัญหา
5. ฝึกทักษะการคิดแก้ปัญหาจากภาพ ให้ผู้เรียนวิเคราะห์ภาพต่าง ๆ ที่แสดงปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งนำไปสู่การแก้ไขที่ถูกต้อง

จึงกล่าวได้ว่า ทักษะการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ คือ การแก้ปัญหาเป็นขั้นตอน การเผชิญฝ่าฟันอุปสรรค และแก้ไขสถานการณ์เพื่อให้ปัญหานั้นหมดไป การคิดแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ เป็นสิ่งสำคัญ ต่อวิถีการดำเนินชีวิตของมนุษย์ คนที่มีทักษะการคิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์จะสามารถเผชิญกับภาวะสังคมที่เคร่งเครียดได้อย่างเข้มแข็ง โดยขั้นตอนของการใช้

ทักษะการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์จะต้องเริ่มจาก 1.ทำความเข้าใจปัญหา ปัญหาคืออะไร ข้อมูลใดเกี่ยวข้องกับปัญหา มีเงื่อนไขหรือต้องการข้อมูลเพิ่มเติม 2.วางแผนออกแบบแก้ปัญหา โดยคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้อย่างรอบคอบ ปัญหาแบบนี้มาก่อนหรือไม่ รู้จักทฤษฎี หลักการที่เกี่ยวข้องกับปัญหาหรือไม่ ใช้วิธีแก้ปัญหาที่เคยประสบความสำเร็จได้หรือไม่ 3.ดำเนินการตามแผนมีการตรวจสอบแต่ละขั้นตอนที่ปฏิบัติ 4. สรุปและตรวจสอบการแก้ปัญหา

3.6 ประโยชน์ของทักษะการคิดขั้นสูง

อุษณีย์ อนุรุทธ์วงศ์ (2554) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของทักษะการคิดขั้นสูง ว่าช่วยให้ผู้เรียนตระหนักถึงข้อผิดพลาดในการกล่าวอ้าง การยกเหตุผลที่ไม่เหมาะสม การด่วนสรุปโดยปราศจากการไตร่ตรองหรือตรวจสอบข้อมูล รู้จักวิธีการกรองข้อมูลไม่ให้เชื่อโดยด่วนสรุป หรือเชื่อเพราะเขากล่าวต่อ ๆ กันมาอย่างง่าย ๆ นอกจากนี้ กระบวนการตรวจสอบและรวบรวมข้อมูลยังช่วยให้ความรู้ในเรื่องนั้น ๆ ที่จะนำไปสู่การตัดสินใจได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ (2555) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของทักษะการคิดขั้นสูง ดังนี้

1. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นและทำกิจกรรม มีการโต้ตอบและตั้งคำถาม
2. ให้นักเรียนสร้างความรู้ใหม่ผ่านประสบการณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลาย
3. ฝึกให้นักเรียนรู้จักการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการเปรียบเทียบ พิจารณารายละเอียด หาความสัมพันธ์หรือหลักการเบื้องหลัง
4. ฝึกให้ผู้เรียนใช้เหตุผลในการแก้ปัญหาและตัดสินใจ
5. ฝึกให้รู้จักตั้งประเด็นปัญหา คาดคะเน ผลลัพธ์ที่เป็นไปได้ วางแผนเพื่อการวินิจฉัย สรุปและพัฒนาแนวคิด
6. ฝึกให้รู้จักสร้างทางเลือกใหม่ สร้างนวัตกรรม ตั้งสมมติฐาน
7. ฝึกให้รู้จักประเมินค่า ประเมินข้อมูล เพื่อหาทางเลือกที่ดีที่สุด

จึงกล่าวได้ว่าประโยชน์ของทักษะการคิดขั้นสูง เป็นการช่วยเหลือให้ผู้เรียนมีความพึงพอใจในตนเองและเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีการโต้ตอบ และยอมรับความคิดเห็น การตัดสินใจ เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการใช้เหตุผลที่จะนำไปสู่การตัดสินใจได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

4. เอกสารและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงสำหรับมัธยมศึกษาตอนต้น

4.1 ความสำคัญของการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง

Fraenkel (1980) ได้ให้ความสำคัญของการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง คือ

1. ทักษะการคิดเป็นสิ่งที่เรียนรู้ได้
2. การคิดเป็นกระบวนการ เกิดจากที่บุคคลใช้ข้อมูล ความรู้ มาคิดเพื่อกระทำ การอย่างใดอย่างหนึ่งที่เป็นประโยชน์ หรือเพื่อให้ตรงตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ การคิดจะเกิดผลได้ ขึ้นอยู่กับการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการคิด
3. การคิดของบุคคลจะมีคุณภาพดี-เลว ถูก-ผิด ขึ้นอยู่กับความสามารถของการ แสวงหาข้อมูลของผู้คิด ความสนใจ ความต้องการมีส่วนร่วมในการคิดของผู้เรียนเอง บุคคลอื่นจะ ไปคิดแทนไม่ได้ เนื้อหาสาระของวิชาต่าง ๆ เป็นสิ่งสำคัญที่เป็นหนทางให้ผู้เรียนพัฒนาความคิด ของตนเองได้
4. คุณภาพการคิดของบุคคลอาจแตกต่างกันไปได้ แต่อย่างน้อยผู้คิดจะสามารถ คิดในสิ่งที่ เป็นนามธรรมได้ โดยพัฒนาคุณภาพการคิดจากระดับพื้นฐานที่เป็นรูปธรรมไปสู่ระดับ นามธรรมที่มีความซับซ้อนมากขึ้น
5. ความคิดสามารถทำได้หลายรูปแบบ กระบวนการคิดจึงอาจสามารถพัฒนาได้ หลายรูปแบบแตกต่างกันออกไป
6. คุณภาพของการคิดจะพัฒนาและมีคุณภาพสูงขึ้นอยู่กับการใช้กลวิธีการสอน ที่เหมาะสม

การพัฒนาความสามารถในการคิดขั้นสูงของผู้เรียน เป็นสิ่งสำคัญที่ครูต้องส่งเสริม การสอนให้กับผู้เรียน เพราะเป็นการเตรียมคนสำหรับอนาคตให้มีความสามารถคิดอย่างเป็นระบบ คิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ สังเคราะห์ความคิด คิดแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ การ สอนเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง ทำให้สภาพแวดล้อมในห้องเรียนเปลี่ยนไป เปลี่ยนจาก ห้องเรียนที่เน้นการสอนแบบทำแบบฝึกหัด เน้นการท่องจำ มาเป็นห้องเรียนที่สร้างความน่าตื่นเต้น ทำให้ผู้เรียนสนใจการสอน เพิ่มความอยากเรียนรู้ เพิ่มแรงจูงใจที่พร้อมจะพัฒนาสติปัญญาของ ผู้เรียน ห้องเรียนที่จัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและมีครูที่ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาทักษะ การคิดขั้นสูงของผู้เรียน นั้นจะส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยความเข้าใจ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนสูงขึ้น ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองจนเกิดความเชื่อมั่น

4.2 องค์ประกอบของการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง

Bayer (1984) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงไว้ดังนี้

1. กำหนดขอบเขตและลำดับขั้นของการสอนทักษะการคิด โดยการเลือกทักษะการคิดที่เหมาะสมกับระดับชั้น

2. ทบทวนขอบเขตลำดับขั้นของแผนอย่างสม่ำเสมอ เปิดโอกาสให้มีการประชุมปรึกษาหรือแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างครูผู้สอน และพยายามเพิ่มทักษะใหม่ ๆ เข้าไปในแผนการสอนเราอยู่เสมอ

3. พยายามพิจารณาขอบเขตขั้นต่ำของการสอนทักษะการคิดในแต่ละระดับชั้น และให้ครูได้มีโอกาสเพิ่มทักษะการคิดที่ครูเชื่อว่าสามารถสอนได้ดี สอดแทรกหรือปรับใช้ในหลักสูตรได้เอง

4. พยายามพิจารณาว่าทักษะการคิดใดที่ผู้เรียนมักจะใช้บ่อย ๆ ในวิชาต่าง ๆ นำมาคัดเลือกและสอดแทรกเข้าในหลัก ครูผู้สอนไม่ควรตัดสินใจวางแผนก่อนเพียงลำพัง

5. เมื่อมีการวางแผนการสอนและการจัดลำดับขั้นการสอนทักษะการคิดในโรงเรียน ครูควรให้เด็กได้รับการส่งเสริมให้มีความสำคัญในการฝึกทักษะอย่างต่อเนื่อง

การสอนเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง มีองค์ประกอบสำคัญ คือ

1. เนื้อหาการสอนสำหรับพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ 1. เป้าหมายของการเรียนรู้ คือ การมีความรู้ตามเนื้อหาที่กำหนดในบทเรียน 2. เป้าหมายของทักษะการคิดขั้นสูง คือ การทำความเข้าใจหรือเรียนรู้เนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น การสอนเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง ต้องอาศัยเนื้อหาที่กำหนดในบทเรียนมาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง เนื้อหาการสอนจึงมีความสำคัญต่อการคิดขั้นสูง เนื้อหาเป็นเป้าหมายที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ในเนื้อหาได้ต้องอาศัยกระบวนการคิด เนื้อหาการสอนที่นำมาใช้เป็นเครื่องมือเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน ต้องประกอบด้วย

1.1 เนื้อหาทางวิชาการที่กำหนดในหลักสูตร ในแต่ละรายวิชา

1.2 เนื้อหาที่เป็นประสบการณ์ที่ผู้เรียนได้รับร่วมกันในโรงเรียน

1.3 เนื้อหาที่เป็นประสบการณ์ชีวิตนอกโรงเรียน เนื้อหาการสอนจึงเป็นตัวกำหนดขั้นของทักษะการคิดขั้นสูง และช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง

การเลือกเนื้อหาการสอนที่พัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง การเลือกเนื้อหาที่มีความสำคัญต่อผู้เรียน ต้องเลือกเนื้อหาที่ผู้เรียนมีความเข้าใจ ค้นเคย เห็นความสำคัญ และ

จำเป็นต้องใช้ เพื่อสร้างแรงจูงใจและความสนใจให้กับผู้เรียน ต้องเลือกเนื้อหาให้เหมาะสมกับทักษะการคิดขั้นสูงที่จะสอน เช่น สอนทักษะการคิดวิเคราะห์ เนื้อหาที่ใช้ต้องมีรายละเอียดมากพอที่จะแยกแยะ จัดหมวดหมู่ และหาความสัมพันธ์ ต้องเลือกทักษะการคิดขั้นสูงที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ของบทเรียน ต้องเลือกเนื้อหาที่มีความแตกต่างกันเพื่อฝึกทักษะการคิดขั้นสูงแต่ละทักษะ ถ้าครูใช้เนื้อหาที่มีความหลากหลายผู้เรียนจะสามารถพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงในแต่ละทักษะในวิชาได้

2. กระบวนการสอนทักษะการคิดขั้นสูง มี 6 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 แนะนำให้ผู้เรียนรู้จักทักษะการคิดขั้นสูง โดยบทเรียนที่ใช้สอนต้องเน้นวิธีการของทักษะการคิดขั้นสูงในแต่ละทักษะ

ขั้นตอนที่ 2 ให้ผู้เรียนฝึกทักษะตามคำแนะนำ โดยนำสถานการณ์มาใช้สอน เพื่อให้ผู้เรียนฝึกทักษะการคิดขั้นสูงจนเกิดความเข้าใจ

ขั้นตอนที่ 3 ให้ผู้เรียนฝึกทักษะการคิดขั้นสูงโดยเลือกสถานการณ์มาใช้สอน ให้ผู้เรียนฝึกทักษะด้วยตนเอง โดยไม่มีคำแนะนำ จะทำให้ผู้เรียนซึมซับกฎเกณฑ์ หลักการต่าง ๆ ขั้นตอนนี้จึงเป็นขั้นตอนที่สำคัญ ที่จะสามารถพัฒนาผู้เรียนให้เข้าใจได้อย่างแท้จริง

ขั้นตอนที่ 4 ประยุกต์ใช้ทักษะการคิดขั้นสูงในสถานการณ์ใหม่ที่ผู้เรียนไม่เคยเจอ ต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้รับมาประยุกต์ใช้กับสิ่งใหม่ได้

ขั้นตอนที่ 5 ให้ผู้เรียนประยุกต์ใช้ตามคำแนะนำของครู และฝึกซ้ำ ๆ จนผู้เรียนเกิดความชำนาญ

ขั้นตอนที่ 6 ให้บทเรียนเพิ่มเติมเพื่อให้ผู้เรียนใช้ทักษะการคิดขั้นสูงด้วยตนเอง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกวิธีการ โดยใช้วิธีการที่หลากหลายจากการเรียนรู้ เพื่อนำมาแก้ไขปัญหาที่พบเจอได้อย่างสร้างสรรค์ ขั้นนี้เป็นการคิดแบบอัตโนมัติที่ผู้เรียนนำทักษะการคิดขั้นสูงมาใช้ได้อย่างถูกต้องแม่นยำ มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

3. ห้องเรียนที่มีทักษะการคิดขั้นสูง ต้องเป็นห้องเรียนที่จัดให้ผู้เรียนทำกิจกรรมที่มีเป้าหมายเพื่อฝึกการคิดขั้นสูงอย่างต่อเนื่อง และสิ่งแวดล้อมในห้องเรียนควรต้องส่งเสริมและเอื้อต่อพัฒนาการทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน เพราะเมื่อผู้เรียนได้รับเนื้อหาการเรียน ผู้เรียนจะต้องพยายามทำความเข้าใจกับเนื้อหาการเรียน โดยนำทักษะการคิดขั้นสูงมาใช้ เช่น คิดอย่างเป็นระบบ คิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ สังเคราะห์ความคิด คิดแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ผู้เรียนจึงต้องรู้สึกอิสระ และปลอดภัยที่จะคิด มีการแบ่งปันความคิดกับเพื่อน เพื่อช่วยให้การเรียนรู้ออกไปสู่วิชาที่ครูผู้สอนตั้งใจ และมีครูทำหน้าที่แนะนำ กระตุ้นเพื่อส่งเสริมทักษะการคิด

ขั้นสูงให้ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาการคิดขั้นสูงอย่างต่อเนื่องได้อย่างเป็นธรรมชาติ จนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตประจำวัน

4.3 กระบวนการสร้างความรู้ในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง

Swartz & Perkins (1990) กระบวนการสร้างความรู้ในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง สามารถสร้างได้ตามแนวทางดังนี้

1. พัฒนารอบด้าน การดำเนินการพัฒนาการคิดไม่ควรที่จะมุ่งพัฒนาแต่เพียงด้านเดียว โดยไม่สนใจการพัฒนาด้านอื่น ๆ ควรจะพัฒนารอบด้านไปพร้อม ๆ กัน ทั้งในด้านการสร้างความตระหนักในการตั้งคำถามที่จะคิด ส่งเสริมให้มีความพยายามอดทนทั้งร่างกายแรงใจที่จะคิด ส่งเสริมให้มีทัศนคติที่ดีต่อการคิด ทำแบบอย่างหรือนำทางให้ผู้เรียนรู้จักสร้างสรรค์แนวทางใหม่ ๆ ในการจัดระเบียบความคิด แนะนำให้ผู้เรียนฝึกฝนทักษะย่อยของการคิด และส่งเสริมให้มีการฝึกฝนการคิดอย่างต่อเนื่อง การพัฒนาการคิดจะต้องทำทุก ๆ อย่างรอบด้านเพื่อส่งเสริมการพัฒนาการคิดที่สมบูรณ์

2. ความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหากับการคิด การให้ผู้เรียนเรียนรู้เพื่อคิด มีแนวทางปฏิบัติที่เป็นไปได้คือ เรียนเนื้อหาก่อนแล้วคิด เรียนการคิดก่อนแล้วเรียนรู้เนื้อหา เรียนการคิดและเนื้อหาการเรียนพร้อมกัน การเรียนในลักษณะนี้เป็นแนวทางที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการรอบรู้ในการที่ปะทะกับประเด็นปัญหาใหม่ ๆ ต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. เรียนรู้เกี่ยวกับการคิดและเรียนรู้ที่จะคิด การให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับการคิด เป็นเครื่องมือที่จะทำให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงกระบวนการคิด ส่วนการเรียนรู้ที่จะคิดเป็นเครื่องมือช่วยให้ผู้เรียนได้รู้จักฝึกจัดระเบียบความคิด ทั้งสองประเด็นต้องทำไปพร้อม ๆ กัน

4. สนับสนุนให้ควบคุมรับผิดชอบตนเอง การฝึกให้ผู้เรียนรู้จักคิดโดยปราศจากการชี้นำจากครูผู้สอนจะช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสพัฒนาจัดระเบียบและตระหนักถึงการคิดอย่างมีขั้นตอน พยายามส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนรู้จักควบคุมรับผิดชอบตนเองในการคิด

5. การถ่ายโอนการคิด การสอนการคิดให้แก่ผู้เรียนไม่ควรที่จะติดยึดอยู่กับบริบทใดบริบทหนึ่ง แต่ควรที่จะพยายามสร้างความตระหนักแก่ผู้เรียนให้รู้จักถ่ายโอนวิธีการคิดไปในบริบทที่หลากหลาย

กระบวนการสร้างความรู้ในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง มี 3 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นรับความรู้ รับความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น ครู เนื้อหาการสอน การบรรยาย หนังสือ เอกสารการสอน สื่อการเรียนรู้ เพื่อน สืบค้นโดยเทคโนโลยี แนวคิด ทฤษฎี หลักการ บทความ ข้อความ เรื่องสั้น บทกวี บทเพลง รูปภาพ วีดีโอ สิ่งเหล่านี้จะถูกนำไปใช้เพื่อให้

ผู้เรียนได้รับความรู้ใหม่ ๆ และสร้างความเข้าใจเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ แต่ก่อนที่ผู้เรียนจะนำความรู้ที่ได้รับไปสู่การพัฒนาขั้นต่อไป ผู้เรียนจะต้องรู้จักการประเมินว่าข้อมูลที่ได้รับน่าเชื่อถือหรือไม่

2. ชี้นำความรู้ที่ประเมินแล้วเข้าสู่กระบวนการคิดขั้นสูง ในการคิดขั้นสูงต้องอาศัยทักษะการคิดขั้นสูง และความรู้เดิมมาผสมผสานเพื่อจัดการกับความรู้ใหม่ที่เข้ามา โดยผู้เรียนจะต้องทำการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ สังเคราะห์ความคิดจากความรู้ใหม่ที่ได้รับ เพื่อนำสิ่งที่ผู้เรียนได้จัดการกับความรู้ ไปออกแบบการคิดแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และในขั้นตอนนี้ครูจะต้องมีการประเมินผู้เรียน ว่าความรู้ใหม่ที่ผู้เรียนได้สร้างขึ้นจากทักษะการคิดขั้นสูง มีมาตรฐานและคุณภาพหรือไม่ จึงทำให้ผู้เรียนต้องตรวจสอบว่าความรู้ที่ตนเองสร้างตรงกับความเป็นจริง สามารถนำไปใช้ได้จริง และพิสูจน์ความถูกต้องได้หรือไม่

3. ชี้นำเสนอความรู้ที่มีคุณภาพ เป็นความรู้ที่ผู้เรียนสร้างขึ้นจากความเข้าใจของตนเอง เป็นความรู้ที่อยู่ในรูปแบบใหม่ที่ผู้เรียนสร้างขึ้นเอง เช่น ความคิดใหม่ ข้อเสนอใหม่ คำอธิบายใหม่ มโนทัศน์ใหม่ การจัดการปัญหาแบบใหม่ การแก้ปัญหาแบบใหม่

4.4 แนวทางการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง

Swartz & Parks (1994) ได้เสนอแนวทางการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงได้แก่

1. การสอนการคิดโดยตรง เป็นการสอนการคิดในเวลาที่กำหนดไว้โดยผู้เรียนจะเรียนรู้วิธีใช้กลวิธีการคิดอย่างเปิดเผย โดยผู้สอนเป็นผู้ชี้แนะและต้องมีทักษะในการกำหนดขั้นตอนของภาระงาน

2. การสอนเพื่อการคิด เป็นการกระตุ้นความเข้าใจเนื้อหาที่ลึกซึ้งของผู้เรียนโดยใช้การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม และการเรียนรู้แบบสืบค้น ซึ่งผู้เรียนสามารถไตร่ตรองและโต้ตอบในเนื้อหาการเรียนรู้

3. การสอนทักษะการคิดโดยวิธีการซึมซาบ เป็นการเน้นการคิดอย่างมีทักษะเพื่อที่ผู้เรียนได้ปรับปรุงวิธีการคิด เวลาในห้องเรียนใช้ไปกับทักษะการคิดหรือกระบวนการเท่านั้น

ครูควรทราบแนวทางการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน เพื่อครูจะได้นำแนวทางไปเลือกใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียน โดยเลือกจาก

1. การใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการทางปัญญา ทฤษฎีการสร้างความรู้ ทฤษฎีพหุปัญญา ทฤษฎีโครงสร้างทางสติปัญญา และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับทักษะ

การคิดขั้นสูง เพื่อนำมาสร้างกรอบการสอน เลือกกิจกรรมให้เหมาะสมกับผู้เรียนให้ผู้เรียนได้เกิดการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง

2. การใช้รูปแบบการสอน คือ การเลือกกิจกรรม องค์ประกอบ ขั้นตอนของรูปแบบการสอนนำมาจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้ และให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงจากสิ่งที่ได้เรียนรู้ ซึ่งมีรูปแบบการสอนที่หลากหลาย เช่น รูปแบบการสอนทักษะการคิดขั้นสูง รูปแบบการสอนการคิดวิเคราะห์ รูปแบบการสอนคิดอย่างมีวิจารณญาณ รูปแบบการสอนการคิดสังเคราะห์ รูปแบบการสอนการคิดแก้ปัญหา รูปแบบการสอนความคิดสร้างสรรค์ รูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง รูปแบบการสอนที่ใช้สมองเป็นฐาน รูปแบบการสอนที่ใช้ผังกราฟิก รูปแบบการสอนสืบสอบ

3. การใช้วิธีสอน เป็นขั้นตอนการสอนของครูที่ให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ทักษะการคิดขั้นสูง โดยครูต้องเลือกกิจกรรมให้เหมาะสมกับขั้นตอนแต่ละขั้นตอนในการจะพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง ซึ่งมีวิธีการสอนที่หลากหลาย เช่น การสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง การสอนโดยใช้กรณีศึกษา การสอนให้รู้จักคิด การสอนให้รู้จักใช้เหตุผล การใช้คำถามในการสอนคิด การใช้เรื่องราวในการสอนคิด การสอนให้เด็กมีความคิดสร้างสรรค์ การสอนด้วยภาพ

4. การใช้เทคนิคการสอน คือ การนำเทคนิคการสอนที่ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนมาพัฒนางานร่วมกับทฤษฎี รูปแบบการสอน และวิธีการสอน โดยครูสามารถสอดแทรกเทคนิคการสอนให้อยู่ในแผนการสอนหรือกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง

4.5 บทบาทของครูในการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน

ทิตินา เขมมณี (2547) เสนอแนวทางบทบาทของครูในการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน ดังนี้

1. ศึกษาทำความเข้าใจความหมายของกระบวนการของทักษะการคิดประเภทต่าง ๆ

2. กำหนดจุดประสงค์และเนื้อหาสาระการเรียนรู้

3. กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยขั้นตอนการจัดกิจกรรมดังต่อไปนี้

3.1 พิจารณาเนื้อหาสาระการเรียนรู้ที่ต้องการทำให้ผู้เรียนบรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวังโดยพิจารณาว่าผู้เรียนควรใช้หรือควรได้รับการพัฒนาทักษะการคิดอะไรบ้าง

3.2 จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะการคิดนั้น ๆ ในการเรียนรู้เนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ โดยมีวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการคิด 2 วิธี คือ

3.2.1 จัดกิจกรรมบูรณาการทักษะการคิดแบบนิรนัย คือ สอนวิธีใช้ทักษะการคิดโดยตรงให้ผู้เรียนเข้าใจขั้นตอนของทักษะการคิดนั้น ๆ ก่อน แล้วจึงให้ผู้เรียนฝึกใช้ทักษะการคิดนั้น ๆ โดยการเรียนรู้เนื้อหาสาระและสอนวิธีใช้ทักษะการคิดโดยอ้อมโดยการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนดำเนินการคิดตามกระบวนการคิดที่เหมาะสมของทักษะการคิดที่ต้องการฝึกฝน โดยใช้เนื้อหาสาระเป็นสื่อเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ ซึ่งผู้เรียนจะได้เรียนรู้วิธีการคิดนั้น ๆ ไปในตัว ขณะเดียวกันผู้เรียนก็ได้เรียนรู้เนื้อหาสาระที่กำหนดอย่างเข้าใจด้วย

3.2.2 จัดกิจกรรมบูรณาการทักษะการคิดแบบอุปนัย คือ การปล่อยให้ผู้เรียนดำเนินการคิดไปตามความคิดความสามารถของตนแล้วใช้ประสบการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นบทเรียนนำไปสู่ความเข้าใจว่าการดำเนินการคิดที่เหมาะสมควรเป็นอย่างไร โดยครูผู้สอนทำหน้าที่กระตุ้นการคิดของผู้เรียนและช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในทักษะการคิดนั้น ๆ

ครูมีบทบาทสำคัญในการกำหนดการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้และเกิดการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงจากสิ่งที่เรียน ครูจึงต้องมีการส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะการคิดขั้นสูงให้ผู้เรียนที่หลากหลาย โดย

1. ครูต้องเริ่มจากเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้คิด ฝึกทักษะการคิดขั้นสูงหลาย ๆ ทักษะให้กับผู้เรียนโดยเริ่มจากการใช้คำถามเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน ใช้คำถามกระตุ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้คิดและเกิดความเข้าใจ โดยคำถามนั้นต้องก่อให้เกิดการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดสังเคราะห์ การคิดแก้ไขปัญหา การคิดสร้างสรรค์ เช่น ถามเรื่องที่สำคัญหรือเกี่ยวกับหัวข้อหรือเนื้อหาที่สอนโดยให้ผู้เรียนสร้างความรู้ขึ้นใหม่ โดยผ่านการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดสังเคราะห์ คิดแก้ไขปัญหา คิดสร้างสรรค์ เพื่อที่จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาได้อย่างลึกซึ้ง

2. กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสงสัยหรือความขัดแย้ง จะทำให้ผู้เรียนเกิดการอยากคิด เพราะสิ่งนั้นเป็นปัญหาหรือเกี่ยวข้องกับตัวผู้เรียน ครูควรหาสถานการณ์ที่ทำให้ผู้เรียนต้องเผชิญกับปัญหาเพื่อการคิดหาคำตอบเพื่อนำมาแก้ไขสถานการณ์ และสถานการณ์ที่ผู้เรียนได้เจอควรเป็นสถานการณ์ที่มีความขัดแย้ง ความไม่ชัดเจน ความไม่แน่นอน เพื่อทำให้ผู้เรียนเกิดการอยากรู้เพื่อจะหาคำตอบ

3. จัดกิจกรรมสร้างความรู้ กิจกรรมที่สร้างความรู้ควรเป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนสร้างความเข้าใจ หรือรูปแบบความรู้ใหม่โดยใช้ทักษะการคิดขั้นสูงที่หลากหลายมาจัดการกับความรู้อหรือข้อมูลที่ได้รับ เพื่อเป็นการกระตุ้นท้าทายความสามารถในการคิดของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนใช้ทักษะการคิดขั้นสูงไปสู่การสร้างความรู้ความเข้าใจ

4.6 รูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงผู้เรียนของ Frank Williams

อูษณีย์ อนุรุทวงศ์ (2553) ได้กล่าวถึงรูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงผู้เรียนของวิลเลียมส์ว่า รูปแบบการสอนแบบวิลเลียมส์เน้นการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ โดยนำองค์ประกอบความคิดสร้างสรรค์ของทอแรนซ์ 4 ประการ คือ ความคล่องตัว ความยืดหยุ่น ความแปลกใหม่ ความละเอียดละออ ผนวกกับองค์ประกอบทางจิตวิทยา คือ ความไม่รู้ ความกล้าเสี่ยง ความซับซ้อน และจินตนาการ คุณลักษณะทั้ง 8 ประการนี้มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ และการใช้วิธีการสอนเพื่อความเหมาะสม ครูต้องพิจารณาจากปัจจัย 3 ประการ คือ 1. ตัวผู้เรียน 2. หลักสูตร 3. กลยุทธ์ในการสอน การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดีจะต้องมีปฏิสัมพันธ์ที่เหมาะสมซึ่งกันและกันขององค์ประกอบ 3 ส่วน และประการสำคัญ คือ ต้องจัดสภาพแวดล้อมและกลยุทธ์ทางความคิด การเรียนรู้ที่สร้างสรรค์กระตุ้นความคิดให้ผู้เรียน ดังนี้

1. ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ปล่อยให้เด็กได้คิดและตั้งคำถามด้วยตัวเอง โดยครูจะต้องไม่เน้นเรื่องถูกผิดจนเกินไป และไม่ควรที่จะแสดงออกว่าเป็นผู้รู้ทั้งหมด ควรที่จะมีการเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กับเด็กด้วย

2. เปิดกว้างทางความคิด ครูควรยอมให้เด็กได้ส่งเสียงดัง ทำห้องเรียนเลอะเทอะได้บ้าง และครูเองก็ควรที่จะทำตัวเป็นคนขี้เล่นบ้างไม่เจ้าระเบียบจนเกินไป

3. มีการส่งเสริมความเป็นอิสระในทุก ๆ วัน ควรที่จะมีช่วงเวลาว่างให้กับเด็ก เพื่อให้เด็กได้ใช้เวลาว่างไปกับสิ่งที่เด็กสนใจ

4. มีการยอมรับ ครูควรรับฟังการสนทนาและการซักถามจากเด็ก รวมไปถึงการยอมรับในผลงานที่เป็นสิ่งใหม่ของเด็กแม้ว่าสิ่งนั้นอาจจะไม่ใหม่สำหรับครู

วิลเลียมส์แนะนำวิธีการสอน เทคนิค และการจัดกิจกรรมการสอนของผู้สอน 18 วิธี คือ

1. การใช้สิ่งตรงข้าม คือ การสอนให้ผู้เรียนมีความไวต่อการพิจารณาความแตกต่างของข้อมูล หรือสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ยากจะเชื่อหรือต้านกับความเชื่อเดิม

2. การใช้คุณสมบัติ คือ การพิจารณาคุณสมบัติหรือคุณลักษณะที่ปรากฏอยู่ในสิ่งของต่าง ๆ

3. การใช้การเปรียบเทียบ คือ การเปรียบเทียบลักษณะที่คล้ายคลึงกันมากกว่าในสิ่งที่แตกต่างกัน

4. การชี้ให้เห็นจุดบอด คือ การพิจารณาสิ่งที่ขาดหายไปจากความเป็นจริง ความผิดปกติหรือไม่สมบูรณ์ของข้อมูล

5. การตั้งคำถามที่ยั่วยุ คือ การใช้คำถามยั่วยุเพื่อให้เกิดความสนใจ เป็นการกระตุ้นให้เกิดความคิดและหาคำตอบใหม่ ๆ
6. การให้ตัวอย่างของการเปลี่ยนแปลง คือ ให้เด็กได้เห็นและเข้าใจถึงลักษณะการเปลี่ยนแปลงของโลก
7. การให้ตัวอย่างของนิสัยความเคยชิน คือ การฝึกให้เด็กหลีกเลี่ยงจากการคิดที่เป็นไปตามความเคยชิน
8. การใช้การค้นหาโดยมีโครงสร้าง คือ การชี้ให้เห็นสิ่งใหม่จากโครงสร้างสิ่งเดิม
9. การสอนทักษะของการค้นหา คือ การสอนให้หาวิธีที่จะศึกษา ค้นคว้า รวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ โดยการใช้เหตุผลและการทดลอง
10. การสร้างความอดทนต่อสิ่งคลุมเครือ คือ การฝึกความท้าทายเพื่อให้ได้คิด โดยการใช้คำถามปลายเปิด
11. การส่งเสริมการคิดเชิงญาณ คือ การฝึกการสังเกตสิ่งต่าง ๆ จากประสาทสัมผัส
12. การสอนมิใช่เพื่อให้ปรับตัวแต่สอนเพื่อให้พัฒนา คือ การฝึกการพัฒนาตนเองให้คิดในแง่บวก ทำให้ตัวเองมีมุมมองและแนวคิดที่หลากหลายมากขึ้น
13. การศึกษาบุคคลที่สร้างสรรค์และกระบวนการสร้างสรรค์ คือ การให้ศึกษาบุคคลสำคัญที่มีความคิดสร้างสรรค์ โดยศึกษาถึงกระบวนการและวิธีการสร้างสรรค์ของบุคคลเหล่านั้น
14. การส่งเสริมให้นักเรียนประเมินสถานการณ์ คือ การฝึกการประเมินสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นและมีแนวโน้มที่จะตามมา โดยพิจารณาถึงเหตุและผล
15. การพัฒนาทักษะการอ่านอย่างสร้างสรรค์ คือ การพัฒนาทักษะการอ่านอย่างสร้างสรรค์ เพื่อสร้างความคิดจากการอ่าน
16. การพัฒนาทักษะในการฟังอย่างสร้างสรรค์ คือ การพัฒนาทักษะการฟังอย่างสร้างสรรค์เพื่อให้ได้ข้อมูล ข้อคิด ซึ่งจะนำไปสู่เรื่องอื่น ๆ ต่อไป
17. การพัฒนาทักษะในการเขียนอย่างสร้างสรรค์ คือ การพัฒนาทักษะการเขียนอย่างสร้างสรรค์ให้แสดงความรู้สึกผ่านการเขียน
18. การพัฒนาทักษะในการจินตนาการมองเห็นภาพ คือ การพัฒนาทักษะการมองเห็นภาพในมิติต่าง ๆ

จึงกล่าวได้ว่ารูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนของ Frank Williams จะต้องรู้ก่อนว่าเด็กแต่ละคนมีพฤติกรรม ลักษณะนิสัย จุดเด่น จุดด้อยอย่างไรเพื่อที่จะได้นำมาปรับใช้ในการจัดกิจกรรมได้อย่างเหมาะสม และพฤติกรรมด้านความคิด เด็กจะต้องสามารถคิดคล่อง คิดยืดหยุ่น คิดริเริ่ม คิดละเอียดลออ ส่วนด้านลักษณะนิสัยความรู้สึกทางอารมณ์ เด็กจะต้องมีความอยากรู้อยากเห็น กระตือรือร้น เต็มใจที่จะสำรวจ ช่างสังเกตใฝ่รู้ ช่างคิดฝัน ช่างคิดจินตนาการ ชอบสิ่งที่ยากลำบากท้าทาย และกล้าเสี่ยง

4.7 วิธีการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน

ประยูรศรี บุตรแสนคม (2558) ได้กล่าวถึงวิธีการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน ต้องมีองค์ประกอบ ดังนี้

1. ความรู้ของครูผู้สอน ครูที่จะสอนให้เด็กคิดเป็น ต้องมีความรู้ที่ดีในเรื่องที่จะสอน ต้องเชื่อมั่นในความรู้ของตนเอง

2. การสร้างความพร้อมของสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ การสอนให้คิดเป็น ครูไม่ควรให้ความสำคัญกับด้านเนื้อหาสาระเท่านั้น แต่ควรคำนึงถึงองค์ประกอบที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งในการ จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการคิดให้กับเด็ก คือการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนของเด็ก เพราะการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมจะเป็นตัวกระตุ้นที่ดี ที่ส่งเสริมให้เด็กได้พัฒนาทักษะกระบวนการคิด ครูควรสร้างความพร้อมในการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนดังนี้

2.1 สร้างบรรยากาศสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน ที่เป็นอิสระ อบอุ่น และปลอดภัย ถ้าเด็กรู้สึกปลอดภัยจะคิดในสิ่งที่คนอื่นยังไม่เคยคิด จะทำให้อยากคิดและมีความกล้าที่จะคิดมากขึ้น

2.2 จัดชั้นเรียนทางกายภาพที่เอื้อต่อการส่งเสริมสังคมแห่งความคิด

2.3 จัดแหล่งศึกษาค้นคว้าที่หลากหลายรูปแบบ การจัดแหล่งข้อมูลที่กว้างไกล ให้เด็กศึกษาค้นคว้า นับเป็นสิ่งสำคัญเพราะว่าครูไม่สามารถที่จะตอบสนองความต้องการ และความอยากรู้อยากเห็นของเด็กได้ทุกอย่าง ดังนั้นแหล่งความรู้ต่าง ๆ ในห้องเรียนหรือนอกห้องเรียนจึงสำคัญ

2.4 จัดลานประสบการณ์ที่เอื้อต่อการพัฒนาความคิด การส่งเสริมทักษะทางการคิดควรมีการปฏิบัติทั้งภายในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เพราะการส่งเสริมการคิดทำได้ทุกที่ ทุกเวลา ทุกโอกาส

3. คุณลักษณะพื้นฐานของผู้สอนที่สำคัญที่ช่วยในการกระตุ้นความคิดผู้เรียน มีดังนี้

3.1 เป็นผู้ที่มีใจเปิดกว้าง ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นโดยไม่จำกัด

3.2 เป็นผู้มีความสามารถขั้นและชอบคิด
 3.3 เป็นผู้ชอบศึกษาและสะสมวิธีคิดวิธีแก้ปัญหาต่าง ๆ
 3.4 เป็นผู้มีความสามารถถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจ กระตุ้นความคิดของผู้เรียนได้ดี

3.5 สามารถใช้สื่อในการสอนได้อย่างเหมาะสม

3.6 สามารถสร้างบรรยากาศทางความคิดให้ผู้เรียนอยากคิดอยากเรียน

3.7 สนใจการเรียนรู้และการเรียนรู้ตลอดเวลา

3.8 เป็นผู้ที่มีวิจรรย์ญาณที่ดี และมีความคิดสร้างสรรค์

3.9 สนใจการประเมินผลรูปแบบต่าง ๆ

3.10 เป็นผู้รักการสอนและมีความสุขในการสอน

4. กลยุทธ์ในการสอน กระบวนการสอนที่สร้างการเรียนรู้ และพัฒนาทักษะทางความคิดที่นำไปสู่การเรียนรู้ที่ยั่งยืน ผู้สอนควรยึดหลักการดังนี้

4.1 การสอนที่เน้นกระบวนการทางความคิดมากกว่าผลงาน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรมีความหลากหลาย ผู้สอนสามารถนำเอาทฤษฎีที่เป็นรูปแบบการเรียนการสอนต่าง ๆ มาใช้ อาจใช้วิธีที่ประยุกต์เองซึ่งไม่ว่าจะใช้วิธีการใด การเรียนการสอนไม่ควรมีลักษณะกิจกรรมที่เป็นรูปแบบเดิม ๆ จนทำให้ผู้เรียนที่มีความหลากหลายในวิธีการเรียนรู้ ไม่สามารถใช้ศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่และอาจเรียนรู้อย่างไม่มีความสุข

4.2 การใช้กลยุทธ์ทางการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการคิดระดับสูง เช่น วิธีการสอนแบบสร้างสรรค์ การใช้คำถามปลายเปิด

4.3 พยายามใช้วิธีที่ผู้เรียนสามารถเรียนผ่านการรับรู้ หรือประสาทสัมผัสที่หลากหลายทุกส่วนเท่าที่จะทำได้

5. สื่อและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ส่งเสริมทักษะทางความคิด ต้องใช้สื่อที่เหมาะสมมาประกอบการสอนเพื่อที่จะได้สร้างบรรยากาศให้น่าตื่นเต้น เร้าใจ

6. การสร้างหลักสูตรการพัฒนาทักษะความคิดระดับสูง มีลักษณะการจัดอยู่ 3 ประเภท คือ

6.1 การจัดโปรแกรมฝึกกลยุทธ์ทางความคิดโดยเฉพาะ

6.2 การสอนโดยบูรณาการกับสาระการเรียนรู้ เป็นการสอนทักษะกระบวนการคิดที่สอดแทรกหรือบูรณาการเข้ากับเนื้อหาวิชาที่เรียน

6.3 การสอนโดยบูรณาการกับภูมิปัญญาไทย

7. การวัดและประเมินผลความสามารถทางการคิด ไม่ควรใช้คะแนนสอบเพียงอย่างเดียว สามารถทำได้หลากหลายหลายวิธี

วิธีการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน

1. ควรจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูง คือ การจัดห้องเรียนให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันในระหว่างการทำกิจกรรม โดยการจัดห้องเรียนควรให้ผู้เรียนนั่งหันหน้าเข้าหากัน จัดที่นั่งเป็นตัว U สีเหลี่ยม หรือวงกลม เพื่อให้ผู้เรียนสามารถระดมความคิด แลกเปลี่ยนการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน และควรมีบอร์ดอยู่ใกล้ ๆ เพื่อบันทึกข้อมูลที่ผู้เรียนได้ระดมความคิด หรือ เขียนข้อความของคุณเพื่อเป็นการตั้งโจทย์ชวนคิดให้กับผู้เรียน

2. ควรให้เวลาผู้เรียนได้คิด ครูต้องรู้ก่อนว่าทักษะการคิดขั้นสูงประกอบไปด้วยทักษะอะไรบ้าง เพื่อที่จะได้ชี้แนะผู้เรียนว่าทักษะการคิดขั้นสูงนั้นคืออะไร และผู้เรียนจะสามารถพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงได้อย่างไร ในแต่ละขั้นตอนของการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงต้องใช้เวลาในทุก ๆ ขั้นตอน ครูจึงไม่ควรเร่งรัด ควรปล่อยให้ผู้เรียนมีอิสระในการคิดจัดการข้อมูล เพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้เวลาในการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ควรใช้ภาษาที่ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูง ครูควรใช้ภาษาที่มีความชัดเจน กระชับ สามารถสื่อสารให้ผู้เรียนเข้าใจได้อย่างชัดเจน ใช้คำถามที่ส่งผลให้ผู้เรียนได้เกิดทักษะการคิดขั้นสูงโดยใช้คำถามปลายเปิด เช่น มีความคิดเห็นอย่างไร? ถ้าสมมุติ? ทำไมถึง? เพราะอะไร? จะเห็นได้ว่าทุกคำถามจะเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการคิดเพื่อหาคำตอบโดยการแสดงเหตุผลจากตัวผู้เรียนเอง

4. ควรฝึกให้ผู้เรียนเป็นนักช่างสังเกต และนักฟังที่ดี เพราะการสังเกตและการฟังเป็นสิ่งสำคัญของทักษะการคิดขั้นสูง นอกจากผู้เรียนจะได้รับความรู้จากการศึกษาหาข้อมูลแล้ว การที่ผู้เรียนรู้จักสังเกตสิ่งรอบ ๆ ตัวก็สามารถสร้างหรือหาความรู้ได้จากสิ่งที่อยู่ใกล้ตัว และการฟังเรื่องราวหรือข้อมูลจากผู้อื่น ก็ทำให้ผู้เรียนเปิดกว้างทางความคิด มีมุมมองที่ต่างออกไป ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

5. ควรเป็นแบบอย่างที่ดีในทักษะการคิดขั้นสูง ครูควรเป็นแบบอย่างหรือต้นแบบที่ดีให้กับผู้เรียน เพราะผู้เรียนจะทำตามแบบอย่างที่ดี ครูต้องเป็นนักคิดให้ผู้เรียนเห็นอยู่เสมอ โดยครูสามารถแสดงพฤติกรรมได้ดังนี้ 1. เมื่อผู้เรียนถามคำถาม ครูควรหยุดคิดก่อนตอบ เพื่อให้ผู้เรียนได้เห็นว่าการที่จะตอบคำถามทุกคำถามผู้ตอบควรใช้เวลาหยุดคิด หรือประมวลข้อคำถาม เพื่อให้ได้คำตอบที่ตรงประเด็นและชัดเจน 2. เมื่อครูแสดงความคิดเห็นกับผู้เรียน ครูควรอธิบายด้วยเหตุผลทุกครั้ง 3. เมื่อครูนำเสนอข้อมูล หรือนำเสนอความรู้ ครูต้องอ้างแหล่งข้อมูลที่นำเชื่อถือ

6. ควรช่วยให้ผู้เรียนเริ่มต้นพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง โดยครูต้องเริ่มจากการช่วยผู้เรียนให้เริ่มจากการคิด เช่น 1. การถามคำถามนำ 2. ช่วยผู้เรียนค้นหาทักษะการคิดที่ต้องใช้ในการเรียนรู้ 3. ใช้คำถามนำที่ยากขึ้นให้ผู้เรียนใช้การคิดในระดับที่สูงขึ้น 4. ตอบสนองสิ่งที่ผู้เรียนทำ 5. ชี้ให้เห็นความไม่ชัดเจน 6. ให้ผู้เรียนช่วยกันค้นหา 7. ส่งเสริมความพยายามของผู้เรียน 8. ชี้แนะในสิ่งที่จำเป็น 9. มีส่วนร่วมในการคิดของผู้เรียน 10. สนับสนุนให้ผู้เรียนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน 11. ให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับขั้นตอนการทำงานของนักเรียน 12. ให้ความสำคัญกับความจริงที่พิสูจน์ได้

4.8 การพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนสำหรับครู

นวลพรรณ ไชยมา (2554) ได้กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนสำหรับครู ดังนี้

1. การคิดเป็นกระบวนการทางสมองหรือกิจกรรมทางปัญญาที่สามารถฝึกฝนได้
2. ทักษะการคิดเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะนำไปสู่ความสามารถในการคิดได้อย่างหลากหลาย
3. การพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงต้องอาศัยทักษะการคิดขั้นพื้นฐาน
4. การสอนทักษะการคิดควรให้ความสำคัญกับพื้นฐานด้านประสบการณ์และความรู้เดิมรวมถึงความสามารถในด้านการคิดของผู้เรียน
5. ทักษะการคิดของผู้เรียนสามารถพัฒนาได้จากประสบการณ์หรือเรียนรู้ในสถานการณ์ที่เหมาะสม และสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับผู้เรียน
6. เนื้อหาสาระของวิชาต่าง ๆ สามารถนำมาบูรณาการเข้ากับทักษะการคิดเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาทักษะการคิดได้
7. การพัฒนาทักษะการคิดจำเป็นต้องใช้แนวทางและวิธีการที่หลากหลายส่งเสริมกัน

ครูจะพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการคิดขั้นสูง ต้องคำนึงองค์ประกอบ ดังนี้

1. ความรู้ของผู้สอนที่ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงให้กับผู้เรียน คือ ครูที่จะสอนให้เด็กพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงได้ ครูต้องมีความรู้ที่ดีในเรื่องที่ สอน เห็นคุณค่าของเรื่องที่สอน และให้ความสำคัญกับผู้เรียนว่าเรื่องที่สอนจะมีประโยชน์กับผู้เรียนอย่างไร
2. การสร้างความพร้อมของสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงให้กับผู้เรียน คือ ผู้สอนไม่ควรให้ความสำคัญแค่เพียงด้านเนื้อหาสาระเท่านั้น ควรคำนึงถึงองค์ประกอบอื่น ๆ ที่สำคัญในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการคิดขั้นสูงให้กับผู้เรียน อย่างเช่น การจัดสภาพแวดล้อม

ในห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก การจัดสภาพห้องเรียนที่เหมาะสมจะเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง การสร้างบรรยากาศในห้องเรียนควรมีความเป็นอิสระอบอุ่นปลอดภัย ถ้าผู้เรียนรู้สึกปลอดภัยที่จะคิดจะทำให้ผู้เรียนอยากคิดและมีความกล้าที่จะคิดมากขึ้น การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน ไม่ควรจำกัดอยู่เฉพาะแค่ในห้องเรียน สามารถให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ได้ประสบการณ์การเรียนรู้จากนอกห้องเรียนได้ นอกจากนี้ครูควรทำหน้าที่คอยกระตุ้นและส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงแล้ว ครูควรสร้างแหล่งการเรียนรู้หรือการศึกษาข้อมูลที่กว้างไกลให้กับผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากความต้องการและความอยากรู้ของผู้เรียน

3. ลักษณะของครูผู้สอนที่ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงให้กับผู้เรียน คือ

- 3.1 เป็นคนที่ใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
- 3.2 เป็นคนชอบคิด และมีอารมณ์ขัน
- 3.3 ชอบศึกษา ชอบสะสมวิธีคิด วิธีแก้ปัญหา
- 3.4 สามารถถ่ายทอดความรู้ให้เข้าใจ
- 3.5 กระตุ้นความคิดของผู้เรียนได้ดี
- 3.6 ใช้สื่อการสอนได้อย่างเหมาะสม
- 3.7 สามารถสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนอยากคิด
- 3.8 สนใจเรียนรู้ตลอดเวลา
- 3.9 มีวิจรรย์ญาณที่ดี
- 3.10 มีความคิดสร้างสรรค์
- 3.11 สนใจประเมินผลรูปแบบต่าง ๆ
- 3.12 รักการสอน สนุกและมีความสุขกับการสอน

4. เทคนิคในการสอนที่ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงให้กับผู้เรียน คือ ครูผู้สอนควรเน้นกระบวนการทางความคิดของผู้เรียนมากกว่าผลงาน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรมีความหลากหลายหรือใช้วิธีที่ประยุกต์ขึ้นเอง ไม่ควรใช้กิจกรรมแบบเดิม ควรใช้กิจกรรมที่ส่งเสริมการคิดอย่างเป็นระบบ คิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจรรย์ญาณ คิดสังเคราะห์ คิดแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ หรือวิธีการสอนที่ทำทนายที่ส่งเสริมให้เด็กตื่นตื่นที่จะเรียนรู้ตลอดเวลา ครูควรใช้วิธีที่ผู้เรียนสามารถเรียนผ่านการรับรู้หรือประสาทสัมผัสที่หลากหลาย และครูควรมีความยืดหยุ่นต่อความต้องการของเด็ก

5. สื่อและวัสดุอุปกรณ์ที่ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงให้กับผู้เรียน คือ การใช้สื่อที่เหมาะสมมาประกอบการสอนเพื่อที่จะได้สร้างบรรยากาศให้น่าตื่นเต้น เร้าใจ ให้ผู้เรียนได้เล่นหรือทำกิจกรรมโดยมีสื่อเป็นเครื่องมือเข้ามาใช้ทำให้เด็กอยากที่เข้ามาทำกิจกรรม สื่อที่ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงให้กับผู้เรียน ควรมีลักษณะ ดังนี้

5.1 เป็นสื่อที่สามารถพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนได้

5.2 เป็นสื่อที่มีความปลอดภัยทั้งร่างกายและความคิด

5.3 เป็นสื่อที่มีความเหมาะสมตามวัยของผู้เรียน

5.4 เป็นสื่อที่สามารถบูรณาการกับเนื้อหาที่สอน

5.5 เป็นสื่อที่เปิดกว้างทางความคิด

5.6 เป็นสื่อที่ส่งเสริมพัฒนาการในทุก ๆ ด้านของผู้เรียน

6. การวัดและประเมินผลทักษะการคิดขั้นสูงให้กับผู้เรียน มี 3 ประเภท คือ

6.1 การวัดและประเมินผลทางการศึกษามี 3 ประเภท คือ

6.1.1 แบบประเมินที่มีผู้สร้างไว้แล้ว

6.1.2 แบบประเมินที่สร้างขึ้นเอง

6.1.3 การวัดและประเมินจากการปฏิบัติจริง

4.9 การวางแผนการสอนทักษะการคิดขั้นสูงให้กับผู้เรียน

ชนาธิป พรกุล (2554) ได้กล่าวถึงการวางแผนการสอนทักษะการคิดขั้นสูงมีขั้นตอนหลัก 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ

1.1 ครูควรศึกษาและทำความเข้าใจในเรื่องของทักษะการคิดขั้นสูง ทฤษฎีการเรียนรู้ การสอน รูปแบบการสอน วิธีการสอน เทคนิคการสอน กิจกรรมการเรียนรู้

1.2 ครูควรศึกษาบทเรียนที่นำมาสอน โดยศึกษาเนื้อหา สาระการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้

2. ขั้นตัดสินใจเลือก

2.1 ควรเลือกวิธีการสอนที่มีขั้นตอนการคิดขั้นสูงและเหมาะสมกับเนื้อหา

2.2 ควรเลือกเทคนิคการสอนที่ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูง และเหมาะสมกับ

ขั้นตอนของวิธีสอน

2.3 ควรเลือกรูปแบบการสอนที่ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูง และสามารถใช

ร่วมกับวิธีสอน

2.4 ควรเลือกทฤษฎีการเรียนรู้เกี่ยวกับการคิดขั้นสูงที่สามารถนำมาช่วย ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้

3. ขั้นตอนออกแบบการสอน

3.1 กำหนดวิธีการและขั้นตอนการใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ รูปแบบการสอน วิธีสอน และเทคนิคการสอนที่เลือก

3.2 เลือกกิจกรรมการเรียนรู้ตามวิธีการ และขั้นตอนที่กำหนด

4. ชั้นเขียนแผนการสอน/แผนการจัดการเรียนรู้

4.1 จุดประสงค์การเรียนรู้

4.2 เนื้อหา/สาระการเรียนรู้

4.3 สาระสำคัญ

4.4 กิจกรรมการเรียนรู้/กิจกรรมการเรียนการสอน

4.5 สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

5. การวัดผลประเมินผล

จึงกล่าวได้ว่าการวางแผนการสอนทักษะการคิดขั้นสูงมีขั้นตอนหลัก 4 ขั้นตอน

1. ขั้นเตรียมการ คือ ครูควรศึกษาเรื่องทักษะการคิดขั้นสูง ทฤษฎีการเรียนรู้ การสอน รูปแบบการสอน วิธีการสอน เทคนิคการสอน กิจกรรมการเรียนรู้ บทเรียนที่นำมาสอนคือเนื้อหา สาระการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ 2. ขั้นตัดสินใจเลือก คือ ควรเลือกวิธีการสอนที่มีขั้นตอนการคิดขั้นสูง และเหมาะสมกับเนื้อหา ควรเลือกเทคนิคการสอนที่ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูง ควรเลือกรูปแบบการสอนที่ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูง ควรเลือกทฤษฎีการเรียนรู้เกี่ยวกับการคิดขั้นสูงที่สามารถนำมาช่วยออกแบบกิจกรรม 3. ขั้นตอนออกแบบการสอน คือ การกำหนดวิธีการและขั้นตอนการใช้ทฤษฎี รูปแบบการสอน วิธีสอน เทคนิคการสอนที่เลือก 4. ชั้นเขียนแผนการสอน ต้องประกอบไปด้วย จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา/สาระการเรียนรู้ สาระสำคัญ กิจกรรมการเรียนรู้/กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล

5. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับละครสร้างสรรค์

5.1 ความหมายของละครสร้างสรรค์

McCaslin (1990) ได้กล่าวถึงความหมายของละครสร้างสรรค์ คือ การค้นสด บทสนทนาที่ถูกสร้างสรรค์โดยผู้เล่น โดยไม่คำนึงถึงเค้าโครงของต้นฉบับ ไม่มีการเขียนหรือท่องจำบท ผู้นำให้การแนะนำกับผู้มีส่วนร่วมในการแสดงมากกว่าที่จะกำกับการแสดง วัตถุประสงค์ของผู้นำการแสดงคือ การแสดงออกที่เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของผู้เล่น

San (1991) ได้กล่าวถึงความหมายของละครสร้างสรรค์ คือ เป็นการจัดเรื่องที่เรียนให้มีชีวิตชีวา เกิดแรงบันดาลใจให้กับเด็กด้วยวิธีการให้เด็กสื่อความคิดจากการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ผ่านการสื่อสารและการเคลื่อนไหวอย่างสร้างสรรค์ร่วมกับกลุ่ม ด้วยการใช้ประสบการณ์เดิมเพื่อแสดงแบบค้นสดโดยไม่เน้นความสำคัญของรูปแบบ ซึ่งการเล่นบทบาทสมมติเป็นสิ่งที่หนึ่งที่น่ามาใช้ในกิจกรรมประสบการณ์กลุ่มในการแสดงละครสร้างสรรค์ เทคนิคละครสร้างสรรค์ที่ใช้เพื่อการศึกษาช่วยส่งเสริมให้เกิดจินตนาการ ปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตและความตระหนักรับรู้ เปลี่ยนแนวคิดที่เป็นนามธรรมให้เป็นรูปธรรม เทคนิคการใช้คำถามจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างมากที่ช่วยให้เด็กเกิดความเข้าใจ ช่วยกระตุ้นความอยากรู้อยากเห็น และการคิดแก้ปัญหา ช่วยทำให้การเรียนรู้เกิดประสิทธิภาพและมีความคงทน

ปาริชาติ จีงวิวัฒนาการณ์ (2547) ละครสร้างสรรค์ หมายถึง ละครที่ไม่เป็นทางการ เกิดขึ้นจากการสมมติบทบาทของผู้ร่วมกิจกรรมภายใต้สถานการณ์สมมติที่กำหนดไว้เพื่อนำไปสู่การพัฒนาผู้ร่วมกิจกรรมเป็นสำคัญ แม้ว่าจุดสำคัญของละครสร้างสรรค์คือการแสดงละครภายในสถานที่ปิด เช่น ห้องเรียน หรือสถานที่ที่ปราศจากผู้ชมที่เป็นทางการแต่จุดเน้นของละครสร้างสรรค์กลับอยู่ที่กระบวนการนำไปสู่ละคร

พรรัตน์ ดำรุง (2547) กล่าวว่า ละครสร้างสรรค์ หมายถึง ละครนอกแบบที่นำองค์ประกอบของละครมาใช้ในห้องเรียน ละครประเภทนี้ไม่ต้องการผู้ชม มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาเด็กตามความถนัดของแต่ละคน การพัฒนาเด็กผ่านกระบวนการของละครสร้างสรรค์ นอกจากจะพัฒนาทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็กเองและการทำกิจกรรมร่วมกันเป็นกลุ่มแล้ว เทคนิคของละครสร้างสรรค์ยังเป็นวิธีการสอนที่ครูสามารถนำไปใช้ในห้องเรียนได้ การเล่นสมมุติฝึกจินตนาการและความเชื่อ เป็นวิธีการที่ทำให้เด็กได้ทดลอง หาเหตุผล จุดจำสร้างสรรค์ ต่อสู้แก้ปัญหา โดยซึมซับจากเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ได้ประสบพบเห็น ละครประเภทนี้มุ่งเน้นที่กระบวนการและพัฒนาการของผู้ทำกิจกรรมในกลุ่ม ละครสร้างสรรค์อาจพัฒนาไปเป็นละครเต็มรูปแบบได้ แต่ทุกอย่างต้องมีกระบวนการวางแผนระยะยาว เตรียมการอย่างมีขั้นตอนและตั้งเป้าหมายไว้ตั้งแต่แรกเริ่ม

จึงกล่าวได้ว่าความหมายละครสร้างสรรค์ คือ รูปแบบของละครชนิดหนึ่งที่เกิดจากการค้นคว้า การไม่พยายามอวดผู้ชม และการใช้กระบวนการเรียนรู้โดยมีผู้นำ เป็นผู้ช่วยซึ่งนำให้ผู้ร่วมกิจกรรมได้ใช้จินตนาการเพื่อเล่นบทบาทสมมติเพื่อสะท้อนถึงประสบการณ์ของมนุษย์ ผู้นำมีหน้าที่ช่วยเหลือและชี้แนะให้ผู้ร่วมกิจกรรมสำรวจข้อมูลพัฒนาวิธีการแสดงออก เพื่อสื่อสารความคิด และความรู้สึก

5.2 การจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการละครสร้างสรรค์

ปาริชาติ จีงวิวัฒนาภรณ์ (2547) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการละครสร้างสรรค์ว่า การสอนโดยใช้ละครสร้างสรรค์ คือ การเรียนรู้จากละครสร้างสรรค์เป็นการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ ทำให้ผู้เรียน เรียนแบบมีส่วนร่วม โดยมีจินตนาการ ความรู้ ความเข้าใจ และความรู้สึกของตนเองเป็นศูนย์กลาง วิธีการเรียนรู้แบบนี้เป็นวิธีการเรียนรู้ที่ยั่งยืน ผู้เรียนมีโอกาสในการแสดงออกและเรียนรู้ตามความต้องการของตนเอง จากสิ่งแวดล้อมที่ได้เตรียมไว้ ให้เด็กประสบความสำเร็จตามความต้องการจากการที่ได้ลงมือทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง เป็นการพัฒนาศักยภาพที่มีอยู่ภายในเด็กแต่ละคน โดยไม่จำเป็นต้องมีผู้ชมซึ่งการสอนโดยใช้ละครสร้างสรรค์ควรมีองค์ประกอบของการสอนดังนี้

1. ผู้ร่วมกิจกรรม ควรทำความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการด้านต่าง ๆ รวมทั้งพื้นฐานความรู้และประสบการณ์ของผู้ร่วมกิจกรรม เพื่อจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย
2. เป้าหมาย ทักษะความรู้ หรือความเข้าใจที่คาดหวังว่าผู้ร่วมกิจกรรมจะได้รับ หลังผ่านกระบวนการของละครสร้างสรรค์
3. วัตถุประสงค์ ผลการเรียนรู้เฉพาะเจาะจงที่คาดว่าจะเกิดกับผู้ร่วมกิจกรรม
4. กิจกรรมแสดงละคร ขั้นตอนการจัดประสบการณ์โดยใช้ละครสร้างสรรค์ที่ให้ผู้ร่วมกิจกรรมได้เตรียมความพร้อม ผูกข้อมการแสดง ลงมือแสดงละครตามบทบาท และการประเมินผลหลังการแสดง

Heining (1993) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการละครสร้างสรรค์ว่า องค์ประกอบการจัดการเรียนการสอนมีดังนี้

1. ผู้นำกิจกรรมควรพัฒนากิจกรรมที่หลากหลายและวิธีการต่าง ๆ กระตุ้นการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ของเด็ก ๆ โดยใช้ละครเป็นสื่อกลาง
2. วัตถุประสงค์ของละครสร้างสรรค์ คือ การส่งเสริมพัฒนาการทั้งในด้านบุคลิกภาพและด้านความรู้ของเด็ก ไม่ใช่เพื่อสร้างความบันเทิงให้กับผู้รับชมหรือฝึกฝนเป็นนักแสดง แต่ควรส่งเสริมให้เด็กได้แบ่งปัน แสดงความคิดเห็นในชั้นเรียนร่วมกัน สลับสับเปลี่ยนกัน

เป็นผู้ชมและผู้แสดง กิจกรรมละครสร้างสรรค์ สามารถมุ่งเน้นและพัฒนาผู้เรียนไม่ว่าจะเป็นการสอนในเรื่องของเนื้อหา สาระแนวคิด การแก้ปัญหาของเด็กรวมถึงการประเมินผลการเรียนรู้ของเด็ก

3. เป้าหมายของละครสร้างสรรค์ไม่ใช่เพียงแค่การพัฒนาความรู้ ความเข้าใจในการแสดงแต่ยังพัฒนาทักษะทางสติปัญญาและทางสังคม

จึงกล่าวได้ว่าการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการละครสร้างสรรค์ คือ การใช้กระบวนการละครสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนสามารถแสดงออกทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ ความรู้สึก จินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ได้อย่างเป็นอิสระ ภายใต้การชี้แนะของครูผู้สอน ซึ่งให้คำปรึกษา กระตุ้น ให้กำลังใจ และชี้แนะให้ผู้เรียนสามารถใช้ศักยภาพของตนเองในการคิด พูด และแสดงออกอย่างเป็นธรรมชาติอย่างเต็มที่

5.3 ลักษณะของละครสร้างสรรค์

Heining (1993) ได้กล่าวถึงลักษณะของละครสร้างสรรค์ว่า ลักษณะของละครสร้างสรรค์ ดังนี้

1. เป็นกิจกรรมที่บูรณาการองค์ความรู้และกิจกรรมละครเข้าด้วยกัน
2. เป็นกิจกรรมที่พัฒนาทักษะอย่างเป็นองค์รวมโดยครอบคลุมการพัฒนาทักษะทางกาย ทักษะการเคลื่อนไหว ทักษะทางสังคม ทักษะการคิด
3. เป็นมวลประสบการณ์ที่อยู่ภายใต้รูปแบบของละคร ตั้งแต่การเคลื่อนไหว เกมละคร ละครใบ้การแสดงสด การอภิปรายและแลกเปลี่ยนความคิด
4. เป็นกิจกรรมที่ผู้ประเมินจะต้องสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ และการร่วมกิจกรรมของผู้เรียน

5. เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยครูทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวก ปาโรชาติ จีงวิวัฒนาภรณ์ (2547) ได้กล่าวถึงลักษณะของละครสร้างสรรค์ว่า ละครสร้างสรรค์เป็นละครที่ใช้ในการศึกษา ซึ่งเน้นที่กระบวนการเรียนรู้ผ่านการสมมติบทบาทหรือการแสดงละคร ภายใต้บรรยากาศที่ปลอดภัยและเน้นอิสระภาพในการคิดและการแสดงออกของผู้เรียน ผู้เรียนสามารถแสดงออกซึ่งจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์โดยใช้ทักษะในด้านการแสดงออกด้วยร่างกายและภาษา ทักษะในด้านการคิดวิเคราะห์ การตีความหมาย ตลอดจนทักษะของการทำงานร่วมกับผู้อื่น รวมถึงทักษะการจัดการกับปัญหา ทั้งหมดนี้เป็นการทำงานเพื่อที่จะได้เรียนรู้ในประเด็นต่าง ๆ เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ชีวิตของมนุษย์ ให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในประเด็นการเรียนรู้ นั้น ๆ ละครสร้างสรรค์มีความแตกต่างจากละครเวที ตรงที่ละครสร้างสรรค์

ไม่ได้มุ่งเน้นในการแสดงเพื่อผู้ชมที่เป็นทางการ แต่มุ่งเน้นที่จะใช้กระบวนการในการพัฒนาผู้เรียนในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในสิ่งต่าง ๆ ตลอดจนเรียนรู้เกี่ยวกับตัวเองและผู้อื่นอย่างมีความสุข วิธีการประเมินผลผู้เรียน จึงประเมินจากการสังเกตพัฒนาการ 3 ด้านของผู้เรียน โดยที่ผู้ประเมินจำเป็นต้องสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ และการร่วมกิจกรรมของผู้เรียน ตลอดจนทำการทดสอบทักษะในด้านต่าง ๆ ควบคู่ไปกับการเรียนการสอน ครูจะต้องมีความรู้ ความสามารถในการทำหน้าที่ของผู้อำนวยความสะดวก ในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้อย่างแท้จริง

จึงกล่าวได้ว่าลักษณะของละครสร้างสรรค์ คือ ละครที่ใช้ในการศึกษาเน้นกระบวนการเรียนรู้ผ่านการสมมติบทบาทหรือการแสดงละครภายใต้บรรยากาศที่ปลอดภัยและเน้นอิสรภาพในการคิด และการแสดงออกของผู้เรียน ผู้เรียนสามารถแสดงออกซึ่งจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์โดยใช้ทักษะในด้านการแสดงออกด้วยร่างกายและภาษา ทักษะในด้านการคิดวิเคราะห์ การตีความหมาย ตลอดจนทักษะของการทำงานร่วมกับผู้อื่น รวมถึงทักษะการจัดการกับปัญหา ทั้งหมดนี้เป็นการทำงานเพื่อที่จะได้เรียนรู้ในประเด็นต่าง ๆ เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ชีวิตของมนุษย์ ให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในประเด็นการเรียนรู้

5.4 ทฤษฎีละครสร้างสรรค์ของวินนีเฟร็ด วอร์ด (Winifred Ward)

ปาริชาติ จิ่งวิวัฒนาภรณ์ (2547) ได้กล่าวถึงทฤษฎีละครสร้างสรรค์ของวินนีเฟร็ด วอร์ด (Winifred Ward) ว่า วินนีเฟร็ด วอร์ดเริ่มให้ความสนใจกับ กระบวนการของละครที่ใช้ภายในห้องเรียน เพื่อจุดประสงค์ในการเรียนรู้ของนักเรียน เธอเป็นคนแรกที่ใช้คำว่า “Creative Dramatics” ซึ่งคำนี้ได้เปลี่ยนเป็น Creative Drama ในยุคหลัง วินนีเฟร็ด วอร์ดทำการทดลองกิจกรรมด้านละครในห้องเรียนหลากหลายรูปแบบ และมีการบันทึกการทดลองไว้อย่างเป็นระบบ แนวทางของวินนีเฟร็ด วอร์ดมีลักษณะเฉพาะตัวดังนี้

1. มีการฝึกทักษะให้กับผู้เรียนอย่างเป็นลำดับขั้นตอนจากง่ายไปยาก เริ่มต้นจากการแสดงออกด้วยท่าทางการเคลื่อนไหวและการใช้ท่าใบ้ จากนั้นเป็นการฝึกทักษะที่ยากขึ้นคือการแสดงเป็นตัวละคร มีการใช้ภาษาพูด จนสามารถแสดงละครพูดแบบต้นสดได้ในที่สุด
2. ใช้วรรณกรรมเป็นวัตถุดิบสำหรับการทำกิจกรรมละครสร้างสรรค์
3. มีการวิเคราะห์ตัวละครเพื่อทำให้ผู้เรียนเข้าใจในสมภาวะที่ตัวละครต้องเผชิญ
4. ครูหรือผู้นำกิจกรรมทำหน้าที่เป็นผู้ชี้แนะ
5. การแสดงละครเป็นสิ่งที่จำเป็นและสำคัญอย่างยิ่ง

5.5 การเล่นกับพัฒนาการของวัยรุ่น

ปารีชาติ จีงวิวัฒนาภรณ์ (2547) ได้กล่าวถึงการเล่นกับพัฒนาการของวัยรุ่นว่า การเล่นเป็นเรื่องจริงจังสำหรับเด็กทุกวัย เด็กสามารถเรียนรู้ที่จะเล่นได้เองตามธรรมชาติ ผู้ใหญ่บางคนมองว่าการเล่นเป็นการใช้เวลาเปล่าประโยชน์ และชอบให้เด็กทำงานหรือทำกิจกรรมแบบผู้ใหญ่มากกว่า ผู้เชี่ยวชาญเรื่องการเล่นของเด็กกล่าวไว้ว่า การเล่น มีลักษณะเฉพาะตัว 5 ประการ คือ 1. เกิดจากแรงจูงใจภายใน 2. เป็นการเลือกโดยอิสระ 3. สร้างความสนุกสนานเพลิดเพลิน 4. ไม่ใช่เรื่องจริง 5. คนที่เล่นคือผู้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเล่นนั้น การเล่นของวัยรุ่น (อายุ 12-18 ปี) เพ็ญเจท์ เรียกขั้นตอนของพัฒนาการช่วงวัยนี้ว่าเป็น ขั้นตอนปฏิบัติการนามธรรม เนื่องจากพัฒนาการด้านสมองของเด็กวัยนี้เริ่มเปลี่ยนแปลงจากการคิดแบบใช้กฎเกณฑ์ เหตุผล เป็นรูปธรรมไปสู่การคิดที่เป็นนามธรรม หรือกระทั่งความคิดแบบตั้งสมมติฐาน วัยนี้จึงต้องการการเล่นหรือการทำกิจกรรมที่ทำลายพัฒนาการด้านสมอง ต้องการกิจกรรมที่นำไปสู่การคิดในเชิงนามธรรม พัฒนาการด้านสังคมของวัยนี้เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงจากที่เคยต้องการการยอมรับจากเพื่อน มาเป็นความต้องการการยอมรับจากบุคคลพิเศษบางคน โดยเฉพาะบุคคลที่เด็กมีใจผูกพันหรือต้องการความใกล้ชิด วัยรุ่นจึงต้องการสื่อสารกับบุคคลที่ตนสนใจ การเล่นหรือกิจกรรมของเด็กวัยนี้จึงควรเป็นกิจกรรมที่ผู้เล่นได้มีโอกาสใช้การสื่อสารในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นและได้มีโอกาสได้รับความสนใจจากผู้อื่น นอกจากนี้วัยนี้เป็นวัยที่ต้องการพัฒนาด้านบุคลิกภาพเป็นอย่างมาก เป็นวัยที่แสวงหาอัตลักษณ์ที่ชัดเจนและมั่นคง ดังนั้นวัยรุ่นจะสนใจกิจกรรมที่สร้างโอกาสในการค้นพบอัตลักษณ์ของตนเอง กิจกรรมละครของวัยนี้ จึงควรต้องสอดคล้องกับความต้องการตามวัย วัยรุ่นเป็นวัยที่ไม่ชอบถูกมองว่าเป็นเด็ก วัยรุ่นต้องการโครงเรื่องที่มีเนื้อหาสาระชวนคิด ชวนติดตาม มีปมขัดแย้งที่น่าสนใจ ชวนให้อยากแก้ไขปมปัญหา ตัวละครในเรื่องเป็นผู้ใหญ่ หรือวัยรุ่นหนุ่มสาว ที่มีบุคลิกลักษณะอันน่าประทับใจ มีอุดมการณ์ มีหลักการในการดำเนินชีวิตอันเป็นอุดมคติ สามารถเป็นแบบอย่างได้ วัยรุ่นยังเป็นวัยที่มีความพร้อมทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์และสติปัญญาสำหรับการฝึกฝนทักษะการแสดงแบบผู้ใหญ่ ดังนั้น วัยรุ่นจึงสามารถเรียนรู้ที่จะสร้างผลงานที่เป็นศิลปะได้

จึงกล่าวได้ว่าการเล่นกับพัฒนาการของวัยรุ่น คือ วัยรุ่นต้องการการเล่นหรือการทำกิจกรรมที่ทำลายพัฒนาการด้านสมอง ต้องการกิจกรรมที่นำไปสู่การคิดในเชิงนามธรรม การเล่นหรือกิจกรรมของวัยรุ่นจึงควรเป็นกิจกรรมที่ผู้เล่นได้มีโอกาสใช้การสื่อสารในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นและได้มีโอกาสได้รับความสนใจจากผู้อื่น วัยรุ่นจะสนใจกิจกรรมที่สร้างโอกาสในการค้นพบอัตลักษณ์ของตนเอง กิจกรรมละครของวัยรุ่น จึงควรต้องสอดคล้องกับความต้องการตามวัย

ต้องการตามวัย วัยรุ่นเป็นวัยที่ไม่ชอบถูกมองว่าเป็นเด็ก วัยรุ่นต้องการโครงเรื่องที่มีเนื้อหาสาระ ชวนคิด ชวนติดตาม มีปมขัดแย้งที่น่าสนใจ ชวนให้อยากแก้ไขปมปัญหา ตัวละครในเรื่องเป็นผู้ใหญ่ หรือวัยหนุ่ม สาว ที่มีบุคลิกลักษณะอันน่าประทับใจ มีอุดมการณ์ มีหลักการในการดำเนินชีวิตอันเป็นอุดมคติ สามารถเป็นแบบอย่างได้ วัยรุ่นยังเป็นวัยที่มีความพร้อมทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์และสติปัญญาสำหรับการฝึกฝนทักษะการแสดงแบบผู้ใหญ่ ดังนั้น วัยรุ่นจึงสามารถเรียนรู้ที่จะสร้างผลงานที่เป็นศิลปะได้

5.6 ละครสร้างสรรค์กับการเรียนรู้ของผู้เรียน

ปาริชาติ จึงวิวัฒน์ภรณ์ (2547) ได้กล่าวถึงละครสร้างสรรค์กับการเรียนรู้ของผู้เรียนว่า ละครสร้างสรรค์เป็นรูปแบบของการเล่นสมมติที่ได้ผ่านกระบวนการจัดเตรียมข้อมูลและวางแผนการเล่นให้เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของผู้ร่วมกิจกรรมเป็นอย่างดี เพื่อให้ผู้ร่วมกิจกรรมสามารถรับประโยชน์สูงสุดจากการเล่น โดยที่ยังรักษาไว้ซึ่งธรรมชาติของการเล่น เอาไว้เป็นอย่างดี การเล่นละครสร้างสรรค์ไม่เหมือนกับการแสดงละครเวที ไม่ได้เป็นไปเพื่อสนองความต้องการของผู้ชม ไม่ได้เป็นการแสดงเพื่ออวดฝีมือ แต่การเล่นละครสร้างสรรค์ต้องเล่นในสถานที่ที่ผู้ร่วมกิจกรรมรู้สึกปลอดภัย ไม่เครียด ไม่กังวลใจ และสามารถแสดงออกภายใต้เงื่อนไขที่ตกลงร่วมกันอย่างเสรี โดยมุ่งประโยชน์ไปที่พัฒนาการของผู้ร่วมกิจกรรมเป็นหลัก ละครสร้างสรรค์มักใช้เรื่องหรือนิทานเป็นจุดเริ่มสำหรับการแสดง เพราะในเรื่องที่ดีจะต้องมีโครงสร้างของเรื่องที่ดีคือ มีการดำเนินเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบ ซึ่งช่วยเป็นกรอบสำหรับการแสดงที่มีทิศทางและมีความหมาย แต่บางครั้งละครสร้างสรรค์ก็เริ่มจากแรงจูงใจอื่น ๆ เช่น ข้อเท็จจริง รูปภาพ วัตถุสิ่งของ เสียงต่าง ๆ ดนตรี บทเพลง บทกวี ปริศนาคำทาย หรือ ธรรมชาติรอบ ๆ ตัว แต่ไม่ว่าจะเริ่มต้นมาจากอะไรผู้นำกิจกรรมจะสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยการให้ผู้ร่วมกิจกรรมได้ทำการสำรวจข้อมูล วิจัยค้นข้อมูล ตั้งคำถาม แสวงหาคำตอบ ทดลองสมมุติฐานด้วยประสบการณ์สมมติ แสดงออกทางความคิดด้วยกาย วาจา ใจ จนกว่าจะค้นพบคำตอบ ที่เชื่อมโยงกับความเข้าใจโลกและชีวิต โดยมีผู้นำกิจกรรมหรือครูเป็นเสมือนพี่เลี้ยงในการตั้งคำถามและให้ความสะดวกในการเรียนรู้สำหรับผู้ร่วมกิจกรรม แม้ว่ากิจกรรมบางอย่างที่ใช้ในละครสร้างสรรค์อาจมีส่วนคล้ายกับการฝึกหัดสำหรับนักแสดง แต่จุดมุ่งหมายของละครสร้างสรรค์ไม่ได้ฝึกให้ผู้ร่วมกิจกรรมไปเป็น นักแสดง เทคนิคที่ใช้ในละครสร้างสรรค์ เป็นเทคนิคที่เกิดจากการใช้ธรรมชาติที่อยู่ภายในความเป็นมนุษย์ที่ตั้ง หากผู้จัดประสบการณ์การเรียนรู้มีความเข้าใจในธรรมชาติของกลุ่มเป้าหมายเป็นอย่างดี ก็จะสามารถใช้เทคนิคและวิธีการของละครสร้างสรรค์เพื่อเพิ่มพูนการเรียนรู้ให้กับกลุ่มเป้าหมายได้หลากหลายกลุ่ม ละครสร้างสรรค์เป็นวิธีการที่สอดคล้องต่อธรรมชาติของการเรียนรู้ในมนุษย์ทุกคน เพราะเป็น

การเรียนรู้ที่ต้องใช้ทักษะทุกด้านไม่ว่าจะเป็นการใช้ร่างกายในการแสดงท่าทาง การเคลื่อนไหว การขีดเขียน การผลิตอุปกรณ์การแสดง การสื่อสารด้วยภาษาทั้งการฟังและการพูด การใช้สติปัญญาในการแก้ไขปัญหา การใช้ทักษะสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกับผู้อื่น การใช้ความรู้สึกและจินตนาการในการทำความเข้าใจกับความรู้ใหม่ที่เชื่อมโยงกับชีวิตและสังคม การเล่นเกมและการประเมินผลจากการเล่นเกม เป็นขั้นตอนที่ควบคู่กันเสมอในละครสร้างสรรค์ การประเมินผลช่วยให้ผู้ร่วมกิจกรรมได้คิดอย่างมีวิจารณญาณ ในแต่ละครั้งที่มีการเล่นเกมสร้างสรรค์ ย่อมหมายถึงการที่ผู้ร่วมกิจกรรมได้ทำความเข้าใจกับเหตุการณ์ ความคิดและการแสดงออกของตัวละครอย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น การเล่นเกมสร้างสรรค์มีจุดมุ่งหมายพัฒนาศักยภาพในตัวผู้ร่วมกิจกรรมมากกว่าในตัวผลงานละคร

จึงกล่าวได้ว่าละครสร้างสรรค์กับการเรียนรู้ของผู้เรียน คือ ละครสร้างสรรค์เป็นรูปแบบของการเล่นสมมติที่ได้ผ่านกระบวนการจัดเตรียมข้อมูลและวางแผนการเล่นให้เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของผู้ร่วมกิจกรรมเป็นอย่างดี เพื่อให้ผู้ร่วมกิจกรรมสามารถรับประโยชน์สูงสุดจากการเล่น โดยที่ยังรักษาไว้ซึ่งธรรมชาติของการเล่นเอาไว้เป็นอย่างดี มุ่งประโยชน์ไปที่พัฒนาการของผู้ร่วมกิจกรรมเป็นหลัก ผู้นำกิจกรรมจะสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยการให้ผู้ร่วมกิจกรรมได้ทำการสำรวจข้อมูล วินิจฉัยข้อมูลตั้งคำถาม แสวงหาคำตอบ ทดลองสมมุติฐาน ด้วยประสบการณ์สมมติ แสดงออกทางความคิดด้วยกาย วาจา ใจ จนกว่าจะค้นพบคำตอบ ที่เชื่อมโยงกับความเข้าใจโลกและชีวิต โดยมีผู้นำกิจกรรมหรือครูเป็นเสมือนพี่เลี้ยงในการตั้งคำถาม และให้ความสะดวกในการเรียนรู้สำหรับผู้ร่วมกิจกรรม การเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ในแบบของละครสร้างสรรค์เป็นวิธีการที่สอดคล้องต่อธรรมชาติของการเรียนรู้ในมนุษย์ทุกคน เพราะเป็นการเรียนรู้ที่ต้องใช้ทักษะทุกด้านไม่ว่าจะเป็นการใช้ร่างกายในการแสดงท่าทาง การเคลื่อนไหว การขีดเขียน การผลิตอุปกรณ์การแสดง การสื่อสารด้วยภาษาทั้งการฟังและการพูด การใช้สติปัญญาในการแก้ไขปัญหา การใช้ทักษะสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกับผู้อื่น การใช้ความรู้สึกและจินตนาการในการทำความเข้าใจกับความรู้ใหม่ที่เชื่อมโยงกับชีวิตและสังคม

5.7 กระบวนการของละครสร้างสรรค์ในห้องเรียน

Salisbury (1986) ได้กล่าวถึงกระบวนการของละครสร้างสรรค์ในห้องเรียนต้องมีองค์ประกอบดังนี้

1. ช้่นนำ มีจุดประสงค์เพื่อเตรียมให้ผู้เรียนได้เชื่อมโยงประสบการณ์เดิมเข้ากับมโนทัศน์ของเรื่อง

2. **ชั้นเล่าเรื่อง** เป็นการนำเสนอเรื่องราวด้วยการบอกเล่า ที่สามารถให้ผู้เรียนเข้าถึงเรื่องราวได้

3. **ชั้นวางแผนแสดง** เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้คิดวางแผนหาทางออก หรือวางแผนการแสดง หลังจากการนำเสนอเรื่องราว ครูอาจถามถึงปัญหาในเรื่องราวหรือถามถึงการตัดสินใจของตัวละครในเรื่อง

4. **ชั้นแสดง** เป็นการแสดงตามแผนที่วางไว้

5. **ชั้นประเมิน** เป็นขั้นที่สำคัญ ครูให้ผู้เรียนพูดคุยถึงประสบการณ์จากการแสดงละคร ขั้นตอนนี้ทำให้ครูได้ตรวจสอบการบรรลุวัตถุประสงค์

6. **ชั้นแสดงซ้ำ** เป็นการทำซ้ำในทุกกระบวนการตั้งแต่ขั้นวางแผน ชั้นแสดง

San (1991) ได้กล่าวถึงกระบวนการของละครสร้างสรรค์ในห้องเรียนว่า ละครสร้างสรรค์ คือ การใช้ละครเป็นวิธีการเรียนการสอนเพื่อขยายการรับรู้ของเด็กเพื่อให้มองเห็นความเป็นจริงผ่านจินตนาการ เทคนิคนี้สามารถนำมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพในการสอนและการเรียนรู้ ละครสร้างสรรค์เป็นการค้นคว้าไม่ใช้การแสดงอย่างเป็นทางการ ผู้เข้าร่วมจะได้รับคำแนะนำจากผู้นำที่จินตนาการ สะท้อนให้เห็นถึงประสบการณ์ของมนุษย์และสามารถช่วยในการทำความเข้าใจมนุษย์ ประสบการณ์ที่ช่วยให้เด็กที่จะเข้าสู่ความเป็นจริงของสถานการณ์สมมติ จะช่วยให้เขาไปสำรวจอารมณ์ ทัศนคติ ความคิดเห็น ความสัมพันธ์และรองรับแนวคิดที่เป็นนามธรรมมากขึ้นอย่างรวดเร็ว เพื่อพัฒนาทักษะไปสู่การคิดขั้นสูง ในการจัดกระบวนการประกอบไปด้วย

1. **ชั้นการอุ่นเครื่อง** เป็นการเตรียมความพร้อมด้วยกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อสร้างความไว้วางใจและปรับตัว ให้เกิดการผ่อนคลาย และการมีส่วนร่วม

2. **ชั้นการแสดง** การแสดงโดยตัดความกังวลเกี่ยวกับข้อกำหนด หรือหัวข้อตามเป้าหมายในขั้นต่าง ๆ ออกไป

3. **ชั้นการประเมินผล** สร้างการสนทนาหลังจากที่แต่ละขั้นตอนได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว

Heining (1993) ได้กล่าวถึงกระบวนการของละครสร้างสรรค์ในห้องเรียนว่า ละครสร้างสรรค์ เป็นวิธีการที่ดีในการเรียนรู้วิชาการแบบองค์รวมที่สร้างความคิดสร้างสรรค์ในการเรียนรู้ ช่วยสร้างความเชื่อของผู้เรียนในการทำกิจกรรม เนื่องจากความต้องการขั้นพื้นฐานเพื่อความเข้าใจที่ได้รับจากกลุ่ม ที่มีความสัมพันธ์ที่ชัดเจน ซึ่งทั้งหมดเกิดจากการมีส่วนร่วมของกลุ่ม โดยการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกันในขณะแสดงละคร ในการจัดกระบวนการประกอบไปด้วย

1. การเตรียมความพร้อม เป็นกิจกรรมการเตรียมความพร้อม ให้ผู้เรียนอยู่ใน อารมณ์ที่ผ่อนคลายพร้อมที่จะทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น การเตรียมตัวให้พร้อมในกิจกรรมและ การใช้อวัจนภาษา เรียนรู้ที่จะสื่อความคิด ความรู้สึก ผ่านการสื่อสารทางการใช้ร่างกายและ การเคลื่อนไหว
2. ชี้นำเสนอเรื่องราว เป็นการนำเสนอสื่อที่ใช้เรื่องราว สถานการณ์ที่ต้องการให้ผู้ เรียนได้เรียนรู้
3. ชี้อภิปราย เป็นการเตรียมความพร้อม พูดคุย ชักถามข้อสงสัยเพิ่มเติม พร้อมทั้งกระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วมในสถานการณ์
4. ชี้นแสดง เป็นการแสดงละครตามเรื่องราวหรือสถานการณ์ที่วางแผนไว้
5. ชี้นประเมินสะท้อนผล เป็นการประเมินความเข้าใจ ด้วยการใช้คำถามกระตุ้น ให้ผู้เรียนตอบเพื่อประเมินความเข้าใจ
6. ชี้นแสดงซ้ำ เป็นการแสดงละครซ้ำอีกครั้ง แต่เปลี่ยนเรื่องราวหรือสถานการณ์ ใหม่ เพื่อตรวจสอบความเข้าใจในเรื่องราวที่สอน
7. ชี้นประเมินสะท้อนผล เป็นการประเมินผลอีกครั้งหลังการแสดงซ้ำ เพื่อประเมินผล และสะท้อนความคิดที่ได้เรียนรู้ร่วมกันอีกครั้ง

5.8 การจัดทำแผนการสอนละครสร้างสรรค์

ปาริชาติ จีงวิวัฒนาภรณ์ (2547) ได้กล่าวถึงการจัดทำแผนการสอนละครสร้างสรรค์ ว่า การจัดทำแผนการสอนละครสร้างสรรค์ หลังจากที่คุณสอนได้ศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ที่ หลักสูตรได้กำหนดให้เรียบร้อยแล้ว ผู้สอนต้องสามารถกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ซึ่งเป็นความ ต้องการระยะยาว และจุดประสงค์การเรียนรู้ซึ่งเป็นการต้องการระยะสั้นได้อย่างชัดเจน เป้าหมายการเรียนรู้เป็นเป้าหมายของการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้เป็นจุดประสงค์ที่มีความ เฉพาะเจาะจงในรายละเอียดที่สอดคล้องกับเป้าหมายหลัก โครงสร้างของแผนการสอนละคร สร้างสรรค์ควรมีส่วนประกอบ ดังต่อไปนี้

1. เป้าหมายการเรียนรู้

การวางเป้าหมายการเรียนรู้ด้วยการใช้ละครสร้างสรรค์มี 3 แนวทาง คือ

- 1.1 การทำละครสร้างสรรค์เพื่อเรียนรู้ความรู้หรือประเด็นความคิดใหม่ ๆ
- 1.2 การทำละครสร้างสรรค์เพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับศิลปะของละคร
- 1.3 การทำละครสร้างสรรค์เพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับตัวเอง

ผู้วางแผนการสอนเลือกเพียงเป้าหมายใดเป้าหมายหนึ่งเป็นหลัก หรือเลือกมากกว่า 1 เป้าหมายขึ้นอยู่กับ เนื้อหาหลักสูตร เวลา ความพร้อมและประสบการณ์ที่ผ่านมาของผู้เรียน การวางแผนเป้าหมายการเรียนรู้เป็นเรื่องใหญ่และสำคัญ ผู้สอนต้องวางแผนเป้าหมายให้อยู่บนสภาพของความเป็นจริงของบริบทที่จะจัดทำกิจกรรมละครสร้างสรรค์ และตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเป็นไปได้ ทั้งนี้ความสามารถในการบูรณาการประสบการณ์ต่าง ๆ ในห้องเรียน ละครสร้างสรรค์ย่อมเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทักษะ ความสามารถ และประสบการณ์ของครูผู้สอนด้วย

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้สำหรับการสอนในแต่ละครั้ง ผู้สอนควรกำหนดจุดประสงค์ให้เหมาะสมกับเวลา ความสามารถ และพัฒนาการของผู้เรียน การวางจุดประสงค์ที่มากเกินไปหรือยากเกินไปอาจเป็นอุปสรรคต่อการสอนให้ประสบความสำเร็จได้ ก่อนที่ผู้เขียนแผนการสอนจะเลือกวางแผนการสอนในแต่ละครั้งควรจะต้องตั้งจุดประสงค์อย่างไร ผู้เขียนแผนการสอนควรจะต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับเป้าหมายการเรียนรู้ และเข้าใจในกระบวนการของละครสร้างสรรค์เป็นอย่างดี

3. กระบวนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย

3.1 กิจกรรมเตรียมความพร้อม

การเตรียมความพร้อมด้วยการอบอุ่นร่างกาย เป็นส่วนสำคัญในการทำให้ผู้เรียนเกิดความตื่นตัว และเกิดสมาธิ พร้อมทั้งจะเข้าสู่กระบวนการทำงานที่ต้องอาศัยความพร้อมทางด้านร่างกาย สมอง และอารมณ์

3.2 กิจกรรมแรงจูงใจ

การใช้คำถาม หรือสื่อประเภทต่าง ๆ ในการกระตุ้นความสนใจของผู้ร่วมกิจกรรม เพื่อให้ผู้ร่วมกิจกรรมเกิดความต้องการที่จะเรียนรู้ หรือทำความเข้าใจกับประเด็นที่ได้ถูกหยิบยกขึ้นมา ขึ้นตอนในการสร้างแรงจูงใจ อาจเริ่มต้นด้วยการถามคำถามที่เร้าปฏิกิริยาการตอบสนอง เพื่อดึงให้ผู้ร่วมกิจกรรมมีส่วนร่วมตั้งแต่แรกเริ่ม จากนั้นผู้นำกิจกรรมอาจจะนำเสนอข้อมูลที่สะท้อนให้เห็นถึงประเด็นที่จำเป็นต่อการแสดงละครในช่วงท้ายที่จะนำไปสู่การอภิปรายจากเกมส์ นิทาน บทกวี เพลง วิดีทัศน์ บทสัมภาษณ์ ข่าวสาร บทความ เรื่องสั้น ผู้นำต้องพิจารณาตามความเหมาะสมเองว่าจะใช้ข้อมูลและเวลาเท่าไร และอย่างไร เพื่อที่จะเป็นการปูพื้นฐานและสร้างแรงจูงใจในการแสวงหาคำตอบให้กับผู้เข้าร่วมกิจกรรมให้ได้มากที่สุด

3.3 กิจกรรมละครสร้างสรรค์

3.3.1 กิจกรรมก่อนละคร กิจกรรมที่เตรียมความพร้อมในการที่จะแสดงละครให้กับผู้เรียน กิจกรรมก่อนละครมี 2 ลักษณะ คือ

1. การฝึกซ้อมการแสดงเป็นตัวละครในสถานการณ์ต่าง ๆ คือ การให้ผู้เรียนใช้จินตนาการในการแสดงบทบาทสมมติสั้น ๆ เพื่อเป็นการฝึกแสดงออกอย่างตัวละคร ครูอาจจะกำหนดให้ผู้เรียนทุกคนลองแสดงท่าทาง เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสทดลองเล่นกับจินตนาการของตัวเอง ระหว่างที่ผู้เรียนกำลังทดลองเป็นตัวละคร ผู้สอนต้องใช้ความสามารถในการสังเกตและให้คำแนะนำที่ดีแก่ผู้เรียน เพื่อช่วยให้เขาสามารถแสดงออกได้อย่างมีสมาธิและสมจริง

2. การวางแผนว่าจะแสดงอย่างไร คือ เตรียมว่าจะแสดงละครฉากไหน ตอนไหนบ้าง เตรียมสถานที่ในห้องเรียนให้เหมาะสมกับสถานที่ในละครโดยเน้นความเรียบง่ายและใช้ความคิดสร้างสรรค์ให้มากที่สุด เตรียมอุปกรณ์ที่จะมาใช้ประกอบการแสดง ตกตลก กติกาในการแสดง จัดลำดับกลุ่มการแสดง และคัดเลือกว่าใครจะแสดงเป็นตัวละครไหน อย่งไร และมอบหมายหน้าที่ให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่ม

3.3.2 กิจกรรมละคร

เมื่อมีการเตรียมความพร้อมมาพอสมควรแล้ว ผู้เรียนก็จะมี ความมั่นใจและความพร้อมที่จะแสดง ผู้สอนควรสร้างบรรยากาศที่ปลอดภัย อบอุ่น เป็นกันเอง แต่จริงจัง เพื่อที่จะให้ทั้งผู้แสดงและผู้ชม สามารถทุ่มเทสมาธิให้กับละครต้นสดที่กำลังจะเกิดขึ้น ภายในห้องทำกิจกรรมให้ได้ ผู้นำกิจกรรมควรจะมี ความเข้าใจที่ถูกต้องว่า การแสดงละครสร้างสรรค์ไม่ใช่การแสดงละครเวที จึงไม่จำเป็นต้องกังวลใจกับความสมบูรณ์แบบของการแสดง แต่จำเป็นต้องเข้าใจว่าการแสดงละครสร้างสรรค์ในแต่ละครั้ง จะนำไปสู่เป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้อย่างไร ผู้นำกิจกรรมอาจจะเลือกแสดงเฉพาะบางตอน โดยเฉพาะตอนที่กระตุ้นให้เกิดการต้นสดที่มีคุณภาพ นอกเหนือจากการแสดงในแบบต้นสด ยังสามารถใช้การแสดงละครหุ่น การแสดงละครที่ใช้หน้ากาก โดยผู้เรียนเป็นผู้สร้างสรรค์

4. กิจกรรมประเมินผลงานในแต่ละช่วง

การประเมินผลในกระบวนการละครสร้างสรรค์มี 2 ลักษณะ คือ

4.1 การประเมินผลที่สอดแทรกระหว่างปฏิบัติกิจกรรมแต่ละส่วน

การที่ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นหรือแสดงปฏิกิริยาต่อการปฏิบัติของผู้เรียนในแต่ละขั้นตอนของกิจกรรม โดยมากจะเป็นการแสดงออกด้วยการ

วิจารณ์ในเชิงสร้างสรรค์ด้วยวาจา ด้วยเสียงปรบมือ ด้วยการให้กำลังใจ และเป็นการประเมินผลในรูปแบบที่ไม่เป็นทางการ

4.2 การประเมินผลการเรียนรู้ตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของแผนการสอน

ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมากที่สุด เพราะเป็นขั้นตอนที่ผู้ร่วมกิจกรรมและผู้นำกิจกรรมต้องใช้ความเป็นกลางในการมองผลงานที่เกิดขึ้นจากการแสดงละคร ผู้นำกิจกรรมควรพิจารณาว่าผลที่เกิดขึ้นทั้งหมดตรงกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่วางไว้หรือไม่ การตั้งคำถามที่จะนำไปสู่ข้อสรุปว่าแผนการเรียนรู้ที่วางไว้นั้นบรรลุหรือไม่ จึงเป็นทักษะที่สำคัญและละเอียดอ่อน

5.9 บทบาทและทักษะของครูผู้สอนในฐานะผู้นำกิจกรรมในละครสร้างสรรค์

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2546) ได้กล่าวถึงบทบาทและทักษะของครูผู้สอนในฐานะผู้นำกิจกรรมในละครสร้างสรรค์ว่า ผู้นำกิจกรรมในละครสร้างสรรค์มีบทบาทในการอำนวยความสะดวกของกระบวนการทั้งหมดของละครสร้างสรรค์ให้ เป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้โดยมุ่งให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ผู้อำนวยการความสะดวก ต้องสามารถทำหน้าที่ใน 3 บทบาท คือ

1. บทบาทครูผู้สอน มีหน้าที่สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ ให้ความรู้และให้คำสั่งในการปฏิบัติกิจกรรม
2. บทบาทครูพี่เลี้ยง มีหน้าที่ในการกระตุ้น ให้กำลังใจ ให้คำสั่งข้างเคียง เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมได้ดีขึ้น
3. บทบาทครูผู้กำกับการแสดง มีหน้าที่ให้คำปรึกษา ซึ่งเน้นเกี่ยวกับการแสดง การทำหน้าที่ของผู้อำนวยการความสะดวกให้เกิดประสิทธิภาพ

ผู้นำกิจกรรมควรมีความรู้และทักษะในด้านต่าง ๆ คือ

1. ความรู้และทักษะด้านการสอน ผู้สอนควรมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องความมุ่งหมายและหลักการเกี่ยวกับการศึกษา ทฤษฎีพัฒนาการของผู้เรียน ทฤษฎีการเรียนรู้ เทคนิคการสอน เทคนิคการสื่อสาร

2. ความรู้และทักษะด้านละคร ผู้สอนควรมีความรู้ความเข้าใจด้านละครขั้นพื้นฐาน

เมื่อผู้นำกิจกรรมมีความรู้และทักษะทั้งด้านการสอนและด้านการละครครบทั้ง 2 ด้าน ผู้นำกิจกรรมย่อมสามารถผสมผสานความรู้และทักษะเหล่านี้ได้หลายทาง

ปาริชาติ จิ่งวิวัฒนาภรณ์ (2547) ได้กล่าวถึงบทบาทและทักษะของครูผู้สอนในฐานะผู้นำกิจกรรมในละครสร้างสรรค์ว่า ผู้สอนควรจัดบรรยากาศการเรียนรู้ในห้องเรียนละครสร้างสรรค์ควรมีพื้นที่โล่ง สำหรับทำกิจกรรมต่าง ๆ ผู้สอนควรจัดบรรยากาศในห้องเรียนให้มีความอิสระปลอดภัยและเป็นมิตร เพื่อให้ผู้เรียนมีสมาธิในการปฏิบัติกิจกรรม นอกจากนี้ผู้สอนควรใช้เทคนิคการชมเชย เมื่อผู้เรียนปฏิบัติได้ถูกต้อง หลีกเลี่ยงการตำหนิที่รุนแรง ควรมีการกำหนดกติการ่วมกันก่อนลงมือทำกิจกรรม และการปฏิบัติหน้าที่ของผู้สอน ผู้สอนมีหน้าที่อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ ให้แรงกระตุ้นและสนับสนุนให้ผู้ร่วมกิจกรรมแสดงความคิดเห็น ความคิดสร้างสรรค์ ชี้แนะและวิพากษ์วิจารณ์ตามความเหมาะสม

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.1 งานวิจัยในประเทศ

ธีระวีร์ บัวหลวง สุภพิชญพงษ์ (2564) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการอ่านวิเคราะห์และจิตสำนึกรักท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้แนวคิดละครสร้างสรรค์ร่วมกับนิทานพื้นบ้าน. การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดละครสร้างสรรค์ร่วมกับนิทานพื้นบ้าน 2) เปรียบเทียบจิตสำนึกรักท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดละครสร้างสรรค์ร่วมกับนิทานพื้นบ้าน 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการอ่านวิเคราะห์กับจิตสำนึกรักท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่างการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนโยธินบูรณะ จำนวน 34 คนที่ศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 ดำเนินการทดลองโดยการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เป็นระยะเวลา 4 สัปดาห์สัปดาห์ละ 4 ชั่วโมง และ ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน อย่างละ 1 ชั่วโมง รวมเวลาที่ใช้ในการทดลองทั้งสิ้น 18 ชั่วโมง เครื่องมือวิจัยประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยโดยใช้แนวคิดละครสร้างสรรค์ร่วมกับนิทาน พื้นบ้าน 2) แบบวัดความสามารถในการอ่านวิเคราะห์และ 3) แบบวัดจิตสำนึก รักท้องถิ่นการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติตรวจสอบสมมติฐานโดย ทดสอบค่าที (t-test) แบบกลุ่มตัวอย่างไม่เป็นอิสระต่อกัน (Dependent sample t-test) และวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการอ่านวิเคราะห์กับจิตสำนึกรักท้องถิ่นโดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์ สัน (Pearson product moment correlation coefficient) ผลการวิจัยพบว่า 1. ความสามารถในการอ่านวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังทดลองสูงขึ้นก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 2.จิตสำนึกรักท้องถิ่นของ

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังทดลองสูงขึ้นก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 3. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการอ่านวิเคราะห์กับจิตสำนึกรักท้องถิ่น มีค่าเท่ากับ 0.423 โดยตัวแปรสัมพันธ์ทางบวกปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บดินทร์ งามแสง (2564) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาทักษะการวิเคราะห์วรรณคดีของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้เทคนิคละครสร้างสรรค์. การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบทักษะการวิเคราะห์วรรณคดีของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคละครสร้างสรรค์ 2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคละครสร้างสรรค์ ตัวอย่างในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนบางปะกอกวิทยาคม เขตราชบุรี บุรณะ กรุงเทพมหานครที่กำลังเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 40 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลากโดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วย สุ่ม การวิจัยนี้เป็นการวิจัยก่อนทดลอง (Pre-Experimental Design) ใช้แบบแผนการทดลองแบบ กลุ่มเดียวสอบก่อนและสอบหลัง (The One-Group Pretest-Posttest Design) เครื่องมือในการ วิจัย ประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคละครสร้างสรรค์ 2) แบบทดสอบวัดทักษะ การวิเคราะห์วรรณคดีและ 3) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ เทคนิคละครสร้างสรรค์ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และการทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t –test for dependent) ผลการวิจัย พบว่า 1) ทักษะการวิเคราะห์วรรณคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคละครสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคละครสร้างสรรค์อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

รพีพรรณ แก้วโกคา (2563) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์แบบ SPAR เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย. การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อเปรียบเทียบการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลัง ที่ได้รับการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์แบบ SPAR ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นเด็กปฐมวัย อายุ 5-6 ปี ชั้นอนุบาลปีที่ 3 ศึกษาในภาคการศึกษาที่ 1/2562 โรงเรียนชุมชนสามพร้าว จังหวัดอุดรธานี จำนวน 3 ห้องเรียน มีเด็กปฐมวัยจำนวน 100 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม ได้กลุ่ม ตัวอย่างจำนวน 1 ห้องเรียนเป็น เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3/2 มีจำนวน 23 คน การวิจัยครั้งนี้เป็น การวิจัยกึ่งทดลอง ใช้แบบแผนการวิจัย 1 กลุ่ม ทดสอบก่อนและหลังการทดลอง ระยะเวลาในการ

ทดลอง 8 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์แบบ SPAR แบบทดสอบการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย ที่มีค่าความเชื่อมั่น .80 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าทีแบบ dependent ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยมีการคิดวิเคราะห์หลังการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์แบบ SPAR สูงกว่าก่อนการทดลองทั้งโดยภาพรวม และในแต่ละด้าน ได้แก่ การจัดหมวดหมู่การเรียงลำดับ เหตุการณ์การสรุปความ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

รัฐพิชญ์ แสงดา (2563) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการยับยั้งชั่งใจในเด็กปฐมวัย. การวิจัยการพัฒนาชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม การยับยั้งชั่งใจในเด็กปฐมวัยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการยับยั้งชั่งใจในเด็กปฐมวัย และเพื่อเปรียบเทียบทักษะการคิดที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม การยับยั้งชั่งใจ โดยศึกษากับนักเรียนก่อนวัยเรียนเพศชายและหญิงในระดับอายุ 4 – 6 ปี ของโรงเรียนอนุบาล อุทิศศึกษา ที่มีปัญหาการคิดส่งผลต่อพฤติกรรมการยับยั้งชั่งใจ 3 ด้านคือ การหยุดการยับยั้งพฤติกรรม, การ ควบคุมอารมณ์ และการวางแผนจัดการ จำนวน 19 คน ผลวิจัยพบว่า 1) ได้ชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์ในการพัฒนาทักษะการคิดที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการยับยั้งชั่งใจ จำนวน 12 แผนกิจกรรม ประกอบไปด้วยแผน กิจกรรมที่ 1 – 4 พัฒนาด้านการหยุดการยับยั้งพฤติกรรม, แผนกิจกรรมที่ 5 – 8 พัฒนาด้านการควบคุมอารมณ์ และแผนกิจกรรมที่ 9 – 12 พัฒนาด้านการวางแผนจัดการ โดยรูปแบบกิจกรรมละครสร้างสรรค์ได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิมีความเหมาะสม และค่าความสอดคล้อง (IOC) ของกิจกรรมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ผลการทดลองเพื่อเปรียบเทียบตัวบ่งชี้ทักษะการคิดที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม การยับยั้งชั่งใจ ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์ทั้ง 3 ด้าน มีระดับคะแนนเฉลี่ยก่อนจัดกิจกรรมจะต่ำกว่าหลังจัดกิจกรรมโดยจากการใช้แบบประเมินตัวบ่งชี้พัฒนาการด้านการควบคุมอารมณ์ ผลประเมินอยู่ในระดับสูงสุด รองลงมา ตัวบ่งชี้พัฒนาการด้านการวางแผนจัดการ และตัวบ่งชี้พัฒนาการด้านการหยุดการยับยั้งพฤติกรรม ตามลำดับ

จรรยา ชูสุวรรณ (2559) ได้ศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพละครสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาทักษะภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ประสิทธิภาพการใช้กระบวนการละครสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาทักษะภาษาไทยด้านการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 (2) ประสิทธิภาพการใช้กระบวนการละครสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาทักษะภาษาไทยด้านการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 (3) ประสิทธิภาพการใช้กระบวนการละคร

สร้างสรรค์เพื่อพัฒนาทักษะภาษาไทยด้านการฟัง การดูและการพูดของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 (4) ประสิทธิภาพการใช้กระบวนการละครสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาทักษะภาษาไทย ด้านการใช้ภาษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ(5) ประสิทธิภาพการใช้กระบวนการละครสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาทักษะภาษาไทยด้านวรรณคดีและวรรณกรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดอมรินทราราม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน ด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือวิจัยคือแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ผลการวิจัยพบว่า (1) การใช้กระบวนการละครสร้างสรรค์มีประสิทธิภาพต่อการพัฒนาทักษะภาษาไทยด้านการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (2) การใช้กระบวนการละครสร้างสรรค์มีประสิทธิภาพต่อการพัฒนาทักษะภาษาไทยด้านการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (3) การใช้กระบวนการละครสร้างสรรค์มีประสิทธิภาพต่อการพัฒนาทักษะภาษาไทยด้านการฟัง การดูและการพูดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (4) การใช้กระบวนการละครสร้างสรรค์มีประสิทธิภาพต่อการพัฒนาทักษะภาษาไทย ด้านการใช้ภาษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (5) การใช้กระบวนการละครสร้างสรรค์มีประสิทธิภาพต่อการพัฒนาทักษะภาษาไทยด้านวรรณคดีและวรรณกรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เกรียงศักดิ์ ชัยมภร (2555) ได้ศึกษาเรื่อง ผลของการจัดประสบการณ์โดยใช้ละครสร้างสรรค์ที่มีต่อความสามารถทางคณิตศาสตร์ของเด็กอนุบาล. การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการจัดประสบการณ์โดยใช้ละครสร้างสรรค์ที่มีต่อความสามารถทางคณิตศาสตร์ในด้านจำนวนและการดำเนินการของเด็กอนุบาล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ เด็กอนุบาลชั้นปีที่ 3 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนสาธิตพัฒนา สังกัดสำนักงานบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร จำนวน 44 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองจำนวน 23 คน และกลุ่มควบคุมจำนวน 21 คน ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย 12 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบทดสอบความสามารถทางคณิตศาสตร์ของเด็กอนุบาล และแบบสังเกตพฤติกรรมความสามารถทางคณิตศาสตร์ของเด็กอนุบาลในกิจวัตรประจำวัน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย เลขคณิตส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า หลังการทดลอง กลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้ละครสร้างสรรค์มีค่าเฉลี่ย

ความสามารถทางคณิตศาสตร์สูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จริฎา น้อยประชา (2564) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการเรียนรู้สุขศึกษาโดยใช้การเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานเพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดขั้นสูงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา. การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดขั้นสูงก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองและนักเรียนกลุ่มควบคุม 2) เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดขั้นสูงหลังการทดลองระหว่าง นักเรียนกลุ่มทดลองกับนักเรียนกลุ่มควบคุม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 80 คน ที่ได้จากการสุ่มอย่างง่าย แบ่งเป็นกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบสร้างสรรค์ เป็นฐาน จำนวน 40 คน และกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติจำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน จำนวน 8 แผน และ แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้เจตคติและการปฏิบัติและการคิดขั้นสูง ระยะเวลาในการ ดำเนินการวิจัย 8 สัปดาห์วีเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความ แตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนด้วยค่าที่ผลการวิจัยพบว่า 1) ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านความรู้เจตคติการปฏิบัติและการคิดขั้นสูงหลังการทดลองของกลุ่มทดลองสูงกว่าก่อนทดลองอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้เจตคติการ ปฏิบัติและการคิดขั้นสูงหลังการทดลองของกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างจากก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้เจตคติการปฏิบัติและการคิดขั้นสูงของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จิรวัดณ์ สิทธิธรรม (2563) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการคิดขั้นสูงของนักเรียนในชั้นเรียนภาษาไทย โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการแก้ปัญหา. การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนา ความสามารถในการคิดขั้นสูงของนักเรียนในชั้นเรียนภาษาไทย โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้น การแก้ปัญหา กลุ่มเป้าหมายคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านสะอาด อำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ที่ศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบการคิดขั้นสูง กล้องบันทึกวีดิทัศน์ แบบสังเกตแบบสัมภาษณ์ เครื่องบันทึกเสียง แบบบันทึกภาคสนาม และกล้องบันทึกภาพนิ่ง เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการบันทึกวีดิทัศน์การจัดการเรียนรู้ของ

ครูในการ พัฒนาความสามารถในการคิดขั้นสูงของนักเรียนในชั้นเรียนภาษาไทย โดยใช้รูปแบบ การจัดการเรียนรู้ ที่เน้นการแก้ปัญหาในชั้นเรียน สัมภาษณ์นักเรียน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ ได้จากโพโทคอลและ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในรูปแบบของการบรรยาย วิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการแก้ปัญหา ได้แก่ วิธีการแบบเปิด (Open Approach) และการสอนด้วยวิธีสืบเสาะ (5E) พบว่า ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดขั้น สูงและ สามารถใช้กระบวนการคิดในการทำแบบทดสอบการคิดขั้นสูงได้ โดยปรากฏผลดังนี้

- 1) การพัฒนา ความสามารถในการคิดขั้นสูงของนักเรียนในชั้นเรียนภาษาไทยด้านการคิด วิเคราะห์ พบว่าผู้เรียนเกิด การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในชั้นเรียน เพื่อเรียนรู้วิธีการคิดวิเคราะห์ แก้ไขปัญหาร่วมกัน
- 2) การพัฒนาความสามารถในการคิดขั้นสูงของนักเรียนในชั้นเรียนภาษาไทย ด้านการคิดสังเคราะห์ พบว่า ผู้เรียนเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในชั้นเรียน เพื่อเรียนรู้วิธีการ สังเคราะห์ข้อมูล นำองค์ความรู้มา รวมกันเพื่อใช้แก้ปัญหา
- 3) การพัฒนาความสามารถในการคิด ขั้นสูงของนักเรียนในชั้นเรียนภาษาไทย ด้านการคิดประเมินคุณค่า พบว่าผู้เรียนมีการเชื่อมโยง ความรู้ แล้วนำมาประเมินในสถานการณ์ต่าง ๆ สามารถระบุเหตุผลประกอบการประเมิน
- 4) การ พัฒนาความสามารถในการคิดขั้นสูงของนักเรียนในชั้น เรียนภาษาไทยด้านการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ พบว่าผู้เรียนมีการเชื่อมโยงความรู้ แล้วนำมาสร้างสรรค์ ผลงานใหม่และนำเสนอได้อย่างถูกต้อง
- 5) การพัฒนาความสามารถในการคิดขั้นสูงของนักเรียนในชั้นเรียนภาษาไทยด้านการคิด แก้ปัญหา พบว่าผู้เรียนมีการระบุปัญหา และร่วมกันหาสาเหตุ โดยมีการร่วมกลุ่มอภิปรายความรู้ เพื่อนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาจากสถานการณ์ที่ครูสร้างขึ้น
- 6) การพัฒนา ความสามารถในการ คิดขั้นสูงของนักเรียนในชั้นเรียนภาษาไทยด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ พบว่า ผู้เรียนมี ความสามารถในการพิจารณาข้อมูลก่อนการตัดสินใจ โดยใช้การสืบค้นข้อมูล การอภิปราย และ ลงข้อสรุป เพื่อประกอบการตัดสินใจ และนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ โดย ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดการพัฒนาการคิดขั้นสูงของนักเรียนในชั้นเรียนภาษาไทย ด้วยวิธีการจัดการ เรียนรู้โดยวิธีการแบบเปิด (Open Approach) และการสอนด้วยวิธีสืบเสาะ (5E)

พีระพล ชูศรีโฉม (2563) ได้ศึกษาเรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาโดยใช้การสอน แบบเสริมต่อการเรียนรู้ที่มีต่อ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการคิดขั้นสูงของนักเรียน มัธยมศึกษา. การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาโดยใช้การสอน แบบเสริมต่อการ เรียนรู้ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการคิดขั้นสูงของนักเรียน มัธยมศึกษา วิธีดำเนินการวิจัย กลุ่ม ตัวอย่างเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่1 จำนวน 60 คน ได้จาก การสุ่มอย่างง่าย แบ่งเป็นกลุ่มทดลองได้รับการ จัดการเรียนรู้สุขศึกษาโดยใช้รูปแบบการสอนแบบ

เสริมต่อการเรียนรู้จำนวน 30 คนและกลุ่มควบคุมได้รับการ จัดการเรียนรู้แบบปกติจำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่แผนการจัดการเรียนรู้แบบเสริมต่อการ เรียนรู้จำนวน 8 แผน มีค่าดัชนีความสอดคล้องรวม 0.98 และแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้เจตคติ และการปฏิบัติและทักษะการคิดขั้นสูงมีค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.97, 1.00, 0.89 และ 0.88 ค่าความเที่ยง 0.81, 0.82, 0.81 และ 0.80 ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย 8 สัปดาห์วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนด้วยค่าที่ผลการวิจัยพบว่า 1) ค่าเฉลี่ยของ คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้เจตคติการปฏิบัติ และทักษะการคิดขั้นสูงของนักเรียนกลุ่มทดลอง หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนด้านความรู้เจตคติ การปฏิบัติและทักษะการคิดขั้นสูงของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่านักเรียนกลุ่ม ควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปดตนนท์ เกียรติประภากุล (2560) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ กลยุทธ์การบริหารจัดการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพบริบทรวมถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการการเรียนรู้ 2) เพื่อสร้างกลยุทธ์การบริหารจัดการเรียนรู้ และ 3) เพื่อประเมินกลยุทธ์การบริหารจัดการการเรียนรู้ ซึ่งมีวิธีการวิจัย 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพบริบทการบริหารจัดการการเรียนรู้ และปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการการเรียนรู้ ขั้นตอนที่ 2 การสร้างกลยุทธ์ และ ขั้นตอนที่ 3 การประเมินกลยุทธ์ ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพบริบทการบริหารจัดการการเรียนรู้ในโรงเรียนที่มีวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ โดยใช้พหุกรณีศึกษาในภาพรวมพบว่า จุดแข็ง คือ การนำหลักการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้มาใช้ จุดอ่อน คือ ผู้สอนมีภาระงานและจำนวนผู้เรียนต่อห้องมีมาก โอกาส คือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเชื่อมั่นศรัทธาต่อโรงเรียน อุปสรรคที่พบ คือ การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ส่งผลให้นโยบายทางการศึกษามีการเปลี่ยนแปลงอยู่บ่อยครั้ง และปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุด คือ ทักษะด้านมโนภาพของผู้บริหารโรงเรียน รองลงมา คือ ผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียนของผู้เรียน คุณลักษณะส่วนบุคคลที่ส่งเสริมความคิด ความเชื่ออำนาจภายในตน พื้นฐานครอบครัว สัมพันธภาพของครอบครัว พฤติกรรมการสอนของครู และบรรยากาศ ในการเรียนรู้ทางกายภาพ ตามลำดับ 2) กลยุทธ์การบริหารจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ประกอบด้วย 6 กลยุทธ์หลัก 12 กลยุทธ์ย่อย 15 มาตรการ และ 15 ตัวชี้วัด

โดยมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และ 3) ผลการประเมินกลยุทธ์มีความเป็นไปได้และเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก

ประยูรศรี บุตรแสนคม (2558) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงของนักเรียน : การประยุกต์ใช้ผลการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างอภิมาน. ทักษะการคิดขั้นสูงเป็นกระบวนการทางความคิดที่ซับซ้อน มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของ ผู้เรียน ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้จึงมีความมุ่งหมายเพื่อ 1) พัฒนาและตรวจสอบความตรงของโมเดลสมการโครงสร้างปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะการคิดขั้นสูงของนักเรียนด้วยการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างอภิมาน 2) พัฒนารูปแบบการส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงของนักเรียน โดยการประยุกต์ใช้ผลการวิเคราะห์โมเดล สมการโครงสร้างอภิมานและ3) ศึกษาผลการใช้รูปแบบการส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงของนักเรียนโดย การประยุกต์ใช้ผลการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างอภิมานผู้วิจัยแบ่งการดำเนินการวิจัยเป็น 3 ระยะ คือระยะที่ 1 การเตรียมข้อมูลในการพัฒนารูปแบบกลุ่มตัวอย่างคืองานวิจัยจำนวน 166 ฉบับ จากระบบสืบค้นฐานข้อมูลฉบับเต็มมหาวิทยาลัย (ThaiLis Digital Collection) และฐานข้อมูล วิทยานิพนธ์ออนไลน์ของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการ ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงของนักเรียนจากข้อมูลในการวิจัยระยะที่ 1 นำมาใช้ร่างรูปแบบและ ตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบด้วยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ก่อนนำไปใช้จริงระยะที่ 3 การใช้รูปแบบการส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 2 ห้องเรียน ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (ClusterRandom Sampling) แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและ กลุ่มควบคุม อย่างละ 1 ห้อง จำนวนห้องละ 28 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ แผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติแบบทดสอบทักษะการคิดวิเคราะห์แบบทดสอบทักษะการคิดวิจารณ์ญาณ และแบบทดสอบทักษะการคิดสร้างสรรค์โดยแบบทดสอบมีค่าความเชื่อมั่น ทั้งฉบับเท่ากับ 0.83, 0.87 และ 0.91 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนตัวแปร พหุนาม (Multivariate Analysis of Variance: MANOVA) ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1. โมเดลสมการโครงสร้างปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะการคิดขั้นสูงของนักเรียนด้วยการประยุกต์ใช้การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างอภิมานมีความสอดคล้องกลมกลืนกับเมทริกซ์ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รวมในระดับดีมาก ด้วยค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนดทุกค่า ได้แก่ $\chi^2 = 0.035$, $df = 5$, $\chi^2 / df = 0.007$, $p = 1.000$, $CFI = 1.000$, $TLI = 1.025$, $SRMR = 0.001$, $RMSEA = 0.000$ และตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อทักษะการคิดขั้นสูงมากที่สุด คือ ตัวแปรด้านจิตลักษณะภายในนักเรียนรองลงมา คือ ตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมภายในชั้นเรียนและตัวแปร

สมรรถภาพด้านสมองตามลำดับ ซึ่งตัวแปรทั้งสามร่วมกันอธิบายความแปรปรวนต่อตัวแปรทักษะการคิดขั้นสูงได้ ร้อยละ 96.8 2. รูปแบบการส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงของนักเรียน โดยการประยุกต์ใช้ผลการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างอภิมาน ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) กระบวนการเรียนการสอน 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย (1) ขั้นนำ (2) ขั้น สอน (3) ขั้นสรุปและ (4) ขั้นประเมิน 4) ผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากรูปแบบ และ 5) บทบาทครูผู้สอนและ บทบาทนักเรียน ตามรูปแบบ 3. รูปแบบการส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูง การประยุกต์ใช้ผลการวิเคราะห์โมเดลสมการ โครงสร้างอภิมานสามารถพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงโดยรวมและแยกรายด้านทักษะการคิดของนักเรียน ได้มากกว่าวิธีการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

Ömer Adıgüzel, İhsan Metinnam (2021) ได้ ศึกษา เรื่อง The need for the Bachelor of Creative Drama in Higher Education of Turkey: Insights from Experts. การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ เพื่ออธิบายการพัฒนาละครสร้างสรรค์ตลอดประวัติศาสตร์สถานะร่วมสมัยของละครสร้างสรรค์ในตุรกี และความจำเป็นในละครสร้างสรรค์ระดับปริญญาตรี (หลังจากนี้เรียกว่าเป็นหลักสูตรระดับปริญญาตรีในละครสร้างสรรค์) ในการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของตุรกี การวิจัยเชิงคุณภาพช่วยให้นักวิจัยสามารถเปิดเผยการรับรู้เหตุการณ์ในลักษณะที่เป็นธรรมชาติและสมจริง การศึกษานี้เป็นไปตามวิธีการเชิงคุณภาพตามที่กำหนดโดยการสัมภาษณ์และการวิเคราะห์เอกสาร นักวิจัยสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ 20 คนในด้านการสอนละครสร้างสรรค์ผ่านคำถามปลายเปิดเพื่อตรวจสอบความจำเป็นของหลักสูตรระดับปริญญาตรีในละครสร้างสรรค์ในการศึกษาระดับอุดมศึกษาของตุรกีและคำตอบของพวกเขาได้รับการบันทึกและวิเคราะห์ผ่านการวิเคราะห์เชิงลึกพรรณนา ต่อมา มีการอภิปรายตามความคิดเห็นที่เป็นลายลักษณ์อักษรจากผู้เชี่ยวชาญภาคสนามที่เลือกในที่สุดตามมุมมองและการกำหนดข้อเสนอแนะของพวกเขาได้ทำเกี่ยวกับวิธีการพัฒนาที่ดีที่สุดสำหรับโปรแกรมศึกษาระดับปริญญาตรีเช่นเดียวกับสาขาวิชาวิทยาศาสตร์การศึกษาที่ดีที่สุดสำหรับการกำกับดูแลโปรแกรมนี้

Ayomi Indika Irugalbandara (2020) ได้ ศึกษา เรื่อง Investigation Of The Development Of Creative Thinking And Adaptability Skills Through Process Drama Techniques In Junior Secondary School Students In Srilanka. ผลการวิจัยพบว่าเทคนิคและวิธีการของกระบวนการการแสดงนั้นได้เพิ่มประสิทธิภาพในการคิดเชิงสร้างสรรค์และทักษะการปรับตัวของนักเรียน เมื่อมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและนักเรียนมีโอกาสในการมีส่วนร่วมอย่าง

เต็มที่ นักเรียนจะมีส่วนร่วมอย่างมั่นใจในประสบการณ์การคิดสร้างสรรค์ กระบวนการ และการพัฒนา และค่าคะแนนการวัดความคิดเชิงสร้างสรรค์และความสามารถในการปรับตัวของพวกเขา มีความก้าวหน้าอย่างมีนัยสำคัญ โดยผลการศึกษานี้แสดงให้เห็นเกี่ยวกับกระบวนการการคิดสร้างสรรค์ที่สามารถเป็นจุดเริ่มต้นที่มีประสิทธิภาพในการนำพฤติกรรมที่สร้างสรรค์เข้าสู่วงการศึกษาระดับประเทศศรีลังกา ซึ่งสิ่งสำคัญคือเทคนิคของกระบวนการการแสดงทุกประเภท นักเรียนได้ให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่เพื่อเปลี่ยนแปลงโลกทั้งในการจินตนาการและในโลกสถานการณ์จริง ข้อมูลโดยรวมพบว่าเทคนิคกระบวนการการแสดงส่งเสริมให้นักเรียนมองโลกจากมุมมองของผู้อื่นและเห็นทางเลือกใหม่ ๆ และตีความในมุมมองใหม่ ๆ ผลที่ได้จากวิจัยนี้คือการมีครูมืออาชีพที่สามารถจัดการกระบวนการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและปรับพฤติกรรมของพวกเขาให้เข้ากับสถานการณ์สังคมต่าง ๆ ได้ และเทคนิคกระบวนการการแสดงยังสามารถใช้ในการพัฒนาทักษะการคิดสร้างสรรค์และการปรับตัว และยังพัฒนาทักษะการอยู่ร่วมกันในสังคมและทักษะการทำงานร่วมกันได้เป็นอย่างดี

Kiah-Ju Ong (2020) ได้ศึกษาเรื่อง Creative Drama in Science Education: The Effects on Situational Interest, Career Interest, And Science-Related Attitudes of Science Majors And Non-Science Majors. พบว่าการวิจัยนี้ตรวจสอบผลกระทบของละครสร้างสรรค์ที่มีต่อความสนใจในสถานการณ์ความสนใจในอาชีพและทัศนคติที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์ของวิชาเอกวิทยาศาสตร์และวิชาเอกที่ไม่ใช่วิทยาศาสตร์ นอกจากนี้ยังตรวจสอบการรับรู้ของนักเรียนที่มีต่อละครสร้างสรรค์ วิชาเอกวิทยาศาสตร์ 55 วิชาและวิชาเอกที่ไม่ใช่วิทยาศาสตร์ 28 วิชา จากโรงเรียนมัธยม 5 แห่ง ในมาเลเซียเข้าร่วมกิจกรรมละครสร้างสรรค์ 5 วันซึ่งจัดขึ้นในได้วันโดยสมัครใจ พวกเขาเสร็จสิ้นการทดสอบล่วงหน้าเกี่ยวกับ “แบบสอบถามความสนใจส่วนบุคคล” และ “การทดสอบทัศนคติที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์” พวกเขาออกแบบเตรียมและนำเสนอละครสร้างสรรค์ของพวกเขาในช่วง 5 วัน มีการจัดการหลังการทดสอบหลังจากกิจกรรม ละครสร้างสรรค์พบว่าทำให้เกิดความสนใจในสถานการณ์ทางวิทยาศาสตร์ภายในทั้งสองวิชาเอก ความสนใจในอาชีพและทัศนคติที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์ของวิชาเอกวิทยาศาสตร์พบว่ามี การปรับปรุงอย่างมีนัยสำคัญ การรับรู้ของนักเรียนบางคนที่มีต่ออาชีพวิทยาศาสตร์และวิทยาศาสตร์มีการเปลี่ยนแปลงหลังจากกิจกรรม นักเรียนบางคนให้ความเห็นว่าละครสร้างสรรค์ได้พัฒนาความกล้าหาญทักษะทางสังคมการทำงานเป็นทีมความคิดสร้างสรรค์การสะท้อนตนเองทักษะการนำเสนอการคิดเชิงวิพากษ์และทักษะการแก้ปัญหา

Arwa Mesfer (2019) ได้ศึกษาเรื่อง Fostering Thinking Skills Through Creative Drama With Primary School Children With Learning Difficulties (LD) In Saudi Arabia. โดยมีวิธีการศึกษา 2 ขั้นตอน คือขั้นตอนที่ 1 การศึกษาใช้วิธีการวิจัยที่เชื่อมโยงกับการออกแบบของการแสดงละครสร้างสรรค์ที่รวมทักษะการคิดต่าง ๆ ซึ่งออกแบบร่วมกันกับนักวิจัยและครูผู้เข้าร่วมการศึกษามีทั้งหมด 14 คนที่มี LD (อายุ 7-12 ปี) และครู 2 คนที่มีประสบการณ์ในด้านความต้องการในการศึกษาพิเศษ การศึกษาถูกออกแบบเป็นสองระยะ ระยะที่ 1 ศึกษาในโรงเรียน A เพื่อทดสอบและปรับปรุงหลักการออกแบบเบื้องต้นโดยใช้ข้อเท็จจริง ผลการศึกษาของระยะนี้เป็นผลลัพธ์ของการออกแบบซึ่งจากนั้นนำไปใช้ในระยะเวลาที่ 2 ในโรงเรียน B คือการนำเสนอองค์ประกอบของวัฒนธรรมและวัฒนธรรมที่ร่วมมือผ่านการใช้งานละครสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมทักษะการคิด ผลการศึกษามีส่วนสำคัญต่อการศึกษาทฤษฎีและจริยธรรมของการส่งเสริมทักษะการคิดโดยใช้หลักการออกแบบที่ทดสอบสำหรับการใช้ 'การแสดงละครสร้างสรรค์' เป็นสื่อสอน จากผลการวิจัยพบว่า ผลการศึกษาของระยะที่ 1 ซึ่งชี้ให้เห็นว่าการแสดงละครสร้างสรรค์สร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดีและทำให้เด็กที่มีภาวะ LD ได้ฝึกฝนทักษะการคิดหลากหลายรูปแบบและหลากหลายระดับ ผลลัพธ์ของการวิจัยในระยะเวลาที่ 1 ผู้วิจัยมีการออกแบบและได้ปรับปรุงพัฒนาเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมการเรียนรู้และวัฒนธรรมที่กำหนดโดยการแสดงละครสร้างสรรค์ การวิจัยในระยะเวลาที่ 2 มีเป้าหมายในเรื่องของวิธีการคิดของเด็กที่มีภาวะ LD อาจถูกส่งเสริมผ่านการแสดงละครสร้างสรรค์ ผลลัพธ์ของการวิจัยในระยะเวลาที่ 2 ซึ่งชี้ให้เห็นว่าหลังจากที่เด็กที่มีภาวะ LD ได้เข้าร่วมภายในสภาพแวดล้อมที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นให้มีความเหมาะสมกับเด็กที่มีภาวะ LD หมายถึงการเข้าร่วมอย่างสมดุลและทำให้เด็กที่มีภาวะ LD ตระหนักรู้เกี่ยวกับบทบาทของแต่ละผู้ร่วมในสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการแสดงละครสร้างสรรค์เป็นวิธีการในการพัฒนาทักษะการคิดที่ช่วยให้เด็กที่มี LD ฝึกฝนทักษะการคิดของตนเองที่แสดงผลผ่านพฤติกรรม ละครสร้างสรรค์ทำให้นักเรียนสามารถแบ่งปันความคิดเห็นของตนเอง สื่อสารความคิดเห็นของตนเอง แบ่งปันข้อมูล และสรุปหรือเข้าใจได้ว่าความหมายสามารถเปลี่ยนแปลงได้ สามารถให้ความคิดและความเข้าใจผ่านการสำรวจมุมมองต่าง ๆ และการสำรวจสถานการณ์ที่หลากหลายได้ดีมากขึ้น

Saed Juma Hasan Ssqair (2018) ได้ศึกษาเรื่อง The Effect Of Drama On Enhancing Students' Critical Thinking Skills And Their Achievement From The Students' And Teachers' Of English Perspectives In Salfert Directorate. ซึ่งการศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการสำรวจผลของการใช้ละครในการเสริมสร้างทักษะในการคิดอย่างวิจารณ์ของนักเรียนและ

ผลการเรียนของนักเรียนและครูผ่านการศึกษารูปแบบทดลองเชิงพฤติกรรม ผลการวิจัยพบว่าละครช่วยให้พัฒนาทักษะในการคิดอย่างวิจารณ์ของนักเรียนและมีโอกาสในการพัฒนาทักษะการสื่อสารของพวกเขาในสถานการณ์ต่าง ๆ นักเรียนมีความมั่นใจในการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมละครเนื่องจากทำให้มีการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทำให้ประสบการณ์การเรียนรู้มีความสนุกสนานมากขึ้น ช่วยสร้างคำศัพท์ใหม่ และเข้าใจว่าการเรียนรู้มีความสำคัญในการสร้างหรือจัดทำงานของตัวเอง ซึ่งหมายถึงพวกเขาพร้อมที่จะก้าวข้ามความอายและพวกเขาได้เสริมความเชื่อในตนเองและเคารพผู้อื่น จากผลรวมของการสังเกตการเรียนรู้เห็นได้ชัดว่าผลของการสอนละครในการเสริมสร้างทักษะในการคิดอย่างวิจารณ์ของนักเรียนชั้น 10 จากมุมมองของครูภาษาอังกฤษมีความสุขในระดับสูงมาก หมายความว่าละครช่วยให้เรียนรู้คำศัพท์ใหม่ สร้างความมั่นใจ กระตุ้นนักเรียนและช่วยเปลี่ยนจากการโฟกัสของครูไปสู่ที่นักเรียน มันยังให้ครูภาษาอังกฤษโอกาสในการสร้างรักสำหรับการเรียนรู้วิชาที่ตั้งใจไว้ ผลการสังเกตการเรียนรู้ของครู เห็นได้ว่าเวลาที่มีบทบาทสำคัญในการสอนบทเรียนผ่านกิจกรรมละคร นักเรียนมีทัศนคติที่ดีในการรับผิดชอบ การแก้ปัญหา การบริหารจัดการตนเอง และการตัดสินใจ ในช่วงสัปดาห์แรกผลยังไม่ดีเท่าไร แต่เมื่อเวลาผ่านไปพวกเขาเริ่มเรียนรู้การถามและตอบอย่างวิจารณ์ แบ่งปันความคิดเห็นของตนเอง การเปลี่ยนแปลงจากการเรียนรู้ในห้องเรียนที่น่าเบื่อ โดยพวกเขากำลังใช้วิธีการเรียนรู้ใหม่ และมีความสามารถในการทำภารกิจที่กำหนดให้กับพวกเขา นั่นเสนอให้เห็นว่าสำหรับการสังเกตการเรียนรู้ในสัปดาห์แรก ทัศนคติของนักเรียนมีระดับสูงมาก (ผู้เรียนใช้แหล่งข้อมูลเมื่อได้รับคำแนะนำจากครู) ในขณะที่ (ผู้เรียนรู้ดูมีความสุขในชั้นเรียนภาษาอังกฤษ) ปรากฏว่าสูงมาก

Marshall, Horton (2011) ได้ศึกษาเรื่อง The Relationship of Teacher-Facilitated, Inquiry-Based Instruction to Student Higher-Order Thinking. ศึกษาที่โรงเรียนขนาดกลาง ใช้วิธีการสังเกตการเรียนรู้การสอนของครูผู้สอนกลุ่มตัวอย่าง จากห้องเรียน 102 ห้อง แบ่งเป็นสองกลุ่ม คือ ครูห้องเรียนวิชาวิทยาศาสตร์จำนวน 60 ห้อง ครูห้องเรียนวิชาคณิตศาสตร์จำนวน 42 ห้อง ทำการประเมินคุณลักษณะของวิธีการเรียนแบบสืบเสาะหาความรู้ ผลวิจัยพบว่าทั้งชั้นเรียนวิชาคณิตศาสตร์และวิชาวิทยาศาสตร์ เมื่อครูผู้สอนใช้วิธีการสอนทั้งการสำรวจแนวคิดก่อนให้คำอธิบายและการสร้างคำอธิบายกับนักเรียน จะพบระดับเปอร์เซ็นต์ที่สูงกว่าของเวลาที่ใช้ไปในขั้นตอนการสำรวจแนวคิด และนักเรียนจะมีระดับองค์ความรู้ที่สูงขึ้น พบความสัมพันธ์ทิศทางบวกในระดับสูง ระหว่างเปอร์เซ็นต์ของเวลาที่ใช้สำรวจแนวคิดก่อนให้คำอธิบายและระดับองค์ความรู้ของนักเรียน เมื่อเราทำความเข้าใจว่าครูผู้สอนที่ประสบความสำเร็จในวิธีการสอนทักษะการคิดขั้นสูงของนักเรียน จากการเปรียบเทียบการใช้เวลาเทียบกับองค์ประกอบต่าง ๆ ของวิธีการเรียนการ

สอนแบบสืบเสาะหาความรู้ ดังนั้นเราจะสามารถพัฒนาประสบการณ์อย่างมืออาชีพในการเปลี่ยนแปลงครูผู้สอนและช่วยเหลือครูผู้สอนที่ต้องการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงมากขึ้น

Fischer et al. (2011) ได้ศึกษาเรื่อง An Investigation of Higher-Order Thinking Skills in Smaller Learning Community Social Studies Classrooms. วัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อตรวจสอบวิธีการเรียนแบบเป็นกลุ่มขนาดเล็กภายในชั้นเรียน ที่ส่งผลต่อทักษะการคิดขั้นสูง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และครูผู้สอนจากโรงเรียนของรัฐบาล จำนวน 4 โรงเรียน ในรัฐเวอร์จิเนีย วิธีการวิจัยทำการทดลองจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการเรียนแบบเป็นกลุ่มขนาดเล็กภายในชั้นเรียน (Slcs ; Smaller Learning Communities) การเก็บข้อมูลใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสม จากการสังเกตทักษะการคิดภายในชั้นเรียน จำนวน 17 ครั้ง ครั้งละ 90 นาที โดยใช้กรอบแนวคิดการสังเกตทักษะการคิดภายในชั้นเรียน ที่พัฒนามาจากเกณฑ์การสังเกตทักษะการคิดภายในชั้นเรียนของ Newmann จำนวน 6 องค์ประกอบ โดยแบบการสังเกตมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ตั้งแต่ 0-5 และการสัมภาษณ์เชิงลึกครูผู้สอน จำนวน 4 คน แบบสัมภาษณ์เป็นคำถามแบบปลายเปิดและแบบกึ่งโครงสร้างจำนวน 27 ข้อ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน เน้นไปที่การแสดงออกของครูที่มีต่อทักษะการคิดขั้นสูง และการส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงตามเกณฑ์ 6 ด้านของ Newmann ในระหว่างการสอน การวางแผน และการดำเนินการของการเรียนการสอน และวิธีการเรียนแบบเป็นกลุ่มขนาดเล็กภายในชั้นเรียน SLC ที่สามารถส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงในห้องเรียน ผลการวิจัยพบว่าการเรียนแบบเป็นกลุ่มขนาดเล็กไม่สนับสนุนทักษะการคิดขั้นสูง ผลจากการสัมภาษณ์แนะนำปัจจัยที่มีผลต่อทักษะการคิดขั้นสูงในการเรียนแบบกลุ่มขนาดเล็กในชั้นเรียน ได้แก่ การทดสอบ แรงกดดัน พฤติกรรมการแสดงออกของครู และวิธีการสอน

Mcloughlin, Mynard (2009) ได้ศึกษาเรื่อง An analysis of higher order thinking in online discussions. กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษามหาวิทยาลัย ในประเทศสหรัฐอเมริกาหรับเอมิเรตส์ จำนวน 102 คน การเก็บข้อมูลทำผ่านการเรียนการสอนออนไลน์ ในระยะเวลา 20 สัปดาห์ โดยศึกษาจากรูปแบบการแสดงความคิดเห็น การอภิปราย แล้วนำมาวิเคราะห์คุณลักษณะการคิดขั้นสูง ในองค์ประกอบของด้านการสำรวจ การบูรณาการ ความละเอียดลออ ผลการวิจัยพบว่าหลักฐานที่แสดงถึงกระบวนการในทักษะการคิดขั้นสูง ส่วนใหญ่พบว่าการแสดงความคิดเห็น อภิปรายอยู่ในรูปของการสำรวจ หรือการบูรณาการ นอกจากนั้นผลที่ได้ยังสนับสนุนแนวคิดที่ถูกต้องเกี่ยวกับความจำเป็นที่ต้องพัฒนาเพื่อให้เกิดการคิดขั้นสูง ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าการสนับสนุนของ

ครูผู้สอนโดยการเริ่มต้นจากคำถามอาจจะมีส่วนส่งเสริมการแสดงความคิดเห็น การอภิปรายของ
ผู้เรียน

Rajendran (2001) ได้ศึกษาเรื่อง The Teaching of Higher-Order Thinking Skills in Malaysia. งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาการจัดโปรแกรมการเรียนการสอนในโรงเรียนและระดับวิทยาลัย และการเรียนการสอนทักษะการคิดขั้นสูงในห้องเรียน โดยศึกษาผ่านการสังเกตอย่างมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนภาษาและทำการสัมภาษณ์ครู นักเรียน และเจ้าหน้าที่หลักสูตร ทำการวิเคราะห์เอกสาร และแบบสอบถาม ผลจากการศึกษาพบว่าครูผู้สอนมีความพร้อมในด้านความรู้ ทักษะการสอน และทัศนคติในการ สอนภาษามลายู และภาษาอังกฤษ แต่ในทักษะการคิดขั้นสูงของครูผู้สอนยังต้องเข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้เกี่ยวกับกลยุทธ์การเรียนการสอน การใช้สื่อวัสดุในการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน

Hunter, et al. (2007) ได้ศึกษาเรื่อง Climate for creativity: A quantitative review. ด้วยวิธีวิเคราะห์อภิมานจากงานวิจัยจำนวน 42 เรื่อง ในด้านบรรยากาศกับความคิดสร้างสรรค์ การรับรู้ของบุคคลและความเชื่อของบุคคล เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมรอบตัวที่ก่อให้เกิดความคาดหวังต่อผลงานของบุคคล และปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในที่ทำงาน เพื่อทำความเข้าใจอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ พบว่าบรรยากาศที่ทำนาย มีสิ่งกระตุ้นทางปัญญา และเป็นกัลยมิตรเอื้อต่อการเกิดความคิดสร้างสรรค์มากที่สุด

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

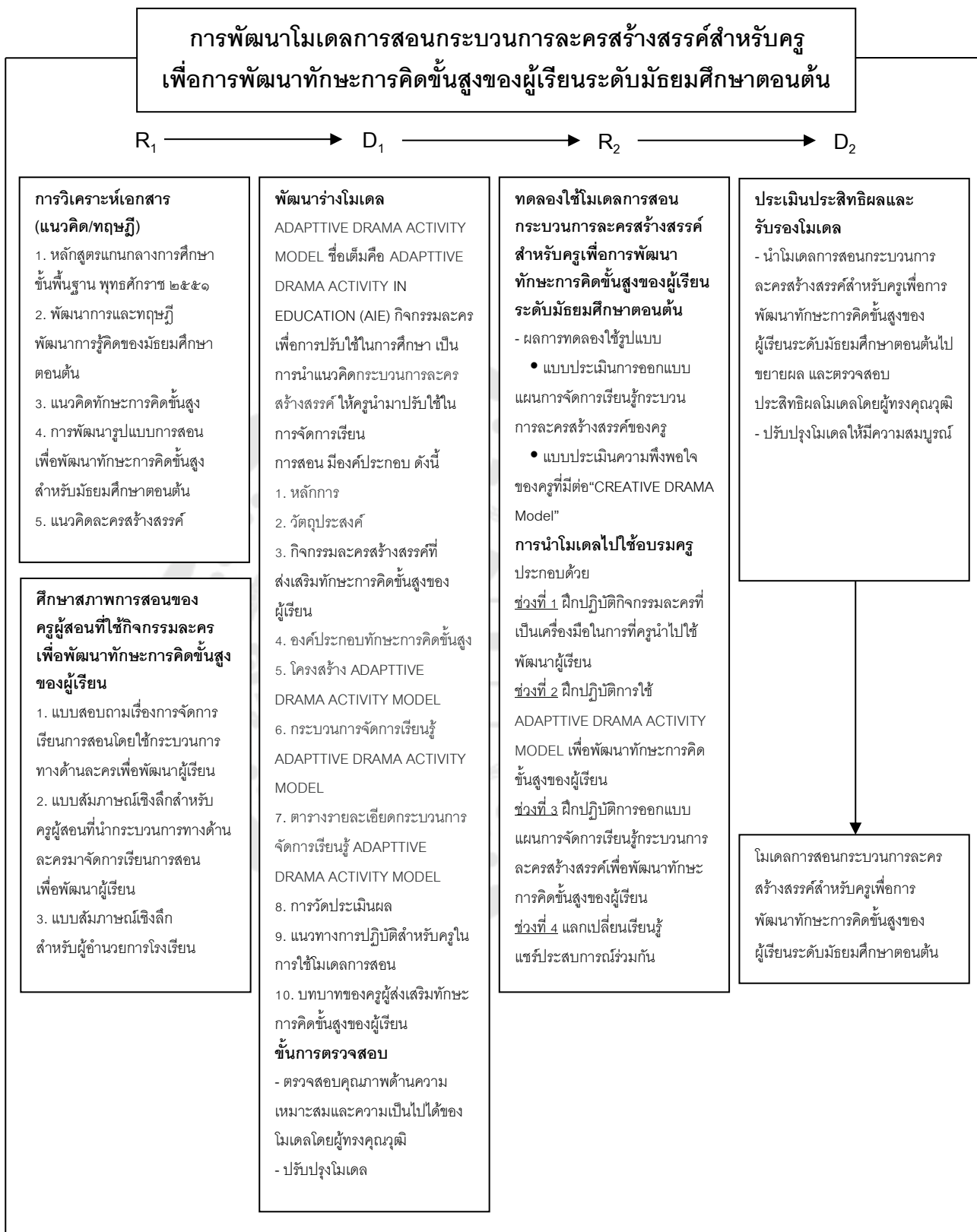
การวิจัยเรื่อง การพัฒนาโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาสภาพการสอนของครูผู้สอนที่ใช้กิจกรรมละครเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง 2. เพื่อพัฒนาโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 3. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพและรับรองโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยผู้วิจัยใช้วิธีดำเนินการวิจัยในลักษณะของการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) ที่มีลักษณะเป็นแบบเชิงผสมผสาน ด้วยการศึกษาวิธีการเชิงคุณภาพ (Qualitative Methods) ร่วมกับวิธีเชิงปริมาณ (Quantitative Methods) ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยและพัฒนา แบ่งการดำเนินการวิจัยเป็น 4 ระยะ ดังต่อไปนี้

การวิจัยระยะที่ 1 (Research: R_1) ศึกษาสภาพการสอนของครูผู้สอนที่ใช้กิจกรรมละครเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน

การวิจัยระยะที่ 2 (Development: D_1) พัฒนาโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

การวิจัยระยะที่ 3 (Research: R_2) นำโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ไปทดลองใช้จัดอบรมครู

การวิจัยระยะที่ 4 (Development: D_2) ประเมินประสิทธิภาพและรับรองโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ภาพประกอบ 2 สรุปขั้นตอนวิธีดำเนินการวิจัยในลักษณะของการวิจัยและพัฒนา (Research and Development)

การวิจัยระยะที่ 1 (Research: R₁) ศึกษาสภาพการสอนของครูผู้สอนที่ใช้กิจกรรมละคร เพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน

1. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยระยะที่ 1

1.1 ผู้วิจัยศึกษา รวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ตำรา วารสาร งานวิจัย และสื่อที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาสภาพปัญหา ความเป็นมา แนวคิด ทฤษฎี เพื่อนำมาสร้างเครื่องมือที่จะนำไปใช้เก็บข้อมูล กับกลุ่มประชากรผู้ให้ข้อมูล โดยศึกษาข้อมูลดังนี้

1.1.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

1.1.2 พัฒนาการและทฤษฎีพัฒนาการรู้คิดของมัลลัมศึกษาตอนต้น

1.1.3 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับทักษะการคิดขั้นสูง

1.1.4 การพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงสำหรับ มัธยมศึกษาตอนต้น

1.1.5 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับละครสร้างสรรค์

1.2 ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการศึกษา และรวบรวมข้อมูลจากเอกสารมาสร้าง แบบสอบถามเรื่องการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการทางด้านละครเพื่อพัฒนาผู้เรียน แบบสัมภาษณ์เชิงลึกสำหรับครูผู้สอนที่นำกระบวนการทางด้านละครมาจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียน แบบสัมภาษณ์เชิงลึกสำหรับผู้อำนวยการโรงเรียน เพื่อนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่ม ประชากรผู้ให้ข้อมูล

1.3 เมื่อผู้วิจัยสร้างเครื่องมือที่จะนำไปใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากรผู้ให้ข้อมูล เสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยนำแบบสอบถามเรื่องการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการทางด้าน ละครเพื่อพัฒนาผู้เรียน แบบสัมภาษณ์เชิงลึกสำหรับครูผู้สอนที่นำกระบวนการทางด้านละครมา จัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียน แบบสัมภาษณ์เชิงลึกสำหรับผู้อำนวยการโรงเรียน เสนอต่อ อาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสม แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา นำเครื่องมือที่จะนำไปใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่ม ประชากรผู้ให้ข้อมูลที่แก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา ไปให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ และความรู้ ความเข้าใจ เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องและเหมาะสมด้านเนื้อหา (IOC) จำนวน 3 ท่าน โดยผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญอยู่ที่ 1.00

1.4 เมื่อสร้างเครื่องมือเพื่อเก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากรผู้ให้ข้อมูลเสร็จ ผู้วิจัย ดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากรผู้ให้ข้อมูล โดยผู้วิจัยเริ่มจากการกระจายแบบสอบถาม ทั้งโรงเรียนทั้ง 3 โรงเรียน ที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือกโรงเรียน เมื่อผู้วิจัยได้กลุ่มประชากรผู้ให้ข้อมูล จากการตอบแบบสอบถาม และสามารถเจาะจงครูผู้สอนที่ใช้การจัดการเรียนการสอนโดยใช้

กระบวนการทางด้านละครเพื่อพัฒนาผู้เรียน เพื่อนำมาเป็นกลุ่มประชากรผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์เชิงลึกสำหรับครูผู้สอนที่นำกระบวนการทางด้านละครมาจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียน ผู้วิจัยจึงดำเนินการติดต่อขอสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มประชากรผู้ให้ข้อมูลทั้ง 2 กลุ่ม ได้แก่ 1. ครูผู้สอนที่นำกระบวนการทางด้านละครมาจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียน 2. ผู้อำนวยการโรงเรียน เมื่อผู้วิจัยได้ทำการติดต่อนัดหมายขอสัมภาษณ์เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจึงดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกจนเสร็จครบทุกคน เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกไปเป็นแนวทางในการพัฒนาโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

2. กลุ่มเป้าหมายการวิจัยระยะที่ 1

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ประกอบไปด้วย

1. ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 3 คน

2. ครูผู้สอน จำนวน 15 คน

ประกอบไปด้วยโรงเรียน

1. โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม)

2. โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน

3. โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

เกณฑ์การคัดเลือกโรงเรียนกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

โรงเรียนกลุ่มผู้ให้ข้อมูลต้องผ่านคุณสมบัติตามเกณฑ์ทั้ง 3 ข้อ ซึ่งมีรายละเอียด

ดังนี้

1. โรงเรียนที่มีผลการประเมินของPisa ที่อยู่ในเกณฑ์คะแนนที่สูงและอยู่ใน

พื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล

2. โรงเรียนจะต้องมีการนำละครเพื่อการพัฒนาเป็นเครื่องมือในการ

ส่งเสริมเรียนรู้ของผู้เรียน

3. โรงเรียนจะต้องมีครูที่มีการสอนและสนใจการสอนที่เกี่ยวกับการละครเพื่อ

การพัฒนา

โรงเรียนที่ผ่านคุณสมบัติตามเกณฑ์ ได้แก่

1. โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม)

2. โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน

3. โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ตาราง 1 กลุ่มประชากรผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มประชากรผู้ให้ข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ครูผู้สอนที่นำกระบวนการทางด้านละครมาจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนจำนวน 15 คน	แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์เชิงลึก
ผู้อำนวยการโรงเรียนจำนวน 3 คน	แบบสัมภาษณ์เชิงลึก

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลการวิจัยระยะที่ 1

3.1 เครื่องมือและลักษณะของเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการดำเนินการวิจัยระยะที่ 1

ประกอบไปด้วย

3.1.1 แบบสอบถามเรื่องการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการทางด้านละครเพื่อพัฒนาผู้เรียน

แบบสอบถามนี้สร้างขึ้นเพื่อแสวงหาครูผู้สอนที่ใช้การจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการทางด้านละครเพื่อพัฒนาผู้เรียน เพื่อนำมาเป็นกลุ่มประชากรของครูผู้สอนที่นำกระบวนการทางด้านละครมาจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนมาใช้ในการให้ข้อมูลในส่วนของแบบสัมภาษณ์เชิงลึก โดยผู้วิจัยทำการกระจายแบบสอบถามให้ครูทั้งโรงเรียนทั้ง 3 โรงเรียน โดยเป็นโรงเรียนที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือกโรงเรียนกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ตาราง 2 ตัวอย่างคำถามในแบบสอบถามเรื่องการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการทางด้านละคร เพื่อพัฒนาผู้เรียนเป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open – Form)

กลุ่มประชากรผู้ให้ข้อมูล	ประเด็นที่ศึกษา	ตัวอย่างคำถาม
ครูผู้สอน 3 โรงเรียน	1. ด้านความหมายและ	- รู้จักการจัดการเรียนการสอน
1. โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม)	การนิยามของการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการทางด้านละคร	โดยใช้กระบวนการทางด้านละครหรือไม่?
2. โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน	ทางด้านละคร	- คิดว่าการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการทางด้านละครคืออะไร?

ตาราง 2 (ต่อ)

กลุ่มประชากรผู้ให้ข้อมูล	ประเด็นที่ศึกษา	ตัวอย่างคำถาม
3. โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	2. ด้านการนำกระบวนการทางด้านละครมาบูรณาการในรายวิชาที่สอน	<p>- ในรายวิชาที่สอน มีการนำกระบวนการทางด้านละครมาใช้สอนอย่างไรบ้าง?</p> <p>- มีการนำกระบวนการทางด้านละครอะไรบ้างมาใช้สอนในรายวิชา?</p> <p>- คิดว่าการนำกระบวนการทางด้านละครมาจัดการเรียนการสอนสามารถพัฒนาผู้เรียนได้อย่างไรบ้าง?</p> <p>- คิดว่าการนำกระบวนการทางด้านละครมาจัดการเรียนการสอนสามารถพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงผู้เรียนได้อย่างไรบ้าง?</p> <p>- คิดว่าการนำกระบวนการทางด้านละครมาจัดการเรียนการสอนทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ อยากมีส่วนร่วม และกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้เนื้อหาการเรียนการสอนได้อย่างไรบ้าง?</p>

ที่มา: ผู้วิจัย

3.1.2 แบบสัมภาษณ์เชิงลึก

แบบสัมภาษณ์เชิงลึกนี้สร้างขึ้นเพื่อเก็บข้อมูล โดยผู้วิจัยนำข้อมูลจากกลุ่มประชากรผู้ให้ข้อมูล มาศึกษาเพื่อนำไปสร้างโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยแบบสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยได้ทำการออกแบบเครื่องมือที่ใช้สัมภาษณ์เชิงลึกออกเป็น 2 แบบสัมภาษณ์ ได้แก่ 1.แบบสัมภาษณ์เชิงลึกสำหรับครูผู้สอนที่นำกระบวนการทางด้านละครมาจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียน 2.แบบสัมภาษณ์เชิงลึกสำหรับผู้อำนวยการโรงเรียน

ตาราง 3 ตัวอย่างแบบสัมภาษณ์เชิงลึกสำหรับครูผู้สอนที่นำกระบวนการทางด้านละครมาจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนเป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open – Form)

กลุ่มประชากรผู้ให้ข้อมูล	ประเด็นที่ศึกษา	ตัวอย่างคำถาม
ครูผู้สอนที่นำกระบวนการทางด้านละครมาจัดการเรียนการสอน 3 โรงเรียน 1. โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) 2. โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน 3. โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	1. ด้านการออกแบบการเรียนการสอน	- พบเจอปัญหาอะไรบ้าง ในระหว่างทำการสอน? - จากประสบการณ์การสอนคิดว่าอะไรคือปัญหาสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนไม่เกิดการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง? - มีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับการนำกระบวนการทางละครมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน? - เคยนำกระบวนการทางละครมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนอย่างไรบ้าง?
	2. ด้านการสภาพแวดล้อมและบรรยากาศในการเรียนการสอน	- ถ้าต้องนำกระบวนการทางละครมาพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน ท่านจะมีวิธีการออกแบบการสอนแบบใด และมีขั้นตอนอย่างไร?

ตาราง 3 (ต่อ)

กลุ่มประชากรผู้ให้ข้อมูล	ประเด็นที่ศึกษา	ตัวอย่างคำถาม
		<ul style="list-style-type: none"> - คิดว่าสิ่งที่ยากที่สุดในการออกแบบรูปแบบการสอนคืออะไร เพราะเหตุใด? - คิดว่าสภาพแวดล้อมบรรยากาศและการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาควรเป็นอย่างไร จึงจะ
	3. ด้านการประเมินผลผู้เรียน	<ul style="list-style-type: none"> - มีวิธีการประเมินผู้เรียนอย่างไร ว่าผู้เรียนมีการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง?

ที่มา: ผู้วิจัย

ตาราง 4 ตัวอย่างแบบสัมภาษณ์เชิงลึกสำหรับผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open – Form)

กลุ่มประชากรผู้ให้ข้อมูล	ประเด็นที่ศึกษา	ตัวอย่างคำถาม
ผู้อำนวยการโรงเรียน 3 โรงเรียน 1. โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) 2. โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน 3. โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	1. ปัญหาทางการศึกษาไทย	- คิดว่าอะไรคือปัญหาของการศึกษาไทยที่ควรแก้ไขเป็นอันดับแรก?

ตาราง 4 (ต่อ)

กลุ่มประชากรผู้ให้ข้อมูล	ประเด็นที่ศึกษา	ตัวอย่างคำถาม
	2. แนวคิดเรื่องการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดขั้นสูง	- คิดว่าการสอนแบบใดที่สามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดขั้นสูง?
	3. ด้านการสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพบุคลากร	- มีการสนับสนุนให้บุคลากรพัฒนาศักยภาพในด้านการจัดการเรียนการสอนอย่างไรบ้าง?
	4. ด้านการประยุกต์ใช้กระบวนการทางละครในการจัดการเรียนการสอน	- มีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับการนำกระบวนการทางด้านละครมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน?

ที่มา: ผู้วิจัย

3.2 ขั้นตอนการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2.1 ร่างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลตามผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.2.2 นำแบบสอบถามเรื่องการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการทางด้านละครเพื่อพัฒนาผู้เรียน แบบสัมภาษณ์เชิงลึกสำหรับครูผู้สอนที่นำกระบวนการทางด้านละครมาจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียน และแบบสัมภาษณ์เชิงลึกสำหรับผู้อำนวยการโรงเรียนที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสม แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข

3.2.3 นำแบบสอบถามเรื่องการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการทางด้านละครเพื่อพัฒนาผู้เรียน แบบสัมภาษณ์เชิงลึกสำหรับครูผู้สอนที่นำกระบวนการทางด้านละครมาจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียน และแบบสัมภาษณ์เชิงลึกสำหรับผู้อำนวยการโรงเรียนที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบความ

สอดคล้องและเหมาะสมด้านเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญอยู่ที่ 1.00

โดยมีเกณฑ์คัดเลือกผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ ดังนี้ ผู้เชี่ยวชาญด้านละครสร้างสรรค์จำนวน 1 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านทักษะการคิดขั้นสูงจำนวน 1 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษา พัฒนารูปแบบการสอน จำนวน 1 คน ซึ่งเป็นผู้มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในแต่ละด้านไม่น้อยกว่า 5 ปี และมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกขึ้นไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากรผู้ให้ข้อมูล โดยผู้วิจัยเริ่มจากการกระจายแบบสอบถามทั่วโรงเรียนทั้ง 3 โรงเรียน ที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือกโรงเรียน เมื่อผู้วิจัยได้กลุ่มประชากรผู้ให้ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถาม และสามารถเจาะจงครูผู้สอนที่ใช้การจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการทางด้านละครเพื่อพัฒนาผู้เรียน เพื่อนำมาเป็นกลุ่มประชากรผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์เชิงลึกสำหรับครูผู้สอนที่นำกระบวนการทางด้านละครมาจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียน ผู้วิจัยจึงดำเนินการติดต่อขอสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มประชากรผู้ให้ข้อมูลทั้ง 2 กลุ่ม ได้แก่ 1.ครูผู้สอนที่นำกระบวนการทางด้านละครมาจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียน 2.ผู้อำนวยการโรงเรียน เมื่อผู้วิจัยได้ทำการติดต่อดำเนินการขอสัมภาษณ์เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจึงดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกจนเสร็จครบทุกคน เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกไปเป็นแนวทางในการพัฒนาโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการศึกษาเอกสาร แบบสอบถามเรื่องการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการทางด้านละครเพื่อพัฒนาผู้เรียน แบบสัมภาษณ์เชิงลึกสำหรับครูผู้สอนที่นำกระบวนการทางด้านละครมาจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียน และแบบสัมภาษณ์เชิงลึกสำหรับผู้อำนวยการโรงเรียนมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อนำมาพัฒนาโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

การวิจัยระยะที่ 2 (Development: D₁) พัฒนาโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์ สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

1. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยระยะที่ 2

1.1 ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำรา วารสาร งานวิจัย และ ข้อมูลจากการศึกษาสภาพการสอนของครูผู้สอนที่ใช้กิจกรรมละครเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง (ข้อมูลจากระยะที่ 1) นำมาสร้างโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

1.2. นำโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสม

1.3 ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครู เพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตามข้อเสนอแนะและ ข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

1.4 นำเสนอโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กับผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบคุณภาพ ด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครู เพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยการ (Focus Group) ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 ท่าน โดยใช้เกณฑ์คัดเลือก คือ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านละครสร้างสรรค์ จำนวน 3 ท่าน กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านทักษะการคิดขั้นสูง จำนวน 3 ท่าน และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษา พัฒนารูปแบบการสอน จำนวน 4 ท่าน

1.5 ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครู เพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตามข้อเสนอแนะและ ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิให้สมบูรณ์ก่อนนำไปจัดอบรมครู

2. กลุ่มเป้าหมายการวิจัยระยะที่ 2

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลระยะที่ 2

ประกอบไปด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 10 คน

เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่พิจารณาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโมเดล การสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับ มัธยมศึกษาตอนต้น โดยการ (Focus Group) ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านละครสร้างสรรค์

จำนวน 3 คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านทักษะการคิดขั้นสูงจำนวน 3 คน และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจัดการศึกษา พัฒนารูปแบบการสอน จำนวน 4 คน

เกณฑ์การคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ

1. มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาโทขึ้นไป หรือมีตำแหน่งทางวิชาการตั้งแต่ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขึ้นไป

2. มีประสบการณ์การสอนที่สอดคล้องกับความเชี่ยวชาญในแต่ละด้าน ไม่น้อยกว่า 5 ปี

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลระยะที่ 2

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการดำเนินการวิจัยระยะที่ 2 ประกอบไปด้วย

3.1 เครื่องมือและลักษณะของเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

3.1.1 คู่มือโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

คู่มือโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ภายในคู่มือมีองค์ประกอบของรูปแบบ 10 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. หลักการ 2. วัตถุประสงค์ 3. กิจกรรมละครสร้างสรรค์ที่ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน 4. องค์ประกอบทักษะการคิดขั้นสูง 5. โครงสร้าง ADAPTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL 6. กระบวนการจัดการเรียนรู้ ADAPTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL 7. ตารางรายละเอียดกระบวนการจัดการเรียนรู้ ADAPTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL 8. การวัดประเมินผล 9. แนวทางการปฏิบัติสำหรับครูในการใช้โมเดลการสอน 10. บทบาทของครูผู้ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน

3.1.2 แบบตรวจสอบคุณภาพของโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

แบบตรวจสอบคุณภาพของโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นนี้ใช้สำหรับให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโมเดลการสอน มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale) และมีส่วนข้อมูลปลายเปิด สำหรับให้ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในแต่ละส่วนองค์ประกอบของโมเดล

3.2 ขั้นตอนการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2.1 สร้างโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จากการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำรา วารสาร งานวิจัย และข้อมูลจากการศึกษาสภาพการสอนของครูผู้สอนที่ใช้กิจกรรมละคร เพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง (ข้อมูลจากระยะที่ 1)

3.2.2 สร้างแบบตรวจสอบคุณภาพของโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมีเนื้อหาสอดคล้องกับโมเดลการสอนที่ผู้วิจัยได้ออกแบบไว้

3.2.2 นำโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และแบบตรวจสอบโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสม แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์

3.2.3 นำโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน ตรวจสอบคุณภาพ ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโมเดลการสอนที่สร้างขึ้น ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านละครสร้างสรรค์จำนวน 3 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านทักษะการคิดขั้นสูงจำนวน 3 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษา พัฒนารูปแบบการสอน จำนวน 4 คน

3.2.4 ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตามข้อเสนอแนะและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิให้สมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการวิจัยระยะที่ 3

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยทำการจัดสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ (Focus Group Discussion) เพื่อรวบรวมข้อมูล ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สถิติเชิงอนุมานในการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบตรวจสอบโมเดลการสอน กระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วยค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ (Likert Scale) เป็นเกณฑ์การแปลความหมาย เพื่อจัดระดับคะแนนเฉลี่ย ในช่วงคะแนนเป็น 5 ระดับ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	4.21-5.00	แปลความหมายว่า	มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.41-4.20	แปลความหมายว่า	มาก
คะแนนเฉลี่ย	2.61-3.40	แปลความหมายว่า	ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.81-2.60	แปลความหมายว่า	น้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00-1.80	แปลความหมายว่า	น้อยที่สุด

การวิจัยระยะที่ 3 (Research: R₂) นำโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ไปทดลองใช้จัดอบรมครูเชิงปฏิบัติการ

1. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยระยะที่ 3

1.1 ผู้วิจัยชี้แจงทำความเข้าใจถึงการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการโมเดลการสอน กระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการอบรมในครั้งนี้

1.2 รวบรวมข้อมูลพื้นฐานของครูกลุ่มตัวอย่างก่อนเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ

1.3 ดำเนินการนัดหมายครูกลุ่มตัวอย่างที่เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับกำหนดการ พร้อมการเตรียมตัวสำหรับการเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ

1.4 ประเมินครูกลุ่มตัวอย่างก่อนการเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ ด้วยแบบประเมินการออกแบบการจัดการเรียนการสอนของครู โดยการประเมินการออกแบบการจัดการเรียนการสอนของครูที่เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ

1.5 ดำเนินการทดลองใช้โมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่พัฒนาขึ้น กับครูกลุ่มตัวอย่าง โดยทำการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการในรูปแบบ ONLINE ใช้เวลา 18 ชั่วโมง

1.6 หลังจากอบรมเชิงปฏิบัติการ ประเมินครูกลุ่มตัวอย่างหลังการเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ ด้วยแบบประเมินการออกแบบการจัดการเรียนการสอนของครู โดยการประเมินการ

ออกแบบการจัดการเรียนการสอนของครูที่เข้ารับการอบรม และให้ครูทำแบบประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อ “ADAPTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL” เพื่อนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ข้อมูล

2. กลุ่มเป้าหมายการวิจัยระยะที่ 3

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลระยะที่ 3

ประกอบไปด้วย ครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 30 คน

ผู้วิจัยใช้กระบวนการเลือกโรงเรียนและครูผู้สอน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีหลักเกณฑ์ในการเลือกและยินยอมเป็นอาสาสมัคร ดังต่อไปนี้

เกณฑ์การคัดเลือกโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง

1. เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใน 4 ภูมิภาค
2. เป็นโรงเรียนที่เป็นตัวแทนระดับภูมิภาคที่มีนโยบายในการนำกระบวนการละครมาใช้ในการสอน

เกณฑ์การคัดเลือกครูกลุ่มตัวอย่าง

1. มีความสนใจในการใช้กระบวนการละครมาใช้ในการสอน
2. มีประสบการณ์ที่เคยใช้กระบวนการละครมาสอนมาก่อน หรือมีความสนใจ
3. เป็นครูที่ปฏิบัติงานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานใน 4 ภูมิภาค
4. เป็นครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลระยะที่ 3

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการดำเนินการวิจัยระยะที่ 3 ประกอบไปด้วย

3.1 เครื่องมือและลักษณะของเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

3.1.1 แบบประเมินการออกแบบการจัดการเรียนการสอนของครู

แบบประเมินการออกแบบการจัดการเรียนการสอนของครู ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น เป็นการประเมินประสิทธิภาพของโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมีการประเมินในหัวข้อ ดังต่อไปนี้ 1. แผนการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบสำคัญครบถ้วนตามที่กำหนดชัดเจน เข้าใจง่าย 2. ชื่อเรื่องที่สอนมีความน่าสนใจ กระชับ ชัดเจน ครอบคลุมเนื้อหาสาระ 3. เป้าหมายการเรียนรู้มีความชัดเจน เข้าใจง่าย 4. จุดประสงค์การเรียนรู้มีความ 5. เป้าหมายการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้มีความเชื่อมโยงกันชัดเจน เข้าใจง่าย 6. กระบวนการจัดการเรียนรู้มีความ

เหมาะสม เป็นไปตามขั้นตอนตั้งแต่เริ่มต้น จนจบกระบวนการจัดการเรียนรู้ ADAPTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL 7. กระบวนการจัดการเรียนรู้ใช้กิจกรรมละครในทุกขั้นตอน 8. ในทุกขั้นตอนของกระบวนการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูง 9. กระบวนการจัดการเรียนรู้สัมพันธ์กับจุดประสงค์การเรียนรู้ 10. กระบวนการจัดการเรียนรู้มีความน่าสนใจ 11. ชั้นคิดริเริ่มครูส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นนักคิดริเริ่ม 12. ชั้นรวมให้เป็นหนึ่งครูส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นนักจัดการข้อมูล 13. ชั้นแสดงและแบ่งปันครูส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นนักสร้างสรรค์ 14. กระบวนการจัดการเรียนรู้ นำผู้เรียนไปสู่การสร้างงาน 15. สื่อการเรียนรู้มีความน่าสนใจ เชื่อมโยงกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ 16. มีการประเมินผลในการจัดกระบวนการเรียนรู้ แบบประเมินมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale)

3.1.2 แบบประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อ “ADAPTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL”

แบบประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อ “ADAPTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL” ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น เป็นเครื่องมือในการวัดความพึงพอใจของครูที่มีต่อ “ADAPTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL” ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น โดยการประเมินในหัวข้อดังต่อไปนี้ 1. ADAPTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL มีความน่าสนใจ เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอน 2. ADAPTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL สามารถบูรณาการกับเนื้อหาสาระได้ในรายวิชาได้ 3. ADAPTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL มีประโยชน์ต่อการนำไปใช้สอนในชีวิตประจำวัน 4. ADAPTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL สามารถพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนได้ 5. ADAPTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL สามารถทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาการเรียนได้อย่างเข้าใจ 6. ADAPTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียน แบบประเมินมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale)

3.2 ขั้นตอนการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2.1 สร้างแบบประเมินการออกแบบการจัดการเรียนการสอนของครู และแบบประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อ “ADAPTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL”

3.2.2 นำแบบประเมินการออกแบบการจัดการเรียนการสอนของครู และแบบประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อ “ADAPTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL” ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสม แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์

3.2.3 นำแบบประเมินการออกแบบการจัดการเรียนการสอนของครู และแบบประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อ “ADAPTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL” ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน ตรวจสอบคุณภาพ ความเหมาะสม ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านละครสร้างสรรค์ จำนวน 3 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านทักษะการคิดขั้นสูง จำนวน 3 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษา พัฒนารูปแบบการสอน จำนวน 4 คน

3.2.4 ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขนำแบบประเมินการออกแบบการจัดการเรียนการสอนของครู และแบบประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อ “ADAPTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL” ตามข้อเสนอแนะและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิให้สมบูรณ์ แล้วนำไปทดลองใช้ เพื่อเก็บข้อมูลกับครูกลุ่มตัวอย่าง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยทำการทดลองตามแบบแผนการทดลองแบบกลุ่มเดียว ประเมินผลก่อนและหลังการทดลอง (One Group Pretest – Posttest Only Design) ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการทดลอง รวม 18 ชั่วโมง โดยมีแบบแผนการทดลองดังนี้

One Group Pretest – Posttest Only Design	O_1 X O_2
--	---------------

O_1 คือ การแบบประเมินการออกแบบการจัดการเรียนการสอนของครูก่อนเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ

X คือ การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการโดยใช้โมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

O_2 คือ แบบประเมินการออกแบบการจัดการเรียนการสอนของครูหลังเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สถิติเชิงอนุมานในการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินการออกแบบการจัดการเรียนการสอนของครูก่อนและหลังเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ และแบบประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อ “ADAPTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL” ประกอบด้วยค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ (Likert Scale) เป็นเกณฑ์การแปลความหมายเพื่อจัดระดับคะแนนเฉลี่ยในช่วงคะแนน ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	4.21-5.00	แปลความหมายว่า	มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.41-4.20	แปลความหมายว่า	มาก
คะแนนเฉลี่ย	2.61-3.40	แปลความหมายว่า	ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.81-2.60	แปลความหมายว่า	น้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00-1.80	แปลความหมายว่า	น้อยที่สุด

การวิจัยระยะที่ 4 (Development: D₂) ประเมินประสิทธิผลและรับรองโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

1. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยระยะที่ 4

1.1 นำข้อมูลผลการประเมินการออกแบบการจัดการเรียนการสอนของครูก่อนและหลัง และแบบประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อ “ADAPTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL” นำมาวิเคราะห์ข้อมูล

1.2 นำเสนอโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการประเมินการออกแบบการจัดการเรียนการสอนของครูก่อนและหลัง และแบบประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อ “ADAPTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL” กับผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อประเมินรับรองประสิทธิผลของโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ (Connoisseurship) โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน โดยใช้เกณฑ์คัดเลือก คือ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านละครสร้างสรรค์ จำนวน 1 ท่าน กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านทักษะการคิดขั้นสูง จำนวน 2 ท่าน และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษา พัฒนารูปแบบการสอน จำนวน 2 ท่าน

1.3 ดำเนินการแก้ไข ปรับปรุงโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตามข้อเสนอแนะและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิให้สมบูรณ์

2. กลุ่มเป้าหมายระยะที่ 4

ประกอบไปด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน

เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่พิจารณาประเมินประสิทธิผลและรับรองโมเดลของโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านละครสร้างสรรค์ จำนวน 1 คน ผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้านทักษะการคิดขั้นสูง จำนวน 2 คน และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจัดการศึกษา พัฒนารูปแบบ การสอน จำนวน 2 คน

เกณฑ์การคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ

1. มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก หรือมีตำแหน่งทางวิชาการตั้งแต่ผู้ช่วย ศาสตราจารย์ขึ้นไป

2. มีประสบการณ์การสอนที่สอดคล้องกับความเชี่ยวชาญในแต่ละด้าน ไม่น้อยกว่า 5 ปี

3. เครื่องมือในการเก็บข้อมูล

แบบประเมินรับรองประสิทธิผลของโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์ สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นนี้ ใช้สำหรับให้ ผู้ทรงคุณวุฒิรับรองประสิทธิผลของโมเดลการสอน มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale) และมีส่วนข้อมูลปลายเปิด สำหรับให้ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ในแต่ละส่วนขององค์ประกอบของโมเดล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สถิติเชิงอนุมานในการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินประสิทธิผลและ รับรองโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง ของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วยค่าเฉลี่ยและ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ (Likert Scale) เป็นเกณฑ์การแปลความหมาย เพื่อจัดระดับคะแนน เฉลี่ย ในช่วงคะแนนเป็น 5 ระดับ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	4.21-5.00	แปลความหมายว่า	มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.41-4.20	แปลความหมายว่า	มาก
คะแนนเฉลี่ย	2.61-3.40	แปลความหมายว่า	ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.81-2.60	แปลความหมายว่า	น้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00-1.80	แปลความหมายว่า	น้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

งานวิจัยนี้เพื่อพัฒนาโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1. เพื่อศึกษาสภาพการสอนของครูผู้สอนที่ใช้กิจกรรมละครเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน 2. เพื่อพัฒนาโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 3. เพื่อศึกษาประสิทธิผลและรับรองโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้วิจัยสามารถแบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพการสอนของครูผู้สอนที่ใช้กิจกรรมละครเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ตอนที่ 3 ผลการประเมินประสิทธิผลของโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพการสอนของครูผู้สอนที่ใช้กิจกรรมละครเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง

ผลการศึกษาสภาพการสอนของครูผู้สอนที่ใช้กิจกรรมละครเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงแบ่งออกเป็น 10 ประเด็น คือ 1. ข้อมูลทั่วไปของครูผู้สอน 2. ความหมายและการนิยามของการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการทางด้านละคร 3. การนำกระบวนการทางด้านละครมาบูรณาการในรายวิชาที่สอนมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ 4. การออกแบบการเรียนการสอน 5. สภาพแวดล้อมและบรรยากาศในการเรียนการสอน 6. การประเมินผลผู้เรียน 7. ปัญหาด้านการศึกษาไทย 8. การจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดขั้นสูง 9. การสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพบุคลากร 10. การประยุกต์ใช้กระบวนการทางละครในการจัดการเรียนการสอน

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของครูผู้สอนที่จัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการทางด้านละครเพื่อพัฒนาผู้เรียน

ตาราง 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของครูผู้สอนที่ใช้กระบวนการทางด้านละครเพื่อพัฒนาผู้เรียน

ส่วนที่ 1 ด้านข้อมูลทั่วไป		
ข้อมูลครูผู้สอนที่ใช้กระบวนการทางด้านละคร เพื่อพัฒนาผู้เรียน	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	9	60.00
หญิง	6	40.00
รวม	15	100.00
อายุ		
30 – 39 ปี	13	86.60
40 – 49 ปี	2	13.40
รวม	15	100.00
รายวิชาที่สอน		
- วิทยาศาสตร์	2	13.33
- ภาษาไทย	4	26.67
- สังคมศึกษา	4	26.67
- ศิลปะ	2	13.33
- สุขศึกษาและพลศึกษา	3	20.00
รวม	15	100.00

ผู้วิจัยพบว่า มีครูผู้สอนที่ใช้กระบวนการทางด้านละครเพื่อพัฒนาผู้เรียนตอบแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 15 คน เป็นเพศชาย จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 เพศหญิง จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 อายุของครูผู้สอนที่ใช้กระบวนการทางด้านละครเพื่อพัฒนาผู้เรียนมากที่สุดอยู่ในช่วง อายุ 30 - 39 ปี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 86.60 รองลงมาอายุ 40 – 49 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 13.40 รายวิชาที่ครูผู้สอนใช้กระบวนการทางด้านละครเพื่อพัฒนาผู้เรียนมากที่สุดอยู่ในวิชาภาษาไทย และสังคมศึกษา จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ

26.67 ลำดับที่ 2 วิชาสุขศึกษา พลศึกษา จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 ลำดับสุดท้าย วิชา วิทยาศาสตร์ และศิลปะ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33

1.2 ความหมายและการนิยามของการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการทางด้านละคร

ผู้วิจัยพบว่า การจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการทางด้านละคร คือ การนำการแสดงบทบาทสมมติ การเขียนบทละคร การเล่าเรื่อง มาจัดการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนนำเนื้อหาหรือองค์ความรู้ที่ได้รับมาแสดงเป็นละคร หรือบทบาทสมมติเพื่อให้จดจำเนื้อหาหรือสังเคราะห์องค์ความรู้ได้จากการลงมือปฏิบัติ ผู้เรียนจะได้สัมผัสกับประสบการณ์ความรู้สึก ความคิด มุมมอง ในบริบทนั้น ๆ มากขึ้น เพื่อทำความเข้าใจ เรียนรู้ตนเอง คนอื่น เข้าใจความหลากหลาย เพื่อตระหนัก ยอมรับ เข้าใจ และเกิดการเปลี่ยนแปลง

“... การให้ผู้เรียนได้เข้าถึงบทบาทของตัวละคร โดยแสดงบทบาทสมมติ ทั้งนี้จะทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในเนื้อหามากขึ้น ...” (ครูผู้สอน 1, แบบสอบถาม)

“... การใช้กระบวนการละครเป็นเครื่องมือให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในเนื้อหาที่ผู้สอนต้องการจะให้ความรู้ และเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้แสดงออก ทั้งในด้านอารมณ์และพฤติกรรม ...” (ครูผู้สอน 2, แบบสอบถาม)

1.3 การนำกระบวนการทางด้านละครมาบูรณาการในรายวิชาที่สอน

ผู้วิจัยพบว่า ครูผู้สอนมีการนำกระบวนการทางด้านละครมาบูรณาการในรายวิชาที่สอน โดยเริ่มจากแบ่งกลุ่มผู้เรียน กำหนดบทบาทของผู้เรียน กำหนดโจทย์ให้ผู้เรียนแก้ไขปัญหา กำหนดสถานการณ์จำลองให้กับผู้เรียน และมอบหมายงานเพื่อให้ผู้เรียนไปค้นคว้า หาความรู้ หาคำตอบ โดยการเขียนบท หรือเนื้อหาที่ต้องการนำเสนอ และมานำเสนอผลงานผ่านการแสดงบทบาทสมมติ

“... ให้ผู้เรียนแสดงบทบาทสมมติตามโจทย์ที่ได้รับ ผู้เรียนต้องไปหาข้อมูล และมานำเสนอในรูปแบบของการแสดงละคร เพื่อให้ผู้ชมมีความเข้าใจในเนื้อหาดังกล่าว ...” (ครูผู้สอน 1, ตอบแบบสอบถาม)

“... กำหนดบทบาทหรือเหตุการณ์สมมติ ให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรม ความรู้สึกนึกคิดผ่านการจำลองสถานการณ์ของครูผู้สอน ...” (ครูผู้สอน 2, ตอบแบบสอบถาม)

ผู้วิจัยพบว่า ครูผู้สอนมีการนำกิจกรรมละครมาใช้สอนในรายวิชา ได้แก่ การแสดง บทบาทสมมติ การแสดงละคร การแสดงละครจากนิทานพื้นบ้าน การจำลองสถานการณ์สมมติ การเล่าเรื่อง การดัดแปลงวรรณกรรมเพื่อการแสดง การเขียนบท การแต่งเรื่องสั้น การใช้กระบวนการ TIE (Theatre In Education) การจินตนาการ การใช้ร่างกายสื่อความหมาย การถ่ายทอดอารมณ์ การใช้ความทรงจำ การใช้นิทานและเรื่องราว การสร้างความเชื่อ การเลียนแบบ การใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 การเคลื่อนไหวสร้างสรรค์ การฝึกสมาธิ การพูดค้นสุด ท้าใบ้ การใช้หุ่น ละครถกแถลง

“... ครูนำมาสอน ในรายวิชา เรื่อง แนวคิดเกี่ยวกับความเป็นมาของชนชาติไทย โดยให้ผู้เรียน แบ่งกลุ่มออกเป็น 5 กลุ่มตามแนวความคิด และให้ผู้เรียนแสดงบทบาทสมมติตามโจทย์ที่ได้รับ ผู้เรียนต้องไปหาข้อมูล และนำมาเสนอในรูปแบบของการแสดงละคร เพื่อให้ผู้ชมมีความเข้าใจในเนื้อหาดังกล่าว ซึ่งผู้เรียนส่วนใหญ่แสดงออกมาได้ดี ...” (ครูผู้สอน 1, ตอบแบบสอบถาม)

“... นำกระบวนการบทบาทสมมติมาใช้กับกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้เรียนมีความเข้าใจ และวิชาที่มีเนื้อหาการสอนเยอะ การนำบทบาทสมมติมาใช้ เนื้อหาที่สอนก็จะถูกย่อยให้น้อยลงจนผู้เรียนเข้าใจและจำได้ แบบไม่ต้องท่องจำ ...” (ครูผู้สอน 2, ตอบแบบสอบถาม)

“... นำมาใช้ในรายวิชาวิทยาศาสตร์เรื่องของอะตอม การจับกลุ่ม การแบ่งเซลล์ โดยใช้ร่างกายของนักเรียน เป็นตัวแทนของเซลล์ในร่างกาย ใช้บทบาทสมมติมาสอน ผลคือผู้เรียนเข้าใจ และมีความสุขในการเรียนรู้ ...” (ครูผู้สอน 3, ตอบแบบสอบถาม)

ผู้วิจัยพบว่า ครูผู้สอนคิดว่าการนำกระบวนการทางละครมาจัดการเรียนการสอน ช่วยให้ผู้เรียนจดจำเนื้อหาได้ดี รู้จักนำเนื้อหาไปดัดแปลงให้เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ฝึกการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ผู้เรียนมีความกล้าแสดงออก รู้จักกระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม พัฒนาทักษะการสื่อสาร ฝึกการหาข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล สังเคราะห์ข้อมูล มีการพัฒนากระบวนการคิดให้สะท้อนออกมาในรูปแบบของการกระทำ ได้ลองปฏิบัติฝึกทักษะจริง มีสมาธิมากขึ้นและรู้จักตนเองมากขึ้น ฝึกความคิดสร้างสรรค์

“... เมื่อผู้เรียนได้ลองทำกิจกรรม ผู้เรียนก็สื่อสารกับเพื่อนมากขึ้น กล้าคิด กล้าแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ ถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาตนเองที่ดี ...” (ครูผู้สอน 1, ตอบแบบสอบถาม)

“... การได้ฝึกฝนทักษะผ่านกระบวนการทางละคร สะท้อนให้ผู้เรียนรู้จักพัฒนากระบวนการคิดอย่างสร้างสรรค์ นอกจากนั้นยังจดจำเนื้อหาบทเรียนได้ดีขึ้นอีกด้วย ...” (ครูผู้สอน 2, ตอบแบบสอบถาม)

ผู้วิจัยพบว่า ครูผู้สอนมีความเห็นว่ากระบวนการทางละครมาจัดการเรียนการสอนสามารถพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนได้ เช่น การนำกิจกรรมบทบาทสมมติมาออกแบบการจัดการเรียนการสอน ซึ่งผู้เรียนต้องคิดวิเคราะห์ว่าจะแสดงบทบาทให้ผู้ชมเข้าใจในตัวละคร อารมณ์ ความรู้สึกต่อสถานการณ์นั้นอย่างไร หรือผู้เรียนกำลังสวมบทบาทเป็นใคร และกิจกรรมละครส่วนใหญ่เป็นการทำงานกลุ่ม ดังนั้นจึงต้องมีการแก้ไขปัญหา ผู้เรียนจะได้ฝึกทักษะสร้างสรรค์ พัฒนาการกระบวนการคิดแบบองค์รวม ทุกองค์ประกอบของกระบวนการคิดต้องเชื่อมโยงกัน ผู้เรียนมีการสังเคราะห์ความคิด แก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ฝึกการคิดอย่างมีวิจารณญาณ มีการทำงานอย่างเป็นระบบ สามารถคิดรวบยอด สรุปความคิดได้ตามวัตถุประสงค์

“... ได้เข้าใจภาพรวมและความคิดที่เป็นขั้นเป็นตอน เพื่อนำมาวิพากษ์ภายในตนเอง แล้วเกิดการแปลความหมายใหม่ เพื่อตัดสิ้นใจเปลี่ยนแปลง ...” (ครูผู้สอน 1, ตอบแบบสอบถาม)

“... ในการร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน ผู้เรียนจะได้ประมวลความคิดผ่านองค์ความรู้และประสบการณ์ทั้งหมดที่มี เพื่อนำมาพัฒนาสร้างสรรค์เป็นงานใหม่ ...” (ครูผู้สอน 2, ตอบแบบสอบถาม)

ผู้วิจัยพบว่า การนำกระบวนการทางด้านละครมาจัดการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ อยากมีส่วนร่วม กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้เนื้อหาการสอน มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ สนุกไปกับการเรียนรู้ เข้าใจและสรุปเนื้อหาบทเรียนได้ ทำให้อยากมีส่วนร่วมในชั้นเรียน

“... ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติ โดยมีครูเป็นผู้สนับสนุนช่วยเหลือ ดังนั้น ผู้เรียนจะเกิดความสนใจ และใฝ่รู้ในการหาคำตอบ หรือการแสดงพฤติกรรม ...” (ครูผู้สอน 1, ตอบแบบสอบถาม)

“... ผู้เรียนได้ฝึกคิดตามกระบวนการตั้งแต่ก่อนเขียนบทจนถึงแสดง ทำให้เข้าใจและสามารถสรุปเนื้อหาบทเรียนได้ ส่วนผู้เรียนที่เป็นผู้ชมสามารถเรียนรู้จากเพื่อนด้วยความสนใจ สนุกสนาน และนักเรียนทั้งหมดสามารถแลกเปลี่ยนความรู้ผ่านการชมผลงานของกลุ่มอื่น ...” (ครูผู้สอน 2, ตอบแบบสอบถาม)

1.4 การออกแบบการเรียนการสอน

ผู้วิจัยพบว่า ปัญหาที่ครูพบเจอในระหว่างการจัดการเรียนการสอน คือ ผู้เรียนอาจจะเข้าใจกับเนื้อหาการเรียนแต่ไม่สามารถคิดหรือวิเคราะห์เนื้อหาที่เรียนได้ดีเท่าที่ควร ผู้เรียนไม่สามารถนำความรู้มาประยุกต์ใช้ได้ ผู้เรียนไม่มีความสุขในการเรียน เนื้อหาการสอนเยอะทำให้ผู้เรียนเข้าใจได้ยาก

“... รูปแบบการสอนที่ไม่เน้นให้เด็กมีส่วนร่วม ส่งผลให้ผู้เรียนไม่สามารถคิดวิเคราะห์ และนำความรู้มาประยุกต์ใช้ได้ดีเท่าที่ควร ...” (ครูผู้สอน 1, สัมภาษณ์เชิงลึก)

“... ผู้เรียนจะมีสมาธิอยู่ได้ไม่นาน ต้องค่อย ๆ ย่อยคอนเท้นท์ที่เยอะและยาก ต้องใช้ภาษาง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน ...” (ครูผู้สอน 2, สัมภาษณ์เชิงลึก)

ผู้วิจัยพบว่า ปัญหาสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนไม่เกิดทักษะการคิดขั้นสูง คือ ครูผู้สอนไม่มีรูปแบบการสอนที่ส่งผลให้เด็กได้คิด วิเคราะห์ ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง การเรียนรู้แบบ Lecture-based ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่น้อยที่สุด และครูผู้สอนไม่เชื่อว่าผู้เรียนมีทรัพยากร มีประสบการณ์ที่สามารถนำมารวบรวมเป็นองค์ความรู้ได้

“... ครูเรียนมาแบบไหนก็สอนแบบนั้น ไม่เกิดการ *design* ใหม่ เลยส่งผลไปถึงผู้เรียน ...” (ครูผู้สอน 1, สัมภาษณ์เชิงลึก)

“... ในระยะเวลาที่จำกัด *Lecture-based* ง่ายที่สุดที่จะนำความรู้ไปสู่ผู้เรียน แต่ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่น้อยและมีปัญหาเยอะในอนาคตเพราะเด็กไม่มีทักษะการคิด เคยชินกับการป้อนข้อมูลเข้าไปเพียงอย่างเดียว ...” (ครูผู้สอน 2, สัมภาษณ์เชิงลึก)

ผู้วิจัยพบว่า ครูผู้สอนมีความเห็นว่าการนำกระบวนการทางละครมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน คือ การนำกระบวนการทางละครมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน เป็นเครื่องมือหนึ่งที่ใช้สร้างการเรียนรู้ได้ดีและครอบคลุม ซึ่งกระบวนการทางละครสามารถนำมาบูรณาการได้ทุกรายวิชา กระบวนการทางละครเป็นสื่อการสอนหนึ่งที่ช่วยเติมเต็มการเรียนรู้ให้สมบูรณ์ขึ้น และการได้เรียนรู้เนื้อหาการสอนผ่านกระบวนการทางละครที่ครูผู้สอนจัดและวางแผนเอาไว้ให้เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน จะนำผู้เรียนค้นพบประสบการณ์ใหม่ ๆ ได้ด้วยตนเอง ซึ่งกระบวนการทางละครจะช่วยให้ผู้เรียนได้ใช้สมรรถนะหลายด้าน ๆ ไปพร้อมกับการเรียนรู้และยังสามารถเข้าใจเนื้อหาการเรียนได้โดยง่าย กระบวนการทางละครจะค่อย ๆ พัฒนาวิธีการคิดในด้านต่าง ๆ ให้กับผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนรู้เท่าทันอารมณ์ของตนเอง ผู้เรียนจะได้ฝึกการทำงานร่วมกับ

ผู้อื่นฝึก life skill ต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตประจำวัน ได้เรียนรู้และแบ่งปันมุมมองของตนกับเพื่อน ๆ ในชั้นเรียน

“... ครูสามารถนำเครื่องมือละครมาทำ โดยปลายทางไม่ต้องได้ละครก็ได้ อาจจะทำเอาวิทยาศาสตร์มาแล้วผ่านกระบวนการละคร สามารถใช้เครื่องมือละคร เล่นคอนเทนต์ใด ๆ ในโลกนี้ก็ทำได้ ผ่านเครื่องมือละครได้ทุกอย่าง ไม่มีเรื่องไหนที่เล่นไม่ได้ เล่นได้หมด ระวังทางที่กว่าจะได้มามันก็จะมีกระบวนการของมัน อยู่ที่เราหยิบ product หรือเราหยิบ process มาใช้มากกว่า ...” (ครูผู้สอน 1, สัมภาษณ์เชิงลึก)

“... กระบวนการละครไม่ใช่แค่สวมบทบาทเล่นแล้วก็จบไป แต่เป็นมากกว่านั้น กระบวนการละครยังสามารถนำผลมาหลายอย่างให้กับผู้เรียน แล้วก็พัฒนาวิธีการคิดให้กับผู้เรียนได้หลากหลายมากมาย อยู่ที่เนื้อหาเกี่ยวกับสิ่งที่ครูดีไซน์ อยู่ที่เทคนิคที่จะดึงมาจากกระบวนการละครเห็นด้วยมาก ๆ ที่เอากระบวนการทางละครมาจัดการเรียนการสอน ...” (ครูผู้สอน 2, สัมภาษณ์เชิงลึก)

ผู้วิจัยพบว่า ครูผู้สอนนำกระบวนการทางละครมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน ได้แก่ การแสดงบทบาทสมมติ การแสดงละคร การจำลองสถานการณ์ เหตุการณ์สมมติ การเล่าเรื่อง การดัดแปลงวรรณกรรมเพื่อการแสดง การเขียนบท การแต่งเรื่องสั้น การใช้กระบวนการ TIE (Theatre In Education) การจินตนาการ การใช้ร่างกายสื่อความหมาย การถ่ายทอดอารมณ์ การใช้ความทรงจำ การใช้นิทานและเรื่องราว การสร้างความเชื่อ การเลียนแบบ การใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 การเคลื่อนไหวสร้างสรรค์ การฝึกสมาธิ การพูดต้นสด การใช้ท่าใบ้ การใช้หุ่น ละครถกแถลง

“... สอนเรื่องความปลอดภัยในห้องปฏิบัติการ ครูมายืนบอกผู้เรียนก็คงไม่เข้าใจ ไม่สนใจ ก็เลยลองทำสถานการณ์จำลองขึ้นมา เช่น ถ้ามีสารเคมีหกในห้องแล็บ มีแก้ว อุปรกรณ์แตก หรือว่าโดนสารเคมีหกรดโดนตัว หากเกิดเหตุแบบนี้ผู้เรียนควรจะทำอย่างไร มอบหมายผู้เรียนไปเขียนสคริป แล้วนำมาแสดงบทบาทสมมติ ให้เพื่อนดูหน้าห้อง ผลก็คือผู้เรียนเห็นภาพชัดขึ้น เข้าใจเหตุการณ์มากขึ้น หากเกิดขึ้นจริง ผู้เรียนจะรับมือได้และไม่ตื่นตกใจ ...” (ครูผู้สอน 1, สัมภาษณ์เชิงลึก)

“... สอนเรื่องพลังงานไฟฟ้า ครูรวบรวมเคสจากทั่วโลก โดยรวมมาเฉพาะสถานการณ์ไฟดับที่นำไปสู่ชีวิตและความเสียหาย ให้ผู้เรียนตระหนักถึงพลังงานไฟฟ้า ให้ผู้เรียนในห้องสวมบทบาทว่าห้องเรียนนี้คือชุมชนที่ไฟดับ ให้เด็กลองวิเคราะห์สถานการณ์ว่า ถ้าสมมติว่าไฟดับแล้วมีคนเข้ามิดบ้าน เจ้าของบ้านคิดว่าเป็นโจรเข้าบ้าน เกิดการยิงกัน หรือว่าไฟดับแล้วสัญญา

เดือนสิ้นปีไม่ทำงาน หรือว่าไฟดับในโรงพยาบาลและไม่มีเครื่องสำรองไฟ ต้องใช้เครื่องมือแพทย์ ช่วยชีวิตคนไข้ ผู้เรียนจะเริ่มเห็นว่าปัญหาพลังงานมันสำคัญ ..." (ครูผู้สอน 2, สัมภาษณ์เชิงลึก)

ผู้วิจัยพบว่า ครูผู้สอนมีวิธีการออกแบบการสอนโดยนำกระบวนการทางละครมาพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน ดังนี้ ครูผู้สอนคณะผู้เรียน แบ่งเป็นกลุ่มโดยครูผู้สอนเป็นผู้จับกลุ่มให้ แบ่งเนื้อหาให้แต่ละกลุ่มได้ศึกษา กำหนดสถานการณ์ให้กับผู้เรียน ให้เวลากับผู้เรียนได้วิเคราะห์เนื้อหาที่ได้รับข้อมูล พร้อมทั้งชี้แจงรายละเอียดทั้งหมดให้แก่แต่ละกลุ่มทราบ และให้ผู้เรียนฝึกซ้อมและนำเสนอผลงาน หรือครูผู้สอนกำหนดหัวข้อหรือสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้มีเวลาคิดวิเคราะห์ เขียนโครงร่างละคร เขียนบทละครขึ้นมา และให้แสดงให้ดูเพื่อปรับให้เหมาะสมตามแผนที่ครูผู้สอนวางไว้ ถึงเวลาการแสดงให้ผู้เรียนแบ่งกันทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เมื่อจบการแสดงเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีการแสดงความคิดเห็น ให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเรียนรู้ร่วมกัน และในท้ายคาบให้ผู้เรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่เรียน หรือ แบ่งการสอนเป็น 5 ชั้น ชั้นแรก ชั้นนำ คือ การชวนให้ผู้เรียนกลับไปสัมผัสกับประสบการณ์การเดิม แล้วเริ่มตั้งคำถามกับผู้เรียน ชั้นที่ 2 กระตุ้น คือ ปล่อยให้ผู้เรียนอยากจะเรียนรู้เพิ่มเติมจากสิ่งที่ตั้งคำถาม ชั้นที่ 3 คือ เรียนรู้ เป็นช่วงที่อยู่ในกระบวนการเรียนรู้ ชั้นที่ 4 คือ ขั้นสรุปชวนผู้เรียนถอดกระบวนการเรียนรู้ของตัวเองออกมา มีการเติมและเสริมประเด็นต่อกัน จนนำไปสู่ขั้นสุดท้าย ชั้นที่ 5 คือ ประยุกต์ใช้ ผู้เรียนจะนำสิ่งที่เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

"... การออกแบบอยู่ที่เนื้อหาเป็นหลัก จุดประสงค์ของเนื้อหาจากนั้นก็ไปดูบริบทของผู้เรียนก่อนแล้วค่อยมาออกแบบ แต่เราไม่ได้มีจุดตายตัวว่าต้องกี่นาที อย่างสมมติเราออกแบบแล้วเนื้อหามันยาก เราก็ต้องหาวิธีว่าเราจะทำยังไงให้เนื้อหามันไปถึงเป้าหมายที่เด็กควรจะต้องการ ..." (ครูผู้สอน 1, สัมภาษณ์เชิงลึก)

"... อย่างวิชาที่สอนอยู่ ครั้งชั่วโมงแรก เกินนำถึงความเดิมก่อน ไม่เกิน 30 นาที ส่วนขั้นตอนก็คือต้องจบภายใน 1 ชม ตัวกิจกรรมอาจจะขยายเวลามากขึ้น และมีให้ผู้เรียนได้พัก 10 นาที แล้วกลับมาทำกิจกรรมต่อ และปิดท้ายด้วยเนื้อหาที่ปิดกิจกรรมนั้นหรือถ้าการทดลองนาน ก็อาจจะแบ่งเป็นการทดลองครั้งที่ 1 และค้นด้วยเนื้อหา การทดลองครั้งที่ 2 และค้นด้วยเนื้อหา แล้วก็สรุป ถ้าคาบไหนมีเกม จะเปิดคาบด้วยการเล่นเกมก่อน แล้วก็มาชวนถอดจากเกมแล้วมาถอดเนื้อหา ..." (ครูผู้สอน 2, สัมภาษณ์เชิงลึก)

ผู้วิจัยพบว่า สิ่งที่ยากที่สุดในการออกแบบการเรียนการสอนของครู ที่นำกระบวนการทางละครมาพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน คือ ขั้นตอนของการเรียนรู้ของผู้เรียน การที่ครูผู้สอน

จะสามารถออกแบบกิจกรรมและเนื้อหาของกิจกรรมให้เหมาะสมกับผู้เรียน ต้องคำนึงถึงการสอดแทรกเนื้อหาความรู้ที่จำเป็นในรายวิชานั้น ๆ เข้าไปด้วย ครูผู้สอนอาจจะต้องมีทักษะพื้นฐานของกระบวนการทางด้านละคร เพื่อให้สามารถเลือกเครื่องมือมาใช้ได้อย่างเหมาะสม เพราะใน 1 คาบเรียน จะมีหลายเงื่อนไข เช่น บริบทของเด็ก ระยะเวลาเรียนของเด็ก จำนวนของเด็กในแต่ละห้องเรียน แต่ละชั้นเรียน รวมไปถึงวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ในคาบเรียนที่ครูผู้สอนจะต้องทำให้ได้ตามเกณฑ์ชี้วัด ด้วยเงื่อนไขทั้งหมดที่กล่าวมา ทำให้ครูผู้สอนต้องค่อนข้างมีประสบการณ์ มีความรู้พื้นฐานด้านกระบวนการทางละคร และมีการวางแผนที่เพียงพอต่อการสอนในเนื้อหา

“... ความยาก คือชั้นเรียนรู้ เพราะว่ามีหลายอย่างผสมในชั้น การประเมินก็อยู่ในชั้นนี้ และมันก็เป็นอุปสรรคในตัวเอง คือ ถ้าจำนวนคลาสใหญ่เกินไปจะเป็นอุปสรรคในการเรียนรู้ ถ้าครูมีคนเดียวก็ต้องไปในทางเลคเชอร์ ทำให้ได้คุณภาพที่ไม่ดีมากนัก ผู้เรียนจะไม่ได้ประสิทธิภาพ อันนี้เลยเป็นการออกแบบภายใต้เงื่อนไข ข้อจำกัดหลายอย่างมาก ๆ ชั้นเรียนรู้ก็เลยสำคัญมาก ๆ ครูต้องทำงานหนักมาก ๆ ในการออกแบบการเรียนการสอน ...” (ครูผู้สอน 1, สัมภาษณ์เชิงลึก)

“... ความยากคือการย่อยหรือแบ่งเนื้อหาอย่างไร ให้ผู้เรียนค่อย ๆ คิดเป็นสเต็ปตามที่ครูวาง แล้วอีกอันหนึ่งที่ยากมาก ๆ และควรต้องมีพื้นฐานคือ ถ้าจะต้องเป็นกิจกรรม ต้องเป็นกิจกรรมแบบไหนที่จะมาทำให้ผู้เรียนคิดได้ในระยะเวลาที่ค่อนข้างจำกัด ...” (ครูผู้สอน 2, สัมภาษณ์เชิงลึก)

1.5 สภาพแวดล้อมและบรรยากาศในการเรียนการสอน

ผู้วิจัยพบว่า การจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศในการเรียนการสอนส่งผลโดยตรงต่อสมาธิในการเรียนและการรับรู้ของผู้เรียน ครูสามารถจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศในการเรียนการสอน ได้ดังต่อไปนี้ 1. การเปลี่ยนสถานที่ในการเรียน เช่น เรียนในสนามหญ้า เรียนในหอศิลป์ เรียนในโรงละคร เรียนในคาเฟ่ 2. การจัดรูปแบบโต๊ะเรียนในห้องเรียน ไม่ใช่เป็นรูปแบบเรียงแถวหน้ากระดาน สามารถจัดเป็นวงกลม หรือจัดเป็นตัวยูเพื่อสะดวกในการแชร์ความคิดเห็นหรือทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกัน 3. จัดอุปกรณ์ประกอบการสอนในห้องเรียนให้เป็นไปตามสถานการณ์สมมติที่ครูผู้สอนสร้างขึ้น เช่น ห้องเรียนผีสิง มีการผูกผ้าที่เสา เอา น้ำแดงมาวางไว้ที่เสาห้องเรียน 4. การแต่งกายของผู้เรียนตามบทบาทที่ได้รับมอบหมาย เช่น นักธุรกิจ ทนาย หมอ แม่มด 5. เสียงเพลงประกอบการสอน มีการเปิดเพลงเพื่อใช้สร้างบรรยากาศในกิจกรรม

“... การจัดโต๊ะนั่งเป็นกลุ่ม หันหน้าเข้าหากัน ทำให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันเพิ่มขึ้น การจัดโต๊ะเป็นตัวยุ ก็จะทำให้ผู้เรียนได้ง่าย หรืออย่างที่เกิดขึ้นแล้วเห็นได้ชัดเลยคือ ถ้าเปลี่ยนสถานที่ ความตั้งใจของเด็กก็จะเปลี่ยนไป ...” (ครูผู้สอน 1, สัมภาษณ์เชิงลึก)

“... สร้างบรรยากาศ โดยเริ่มตั้งแต่การเปิดเพลงนำ ใช้พรอปรอบอบ บางวันก็จะแต่งตัวเป็นแม่มด บางวันก็เซ็ทห้องเป็นผี อย่างมีคาบเรียนบทเรียนเรื่องตำนานและความเชื่อ ก็จัดห้อง เหนือน้ำแดง ขนมห พวงมาลัยไปวางที่เสาของห้อง ตั้งแต่วินาทีที่ผู้เรียนเดินเข้าห้องเรียนมา ผู้เรียนจะเข้ามาอยู่ในสถานการณ์สมมติตั้งแต่วินาทีแรกเลย ...” (ครูผู้สอน 2, สัมภาษณ์เชิงลึก)

1.6 การประเมินผลผู้เรียน

ผู้วิจัยพบว่า ครูผู้สอนมีการประเมินผลผู้เรียน ดังนี้ ประเมินจากการทำใบงานในชั้นเรียนและการบ้าน ประเมินจากการตอบคำถามในชั้นเรียน ประเมินจากการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน แบบประเมิน แบบทดสอบในหัวข้อเนื้อหาการเรียน ประเมินความรู้ความเข้าใจผ่านการปฏิบัติด้วยตนเอง ประเมินจากความคิดสร้างสรรค์ของผลงาน ประเมินผ่านการเล่นเกมกิจกรรมภายในห้อง เพื่อดูว่าผู้เรียนสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้หรือไม่ ประเมินผ่านการสอบถาม/สัมภาษณ์แนวคิดที่ได้เรียน ซึ่งการประเมินทั้งหมดจะประเมินตามรูปแบบเนื้อหาในคาบเรียนว่าควรใช้วิธีการประเมินแบบไหน

“... ประเมินจากการทำกิจกรรมในห้อง ดูใบงานในช่วงท้ายคาบ ดูว่าที่เขียนมาเป็นยังไง หรืออาจจะมีการใช้เกมช่วยประเมิน ดูจากตอนที่เล่นเกมว่ามาประยุกต์ใช้ได้มั้ย คือ ดูการมีส่วนร่วมในห้องด้วย ...” (ครูผู้สอน 1, สัมภาษณ์เชิงลึก)

“... แบ่งเป็นสองอย่างใหญ่ ๆ มีการประเมินระหว่างเรียน คือสร้างแบบทดสอบสั้น ๆ หรือแบบประเมินผลงานขึ้นมา ซึ่งขึ้นอยู่กับเนื้อหาในคาบ หรือถ้าอย่างการละครก็คือการประเมินผลงานโดยนำกระบวนการในการแสดงมาประเมิน เช่น CPR ฤกษ์มัย first aid ฤกษ์มัย เคลื่อนย้ายผู้ป่วยถูกต้องมัย อันนี้ก็คือการประเมินความรู้ ส่วนอื่น ๆ ก็จะมีการประเมินก็จะมีการทำงานเป็นทีมเป็นยังไง การสื่อสารเป็นยังไง ...” (ครูผู้สอน 2, สัมภาษณ์เชิงลึก)

1.7 ปัญหาทางการศึกษาไทย

ผู้วิจัยพบว่า ปัญหาทางการศึกษาไทยที่ควรแก้ไข คือ คุณภาพของบุคลากร คุณภาพของหลักสูตร การจัดการกระบวนการการเรียนรู้ การยึดติดต่อรูปแบบการสอนแบบเดิม และการทำงานกับวัฒนธรรมขององค์กรในเชิงของอำนาจที่ยังเป็นอำนาจของการสั่งการแบบกดทับ

ไม่เปิดพื้นที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบการเรียนการสอนที่เป็นส่วนสำคัญต่อการศึกษา และการพัฒนาคน

“...การเรียนรู้แบบการเรียนรู้แบบเดิม ๆ การฟังบรรยาย เรียนทฤษฎีต้องนั่งแลคเชอร์ มั่นมันไม่จำเป็น คือ ภาพความรู้ทางวิชาการยังยึดติดกับวิธีการที่ใช้ซึ่งจริง ๆ ไม่จำเป็น เป็นเรื่อง mindset ของครูมากกว่า...” (ผู้อำนวยการโรงเรียน 1, สัมภาษณ์เชิงลึก)

“... ถ้าในมุมมองส่วนตัว อันดับแรกคิดว่าเป็นเรื่องบุคลากร ถ้ามีบุคลากรที่ตรงสายงาน การสอนจริง ๆ จะพัฒนาการศึกษาไปได้ดี คือถ้าแผนข้างบนจัดการมาดี ข้างล่างก็จะไปได้ดีด้วย เช่นกัน หมายถึงว่ามันโยงไปถึงตัวผู้เรียนได้ด้วย...” (ผู้อำนวยการโรงเรียน, 2 สัมภาษณ์เชิงลึก)

1.8 การจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดขั้นสูง

ผู้วิจัยพบว่า รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดขั้นสูง คือ จะต้องให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ครูผู้สอนจะต้องสอนผู้เรียนในรูปแบบที่เอาความรู้ มาแชร์ มาต่อยอดความคิดกัน ไม่มองว่าผู้เรียนเป็นภาชนะว่างเปล่าที่ยัดเยียดความรู้ลงไป เมื่อผู้เรียนรู้ว่าเสียงที่แสดงความคิดเห็นมีความหมาย ผู้เรียนจะมั่นใจ และจะทำให้เกิดการพัฒนาทักษะ การคิด ผู้เรียนจะสนใจ และอยากมีส่วนร่วมกับชั้นเรียน ไม่ว่าจะเป็นการหาข้อมูล การตรวจสอบ แหล่งข้อมูล ผู้เรียนจะมีวิจารณญาณมากขึ้น วิเคราะห์ได้มากขึ้น สร้างสรรค์ได้มากขึ้น มีการต่อยอดความคิด แก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้มากขึ้น ทั้งหมดนี้จะเกิดขึ้นได้ก็คือครูผู้สอนต้องมอง ผู้เรียนใหม่ มีความเชื่อใหม่ เปลี่ยนวิธีคิดใหม่กับการจัดการศึกษา จะช่วยให้ทักษะพวกนี้มันถูก หล่อหลอมและพัฒนาขึ้นได้

“... กว่าจะที่เขาจะเดินทางมาเจอกับเราในวันนี้โดยเฉพาะเด็กมัธยม เขาผ่านประสบการณ์ ต่าง ๆ มากมายในชีวิตมาไม่รู้เท่าไร มีเบื้องหลังของตระกูลของญาติ พื้นที่ในชุมชนที่เขาอยู่ หรือ โรงเรียนที่เขาเรียนมา พวกนี้มันคือสิ่งที่ติดตัวเขามาทั้งหมด แม้ว่าเขาไม่ได้เป็นภาชนะที่ว่างเปล่า แต่เขามีบางอย่างที่เขารู้และมีบางอย่างที่เขาอาจจะยังไม่รู้ รวมทั้งตัวของครูเอง ก็มีบางอย่างที่รู้ และบางอย่างที่ไม่รู้ มันก็จะกลายเป็นการมาเจอกันในการเคารพความเป็นมนุษย์ของกันและกัน และรู้ว่าผู้เรียนมีของ ครูก็มีของ งั้นเราก็เอาของมาเจอกัน แลกกัน ครูก็จะเปลี่ยนจากคนที่เอา ความรู้ใส่หัวผู้เรียนไปเป็นคนที่ดึงเอาความรู้จากตัว ผู้เรียนขึ้นมา แล้วก็เติมบางมุมของครูเข้าไป ทำให้ความรู้ที่มีจากกันและกันมันเกิดเป็นความรู้ใหม่ ...” (ผู้อำนวยการโรงเรียน, สัมภาษณ์เชิงลึก)

1.9 การสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพบุคลากร

ผู้วิจัยพบว่า ทางโรงเรียนมีการสนับสนุนบุคลากรโดยเริ่มต้นจากการ on the job training เมื่อเริ่มเข้ามาทำงาน จะให้เพื่อนร่วมงานช่วยกันแชร์ประสบการณ์การสอน และแชร์ถึงทิศทางการสอนของโรงเรียน มีการจัดอบรม workshop ตามความถนัด ความสนใจ มีทุนสำหรับอบรมภายนอกหน่วยงานในเรื่องที่ครูผู้สอนสนใจเพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอนของตนเอง

“... ทุกคนที่เข้ามาเป็นครูแล้ว อยากจะเป็นครูที่เก่งขึ้นทั้งนั้น ครั้งไหนที่เข้าได้เข้าห้องเรียนแล้วผู้เรียนตาเป็นประกาย มีความสุข ครูก็จะมีพลังเต็มเปี่ยม ใจฟู แล้วไม่เม้นท์แบบนี้ถ้ามันได้เกิดขึ้นกับครูทุกคนมันจะทำให้การเรียนรู้อะไรก็จะมีชีวิตชีวา มาก ๆ ทั้งครูทั้งเด็ก แล้วพบว่าครูบางคนอาจจะเก่งวิชาการแต่ไม่เก่งกระบวนการเราก็ต้องช่วยเสริมตรงนี้ให้ มีการอบรมหรือ workshop ที่เกี่ยวข้องให้ครูลองสมัครเข้าไปเรียนรู้ หรืออาจจะเป็นเรื่องของผู้เรียนที่ต้องการการดูแลพิเศษ หรือเรื่องของการทำงานทางด้านวิชาการ การวัดและประเมินผล พวกนี้เป็นหัวข้อที่จะสามารถเสริมศักยภาพครูได้ทั้งหมด ...” (ผู้อำนวยการโรงเรียน, สัมภาษณ์เชิงลึก)

1.10 การประยุกต์ใช้กระบวนการทางละครในการจัดการเรียนการสอน

ผู้วิจัยพบว่า เป็นเรื่องที่ดีที่จะนำกระบวนการทางละครมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน ซึ่งส่วนตัวมองว่ากระบวนการทางด้านละคร ช่วยพัฒนาทักษะให้กับเด็กในทุก ๆ ด้านซึ่งเป็นกระบวนการหนึ่งที่สำคัญในการเรียนรู้ของมนุษย์ เช่น เรื่องการพัฒนาทักษะการคิด พัฒนาทักษะการสื่อสาร การเข้าสังคม ความคิดสร้างสรรค์ การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า

“... ละครสามารถจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนได้หลากหลายมาก ๆ ไม่ใช่แค่มาสอนละคร มันสามารถปรับใช้ได้กับหลากหลายวิชา อีกอันที่คิดว่ามันทรงพลังคือละครมันทำงานกับความรู้สึกของคน การเรียนรู้ที่ดีมันควรจะเชื่อมโยงกับความรู้สึกของคนด้วย พบว่าประสบการณ์การเรียนรู้อะไรที่กระตุ้นให้ผู้เรียนไปรู้สึกกับสิ่งนั้นเนี่ยมันจะฝังในตัวของผู้เรียนนานกว่าการจำ ทฤษฎี หรือใช้วิธีคิดเชิงตรรกะเท่านั้นแต่พอผู้เรียนรู้สึก จะเรียนรู้และจดจำมันได้โดยไม่ต้องพยายามที่จะไปท่องมัน ทำให้เข้าใจเนื้อหา เข้าใจตัวเอง เข้าใจสังคม ...” (ผู้อำนวยการโรงเรียน, สัมภาษณ์เชิงลึก)

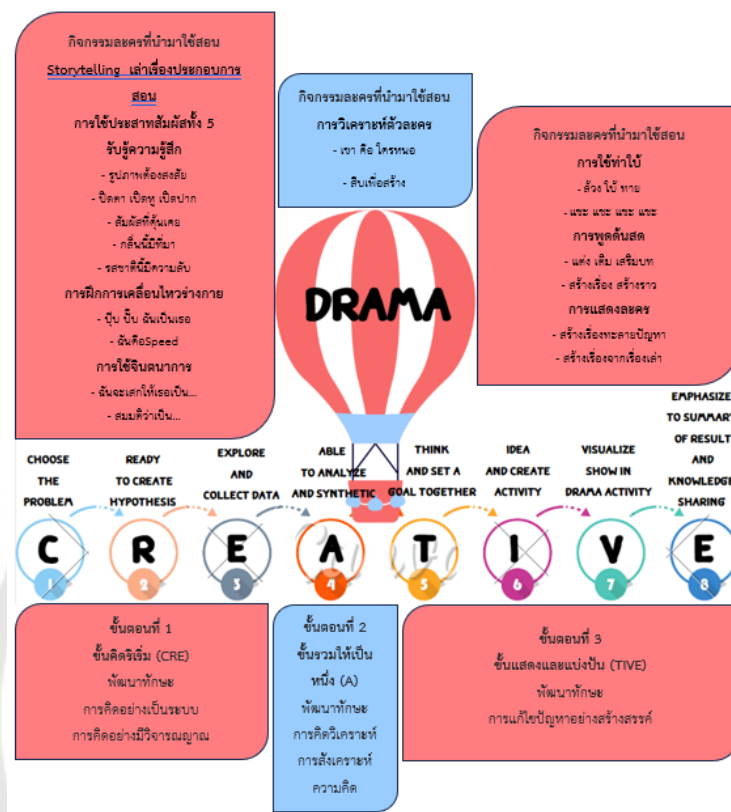
ผู้วิจัยพบว่า ทางโรงเรียนมีครูผู้สอนที่นำกระบวนการทางละครมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน คือ การนำมาปรับใช้ตามเนื้อหาการสอน มีการนำไปประยุกต์ใช้กับรายวิชาต่าง ๆ เพราะกระบวนการละครสามารถสอนผู้เรียนได้ในหลายมิติรวมทั้งในเชิงของวิธีคิด ช่วยเพิ่มความมั่นใจในตัวเองของผู้เรียนมากขึ้น รวมทั้งช่วยขยายมุมมองที่มีต่อสังคมให้กับผู้เรียนด้วย

“...เชื่อว่าละครเป็นเครื่องมือหนึ่งที่สำคัญมากที่ช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ทักษะชีวิตความเข้าใจสังคมและผู้คน สามารถจำลองให้ผู้เรียนอยู่ในสถานการณ์ ในบทบาทที่ผู้เรียนจะต้องขยายมุมมองตัวเอง เพื่อที่จะมองในมุมมองอื่น ละครเป็นเครื่องมือหนึ่งในการเรียนการสอนที่สำคัญและทรงพลังที่ช่วยพัฒนาผู้เรียนได้หลาย ๆ ทักษะที่สำคัญได้พร้อม ๆ กัน ...” (ผู้อำนวยการโรงเรียน, สัมภาษณ์เชิงลึก)

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ผลการพัฒนาโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ 1. โมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 2. ผลการตรวจสอบคุณภาพด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3. โมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่ได้ผ่านการปรับแก้ให้สมบูรณ์ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 โมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ภาพประกอบ 3 โมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ที่มา: ผู้วิจัย

องค์ประกอบของโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้วิจัยพัฒนาโมเดลจากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีละครสร้างสรรค์ แนวคิดการนำละครมาจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียน แนวคิดทฤษฎีทักษะการคิดขั้นสูง แนวคิดรูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง แนวคิดทฤษฎีพัฒนาการรู้คิดของมัธยมศึกษาตอนต้น แนวคิดของครูผู้สอนและผู้เรียนที่ใช้กิจกรรมละครเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง โดยใช้ชื่อรูปแบบว่า “CREATIVE DRAMA Model” มีองค์ประกอบของรูปแบบ 10 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. หลักการ 2. วัตถุประสงค์ 3. องค์ประกอบ

ทักษะการคิดขั้นสูง 4. โครงสร้าง CREATIVE DRAMA Model 5. กระบวนการจัดการเรียนรู้ CREATIVE DRAMA Model 6. ตารางรายละเอียดกระบวนการจัดการเรียนรู้ CREATIVE DRAMA Model 7. การวัดประเมินผล 8. แนวทางการปฏิบัติสำหรับครูในการใช้โมเดลการสอน 9. บทบาทของครูผู้ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน 10. กิจกรรมละครสร้างสรรค์ที่ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. หลักการ

การพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน เป็นสิ่งสำคัญที่ครูต้องส่งเสริมการสอนให้กับผู้เรียน เป็นการเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียนสำหรับอนาคตให้มีความสามารถในการเป็นระบบ คิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ สังเคราะห์ความคิด คิดแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ การสอนเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง ทำให้สภาพแวดล้อมในห้องเรียนเปลี่ยนไป เปลี่ยนจากห้องเรียนที่เน้นการสอนแบบทำแบบฝึกหัด เน้นการท่องจำ มาเป็นห้องเรียนที่สร้างความน่าตื่นเต้น ทำให้ผู้เรียนสนใจการสอน เพิ่มความอยากเรียนรู้ เพิ่มแรงจูงใจที่พร้อมจะพัฒนาสติปัญญาของผู้เรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีการโต้ตอบ ยอมรับความคิดเห็นผู้อื่น เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการใช้เหตุผลที่จะนำไปสู่การตัดสินใจได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ห้องเรียนที่จัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและมีครูที่ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน จะส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยความเข้าใจ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองจนเกิดความเชื่อมั่น มีอิสรภาพทางความคิด มีการตัดสินใจอย่างมีเหตุผลเหมาะสม สร้างสรรค์ นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ให้เกิดประโยชน์กระบวนการละครสร้างสรรค์เป็นรูปแบบการสอนที่สามารถพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงให้กับผู้เรียนได้เป็นอย่างดี กระบวนการละครสร้างสรรค์ เน้นพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ปลอดภัยเป็นมิตรต่อผู้เรียน สร้างความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนให้เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของผู้เรียน นำผู้เรียนไปสู่การเรียนรู้เนื้อหาการสอน ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงเนื้อหาที่ได้เรียนรู้กับประสบการณ์ชีวิต เพื่อนำไปสู่ความเข้าใจอันถ่องแท้เกี่ยวกับสิ่งที่ได้เรียนรู้ กระบวนการละครสร้างสรรค์ เน้นการเรียนรู้เป็นลำดับขั้นตอนจากง่ายไปยากโดยเริ่มต้นจากการแสดงออกด้วยท่าทาง การเคลื่อนไหว การใช้ทำใบ้ การใช้ภาษาพูด การแสดงเป็นตัวละคร แสดงละคร โดยการจัดการเรียนการสอนจะใช้วรรณกรรมสำหรับการทำกิจกรรม มีการวิเคราะห์ตัวละครเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจในสถานะที่ตัวละครต้องเผชิญ ภายใต้บรรยากาศที่ปลอดภัย ส่งเสริมอิสรภาพในการคิด การแสดงออกของผู้เรียน

2. วัตถุประสงค์

เพื่อให้ครูผู้สอนสามารถนำ CREATIVE DRAMA Model ไปบูรณาการเข้ากับรายวิชาที่สอน

3. องค์ประกอบทักษะการคิดขั้นสูง

องค์ประกอบของทักษะการคิดขั้นสูงสามารถแบ่งออกเป็น 5 ทักษะ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 ทักษะการคิดอย่างเป็นระบบ

เป็นการทำงานโดยใช้การคิดอย่างเป็นขั้นเป็นตอน เชื่อมโยงองค์ประกอบที่สัมพันธ์กันจากย่อยไปหาใหญ่ คิดอย่างเป็นเหตุเป็นผล สามารถจัดระเบียบให้กับการกระทำ ตัดสินใจได้อย่างเป็นระบบ เน้นการแก้ปัญหาอย่างชาญฉลาด เพื่อให้สามารถมองเห็นภาพรวมของสถานการณ์ ปัญหาที่เกิดขึ้น เข้าใจรายละเอียดต่าง ๆ ที่เป็นองค์ประกอบของเหตุการณ์ ปัญหาต่าง ๆ ว่าสัมพันธ์กันอย่างไร และต้องทำอะไร แก้ไขตรงไหน เพื่อให้ผ่านพ้นปัญหาไปได้ หรือทำให้ผลลัพธ์ของการทำงานออกมาถูกต้อง แม่นยำ มีประสิทธิภาพ และผลลัพธ์ที่ดีที่สุด

3.2 ทักษะการคิดวิเคราะห์

เป็นการทำงานโดยใช้การคิดอย่างจำแนกแยกแยะ เพื่อค้นหาองค์ประกอบ ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบ สามารถแยกแยะสาเหตุของปัญหา บอกความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างองค์ประกอบใหญ่และองค์ประกอบย่อยของเหตุการณ์ได้อย่างเป็นระบบ สามารถเชื่อมโยงบุคคล เวลา สถานที่ เหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องได้ถูกต้อง โดยเริ่มจากการศึกษาข้อมูล ตั้งวัตถุประสงค์ในการวิเคราะห์ข้อมูล กำหนดเกณฑ์ในการจำแนกแยกแยะข้อมูล แยกแยะข้อมูล ตามเกณฑ์ที่กำหนดเพื่อให้เห็นองค์ประกอบของสิ่งที่วิเคราะห์ หาความสัมพันธ์ ข้อมูลระหว่างองค์ประกอบ นำเสนอผลการวิเคราะห์ นำผลการวิเคราะห์มาสรุปตอบคำถามตามวัตถุประสงค์

3.3 ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

เป็นการทำงานโดยใช้การคิดอย่างรอบคอบ สมเหตุสมผล ผ่านการพิจารณา ปัจจัยรอบด้านอย่างกว้างไกล ลึกซึ้ง ผ่านการพิจารณากลับกรองไตร่ตรอง ทั้งทางด้านคุณและโทษ และคุณค่าที่แท้จริงของสิ่งนั้น โดยเริ่มจากระบุประเด็นปัญหาหรือประเด็นในการคิด ประมวลข้อมูลที่ได้จากการคิดกว้าง คิดลึกซึ้ง คิดอย่างละเอียด วิเคราะห์ข้อมูล พิจารณาข้อมูลโดยใช้หลักเหตุผล และระบุทางเลือกที่หลากหลาย ลงความเห็น ตัดสินใจ โดยประเมินทางเลือกจากการใช้เหตุผล

3.4 ทักษะการสังเคราะห์ความคิด

เป็นการทำงานโดยใช้การคิดอย่างจัดระบบข้อมูล ให้มีความชัดเจนในประเด็นและเป็นระเบียบมากขึ้นมีข้อมูลที่จำเป็นครบถ้วน ช่วยให้หาทางออกของปัญหาโดยไม่ต้องเริ่มจากศูนย์ สามารถนำข้อมูลมาใช้ประโยชน์ นำมาผสมผสานกันเป็นทางออกในการแก้ปัญหา ช่วยให้เกิดความเข้าใจข้อมูลเรื่องต่าง ๆ สรุปความรู้ที่กระจัดกระจาย นำความรู้ที่ผ่าน

การวิเคราะห์มาผสมผสานสร้างสิ่งใหม่ที่มีลักษณะต่างจากเดิม โดยเริ่มจากกำหนดวัตถุประสงค์ของสิ่งใหม่ที่ต้องการสร้าง ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เลือกข้อมูลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ นำข้อมูลมาทำกรอบแนวคิดสำหรับสร้างสิ่งใหม่ตามวัตถุประสงค์โดยอาศัยแนวคิดที่กำหนดร่วมกับข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.5 ทักษะการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์

เป็นการทำงานโดยใช้การคิดอย่างเป็นขั้นตอน เข้าใจปัญหา มองเห็นสาเหตุของปัญหา ผลที่เกิดขึ้นจากปัญหา คิดหาวิธีการแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์ เพื่อให้ปัญหาหมดไป โดยเริ่มจากทำความเข้าใจปัญหาว่าคืออะไร ข้อมูลใดเกี่ยวข้องกับปัญหา มีเงื่อนไขหรือต้องการข้อมูลใดเพิ่มเติม วางแผนออกแบบแก้ปัญหา ดำเนินการตามแผนมีการตรวจสอบแต่ละขั้นตอนที่ปฏิบัติ สรุปและตรวจสอบการแก้ปัญหา

4. โครงสร้างCREATIVE DRAMA Model

ภาพประกอบ 4 รูปภาพแสดงโครงสร้างCREATIVE DRAMA Model

ที่มา: ผู้วิจัย

โครงสร้างCREATIVE DRAMA Model เป็นการนำกระบวนการละครสร้างสรรค์ มาสร้างรูปแบบการเรียนการสอนที่บูรณาการกับเนื้อหาการเรียนการสอนในรายวิชา เพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงให้กับผู้เรียน นอกจากนี้ผู้เรียนจะได้พัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงในรายวิชา ยังสามารถเข้าใจเนื้อหาการเรียนการสอนได้อย่างเข้าใจ โดยเริ่มต้นจากการค้นหาปัญหา นำไปสู่การเข้าใจปัญหา และนำไปสู่การแก้ไขปัญหา ผ่านทักษะการคิดขั้นสูง โดยการค้นคว้าหาคำตอบ วางแผนอย่างละเอียด แบ่งปันความคิดเห็นร่วมกัน สร้างสรรค์ผลงาน สรุปผลแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยลงมือปฏิบัติผ่านกิจกรรมละครทุกขั้นตอน ครูผู้สอนนำกระบวนการละครมาใช้สอนผู้เรียนทุกขั้นตอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดขั้นสูงได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยคำว่า CREATIVE แยกย่อยออกมาได้ดังนี้

4.1 (C : Choose the problem) เลือกปัญหา

เป็นขั้นตอนที่ครูผู้สอนให้ผู้เรียนทุกคนในกลุ่มช่วยกันมองหาปัญหา เข้าใจปัญหา ค้นหาสาเหตุของปัญหา โดยครูผู้สอนนำประเด็นเนื้อหาจากบทเรียนที่ผู้เรียนกำลังจะเรียนรู้มาเชื่อมโยงกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน เพื่อนำมาเป็นประเด็นในการตั้งปัญหาและนำไปสู่การเรียนรู้ของผู้เรียน โดยผ่านการเล่าเรื่องและการสร้างบรรยากาศในห้องเรียน เพื่อเข้ามาช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ สังเกต ตั้งข้อสงสัย เกิดการตั้งคำถาม เพื่ออยากรหาคำตอบ และนำไปสู่การที่ผู้เรียนสามารถเลือกปัญหาที่สนใจและสำคัญที่สุดมาเพียงปัญหาเดียว

4.2 (R : Ready to create hypothesis) พร้อมที่จะสร้างสมมติฐาน

เป็นขั้นตอนที่ครูผู้สอนให้ผู้เรียนทุกคนในกลุ่มช่วยกันคาดคะเนคำตอบของปัญหาที่เลือก ให้ผู้เรียนใช้เหตุผลในการคิดวิเคราะห์ปัญหาและคาดคะเนคำตอบ ผู้เรียนต้องพยายามใช้ความรู้ ความเข้าใจ มาคิดแก้ปัญหา คาดคะเนคำตอบ โดยเริ่มจากการค้นหาปัญหา สาเหตุมาจากอะไร วิธีการแก้ปัญหาจะแก้ไขอย่างไร และนำไปสู่การที่ผู้เรียนสามารถสร้างสมมติฐานเพื่อให้ได้คำตอบของปัญหาที่เลือกได้อย่างชัดเจน

4.3 (E : Explore and collect data) สำรวจและรวบรวมข้อมูล

เป็นขั้นตอนที่ครูผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนในกลุ่มช่วยกันสำรวจและรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูล นำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อสรุปความรู้และสร้างสรรค์การแสดงร่วมกัน โดยผู้เรียนต้องทำความเข้าใจกับปัญหาที่เลือก วางแผนแบ่งงานกันค้นหาข้อมูล และดำเนินการศึกษาค้นคว้าข้อมูลนอกห้องเรียน เช่น ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต หนังสือเรียน การสังเกต การสัมภาษณ์ผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่นำเชื่อถืออย่างเพียงพอในการที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล โดยข้อมูลที่ได้นั้นจะต้องระบุสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาว่ามีอะไรบ้าง วิธีการ

แก้ปัญหา อะไรบ้าง และนำข้อมูลมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันภายในกลุ่ม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น

4.4 (A : Able to analyze and synthetic) สามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์ได้

เป็นขั้นตอนที่ครูผู้สอนให้ผู้เรียนทุกคนในกลุ่มนำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจและรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ เพื่อสรุปข้อมูล ระบุข้อมูลสำคัญ บอกความแตกต่างของข้อมูล เชื่อมโยงข้อมูล ตัดสินใจได้ว่าข้อมูลสมเหตุสมผลหรือไม่ ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล หลังจากที่ผู้เรียนวิเคราะห์ข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ครูผู้สอนให้ผู้เรียนนำข้อมูลที่วิเคราะห์มาสังเคราะห์ข้อมูล โดยผู้เรียนต้องจัดระบบข้อมูลให้มีความครบถ้วน ชัดเจนในประเด็นและเป็นระเบียบมากขึ้น เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจข้อมูลได้อย่างครบถ้วนในประเด็นต่าง ๆ ช่วยหาทางออกของปัญหา และช่วยนำข้อมูลที่มีอยู่มาทำให้เกิดประโยชน์

4.5 (T : Think and set a goal together) คิดและตั้งเป้าหมายร่วมกัน

เป็นขั้นตอนที่ครูผู้สอนให้ผู้เรียนทุกคนในกลุ่ม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลผ่านการอภิปรายในห้องเรียน เป็นการฝึกการเล่าเรื่องของผู้เรียนจากภาพของตนเอง โดยข้อมูลที่จะใช้ในการเล่าเรื่องจะต้องมีปัญหาที่ผู้เรียนสนใจ ระบุที่มา สาเหตุของปัญหาได้อย่างละเอียด อธิบายวิธีการแก้ไขปัญหาได้อย่างชัดเจนและมีความหลากหลาย เพื่อเป็นการให้ครูผู้สอนได้ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน เพื่อตรวจสอบความรู้ความเข้าใจของผู้เรียน ครูต้องกำหนดเรื่องราวสถานการณ์จากข้อมูลที่ได้รับจากผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกทดลองการแก้ไขปัญหา ฝึกการพัฒนาข้อมูลที่มีนำมาสร้างเรื่องราวร่วมกัน ตั้งเป้าหมายร่วมกัน เพื่อให้เกิดประเด็นในการสร้างสรรค์เรื่องราว แต่ถ้าหากครูผู้สอนยังไม่ได้รับข้อมูลที่ชัดเจน สามารถตั้งคำถามเพื่อเป็นการกระตุ้นเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนจากผู้เรียน

4.6 (I : Idea and create activity) คิดและสร้างสรรค์กิจกรรม

เป็นขั้นตอนที่ครูผู้สอนให้ผู้เรียนทุกคนในกลุ่ม ช่วยกันระดมความคิด ต่อยอดความคิดจากสถานการณ์หรือเรื่องราวที่ได้ผ่านการ Improvisation โดยผู้เรียนนำข้อมูลที่มีทั้งหมดมาสร้างสรรค์เรื่องราวเป็นรูปแบบละครสั้น 1 เรื่อง โดยให้ผู้เรียนนำข้อมูล แนวคิด เป้าหมายที่วางแผนไว้ร่วมกัน และประเด็นในการสร้างสรรค์เรื่องราว มาสร้างสรรค์ละครสั้นโดยเริ่มจากช่วยกันระดมความคิดสร้างสรรค์บทละครเพื่อนำมาใช้ในการแสดง โดยบทละครต้องมีการวางโครงเรื่องที่ดี คือ ต้องจัดลำดับเหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างสมเหตุสมผลตั้งแต่ต้นจนจบ กำหนดเส้นทางของตัวละครให้ชัดเจน เพื่อให้ทำให้ผู้ชมเข้าใจให้ได้ว่า ใคร ทำอะไร มีความสัมพันธ์กันอย่างไร มีจุดมุ่งหมายอะไร เกิดอะไรขึ้น เกิดขึ้นที่ไหน ทำไมเกิดขึ้นที่นี่ เกิดขึ้นเมื่อไหร่ เกิดขึ้นอย่างไร มีอุปสรรคอะไร และทำอย่างไรถึงสามารถแก้ไขปัญหาได้ และทำไมถึงสร้างเรื่องราวนี้อยากสื่อสาร

อะไรกับผู้ชม เมื่อสร้างสรรคืบทละครเสร็จ เข้าสู่ขั้นตอนการวิเคราะห์ตัวละครเพื่อนำมาสร้างสรรคืตัวละคร โดยการสร้างสรรคืตัวละครต้องสร้างลักษณะนิสัยตัวละครในทุกตัวละครให้เด่นชัด ต้องมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน ตัวละครต้องมีชีวิตจิตใจ รู้ความต้องการของตัวเอง เมื่อสร้างสรรคืตัวละครเสร็จ เข้าสู่ขั้นตอนการฝึกการแสดงละครสั้น ผู้เรียนทุกคนในกลุ่มต้องร่วมแสดงทุกคน แต่ละคนมีหน้าที่ทำความเข้าใจ วิเคราะห์ตัวละครและบทที่ตัวเองได้รับ เพื่อนำมาใช้ในการฝึกซ้อมการแสดงร่วมกัน

4.7 (V : Visualize show in Drama activity) เห็นภาพการแสดงในกิจกรรมละคร

เป็นขั้นตอนที่ครูผู้สอนให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานละครสั้น ที่ได้ผ่านการร่วมกันสร้างสรรคืมาแสดงหน้าชั้นเรียน ฝึกการสื่อสารประเด็นที่สร้างสรรคืไปยังผู้ชมผ่านเรื่องราว ฝึกทดลองเป็นผู้อื่นเพื่อให้เข้าใจผู้อื่น ฝึกแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า โดยครูผู้สอนมีหน้าที่สร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้ผู้เรียนรู้สึกปลอดภัย เป็นกันเอง เพื่อให้ผู้แสดง ผู้ชมมีสมาธิกับการแสดง ครูผู้สอนต้องตั้งกฎกติกาในระหว่างการชมการแสดงให้ชัดเจน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้จากการชมการแสดงและรักษาซึ่งมารยาทต่อการรับชมการแสดง

4.8 (E : Emphasize to summary of result and knowledge sharing) ให้ความสำคัญกับการสรุปผลและแบ่งปันความรู้

เป็นขั้นตอนที่ครูผู้สอนให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในทุกประเด็นที่เกิดขึ้นในละครสั้น สร้างความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาการเรียนร่วมกันผ่านการรับชมละครสั้นของแต่ละกลุ่ม ฝึกการวิจารณ์และรับฟังการวิจารณ์อย่างมีเหตุผล ครูผู้สอนมีหน้าที่กระตุ้นให้ผู้เรียนกล้าแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ฝึกให้ผู้เรียนรู้จักคิดและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เมื่อผู้เรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันเสร็จเรียบร้อย ครูผู้สอนมีหน้าที่สรุปความรู้และประเด็นของแต่ละกลุ่มที่สื่อสารผ่านละครสั้น ให้ผู้เรียนทุกคนในห้องเข้าใจเนื้อหาผ่านการเรียนการสอนร่วมกันได้อย่างเข้าใจ

5. กระบวนการจัดการเรียนรู้ CREATIVE DRAMA Model

กระบวนการจัดการเรียนรู้ CREATIVE DRAMA Model ประกอบด้วยขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 3 ขั้นตอน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นคิดริเริ่ม (CRE) เป็นขั้นตอนที่ครูผู้สอนจุดประกายให้กับผู้เรียนได้เริ่มต้นพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง รับผิดชอบต่อเป็นนักคิดริเริ่ม โดยในขั้นนี้ครูผู้สอนต้องส่งเสริมและจัดกิจกรรมให้กับผู้เรียนได้ฝึกทักษะการคิดขั้นสูง ซึ่งประกอบไปด้วย 3 ทักษะ คือ 1. ทักษะการคิดอย่างเป็นระบบ 2. ทักษะการคิดวิเคราะห์ 3. ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

โดยครูผู้สอนจะต้องนำโครงสร้าง CRE ของ CREATIVE DRAMA Model มาใช้จัดกิจกรรม และต้องเรียงลำดับขั้นตอนตามโครงสร้าง ดังนี้

1.1 เลือกปัญหา (C) Choose the problem ครูผู้สอนให้ผู้เรียนช่วยกัน ค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหา ทำความเข้าใจปัญหา โดยครูผู้สอนนำประเด็นจากบทเรียนเป็นตัวเริ่มต้นของปัญหาเพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ของผู้เรียน เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ ผิ่กการสังเกต ผิ่กการตั้งข้อสงสัย ผิ่กการตั้งคำถามเพื่อหาคำตอบ และผู้เรียนต้องสามารถเลือก ปัญหาที่สำคัญและน่าสนใจได้

1.2 พร้อมที่จะสร้างสมมติฐาน (R) Ready to create hypothesis ครูผู้สอนให้ผู้เรียนช่วยกันใช้เหตุผลในการคิดวิเคราะห์ปัญหาและคาดคะเนคำตอบ ใช้ความรู้ ความเข้าใจมาคิดแก้ปัญหา โดยเริ่มจากการผิ่กให้ผู้เรียนค้นหาสาเหตุของปัญหาว่าเกิดจากอะไร ผิ่กคิดหาวิธีการแก้ไขปัญหาว่าจะแก้ไขอย่างไร และผู้เรียนต้องสามารถสร้างสมมติฐานได้อย่าง ชัดเจน

1.3 ส้ารวจและรวบรวมข้อมูล (E) Explore and collect data ครูผู้สอน ให้ผู้เรียนช่วยกันส้ารวจและรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ สรุปความรู้ โดย ผู้เรียนมีหน้าที่ต้องทำการวางแผนแบ่งงานในการค้นหาข้อมูลกันอย่างชัดเจน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ นำเชื่อถือและเพียงพอในการเก็บข้อมูล และผู้เรียนนำข้อมูลของตนเองมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกัน และกันภายในกลุ่ม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลาย

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นรวมให้เป็นหนึ่ง (A) เป็นขั้นตอนที่ครูผู้สอนจุดประกาย ให้กับผู้เรียนพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงในขั้นถัดไป รับผิดชอบเป็นนักจัดการข้อมูล โดยในขั้นนี้ ครูผู้สอนต้องส่งเสริมและจัดกิจกรรมให้กับผู้เรียนได้ผิ่กทักษะการคิดขั้นสูง ซึ่งประกอบไปด้วย 2 ทักษะ คือ 1.ทักษะการคิดวิเคราะห์ 2.ทักษะการสังเคราะห์ความคิด โดยครูผู้สอนจะต้องนำ โครงสร้าง A ของ CREATIVE DRAMA Model มาใช้จัดกิจกรรม และต้องเรียงลำดับขั้นตอนตาม โครงสร้าง ดังนี้

2.1 สามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์ได้ (A) Able to analyze and synthetic ครูผู้สอนให้ผู้เรียนนำข้อมูลจากการส้ารวจและรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ เพื่อสรุปข้อมูล ระบุ ข้อมูลสำคัญ บอกความแตกต่าง เชื่อมโยงข้อมูล ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล จัดระบบ ข้อมูลให้มีความครบถ้วนชัดเจน

ขั้นตอนที่ 3 **ขั้นแสดงและแบ่งปัน (TIVE)** เป็นขั้นตอนที่ครูผู้สอนจุดประกายให้กับผู้เรียนพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงขั้นสุดท้าย รับประทานเป็นนักสร้างสรรค์ โดยในขั้นนี้ครูผู้สอนต้องส่งเสริมและจัดกิจกรรมให้กับผู้เรียนได้ฝึกทักษะการคิดขั้นสูง ซึ่งประกอบไปด้วย 1 ทักษะ คือ 1. ทักษะการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ โดยครูผู้สอนจะต้องนำโครงสร้าง TIVE ของ CREATIVE DRAMA Model มาใช้จัดกิจกรรม และต้องเรียงลำดับขั้นตอนตามโครงสร้าง ดังนี้

3.1 **คิดและตั้งเป้าหมายร่วมกัน (T) Think and set a goal together** ครูผู้สอนให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลผ่านการเล่าเรื่องอย่างละเอียด ข้อมูลที่จะใช้ในการเล่าเรื่องจะต้องระบุปัญหา สาเหตุปัญหา วิธีการแก้ไขปัญหา ครูผู้สอนมีหน้าที่ฝึกให้ผู้เรียนกำหนดเรื่องราวจากข้อมูลที่มี ฝึกให้ผู้เรียนทดลองการแก้ไขปัญหา ฝึกให้ผู้เรียนนำข้อมูลมาสร้างเรื่องราว และตั้งเป้าหมายร่วมกัน

3.2 **คิดและสร้างสรรค์กิจกรรม (I) Idea and create activity** ครูผู้สอนให้ผู้เรียนช่วยกันระดมความคิด ต่อยอดความคิดจากเรื่องราวที่ได้ผ่านการ Improvisation ผู้เรียนต้องนำข้อมูลที่มีมาสร้างสรรค์เรื่องราวละครสั้นกลุ่มละ 1 เรื่อง เรื่องละ 5 นาที ครูผู้สอนมีหน้าที่ฝึกให้ผู้เรียนข้อมูลที่มีมาสร้างสรรค์บทละคร ฝึกให้ผู้เรียนวิเคราะห์ตัวละคร ฝึกให้ผู้เรียนสร้างสรรค์ตัวละคร ฝึกซ้อมการแสดงละครสั้น ฝึกการสร้างสรรค์ผลงาน

3.3 **เห็นภาพการแสดงในกิจกรรมละคร (V) Visualize show in Drama activity** ครูผู้สอนให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานละครสั้น ที่ได้ผ่านการร่วมกันสร้างสรรค์มาแสดงหน้าชั้นเรียน ครูผู้สอนมีหน้าที่ฝึกให้ผู้เรียนสื่อสารประเด็นที่สร้างสรรค์ไปยังผู้ชมผ่านเรื่องราว ฝึกให้ผู้เรียนทดลองเป็นผู้อื่น ฝึกการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า

3.4 **ให้ความสำคัญกับการสรุปผลและแบ่งปันความรู้ (E) Emphasize to summary of result and knowledge sharing** ครูผู้สอนให้ผู้เรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในทุกประเด็นที่เกิดขึ้นในละคร สร้างความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาการเรียนร่วมกันผ่านการรับชมละคร ฝึกให้ผู้เรียนวิจารณ์และรับฟังการวิจารณ์อย่างมีเหตุผล กระตุ้นให้ผู้เรียนกล้าแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ฝึกให้ผู้เรียนรู้จักคิดและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และสุดท้ายครูผู้สอนมีหน้าที่สรุปความรู้ทั้งหมดให้กับผู้เรียนให้เกิดความเข้าใจร่วมกัน

6. กระบวนการจัดการเรียนรู้ CREATIVE DRAMA Model เพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน มีกระบวนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

ตาราง 6 รายละเอียดกระบวนการจัดการเรียนรู้ CREATIVE DRAMA Model เพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน มีกระบวนการจัดการเรียนรู้

กระบวนการจัดการเรียนรู้	การใช้โครงสร้าง CREATIVE DRAMA Model	พัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน	กิจกรรมละครที่นำมาใช้สอน
ขั้นตอนที่ 1 ขั้นคิดริเริ่ม (CRE)	- (C) เลือกรูปปัญหา Choose the problem - (R) พร้อมที่จะสร้างสมมติฐาน Ready to create hypothesis - (E) สำรวจและรวบรวมข้อมูล Explore and collect data	1. ทักษะการคิดอย่างเป็นระบบ 2. ทักษะการคิดวิเคราะห์ 3. ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	- Storytelling การเล่าเรื่องประกอบการสอน - การใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 รับรู้ความรู้สึก - การฝึกการเคลื่อนไหวร่างกาย - การใช้จินตนาการ
ขั้นตอนที่ 2 ขั้นรวมให้เป็นหนึ่ง (A)	- (A) สามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์ได้ Able to analyze and synthetic	1. ทักษะการคิดวิเคราะห์ 2. ทักษะการสังเคราะห์ความคิด	- การวิเคราะห์ตัวละคร
ขั้นตอนที่ 3 ขั้นแสดงและแบ่งปัน (TIVE)	- (T) คิดและตั้งเป้าหมายร่วมกัน Think and set a goal together - (I) คิดและสร้างสรรค์กิจกรรม Idea and create activity	1. ทักษะการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์	- การใช้ทำใบ้ - การพูดต้นสด - การแสดงละคร

ตาราง 6 (ต่อ)

กระบวนการจัดการ เรียนรู้	การใช้โครงสร้าง CREATIVE DRAMA Model	พัฒนาทักษะ การคิดขั้นสูงของ ผู้เรียน	กิจกรรมละคร ที่นำมาใช้สอน
	- (V) เห็นภาพการ แสดงในกิจกรรมละคร Visualize show in Drama activity - (E) ให้ความสำคัญ กับการสรุปผลและ แบ่งปันความรู้ Emphasize to summary of result and knowledge sharing		

ที่มา: ผู้วิจัย

7. การวัดประเมินผล

ครูผู้สอนต้องให้ความสำคัญในการออกแบบการวัดประเมินผล เพราะเป็นขั้นตอนที่สะท้อนความสามารถทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน การออกแบบการวัดประเมินผลมีขั้นตอนที่สำคัญ โดยต้องเริ่มจากการกำหนดจุดมุ่งหมายของการประเมิน กำหนดทักษะการคิดขั้นสูงที่ต้องการประเมิน และกำหนดวิธีการ เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน โดยระดับสมรรถนะการคิดขั้นสูงที่ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นต้องทำได้ คือ

ผู้เรียนสามารถตั้งคำถาม ระบุปัญหา สถานการณ์ที่ยากซับซ้อน จากการสังเกตสิ่งต่าง ๆ หรือสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน สามารถระบุสาเหตุของปัญหา แยกปัญหาเป็นปัญหาย่อย ๆ สามารถวางแผนและดำเนินการสำรวจตรวจสอบโดยใช้เครื่องมือหรือเทคโนโลยี สามารถเลือกวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อสร้างข้อสรุปที่แม่นยำและน่าเชื่อถือ เปรียบเทียบแหล่งข้อมูลและข้อเท็จจริงได้ สามารถสรุปข้อมูลได้อย่างถูกต้อง เปรียบเทียบและประเมินข้อสรุปที่แตกต่างหรือตรงกันข้ามกับข้อสรุปของตน โดยใช้เหตุผลและหลักฐานที่หลากหลายและสามารถปรับปรุงข้อสรุปของตนตามข้อมูลและ หลักฐานใหม่ สามารถสร้างแบบจำลองเพื่อแสดงโครงสร้างของปัญหาหรือสถานการณ์ได้ พัฒนาชิ้นงาน วิธีการหรือนวัตกรรม โดยใช้ความคิดที่แปลกใหม่ไม่ซ้ำใคร หรือพัฒนาต่อยอดจากของเดิมให้เหมาะสมต่อการใช้งานจริง

ตาราง 7 ตัวอย่างแบบประเมินทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน

ตัวอย่างแบบประเมินทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน

ชื่อ-นามสกุลระดับชั้น.....

วิชา.....เรื่องที่สอน.....

หัวข้อการประเมิน	ระดับการประเมิน				
	5	4	3	2	1
1. ผู้เรียนสามารถตั้งคำถาม ระบุปัญหา สถานการณ์ที่ยาก ซับซ้อน					
2. ผู้เรียนสามารถระบุสาเหตุของปัญหา					
3. ผู้เรียนสามารถแยกปัญหาเป็นปัญหาย่อย ๆ					
4. ผู้เรียนสามารถวางแผนและดำเนินการค้นหา ข้อมูลโดยใช้ เครื่องมือหรือเทคโนโลยี					
5. ผู้เรียนสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล และสร้างข้อสรุปที่น่าเชื่อถือ					
6. ผู้เรียนสามารถตรวจสอบข้อมูลจริง เท็จได้					
7. ผู้เรียนสามารถสรุปข้อมูลได้อย่างถูกต้องโดยใช้เหตุผลและ หลักฐานที่หลากหลาย					
8. ผู้เรียนสามารถปรับปรุงข้อสรุปของตัวเองตามข้อมูลและ หลักฐานใหม่					
9. ผู้เรียนสามารถสร้างสรรค์งานเพื่อแสดงโครงสร้างของปัญหา					
10. ผู้เรียนสามารถสร้างสรรค์งานเพื่อแก้ไขปัญหาอย่าง สร้างสรรค์ โดยใช้ความคิดที่แปลกใหม่ไม่ซ้ำใคร					

ที่มา: ผู้วิจัย

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....
.....

ผู้ประเมิน

8. แนวทางการปฏิบัติสำหรับครูในการใช้โมเดลการสอน

การใช้โมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ครูควรทราบแนวทางการสอนเพื่อที่ครูจะได้นำแนวทางไปเลือกใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียน มีแนวทางการปฏิบัติดังนี้

1. ครูควรจัดห้องเรียนให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันในระหว่างการทำกิจกรรม โดยการจัดห้องเรียนควรให้ผู้เรียนนั่งหันหน้าเข้าหากัน จัดที่นั่งเป็นตัว U สี่เหลี่ยม หรือวงกลม เพื่อให้ผู้เรียนสามารถระดมความคิด แลกเปลี่ยนการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน และควรมีบอร์ดอยู่ใกล้ ๆ เพื่อบันทึกข้อมูลที่ผู้เรียนได้ระดมความคิด

2. ครูควรใช้เวลาผู้เรียนได้คิด และครูต้องรู้ก่อนว่าทักษะการคิดขั้นสูงประกอบไปด้วยทักษะอะไรบ้าง เพื่อที่จะได้ชี้แนะผู้เรียนให้เกิดทักษะการคิดขั้นสูง แต่ละขั้นตอนของการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงต้องใช้เวลาในทุก ๆ ขั้นตอน ครูจึงไม่ควรเร่งรัด ควรปล่อยให้ผู้เรียนมีอิสระในการคิด จัดการข้อมูล เพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้เวลาในการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ครูควรใช้ภาษาที่มีความชัดเจน กระชับ สามารถสื่อสารให้ผู้เรียนเข้าใจได้อย่างชัดเจน ใช้คำถามที่ส่งผลให้ผู้เรียนได้เกิดทักษะการคิดขั้นสูงโดยใช้คำถามปลายเปิด เช่น มีความคิดเห็นอย่างไร? ถ้าสมมติ? ทำไม่ถึง? เพราะอะไร? จะเห็นได้ว่าทุกคำถามจะเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการคิดเพื่อหาคำตอบโดยการแสดงเหตุผลจากตัวผู้เรียนเอง

4. ครูควรฝึกให้ผู้เรียนเป็นนักช่างสังเกต และนักฟังที่ดี เพราะการสังเกตและการฟังเป็นสิ่งสำคัญของทักษะการคิดขั้นสูง การที่ผู้เรียนรู้จักสังเกตสิ่งรอบ ๆ ตัวก็สามารถสร้างหรือหาความรู้ได้จากสิ่งที่อยู่ใกล้ตัว และการฟังเรื่องราวหรือข้อมูลจากผู้อื่น ก็ทำให้ผู้เรียนเปิดกว้างทางความคิด มีมุมมองที่ต่างออกไป ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

5. ครูควรเป็นแบบอย่างหรือต้นแบบที่ดีให้กับผู้เรียน เพราะผู้เรียนจะทำตามแบบอย่างที่เราเห็น ครูต้องเป็นนักคิดให้ผู้เรียนเห็นอยู่เสมอ โดยครูสามารถแสดงพฤติกรรมได้ดังนี้

1. เมื่อผู้เรียนถามคำถาม ครูควรหยุดคิดก่อนตอบ เพื่อให้ผู้เรียนได้เห็นว่าการที่ตนจะตอบคำถามทุกคำถามผู้ตอบควรใช้เวลาหยุดคิด เพื่อให้ได้คำตอบที่ตรงประเด็นและชัดเจน
2. เมื่อครูแสดงความคิดเห็นกับผู้เรียน ครูควรอธิบายด้วยเหตุผลทุกครั้ง
3. เมื่อครูนำเสนอข้อมูล หรือนำเสนอความรู้ ครูต้องอ้างแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือ

6. ครูควรช่วยให้ผู้เรียนเริ่มต้นพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง โดยครูต้องเริ่มจากการช่วยผู้เรียนให้เริ่มจากการคิด เช่น การถามคำถามนำ ช่วยผู้เรียนค้นหาทักษะการคิดที่ต้องใช้

ในการเรียนรู้ ใช้คำถามนำที่ยากขึ้นให้ผู้เรียนใช้การคิดในระดับที่สูงขึ้น ตอบสนองสิ่งที่ผู้เรียนทำ ซึ่งให้เห็นความไม่ชัดเจน ให้ผู้เรียนช่วยกันค้นหาส่งเสริมความพยายามของผู้เรียน ซึ่งเน้นในสิ่งที่จำเป็น มีส่วนร่วมในการคิดของผู้เรียน สนับสนุนให้ผู้เรียนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับขั้นตอนการทำงานของผู้เรียน ให้ความสำคัญกับความจริงที่พิสูจน์ได้

7. ครูควรจัดเนื้อหาการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงผู้เรียน ครูต้องอาศัยเนื้อหาที่กำหนดในบทเรียนมาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง เนื้อหาเป็นเป้าหมายที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ในเนื้อหาได้ต้องอาศัยกระบวนการคิด

8. ครูควรศึกษาโมเดลการสอนนี้ให้เข้าใจอย่างชัดเจนก่อนที่จะดำเนินการใช้

9. บทบาทของครูผู้ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน

ครูมีบทบาทสำคัญในการกำหนดการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้และเกิดการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงจากสิ่งที่เรียน ครูจึงต้องมีการส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะการคิดขั้นสูงให้ผู้เรียนที่หลากหลาย โดย

1. ครูต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้คิด ผูกทักษะการคิดหลาย ๆ ทักษะให้กับผู้เรียน เริ่มจากการใช้คำถามเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน ใช้คำถามเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิดและเกิดความเข้าใจ โดยคำถามนั้นต้องก่อให้เกิดการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การสังเคราะห์ความคิด การคิดแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์

2. ครูต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสงสัยหรือความขัดแย้ง จะทำให้ผู้เรียนเกิดการอยากคิด ครูควรหาสถานการณ์ที่ทำให้ผู้เรียนต้องเผชิญกับปัญหาเพื่อคิดหาคำตอบและนำมาแก้ไขสถานการณ์ และสถานการณ์ที่ผู้เรียนได้เจอควรเป็นสถานการณ์ที่มีความขัดแย้ง ความไม่ชัดเจน ความไม่แน่นอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการอยากรู้เพื่อจะหาคำตอบ

3. ครูต้องมีความรู้ที่ดีในเนื้อหาที่สอน มีความรู้พื้นฐานเรื่องทักษะการคิดขั้นสูงเรื่องทักษะด้านละคร ครูต้องเห็นคุณค่า และให้ความสำคัญกับผู้เรียนว่าเรื่องที่สอนจะมีประโยชน์กับผู้เรียนอย่างไร

4. ครูต้องสร้างความพร้อมของสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงให้กับผู้เรียน นอกจากครูจะให้ความสำคัญด้านเนื้อหาการสอนแล้ว ครูควรคำนึงถึงการจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก การจัดสภาพห้องเรียนที่เหมาะสมจะเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง การสร้างบรรยากาศในห้องเรียนควรมีความเป็น

อิสระอบอุ่น ปลอดภัย ถ้าผู้เรียนรู้สึกปลอดภัย จะทำให้ผู้เรียนอยากคิดและมีความกล้าที่จะคิดมากขึ้น

5. ครูต้องเป็นคนที่ใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ต้องเป็นคนชอบคิด และมีอารมณ์ขัน ต้องชอบศึกษา ชอบสะสมวิธีคิด วิธีแก้ปัญหา ต้องสามารถถ่ายทอดความรู้ให้เข้าใจ ต้องกระตุ้นความคิดของผู้เรียนได้ดี ต้องสามารถสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนอยากคิด ต้องสนใจเรียนรู้ตลอดเวลา ต้องมีวิจารณญาณที่ดี ต้องมีความคิดสร้างสรรค์ ต้องรักการสอน สนุกและมีความสุขกับการสอน

6. ครูต้องเน้นกระบวนการทางความคิดของผู้เรียนมากกว่าผลงาน

7. ครูต้องมีวิธีการสอนที่ทำท่ายที่ส่งเสริมให้เด็กตื่นเต้นที่จะเรียนรู้ตลอดเวลา ใช้วิธีที่ผู้เรียนสามารถเรียนผ่านการรับรู้หรือประสาทสัมผัสที่หลากหลาย

8. ครูต้องมีความรู้และทักษะด้านการสอน ผู้สอนควรมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องความมุ่งหมายและหลักการเกี่ยวกับการศึกษา ทฤษฎีพัฒนาการของผู้เรียน ทฤษฎีการเรียนรู้ เทคนิคการสอน เทคนิคการสื่อสาร

10. กิจกรรมละครสร้างสรรค์ที่ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน

10.1 Storytelling เล่าเรื่องประกอบการสอน

เล่าเรื่องประกอบการสอนควรเล่าด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ใช้น้ำเสียง ท่าทาง ประกอบให้เกิดความน่าสนใจ โดยเริ่มเล่าจากการเกริ่นนำเพื่อบอกว่าเรื่องที่กำลังจะเล่าเกี่ยวกับอะไร เกิดขึ้นที่ไหน สถานการณ์เป็นอย่างไร ตัวละครมีใครบ้าง รูปร่างหน้าตา ลักษณะนิสัยเป็นอย่างไร เรื่องราวเป็นอย่างไร เหตุการณ์ที่ตัวละครต้องพบเจอมีอะไรบ้าง และในเรื่องมีปัญหาหรือปมขัดแย้งอะไรที่ทำให้เกิดเรื่องราว เพื่อเป็นการกระตุ้นอารมณ์ร่วมให้กับผู้เรียน เปิดประเด็นให้กับผู้เรียนแสวงหาคำตอบในการฟังเรื่องราว ผู้สอนสามารถใช้อุปกรณ์มาประกอบการเล่าเรื่องได้ เช่น ภาพที่เกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่อง หรือสิ่งของที่สัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง

วิธีการสร้างเรื่องราวประกอบการสอน

1. ครูต้องกำหนดจุดประสงค์ก่อนว่าในการการเล่าเรื่องครั้งนี้ ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในเรื่องอะไร และเนื้อหาในการเรียนรู้มีเรื่องอะไรบ้าง

2. เมื่อครูกำหนดจุดประสงค์ เนื้อหาที่ผู้เรียนต้องเรียนรู้ได้แล้ว ให้นำข้อมูลมาสร้างสรรค์เรื่องราว

3. ครูกำหนดตัวละครว่าในเรื่องควรมีตัวละครใดบ้าง ชื่ออะไร ลักษณะรูปร่าง นิสัยเป็นอย่างไรเพื่อให้ผู้เรียนเห็นภาพผ่านการเล่าเรื่องได้อย่างชัดเจน และตัวละครไม่ควรเยอะเกินไป เช่น ชีซ่าเป็นลูกโลมาสีชมพู ตัวอ้วนกลมน่ารัก นิสัยขี้เล่น ชุกชุน

4. ครูกำหนดฉากหรือสถานที่ที่เกิดขึ้นในเรื่องราวว่าเกิดขึ้นที่ไหน เช่น เกิดขึ้นที่ป่าแห่งหนึ่ง สวนน้ำแห่งหนึ่ง ท้องทะเลแห่งหนึ่ง

5. เมื่อกำหนดทุกอย่างเสร็จหมดแล้ว เริ่มเข้าสู่ขั้นตอนการเก็มนำเรื่องราว เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจถึงตัวละคร และสถานที่ที่เกิดขึ้น ครูควรสร้างจุดปัญหาให้ตัวละครต้องแก้ไข โดยการนำข้อมูลที่ครูได้เตรียมไว้มาประกอบสร้างเรื่องราว เพื่อสร้างสถานการณ์ให้กับผู้เรียนเข้าใจปัญหา หรือการให้ข้อมูลกับผู้เรียน เช่น ณ ท้องทะเลแห่งหนึ่ง มีลูกโลมาสีชมพูตัวอ้วนกลมน่ารักชื่อซีซ่า กำลังว่ายน้ำเล่นอยู่ ด้วยความที่ซีซ่ามีนิสัยขี้เล่น ซุกซน จึงทำให้วันนี้ซีซ่าว่ายน้ำออกไปเล่นไกลกว่าปกติ แต่ในระหว่างที่กำลังว่ายน้ำอยู่นั้น ซีซ่าก็สัมผัสได้ว่าน้ำมีสีที่ต่างไปจากเดิมและมีคราบมัน ๆ อะไรก็ไม่รู้อยู่ในน้ำแถมมีกลิ่นเหม็น จึงทำให้ซีซ่าอยากรู้สาเหตุว่าทำไมทะเลที่เคยสดใสถึงมีสิ่งเหล่านี้ได้ และสิ่งเหล่านี้คืออะไร

6. ครูไม่ต้องเขียนเรื่องราวตอนจบ แค่เขียนปัญหาที่ตัวละครต้องพบเจอ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเข้าใจถึงสิ่งที่เกิดขึ้น และกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากหาสาเหตุของปัญหาว่าเกิดอะไรขึ้น

7. ครูนำเรื่องราวประกอบการสอนที่สร้างเสร็จแล้วนำไปใช้เล่าเรื่องราวในห้องเรียน

10.2 การใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 รับรู้ความรู้สึก

การใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 คือการฝึกให้ผู้เรียนได้มองเห็น ได้ยิน สัมผัสดมกลิ่น และลิ้มรส

การฝึกการมองเห็น ต้องฝึกประสาทตาผู้เรียนให้เห็นสิ่งต่าง ๆ รอบตัวได้อย่างละเอียด ฝึกให้ผู้เรียนเป็นคนช่างสังเกต และในระหว่างที่ผู้เรียนกำลังฝึกการมองเห็น ผู้เรียนควรจดจำสิ่งที่มองเห็นเพื่อเป็นการจดจำข้อมูลที่ได้รับจากประสาทสัมผัสทางตา

ตัวอย่างกิจกรรม

1. กิจกรรมรูปภาพต้องสงสัย

ครูนำรูปภาพมาให้ผู้เรียนฝึกการมองเห็นอย่างละเอียด โดยการสร้างโจทย์ให้ผู้เรียนฝึกการสังเกตภาพและให้จดจำรายละเอียดของภาพที่เห็นทั้งหมดให้ได้ว่าเห็นอะไรบ้าง และนำมาพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในห้องเรียน

2. กิจกรรมของไม่มีที่มา

ครูนำสิ่งของมาให้ผู้เรียนฝึกการมองเห็นอย่างละเอียด โดยการสร้างโจทย์ให้ผู้เรียนฝึกการสังเกตสิ่งของ จดจำรายละเอียดของสิ่งของ โดยห้ามสัมผัสสิ่งของ จดจำ

รายละเอียดของสิ่งของที่เห็นทั้งหมดให้ได้ว่าเห็นอะไรบ้าง และนำมาพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในห้องเรียน

3. กิจกรรมสถานที่รวมเรื่องราว

ครูพานักเรียนเปลี่ยนสภาพแวดล้อมในห้องเรียน พาไปสถานที่ต่าง ๆ ในโรงเรียนหรือนอกโรงเรียนฝึกการมองเห็นอย่างละเอียด โดยการสร้างโจทย์ให้ผู้เรียนฝึกการสังเกตสถานที่ จดจำรายละเอียดของสถานที่ จดจำรายละเอียดของทุกอย่างที่เห็นในสถานที่ว่าเห็นอะไรบ้าง และนำมาพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในห้องเรียน

4. กิจกรรมจำฉันให้ดีขึ้น

ครูให้นักเรียนสังเกตห้องเรียนให้ละเอียด 3 นาที จากนั้นให้ผู้เรียนออกไปนอกห้องเรียน แล้ววาดภาพสิ่งที่ตัวเห็นให้ได้มากที่สุด และนำมาพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในห้องเรียน

การฝึกการได้ยิน ต้องฝึกประสาทหูผู้เรียนให้รับรู้เรื่องเสียงต่าง ๆ รอบตัวได้อย่างละเอียดผ่านหู ฝึกให้ผู้เรียนเป็นผู้ฟัง และในระหว่างที่ผู้เรียนกำลังฝึกการได้ยิน ผู้เรียนควรจดจำสิ่งที่ได้ยินเพื่อเป็นการจดจำข้อมูลที่ได้รับจากประสาทสัมผัสทางหู

ตัวอย่างกิจกรรม

1. กิจกรรมปิดตา เปิดหู เปิดปาก

ปิดตาฟังเสียงธรรมชาติ ครูให้ผู้เรียนหลับตา และให้ตั้งใจฟังเสียงที่อยู่รอบ ๆ ตัวว่ามีเสียงอะไรเกิดขึ้นบ้าง โดยการให้จำเสียงที่ได้ยินว่าเป็นเสียงอย่างไร เบาหรือดังแค่ไหน และให้ผู้เรียนนำเสียงที่ได้ยินมาเลียนเสียงออกมาในห้องเรียน

2. กิจกรรมทายลิ้นคืออะไร

ปิดตาฟังเสียงของสิ่งต่าง ๆ ที่ครูสร้างเสียงขึ้น ครูให้ผู้เรียนหลับตา และให้ตั้งใจฟังว่าคือเสียงอะไร โดยการให้จำเสียงที่ได้ยินว่าเป็นเสียงอย่างไร เบาหรือดังแค่ไหน และให้ผู้เรียนนำเสียงที่ได้ยินมาเลียนเสียงออกมา และอธิบายว่าเสียงที่ได้ยินคืออะไรในห้องเรียน

3. กิจกรรมเรื่องเล่าเจ้าปัญหา

ฟังเรื่องราว ครูเล่าเรื่องราวให้ผู้เรียนฟัง เมื่อเล่าจบครูให้ผู้เรียนตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องเล่า เช่น เรื่องที่เล่าเป็นอย่างไร มีตัวละครอะไรบ้าง ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร

4. กิจกรรมอะไรอยู่ในนั้น

ครูนำสิ่งของที่ทำให้เกิดเสียง ใส่ไว้ในกล่อง หรือไม่ให้ผู้เรียนเห็นของสิ่งนั้น และครูขยับของสิ่งนั้นจนทำให้เกิดเสียงและให้ผู้เรียนตอบว่าสิ่งที่ได้ยินคืออะไร

การฝึกการสัมผัส ต้องฝึกส่วนต่าง ๆ ของร่างกายไปสัมผัสกับวัตถุหรือสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวที่ครูได้เตรียมไว้อย่างละเอียดผ่านร่างกาย ฝึกให้ผู้เรียนได้ลองสัมผัส และในระหว่างที่ผู้เรียนกำลังฝึกการสัมผัส ผู้เรียนควรจดจำสิ่งที่ได้สัมผัสเพื่อเป็นการจดจำข้อมูลที่ได้รับจากประสาทสัมผัสทางร่างกาย

ตัวอย่างกิจกรรม

1. กิจกรรมแตะ เปิด โลก

ฝึกการสัมผัสสิ่งของรอบตัว ให้ผู้เรียนเดินสำรวจรอบห้องเรียนและสัมผัสของทุกสิ่งที่อยู่รอบตัวหรือสิ่งที่ตัวเองเห็นว่ามีลักษณะเป็นอย่างไร โดยให้ผู้เรียนจดจำรายละเอียดสิ่งของที่ตัวเองสัมผัสและนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในห้องเรียน

2. กิจกรรมลูบ ๆ คลำ ๆ

ฝึกการสัมผัสสิ่งของที่ครูเตรียมให้ โดยให้ผู้เรียนสัมผัสสิ่งของที่ครูเตรียมให้ว่าลักษณะเป็นอย่างไร โดยให้ผู้เรียนจดจำรายละเอียดสิ่งของที่ตัวเองสัมผัสและนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในห้องเรียน

3. กิจกรรมสัมผัสที่คุ้นเคย

ฝึกการสัมผัสสิ่งของรอบตัว หรือสิ่งของที่ครูเตรียมให้ว่าเป็นอย่างไร โดยการปิดตาและให้สัมผัสสิ่งของรอบตัว หรือสิ่งของที่ครูเตรียม ให้ผู้เรียนจดจำรายละเอียดสิ่งของที่ตัวเองสัมผัสและนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในห้องเรียน (ของที่ให้ผู้เรียนสัมผัสต้องไม่อันตราย)

การฝึกการดมกลิ่น ต้องฝึกประสาทการรับกลิ่นผู้เรียนให้รับรู้เรื่องกลิ่นต่าง ๆ รอบตัวได้อย่างละเอียดผ่านจมูก ฝึกให้ผู้เรียนเป็นผู้ดมกลิ่น และในระหว่างที่ผู้เรียนกำลังฝึกการดมกลิ่น ผู้เรียนควรจดจำสิ่งที่ได้กลิ่นเพื่อเป็นการจดจำข้อมูลที่ได้รับจากประสาทสัมผัสทางจมูก

ตัวอย่างกิจกรรม

1. กิจกรรมกลิ่นนี้ฉันคุ้นเคย

ครูนำของที่มีกลิ่นชัดเจนมาให้ผู้เรียนฝึกการดมกลิ่น โดยการที่ครูให้ผู้เรียนปิดตา และนำของที่มีกลิ่นชัดเจนมาให้ผู้เรียนดมกลิ่น โดยห้ามสัมผัส ให้จดจำรายละเอียดของกลิ่นที่ตัวเองได้ดมเป็นกลิ่นยังไร กลิ่นอะไร และนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในห้องเรียน (ของที่ให้ผู้เรียนดมกลิ่นต้องไม่อันตราย)

2. กิจกรรมกลิ้งนี้มีที่มา

ครูให้นักเรียนนำของที่มีกลิ่นชัดเจนมาในห้องเรียน และห้ามให้เพื่อนคนอื่นรู้ว่านำอะไรมา เพื่อให้ผู้เรียนฝึกการดมกลิ่น โดยการที่ครูให้ผู้เรียนปิดตา และนำของที่นักเรียนนำมาให้ผู้เรียนคนอื่น ๆ ในห้องดมกลิ่น โดยห้ามสัมผัส ให้จดจำรายละเอียดของกลิ่นที่ตัวเองได้ดมเป็นกลิ่นยังง่ กลิ่นอะไร และนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในห้องเรียน และสอบถามผู้เรียนทุกคนถึงสิ่งของที่นำมา (ของที่ให้ผู้เรียนดมกลิ่นต้องไม่อันตราย)

การฝึกการลิ้มรส ต้องฝึกประสาทการลิ้มรสผู้เรียนให้รับรู้เรื่องรสชาติต่าง ๆ ครูได้เตรียมไว้อย่างละเอียดผ่านลิ้น ฝึกให้ผู้เรียนเป็นผู้ชิม และในระหว่างที่ผู้เรียนกำลังฝึกการลิ้มรส ผู้เรียนควรจดจำสิ่งที่ได้ลิ้มรสเพื่อเป็นการจดจำข้อมูลที่ได้รับจากประสาทสัมผัสทางลิ้น

ตัวอย่างกิจกรรม

1. กิจกรรมลิ้มรสขั้นที่

ครูนำของกินที่มีรสชาติเดียวใน 1 อย่าง แต่นำมาหลายรสชาติ มาให้ผู้เรียนฝึกการลิ้มรส โดยการที่ครูให้ผู้เรียนปิดตา ปิดจมูก และนำของกินมาให้ผู้เรียนชิม โดยห้ามสัมผัส ให้จดจำรายละเอียดของรสชาติที่ตัวเองได้ชิมว่ารสชาติเป็นยังง่ ลักษณะยังง่ และคืออะไร และนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในห้องเรียน (ควรถามผู้เรียนก่อนว่ามีใครแพ้อาหารอะไร)

2. กิจกรรมรส หลาก หลาย

ครูนำของกินที่มีรสชาติหลากหลายใน 1 อย่าง มาให้ผู้เรียนฝึกการลิ้มรส โดยการที่ครูให้ผู้เรียนปิดตา ปิดจมูก และนำของกินมาให้ผู้เรียนชิม โดยห้ามสัมผัส ให้จดจำรายละเอียดของรสชาติที่ตัวเองได้ชิมว่ามีกี่รสชาติ รสชาติเป็นยังง่ ลักษณะยังง่ และคืออะไร และนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในห้องเรียน (ควรถามผู้เรียนก่อนว่ามีใครแพ้อาหารอะไร)

3. กิจกรรมรสชาตินี้มีความลับ

ครูให้นักเรียนนำของกินที่มีรสชาติเดียวใน 1 อย่างมาในห้องเรียน และห้ามให้เพื่อนคนอื่นรู้ว่านำอะไรมา เพื่อให้ผู้เรียนฝึกการลิ้มรสโดยการที่ครูให้ผู้เรียนปิดตา ปิดจมูก และนำของที่นักเรียนนำมาให้ผู้เรียนคนอื่น ๆ กินมาให้ผู้เรียนชิม โดยห้ามสัมผัส ให้จดจำรายละเอียดของรสชาติที่ตัวเองได้ชิมว่ามีกี่รสชาติ รสชาติเป็นยังง่ ลักษณะยังง่ และคืออะไร และนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในห้องเรียน และสอบถามผู้เรียนทุกคนถึงสิ่งของที่นำมา (ควรถามผู้เรียนก่อนว่ามีใครแพ้อาหารอะไร)

10.3 การฝึกการเคลื่อนไหวร่างกาย

การฝึกการเคลื่อนไหวเป็นการเตรียมความพร้อมร่างกายทุกส่วน เพื่อให้ร่างกายมีความคล่องตัว และช่วยให้ผู้เรียนใช้ร่างกายได้อย่างคล่องแคล่ว ให้ผู้เรียนรู้จักร่างกายของตนเอง และลักษณะการเคลื่อนไหวทุกส่วนของร่างกายของตนเอง ให้ผู้เรียนรู้จักส่วนต่าง ๆ ของร่างกายว่าส่วนไหนทำอะไรได้บ้าง

ตัวอย่างกิจกรรม

1. กิจกรรมปั๊บบ๊อบ ฉับเป็นเธอ

ครูฝึกให้ผู้เรียนเคลื่อนไหวร่างกายจากสิ่งของที่เห็น โดยการให้ผู้เรียนเลือกสิ่งของที่ตัวเองเห็นมา 1 อย่างและใช้ร่างกายเคลื่อนไหวออกมาเป็นภาพนิ่ง และใช้ร่างกายเคลื่อนไหวทำท่าของสิ่งนั้นว่าเวลาเคลื่อนไหวเป็นอย่างไร และให้เพื่อนในห้องทายว่าคืออะไร

2. กิจกรรมพลิ้วไหวดังธรรมชาติ

ครูฝึกให้ผู้เรียนเคลื่อนไหวร่างกายตามสถานการณ์ธรรมชาติ โดยครูเลือกสถานการณ์ธรรมชาติ เช่น พ้าแลบ พ้าร้อง พ้าผ่า ลมพัด ทะเล และให้ผู้เรียนใช้ร่างกายเคลื่อนไหวตามสถานการณ์ธรรมชาติที่ครูบอกอย่างสร้างสรรค์

3. กิจกรรมเปล็ด เพลินตามจังหวะ

ครูฝึกให้ผู้เรียนเคลื่อนไหวตามจังหวะของเสียง โดยครูเลือกเสียง เช่น เสียงเพลง เสียงเคาะจังหวะเสียงธรรมชาติ มาเปิดให้ผู้เรียนฟังและให้ผู้เรียนใช้ร่างกายเคลื่อนไหวตามเสียงเพลงอย่างสร้างสรรค์

4. กิจกรรมฉับคือSpeed

ครูฝึกให้ผู้เรียนเคลื่อนไหวตามเลเวล โดยครูเลือกกำหนดเลเวล เช่น เร็ว เร็วมาก ช้า ช้ามาก ปกติมาเป็นตัวกำหนดให้ผู้เรียนใช้ร่างกายเคลื่อนไหวตามเลเวลที่ครูกำหนด

5. กิจกรรมAnimal Space

ครูฝึกให้ผู้เรียนเคลื่อนไหวตามร่างกายเป็นสัตว์ โดยครูเลือกกำหนดสัตว์ เช่น เต่า เสือ ยีราฟ แมว มาเป็นตัวกำหนดให้ผู้เรียนใช้ร่างกายเคลื่อนไหวตามสัตว์ที่ครูกำหนดอย่างสร้างสรรค์

10.4 การใช้ท่าใบ้

การใช้ท่าใบ้เป็นการสื่อสารที่ไม่ใช้คำพูด เป็นการใช้อวัยวะในการเคลื่อนไหวเพื่อนำมาสื่อสารแสดงออกผ่านท่าทาง การกระทำ อารมณ์ เพื่อให้ผู้อื่นมองเห็นภาพและเกิดความเข้าใจจากการสื่อสารผ่านร่างกาย

ตัวอย่างกิจกรรม

1. กิจกรรมล้วง ไม้ ทาย

ใบ้คำตามคำบอก ครูกำหนดคำที่เกี่ยวกับเนื้อหาการสอน โดยเขียนใส่ในกระดาษและให้ผู้เรียนจับ เมื่อผู้เรียนได้คำไหนต้องสื่อสารออกมาผ่านทางท่าทาง ห้ามมีเสียงให้เพื่อนในห้องทายให้ได้ว่าต้องการสื่อสารอะไรและสิ่งที่จับได้คืออะไร

2. กิจกรรมแะะ แะะ แะะ แะะ

ใบ้ 4 ท่า ครูกำหนดอาชีพ โดยเขียนใส่ในกระดาษและให้ผู้เรียนจับ เมื่อผู้เรียนได้อาชีพไหนต้องสื่อสารออกมาผ่านทางท่าทางได้แค่เพียง 4 ท่า ห้ามมีเสียง ให้เพื่อนในห้องทายให้ได้ว่าเป็นอาชีพอะไร

3. กิจกรรมที่นี้ ที่ไหน ที่นี้ ที่ไหน

ใบ้ตามสถานการณ์ ครูกำหนดสถานการณ์ หรือสถานที่ให้ผู้เรียนจัดกลุ่มช่วยกันคิดสร้างสรรค์สื่อสารออกมาผ่านทางท่าทางร่วมกัน ห้ามมีเสียง ให้เพื่อนในห้องทายให้ได้ว่าเป็นสถานการณ์อะไร หรือสถานที่คือที่ไหน

10.5 การใช้จินตนาการ

การใช้จินตนาการเป็นการให้ผู้เรียนฝึกการคิดภาพตามในสิ่งที่ได้ฟัง ฝึกสมมติ โดยการสร้างภาพจำลองในความคิดของตนเอง ฝึกความเชื่อในสิ่งที่ตนเองสมมติ ฝึกสมมติสถานการณ์ ฝึกสมมติตัวเองเข้าไปอยู่ในสถานการณ์ ใช้จินตนาการในการสมมติตัวละคร สถานที่ สถานการณ์ขึ้นมา ตามความคิด ความสนใจ โดยไม่มีกรอบจำกัดทางความคิด อยากรู้อะไรก็ได้ ที่อยากรู้อะไรก็ได้

ตัวอย่างกิจกรรม

1. กิจกรรมฉันจะเสกให้เธอเป็น.....

ครูนำอุปกรณ์หรือสิ่งของมา 1 อย่าง ให้ผู้เรียนใช้จินตนาการของผู้เรียนสร้างสรรค์สิ่งของที่ครูเตรียมไว้ให้ ให้เป็นอย่างอื่นให้ได้และทำท่าทางสื่อสารกับของสิ่งนั้นออกมาให้ได้ว่าคืออะไร เช่นครูเตรียมท่อแปบ ผู้เรียนต้องใช้จินตนาการเปลี่ยนแปลงท่อแปบให้เป็นของอย่างอื่นให้ได้และต้องสร้างเรื่องราวให้กับของสิ่งนั้นด้วย

2. กิจกรรมเมื่อ...มีชีวิต

ครูให้ผู้เรียนนำสิ่งของมาคนละ 1 ชิ้น และให้ผู้เรียนเริ่มสัมผัสของที่เตรียมมาว่าสามารถทำอะไรได้บ้าง และให้โจทย์ว่าถ้าของชิ้นนี้มีชีวิตจะมีการเคลื่อนไหวแบบไหน และมีเสียงแบบใด ให้ผู้เรียนลองใช้จินตนาการในการสร้างชีวิตให้กับสิ่งของ

3. กิจกรรมสมมติว่าเป็น...

ครูสร้างสถานการณ์สมมติที่เชื่อมโยงกับเนื้อหาการสอนให้ผู้เรียนเผชิญเพื่อแก้ไขปัญหา เช่น สมมติว่าตอนนี้เราทุกคนเป็นนักบินอวกาศ อยู่ในสถานีอวกาศที่ไร้น้ำหนักมาก เราจะมีวิธีการอย่างไรเพื่อให้เดินสำรวจพื้นที่นี้ได้ปลอดภัย หรือ สมมติว่าตอนนี้เรากำลังสำรวจป่าอยู่ในแอฟริกา ที่มีอากาศร้อนอบอ้าวมาก มีสัตว์เลื้อยคลานและแมลงมากมาย แต่เราไม่รู้เลยว่าสัตว์เลื้อยคลานและแมลงพวกนั้นมีชื่ออะไร ถ้าเราอยากรู้จักสิ่งที่เราพบเห็นสามารถทำอย่างไรได้บ้าง

4. กิจกรรมถ้าหากฉันมีเวทมนตร์

ครูให้โจทย์ผู้เรียนว่า ถ้า..... ให้ผู้เรียนคิดสร้างสรรค์โจทย์เอง หรือ ครูผู้สอนกำหนดโจทย์ให้ก็ได้ เมื่อผู้เรียนได้โจทย์แล้วให้แสดงบทบาทสมมติออกมาตามที่ตัวเองจินตนาการเป็นเรื่องราว เช่น ถ้าฉันเป็นนักบินอวกาศและเจอมนุษย์ต่างดาว ถ้าฉันหลงอยู่ในทะเลทราย ถ้าฉันเป็นราชาใจดีที่ต้องปกป้องเมือง

10.6 การพูดค้นสด

การพูดค้นสดเป็นการที่ผู้เรียนสร้างสรรค์บทขึ้นมาเองโดยไม่ได้มีการเขียนบทละครไว้ล่วงหน้า หรือครูผู้สอนมีการเตรียมสถานการณ์ไว้ล่วงหน้าให้กับผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้ทดลองเป็นตัวละครในสถานการณ์ที่ครูเตรียมไว้ เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกการใช้ความคิดของตนเองในการจัดการสถานการณ์หรือแก้ปัญหาที่ครูได้สร้างสถานการณ์ไว้

ตัวอย่างกิจกรรม

1. กิจกรรมแต่ง เติม เสริมบท

ครูให้ผู้เรียนสร้างบทสนทนาให้กับตัวละครด้วยตัวเอง โดยใช้สถานการณ์ที่ครูกำหนดให้เป็นจุดเริ่มเรื่อง สถานการณ์ที่ครูเป็นผู้กำหนดจะต้องให้รายละเอียดกับผู้เรียน คือ สถานที่ ตัวละคร ปัญหาที่เกิดขึ้นกับตัวละครที่ตัวละครต้องแก้ไข และนำมาแสดงร่วมกันในห้องเรียน เช่น โจทย์คือเมื่อดับกับหัวใจต้องปรึกษากันเพื่อที่จะบอกให้เจ้าของร่างกายตัวเองดูแลสุขภาพ

2. กิจกรรมสร้างเรื่อง สร้างราว

ครูกำหนดสถานการณ์ให้ผู้เรียนแสดง โดยนำสถานการณ์มาจากเนื้อหาการสอน มาเป็นตัวกำหนดสถานการณ์ และแบ่งกลุ่มให้ผู้เรียนใช้เวลา 5 นาที ในการทำความเข้าใจสถานการณ์ที่ครูกำหนด และหาทางแก้ไขโดยนำเสนอผ่านการแสดงในห้องเรียน เช่น ภาษาไทยกับช่องทางประกอบอาชีพ ครูกำหนดสถานการณ์ให้ผู้เรียนรับบทเป็นนักข่าวที่ต้องไปหาข้อมูลเกี่ยวกับการโจรกรรมเพชรในบ้านมหาเศรษฐีผู้ร่ำรวย

10.7 การวิเคราะห์ตัวละคร

การวิเคราะห์ตัวละครผู้เรียนควรฝึกการวิเคราะห์ตัวละครอย่างละเอียด เพื่อให้เกิดการเข้าใจในตัวละคร และเห็นภาพของตัวละครอย่างชัดเจน ผู้เรียนมีหน้าที่ต้องวิเคราะห์ให้ได้ว่าตัวละครนั้นเป็นใคร อยู่ที่ไหนมีความต้องการอะไร ทำไมถึงทำสิ่งนี้ มีอะไรมาเป็นอุปสรรคหรือขัดขวางความต้องการของตัวละคร ตัวละคร ทำอะไรเพื่อให้ได้ความต้องการ และตัวละครต้องการสิ่งนั้นจากใคร เมื่อผู้เรียนขั้นต้นในการวิเคราะห์ตัวละครแล้วสามารถทำเทคนิคการวิเคราะห์ตัวละคร มาวิเคราะห์เนื้อหาการสอน หรือวิเคราะห์ในเรื่องอื่น ๆ ต่อไปได้

ตัวอย่างกิจกรรม

1. กิจกรรมเล่า สู่ กัน ฟัง

ครูเล่าเรื่องให้ผู้เรียนฟัง 1 เรื่อง และให้ผู้เรียนช่วยกันวิเคราะห์เรื่อง ตัวละครในเรื่องว่าเป็นอย่างไรและนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน

2. กิจกรรมหนังสือมีที่มา

ครูให้ผู้เรียนเลือกหนังสือที่ตัวเองชอบมา 1 เรื่อง และนำมาวิเคราะห์เรื่อง ตัวละคร และนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในห้องเรียน

3. กิจกรรมเขา คือ ใครหนอ

ครูให้เลือกบุคคลสำคัญมา 1 คน และให้วิเคราะห์เกี่ยวกับบุคคลที่เลือกและนำมาเสนอแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในห้องเรียน

4. กิจกรรมสืบเพื่อสร้าง

ครูสร้างสถานการณ์ พร้อมปัญหาขึ้นมา 1 สถานการณ์ และให้ผู้เรียนรับบทช่วยกันเป็นนักสืบเพื่อวิเคราะห์หาปัญหาและแก้ไขปัญหาร่วมกัน

10.8 การแสดงละคร

การแสดงละครเป็นการที่ผู้เรียนเริ่มจากช่วยกันสร้างสรรค์บทละครร่วมกันในกลุ่มเพื่อนำมาใช้แสดง เมื่อสร้างสรรค์บทเสร็จ ผู้เรียนทุกคนต้องเลือกบทบาทที่ตัวเองจะใช้แสดงกันภายในกลุ่ม เมื่อทุกคนได้บทบาทแล้ว ให้ผู้เรียนทุกคนทำความเข้าใจกับเรื่องราวและตัวละครของตนเองเพื่อให้เกิดความเข้าใจในบทละครและตัวละครและเมื่อทุกคนเข้าใจแล้วก็มาร่วมฝึกซ้อมการแสดงร่วมกัน ในการฝึกซ้อมสามารถเปลี่ยนแปลงแก้ไขการแสดงเพื่อความเหมาะสมได้ เมื่อฝึกซ้อมจนเป็นที่พอใจแล้ว นำมาแสดงละครหน้าชั้นเรียนเพื่อแบ่งปันเรื่องราวจากละครที่ได้สร้างสรรค์ โดยละครที่ใช้แสดงต้องไม่เกินเรื่องละ 5 นาที

ตัวอย่างกิจกรรม

1. กิจกรรมสร้างเรื่องจากตัวหนังสือ

ครูให้ผู้เรียนนำข้อมูลที่ผู้เรียนมี มาสร้างสรรค์ละครร่วมกันในกลุ่ม อย่างอิสระเพื่อให้ผู้เรียนฝึกการนำเสนอข้อมูลจากเอกสาร ถ่ายทอดออกมาเป็นละครเพื่อสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจ

2. กิจกรรมสร้างเรื่องทะเลาะปัญหา

ครูสร้างสถานการณ์ปัญหาหลากหลายปัญหา ให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่มกัน แล้วช่วยกันเลือกกลุ่มละ 1 ปัญหา เพื่อนำปัญหาไปวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา หาข้อมูลมา แก้ไขปัญหาที่ตัวเองเลือก และนำเสนอผ่านการแสดงเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ปัญหาและทางแก้ไข ปัญหาพร้อมกัน

3. กิจกรรมสร้างเรื่องจากเรื่องเล่า

ครูนำข้อมูลของผู้เรียนมาวิเคราะห์ และสร้างสถานการณ์จากข้อมูลที่ผู้เรียนหามา 1 สถานการณ์เพื่อให้ผู้เรียน ระดมความคิดร่วมกันสร้างสรรค์ผ่านการแสดงเพื่อแก้ไข ปัญหาสถานการณ์ที่ครูกำหนด

2.2 ผลการตรวจสอบคุณภาพด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโมเดล การสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ผลการตรวจสอบคุณภาพด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโมเดลการสอนที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น โดยการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 10 ท่าน ประกอบด้วย กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านละครสร้างสรรค์ จำนวน 3 ท่าน กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านทักษะการคิดขั้นสูง จำนวน 3 ท่าน และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษา พัฒนารูปแบบการสอน จำนวน 4 ท่าน จากการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ (Focus Group Discussion) เพื่อตรวจสอบคุณภาพด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษา พบว่าการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโมเดลการสอน มีดังนี้

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและการแปลความหมายของผลการประเมินคุณภาพด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 คน

หัวข้อการประเมิน	ความเหมาะสมและ ความเป็นไปได้		
	ค่าเฉลี่ย	ค่าs.d.	การ แปลผล
1. หลักการของโมเดล	4.50	0.71	มากที่สุด
2. วัตถุประสงค์ของโมเดล	4.80	0.42	มากที่สุด
3. องค์ประกอบทักษะการคิดขั้นสูง	4.40	0.70	มากที่สุด
4. โครงสร้างCREATIVE DRAMA Model	4.80	0.42	มากที่สุด
5. กระบวนการจัดการเรียนรู้ CREATIVE DRAMA Model	4.70	0.48	มากที่สุด
6. ตารางรายละเอียดกระบวนการจัดการเรียนรู้ CREATIVE DRAMA Model	4.60	0.70	มากที่สุด
7. การวัดประเมินผล	4.00	0.94	มาก
8. แนวทางการปฏิบัติสำหรับครูในการใช้โมเดลการสอน	4.00	0.94	มาก
9. บทบาทของครูผู้ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน	4.40	0.84	มากที่สุด
10. กิจกรรมละครสร้างสรรค์ที่ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูง ของผู้เรียน	4.80	0.42	มากที่สุด
11. โมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์ ที่พัฒนาขึ้นสามารถให้ครูนำไปใช้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด ขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นได้	4.30	0.82	มากที่สุด
12. โดยภาพรวมโมเดลการสอนกระบวนการละคร สร้างสรรค์ ที่พัฒนาขึ้นสามารถให้ครูนำไปใช้ปฏิบัติ ได้จริง	4.50	0.71	มากที่สุด
ผลรวม	4.48	0.68	มากที่สุด

จากตาราง ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโมเดลการสอน โดยผู้ทรงคุณวุฒิในภาพรวมผู้วิจัยพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.48, ค่าs.d. 0.68) โดยพิจารณารายด้าน ดังนี้

1. ด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของหลักการของโมเดล ผู้ทรงคุณวุฒิ มีความเห็นว่าหลักการของโมเดล มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.50, ค่าs.d. 0.71) หลักการของโมเดลมีความน่าสนใจในการพัฒนารูปแบบการสอน ของครู ครูสามารถนำไปสอนผู้เรียนในเนื้อหาที่ซับซ้อนให้มีความเข้าใจเนื้อหาได้มากยิ่งขึ้น

2. ด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของวัตถุประสงค์ของโมเดล ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าวัตถุประสงค์ของโมเดล มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.80, ค่าs.d. 0.42) วัตถุประสงค์ของโมเดลมีความชัดเจน เข้าใจง่าย และครูสามารถนำไปบูรณาการและใช้สอนได้จริง

3. ด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ขององค์ประกอบทักษะการคิดขั้นสูง ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าองค์ประกอบทักษะการคิดขั้นสูง มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.40, ค่าs.d. 0.70) องค์ประกอบทักษะการคิดขั้นสูงเป็นการ เขียนบรรยายที่ใช้การอธิบายละเอียด ใช้ภาษาได้ดี เข้าใจง่าย ให้นิยามองค์ประกอบของทักษะ การคิดขั้นสูงในแต่ละขั้นให้เป็นนิยามเฉพาะสำหรับโมเดลนี้มากยิ่งขึ้น

4. ด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโครงสร้าง CREATIVE DRAMA Model ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าโครงสร้าง CREATIVE DRAMA Model มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.80, ค่าs.d. 0.42) โครงสร้าง CREATIVE DRAMA Model อธิบายได้ละเอียด เป็นลำดับขั้นตอนใช้ภาษาเข้าใจง่าย เพิ่มการระบุให้ชัดเจนว่า ในแต่ละขั้นผู้เรียนสามารถทำอะไรได้บ้าง

5. ด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกระบวนการจัดการเรียนรู้ CREATIVE DRAMA Model ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่ากระบวนการจัดการเรียนรู้ CREATIVE DRAMA Model มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.70, ค่าs.d. 0.48) กระบวนการจัดการเรียนรู้ CREATIVE DRAMA Model มีขั้นตอนที่ชัดเจนดี มีการอธิบายพร้อมยกตัวอย่างในแต่ละขั้นตอน มีการเห็นการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน ว่าในแต่ละขั้นตอนต้องการพัฒนาทักษะการคิดอะไรของผู้เรียน

6. ด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของตารางรายละเอียดกระบวนการจัดการเรียนรู้ CREATIVE DRAMA Model ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าตารางรายละเอียด

กระบวนการจัดการเรียนรู้ CREATIVE DRAMA Model มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.60, ค่าs.d. 0.70) ตารางรายละเอียดกระบวนการจัดการเรียนรู้ CREATIVE DRAMA Model มีความชัดเจนดี เห็นความเชื่อมโยงว่าในแต่ละทักษะจะนำกิจกรรมอะไรมาใช้สอน และในแต่ละขั้นตอนได้ทักษะอะไร อาจมีการเพิ่มเติมตัวอย่างกิจกรรมละครที่นำมาใช้สอนให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

7. ด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการวัดประเมินผล ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าการวัดประเมินผล มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.00, ค่าs.d. 0.94) การวัดประเมินผลมีความชัดเจนดี เห็นถึงแนวทางการประเมินทักษะการคิดขั้นสูงแล้วว่าจะประเมินผู้เรียนในเรื่องอะไรบ้าง แต่อยากให้แบ่งหัวข้อการประเมินในแต่ละทักษะให้ชัดเจน

8. ด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการปฏิบัติสำหรับครูในการใช้โมเดลการสอน ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าแนวทางการปฏิบัติสำหรับครูในการใช้โมเดลการสอน มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.00, ค่าs.d. 0.94) แนวทางการปฏิบัติสำหรับครูในการใช้โมเดลการสอนมีความชัดเจน ภาษาเข้าใจง่าย แต่อยากให้ตัดคำว่าควรในทุกข้อออก เพราะจะเป็นการสร้างความคิดค้นให้กับครูผู้สอน

9. ด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของบทบาทของครูผู้ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าบทบาทของครูผู้ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.40, ค่าs.d. 0.84) บทบาทของครูผู้ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนมีความชัดเจน ภาษาเข้าใจง่าย แต่อยากให้ตัดคำว่าต้องในทุกข้อออก เพราะจะเป็นการสร้างความคิดค้นให้กับครูผู้สอน

10. ด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกิจกรรมละครสร้างสรรค์ที่ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่ากิจกรรมละครสร้างสรรค์ที่ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.80, ค่าs.d. 0.42) กิจกรรมละครสร้างสรรค์ที่ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน กิจกรรมมีความหลากหลาย มีการยกตัวอย่างประกอบที่เข้าใจง่าย

11. ด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโมเดลการสอนกระบวนการสร้างสรรค์ฯ ที่พัฒนาขึ้นสามารถให้ครูนำไปใช้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นได้ ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าโมเดลการสอนกระบวนการสร้างสรรค์ฯ ที่พัฒนาขึ้นสามารถให้ครูนำไปใช้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับ

มัธยมศึกษาตอนต้นได้ มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.30, ค่าs.d. 0.82)

12. ด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของภาพรวมโมเดลการสอน กระบวนการละครสร้างสรรค์ ที่พัฒนาขึ้นสามารถให้ครูนำไปใช้ปฏิบัติได้จริง ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าภาพรวมโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์ ที่พัฒนาขึ้นสามารถให้ครูนำไปใช้ปฏิบัติได้จริง มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.50, ค่าs.d. 0.71)

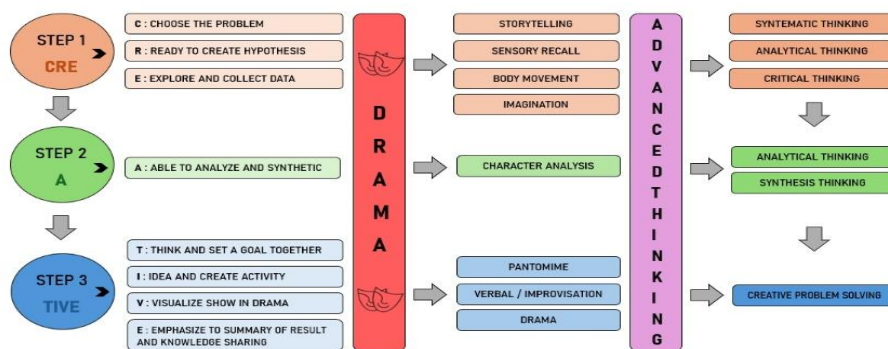
ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ทรงคุณวุฒิสำหรับโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

1. ปรับแก้ให้ตัวอย่างกิจกรรมละครขึ้นมาอยู่ในช่วงต้นของโมเดลเพื่อให้ครูสามารถเข้าใจและใช้เครื่องมือของละครให้ได้ก่อนเข้าสู่การใช้โมเดลการสอน
2. แบบประเมินที่ครูใช้ในการประเมินผู้เรียน ให้ยกตัวอย่างให้ชัดเจนว่าครูสามารถใช้แบบประเมินผู้เรียนแบบไหนได้บ้าง
3. ก่อนที่จะสอนให้ครูรู้จักการใช้โมเดลการสอน ควรให้ความรู้และให้ครูเข้าใจถึงเครื่องมือกิจกรรมละครที่นำไปใช้สอนให้ชัดเจนก่อน
4. ต้องจัดอบรมวิธีการใช้โมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครู เพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ให้กับครูผู้สอนก่อนที่ครูจะนำโมเดลนี้ไปใช้กับผู้เรียน และใช้งานได้อย่างเข้าใจ
5. ควรเสริมทักษะการใช้เครื่องมือกิจกรรมละครในเรื่องของการสร้างเรื่องราว การสร้างบท ให้กับครูผู้สอน เพื่อให้ครูสามารถใช้เครื่องมือได้อย่างมีประสิทธิภาพ
6. ในขั้น CRE ที่เป็นขั้นริเริ่ม ที่ให้ครูผู้สอนเริ่มจากการสร้างเรื่องราว อาจจะทำให้ครูเริ่มในขั้นนี้จากการสร้างแรงจูงใจด้วยสื่ออื่น ๆ นอกจาก storytelling อย่างเดียว เช่น ภาพจากข่าว วิดีโอสั้นจากข่าว เพลง หรือให้ครูทำท่าไม้ เพื่อกระตุ้นความคิดให้กับผู้เรียน สามารถเริ่มจากการใช้กิจกรรมอะไรก็ได้มาเริ่มต้น ในขั้นริเริ่มเพื่อให้ครูสามารถเปิดกว้างทางความคิด แล้วค่อยนำเข้าสู่ขั้นตอนถัดไปในเรื่องการหาข้อมูล
7. การสร้างละครในชั้นเรียนของผู้เรียน เป็นแค่การแสดงผ่านสถานการณ์ scenerio สถานที่ ความขัดแย้ง ไม่จำเป็นต้องให้ผู้เรียนเล่นละครแค่ต้น กลาง จบ
8. ปรับรูปของโมเดลให้อ่านเข้าใจได้ง่ายมากขึ้น ควรทำรูปแยกออกมาให้ชัดเจนในแต่ละขั้นตอน

9. ควรระบุ ข้อจำกัดและการนำไปใช้โมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์ สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นให้ชัดเจน

10. ควรระบุข้อควรระวังในการทำกิจกรรม เช่น พฤติกรรมบ่งชี้หรือพฤติกรรม สุ่มเสี่ยงที่จะเกิดการทะเลาะวิวาท หากมีปัญหากการทะเลาะวิวาทควรทำอย่างไร แก้ปัญหาอย่างไร หรือในเวลาที่ทำกิจกรรมมีการออกนอกเรื่องที่กำลังเรียนจะสามารถทำอย่างไรให้กลับมาเข้า เนื้อหาวิชาเรียนได้

2.3 โมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่ได้ผ่านการปรับแก้ให้สมบูรณ์ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

ภาพประกอบ 5 โมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครู เพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ที่มา: ผู้วิจัย

องค์ประกอบของโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

การพัฒนาโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้วิจัยพัฒนาโมเดลจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีละครสร้างสรรค์ แนวคิดการนำละครมาจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียน แนวคิด ทฤษฎีที่ทักษะการคิดขั้นสูง แนวคิดรูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง แนวคิดทฤษฎี พัฒนาการรู้คิดของมัธยมศึกษาตอนต้น แนวคิดของครูผู้สอนและผู้เรียนที่ใช้กิจกรรมละครเพื่อ พัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง โดยใช้ชื่อรูปแบบว่า “ADAPTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL”

มีองค์ประกอบของรูปแบบ 10 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. หลักการ 2. วัตถุประสงค์ 3. กิจกรรมละคร
สร้างสรรคที่ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน 4. องค์ประกอบทักษะการคิดขั้นสูง
5. โครงสร้าง ADAPTTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL 6. กระบวนการจัดการเรียนรู้ ADAPTTIVE
DRAMA ACTIVITY MODEL 7. ตารางรายละเอียดกระบวนการจัดการเรียนรู้ ADAPTTIVE
DRAMA ACTIVITY MODEL 8. การวัดประเมินผล 9. แนวทางการปฏิบัติสำหรับครูในการใช้
โมเดลการสอน 10. บทบาทของครูผู้ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน

1. หลักการ

ADAPTTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL ชื่อเต็มคือ ADAPTTIVE DRAMA
ACTIVITY IN EDUCATION (AIE) กิจกรรมละครเพื่อการปรับใช้ในการศึกษา เป็นการนำแนวคิด
กระบวนการละครสร้างสรรคให้ครูนำมาปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยนำกิจกรรมละคร
มาใช้พัฒนาผู้เรียนไปสู่การพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง การพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน
เป็นสิ่งสำคัญที่ครูต้องส่งเสริมการสอนให้กับผู้เรียน เป็นการเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียนสำหรับ
อนาคตให้มีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ สังเคราะห์
ความคิด คิดแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ การสอนเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง ทำให้
สภาพแวดล้อมในห้องเรียนเปลี่ยนไป เปลี่ยนจากห้องเรียนที่เน้นการสอนแบบทำแบบฝึกหัด
เน้นการท่องจำ มาเป็นห้องเรียนที่สร้างความน่าตื่นเต้น ทำให้ผู้เรียนสนใจการสอน เพิ่มความอยาก
เรียนรู้ เพิ่มแรงจูงใจที่พร้อมจะพัฒนาสติปัญญาของผู้เรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีการโต้ตอบ
ยอมรับความคิดเห็นผู้อื่น เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการใช้เหตุผลที่จะนำไปสู่การตัดสินใจได้
อย่างถูกต้องและเหมาะสม ห้องเรียนที่จัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและมีครูที่ให้ความสำคัญต่อ
การพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน จะส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยความเข้าใจ ส่งผลให้
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองจนเกิดความเชื่อมั่น มีอิสรภาพทางความคิด
มีการตัดสินใจอย่างมีเหตุผลเหมาะสม สร้างสรรค นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ให้เกิดประโยชน์
กระบวนการละครสร้างสรรคเป็นรูปแบบการสอนที่สามารถพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงให้กับผู้เรียน
ได้เป็นอย่างดี กระบวนการละครสร้างสรรคเน้นพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ สร้างบรรยากาศการ
เรียนรู้ที่ปลอดภัยเป็นมิตรต่อผู้เรียน สร้างความรู้ ความเข้าใจของผู้เรียนให้เหมาะสมกับวัยและ
พัฒนาการของผู้เรียน นำผู้เรียนไปสู่การเรียนรู้เนื้อหาการสอน ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงเนื้อหาที่ได้
เรียนรู้กับประสบการณ์ชีวิต เพื่อนำไปสู่ความเข้าใจอันถ่องแท้เกี่ยวกับสิ่งที่ได้เรียนรู้ กระบวนการ
ละครสร้างสรรคเน้นการเรียนรู้เป็นลำดับขั้นตอนจากง่ายไปยากโดยเริ่มต้นจากการแสดงออกด้วย
ท่าทาง การเคลื่อนไหว การใช้ท่าใบ้ การใช้ภาษาพูด การแสดงเป็นตัวละคร แสดงละคร โดยการ

จัดการเรียนการสอนจะใช้วรรณกรรมสำหรับการทำกิจกรรม มีการวิเคราะห์ตัวละครเพื่อทำให้ผู้เรียนเข้าใจในสถานะที่ตัวละครต้องเผชิญ ภายใต้บรรยากาศที่ปลอดภัย ส่งเสริมอิสรภาพในการคิด การแสดงออกของผู้เรียน

2. วัตถุประสงค์

เพื่อให้ครูผู้สอนสามารถนำโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ไปออกแบบใช้กับการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาที่สอน

3. กิจกรรมละครสร้างสรรค์ที่ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน

3.1 Storytelling เล่าเรื่องประกอบการสอน

เล่าเรื่องประกอบการสอนควรเล่าด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ใช้น้ำเสียง ท่าทาง ประกอบให้เกิดความน่าสนใจ โดยเริ่มเล่าจากการเกริ่นนำเพื่อบอกว่าเรื่องที่กำลังจะเล่าเกี่ยวกับอะไร เกิดขึ้นที่ไหน สถานการณ์เป็นอย่างไร ตัวละครมีใครบ้าง รูปร่างหน้าตา ลักษณะนิสัยเป็นอย่างไร เรื่องราวเป็นอย่างไร เหตุการณ์ที่ตัวละครต้องพบเจอมีอะไรบ้าง และในเรื่องมีปัญหาหรือปมขัดแย้งอะไรที่ทำให้เกิดเรื่องราว เพื่อเป็นการกระตุ้นอารมณ์ร่วมให้กับผู้เรียน เปิดประเด็นให้กับผู้เรียนแสวงหาคำตอบในการฟังเรื่องราว ผู้สอนสามารถใช้อุปกรณ์มาประกอบการเล่าเรื่องได้ เช่น ภาพที่เกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่อง หรือสิ่งของที่สัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง

วิธีการสร้างเรื่องราวประกอบการสอน

1. ครูต้องกำหนดจุดประสงค์ก่อนว่าในการการเล่าเรื่องครั้งนี้ ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในเรื่องอะไร และเนื้อหาในการเรียนรู้มีเรื่องอะไรบ้าง
2. เมื่อครูกำหนดจุดประสงค์ เนื้อหาที่ผู้เรียนต้องเรียนรู้ได้แล้ว ให้นำข้อมูลมาสร้างสรรค์เรื่องราว
3. ครูกำหนดตัวละครว่าในเรื่องควรมีตัวละครใดบ้าง ชื่ออะไร ลักษณะรูปร่าง นิสัยเป็นอย่างไรเพื่อให้ผู้เรียนเห็นภาพผ่านการเล่าเรื่องได้อย่างชัดเจน และตัวละครไม่ควรเยอะเกินไป เช่น ชีซ่าเป็นลูกโลมาสีชมพู ตัวอ้วนกลมน่ารัก นิสัยขี้เล่น ชุกชุน
4. ครูกำหนดฉากหรือสถานที่ที่เกิดขึ้นในเรื่องราวว่าเกิดขึ้นที่ไหน เช่น เกิดขึ้นที่ป่าแห่งหนึ่ง สวนน้ำแห่งหนึ่ง ท้องทะเลแห่งหนึ่ง
5. เมื่อกำหนดทุกอย่างเสร็จหมดแล้ว เริ่มเข้าสู่ขั้นตอนการเกริ่นนำเรื่องราว เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจถึงตัวละคร และสถานที่ที่เกิดขึ้น ครูควรสร้างจุดปัญหาให้ตัวละครต้องแก้ไข โดยการนำข้อมูลที่ครูได้เตรียมไว้มาประกอบสร้างเรื่องราว เพื่อสร้างสถานการณ์ให้กับผู้เรียนเข้าใจปัญหา หรือการให้ข้อมูลกับผู้เรียน เช่น ณ ท้องทะเลแห่งหนึ่ง มีลูกโลมาสีชมพูตัวอ้วน

กลมน่ารักชื่อซีซ่า กำลังว่ายน้ำเล่นอยู่ ด้วยความที่ซีซ่ามีนิสัยขี้เล่น ชุกชอน จึงทำให้วันนี้ซีซ่าว่ายน้ำ ออกไปเล่นไกลกว่าปกติ แต่ในระหว่างที่กำลังว่ายน้ำอยู่นั้น ซีซ่าก็สัมผัสได้ว่าน้ำมีสีที่ต่างไปจาก เดิมและมีคราบมัน ๆ อะไรก็ไม่รู้อยู่ในน้ำแกมมีกลิ่นเหม็น จึงทำให้ซีซ่าอยากรู้สาเหตุว่าทำไมทะเล ที่เคยสดใสถึงมีสิ่งเหล่านี้ได้ และสิ่งเหล่านี้คืออะไร

6. ครูไม่ต้องเขียนเรื่องราวตอนจบ แค่เขียนปัญหาที่ตัวละครต้องพบเจอ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเข้าใจถึงสิ่งที่เกิดขึ้น และกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากหาสาเหตุของปัญหา ว่าเกิดอะไรขึ้น

7. ครูนำเรื่องราวประกอบการสอนที่สร้างเสร็จแล้วนำไปใช้เล่าเรื่องราว ในห้องเรียน

3.2 การใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 รับรู้ความรู้สึก

การใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 คือการฝึกให้ผู้เรียนได้มองเห็น ได้ยิน สัมผัส ตม กลิ่น และลิ้มรส เป็นการให้ผู้เรียนมีประสบการณ์กับสิ่งรอบตัว และฝึกการเรียนรู้ผ่านการใช้ ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ของผู้เรียน

การฝึกการมองเห็น ต้องฝึกประสาทตาผู้เรียนให้เห็นสิ่งต่าง ๆ รอบตัวได้ อย่างละเอียด ฝึกให้ผู้เรียนเป็นคนช่างสังเกต และในระหว่างที่ผู้เรียนกำลังฝึกการมองเห็น ผู้เรียน ควรจดจำสิ่งที่มองเห็นเพื่อเป็นการจดจำข้อมูลที่ได้รับจากประสาทสัมผัสทางตา

ตัวอย่างกิจกรรม

1. กิจกรรมรูปภาพต้องสงสัย

ครูนำรูปภาพมาให้ผู้เรียนฝึกการมองเห็นอย่างละเอียด โดยการสร้าง โจทย์ให้ผู้เรียนฝึกการสังเกตภาพและให้จดจำรายละเอียดของภาพที่เห็นทั้งหมดให้ได้ว่าเห็น อะไรบ้าง และนำมาพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในห้องเรียน

2. กิจกรรมของนี้มีที่มา

ครูนำสิ่งของมาให้ผู้เรียนฝึกการมองเห็นอย่างละเอียด โดยการสร้าง โจทย์ให้ผู้เรียนฝึกการสังเกตสิ่งของ จดจำรายละเอียดของสิ่งของ โดยห้ามสัมผัสสิ่งของ จดจำ รายละเอียดของสิ่งของที่เห็นทั้งหมดให้ได้ว่าเห็นอะไรบ้าง และนำมาพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน ในห้องเรียน

3. กิจกรรมสถานที่รวมเรื่องราว

ครูพานักเรียนเปลี่ยนสภาพแวดล้อมในห้องเรียน พาไปสถานที่ต่าง ๆ ในโรงเรียนหรือนอกโรงเรียนฝึกการมองเห็นอย่างละเอียด โดยการสร้างโจทย์ให้ผู้เรียนฝึกการ

สังเกตสถานที่ จุดจํารายละเอียดของสถานที่ จุดจํารายละเอียดของทุกอย่างที่เห็นในสถานที่ว่า เห็นอะไรบ้าง และนำมาพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในห้องเรียน

4. กิจกรรมจําฉันให้คืนะ

ครูให้นักเรียนสังเกตห้องเรียนให้ละเอียด 3 นาที จากนั้นให้ผู้เรียน ออกไปนอกห้องเรียน แล้ววาดภาพสิ่งที่ตัวเห็นให้ได้มากที่สุด และนำมาพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในห้องเรียน

การฝึกการได้ยิน ต้องฝึกประสาทหูผู้เรียนให้รับรู้เรื่องเสียงต่าง ๆ รอบตัวได้อย่างละเอียดผ่านหู ฝึกให้ผู้เรียนเป็นผู้ฟัง และในระหว่างที่ผู้เรียนกำลังฝึกการได้ยิน ผู้เรียนควรจดจําส่งที่ได้ยินเพื่อเป็นการจดจําส่งข้อมูลที่ได้รับจากประสาทสัมผัสทางหู

ตัวอย่างกิจกรรม

1. กิจกรรมปิดตา เปิดหู เปิดปาก

ปิดตาฟังเสียงธรรมชาติ ครูให้ผู้เรียนหลับตา และให้ตั้งใจฟังเสียงที่อยู่รอบ ๆ ตัวว่ามีเสียงอะไรเกิดขึ้นบ้าง โดยการให้จําส่งที่ได้ยินว่าเป็นเสียงอย่างไร เบาหรือดังแค่ไหน และให้ผู้เรียนนำเสียงที่ได้ยินมาเลียนเสียงออกมาในห้องเรียน

2. กิจกรรมทายสีฉันคืออะไร

ปิดตาฟังเสียงของสิ่งต่าง ๆ ที่ครูสร้างเสียงขึ้น ครูให้ผู้เรียนหลับตา และให้ตั้งใจฟังว่าคือเสียงอะไร โดยการให้จําส่งที่ได้ยินว่าเป็นเสียงอย่างไร เบาหรือดังแค่ไหน และให้ผู้เรียนนำเสียงที่ได้ยินมาเลียนเสียงออกมา และอธิบายว่าเสียงที่ได้ยินคืออะไรในห้องเรียน

3. กิจกรรมเรื่องเล่าเจ้าปัญหา

ฟังเรื่องราว ครูเล่าเรื่องราวให้ผู้เรียนฟัง เมื่อเล่าจบครูให้ผู้เรียนตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องเล่า เช่น เรื่องที่เล่าเป็นอย่างไร มีตัวละครอะไรบ้าง ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร

4. กิจกรรมอะไรอยู่ในนั้น

ครูนำสิ่งของที่ทำให้เกิดเสียง ใส่ไว้ในกล่อง หรือไม่ให้ผู้เรียนเห็นของสิ่งนั้น และครูขยับของสิ่งนั้นจนทำให้เกิดเสียงและให้ผู้เรียนตอบว่าสิ่งที่ได้ยินคืออะไร

การฝึกการสัมผัส ต้องฝึกส่วนต่าง ๆ ของร่างกายไปสัมผัสกับวัตถุหรือสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวที่ครูได้เตรียมไว้อย่างละเอียดผ่านร่างกาย ฝึกให้ผู้เรียนได้ลองสัมผัส และในระหว่างที่ผู้เรียนกำลังฝึกการสัมผัส ผู้เรียนควรจดจําส่งที่ได้สัมผัสเพื่อเป็นการจดจําส่งข้อมูลที่ได้รับจากประสาทสัมผัสทางร่างกาย

ตัวอย่างกิจกรรม

1. กิจกรรมตะแคง เปิด โลก

ฝึกการสัมผัสสิ่งของรอบตัว ให้ผู้เรียนเดินสำรวจรอบห้องเรียนและสัมผัสของทุกสิ่งที่อยู่รอบตัวหรือสิ่งที่ตัวเองเห็นว่ามีลักษณะเป็นอย่างไร โดยให้ผู้เรียนจดจำรายละเอียดสิ่งของที่ตัวเองสัมผัสและนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในห้องเรียน

2. กิจกรรมลูบ ๆ คลำ ๆ

ฝึกการสัมผัสสิ่งของที่ครูเตรียมให้ โดยให้ผู้เรียนสัมผัสสิ่งของที่ครูเตรียมให้ว่าลักษณะเป็นอย่างไร โดยให้ผู้เรียนจดจำรายละเอียดสิ่งของที่ตัวเองสัมผัสและนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในห้องเรียน

3. กิจกรรมสัมผัสที่คุ้นเคย

ฝึกการสัมผัสสิ่งของรอบตัว หรือสิ่งของที่ครูเตรียมให้ว่าคืออะไร ลักษณะเป็นอย่างไร โดยการปิดตาและให้สัมผัสสิ่งของรอบตัว หรือสิ่งของที่ครูเตรียม ให้ผู้เรียนจดจำรายละเอียดสิ่งของที่ตัวเองสัมผัสและนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในห้องเรียน (ของที่ให้ผู้เรียนสัมผัสต้องไม่อันตราย)

การฝึกการดมกลิ่น ต้องฝึกประสาทการรับกลิ่นผู้เรียนให้รับรู้เรื่องกลิ่นต่าง ๆ รอบตัวได้อย่างละเอียดผ่านจมูก ฝึกให้ผู้เรียนเป็นผู้ดมกลิ่น และในระหว่างที่ผู้เรียนกำลังฝึกการดมกลิ่น ผู้เรียนควรจดจำสิ่งที่ได้กลิ่นเพื่อเป็นการจดจำข้อมูลที่ได้รับจากประสาทสัมผัสทางจมูก

ตัวอย่างกิจกรรม

1. กิจกรรมกลิ่นนี้ฉันคุ้นเคย

ครูนำของที่มีกลิ่นชัดเจนมาให้ผู้เรียนฝึกการดมกลิ่น โดยการที่ครูให้ผู้เรียนปิดตา และนำของที่มีกลิ่นชัดเจนมาให้ผู้เรียนดมกลิ่น โดยห้ามสัมผัส ให้จดจำรายละเอียดของกลิ่นที่ตัวเองได้ดมเป็นกลิ่นยังงี้ กลิ่นอะไร และนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในห้องเรียน (ของที่ให้ผู้เรียนดมกลิ่นต้องไม่อันตราย)

2. กิจกรรมกลิ่นนี้มีที่มา

ครูให้นักเรียนนำของที่มีกลิ่นชัดเจนมาในห้องเรียน และห้ามให้เพื่อนคนอื่นรู้ว่านำอะไรมา เพื่อให้ผู้เรียนฝึกการดมกลิ่น โดยการที่ครูให้ผู้เรียนปิดตา และนำของที่นักเรียนนำมาให้ผู้เรียนคนอื่น ๆ ในห้องดมกลิ่น โดยห้ามสัมผัส ให้จดจำรายละเอียดของกลิ่นที่ตัวเองได้ดมเป็นกลิ่นยังงี้ กลิ่นอะไร และนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในห้องเรียน และสอบถามผู้เรียนทุกคนถึงสิ่งของที่นำมา (ของที่ให้ผู้เรียนดมกลิ่นต้องไม่อันตราย)

การฝึกการลิ้มรส ต้องฝึกประสาทการลิ้มรสผู้เรียนให้รับรู้เรื่องรสชาติต่าง ๆ ครูได้เตรียมไว้อย่างละเอียดผ่านลิ้น ฝึกให้ผู้เรียนเป็นผู้ชิม และในระหว่างที่ผู้เรียนกำลังฝึกการลิ้มรส ผู้เรียนควรจดจำสิ่งที่ได้ลิ้มรสเพื่อเป็นการจดจำข้อมูลที่ได้รับจากประสาทสัมผัสทางลิ้น

ตัวอย่างกิจกรรม

1. กิจกรรมลิ้มรสขั้นที่

ครูนำของกินที่มีรสชาติเดียวใน 1 อย่าง แต่นำมาหลายรสชาติ มาให้ผู้เรียนฝึกการลิ้มรส โดยการที่ครูให้ผู้เรียนปิดตา ปิดจมูก และนำของกินมาให้ผู้เรียนชิม โดยห้ามสัมผัส ให้จดจำรายละเอียดของรสชาติที่ตัวเองได้ชิมว่ารสชาติเป็นยังไง ลักษณะยังไง และคืออะไร และนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในห้องเรียน (ควรถามผู้เรียนก่อนว่ามีใครแพ้อาหารอะไร)

2. กิจกรรมรส หลาก หลาย

ครูนำของกินที่มีรสชาติหลากหลายใน 1 อย่าง มาให้ผู้เรียนฝึกการลิ้มรส โดยการที่ครูให้ผู้เรียนปิดตา ปิดจมูก และนำของกินมาให้ผู้เรียนชิม โดยห้ามสัมผัส ให้จดจำรายละเอียดของรสชาติที่ตัวเองได้ชิมว่ามีกี่รสชาติ รสชาติเป็นยังไง ลักษณะยังไง และคืออะไร และนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในห้องเรียน (ควรถามผู้เรียนก่อนว่ามีใครแพ้อาหารอะไร)

3. กิจกรรมรสชาตินี้มีความลับ

ครูให้นักเรียนนำของกินที่มีรสชาติเดียวใน 1 อย่างมาในห้องเรียน และห้ามให้เพื่อนคนอื่นรู้ว่านำอะไรมา เพื่อให้ผู้เรียนฝึกการลิ้มรส โดยการที่ครูให้ผู้เรียนปิดตา ปิดจมูก และนำของกินที่นักเรียนนำมาให้ผู้เรียนคนอื่น ๆ กินมาให้ผู้เรียนชิม โดยห้ามสัมผัส ให้จดจำรายละเอียดของรสชาติที่ตัวเองได้ชิมว่ามีกี่รสชาติ รสชาติเป็นยังไง ลักษณะยังไง และคืออะไร และนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในห้องเรียน และสอบถามผู้เรียนทุกคนถึงสิ่งของที่นำมา (ควรถามผู้เรียนก่อนว่ามีใครแพ้อาหารอะไร)

3.3 การฝึกการเคลื่อนไหวร่างกาย

การฝึกการเคลื่อนไหวเป็นการเตรียมความพร้อมร่างกายทุกส่วนของผู้เรียน เพื่อให้ร่างกายมีความคล่องตัว ช่วยให้ผู้เรียนใช้ร่างกายได้อย่างคล่องแคล่ว ให้ผู้เรียนรู้จักร่างกายของตนเอง และรู้ถึงลักษณะการเคลื่อนไหวทุกส่วนของร่างกายของตัวเอง ให้ผู้เรียนรู้จักส่วนต่าง ๆ ของร่างกายว่าส่วนไหนในร่างกายทำอะไรได้บ้าง

ตัวอย่างกิจกรรม

1. กิจกรรมปั๊บบีบ ฉับเป็นเธอ

ครูฝึกให้ผู้เรียนเคลื่อนไหวร่างกายจากสิ่งของที่เห็น โดยการให้ผู้เรียนเลือกสิ่งของที่ตัวเองเห็นมา 1 อย่างและใช้ร่างกายเคลื่อนไหวกออกมาเป็นภาพนิ่ง และใช้ร่างกายเคลื่อนไหวทำท่าของสิ่งนั้นว่าเวลาเคลื่อนไหวเป็นอย่างไร และให้เพื่อนในห้องทายว่าคืออะไร

2. กิจกรรมพลั้วไหวดังธรรมชาติ

ครูฝึกให้ผู้เรียนเคลื่อนไหวร่างกายตามสถานการณ์ธรรมชาติ โดยครูเลือกสถานการณ์ธรรมชาติ เช่น พ้าแลบ พ้าร้อง พ้าผ่า ลมพัด ทะเล และให้ผู้เรียนใช้ร่างกายเคลื่อนไหวตามสถานการณ์ธรรมชาติที่ครูบอกอย่างสร้างสรรค์

3. กิจกรรมเพลิด เพลินตามจังหวะ

ครูฝึกให้ผู้เรียนเคลื่อนไหวตามจังหวะของเสียง โดยครูเลือกเสียง เช่น เสียงเพลง เสียงเคาะจังหวะเสียงธรรมชาติ มาเปิดให้ผู้เรียนฟังและให้ผู้เรียนใช้ร่างกายเคลื่อนไหวตามเสียงเพลงอย่างสร้างสรรค์

4. กิจกรรมฉับคือSpeed

ครูฝึกให้ผู้เรียนเคลื่อนไหวตามเลเวล โดยครูเลือกกำหนดเลเวล เช่น เร็ว เร็วมาก ช้า ช้ามาก ปกติมาเป็นตัวกำหนดให้ผู้เรียนใช้ร่างกายเคลื่อนไหวตามเลเวลที่ครูกำหนด

5. กิจกรรมAnimal Space

ครูฝึกให้ผู้เรียนเคลื่อนไหวตามร่างกายเป็นสัตว์ โดยครูเลือกกำหนดสัตว์ เช่น เต่า เสือ ยีราฟ แมวงู มาเป็นตัวกำหนดให้ผู้เรียนใช้ร่างกายเคลื่อนไหวตามสัตว์ที่ครูกำหนดอย่างสร้างสรรค์

3.4 การใช้ท่าไม้

ฝึกการสื่อสารผ่านท่าทางโดยไม่ใช้คำพูด เป็นการให้ผู้เรียนใช้ร่างกายในการเคลื่อนไหวเพื่อเป็นการสื่อสารโดยแสดงออกผ่านท่าทาง การกระทำ อารมณ์ เพื่อให้ผู้อื่นมองเห็นภาพและเกิดความเข้าใจจากการสื่อสารผ่านท่าทาง

ตัวอย่างกิจกรรม

1. กิจกรรมล้วง ไม้ ทาย

ไม้คำตามคำบอก ครูกำหนดคำที่เกี่ยวกับเนื้อหาการสอน โดยเขียนใส่ในกระดาษและให้ผู้เรียนจับ เมื่อผู้เรียนได้คำไหนต้องสื่อสารออกมาผ่านทางท่าทาง ห้ามมีเสียงให้เพื่อนในห้องทายให้ได้ว่าต้องการสื่อสารอะไรและสิ่งที่จับได้คืออะไร

2. กิจกรรมแตะ แตะ แตะ แตะ

ไม้ 4 ท่า ครูกำหนดอาชีพ โดยเขียนใส่ในกระดาษและให้ผู้เรียนจับ เมื่อผู้เรียนได้อาชีพไหนต้องสื่อสารออกมาผ่านทางท่าทางได้แค่เพียง 4 ท่า ห้ามมีเสียง ให้เพื่อนในห้องทายให้ได้ว่าเป็นอาชีพอะไร

3. กิจกรรมที่นี้ ที่ไหน ที่นี้ ที่ไหน

ไม้ตามสถานการณ์ ครูกำหนดสถานการณ์ หรือสถานที่ให้ผู้เรียนจัดกลุ่มช่วยกันคิดสร้างสรรค์สื่อสารออกมาผ่านทางท่าทางร่วมกัน ห้ามมีเสียง ให้เพื่อนในห้องทายให้ได้ว่าเป็นสถานการณ์อะไร หรือสถานที่คือที่ไหน

3.5 การใช้จินตนาการ

เป็นการฝึกให้ผู้เรียนคิดถึงสิ่งต่าง ๆ เพื่อนำมาสร้างภาพในความคิดของตัวเองอย่างอิสระ และเป็นการให้ผู้เรียนฝึกการคิดภาพตามในสิ่งที่ได้ฟัง ฝึกการสร้างภาพจำลองในความคิดของตนเอง ฝึกความเชื่อในสิ่งที่ตนเองสมมติขึ้น ฝึกสมมติในการสร้างสถานการณ์ต่าง ๆ ฝึกสมมติตัวเองเข้าไปอยู่ในสถานการณ์ ใช้จินตนาการในการสมมติตัวละคร สถานที่ สถานการณ์ ขึ้นมา ตามความคิด ความสนใจ โดยไม่มีกรอบจำกัดทางความคิด อยากรู้อะไรก็ได้ที่อยากเป็น

ตัวอย่างกิจกรรม

1. กิจกรรมฉันจะเสกให้เธอเป็น.....

ครูนำอุปกรณ์หรือสิ่งของมา 1 อย่าง ให้ผู้เรียนใช้จินตนาการของผู้เรียนสร้างสรรค์สิ่งของที่ครูเตรียมไว้ให้ ให้เป็นอย่างอื่นให้ได้และทำท่าทางสื่อสารกับของสิ่งนั้นออกมาให้ได้ว่าเป็นอะไร เช่นครูเตรียมท่อแปบ ผู้เรียนต้องใช้จินตนาการเปลี่ยนแปลงท่อแปบให้เป็นของอย่างอื่นให้ได้และต้องสร้างเรื่องราวให้กับของสิ่งนั้นด้วย

2. กิจกรรมเมื่อ...มีชีวิต

ครูให้ผู้เรียนนำสิ่งของมาคนละ 1 ชิ้น และให้ผู้เรียนเริ่มสัมผัสของที่เตรียมมาว่าสามารถทำอะไรได้บ้าง และให้โจทย์ว่าถ้าของชิ้นนี้มีชีวิตจะมีการเคลื่อนไหวแบบไหน และมีเสียงแบบใด ให้ผู้เรียนลองใช้จินตนาการในการสร้างชีวิตให้กับสิ่งของ

3. กิจกรรมสมมติว่าเป็น...

ครูสร้างสถานการณ์สมมติที่เชื่อมโยงกับเนื้อหาการสอนให้ผู้เรียนเผชิญเพื่อแก้ไขปัญหา เช่น สมมติว่าตอนนี้เราทุกคนเป็นนักบินอวกาศ อยู่ในสถานีอวกาศที่ไร้น้ำหนักมาก เราจะมีวิธีการอย่างไรเพื่อให้เดินสำรวจพื้นที่นี้ได้ปลอดภัย หรือ สมมติว่าตอนนี้เรากำลังสำรวจป่าอยู่ในแอฟริกา ที่มีอากาศร้อนอบอ้าวมาก มีสัตว์เลื้อยคลานและแมลงมากมาย แต่เราไม่รู้เลยว่าสัตว์เลื้อยคลานและแมลงพวกนั้นมีชื่ออะไร ถ้าเราอยากรู้จักสิ่งที่เราพบเห็นสามารถทำอย่างไรได้บ้าง

4. กิจกรรมถ้าหากฉันมีเวทมนต์

ครูให้โจทย์ผู้เรียนว่า ถ้า..... ให้ผู้เรียนคิดสร้างสรรค์โจทย์เอง หรือ ครูผู้สอนกำหนดโจทย์ให้ก็ได้ เมื่อผู้เรียนได้โจทย์แล้วให้แสดงบทบาทสมมติออกมาตามที่ตัวเองจินตนาการเป็นเรื่องราว เช่น ถ้าฉันเป็นนักบินอวกาศและเจอมนุษย์ต่างดาว ถ้าฉันหลงอยู่ในทะเลทราย ถ้าฉันเป็นราชาใจดีที่ต้องปกป้องเมือง

3.6 การพูดค้นสด

การพูดค้นสดเป็นการที่ผู้เรียนสร้างสรรค์บท หรือบทสนทนาขึ้นมาเอง โดยไม่ได้มีการเขียนบทละครไว้ล่วงหน้า หรือครูผู้สอนมีการเตรียมสถานการณ์ไว้ล่วงหน้าให้กับผู้เรียนให้ผู้เรียนได้ทดลองเป็นตัวละครในสถานการณ์ที่ครูเตรียมไว้ เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกการใช้ความคิดของตนเองในการจัดการสถานการณ์หรือแก้ไขปัญหาที่ครูได้สร้างสถานการณ์ไว้

ตัวอย่างกิจกรรม

1. กิจกรรมแต่ง เติม เสริมบท

ครูให้ผู้เรียนสร้างบทสนทนาให้กับตัวละครด้วยตัวเอง โดยใช้สถานการณ์ที่ครูกำหนดให้เป็นจุดเริ่มเรื่อง สถานการณ์ที่ครูเป็นผู้กำหนดจะต้องให้รายละเอียดกับผู้เรียน คือ สถานที่ ตัวละคร ปัญหาที่เกิดขึ้นกับตัวละครที่ตัวละครต้องแก้ไข และนำมาแสดงร่วมกันในห้องเรียน เช่น โจทย์คือเมื่อตบกับหัวใจต้องปรึกษากันเพื่อที่จะบอกให้เจ้าของร่างกายตัวเองดูแลสุขภาพ

2. กิจกรรมสร้างเรื่อง สร้างราว

ครูกำหนดสถานการณ์ให้ผู้เรียนแสดง โดยนำสถานการณ์มาจากเนื้อหาการสอน มาเป็นตัวกำหนดสถานการณ์ และแบ่งกลุ่มให้ผู้เรียนใช้เวลา 5 นาที ในการทำความเข้าใจสถานการณ์ที่ครูกำหนด และหาทางแก้ไขโดยนำเสนอผ่านการแสดงในห้องเรียน เช่น ภาษาไทยกับช่องทางประกอบอาชีพ ครูกำหนดสถานการณ์ให้ผู้เรียนรับบทเป็นนักข่าวที่ต้องไปหาข้อมูลเกี่ยวกับการโจรกรรมเพชรในบ้านมหาเศรษฐีผู้ร่ำรวย

3.7 การวิเคราะห์ตัวละคร

ฝึกการวิเคราะห์ตัวละครอย่างละเอียด เพื่อให้เกิดการเข้าใจในตัวละคร และเห็นภาพของตัวละครอย่างชัดเจน ผู้เรียนมีหน้าที่ต้องวิเคราะห์ให้ได้ว่าตัวละครนั้นเป็นใคร อยู่ที่ไหน มีความต้องการอะไร ทำไมถึงทำสิ่งนี้ มีอะไรมาเป็นอุปสรรคหรือขัดขวางความต้องการของตัวละคร ทำอะไรเพื่อให้ได้ความต้องการ และตัวละครต้องการสิ่งนั้นจากใคร เมื่อผู้เรียนรู้ขั้นตอนในการวิเคราะห์ตัวละครแล้วสามารถนำเทคนิคการวิเคราะห์ตัวละคร มาวิเคราะห์ข้อมูลในเรื่องอื่น ๆ ต่อไปได้

ตัวอย่างกิจกรรม

1. กิจกรรมเล่า สู่ กั้น ฟัง

ครูเล่าเรื่องให้ผู้เรียนฟัง 1 เรื่อง และให้ผู้เรียนช่วยกันวิเคราะห์เรื่องตัวละครในเรื่องว่ามีใครบ้าง แต่ละตัวละครมีบุคลิกภายนอก นิสัยใจคอเป็นอย่างไร และในเรื่องเกิดอะไรขึ้นบ้างกับตัวละคร และนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในห้องเรียน

2. กิจกรรมหนังสือที่มีมา

ครูให้ผู้เรียนเลือกหนังสือที่ตัวเองชอบมา 1 เรื่อง และให้ผู้เรียนนำมาวิเคราะห์เรื่อง ตัวละครในเรื่องว่ามีใครบ้าง แต่ละตัวละครมีบุคลิกภายนอก นิสัยใจคอเป็นอย่างไร และในเรื่องเกิดอะไรขึ้นบ้างกับตัวละคร และนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในห้องเรียน

3. กิจกรรมเขา คือ ใครหนอ

ครูให้ผู้เรียนเลือกบุคคลสำคัญมา 1 คน และให้วิเคราะห์เกี่ยวกับบุคคลที่เลือกมาว่ามีบุคลิกภายนอก นิสัยใจคอเป็นอย่างไร และนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในห้องเรียน

4. กิจกรรมสืบเพื่อสร้าง

ครูสร้างสถานการณ์ พร้อมปัญหาขึ้นมา 1 สถานการณ์ และให้ผู้เรียนจับกลุ่มช่วยกันเป็นนักสืบเพื่อวิเคราะห์หาปัญหาและแก้ไขปัญหาร่วมกัน

3.8 การแสดงละคร

ฝึกให้ผู้เรียนช่วยกันสร้างสรรค์บทละครร่วมกันในกลุ่มเพื่อนำมาใช้แสดง เมื่อสร้างสรรคบทเสร็จ ผู้เรียนทุกคนต้องเลือกตัวละครที่ตัวเองจะใช้แสดงกันภายในกลุ่ม เมื่อทุกคนเลือกตัวละครเพื่อนำมาใช้แสดงแล้ว ให้ผู้เรียนทุกคนทำความเข้าใจกับเรื่องราวและตัวละครของตนเองเพื่อให้เกิดความเข้าใจในบทละครและตัวละคร ทำการฝึกซ้อมการแสดงร่วมกัน ในการฝึกซ้อมสามารถเปลี่ยนแปลงแก้ไขการแสดงเพื่อความเหมาะสมได้ และนำมาแสดงละครหน้าชั้นเรียนเพื่อแบ่งปันเรื่องราวจากละครที่ได้สร้างสรรค์ โดยละครที่ใช้แสดงต้องไม่เกินเรื่องละ 5 นาที

ตัวอย่างกิจกรรม

1. กิจกรรมสร้างเรื่องจากตัวหนังสือ

ครูให้ผู้เรียนนำข้อมูล que ผู้เรียนมี มาสร้างสรรค์ละครร่วมกันในกลุ่ม อย่างอิสระเพื่อให้ผู้เรียนฝึกการนำเสนอข้อมูลจากเอกสาร ถ่ายทอดออกมาเป็นละครเพื่อสื่อสาร ให้ผู้อื่นเข้าใจ

2. กิจกรรมสร้างเรื่องทะเลาะปัญหา

ครูสร้างสถานการณ์ปัญหาหลากหลายปัญหา ให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่มกัน แล้วช่วยกันเลือกกลุ่มละ 1 ปัญหา เพื่อนำปัญหาไปวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา หาข้อมูลมา แก้ไขปัญหาที่ตัวเองเลือก และนำเสนอผ่านการแสดงเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ปัญหาและทางแก้ไข ปัญหาพร้อมกัน

3. กิจกรรมสร้างเรื่องจากเรื่องเล่า

ครูนำข้อมูลของผู้เรียนมาวิเคราะห์ และสร้างสถานการณ์จากข้อมูลที่ ผู้เรียนหามา 1 สถานการณ์เพื่อให้ผู้เรียน ระดมความคิดร่วมกันสร้างสรรค์ผ่านการแสดงเพื่อแก้ไข ปัญหาสถานการณ์ที่ครูกำหนด

4. องค์ประกอบทักษะการคิดขั้นสูง

องค์ประกอบของทักษะการคิดขั้นสูงสามารถแบ่งออกเป็น 5 ทักษะ ดังรายละเอียด ต่อไปนี้

4.1 ทักษะการคิดอย่างเป็นระบบ

ครูสามารถทำให้ผู้เรียนคิดได้อย่างเป็นขั้นเป็นตอน เริ่มต้นจากการที่ครูให้ ผู้เรียนสามารถเรียงลำดับของข้อมูล ข้อเท็จจริง และหาความสัมพันธ์กันของแต่ละข้อมูล ข้อเท็จจริง ครูสามารถทำให้ผู้เรียนนำข้อมูล ข้อเท็จจริงมาเชื่อมโยงความสัมพันธ์จากส่วนย่อยไปหาส่วนใหญ่ โดยความสัมพันธ์ของข้อมูล ข้อเท็จจริงต้องเป็นเหตุเป็นผลซึ่งกันและกัน เมื่อครูทำให้ ผู้เรียนคิดได้อย่างเป็นระบบ ผู้เรียนจะสามารถตัดสินใจได้อย่างเป็นระบบ บนพื้นฐานของการ เข้าใจรายละเอียดต่าง ๆ ที่เป็นองค์ประกอบของเหตุการณ์ ปัญหาต่าง ๆ ว่าสัมพันธ์กันอย่างไร และในที่สุดผู้เรียนจะสามารถมองเห็นภาพรวมของสถานการณ์ได้

4.2 ทักษะการคิดวิเคราะห์

ครูสามารถทำให้ผู้เรียนหาความสัมพันธ์ขององค์ประกอบใหญ่และ องค์ประกอบย่อยด้วยความเป็นเหตุเป็นผล ผู้เรียนสามารถแยกแยะรายละเอียดขององค์ประกอบ เป็นส่วนย่อย ๆ ได้ เมื่อผู้เรียนสามารถแยกแยะ ข้อมูล ข้อเท็จจริงของสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้ และ ในท้ายที่สุดผู้เรียนจะสามารถค้นพบถึงสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาได้

4.3 ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

ครูสามารถทำให้ผู้เรียนคิด พิจารณาปัจจัย องค์ประกอบ ประเด็นปัญหาในทุก ๆ มุมมองของสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างละเอียดรอบคอบและการพิจารณาต้องพิจารณานบนพื้นฐานของเหตุและผล ผู้เรียนจะต้องสามารถพิจารณา ไตร่ตรองและมองให้เห็นทั้งด้านคุณและโทษ สุดท้ายครูจะสามารถนำพาให้ผู้เรียนตัดสินใจได้โดยประเมินและเลือกตัดสินใจบนพื้นฐานของหลักเหตุผล

4.4 ทักษะการสังเคราะห์ความคิด

ครูสามารถทำให้ผู้เรียนเข้าใจข้อมูลและนำองค์ประกอบย่อย ๆ ทุกองค์ประกอบที่มีความกระจัดกระจายไม่ว่าจะเป็นข้อมูล ข้อเท็จจริง นำทุกอย่างมาเชื่อมโยงเข้าด้วยกันได้อย่างเหมาะสม และนำทุกองค์ประกอบที่ได้เชื่อมโยงกันเรียบร้อยแล้ว มาสร้างสรรค์เป็นสิ่งใหม่หรือแนวคิดใหม่ ๆ หรือทางออกในการแก้ปัญหาใหม่ ๆ สุดท้ายแล้วผู้เรียนจะนำความคิดที่สังเคราะห์ได้ นำไปปรับใช้หรือนำไปแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ในสถานการณ์จริงด้วยความถูกต้องและเหมาะสม

4.5 ทักษะการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์

ครูสามารถทำให้ผู้เรียนระบุประเด็นปัญหา กำหนดกรอบของปัญหาที่เกิดขึ้น รวมไปถึงเข้าใจปัญหา และเข้าใจผลกระทบของปัญหาที่เกิดขึ้น ครูส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างแนวทางในการแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถสร้างสรรค์วิธีแก้ปัญหาใหม่ ๆ ได้ด้วยตนเอง โดยวิธีการแก้ปัญหาและสาเหตุของปัญหาต้องมีความสอดคล้องกัน อยู่บนพื้นฐานของความเป็นเหตุเป็นผลและมีความเป็นไปได้ ผู้เรียนจะสามารถสรุปผลการแก้ปัญหา สามารถประเมินเปรียบเทียบข้อดี ข้อเสียของวิธีการแก้ปัญหาแต่ละวิธีได้ และสุดท้ายผู้เรียนจะต้องสามารถตรวจสอบ สามารถบอกวิธีการแก้ไขปรับปรุง สามารถบอกถึงสาเหตุที่ทำให้วิธีการแก้ปัญหาไม่ได้ผล และปรับปรุงให้เหมาะสมมากขึ้นในครั้งถัดไป

5. โครงสร้าง ADAPTTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL

ภาพประกอบ 6 โครงสร้าง ADAPTTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL

ที่มา: ผู้วิจัย

โครงสร้าง ADAPTTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL เป็นการนำแนวคิดของ CREATIVE DRAMA มาสร้างรูปแบบการเรียนการสอนที่บูรณาการกับเนื้อหาการเรียนการสอนในรายวิชา เพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงให้กับผู้เรียน นอกจากนี้ผู้เรียนจะได้พัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงในรายวิชา ยังสามารถเข้าใจเนื้อหาการเรียนการสอนได้อย่างเข้าใจ โดยเริ่มต้นจากการค้นหาปัญหา นำไปสู่การเข้าใจปัญหา และนำไปสู่การแก้ไขปัญหา ผ่านทักษะการคิดขั้นสูง โดยการค้นคว้าหาคำตอบ วางแผนอย่างละเอียด แบ่งปันความคิดเห็นร่วมกัน สร้างสรรค์ผลงาน สรุปผล แลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยลงมือปฏิบัติผ่านกิจกรรมละครทุกขั้นตอน ครูผู้สอนนำกระบวนการละครมาใช้สอนผู้เรียนทุกขั้นตอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดขั้นสูงได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยคำว่า CREATIVE แยกย่อยออกมาได้ดังนี้

5.1 (C : Choose the problem) เลือกปัญหา

ครูผู้สอนให้ผู้เรียนทุกคนในกลุ่มช่วยกันมองหาปัญหา เข้าใจปัญหา ค้นหาสาเหตุของปัญหา กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ สังเกต ตั้งข้อสงสัย เกิดการตั้งคำถาม อยากหาคำตอบ เพื่อนำไปสู่การที่ผู้เรียนสามารถเลือกปัญหาที่สนใจและสำคัญที่สุดมาเพียงปัญหาเดียว

5.2 (R : Ready to create hypothesis) พร้อมทั้งจะสร้างสมมติฐาน

ครูผู้สอนให้ผู้เรียนทุกคนในกลุ่มช่วยกันคาดคะเนคำตอบของปัญหาที่เลือกให้ผู้เรียนใช้เหตุผลในการคิดวิเคราะห์ปัญหาและคาดคะเนคำตอบ ผู้เรียนต้องพยายามใช้ความรู้ความเข้าใจ มาคิดแก้ไขปัญหา คาดคะเนคำตอบ โดยเริ่มจากการค้นหาปัญหา สาเหตุมาจาก

อะไร วิธีการแก้ไขปัญหาคงจะแก้ไขอย่างไร เพื่อนำไปสู่การที่ผู้เรียนสามารถสร้างสมมติฐานเพื่อให้ได้คำตอบของปัญหาที่เลือกได้อย่างชัดเจน

5.3 (E : Explore and collect data) **สำรวจและรวบรวมข้อมูล**

ครูผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนในกลุ่มช่วยกันสำรวจและรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ให้นำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ สรุปข้อมูลความรู้ร่วมกัน โดยผู้เรียนต้องทำความเข้าใจกับปัญหาที่เลือก วางแผนแบ่งงานกันค้นหาข้อมูล และดำเนินการศึกษาค้นคว้า เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่น่าเชื่อถืออย่างเพียงพอในการที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล โดยข้อมูลที่ได้มา จะต้องระบุสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหามีอะไรบ้าง วิธีการแก้ปัญหา มีอะไรบ้าง และนำข้อมูลมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันภายในกลุ่ม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลาย

5.4 (A : Able to analyze and synthetic) **สามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์ได้**

ครูผู้สอนให้ผู้เรียนทุกคนในกลุ่มนำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจและรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ เพื่อสรุปข้อมูล ระบุข้อมูลสำคัญ บอกความแตกต่างของข้อมูล เชื่อมโยงข้อมูล ตัดสินใจได้ว่าข้อมูลสมเหตุสมผลหรือไม่ ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล หลังจากที่ผู้เรียนวิเคราะห์ข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ครูผู้สอนให้ผู้เรียนนำข้อมูลที่วิเคราะห์ มาสังเคราะห์ข้อมูล โดยผู้เรียนต้องจัดระบบข้อมูลให้มีความครบถ้วน ชัดเจนในประเด็นและเป็นระเบียบมากขึ้น เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจข้อมูลได้อย่างครบถ้วนในประเด็นต่าง ๆ ช่วยหาทางออกของปัญหา และนำข้อมูลที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์

5.5 (T : Think and set a goal together) **คิดและตั้งเป้าหมายร่วมกัน**

ครูผู้สอนให้ผู้เรียนทุกคนในกลุ่ม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลกับครู เพื่อนกลุ่มอื่น ๆ โดยข้อมูลที่จะใช้ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จะต้องมีปัญหากลุ่มผู้เรียนสนใจ ระบุที่มา สาเหตุของปัญหาได้อย่างละเอียด อธิบายวิธีการแก้ไขปัญหานั้นได้อย่างชัดเจนและมีความหลากหลาย เพื่อเป็นการให้ครูผู้สอนให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน เพื่อตรวจสอบความรู้ความเข้าใจของผู้เรียน ให้ผู้เรียนตั้งเป้าหมายร่วมกัน เพื่อนำเป้าหมายมาสร้างประเด็นในการสร้างสรรค์เรื่องราว แต่ถ้าหากครูผู้สอนยังไม่ได้รับข้อมูลที่ชัดเจน สามารถตั้งคำถามเพื่อเป็นการกระตุ้นเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนจากผู้เรียน

5.6 (I : Idea and create activity) **ออกความเห็นและสร้างสรรค์กิจกรรม**

ครูผู้สอนให้ผู้เรียนทุกคนในกลุ่ม ช่วยกันระดมความคิด ต่อยอดความคิดจากเป้าหมายที่ตั้งไว้ร่วมกัน โดยให้ผู้เรียนนำข้อมูลที่มีทั้งหมดมาสร้างสรรค์เรื่องราวเป็นรูปแบบละครสั้น 1 เรื่อง โดยให้ผู้เรียนนำข้อมูล เป้าหมายที่วางแผนไว้ร่วมกัน ประเด็นในการสร้างสรรค์เรื่องราว มาสร้างสรรค์ละครสั้นโดยเริ่มจากช่วยกันระดมความคิดสร้างสรรค์บทละครเพื่อนำมาใช้ในการแสดง

โดยบทละครต้องมีการวางโครงเรื่องที่ดี คือ ต้องจัดลำดับเหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างสมเหตุสมผล ตั้งแต่ต้นจนจบ กำหนดเส้นทางของตัวละครให้ชัดเจน เพื่อให้ผู้ชมเข้าใจให้ได้ว่า ใคร ทำอะไร มีความสัมพันธ์กันอย่างไร มีจุดมุ่งหมายอะไร เกิดอะไรขึ้น เกิดขึ้นที่ไหน ทำไมเกิดขึ้นที่นี่ เกิดขึ้นเมื่อไหร่ เกิดขึ้นอย่างไร มีอุปสรรคอะไร และทำอย่างไรถึงสามารถแก้ไขปัญหาได้ และทำไมถึงสร้างเรื่องราวนี้อยากสื่อสารอะไร เมื่อสร้างสรรคบทละครเสร็จ เข้าสู่ขั้นตอนการวิเคราะห์ตัวละคร เพื่อนำมาสร้างสรรคตัวละคร โดยการสร้างสรรคตัวละครต้องสร้างลักษณะนิสัยตัวละครในทุกตัวละครให้เด่นชัด ต้องมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน ตัวละครต้องมีชีวิตจิตใจ รู้ความต้องการของตัวเอง เมื่อสร้างสรรคตัวละครเสร็จ เข้าสู่ขั้นตอนการฝึกการแสดงละคร ผู้เรียนทุกคนในกลุ่มต้องร่วมแสดงทุกคน แต่ละคนมีหน้าที่ทำความเข้าใจ วิเคราะห์ตัวละครและบทที่ตัวเองได้รับ เพื่อนำมาใช้ในการฝึกซ้อมการแสดงร่วมกัน

5.7 (V : Visualize show in Drama activity) เห็นภาพการแสดงในกิจกรรมละคร

ครูผู้สอนให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานละครสั้น ที่ได้ผ่านการร่วมกันสร้างสรรคมาแสดงหน้าชั้นเรียน ฝึกการสื่อสารประเด็นที่สร้างสรรคผ่านเรื่องราว ฝึกทดลองเป็นผู้อื่นเพื่อให้เข้าใจผู้อื่น ฝึกแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า โดยครูผู้สอนมีหน้าที่สร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้ผู้เรียนรู้สึกปลอดภัย เป็นกันเอง เพื่อให้ผู้แสดง ผู้ชมมีส่วนร่วมกับการแสดง ครูผู้สอนต้องตั้งกฎกติกาในระหว่างการชมการแสดงให้ชัดเจน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้จากการชมการแสดง และรักษาซึ่งมารยาทต่อการรับชมการแสดง

5.8 (E : Emphasize to summary of result and knowledge sharing) ให้ความสำคัญกับการสรุปผลและแบ่งปันความรู้

ครูผู้สอนให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในทุกประเด็นที่เกิดขึ้นในละครสั้น สร้างความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาการเรียนร่วมกันผ่านการรับชมละครสั้นของแต่ละกลุ่ม ฝึกการวิจารณ์และรับฟังการวิจารณ์อย่างมีเหตุผล ครูผู้สอนมีหน้าที่กระตุ้นให้ผู้เรียนกล้าแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ฝึกให้ผู้เรียนรู้จักคิดและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เมื่อผู้เรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันเสร็จ ครูผู้สอนมีหน้าที่สรุปความรู้และประเด็นของแต่ละกลุ่มที่สื่อสารผ่านละครสั้น ให้ผู้เรียนทุกคนในห้องเข้าใจเนื้อหาผ่านการเรียนการสอนร่วมกันได้อย่างเข้าใจ

6. กระบวนการจัดการเรียนรู้ ADAPTTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL

กระบวนการจัดการเรียนรู้ ADAPTTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL ประกอบด้วย
ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 3 ขั้นตอน โดยมีรายละเอียดการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

ภาพประกอบ 7 กระบวนการจัดการเรียนรู้ขั้น CRE ขั้นคิดริเริ่ม

ที่มา: ผู้วิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นคิดริเริ่ม (CRE) เป็นขั้นตอนที่ครูผู้สอนจัดประกายให้กับผู้เรียนได้เริ่มต้นพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง รับผิดชอบต่อเป็นนักคิดริเริ่ม โดยในขั้นนี้ครูผู้สอนต้องส่งเสริมและจัดกิจกรรมให้กับผู้เรียนได้ฝึกทักษะการคิดขั้นสูง ซึ่งประกอบไปด้วย 3 ทักษะ คือ 1. ทักษะการคิดอย่างเป็นระบบ 2. ทักษะการคิดวิเคราะห์ 3. ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยครูผู้สอนจะต้องนำโครงสร้าง CRE ของ CREATIVE DRAMA Model มาใช้จัดกิจกรรม และต้องเรียงลำดับขั้นตอนตามโครงสร้าง ดังนี้

1.1 เลือกปัญหา (C) Choose the problem ครูผู้สอนให้ผู้เรียนช่วยกันค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหา ทำความเข้าใจปัญหาร่วมกัน โดยครูผู้สอนนำประเด็นเนื้อหาจากบทเรียนที่ผู้เรียนกำลังจะเรียนรู้มาเชื่อมโยงกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวันเพื่อนำมาเป็นประเด็นในการตั้งปัญหาและนำไปสู่การเรียนรู้ของผู้เรียน โดยผ่านกิจกรรมการละครที่ครูจัดเตรียมไว้ เช่น การเรียนรู้ผ่านการเล่าเรื่อง การเรียนรู้ผ่านสถานการณ์ที่กำหนด การเรียนรู้ผ่านประเด็นที่กำหนด การเรียนรู้ผ่านข่าวสาร การเรียนรู้ผ่านวัตถุสิ่งของที่เชื่อมโยงกับเนื้อหาที่นำมาใช้สอน และครูผู้สอนสร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้เข้ากับเนื้อหาที่นำมาใช้สอน เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ ฝึกการสังเกต ฝึกการตั้งข้อสงสัย ฝึกการตั้งคำถามเพื่อหาคำตอบ และผู้เรียนต้องสามารถเลือกปัญหาที่สำคัญและน่าสนใจได้

1.2 พร้อมที่จะสร้างสมมติฐาน (R) Ready to create hypothesis ครูผู้สอนให้ผู้เรียนช่วยกันใช้เหตุผลในการคิดวิเคราะห์ปัญหาและคาดคะเนคำตอบ ใช้ความรู้ความเข้าใจมาคิดแก้ปัญหา โดยเริ่มจากการฝึกให้ผู้เรียนค้นหาสาเหตุของปัญหาว่าเกิดจากอะไร ฝึกคิดหาวิธีการแก้ไขปัญหาว่าจะแก้ไขอย่างไร และผู้เรียนต้องสามารถสร้างสมมติฐานได้อย่างชัดเจน โดยผ่านกิจกรรมการละครที่ครูจัดเตรียมไว้ เช่น การใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 รับรู้ความรู้สึก การฝึกการเคลื่อนไหวร่างกาย

1.3 สำรวจและรวบรวมข้อมูล (E) Explore and collect data ครูผู้สอนให้ผู้เรียนช่วยกันสำรวจและรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ สรุปความรู้ โดยผู้เรียนมีหน้าที่ต้องทำการวางแผนแบ่งงานในการค้นหาข้อมูลกันอย่างชัดเจน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่นำเชื่อถือและเพียงพอในการเก็บข้อมูล และผู้เรียนนำข้อมูลของตนเองมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันภายในกลุ่ม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลาย โดยผ่านกิจกรรมการละครที่ครูจัดเตรียมไว้ เช่น การใช้จินตนาการ

A : ชั้นรวมให้เป็นหนึ่ง
 ครูจัดประกายให้ผู้เรียน
 รับผิดชอบต่อเป็นนักจัดการข้อมูล
 ครูจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึกทักษะ
 การคิดวิเคราะห์, ทักษะการสังเคราะห์ความคิด
 กิจกรรมที่นำมาใช้ : การวิเคราะห์ตัวละคร ✨

(A : ABLE TO ANALYZE AND SYNTHETIC)

สามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์ได้

(ฝึกการวิเคราะห์และสังเคราะห์จากข้อมูลทั้งหมดที่ได้มา เชื่อมโยงองค์ประกอบและ
 เหตุผลขององค์ประกอบต่างๆ ได้)

ช่วยกันนำข้อมูลจากการสำรวจและรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ เพื่อสรุปข้อมูล ระบุข้อมูล
 สำคัญ บอกความแตกต่าง เชื่อมโยงข้อมูลเข้าด้วยกันด้วยความ

สมเหตุสมผล จัดระบบข้อมูลใหม่มีความครบถ้วนชัดเจน

ภาพประกอบ 8 กระบวนการจัดการเรียนรู้ ชั้น A ชั้นรวมให้เป็นหนึ่ง

ที่มา: ผู้วิจัย

ขั้นตอนที่ 2 ชั้นรวมให้เป็นหนึ่ง (A) เป็นขั้นตอนที่ครูผู้สอนจัดประกายให้กับผู้เรียนพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงในขั้นถัดไป รับผิดชอบต่อเป็นนักจัดการข้อมูล โดยในขั้นนี้ครูผู้สอนต้องส่งเสริมและจัดกิจกรรมให้กับผู้เรียนได้ฝึกทักษะการคิดขั้นสูง ซึ่งประกอบไปด้วย 2 ทักษะ คือ 1. ทักษะการคิดวิเคราะห์ 2. ทักษะการสังเคราะห์ความคิด โดยครูผู้สอนจะต้องนำโครงสร้าง A ของ CREATIVE DRAMA Model มาใช้จัดกิจกรรม และต้องเรียงลำดับขั้นตอนตามโครงสร้างดังนี้

2.1 สามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์ได้ (A) Able to analyze and synthetic

ครูผู้สอนให้ผู้เรียนนำข้อมูลจากการสำรวจและรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ เพื่อสรุปข้อมูล ระบุข้อมูลสำคัญ บอกความแตกต่าง เชื่อมโยงข้อมูล ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล จัดระบบข้อมูลให้มีความครบถ้วนชัดเจน โดยผ่านกิจกรรมการละครที่ครูจัดเตรียมไว้ เช่น การวิเคราะห์ตัวละคร

ภาพประกอบ 9 กระบวนการจัดการเรียนรู้ขั้น TIVE ขั้นแสดงและแบ่งปัน

ที่มา: ผู้วิจัย

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นแสดงและแบ่งปัน (TIVE) เป็นขั้นตอนที่ครูผู้สอนจุดประกายให้กับผู้เรียนพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงขั้นสุดท้าย ระบบบทบาทเป็นนักสร้างสรรค์ โดยในขั้นนี้ครูผู้สอนต้องส่งเสริมและจัดกิจกรรมให้กับผู้เรียนได้ฝึกทักษะการคิดขั้นสูง ซึ่งประกอบไปด้วย 1 ทักษะ คือ 1. ทักษะการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ โดยครูผู้สอนจะต้องนำโครงสร้าง TIVE ของ CREATIVE DRAMA Model มาใช้จัดกิจกรรม และต้องเรียงลำดับขั้นตอนตามโครงสร้างดังนี้

3.1 คิดและตั้งเป้าหมายร่วมกัน (T) Think and set a goal together

ครูผู้สอนให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน โดยนำข้อมูลที่ผู้เรียนมีมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านการเล่าเรื่องอย่างละเอียด ข้อมูลที่จะใช้ในการเล่าเรื่องจะต้องระบุปัญหา สาเหตุปัญหา วิธีการแก้ไขปัญหา ครูผู้สอนมีหน้าที่ฝึกให้ผู้เรียนกำหนดเรื่องราวจากข้อมูลที่มี ฝึกให้ผู้เรียนนำข้อมูลมาสร้างเรื่องราวและตั้งเป้าหมายร่วมกัน เพื่อตรวจสอบความรู้ความเข้าใจของผู้เรียน ครูต้องกำหนด

เรื่องราว สถานการณ์จากข้อมูลที่ได้รับจากผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกทดลองการแก้ไขปัญหา ฝึกการพัฒนาข้อมูลที่มีนำมาสร้างเรื่องราวร่วมกัน ตั้งเป้าหมายร่วมกัน เพื่อให้เกิดประเด็นในการสร้างสรรค์เรื่องราว โดยผ่านกิจกรรมการละครที่ครูจัดเตรียมไว้ เช่น การใช้ทำใบ้ การพูดต้นสด

3.2 ออกความเห็นและสร้างสรรค์กิจกรรม (I) Idea and create activity ครูผู้สอนให้ผู้เรียนช่วยกันระดมความคิด ต่อยอดความคิดจากเรื่องราวที่ได้ทำผ่านกิจกรรมการพูดต้นสดที่ครูจัดเตรียมไว้ และผู้เรียนต้องนำข้อมูลที่มีมาสร้างสรรค์เรื่องราวละครสั้นกลุ่มละ 1 เรื่อง เรื่องละ 5 นาที โดยการสร้างสรรค์ละครสั้นผู้เรียนสามารถสร้างสรรค์เป็นเรื่องราวโดยแสดงตั้งแต่ต้นจนจบ หรือจะสร้างสรรค์เรื่องราวเป็นบางสถานการณ์ โดยแสดงเฉพาะบางสถานการณ์ที่สำคัญที่เกิดขึ้นในเรื่อง ครูผู้สอนมีหน้าที่ฝึกให้ผู้เรียนนำข้อมูลที่มีมาสร้างสรรค์บทละคร ฝึกให้ผู้เรียนวิเคราะห์ตัวละคร ฝึกให้ผู้เรียนสร้างสรรค์ตัวละคร ฝึกซ้อมการแสดงละครสั้น ฝึกการสร้างสรรค์ผลงาน โดยผ่านกิจกรรมการละครที่ครูจัดเตรียมไว้ เช่น การแสดงละคร

3.3 เห็นภาพการแสดงในกิจกรรมละคร (V) Visualize show in Drama activity ครูผู้สอนให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานละครสั้น ที่ได้ผ่านการร่วมกันสร้างสรรค์มา แสดงหน้าชั้นเรียน ครูผู้สอนมีหน้าที่ฝึกให้ผู้เรียนสื่อสารประเด็นที่สร้างสรรค์ไปยังผู้ชมผ่านเรื่องราว ฝึกให้ผู้เรียนทดลองเป็นผู้อื่น ฝึกการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า โดยผ่านกิจกรรมการละครที่ครูจัดเตรียมไว้ เช่น การแสดงละคร

3.4 ให้ความสำคัญกับการสรุปผลและแบ่งปันความรู้ (E) Emphasize to summary of result and knowledge sharing ครูผู้สอนให้ผู้เรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในทุกประเด็นที่เกิดขึ้นในละคร สร้างความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาการเรียน ร่วมกันผ่านการรับชมละคร ฝึกให้ผู้เรียนวิจารณ์และรับฟังการวิจารณ์อย่างมีเหตุผล กระตุ้นให้ผู้เรียนกล้าแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ฝึกให้ผู้เรียนรู้จักคิดและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และสุดท้ายครูผู้สอนมีหน้าที่สรุปความรู้ทั้งหมดให้กับผู้เรียนให้เกิดความเข้าใจร่วมกัน

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้ ADAPTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL เพื่อ
การพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน มีกระบวนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

ตาราง 9 รายละเอียดกระบวนการจัดการเรียนรู้ CREATIVE DRAMA Model เพื่อการพัฒนาทักษะ
การคิดขั้นสูงของผู้เรียน มีกระบวนการจัดการเรียนรู้

กระบวนการจัดการ เรียนรู้	การใช้โครงสร้าง CREATIVE DRAMA Model	พัฒนาทักษะ การคิดขั้นสูงของ ผู้เรียน	กิจกรรมละคร ที่นำมาใช้สอน
ขั้นตอนที่ 1 ขั้นคิดริเริ่ม (CRE)	- (C) เลือกรปัญหา Choose the problem - (R) พร้อมที่จะสร้าง สมมติฐาน Ready to create hypothesis - (E) สำรวจและ รวบรวมข้อมูล Explore and collect data	1. ทักษะการคิดอย่าง เป็นระบบ 2. ทักษะการคิด วิเคราะห์ 3. ทักษะการคิดอย่าง มีวิจารณญาณ	- Storytelling การเล่า เรื่องประกอบการสอน - การใช้ประสาท สัมผัสทั้ง 5 รับรู้ ความรู้สึก *กิจกรรมรูปภาพ ต้องสงสัย *กิจกรรมปิดตา เปิดหู เปิดปาก *กิจกรรมเตะ เปิด โลก *กิจกรรมกลิ้งนี่ฉัน คุ้นเคย *กิจกรรมลิ้มรสฉันที่ - การฝึกการ เคลื่อนไหวร่างกาย *กิจกรรมปั๊บบ๊อบ ฉันเป็นเธอ *กิจกรรมพลั่วไหว ตั้งธรรมชาติ *กิจกรรมผลิต เพลินตามจังหวะ

ตาราง 9 (ต่อ)

กระบวนการจัดการเรียนรู้	การใช้โครงสร้าง CREATIVE DRAMA Model	พัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน	กิจกรรมละครที่นำมาใช้สอน
			- การใช้จินตนาการ *กิจกรรมฉันจะเสกให้เธอเป็น.... *กิจกรรมสมมติว่าเป็น...
ขั้นตอนที่ 2 ขั้นรวมให้เป็นหนึ่ง (A)	- (A) สามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์ได้ Able to analyze and synthetic	1. ทักษะการคิดวิเคราะห์ 2. ทักษะการสังเคราะห์ความคิด	- การวิเคราะห์ตัวละคร *กิจกรรมเล่า คู่ กันฟัง *กิจกรรมเขา คือใครหนอ *กิจกรรมสืบเพื่อสร้าง
ขั้นตอนที่ 3 ขั้นแสดงและแบ่งปัน (TIVE)	- (T) คิดและตั้งเป้าหมายร่วมกัน Think and set a goal together - (I) ออกความเห็นและสร้างสรรค์กิจกรรม Idea and create activity - (V) เห็นภาพการแสดงในกิจกรรมละคร	1. ทักษะการแก้ไขปัญหาลักษณะสร้างสรรค์	- การใช้ทำใบ้ *กิจกรรมล้วง ใบ้ทาย *กิจกรรมแซะ แซะแซะ แซะ - การพูดต้นสด *กิจกรรมแต่ง เต็มเสริมบท *กิจกรรมสร้างเรื่องสร้างราว

ตาราง 9 (ต่อ)

กระบวนการจัดการ เรียนรู้	การใช้โครงสร้าง CREATIVE DRAMA Model	พัฒนาทักษะ การคิดขั้นสูงของ ผู้เรียน	กิจกรรมละคร ที่นำมาใช้สอน
	Visualize show in Drama activity - (E) ให้ความสำคัญ กับการสรุปผลและ แบ่งปันความรู้ Emphasize to summary of result and knowledge sharing		- การแสดงละคร *กิจกรรมสร้างเรื่อง จากตัวหนังสือ *กิจกรรมสร้างเรื่อง ทะเลาะปัญหา

ที่มา: ผู้วิจัย

8. การวัดประเมินผล

1. ครูผู้สอนประเมินผลผู้เรียนตามสิ่งที่เกิดขึ้นจริง ว่าผู้เรียนสามารถบรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่วางไว้หรือไม่ จากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน หรือการมีส่วนร่วมของผู้เรียน
2. ครูผู้สอนประเมินจากการตอบคำถามของผู้เรียน ครูผู้สอนตั้งคำถามชวนคิดที่นำผู้เรียนไปสู่การตอบคำถามที่ต้องใช้ทักษะการคิดขั้นสูง
3. ครูผู้สอนประเมินผู้เรียนผ่านแบบประเมินทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน

ตาราง 10 แบบประเมินทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน

ตัวอย่างแบบประเมินทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน

ชื่อ-นามสกุลผู้เรียน.....ระดับชั้น.....

รายวิชา.....เรื่องที่สอน.....

หัวข้อการประเมิน	ระดับการประเมิน				
	5	4	3	2	1
ทักษะการคิดอย่างเป็นระบบ					
1. ผู้เรียนสามารถเรียงลำดับและบอกความสัมพันธ์ ความเชื่อมโยงของข้อมูล ข้อเท็จจริงได้					
2. ผู้เรียนสามารถเข้าใจและมองเห็นภาพรวมของสถานการณ์/ สิ่งต่าง ๆ ได้					
ทักษะการคิดวิเคราะห์					
3. ผู้เรียนสามารถบอกความสัมพันธ์ของข้อมูล ข้อเท็จจริงด้วยความ เป็นเหตุเป็นผลได้					
4. ผู้เรียนสามารถค้นพบสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาได้					
ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ					
5. ผู้เรียนสามารถพิจารณา ไตร่ตรองและมองเห็นทั้งด้านคุณ และโทษได้					
6. ผู้เรียนสามารถประเมินและตัดสินใจบนพื้นฐานของเหตุ ผลได้					
ทักษะการสังเคราะห์ความคิด					
7. ผู้เรียนสามารถนำทุกองค์ประกอบมาเชื่อมโยงและ สร้างสรรค์แนวคิด วิธีการแก้ปัญหาใหม่ ๆ ด้วยความถูกต้อง และเหมาะสม					
ทักษะการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์					
8. ผู้เรียนสามารถระบุประเด็นปัญหา รวมไปถึงเข้าใจปัญหา และเข้าใจผลกระทบของปัญหาที่เกิดขึ้น					
9. ผู้เรียนสามารถประเมิน เปรียบเทียบข้อดี ข้อเสียของวิธีการ แก้ไขปัญหาแต่ละวิธีได้					

หัวข้อการประเมิน	ระดับการประเมิน				
	5	4	3	2	1
10. ผู้เรียนสามารถสร้างสรรค์ผลงานและนำเสนอการแก้ไข ปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์บนพื้นฐานความเป็นเหตุผลและ ความเป็นไปได้					

ที่มา: ผู้วิจัย

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

9. แนวทางการปฏิบัติสำหรับครูในการใช้โมเดลการสอน

การใช้โมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ครูควรทราบแนวทางการสอนเพื่อที่ครูจะได้นำแนวทางไปเลือกใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียน มีแนวการปฏิบัติดังนี้

1. ครูจัดห้องเรียนให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันในระหว่างการทำกิจกรรม โดยการจัดห้องเรียนจัดให้ผู้เรียนนั่งหันหน้าเข้าหากัน จัดที่นั่งเป็นตัว U สี่เหลี่ยม หรือวงกลม เพื่อที่ผู้เรียนสามารถระดมความคิด แลกเปลี่ยนการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน และควรมีบอร์ดอยู่ใกล้ ๆ เพื่อบันทึกข้อมูลที่ผู้เรียนได้ระดมความคิด

2. ครูให้เวลาผู้เรียนได้คิด และครูต้องรู้ก่อนว่าทักษะการคิดขั้นสูงประกอบไปด้วยทักษะอะไรบ้าง เพื่อที่จะได้ชี้แนะผู้เรียนให้เกิดทักษะการคิดขั้นสูง แต่ละขั้นตอนของการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงต้องใช้เวลาในทุก ๆ ขั้นตอน ครูจึงไม่ควรเร่งรัด ควรปล่อยให้ผู้เรียนมีอิสระในการคิด จัดการข้อมูล เพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้เวลาในการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ครูใช้ภาษาที่มีความชัดเจน กระชับ สามารถสื่อสารให้ผู้เรียนเข้าใจได้อย่างชัดเจน ใช้คำถามที่ส่งผลให้ผู้เรียนได้เกิดทักษะการคิดขั้นสูงโดยใช้คำถามปลายเปิด เช่น มีความคิดเห็นอย่างไร? ถ้าสมมติ? ทำไม่ถึง? เพราะอะไร? จะเห็นได้ว่าทุกคำถามจะเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการคิดเพื่อหาคำตอบโดยการแสดงเหตุผลจากตัวผู้เรียนเอง

4. ครูฝึกให้ผู้เรียนเป็นนักช่างสังเกต และนักฟังที่ดี เพราะการสังเกตและการฟังเป็นสิ่งสำคัญของทักษะการคิดขั้นสูง การที่ผู้เรียนรู้จักสังเกตสิ่งรอบ ๆ ตัวก็สามารถสร้างหรือหาความรู้ได้จากสิ่งที่อยู่ใกล้ตัว และการฟังเรื่องราวหรือข้อมูลจากผู้อื่น ก็ทำให้ผู้เรียนเปิดกว้างทางความคิด มีมุมมองที่ต่างออกไป ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

5. ครูเป็นแบบอย่างหรือต้นแบบที่ดีให้กับผู้เรียน เพราะผู้เรียนจะทำตามแบบอย่างที่เราเห็น ครูต้องเป็นนักคิดให้ผู้เรียนเห็นอยู่เสมอ โดยครูสามารถแสดงพฤติกรรมได้ดังนี้

1. เมื่อผู้เรียนถามคำถาม ครูควรหยุดคิดก่อนตอบ เพื่อให้ผู้เรียนได้เห็นว่าการที่จะตอบคำถามทุกคำถามผู้ตอบควรใช้เวลาหยุดคิด เพื่อให้ได้คำตอบที่ตรงประเด็นและชัดเจน
2. เมื่อครูแสดงความคิดเห็นกับผู้เรียน ครูควรอธิบายด้วยเหตุผลทุกครั้ง
3. เมื่อครูนำเสนอข้อมูล หรือนำเสนอความรู้ ครูต้องอ้างแหล่งข้อมูลที่นำเชื่อถือ

6. ครูช่วยให้ผู้เรียนเริ่มต้นพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง โดยครูต้องเริ่มจากการช่วยผู้เรียนให้เริ่มจากการคิด เช่น การถามคำถามนำ ช่วยผู้เรียนค้นหาทักษะการคิดที่ต้องใช้ในการเรียนรู้ ใช้คำถามนำที่ยากขึ้นให้ผู้เรียนใช้การคิดในระดับที่สูงขึ้น ตอบสนองสิ่งที่ผู้เรียนทำชี้ให้เห็นความไม่ชัดเจน ให้ผู้เรียนช่วยกันค้นหาส่งเสริมความพยายามของผู้เรียน ชี้แนะในสิ่งที่จำเป็น มีส่วนร่วมในการคิดของผู้เรียน สนับสนุนให้ผู้เรียนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับขั้นตอนการทำงานของผู้เรียน ให้ความสำคัญกับความจริงที่พิสูจน์ได้

7. ครูจัดเนื้อหาการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงผู้เรียน ครูต้องอาศัยเนื้อหาที่กำหนดในบทเรียนมาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง เนื้อหาเป็นเป้าหมายที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ในเนื้อหาได้ต้องอาศัยกระบวนการคิด

8. ครูศึกษาโมเดลการสอนนี้ให้เข้าใจอย่างชัดเจนก่อนที่จะดำเนินการใช้

10. บทบาทของครูผู้ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน

ครูมีบทบาทสำคัญในการกำหนดการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้และเกิดการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงจากสิ่งที่เรียน ครูจึงต้องมีการส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะการคิดขั้นสูงให้ผู้เรียนที่หลากหลาย โดย

1. ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้คิด ฝึกทักษะการคิดหลาย ๆ ทักษะให้กับผู้เรียนเริ่มจากการใช้คำถามเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน ใช้คำถามเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิดและเกิดความเข้าใจ โดยคำถามนั้นต้องก่อให้เกิดการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การสังเคราะห์ความคิด การคิดแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์

2. ครูกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสงสัยหรือความขัดแย้ง จะทำให้ผู้เรียนเกิดการอยากคิด ครูควรหาสถานการณ์ที่ทำให้ผู้เรียนต้องเผชิญกับปัญหาเพื่อคิดหาคำตอบและนำมาแก้ไขสถานการณ์ และสถานการณ์ที่ผู้เรียนได้เจอควรเป็นสถานการณ์ที่มีความขัดแย้ง ความไม่ชัดเจน ความไม่แน่นอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการอยากรู้เพื่อจะหาคำตอบ

3. ครูมีความรู้ที่ดีในเนื้อหาที่สอน มีความรู้พื้นฐานเรื่องทักษะการคิดขั้นสูง เรื่องทักษะด้านละคร ครูต้องเห็นคุณค่า และให้ความสำคัญกับผู้เรียนว่าเรื่องที่สอนจะมีประโยชน์กับผู้เรียนอย่างไร

4. ครูสร้างความพร้อมของสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงให้กับผู้เรียน นอกจากครูจะให้ความสำคัญด้านเนื้อหาการสอนแล้ว ครูควรคำนึงถึงการจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก การจัดสภาพห้องเรียนที่เหมาะสมจะเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง การสร้างบรรยากาศในห้องเรียนควรมีความเป็นอิสระอบอุ่นปลอดภัย ถ้าผู้เรียนรู้สึกปลอดภัย จะทำให้ผู้เรียนอยากคิดและมีความกล้าที่จะคิดมากขึ้น

5. ครูเป็นคนที่ใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ต้องเป็นคนชอบคิด และมีอารมณ์ขัน ต้องชอบศึกษา ชอบสะสมวิธีคิด วิธีแก้ปัญหา ต้องสามารถถ่ายทอดความรู้ให้เข้าใจ ต้องกระตุ้นความคิดของผู้เรียนได้ดี ต้องสามารถสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนอยากคิด ต้องสนใจเรียนรู้ตลอดเวลา ต้องมีวิจรรย์ญาณที่ดี ต้องมีความคิดสร้างสรรค์ ต้องรักการสอน สนุก และมีความสุขกับการสอน

6. ครูเน้นกระบวนการทางความคิดของผู้เรียนมากกว่าผลงาน

7. ครูมีวิธีการสอนที่ทำทนายที่ส่งเสริมให้เด็กตื่นเต้นที่จะเรียนรู้ตลอดเวลา ใช้วิธีที่ผู้เรียนสามารถเรียนผ่านการรับรู้หรือประสาทสัมผัสที่หลากหลาย

8. ครูมีความรู้และทักษะด้านการสอน ผู้สอนควรมีความรู้ความเข้าใจในเรื่อง ความมุ่งหมายและหลักการเกี่ยวกับการศึกษา ทฤษฎีพัฒนาการของผู้เรียน ทฤษฎีการเรียนรู้ เทคนิคการสอน เทคนิคการสื่อสาร

ตอนที่ 3 ผลการประเมินประสิทธิผลของโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์ สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ผลการประเมินประสิทธิผลของโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครู เพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น แบ่งออกเป็น 5 ส่วน คือ

1. ผลการประเมินการออกแบบการจัดการเรียนการสอนของครูก่อนเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ โมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
2. การทดลองใช้โมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์ สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในการอบรมครูเชิงปฏิบัติการ
3. ผลการประเมินการออกแบบการจัดการเรียนการสอนของครูหลังเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
4. ผลการประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อ “ADAPTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL” และ
5. ผลรับรองประสิทธิผลของโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโดยผู้ทรงคุณวุฒิ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 ผลการประเมินการออกแบบการจัดการเรียนการสอนของครูก่อนเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

การทดลองอบรมครูเชิงปฏิบัติการโดยใช้โมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์ สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการอบรมเชิงปฏิบัติการ รูปแบบ Online เวลา 18 ชั่วโมง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง คือ ครูผู้สอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นไม่กำหนดรายวิชา โดยเลือกครูที่มีอาสาเข้าร่วมทดลองทั่วประเทศ จำนวน 30 คน ก่อนดำเนินการทดลองอบรมครูเชิงปฏิบัติการ ผู้วิจัยให้ผู้ทดลองการออกแบบการจัดการเรียนการสอนของ เพื่อทำการประเมินการออกแบบการจัดการเรียนการสอนของครูก่อนเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ โมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยผลการประเมินพบว่า

ตาราง 11 ผลการประเมินการออกแบบการจัดการเรียนการสอนของครูก่อนเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

หัวข้อการประเมิน	ผลการประเมินก่อนการอบรม		
	ค่าเฉลี่ย	ค่า s.d.	การแปลผล
1. แผนการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบสำคัญครบถ้วนตามที่กำหนดชัดเจน เข้าใจง่าย	1.60	0.50	น้อยที่สุด
2. ชื่อเรื่องที่สอนมีความน่าสนใจ กระชับ ชัดเจน ครอบคลุมเนื้อหาสาระ	1.30	0.47	น้อยที่สุด
3. เป้าหมายการเรียนรู้มีความชัดเจน เข้าใจง่าย	1.33	0.48	น้อยที่สุด
4. จุดประสงค์การเรียนรู้มีความชัดเจน เข้าใจง่าย	3.23	0.43	ปานกลาง
5. เป้าหมายการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้มีความเชื่อมโยงกัน	1.43	0.50	น้อยที่สุด
6. กระบวนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสม เป็นไปตามขั้นตอนตั้งแต่เริ่มต้น จนจบกระบวนการจัดการเรียนรู้ ADAPTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL	1.00	0.00	น้อยที่สุด
7. กระบวนการจัดการเรียนรู้ใช้กิจกรรมละครในทุกขั้นตอน	1.00	0.00	น้อยที่สุด
8. ในทุกขั้นตอนของกระบวนการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูง	1.00	0.00	น้อยที่สุด
9. กระบวนการจัดการเรียนรู้สัมพันธ์กันกับจุดประสงค์การเรียนรู้	2.03	0.61	น้อย
10. กระบวนการจัดการเรียนรู้มีความน่าสนใจ	3.27	0.45	ปานกลาง
11. ขั้นคิดริเริ่มครูส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นนักคิดริเริ่ม	1.00	0.00	น้อยที่สุด
12. ขั้นรวมให้เป็นหนึ่งครูส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นนักจัดการข้อมูล	1.00	0.00	น้อยที่สุด

ตาราง 11 (ต่อ)

หัวข้อการประเมิน	ผลการประเมินก่อนการอบรม		
	ค่าเฉลี่ย	ค่าs.d.	การแปลผล
13. ชั้นแสดงและแบ่งปันครูส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นนักสร้างสรรค์	1.00	0.00	น้อยที่สุด
14. กระบวนการจัดการเรียนรู้ นำผู้เรียนไปสู่การสร้างงาน	3.17	0.59	ปานกลาง
15. สื่อการเรียนรู้มีความน่าสนใจ เชื่อมโยงกับกระบวนการจัดการเรียนรู้	2.43	0.50	น้อย
16. มีการประเมินผลในการจัดกระบวนการเรียนรู้	3.37	0.49	ปานกลาง
ผลรวม	1.82	0.26	น้อย

จากตารางที่ 11 ผลการประเมินการออกแบบการจัดการเรียนการสอนของครูก่อนเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ผลรวมการประเมินผู้วิจัยพบว่าอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 1.82, ค่าs.d. 0.26) เมื่อเรียงลำดับที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปน้อยที่สุด คือ มีการประเมินผลในการจัดกระบวนการเรียนรู้ ผลการประเมินพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.37, ค่าs.d. 0.49) ค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ กระบวนการจัดการเรียนรู้มีความน่าสนใจ ผลการประเมินพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.27, ค่าs.d. 0.45) ค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ จุดประสงค์การเรียนรู้มีความชัดเจน เข้าใจง่าย ผลการประเมินพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.23, ค่าs.d. 0.43) ค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ กระบวนการจัดการเรียนรู้ นำผู้เรียนไปสู่การสร้างงาน ผลการประเมินพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.17, ค่าs.d. 0.59) ค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ สื่อการเรียนรู้มีความน่าสนใจ เชื่อมโยงกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ ผลการประเมินพบว่าอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.43, ค่าs.d. 0.50) ค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ กระบวนการจัดการเรียนรู้สัมพันธ์กันกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ผลการประเมินพบว่าอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.03, ค่าs.d. 0.61) ค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ แผนการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบสำคัญครบถ้วนตามที่กำหนดชัดเจน เข้าใจง่าย ผลการประเมินพบว่าอยู่ในระดับน้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย 1.60, ค่าs.d. 0.50) ค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ เป้าหมายการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้มีความเชื่อมโยงกัน ผลการประเมินพบว่าอยู่ในระดับน้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย 1.43, ค่าs.d. 0.50) ค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ เป้าหมาย

การเรียนรู้มีความชัดเจน เข้าใจง่าย ผลการประเมินพบว่าอยู่ในระดับน้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย 1.33, ค่าs.d. 0.48) ค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ ชื่อเรื่องที่สอนมีความน่าสนใจ กระชับ ชัดเจน ครอบคลุมเนื้อหาสาระ ผลการประเมินพบว่าอยู่ในระดับน้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย 1.30, ค่าs.d. 0.47) และที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ กระบวนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมเป็นไปตามขั้นตอนตั้งแต่เริ่มต้นจนจบกระบวนการจัดการเรียนรู้ ADAPTTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL, กระบวนการจัดการเรียนรู้ใช้กิจกรรมละครในทุกขั้นตอนในทุกขั้นตอนของกระบวนการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูง, ขั้นคิดริเริ่มครูส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นนักคิดริเริ่ม, ขั้นรวมให้เป็นหนึ่งในครูส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นนักจัดการข้อมูล และขั้นแสดงและแบ่งปันครูส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นนักสร้างสรรค์ ผลการประเมินพบว่าอยู่ในระดับน้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย 1.00, ค่าs.d. 0.00)

3.2 การทดลองใช้โมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในการอบรมครู

ในการดำเนินการทดลองใช้โมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครู เพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในการอบรมครูเชิงปฏิบัติการ เป็นการเป็นการทดลองอบรมเชิงปฏิบัติการในรูปแบบ Online เวลา 18 ชั่วโมง โดยแบ่งช่วงการอบรมเชิงปฏิบัติการเป็น 4 ช่วง ดังนี้

ช่วงที่ 1 ฝึกปฏิบัติกิจกรรมละครที่เป็นเครื่องมือในการที่ครูนำไปใช้พัฒนาผู้เรียน

ให้ความรู้ ความเข้าใจ และฝึกปฏิบัติกับครูในการใช้เครื่องมือกิจกรรมละคร เพื่อนำไปใช้พัฒนาผู้เรียน ก่อนจะเข้าสู่การอบรม ADAPTTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL โดยจัดกิจกรรมในรูปแบบ Online ระยะเวลาที่ใช้ 4 ชั่วโมง โดยรายละเอียดกิจกรรมมีดังต่อไปนี้

- กิจกรรมละลายพฤติกรรม เพื่อสร้างการรู้จักกันและความเป็นกันเอง โดยให้ผู้ทดลองทุกคนเริ่มเล่นกิจกรรมทางละครกิจกรรมแรก คือ กิจกรรม 1 เสียง 1 ท่า โดยให้ผู้ทดลองพูดชื่อตัวเอง พร้อมทำท่าที่บ่งบอกถึงชื่อตัวเองให้เพื่อนดู และให้ทำจนครบทุกคน นอกจากที่จะพูดชื่อตนเองและท่าท่าของตนเองแล้ว ก่อนจะพูดชื่อตัวเองต้องทวนชื่อและท่าของคนก่อนหน้าตัวเองให้ครบก่อน เมื่อทุกคนทำเสร็จเริ่มรู้จักกันและจำกันได้บ้างแล้ว เข้าสู่กิจกรรมต่อไป คือ เธอจำ นี่ฉันเองนะ ให้ผู้ทดลองทุกคนฟรีเซ็นต์ตัวเองภายใน 1 นาที ทำให้เพื่อนทุกคนรู้จักเราให้ได้ภายใน 1 นาที

- เมื่อผู้ทดลองทุกคนรู้จักกันครบเรียบร้อยแล้ว เข้าสู่กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แสร้ประสบการณ์ ให้ผู้ทดลองทุกคนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แสร้ประสบการณ์ ในหัวข้อของปัญหาการสอนที่พบเจอ และกิจกรรมละครที่ครูเคยนำไปใช้สอนในห้องเรียน

- เข้าสู่การฝึกปฏิบัติการใช้เครื่องมือกิจกรรมละครเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน โดยเริ่มจาก

- กิจกรรมStorytelling การเล่าเรื่อง ให้ผู้ทดลองแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน โดยสร้างโจทย์ให้ทุกคนในกลุ่มเล่าเรื่องต่อกัน ให้มีต้น กลาง จบ และต้องเชื่อมโยงกันให้เป็นเรื่องเดียวกันให้ได้ เมื่อทุกกลุ่มทำเสร็จเรียบร้อย ผู้วิจัยให้ผู้ทดลองทำกิจกรรมอีกรอบโดยคราวนี้มีโจทย์เข้าไปเพิ่ม เพื่อให้การเล่าเรื่องยากขึ้นโดยโจทย์ที่เพิ่มคือ ในเรื่องเล่าของทุกกลุ่ม ตอนทุกคนเล่าเรื่องต้องมีเนื้อหาการสอนอยู่ในเนื้อเรื่องด้วย

- กิจกรรมการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 รับรู้ความรู้สึก ให้ผู้ทดลองฝึกใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 โดยให้เวลาคนละ 1 นาที ให้ปิดกล่องและหาสิ่งของที่อยู่บนโต๊ะมา 1 อย่าง ให้ทำการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 โดยเริ่มจากตา มองของที่เลือก ว่ามีรูปร่าง ลักษณะ สีอะไร จดจำรายละเอียดทุกอย่างจากสิ่งที่เห็น ต่อมาหู ให้ฟังว่าของสิ่งนั้นมีเสียงไหม ถ้ามีเสียงเป็นอย่างไร แต่ถ้าไม่สามารถเกิดเสียงได้ด้วยตัวเอง เวลากระทบกับสิ่งอื่นเสียงจะเป็นอย่างไร ให้จดจำรายละเอียดทุกอย่างจากสิ่งที่ได้ยิน ต่อมาจมูก ให้ดมของสิ่งนั้นมีกลิ่นไหม ถ้ามีกลิ่น กลิ่นเป็นอย่างไร ให้จดจำรายละเอียดทุกอย่างจากสิ่งที่ได้ดม ต่อมาปาก ให้ชิมของสิ่งนั้น ถ้าของสิ่งนั้นกินได้ รสชาติเป็นอย่างไร ให้จดจำรายละเอียดทุกอย่างจากสิ่งที่ได้ชิม ต่อมามือ ให้สัมผัสของสิ่งนั้น ว่ามีสัมผัสอย่างไร ให้จดจำรายละเอียดทุกอย่างจากสิ่งที่ได้สัมผัส เมื่อผู้ทดลองลองใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 กับสิ่งของที่ตัวเองครบแล้วให้นำมารายละเอียดทุกอย่างมาเล่าให้กับเพื่อนทุกคนในห้องฟัง และให้เพื่อนในห้องทายสิ่งของให้ถูกจากสิ่งที่เล่า

- กิจกรรมการฝึกการเคลื่อนไหวร่างกาย ให้ผู้ทดลองฝึกการเคลื่อนไหวร่างกาย โดยให้เวลาคนละ 1 นาที ให้ปิดกล่องและหาสิ่งของที่อยู่บนโต๊ะมา 1 อย่าง ให้ผู้ทดลองทำความรู้จักกับสิ่งของที่เลือก ว่ามีลักษณะการเคลื่อนไหวอย่างไร และถ้าของสิ่งนั้นมีชีวิตจะเคลื่อนไหวอย่างไร ให้ทำท่าของสิ่งที่ตัวเองเลือกจากการเคลื่อนไหวร่างกาย แล้วให้เพื่อนในห้องทายว่าของสิ่งนั้นคืออะไร เมื่อทำกิจกรรมเสร็จแล้ว เข้าสู่กิจกรรมการฝึกการเคลื่อนไหวร่างกาย กิจกรรมต่อไป โดยให้เวลาผู้ทดลองคนละ 3 นาที ไปหาวิดีโอสัตว์อะไรก็ได้ และให้จดจำท่าทางดูรายละเอียดการเคลื่อนไหวของสัตว์ที่เลือก และนำมาถ่ายทอดสื่อสสารผ่านการเคลื่อนไหวร่างกาย และให้เพื่อนในห้องทายว่า คือสัตว์อะไร

- กิจกรรมการใช้ท่าใบ้ ให้ผู้ทดลองฝึกการใช้ท่าใบ้ โดยให้ผู้ทดลองคิดสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน หรือเหตุการณ์ที่พบเห็นนำมาถ่ายทอดผ่านร่างกายโดยใช้ท่าทาง

แสดงออกมาได้อย่างเดียวเท่านั้น ห้ามใช้เสียง และให้เพื่อนในห้องทายให้ได้ว่าสถานการณ์นั้นคืออะไร

- กิจกรรมการใช้จินตนาการ ให้ผู้ทดลองฝึกการใช้จินตนาการ โดยให้เวลาคนละ 1 นาที ให้หยิบของบนโต๊ะอะไรก็ได้ 1 ชิ้น และทำการเปลี่ยนแปลงของสิ่งนั้นให้เปลี่ยนไปจากเดิมหรือจากสิ่งที่เห็นให้เป็นอะไรก็ได้ตามจินตนาการของผู้ทดลอง และให้นำมาเสนอให้เพื่อนในห้องฟังว่าคืออะไร

- กิจกรรมการพูดต้นสด ให้ผู้ทดลองฝึกการพูดต้นสด โดยให้ผู้ทดลองแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน โดยสร้างโจทย์ให้แต่ละกลุ่มสร้างสถานการณ์ที่ตัวเองพบเจอในระหว่างการทำการสอน โดยเจ้าของเรื่องต้องรับบทเป็นผู้กำกับ มีหน้าที่เล่าสถานการณ์ให้เพื่อนในกลุ่มฟัง และให้เพื่อนที่เหลือจัดการแก้ไขปัญหาสิ่งที่พบจากสถานการณ์ โดยผ่านการเล่นบทบาทสมมติ

- กิจกรรมการวิเคราะห์ตัวละคร ให้ผู้ทดลองฝึกการวิเคราะห์ตัวละคร โดยให้ครูผู้สอนเลือกรูปคนสำคัญมา 1 คน จะเป็นใครก็ได้ นำมาให้เพื่อนดูและทำการวิเคราะห์คนในรูปให้เพื่อนฟัง ว่าที่เลือกเพราะอะไร มีลักษณะภายนอก ลักษณะภายในเป็นอย่างไร โดยการวิเคราะห์อย่างละเอียด

ช่วงที่ 2 ฝึกปฏิบัติการใช้ ADAPTTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL เพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน

ให้ความรู้ ความเข้าใจ และฝึกปฏิบัติกับครูในการใช้ ADAPTTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL เพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน โดยจัดกิจกรรมในรูปแบบ Online ระยะเวลาที่ใช้ 5 ชั่วโมง โดยรายละเอียดกิจกรรมมีดังต่อไปนี้

- บรรยายเชิงอธิบายพร้อมภาพประกอบ เพื่อให้ผู้ทดลองรู้และเข้าใจถึงการใช้อะดอปทีฟ ดราม่า แอกทีวิตี โมเดล โดยหัวข้อที่ใช้ในการบรรยาย ประกอบไปด้วยละครสร้างสรรค์คืออะไร ทักษะการคิดขั้นสูงคืออะไร องค์ประกอบของทักษะการคิดขั้นสูงมีอะไรบ้าง โครงสร้าง ADAPTTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL คืออะไรและประกอบไปด้วยอะไรบ้าง กระบวนการจัดการเรียนรู้ ADAPTTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL มีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ที่ขั้นตอน และแต่ละขั้นตอนมีการจัดการเรียนรู้อย่างไร วิธีการสร้างเรื่องราว ต้องสร้างอย่างไร แนวทางการปฏิบัติสำหรับครูในการใช้โมเดลการสอนต้องมีอะไรบ้าง บทบาทของครูผู้ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนจึงมีลักษณะอย่างไร การวัดและประเมินผลผู้เรียนหลังใช้ CREATIVE DRAMA Model การออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ละครสร้างสรรค์ ว่ามีการออกแบบอย่างไร และต้องมีองค์ประกอบอะไรบ้าง

- บรรยายให้ผู้ทดลองรู้และเข้าใจถึงการใช้ ADAPTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL จนเข้าใจแล้ว เริ่มกิจกรรมต่อไปคือ ฝึกปฏิบัติการใช้โมเดล โดยให้ผู้ทดลองเริ่มฝึกปฏิบัติทีละขั้นตอน โดยเริ่มจาก

- ฝึกปฏิบัติการใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ ADAPTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL โดยเริ่มจากให้ผู้ทดลองฝึกปฏิบัติการใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ขั้นตอนที่ 1 ขั้นคิดริเริ่ม (CRE) ว่านำมาใช้จัดกระบวนการจัดการเรียนรู้ได้อย่างไร และในขั้นนี้ผู้วิจัยให้ผู้ทดลองฝึกปฏิบัติการสร้างเรื่องราวประกอบการสอนร่วมกัน โดยแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน ให้ทดลองแต่งเรื่องราวเนื้อหาการสอนร่วมกัน โดยการนำวิธีการสร้างเรื่องราวจากการที่ฟังบรรยายมาใช้สร้างเรื่องราว และนำเรื่องราวที่สร้างมาแชร์ให้กับเพื่อน ๆ กลุ่มอื่นฟังผ่านการเล่าเรื่อง

- ฝึกปฏิบัติการใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ขั้นตอนที่ 2 ขั้นรวมให้เป็นหนึ่ง (A) ว่านำมาใช้จัดกระบวนการจัดการเรียนรู้ได้อย่างไร

- ฝึกปฏิบัติการใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ขั้นตอนที่ 3 ขั้นแสดงและแบ่งปัน (TIVE) ว่านำมาใช้จัดกระบวนการจัดการเรียนรู้ได้อย่างไร และในขั้นนี้ผู้วิจัยให้ผู้ทดลองฝึกปฏิบัติการสร้างสถานการณ์สมมติ โดยแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน ให้ทดลองสร้างสถานการณ์สมมติร่วมกัน และนำสถานการณ์สมมติที่สร้างร่วมกัน มาแชร์ให้กับเพื่อน ๆ กลุ่มอื่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขสถานการณ์ที่สร้างขึ้น

- ฝึกปฏิบัติการออกแบบการจัดการเรียนการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์ โดยให้ผู้ทดลองแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน ช่วยกันคิดและออกแบบการจัดการเรียนการสอน และนำมาร่วมแชร์กับเพื่อนกลุ่มอื่น ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้การออกแบบการจัดการเรียนการสอนร่วมกัน

- มอบหมายงานให้ผู้ทดลองคนละ 1 ชิ้น ออกแบบการจัดการเรียนการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์ โดยเนื้อหาการสอนในการออกแบบการจัดการเรียนการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์ต้องเป็นเนื้อหาที่ครูใช้สอนผู้เรียนในชีวิตประจำวัน และให้ครูนำแผนการจัดการเรียนรู้กระบวนการละครสร้างสรรค์ที่ออกแบบแผนการเรียนรู้เสร็จแล้ว นำมาใช้สอนผู้ทดลองคนอื่น ๆ โดยผ่านกิจกรรมบทบาทสมมติ โดยผู้ทดลองที่เป็นเจ้าของแผนการจัดการเรียนรู้กระบวนการละครสร้างสรรค์ รับบทบาทสมมติเป็นครู และนำแผนการสอนที่ออกแบบมาใช้สอนผู้ทดลองคนอื่น ๆ ที่รับบทเป็นนักเรียน และร่วมแชร์แผนการจัดการเรียนรู้กระบวนการละครสร้างสรรค์ร่วมกัน

ช่วงที่ 3 ฝึกปฏิบัติการออกแบบการจัดการเรียนการสอน และฝึกปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนโดยโดยใช้ ADAPTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL ในรายวิชาที่สอน

ฝึกปฏิบัติกับครูในการใช้แผนการจัดการเรียนรู้กระบวนการละครสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน โดยจัดกิจกรรมในรูปแบบ Online ระยะเวลาที่ใช้ 7 ชั่วโมง โดยรายละเอียดกิจกรรมมีดังต่อไปนี้

- ผู้ทดลองนำเสนอแผนการจัดการเรียนรู้กระบวนการละครสร้างสรรค์ที่ได้ออกแบบ ผ่านการฝึกปฏิบัติผ่านกิจกรรมบทบาทสมมติ โดยผู้ทดลองที่เป็นผู้ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้กระบวนการละครสร้างสรรค์ รับบทบาทสมมติเป็นครู และนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ออกแบบมา นำมาใช้สอนผู้ทดลองคนอื่น ๆ ที่รับบทเป็นนักเรียน เพื่อให้ผู้ทดลองนำแผนการจัดการเรียนรู้กระบวนการละครสร้างสรรค์ที่ออกแบบมาใช้จริงในห้องเรียนสถานการณ์สมมติ เพื่อพัฒนาการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้กระบวนการละครสร้างสรรค์ให้สามารถนำไปใช้ได้จริงกับผู้เรียน

- เมื่อผู้ทดลองนำเสนอแผนการจัดการเรียนรู้กระบวนการละครสร้างสรรค์เสร็จที่ออกแบบเรียบร้อยแล้ว ให้ทุกคนร่วมกันแสดงความคิดเห็นต่อการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้กระบวนการละครสร้างสรรค์ของผู้ทดลองคนอื่น ๆ เพื่อนำไปปรับแก้ในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้กระบวนการละครสร้างสรรค์ให้สมบูรณ์มากขึ้น ให้มีความน่าสนใจ และสามารถนำไปใช้กับผู้เรียนได้จริง

ช่วงที่ 4 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ แשרประสบการณ์ร่วมกัน

ฝึกปฏิบัติกับครูในการแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้ แשרประสบการณ์ร่วมกันกับผู้อื่น โดยจัดกิจกรรมในรูปแบบ Online ระยะเวลาที่ใช้ 2 ชั่วโมง โดยรายละเอียดกิจกรรมมีดังต่อไปนี้

- ผู้วิจัยสรุปการอบรมเชิงปฏิบัติการที่เกิดขึ้น เปิดโอกาสให้ผู้ทดลองสอบถามถึงประเด็นที่สงสัย

- ผู้ทดลองแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แשרประสบการณ์ร่วมกันถึงกิจกรรมที่ผ่านการอบรม ว่าได้อะไรกับการจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการที่เกิดขึ้น

- ผู้ทดลองประเมินความพึงพอใจที่มีต่อ “ADAPTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL”

3.3 ผลการประเมินการออกแบบการจัดการเรียนการสอนของครูหลังเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ผู้วิจัยให้ผู้ทดลองออกแบบการจัดการเรียนการสอน เพื่อทำการประเมินการออกแบบการจัดการเรียนการสอนของครูหลังเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยผลการประเมินพบว่า

ตาราง 12 ผลการประเมินการออกแบบการจัดการเรียนการสอนของครูหลังเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

หัวข้อการประเมิน	ผลการประเมินหลังการอบรม		
	ค่าเฉลี่ย	ค่า s.d.	การแปลผล
1. แผนการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบสำคัญครบถ้วนตามที่กำหนดชัดเจน เข้าใจง่าย	4.63	0.49	มากที่สุด
2. ชื่อเรื่องที่สอนมีความน่าสนใจ กระชับ ชัดเจน ครอบคลุมเนื้อหาสาระ	4.47	0.57	มากที่สุด
3. เป้าหมายการเรียนรู้มีความชัดเจน เข้าใจง่าย	4.40	0.67	มากที่สุด
4. จุดประสงค์การเรียนรู้มีความชัดเจน เข้าใจง่าย	4.50	0.51	มากที่สุด
5. เป้าหมายการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้มีความเชื่อมโยงกัน	4.47	0.57	มากที่สุด
6. กระบวนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสม เป็นไปตามขั้นตอนตั้งแต่เริ่มต้น จนจบกระบวนการจัดการเรียนรู้ ADAPTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL	5.00	0.00	มากที่สุด
7. กระบวนการจัดการเรียนรู้ใช้กิจกรรมละครในทุกขั้นตอน	4.30	0.70	มากที่สุด
8. ในทุกขั้นตอนของกระบวนการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูง	5.00	0.00	มากที่สุด

ตาราง 12 (ต่อ)

หัวข้อการประเมิน	ผลการประเมินหลังการอบรม		
	ค่าเฉลี่ย	ค่าs.d.	การ แปลผล
9. กระบวนการจัดการเรียนรู้สัมพันธ์กันกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	4.27	0.52	มากที่สุด
10. กระบวนการจัดการเรียนรู้มีความน่าสนใจ	4.03	0.67	มาก
11. ชั้นคิดริเริ่มครูส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นนักคิดริเริ่ม	5.00	0.00	มากที่สุด
12. ชั้นรวมให้เป็นหนึ่งในครูส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นนักจัดการ ข้อมูล	5.00	0.00	มากที่สุด
13. ชั้นแสดงและแบ่งปันครูส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็น นักสร้างสรรค์	5.00	0.00	มากที่สุด
14. กระบวนการจัดการเรียนรู้ นำผู้เรียนไปสู่การสร้างงาน	4.53	0.51	มากที่สุด
15. สื่อการเรียนรู้มีความน่าสนใจ เชื่อมโยงกับ กระบวนการจัดการเรียนรู้	4.03	0.67	มาก
16. มีการประเมินผลในการจัดกระบวนการเรียนรู้	4.23	0.63	มาก
ผลรวม	4.55	0.29	มากที่สุด

จากตารางที่ 12 ผลการประเมินการออกแบบการจัดการเรียนการสอนของครูหลังเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ผลรวมการประเมิน ผู้วิจัยพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.55, ค่าs.d. 0.29) เมื่อเรียงลำดับที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปน้อยที่สุด คือ กระบวนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสม เป็นไปตามขั้นตอนตั้งแต่เริ่มต้น จนจบกระบวนการจัดการเรียนรู้ ADAPTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL, ในทุกขั้นตอนของกระบวนการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูง, ชั้นคิดริเริ่มครูส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นนักคิดริเริ่ม, ชั้นรวมให้เป็นหนึ่งในครูส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นนักจัดการข้อมูล และชั้นแสดงและแบ่งปันครูส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นนักสร้างสรรค์ ผลการประเมินพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 5.00, ค่าs.d. 0.00) ค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ แผนการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบสำคัญครบถ้วนตามที่กำหนดชัดเจน เข้าใจง่าย

ผลการประเมินพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.63, ค่าs.d. 0.49) ค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ กระบวนการจัดการเรียนรู้ นำผู้เรียนไปสู่การสร้างงาน ผลการประเมินพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.53, ค่าs.d. 0.51) ค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ จุดประสงค์การเรียนรู้ มีความชัดเจน เข้าใจง่าย ผลการประเมินพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.50, ค่าs.d. 0.51) ค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ ชื่อเรื่องที่น่าสนใจ มีความน่าสนใจ กระชับ ชัดเจน ครอบคลุมเนื้อหาสาระ และเป้าหมายการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ มีความเชื่อมโยงกัน ผลการประเมินพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.47, ค่าs.d. 0.57) ค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ เป้าหมายการเรียนรู้ มีความชัดเจน เข้าใจง่าย ผลการประเมินพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.40, ค่าs.d. 0.67) ค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ กระบวนการจัดการเรียนรู้ ใช้กิจกรรมละครในทุกชั้นตอน ผลการประเมินพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.30, ค่าs.d. 0.70) ค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ กระบวนการจัดการเรียนรู้ สัมพันธ์กันกับ จุดประสงค์การเรียนรู้ ผลการประเมินพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.27, ค่าs.d. 0.52) ค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ มีการประเมินผลในการจัดกระบวนการเรียนรู้ ผลการประเมินพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.23, ค่าs.d. 0.63) และที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ กระบวนการจัดการเรียนรู้ มีความน่าสนใจ และสื่อการเรียนรู้ มีความน่าสนใจ เชื่อมโยงกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ ผลการประเมินพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.03, ค่าs.d. 0.67)

ผลการประเมินการออกแบบการจัดการเรียนการสอนของครูก่อนและหลังเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่าหลังจากครูเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ผลรวมการประเมินมีค่าเฉลี่ยมีเกณฑ์ที่มีความพัฒนาขึ้นจากก่อนการเข้ารับการอบรม ผลรวมการประเมินก่อนเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการพบว่าอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 1.82, ค่าs.d. 0.26) หลังการเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการพบว่าผลรวมการประเมินพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.55, ค่าs.d. 0.29) แสดงถึงโมเดลโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นสามารถพัฒนาได้จริง และครูสามารถนำโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นไปออกแบบใช้กับการจัดการเรียนการสอนได้จริง

3.4 ผลการประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อ“ADAPTTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL”

ผู้วิจัยให้ผู้ทดลองทำการประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อ“ADAPTTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL” โดยผลการประเมินความพึงพอใจพบว่า

ตาราง 13 ผลการประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อ“ADAPTTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL”

หัวข้อการประเมิน	ผลการประเมินความพึงพอใจ		
	ค่าเฉลี่ย	ค่าs.d.	การแปลผล
1. ADAPTTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL มีความน่าสนใจ เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอน	4.83	0.38	มากที่สุด
2. ADAPTTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL สามารถบูรณาการกับเนื้อหาสาระได้ในรายวิชาได้	4.80	0.41	มากที่สุด
3. ADAPTTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL มีประโยชน์ต่อการนำไปใช้สอนในชีวิตประจำวัน	4.73	0.45	มากที่สุด
4. ADAPTTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL สามารถพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนได้	4.80	0.41	มากที่สุด
5. ADAPTTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL สามารถทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาการเรียนได้อย่างเข้าใจ	4.73	0.45	มากที่สุด
6. ADAPTTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียน	4.70	0.47	มากที่สุด
ผลรวม	4.77	0.03	มากที่สุด

จากตารางผลการประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อ “ADAPTTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL” ผลรวมการประเมิน ผู้วิจัยพบว่าความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.77, ค่าs.d. 0.03) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยมีรายละเอียดดังนี้ ADAPTTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL มีความน่าสนใจ เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอน ผลการประเมินพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.83, ค่าs.d. 0.38) ADAPTTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL สามารถบูรณาการกับเนื้อหาสาระได้ในรายวิชา

ได้ และ ADAPTTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL สามารถพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนได้ ผลการประเมินพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.80, ค่าs.d. 0.41) ADAPTTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL มีประโยชน์ต่อการนำไปใช้สอนในชีวิตประจำวัน และ ADAPTTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL สามารถทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาการเรียนได้อย่างเข้าใจ ผลการประเมินพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการประเมินพบว่าอยู่ในระดับดีมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.73, ค่าs.d. 0.45) ADAPTTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียน ผลการประเมินพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.70, ค่าs.d. 0.47)

3.5 ผลรับรองประสิทธิผลของโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ผลการรับรองประสิทธิผลของโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น ด้วยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อประเมินรับรองประสิทธิผลของโมเดล โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วย กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านละครสร้างสรรค์จำนวน 1 ท่าน กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านทักษะการคิดขั้นสูงจำนวน 2 ท่าน และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษา พัฒนารูปแบบการสอนจำนวน 2 ท่าน พบว่าผลการประเมินรับรองประสิทธิผลของโมเดล มีดังนี้

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ยและการแปลความหมายของผลการประเมินรับรองประสิทธิผลของโมเดลตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน

หัวข้อการประเมิน	ประสิทธิผลของโมเดลการสอน		
	ค่าเฉลี่ย	ค่าs.d.	การแปลผล
1. หลักการของโมเดล	4.60	0.55	มากที่สุด
2. วัตถุประสงค์ของโมเดล	4.60	0.55	มากที่สุด
3. องค์ประกอบทักษะการคิดขั้นสูง	4.40	0.55	มากที่สุด
4. โครงสร้าง ADAPTTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL	4.40	0.55	มากที่สุด
5. กระบวนการจัดการเรียนรู้ ADAPTTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL	4.40	0.55	มากที่สุด

ตาราง 14 (ต่อ)

หัวข้อการประเมิน	ประสิทธิผลของโมเดลการสอน		
	ค่าเฉลี่ย	ค่าs.d.	การ แปลผล
6. ตารางรายละเอียดกระบวนการจัดการเรียนรู้ ADAPTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL	4.00	0.00	มาก
7. การวัดประเมินผล	3.80	0.84	มาก
8. แนวทางการปฏิบัติสำหรับครูในการใช้โมเดลการสอน	4.00	0.00	มาก
9. บทบาทของครูผู้ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน	4.40	0.55	มากที่สุด
10. กิจกรรมละครสร้างสรรค์ที่ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูง ของผู้เรียน	4.60	0.55	มากที่สุด
11. โมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์ ที่ พัฒนาขึ้นสามารถให้ครูนำไปใช้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด ขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นได้	4.40	0.55	มากที่สุด
12. โดยภาพรวมโมเดลการสอนกระบวนการละคร สร้างสรรค์ที่พัฒนาขึ้นสามารถให้ครูนำไปใช้ปฏิบัติ ได้จริง	4.40	0.55	มากที่สุด
ภาพรวม	4.33	0.54	มากที่สุด

จากตารางผลการรับรองประสิทธิผลของโมเดลการสอน โดยผู้ทรงคุณวุฒิในภาพรวม ผู้วิจัยพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.33, ค่าs.d. 0.54) โดยพิจารณาทางด้าน ดังนี้

1. ผลการรับรองประสิทธิผลของหลักการของโมเดล ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า หลักการของโมเดล มีประสิทธิผลอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.60, ค่าs.d. 0.55) หลักการของโมเดลมีความน่าสนใจ สามารถนำไปพัฒนาให้ครูในโรงเรียนใช้ประโยชน์ในการสอนได้จริง

2. ผลการรับรองประสิทธิผลของวัตถุประสงค์ของโมเดล ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าวัตถุประสงค์ของโมเดล มีประสิทธิผลอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.60, ค่าs.d. 0.55) วัตถุประสงค์ของโมเดลมีความกระชับชัดเจน เข้าใจง่าย สามารถนำไปพัฒนาให้ครูในโรงเรียนใช้ประโยชน์ในการสอนได้จริง

3. ผลการรับรองประสิทธิผลขององค์ประกอบทักษะการคิดขั้นสูง ผู้ทรงคุณวุฒิ มีความเห็นว่าองค์ประกอบทักษะการคิดขั้นสูง มีประสิทธิผลอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.40, ค่าs.d. 0.55) องค์ประกอบทักษะการคิดขั้นสูงมีรายละเอียดขององค์ประกอบ และลำดับขั้นตอนได้ชัดเจน

4. ผลการรับรองประสิทธิผลของโครงสร้าง ADAPTTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าโครงสร้าง ADAPTTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL มีประสิทธิผลอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.40, ค่าs.d. 0.55) โครงสร้าง ADAPTTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL ที่สร้างขึ้นดีมาก มีความสร้างสรรค์ มีความน่าสนใจ สามารถพัฒนานำไปให้ครูใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้จริง

5. ผลการรับรองประสิทธิผลของกระบวนการจัดการเรียนรู้ ADAPTTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่ากระบวนการจัดการเรียนรู้ ADAPTTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL มีประสิทธิผลอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.40, ค่าs.d. 0.55) กระบวนการจัดการเรียนรู้ ADAPTTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL มีความสร้างสรรค์ น่าสนใจ สามารถพัฒนานำไปให้ครูใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้จริง

6. ผลการรับรองประสิทธิผลของตารางรายละเอียดกระบวนการจัดการเรียนรู้ ADAPTTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าตารางรายละเอียดกระบวนการจัดการเรียนรู้ ADAPTTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL มีประสิทธิผลอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.00, ค่าs.d. 0.00) ตารางรายละเอียดกระบวนการจัดการเรียนรู้ ADAPTTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL มีความชัดเจนดี มีตัวอย่างกิจกรรมละครที่นำมาใช้สอนชัดเจน

7. ผลการรับรองประสิทธิผลของการวัดประเมินผล ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า การวัดประเมินผล มีประสิทธิผลอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.80, ค่าs.d. 0.84) การวัดประเมินผล อยากให้เพิ่มพฤติกรรมบ่งชี้สำหรับให้ครูใช้ในการประเมินทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน

8. ผลการรับรองประสิทธิผลของแนวทางการปฏิบัติสำหรับครูในการใช้โมเดล การสอน ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าแนวทางการปฏิบัติสำหรับครูในการใช้โมเดลการสอน มีประสิทธิผลอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.00, ค่าs.d. 0.00) แนวทางการปฏิบัติสำหรับครูในการใช้โมเดลการสอน อยากให้ปรับวิธีเขียนให้มีความกระชับ เพื่อถ่ายต่อครูในการนำไปปฏิบัติ

9. ผลการรับรองประสิทธิผลของบทบาทของครูผู้ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าบทบาทของครูผู้ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน

มีประสิทธิภาพผลอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.40, ค่าs.d. 0.55) บทบาทของครูผู้ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน อยากให้ปรับวิธีเขียนให้มีความกระชับ เพื่อถ่ายทอดครูในการนำไปปฏิบัติ

10. ผลการรับรองประสิทธิผลของกิจกรรมละครสร้างสรรค์ที่ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่ากิจกรรมละครสร้างสรรค์ที่ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน มีประสิทธิภาพผลอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.60, ค่าs.d. 0.55) กิจกรรมละครสร้างสรรค์ที่ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน กิจกรรมมีความหลากหลาย มีความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างแต่ละกิจกรรม มีการยกตัวอย่างประกอบที่เข้าใจง่าย สามารถให้ครูนำกิจกรรมไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้จริง

11. ผลการรับรองประสิทธิผลของโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์ที่พัฒนาขึ้นสามารถให้ครูนำไปใช้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นได้ ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์ ที่พัฒนาขึ้นสามารถให้ครูนำไปใช้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นได้ มีประสิทธิภาพผลอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.40, ค่าs.d. 0.55)

12. ผลการรับรองประสิทธิผลของภาพรวมโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์ ที่พัฒนาขึ้นสามารถให้ครูนำไปใช้ปฏิบัติได้จริง ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าภาพรวมโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์ ที่พัฒนาขึ้นสามารถให้ครูนำไปใช้ปฏิบัติได้จริง มีประสิทธิภาพผลอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.40, ค่าs.d. 0.55)

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ทรงคุณวุฒิสำหรับโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

1. ปรับภาพของโมเดล ให้เข้าใจง่ายกว่านี้ โมเดลที่สร้างออกมาใช้ได้ แต่ละเคียดเกินไป ให้นำรายละเอียดไปใส่อยู่ในตัวโมเดลแทน

2. โมเดลนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ดี ในวิชาที่เรียนยาก ๆ สามารถดึงดูดความสนใจของผู้เรียนได้ อย่างบางวิชาที่น่าเบื่อ หรือวิชาที่ผู้เรียนรู้สึกว่ายากไปทำไม โมเดลนี้จะสามารถดึงดูดความสนใจของผู้เรียนให้สนใจเนื้อหาการสอนได้

3. ภาพรวมโมเดลดี น่าสนใจมาก สามารถพัฒนานำไปให้ครูในโรงเรียนใช้ประโยชน์ในการสอนได้

4. โมเดลที่สร้างขึ้นดีมากและน่าสนใจ

5. โมเดลน่าสนใจ สามารถทำให้ครูที่ไม่มีประสบการณ์ด้านการละคร เข้าใจและสามารถนำไปใช้ได้

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาสภาพการสอนของครูผู้สอนที่ใช้กิจกรรมละครเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน 2. เพื่อพัฒนาโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 3. เพื่อศึกษาประสิทธิผลและรับรองโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยผู้วิจัยใช้วิธีดำเนินการวิจัยในลักษณะของการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) ที่มีลักษณะเป็นแบบเชิงผสมผสาน ด้วยการศึกษาวิธีการเชิงคุณภาพ (Qualitative Methods) ร่วมกับวิธีเชิงปริมาณ (Quantitative Methods)

ดำเนินการวิจัยเป็น 4 ระยะ ดังนี้

การวิจัยระยะที่ 1 (Research: R₁) ศึกษาสภาพการสอนของครูผู้สอนที่ใช้กิจกรรมละครเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน เป็นการศึกษาสภาพการสอนของครูผู้สอนที่ใช้กิจกรรมละครเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 18 คน ประกอบด้วย ครูผู้สอนที่นำกระบวนการทางด้านละครมาจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียน จำนวน 15 คน ผู้อำนวยการโรงเรียนจำนวน 3 คน จาก 3 โรงเรียน 1. โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) 2. โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน 3. โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามเรื่องการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการทางด้านละครเพื่อพัฒนาผู้เรียน แบบสัมภาษณ์เชิงลึกสำหรับครูผู้สอนที่นำกระบวนการทางด้านละครมาจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียน แบบสัมภาษณ์เชิงลึกสำหรับผู้ผู้อำนวยการโรงเรียน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

การวิจัยระยะที่ 2 (Development: D₁) พัฒนาโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการออกแบบและพัฒนาโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 10 คน ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านละครสร้างสรรค์จำนวน 3 คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านทักษะการคิด

ชั้นสูงจำนวน 3 คน และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจัดการศึกษา พัฒนารูปแบบการสอน จำนวน 4 คน พิจารณาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์ สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยการ (Focus Group) การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติเชิงอนุมานในการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบตรวจสอบ โมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วยค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ (Likert Scale) เป็นเกณฑ์การแปลความหมาย เพื่อจัดระดับคะแนน

การวิจัยระยะที่ 3 (Research: R₂) นำโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์ สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ไปทดลองใช้จัดอบรมครู เป็นการนำโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นไปทดลองใช้อบรมเชิงปฏิบัติการกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นครูผู้สอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นไม่กำหนดรายวิชา จำนวน 30 คน จาก การอาสาเข้าร่วมทดลองทั่วประเทศ เก็บรวบรวมด้วยการดำเนินการวิจัยตามแบบแผนการวิจัย แบบกลุ่มเดียว ประเมินผลก่อนและหลังการทดลอง (One Group Pretest – Posttest Only Design) ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการทดลอง รวม 18 ชั่วโมง เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย โมเดลการสอน กระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น แบบประเมินการออกแบบการจัดการเรียนการสอนของครู แบบประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อ “ADAPTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL” วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงอนุมานในการวิเคราะห์ข้อมูลจากประเมินการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้กระบวนการละครสร้างสรรค์ของครูก่อนและหลังเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ และแบบประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อ “ADAPTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL” ประกอบด้วยค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ (Likert Scale) เป็นเกณฑ์การแปลความหมาย เพื่อจัดระดับคะแนน

การวิจัยระยะที่ 4 (Development: D₂) ประเมินประสิทธิผลและรับรองโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการประเมินประสิทธิผลและปรับปรุงโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 5 คน ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านละครสร้างสรรค์ จำนวน 1 คน

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านทักษะการคิดขั้นสูง จำนวน 2 คน และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจัดการศึกษา พัฒนา รูปแบบการสอน จำนวน 2 คน พิจารณาประเมินประสิทธิผลและรับรองโมเดลของโมเดลการสอน กระบวนการละครสร้างสรรคส์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับ มัธยมศึกษาตอนต้น โดยการสัมมนาอิงผู้ทรงคุณวุฒิ (Connoisseurship) การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติเชิงอนุมานในการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินประสิทธิผลและรับรองโมเดลการสอน กระบวนการละครสร้างสรรคส์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับ มัธยมศึกษาตอนต้น จากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วยค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบน มาตรฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ (Likert Scale) เป็นเกณฑ์การแปลความหมาย เพื่อจัด ระดับคะแนน

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลวิจัยในบทที่ 4 เพื่อตอบคำถามตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

5.1 ผลการศึกษาสภาพการสอนของครูผู้สอนที่ใช้กิจกรรมละครเพื่อพัฒนา ทักษะการคิดขั้นสูง

ผลการศึกษาสภาพการสอนของครูผู้สอนที่ใช้กิจกรรมละครเพื่อพัฒนาทักษะการคิด ขั้นสูงจากการตอบแบบสอบถามเรื่องการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการทางด้านละคร เพื่อพัฒนาผู้เรียน และการสัมภาษณ์เชิงลึก ด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา สรุปได้ดังนี้

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดขั้นสูง คือ จะต้อง ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ครูผู้สอนจะต้องสอนผู้เรียนในรูปแบบที่เอาความรู้ มาแชร์ มา ต่อยอดความคิดเห็น ไม่มองว่าผู้เรียนเป็นภาชนะว่างเปล่าที่ยัดเยียดความรู้ลงไป เมื่อผู้เรียนรู้ว่า เสี่ยงที่แสดงความคิดเห็นมีความหมาย ผู้เรียนจะมั่นใจ และจะทำให้เกิดการพัฒนาทักษะการคิด ผู้เรียนจะสนใจ และอยากมีส่วนร่วมกับชั้นเรียน ไม่ว่าจะเป็นการหาข้อมูล การตรวจสอบ แหล่งข้อมูล ผู้เรียนจะมีวิจรรย์ญาณมากขึ้น วิเคราะห์ได้มากขึ้น สร้างสรรคส์ได้มากขึ้น มีการต่อ ยอดความคิด แก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้มากขึ้น ทั้งหมดนี้จะเกิดขึ้นได้ก็คือครูผู้สอนต้องมอง ผู้เรียนใหม่ มีความเชื่อใหม่ เปลี่ยนวิธีคิดใหม่กับการจัดการศึกษา จะช่วยให้ทักษะพวกนี้มันถูก หล่อหลอมและพัฒนาขึ้นได้

การจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการทางด้านละคร คือ การนำการ แสดงบทบาทสมมติ การเขียนบทละคร การเล่าเรื่อง มาจัดการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนนำ เนื้อหาหรือองค์ความรู้ที่ได้รับมาแสดงเป็นละคร หรือบทบาทสมมติเพื่อให้จดจำเนื้อหาหรือ

สังเคราะห์องค์ความรู้ได้จากการลงมือปฏิบัติ ผู้เรียนจะได้สัมผัสกับประสบการณ์ความรู้สึก ความคิด มุมมอง ในบริบทนั้น ๆ มากขึ้น เพื่อทำความเข้าใจ เรียนรู้ตนเอง คนอื่น เข้าใจความ หลากหลาย เพื่อตระหนัก ยอมรับ เข้าใจ และเกิดการเปลี่ยนแปลง การนำกระบวนการทางด้าน ละครมาบูรณาการในรายวิชาที่สอนเริ่มจากแบ่งกลุ่มผู้เรียน กำหนดบทบาทของผู้เรียน กำหนด โจทย์ให้ผู้เรียนแก้ไขปัญหา กำหนดสถานการณ์จำลองให้กับผู้เรียน และมอบหมายงานเพื่อให้ ผู้เรียนไปค้นคว้า หาความรู้ หาคำตอบ โดยการเขียนบท หรือเนื้อหาที่ต้องการนำเสนอ และมา นำเสนอผลงานผ่านการแสดงบทบาทสมมติ กิจกรรมละครที่นำมาใช้สอนในรายวิชาส่วนใหญ่จะ เป็น การแสดงบทบาทสมมติ การแสดงละคร การแสดงละครจากนิทานพื้นบ้าน การจำลอง สถานการณ์สมมติ การเล่าเรื่อง การเขียนบท การแต่งเรื่องสั้น การจินตนาการ การใช้ร่างกายสื่อ ความหมาย การถ่ายทอดอารมณ์ การใช้ความทรงจำ การใช้นิทานและเรื่องราว การสร้างความ เชื่อ การเลียนแบบ การใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 การเคลื่อนไหวสร้างสรรค์ การฝึกสมาธิ การพูดค้น สด ทำใบ้ การใช้หุ่น การนำกระบวนการทางละครมาจัดการเรียนการสอน ช่วยให้ผู้เรียนจดจำ เนื้อหาได้ดี รู้จักนำเนื้อหาไปดัดแปลงให้เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ฝึกการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ผู้เรียนมีความกล้าแสดงออก รู้จักกระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม พัฒนาทักษะการสื่อสาร ฝึกการหา ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล สังเคราะห์ข้อมูล มีการพัฒนากระบวนการคิดให้สะท้อนออกมาในรูปแบบ ของการกระทำ ได้ลองปฏิบัติฝึกทักษะจริง มีสมาธิมากขึ้นและรู้จักตนเองมากขึ้น ฝึกความคิด สร้างสรรค์ และการนำกระบวนการทางละครมาจัดการเรียนการสอนสามารถพัฒนาทักษะการ คิดขั้นสูงของผู้เรียนได้ เช่น การนำกิจกรรมบทบาทสมมติมาออกแบบการจัดการเรียนการสอน ซึ่งผู้เรียนต้องคิดวิเคราะห์ว่าจะแสดงบทบาทให้ผู้ชมเข้าใจในตัวละคร อารมณ์ ความรู้สึกต่อ สถานการณ์นั้นอย่างไร หรือผู้เรียนกำลังสวมบทบาทเป็นใคร และกิจกรรมละครส่วนใหญ่เป็นการ ทำงานกลุ่ม ดังนั้นจึงต้องมีการแก้ไขปัญหา ผู้เรียนจะได้ฝึกทักษะสร้างสรรค์ พัฒนากระบวนการ คิดแบบองค์รวม ทุกองค์ประกอบของกระบวนการคิดต้องเชื่อมโยงกัน ผู้เรียนมีการสังเคราะห์ ความคิด แก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ฝึกการคิดอย่างมีวิจารณญาณ มีการทำงานอย่างเป็นระบบ สามารถคิดรวบยอด สรุปความคิดได้ตามวัตถุประสงค์ การนำกระบวนการทางด้านละครมา จัดการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ อยากมีส่วนร่วม กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ เนื้อหาการสอน มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ สนุกไปกับการเรียนรู้ เข้าใจและสรุปเนื้อหา บทเรียนได้ ทำให้อยากมีส่วนร่วมในชั้นเรียน

ปัญหาที่ครูพบเจอในระหว่างการจัดการเรียนการสอน คือ ผู้เรียนอาจจะเข้าใจ กับเนื้อหาการเรียนแต่ไม่สามารถคิดหรือวิเคราะห์เนื้อหาที่เรียนได้ดีเท่าที่ควร ผู้เรียนไม่สามารถนำ

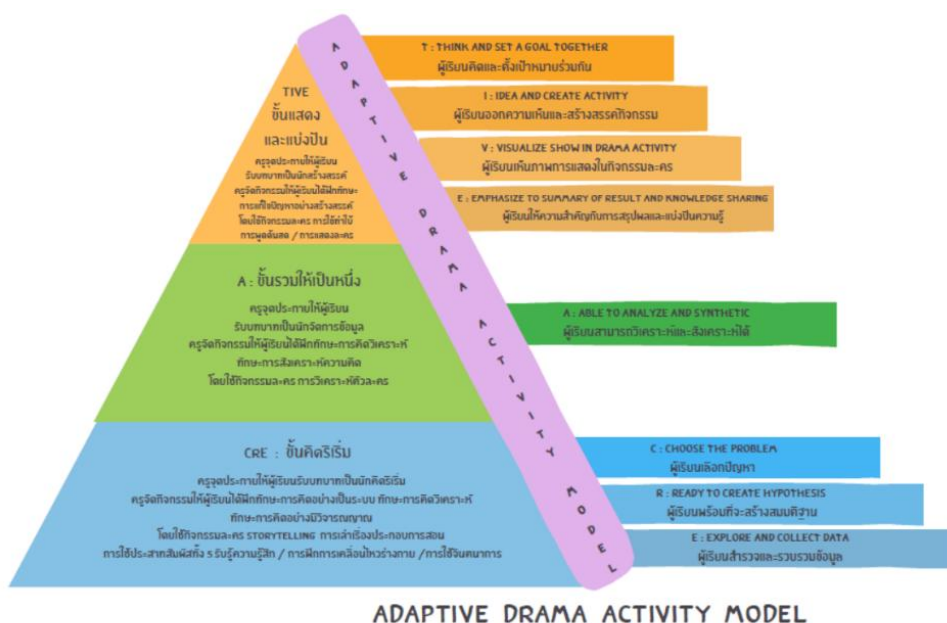
ความรู้มาประยุกต์ใช้ได้ ผู้เรียนไม่มีความสุขในการเรียน เนื้อหาการสอนเยาะทำให้ผู้เรียนเข้าใจได้ยาก และปัญหาสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนไม่เกิดทักษะการคิดขั้นสูง คือ ครูผู้สอนไม่มีรูปแบบการสอนที่ส่งผลให้เด็กได้คิด วิเคราะห์ ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง การเรียนรูปแบบ Lecture-based ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่น้อยที่สุด และครูผู้สอนไม่เชื่อว่าผู้เรียนมีทรัพยากร มีประสบการณ์ที่สามารถนำมารวบรวมเป็นองค์ความรู้ได้ การนำกระบวนการทางละครมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน คือ การนำกระบวนการทางละครมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน เป็นเครื่องมือหนึ่งที่ใช้สร้างการเรียนรู้ได้ดีและครอบคลุม ซึ่งกระบวนการทางละครสามารถนำมาบูรณาการได้ทุกรายวิชา กระบวนการทางละครเป็นสื่อการสอนหนึ่งที่ช่วยเติมเต็มการเรียนรู้ให้สมบูรณ์ขึ้น และการได้เรียนรู้เนื้อหาการสอนผ่านกระบวนการทางละครที่ครูผู้สอนจัดและวางแผนเอาไว้ให้เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน จะนำผู้เรียนค้นพบประสบการณ์ใหม่ๆ ได้ด้วยตนเอง ซึ่งกระบวนการทางละครจะช่วยให้ผู้เรียนได้ใช้สมรรถนะหลายด้าน ๆ ไปพร้อมกับการเรียนรู้และยังสามารถเข้าใจเนื้อหาการเรียนได้โดยง่าย กระบวนการทางละครจะค่อย ๆ พัฒนาวิธีการคิดในด้านต่าง ๆ ให้กับผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนรู้เท่าทันอารมณ์ของตัวเอง ผู้เรียนจะได้ฝึกการทำงานร่วมกับผู้อื่น ฝึกทักษะชีวิตต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตประจำวัน ได้เรียนรู้และแบ่งปันมุมมองของตนกับเพื่อน ๆ ในชั้นเรียน การออกแบบการสอนโดยนำกระบวนการทางละครมาพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนสามารถทำได้โดย ครูผู้สอนคณะผู้เรียน แบ่งเป็นกลุ่มโดยครูผู้สอนเป็นผู้จับกลุ่มให้ แบ่งเนื้อหาให้แต่ละกลุ่มได้ศึกษา กำหนดสถานการณ์ให้กับผู้เรียน ให้เวลากับผู้เรียนได้วิเคราะห์เนื้อหาที่ได้รับ ข้อมูล พร้อมทั้งชี้แจงรายละเอียดทั้งหมดให้แก่แต่ละกลุ่มทราบ และให้ผู้เรียนฝึกซ้อมและนำเสนอผลงาน หรือครูผู้สอนกำหนดหัวข้อหรือสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้มีเวลาคิด วิเคราะห์ เขียนโครงร่างละคร เขียนบทละครขึ้นมา และให้แสดงให้ดูเพื่อปรับให้เหมาะสมตามแผนที่ครูผู้สอนวางไว้ ถึงเวลาการแสดงให้ผู้เรียนแบ่งกันทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เมื่อจบการแสดงเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีการแสดงความคิดเห็น ให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเรียนรู้ร่วมกัน และในท้ายคาบให้ผู้เรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่เรียน หรือ แบ่งการสอนเป็น 5 ชั้น ชั้นแรก ชั้นนำ คือ การชวนให้ผู้เรียนกลับไปสัมผัสกับประสบการณ์การเดิม แล้วเริ่มตั้งคำถามกับผู้เรียน ชั้นที่ 2 กระตุ้น คือ เร้าให้ผู้เรียนอยากจะเรียนรู้เพิ่มเติมจากสิ่งที่ตั้งคำถาม ชั้นที่ 3 คือ เรียนรู้ เป็นช่วงที่อยู่ในกระบวนการเรียนรู้ ชั้นที่ 4 คือ ขั้นสรุปชวนผู้เรียนถอดกระบวนการเรียนรู้ของตัวเองออกมา มีการเติมและเสริมประเด็นต่อกัน จนนำไปสู่ขั้นสุดท้าย ชั้นที่ 5 คือ ประยุกต์ใช้ ผู้เรียนจะนำสิ่งที่เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน สิ่งที่ยากที่สุดในการออกแบบการเรียนการสอนของครูที่นำกระบวนการทางละครมาพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน คือ ชั้นของการเรียนรู้ของผู้เรียน การที่ครูผู้สอนจะ

สามารถออกแบบกิจกรรมและเนื้อหาของกิจกรรมให้เหมาะสมกับผู้เรียน ต้องคำนึงถึงการสอดแทรกเนื้อหาความรู้ที่จำเป็นในรายวิชานั้น ๆ เข้าไปด้วย ครูผู้สอนอาจจะต้องมีทักษะพื้นฐานของกระบวนการทางด้านละคร เพื่อให้สามารถเลือกเครื่องมือมาใช้ได้อย่างเหมาะสม เพราะในหนึ่งคาบเรียนจะมีหลายเงื่อนไข เช่น บริบทของเด็ก ระยะเวลาเรียนของเด็ก จำนวนของเด็กในแต่ละห้องเรียน แต่ละชั้นเรียน รวมไปถึงวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ในคาบเรียนที่ครูผู้สอนจะต้องทำให้ได้ตามเกณฑ์ชี้วัด ด้วยเงื่อนไขทั้งหมดที่กล่าวมา ทำให้ครูผู้สอนต้องค่อนข้างมีประสบการณ์ มีความรู้พื้นฐานด้านกระบวนการทางละคร และมีการวางแผนที่เพียงพอต่อการสอนในเนื้อหา

การจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศในการเรียนการสอนส่งผลโดยตรงต่อสมาธิในการเรียนและการรับรู้ของผู้เรียน ครูสามารถจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศในการเรียนการสอน ได้โดย 1. เปลี่ยนสถานที่ในการเรียน เช่น เรียนในสนามหญ้า เรียนในหอศิลป์ เรียนในโรงละคร เรียนในคาเฟ่ 2. จัดรูปแบบโต๊ะเรียนในห้องเรียน ไม่ใช่เป็นรูปแบบเรียงแถวหน้ากระดาน สามารถจัดเป็นวงกลม หรือจัดเป็นตัวยูเพื่อสะดวกในการแชร์ความคิดเห็นหรือทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกัน 3. จัดห้องเรียนให้เป็นไปตามสถานการณ์สมมติที่ครูผู้สอนสร้างขึ้น 4. แต่งกายตามบทบาทที่ได้รับมอบหมาย 5. เสียงเพลงประกอบการสอน มีการเปิดเพลงเพื่อใช้สร้างบรรยากาศในกิจกรรม

การประเมินผลผู้เรียน มีวิธีการประเมินหลากหลายวิธี เช่น ประเมินจากการทำใบงานในชั้นเรียนหรือการบ้าน ประเมินจากการตอบคำถามในชั้นเรียน ประเมินจากการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน แบบประเมิน แบบทดสอบในหัวข้อเนื้อหาการเรียน ประเมินความรู้ความเข้าใจผ่านการปฏิบัติด้วยตนเอง ประเมินจากความคิดสร้างสรรค์ของผลงาน ประเมินผ่านการเล่นเกม กิจกรรมภายในห้อง เพื่อดูว่าผู้เรียนสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้หรือไม่ ประเมินผ่านการสอบถาม/สัมภาษณ์แนวคิดที่ได้เรียน ซึ่งการประเมินทั้งหมดจะประเมินตามรูปแบบเนื้อหาในคาบเรียนว่า ควรใช้วิธีการประเมินแบบไหน

5.2 ผลการพัฒนาโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ภาพประกอบ 10 โมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครู เพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ที่มา: ผู้วิจัย

องค์ประกอบของโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครู เพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

การพัฒนาโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้วิจัยพัฒนาโมเดลจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีละครสร้างสรรค์ แนวคิดการนำละครมาจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียน แนวคิด ทฤษฎีทักษะการคิดขั้นสูง แนวคิดรูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง แนวคิดทฤษฎี พัฒนาการรู้คิดของมัธยมศึกษาตอนต้น แนวคิดของครูผู้สอนและผู้เรียนที่ใช้กิจกรรมละครเพื่อ พัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง โดยใช้ชื่อรูปแบบว่า “ADAPTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL”

มีองค์ประกอบของรูปแบบ 10 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. หลักการ 2. วัตถุประสงค์ 3. กิจกรรมละคร สร้างสรรค์ที่ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน 4. องค์ประกอบทักษะการคิดขั้นสูง 5. โครงสร้าง ADAPTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL 6. กระบวนการจัดการเรียนรู้ ADAPTIVE

DRAMA ACTIVITY MODEL 7. ตารางรายละเอียดกระบวนการจัดการเรียนรู้ ADAPTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL 8. การวัดประเมินผล 9. แนวทางการปฏิบัติสำหรับครูในการใช้โมเดลการสอน 10. บทบาทของครูผู้ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน

1. หลักการ

ADAPTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL ที่เพิ่มเติมคือ ADAPTIVE DRAMA ACTIVITY IN EDUCATION (AIE) กิจกรรมละครเพื่อการปรับใช้ในการศึกษา เป็นการนำแนวคิดกระบวนการละครสร้างสรรค์ให้ครูนำมาปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยนำกิจกรรมละครมาใช้พัฒนาผู้เรียนไปสู่การพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง การพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญที่ครูต้องส่งเสริมการสอนให้กับผู้เรียน เป็นการเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียนสำหรับอนาคตให้มีความสามารถในคิดอย่างเป็นระบบ คิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ สังเคราะห์ ความคิด คิดแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ การสอนเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง ทำให้สภาพแวดล้อมในห้องเรียนเปลี่ยนไป เปลี่ยนจากห้องเรียนที่เน้นการสอนแบบทำแบบฝึกหัด เน้นการท่องจำ มาเป็นห้องเรียนที่สร้างความน่าตื่นเต้น ทำให้ผู้เรียนสนใจการสอน เพิ่มความอยากเรียนรู้ เพิ่มแรงจูงใจที่พร้อมจะพัฒนาสติปัญญาของผู้เรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีการโต้ตอบยอมรับความคิดเห็นผู้อื่น เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการใช้เหตุผลที่จะนำไปสู่การตัดสินใจได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ห้องเรียนที่จัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและมีครูที่ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน จะส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยความเข้าใจ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองจนเกิดความเชื่อมั่น มีอิสรภาพทางความคิด มีการตัดสินใจอย่างมีเหตุผลเหมาะสม สร้างสรรค์ นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ให้เกิดประโยชน์ กระบวนการละครสร้างสรรค์เป็นรูปแบบการสอนที่สามารถพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงให้กับผู้เรียนได้เป็นอย่างดี กระบวนการละครสร้างสรรค์เน้นพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ปลอดภัยเป็นมิตรต่อผู้เรียน สร้างความรู้ ความเข้าใจของผู้เรียนให้เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของผู้เรียน นำผู้เรียนไปสู่การเรียนรู้เนื้อหาการสอน ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงเนื้อหาที่ได้เรียนรู้กับประสบการณ์ชีวิต เพื่อนำไปสู่ความเข้าใจอันถ่องแท้เกี่ยวกับสิ่งที่ได้เรียนรู้ กระบวนการละครสร้างสรรค์เน้นการเรียนรู้เป็นลำดับขั้นตอนจากง่ายไปยากโดยเริ่มต้นจากการแสดงออกด้วยท่าทาง การเคลื่อนไหว การใช้ท่าใบ้ การใช้ภาษาพูด การแสดงเป็นตัวละคร แสดงละคร โดยการจัดการเรียนการสอนจะใช้วรรณกรรมสำหรับการทำกิจกรรม มีการวิเคราะห์ตัวละครเพื่อทำให้ผู้เรียนเข้าใจในสถานะที่ตัวละครต้องเผชิญ ภายใต้บรรยากาศที่ปลอดภัย ส่งเสริมอิสรภาพในการคิด การแสดงออกของผู้เรียน

2. วัตถุประสงค์

เพื่อให้ครูผู้สอนสามารถนำโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ไปออกแบบใช้กับการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาที่สอน

3. กิจกรรมละครสร้างสรรค์ที่ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน

3.1 Storytelling เล่าเรื่องประกอบการสอน

เล่าเรื่องประกอบการสอนควรเล่าด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ใช้น้ำเสียง ท่าทาง ประกอบให้เกิดความน่าสนใจ โดยเริ่มเล่าจากการเกริ่นนำเพื่อบอกว่าเรื่องที่กำลังจะเล่าเกี่ยวกับอะไร เกิดขึ้นที่ไหน สถานการณ์เป็นอย่างไร ตัวละครมีใครบ้าง รูปร่างหน้าตา ลักษณะนิสัยเป็นอย่างไร เรื่องราวเป็นอย่างไร เหตุการณ์ที่ตัวละครต้องพบเจอมีอะไรบ้าง และในเรื่องมีปัญหาหรือปมขัดแย้งอะไรที่ทำให้เกิดเรื่องราว เพื่อเป็นการกระตุ้นอารมณ์ร่วมให้กับผู้เรียน เปิดประเด็นให้กับผู้เรียนแสวงหาคำตอบในการฟังเรื่องราว ผู้สอนสามารถใช้อุปกรณ์มาประกอบการเล่าเรื่องได้ เช่น ภาพที่เกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่อง หรือสิ่งของที่สัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง

วิธีการสร้างเรื่องราวประกอบการสอน

1. ครูกำหนดจุดประสงค์ก่อนว่าในการการเล่าเรื่องครั้งนี้ ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในเรื่องอะไร และเนื้อหาในการเรียนรู้มีเรื่องอะไรบ้าง
2. เมื่อครูกำหนดจุดประสงค์ เนื้อหาที่ผู้เรียนต้องเรียนรู้ได้แล้ว ให้นำข้อมูลมาสร้างสรรค์เรื่องราว
3. ครูกำหนดตัวละครว่าในเรื่องควรมีตัวละครใดบ้าง ชื่ออะไร ลักษณะรูปร่าง นิสัยเป็นอย่างไร เพื่อให้ผู้เรียนเห็นภาพผ่านการเล่าเรื่องได้อย่างชัดเจน และตัวละครไม่ควรเยอะเกินไป เช่น ชีซ่าเป็นลูกโลมาสีชมพู ตัวอ้วนกลมน่ารัก นิสัยขี้เล่น ซุกซน
4. ครูกำหนดฉากหรือสถานที่ที่เกิดขึ้นในเรื่องราวว่าเกิดขึ้นที่ไหน เช่น เกิดขึ้นที่ป่าแห่งหนึ่ง สวนน้ำแห่งหนึ่ง ท้องทะเลแห่งหนึ่ง
5. เมื่อกำหนดทุกอย่างเสร็จ เข้าสู่ขั้นตอนการเกริ่นนำเรื่องราว เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจถึงตัวละคร และสถานที่ที่เกิดขึ้น ครูสร้างจุดปัญหาให้ตัวละครต้องแก้ไข โดยการนำข้อมูลที่ครูได้เตรียมไว้มาประกอบสร้างเรื่องราว เพื่อสร้างสถานการณ์ให้กับผู้เรียนเข้าใจปัญหา หรือการให้ข้อมูลกับผู้เรียน เช่น ณ ท้องทะเลแห่งหนึ่ง มีลูกโลมาสีชมพูตัวอ้วนกลมน่ารักชื่อชีซ่า กำลังว่ายน้ำเล่นอยู่ ด้วยความที่ชีซ่ามีนิสัยขี้เล่น ซุกซน จึงทำให้วันนี้ชีซ่าว่ายน้ำออกไปเล่นไกลกว่าปกติ แต่ในระหว่างที่กำลังว่ายน้ำอยู่นั้น ชีซ่าก็สัมผัสได้น้ำมีสีที่ต่างไปจากเดิมและมีคราบ

มัน ๆ อะไรก็ไม่รู้อยู่ในน้ำแถมมีกลิ่นเหม็น จึงทำให้ชีซ่าอยากรู้สาเหตุว่าทำไมทะเลที่เคยสดใสถึงมีสิ่งเหล่านี้ได้ และสิ่งเหล่านี้คืออะไร

6. ครูไม่ต้องเขียนเรื่องราวตอนจบ แค่เขียนปัญหาที่ตัวละครต้องพบเจอ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเข้าใจถึงสิ่งที่เกิดขึ้น และกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากรหาสาเหตุของปัญหาว่าเกิดอะไรขึ้น

7. ครูนำเรื่องราวประกอบการสอนที่สร้างเสร็จแล้วนำไปใช้เล่าเรื่องราวในห้องเรียน

3.2 การใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 รับรู้ความรู้สึก

การใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 คือการฝึกให้ผู้เรียนได้มองเห็น ได้ยิน สัมผัส ดม กลิ่น และลิ้มรส เป็นการให้ผู้เรียนมีประสบการณ์กับสิ่งรอบตัว และฝึกการเรียนรู้ผ่านการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ของผู้เรียน

การฝึกการมองเห็น ต้องฝึกประสาทตาผู้เรียนให้เห็นสิ่งต่าง ๆ รอบตัวได้อย่างละเอียด ฝึกให้ผู้เรียนเป็นคนช่างสังเกต และในระหว่างที่ผู้เรียนกำลังฝึกการมองเห็น ผู้เรียนควรจดจำสิ่งที่มองเห็นเพื่อเป็นการจดจำข้อมูลที่ได้รับจากประสาทสัมผัสทางตา

ตัวอย่างกิจกรรม

1. กิจกรรมรูปภาพต้องสงสัย

ครูนำรูปภาพมาให้ผู้เรียนฝึกการมองเห็นอย่างละเอียด โดยการสร้างโจทย์ให้ผู้เรียนฝึกการสังเกตภาพและให้จดจำรายละเอียดของภาพที่เห็น ว่าเห็นอะไรบ้าง และนำมาพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในห้องเรียน

2. กิจกรรมของนี้มีที่มา

ครูนำสิ่งของมาให้ผู้เรียนฝึกการมองเห็นอย่างละเอียด โดยการสร้างโจทย์ให้ผู้เรียนฝึกการสังเกตสิ่งของ จดจำรายละเอียด โดยห้ามสัมผัสสิ่งของ จดจำรายละเอียดของสิ่งของที่เห็นทั้งหมดว่าเห็นอะไรบ้าง และนำมาพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในห้องเรียน

3. กิจกรรมสถานที่รวมเรื่องราว

ครูพานักเรียนเปลี่ยนสภาพแวดล้อมในห้องเรียน พาไปสถานที่ต่าง ๆ ในโรงเรียน หรือนอกโรงเรียน ฝึกการมองเห็นอย่างละเอียด โดยการสร้างโจทย์ให้ผู้เรียนฝึกการสังเกตสถานที่ จดจำรายละเอียดของสถานที่ จดจำรายละเอียดของทุกอย่างที่เห็นในสถานที่ และนำมาพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในห้องเรียน

4. กิจกรรมจำฉันให้ดิฉัน

ครูให้นักเรียนสังเกตห้องเรียนให้ละเอียดภายในเวลา 3 นาที จากนั้นให้ผู้เรียนออกไปนอกห้องเรียน แล้ววาดภาพสิ่งที่ตัวเห็นให้ได้มากที่สุด และนำมาพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในห้องเรียน

การฝึกการได้ยิน ต้องฝึกประสาทหูผู้เรียนให้รับรู้เรื่องเสียงต่าง ๆ รอบตัวได้อย่างละเอียดผ่านหู ฝึกให้ผู้เรียนเป็นผู้ฟัง และในระหว่างที่ผู้เรียนกำลังฝึกการได้ยิน ผู้เรียนควรจดจำสิ่งที่ได้ยินเพื่อเป็นการจดจำข้อมูลที่ได้รับจากประสาทสัมผัสทางหู

ตัวอย่างกิจกรรม

1. กิจกรรมปิดตา เปิดหู เปิดปาก

ปิดตาฟังเสียงธรรมชาติ ครูให้ผู้เรียนหลับตา ให้ตั้งใจฟังเสียงที่อยู่รอบ ๆ ตัว ว่ามีเสียงอะไรเกิดอะไรขึ้นบ้าง โดยการให้จำเสียงที่ได้ยินว่าเป็นเสียงอย่างไร เบาหรือดังแค่ไหน และให้ผู้เรียนนำเสียงที่ได้ยินมาเลียนเสียงออกมา

2. กิจกรรมทายซิฉันคืออะไร

ปิดตาฟังเสียงสิ่งต่าง ๆ ที่ครูสร้างเสียงขึ้น ครูให้ผู้เรียนหลับตา ตั้งใจฟังว่าคือเสียงอะไร โดยการให้จำเสียงที่ได้ยินว่าเป็นเสียงอย่างไร เบาหรือดังแค่ไหน และให้ผู้เรียนนำเสียงที่ได้ยินมาเลียนแบบเสียงออกมา และอธิบายว่าเสียงที่ได้ยินคืออะไร

3. กิจกรรมเรื่องเล่าเจ้าปัญหา

ฟังเรื่องราว ครูเล่าเรื่องราวให้ผู้เรียนฟัง เมื่อเล่าจบครูให้ผู้เรียนตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องเล่า เช่น เรื่องที่เล่าเป็นอย่างไร มีตัวละครอะไรบ้าง ใคร ทำอะไร ที่ไหนอย่างไร

4. กิจกรรมอะไรอยู่ในนั้น

ครูนำสิ่งของที่ทำให้เกิดเสียง ใส่ไว้ในกล่อง ไม่ให้ผู้เรียนเห็นของสิ่งนั้น ครูขยับของสิ่งนั้นจนทำให้เกิดเสียงและให้ผู้เรียนตอบว่าเสียงที่ได้ยินคือเสียงอะไร และตอบว่าเสียงนั้นมาจากอะไร

การฝึกการสัมผัส ต้องฝึกส่วนต่าง ๆ ของร่างกายไปสัมผัสกับวัตถุหรือสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวที่ครูได้เตรียมไว้อย่างละเอียดผ่านร่างกาย ฝึกให้ผู้เรียนได้ลองสัมผัส และในระหว่างที่ผู้เรียนกำลังฝึกการสัมผัส ผู้เรียนควรจดจำสิ่งที่ได้สัมผัสเพื่อเป็นการจดจำข้อมูลที่ได้รับจากประสาทสัมผัสทางร่างกาย

ตัวอย่างกิจกรรม

1. กิจกรรมตะแคง เปิด โลก

ฝึกการสัมผัสสิ่งของรอบตัว ให้ผู้เรียนเดินสำรวจรอบห้องเรียน สัมผัสของทุกสิ่งที่อยู่รอบตัวว่ามีลักษณะเป็นอย่างไร ให้ผู้เรียนจดจำรายละเอียดสิ่งของที่ตัวเองสัมผัส และนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในห้องเรียน

2. กิจกรรมลูบ ๆ คลำ ๆ

ฝึกการสัมผัสสิ่งของที่ครูเตรียมให้ ให้ผู้เรียนสัมผัสสิ่งของที่ครูเตรียมไว้ว่าลักษณะเป็นอย่างไร ให้ผู้เรียนจดจำรายละเอียดสิ่งของที่ตัวเองสัมผัส และนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในห้องเรียน

3. กิจกรรมสัมผัสที่คุ้นเคย

ฝึกการสัมผัสสิ่งของรอบตัว หรือสิ่งของที่ครูเตรียมให้ว่าคืออะไร ลักษณะเป็นอย่างไร โดยการปิดตาและให้สัมผัสสิ่งของรอบตัว หรือสิ่งของที่ครูเตรียม ให้ผู้เรียนจดจำรายละเอียดสิ่งของที่ตัวเองสัมผัส และนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในห้องเรียน (ของที่ให้ผู้เรียนสัมผัสต้องไม่อันตราย)

การฝึกการดมกลิ่น ต้องฝึกประสาทการรับกลิ่นผู้เรียนให้รับรู้เรื่องกลิ่นต่าง ๆ รอบตัวได้อย่างละเอียดผ่านจมูก ฝึกให้ผู้เรียนเป็นผู้ดมกลิ่น และในระหว่างที่ผู้เรียนกำลังฝึกการดมกลิ่น ผู้เรียนควรจดจำสิ่งที่ได้กลิ่นเพื่อเป็นการจดจำข้อมูลที่ได้รับจากประสาทสัมผัสทางจมูก

ตัวอย่างกิจกรรม

1. กิจกรรมกลิ่นนี้ฉันคุ้นเคย

ครูนำของที่มีกลิ่นชัดเจนมาให้ผู้เรียนฝึกการดมกลิ่น โดยการที่ครูให้ผู้เรียนปิดตา และนำของที่มีกลิ่นชัดเจนมาให้ผู้เรียนดมกลิ่น ห้ามสัมผัส ให้จดจำรายละเอียดของกลิ่นที่ตัวเองได้ดมว่าเป็นกลิ่นยังง่ กลิ่นอะไร และนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในห้องเรียน (ของที่ให้ผู้เรียนดมกลิ่นต้องไม่อันตราย)

2. กิจกรรมกลิ่นนี้มีที่มา

ครูให้นักเรียนนำของที่มีกลิ่นชัดเจนมาในห้องเรียน ห้ามให้เพื่อนรู้ว่ นำอะไรมา เพื่อให้ผู้เรียนฝึกการดมกลิ่น ครูให้ผู้เรียนปิดตา นำของที่นักเรียนนำมาให้ผู้เรียนคนอื่น ๆ ในห้องดมกลิ่น ห้ามสัมผัส ให้จดจำรายละเอียดของกลิ่นที่ตัวเองได้ดม ว่าเป็นกลิ่นยังง่ กลิ่นอะไร และนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในห้องเรียน และสอบถามผู้เรียนทุกคนถึงสิ่งของที่นำมา (ของที่ให้ผู้เรียนดมกลิ่นต้องไม่อันตราย)

การฝึกการลิ้มรส ต้องฝึกประสาทการลิ้มรสผู้เรียนให้รับรู้เรื่องรสชาติต่าง ๆ ครูได้เตรียมไว้อย่างละเอียดผ่านลิ้น ฝึกให้ผู้เรียนเป็นผู้ชิม และในระหว่างที่ผู้เรียนกำลังฝึกการลิ้มรส ผู้เรียนควรจดจำสิ่งที่ได้ลิ้มรสเพื่อเป็นการจดจำข้อมูลที่ได้รับจากประสาทสัมผัสทางลิ้น

ตัวอย่างกิจกรรม

1. กิจกรรมลิ้มรสขั้นที่

ครูนำของกินที่มีรสชาติเดียวใน 1 อย่าง แต่นำมาหลายรสชาติ มาให้ผู้เรียนฝึกการลิ้มรส ครูให้ผู้เรียนปิดตา ปิดจมูก และนำของกินมาให้ผู้เรียนชิม ห้ามสัมผัส ให้จดจำรายละเอียดของรสชาติที่ตัวเองได้ชิมว่ารสชาติเป็นยังไง ลักษณะยังไง และคืออะไร และนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในห้องเรียน (ควรถามผู้เรียนก่อนว่ามีใครแพ้อาหารอะไร)

2. กิจกรรมรส หลาก หลาย

ครูนำของกินที่มีรสชาติหลากหลายใน 1 อย่าง มาให้ผู้เรียนฝึกการลิ้มรส ครูให้ผู้เรียนปิดตา ปิดจมูก นำของกินมาให้ผู้เรียนชิม ห้ามสัมผัส ให้จดจำรายละเอียดของรสชาติที่ตัวเองได้ชิมว่ามีกี่รสชาติ รสชาติเป็นยังไง ลักษณะยังไง และคืออะไร และนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในห้องเรียน (ควรถามผู้เรียนก่อนว่ามีใครแพ้อาหารอะไร)

3. กิจกรรมรสชาตินี้มีความลับ

ครูให้นักเรียนนำของกินที่มีรสชาติเดียวใน 1 อย่างมาในห้องเรียน ห้ามให้เพื่อนรู้ว่านำอะไรมา เพื่อให้ผู้เรียนฝึกการลิ้มรส ครูให้ผู้เรียนปิดตา ปิดจมูก นำของที่นักเรียนนำมาให้ผู้เรียนคนอื่น ๆ มาให้ผู้เรียนชิม ห้ามสัมผัส ให้จดจำรายละเอียดของรสชาติที่ตัวเองได้ชิมว่ามีกี่รสชาติ รสชาติเป็นยังไง ลักษณะยังไง และคืออะไร และนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในห้องเรียน และสอบถามผู้เรียนทุกคนถึงสิ่งของที่นำมา (ควรถามผู้เรียนก่อนว่ามีใครแพ้อาหารอะไร)

3.3 การฝึกการเคลื่อนไหวร่างกาย

การฝึกการเคลื่อนไหวเป็นการเตรียมความพร้อมร่างกายทุกส่วนของผู้เรียน เพื่อให้ร่างกายมีความคล่องตัว ช่วยให้ผู้เรียนใช้ร่างกายได้อย่างคล่องแคล่ว ให้ผู้เรียนรู้จักร่างกายของตนเอง และรู้ถึงลักษณะการเคลื่อนไหวทุกส่วนของร่างกายของตัวเอง ให้ผู้เรียนรู้จักส่วนต่าง ๆ ของร่างกายว่าส่วนไหนในร่างกายทำอะไรได้บ้าง

ตัวอย่างกิจกรรม

1. กิจกรรมบ๊อบ บ๊อบ ฉับเป็นเธอ

ครูฝึกให้ผู้เรียนเคลื่อนไหวร่างกายจากสิ่งที่เห็น ให้ผู้เรียนเลือกสิ่งที่ตัวเองเห็นมา 1 อย่างและใช้ร่างกายเคลื่อนไหวออกมาเป็นภาพนิ่ง และใช้ร่างกายเคลื่อนไหวทำทำสิ่งนั้นว่าเวลาเคลื่อนไหวเป็นอย่างไร และให้เพื่อนในห้องทายว่าคืออะไร

2. กิจกรรมพลั่วไหว้ดังธรรมชาติ

ครูฝึกให้ผู้เรียนเคลื่อนไหวร่างกายตามสถานการณ์ธรรมชาติ ครูเลือกสถานการณ์ธรรมชาติ เช่น ฟ้าแลบ ฟ้าร้อง ฟ้าผ่า ลมพัด ทะเล ให้ผู้เรียนใช้ร่างกายเคลื่อนไหวตามสถานการณ์ธรรมชาติที่ครูเลือก ให้ผู้เรียนใช้การเคลื่อนไหวร่างกายอย่างสร้างสรรค์

3. กิจกรรมเพลิด เพลินตามจังหวะ

ครูฝึกให้ผู้เรียนเคลื่อนไหวตามจังหวะของเสียง ครูเลือกเสียง เช่น เสียงเพลง เสียงเคาะจังหวะเสียงธรรมชาติ เปิดให้ผู้เรียนฟัง ให้ผู้เรียนใช้ร่างกายเคลื่อนไหวตามเสียงเพลงอย่างสร้างสรรค์

4. กิจกรรมฉับคือSpeed

ครูฝึกให้ผู้เรียนเคลื่อนไหวตามเลเวล ครูเลือกกำหนดเลเวล เช่น เร็วเร็วมาก ช้า ช้ามาก ปกติมาเป็นตัวกำหนดให้ผู้เรียนใช้ร่างกายเคลื่อนไหวตามเลเวลที่ครูกำหนด

5. กิจกรรมAnimal Space

ครูฝึกให้ผู้เรียนเคลื่อนไหวตามร่างกายเป็นสัตว์ โดยครูเลือกกำหนดสัตว์ เช่น เต่า เสือ ยีราฟ แมว งู มาเป็นตัวกำหนดให้ผู้เรียนใช้ร่างกายเคลื่อนไหวตามสัตว์ที่ครูกำหนดอย่างสร้างสรรค์

3.4 การใช้ท่าไม้

ฝึกการสื่อสารผ่านท่าทางโดยไม่ใช้คำพูด เป็นการให้ผู้เรียนใช้ร่างกายในการเคลื่อนไหวเพื่อเป็นการสื่อสารโดยแสดงออกผ่านท่าทาง การกระทำ อารมณ์ เพื่อให้ผู้อื่นมองเห็นภาพและเกิดความเข้าใจจากการสื่อสารผ่านท่าทาง

ตัวอย่างกิจกรรม

1. กิจกรรมล้วง ไม้ ทาย

ไม้คำตามคำบอก ครูกำหนดคำที่เกี่ยวกับเนื้อหาการสอน เขียนใส่ในกระดาษ ให้ผู้เรียนจับ เมื่อผู้เรียนได้คำไหนต้องสื่อสารออกมาผ่านท่าทาง ห้ามมีเสียง ให้เพื่อนในห้องทายให้ได้ว่าต้องการสื่อสารอะไรและสิ่งที่จับได้คืออะไร

2. กิจกรรมแะะ แะะ แะะ แะะ

ไป 4 ท่า ครูกำหนดอาชีพ โดยเขียนใส่ในกระดาษ ให้ผู้เรียนจับ เมื่อผู้เรียนได้อาชีพไหนต้องสื่อสารออกมาผ่านท่าทางได้แค่เพียง 4 ท่า ห้ามมีเสียง ให้เพื่อนในห้องทายให้ได้ว่าเป็นอาชีพอะไร

3. กิจกรรมที่นี้ ที่ไหน ที่นี้ ที่ไหน

ไปตามสถานการณ์ ครูกำหนดสถานการณ์ หรือสถานที่ ให้ผู้เรียนจัดกลุ่มช่วยกันคิดสร้างสรรค์สื่อสารออกมาผ่านท่าทางร่วมกัน ห้ามมีเสียง ให้เพื่อนในห้องทายให้ได้ว่าเป็นสถานการณ์อะไร หรือสถานที่ไหน

3.5 การใช้จินตนาการ

เป็นการฝึกให้ผู้เรียนคิดถึงสิ่งต่าง ๆ เพื่อนำมาสร้างภาพในความคิดของตัวเองอย่างอิสระ และเป็นการให้ผู้เรียนฝึกการคิดภาพตามในสิ่งที่ได้ฟัง ฝึกการสร้างภาพจำลองในความคิดของตนเอง ฝึกความเชื่อในสิ่งที่ตนเองสมมติขึ้น ฝึกสมมติในการสร้างสถานการณ์ต่าง ๆ ฝึกสมมติตัวเองเข้าไปอยู่ในสถานการณ์ ใช้จินตนาการในการสมมติตัวละคร สถานที่ สถานการณ์ ขึ้นมา ตามความคิด ความสนใจ โดยไม่มีกรอบจำกัดทางความคิด อยากรู้อะไรก็ได้ที่อยากเป็น

ตัวอย่างกิจกรรม

1. กิจกรรมฉันจะเสกให้เธอเป็น.....

ครูนำอุปกรณ์หรือสิ่งของมา 1 อย่าง ให้ผู้เรียนใช้จินตนาการของผู้เรียนสร้างสรรค์สิ่งของที่ครูเตรียมไว้ให้ ให้เป็นอย่างอื่นให้ได้ และทำท่าทางสื่อสารกับของสิ่งนั้นออกมาให้ได้ว่าเป็นอะไร เช่นครูเตรียมท่อแปบ ผู้เรียนต้องใช้จินตนาการเปลี่ยนแปลงท่อแปบให้เป็นของอย่างอื่นให้ได้และต้องสร้างเรื่องราวให้กับของสิ่งนั้นด้วย

2. กิจกรรมเมื่อ...มีชีวิต

ครูให้ผู้เรียนนำสิ่งของมาคนละ 1 ชิ้น และให้ผู้เรียนเริ่มสัมผัสของที่เตรียมมา ว่าสามารถทำอะไรได้บ้าง และให้โจทย์ว่าถ้าของชิ้นนี้มีชีวิตจะมีการเคลื่อนไหวแบบไหน และมีเสียงแบบใด ให้ผู้เรียนลองใช้จินตนาการในการสร้างชีวิตให้กับสิ่งของ

3. กิจกรรมสมมติว่าเป็น...

ครูสร้างสถานการณ์สมมติที่เชื่อมโยงกับเนื้อหาการสอนให้ผู้เรียนเผชิญเพื่อแก้ไขปัญหา เช่น สมมติว่าตอนนี้เราทุกคนเป็นนักบินอวกาศ อยู่ในสถานีอวกาศที่ไร้น้ำหนักมาก เราจะมีวิธีการอย่างไรเพื่อให้เดินสำรวจพื้นที่นี้ได้ปลอดภัย หรือ สมมติว่าตอนนี้เรากำลังสำรวจป่าอยู่ในแอฟริกา ที่มีอากาศร้อนอบอ้าวมาก มีสัตว์เลื้อยคลานและแมลงมากมาย

แต่เราไม่รู้เลยว่าสัตว์เลื้อยคลานและแมลงพวกนั้นมีชื่ออะไร ถ้าเราอยากรู้จักสิ่งที่เราพบเห็นสามารถทำอะไรได้บ้าง

4. กิจกรรมถ้าหากฉันมีเวทมนต์

ครูให้โจทย์ผู้เรียนว่า ถ้า..... ให้ผู้เรียนคิดสร้างสรรค์โจทย์เอง หรือครูผู้สอนกำหนดโจทย์ให้ เมื่อผู้เรียนได้โจทย์ ให้แสดงบทบาทสมมติออกมาตามที่ตัวเองจินตนาการเป็นเรื่องราว เช่น ถ้าฉันเป็นนักบินอวกาศและเจอมนุษย์ต่างดาว ถ้าฉันหลงอยู่ในทะเลทราย ถ้าฉันเป็นราชาใจดีที่ต้องปกป้องเมือง

3.6 การพูดค้นสด

การพูดค้นสดเป็นการที่ผู้เรียนสร้างสรรค์บท หรือบทสนทนาขึ้นมาเอง โดยไม่ได้มีการเขียนบทละครไว้ล่วงหน้า หรือครูผู้สอนมีการเตรียมสถานการณ์ไว้ล่วงหน้าให้กับผู้เรียนให้ผู้เรียนได้ทดลองเป็นตัวละครในสถานการณ์ที่ครูเตรียมไว้ เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกการใช้ความคิดของตัวเองในการจัดการสถานการณ์หรือแก้ไขปัญหาที่ครูได้สร้างสถานการณ์ไว้

ตัวอย่างกิจกรรม

1. กิจกรรมแต่ง เต็ม เสริมบท

ครูให้ผู้เรียนสร้างบทสนทนาให้กับตัวละคร โดยใช้สถานการณ์ที่ครูกำหนดให้เป็นจุดเริ่มเรื่อง สถานการณ์ที่ครูเป็นผู้กำหนดจะต้องให้รายละเอียดกับผู้เรียน คือ สถานที่ ตัวละคร ปัญหาที่เกิดขึ้นกับตัวละครที่ตัวละครต้องแก้ไข และนำมาแสดงร่วมกันในห้องเรียน เช่น โจทย์คือเมื่อดับกับหัวใจต้องปรึกษากันเพื่อที่จะบอกให้เจ้าของร่างกายตัวเองดูแลสุขภาพ

2. กิจกรรมสร้างเรื่อง สร้างราว

ครูกำหนดสถานการณ์ให้ผู้เรียนแสดง โดยนำสถานการณ์มาจากเนื้อหาการสอน มาเป็นตัวกำหนดสถานการณ์ และแบ่งกลุ่มให้ผู้เรียนใช้เวลา 5 นาที ในการทำความเข้าใจสถานการณ์ที่ครูกำหนด และหาทางแก้ไข นำเสนอผ่านการแสดงในห้องเรียน เช่น ภาษาไทยกับช่องทางประกอบอาชีพ ครูกำหนดสถานการณ์ให้ผู้เรียนรับบทเป็นนักข่าวที่ต้องไปหาข้อมูลเกี่ยวกับการโจรกรรมเพชรในบ้านมหาเศรษฐีซีลิม

3.7 การวิเคราะห์ตัวละคร

ฝึกการวิเคราะห์ตัวละครอย่างละเอียด เพื่อให้เกิดการเข้าใจในตัวละคร และเห็นภาพของตัวละครอย่างชัดเจน ผู้เรียนมีหน้าที่ต้องวิเคราะห์ให้ได้ว่าตัวละครนั้นเป็นใคร อยู่ที่ไหน มีความต้องการอะไร ทำไมถึงทำสิ่งนี้ มีอะไรมาเป็นอุปสรรคหรือขัดขวางความต้องการของตัวละคร ทำอะไรเพื่อให้ได้ความต้องการ และตัวละครต้องการสิ่งนั้นจากใคร เมื่อผู้เรียนรู้ขั้นตอน

ในการวิเคราะห์ตัวละครแล้วสามารถนำเทคนิคการวิเคราะห์ตัวละคร มาวิเคราะห์ข้อมูลในเรื่องอื่น ๆ ต่อไปได้

ตัวอย่างกิจกรรม

1. กิจกรรมเล่า สู้ กัน ฟัง

ครูเล่าเรื่องให้ผู้เรียนฟัง ให้ผู้เรียนช่วยกันวิเคราะห์เรื่อง ตัวละครในเรื่องว่ามีใครบ้าง แต่ละตัวละครมีบุคลิกภายนอก นิสัยใจคอเป็นอย่างไร และในเรื่องเกิดอะไรขึ้นบ้างกับตัวละคร และนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในห้องเรียน

2. กิจกรรมหนังสือมีที่มา

ครูให้ผู้เรียนเลือกหนังสือที่ตัวเองชอบมา 1 เรื่อง ให้ผู้เรียนนำมาวิเคราะห์เรื่อง ตัวละครในเรื่องว่ามีใครบ้าง แต่ละตัวละครมีบุคลิกภายนอก นิสัยใจคอเป็นอย่างไร และในเรื่องเกิดอะไรขึ้นบ้างกับตัวละคร และนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในห้องเรียน

3. กิจกรรมเขา คือ ใครหนอ

ครูให้ผู้เรียนเลือกบุคคลสำคัญมา 1 คน ให้วิเคราะห์เกี่ยวกับบุคคลที่เลือกมาว่ามีบุคลิกภายนอก นิสัยใจคอเป็นอย่างไร และนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในห้องเรียน

4. กิจกรรมสืบเพื่อสร้าง

ครูสร้างสถานการณ์ พร้อมปัญหาขึ้นมา 1 สถานการณ์ และให้ผู้เรียนจับทช่วยกันเป็นนักสืบเพื่อวิเคราะห์หาปัญหาและแก้ไขปัญหาร่วมกัน

3.8 การแสดงละคร

ฝึกให้ผู้เรียนช่วยกันสร้างสรรค์ตัวละครร่วมกันในกลุ่มเพื่อนำมาใช้แสดง เมื่อสร้างสรรค์บทเสร็จ ผู้เรียนทุกคนต้องเลือกตัวละครที่ตัวเองจะใช้แสดงกันภายในกลุ่ม เมื่อทุกคนเลือกตัวละครเพื่อนำมาใช้แสดงแล้ว ให้ผู้เรียนทุกคนทำความเข้าใจกับเรื่องราวและตัวละครของตนเองเพื่อให้เกิดความเข้าใจในบทละครและตัวละคร ทำการฝึกซ้อมการแสดงร่วมกัน ในการฝึกซ้อมสามารถเปลี่ยนแปลงแก้ไขการแสดงเพื่อความเหมาะสมได้ และนำมาแสดงละครหน้าชั้นเรียนเพื่อแบ่งปันเรื่องราวจากละครที่ได้สร้างสรรค์ โดยละครที่ใช้แสดงต้องไม่เกินเรื่องละ 5 นาที

ตัวอย่างกิจกรรม

1. กิจกรรมสร้างเรื่องจากตัวหนังสือ

ครูให้ผู้เรียนนำข้อมูลที่ผู้เรียนมี มาสร้างสรรค์ละครร่วมกันในกลุ่มอย่างอิสระเพื่อให้ผู้เรียนฝึกการนำเสนอข้อมูลจากเอกสาร ถ่ายทอดออกมาเป็นละครเพื่อสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจ

2. กิจกรรมสร้างเรื่องทะเลาะปัญหา

ครูสร้างสถานการณ์ปัญหาหลากหลายปัญหา ให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่มกัน แล้วช่วยกันเลือกกลุ่มละ 1 ปัญหา เพื่อนำปัญหาไปวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา หาข้อมูลมา แก้ไขปัญหาที่ตัวเองเลือก และนำเสนอผ่านการแสดงเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ปัญหาและทางแก้ไข ปัญหาพร้อมกัน

3. กิจกรรมสร้างเรื่องจากเรื่องเล่า

ครูนำข้อมูล que ผู้เรียนมีมาวิเคราะห์ สร้างสถานการณ์จากข้อมูลที่ ผู้เรียนหามา 1 สถานการณ์เพื่อให้ผู้เรียน ระดมความคิดร่วมกันสร้างสรรค์ผ่านการแสดงเพื่อแก้ไข ปัญหาสถานการณ์ที่ครูกำหนด

4. องค์ประกอบทักษะการคิดขั้นสูง

องค์ประกอบของทักษะการคิดขั้นสูงสามารถแบ่งออกเป็น 5 ทักษะ ดังรายละเอียด ต่อไปนี้

4.1 ทักษะการคิดอย่างเป็นระบบ

ครูสามารถทำให้ผู้เรียนคิดได้อย่างเป็นขั้นเป็นตอน เริ่มต้นจากครูให้ผู้เรียน สามารถเรียงลำดับของข้อมูล ข้อเท็จจริง หาความสัมพันธ์กันของแต่ละข้อมูล ข้อเท็จจริง ครู สามารถทำให้ผู้เรียนนำข้อมูล ข้อเท็จจริงมาเชื่อมโยงความสัมพันธ์จากส่วนย่อยไปหาส่วนใหญ่ โดยต้องเป็นเหตุเป็นผลซึ่งกันและกัน เมื่อผู้เรียนคิดได้อย่างเป็นระบบ ผู้เรียนสามารถตัดสินใจได้ อย่างเป็นระบบ เข้าใจรายละเอียดต่าง ๆ ที่เป็นองค์ประกอบของเหตุการณ์ ปัญหาต่าง ๆ ว่า สัมพันธ์กันอย่างไร และผู้เรียนจะสามารถมองเห็นภาพรวมของสถานการณ์

4.2 ทักษะการคิดวิเคราะห์

ครูสามารถทำให้ผู้เรียนหาความสัมพันธ์ขององค์ประกอบใหญ่ องค์ประกอบ ย่อยด้วยความเป็นเหตุเป็นผล เมื่อผู้เรียนคิดวิเคราะห์ได้ ผู้เรียนสามารถแยกแยะรายละเอียดของ องค์ประกอบเป็นส่วนย่อย ๆ ได้ เมื่อผู้เรียนสามารถแยกแยะ ข้อมูล ข้อเท็จจริงของสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้ ผู้เรียนจะสามารถค้นพบถึงสาเหตุที่แท้จริงของปัญหา

4.3 ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

ครูสามารถทำให้ผู้เรียนคิด พิจารณาปัจจัย องค์ประกอบ ประเด็นปัญหาใน ทุก ๆ มุมมองของสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างละเอียด รอบคอบ และพิจารณาบนพื้นฐานของเหตุและผล ผู้เรียนจะต้องสามารถพิจารณา ไตร่ตรองและมองให้เห็นทั้งด้านคุณและโทษ เมื่อผู้เรียนคิด วิจารณ์ญาณได้ ผู้เรียนสามารถตัดสินใจได้โดยประเมินและเลือกตัดสินใจบนพื้นฐานของหลัก เหตุผล

4.4 ทักษะการสังเคราะห์ความคิด

ครูสามารถทำให้ผู้เรียนเข้าใจข้อมูล และนำองค์ประกอบย่อย ๆ ทุกองค์ประกอบที่มีความกระจัดกระจาย ไม่ว่าจะเป็นข้อมูล ข้อเท็จจริง นำทุกอย่างมาเชื่อมโยงเข้าด้วยกันได้อย่างเหมาะสม และนำทุกองค์ประกอบที่ได้เชื่อมโยงกัน มาสร้างสรรค์เป็นสิ่งใหม่หรือแนวคิดใหม่ ๆ หรือทางออกในการแก้ปัญหาใหม่ ๆ เมื่อผู้เรียนสังเคราะห์ความคิดได้ ผู้เรียนจะนำความคิดที่สังเคราะห์ไปปรับใช้ หรือนำไปแก้ปัญหอย่างสร้างสรรค์ในสถานการณ์จริงด้วยความถูกต้องและเหมาะสม

4.5 ทักษะการแก้ไขปัญหอย่างสร้างสรรค์

ครูสามารถทำให้ผู้เรียนระบุประเด็นปัญหา กำหนดกรอบของปัญหาที่เกิดขึ้น เข้าใจปัญหา เข้าใจผลกระทบของปัญหาที่เกิดขึ้น สร้างแนวทางในการแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม สร้างสรรค์วิธีแก้ปัญหาใหม่ ๆ ได้ด้วยตนเอง โดยวิธีการแก้ปัญหาและสาเหตุของปัญหาต้องมีความสอดคล้องกัน อยู่บนพื้นฐานของความเป็นเหตุเป็นผลและมีความเป็นไปได้ เมื่อผู้เรียนแก้ไขปัญหอย่างสร้างสรรค์ได้ ผู้เรียนจะสามารถสรุปผลการแก้ปัญหา ประเมินเปรียบเทียบข้อดี ข้อเสียของวิธีการแก้ไขปัญหาแต่ละวิธีได้ สามารถตรวจสอบ บอกวิธีการแก้ไขปรับปรุง บอกถึงสาเหตุที่ทำให้วิธีการแก้ปัญหาไม่ได้ผล และปรับปรุงให้เหมาะสมมากขึ้นในครั้งถัดไป

5. โครงสร้าง ADAPTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL

ภาพประกอบ 11 รูปภาพแสดงโครงสร้าง ADAPTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL

ที่มา: ผู้วิจัย

โครงสร้าง ADAPTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL เป็นการนำแนวคิดของ CREATIVE DRAMA มาสร้างรูปแบบการเรียนการสอนที่บูรณาการกับเนื้อหาการเรียนการสอนในรายวิชา เพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงให้กับผู้เรียน นอกจากผู้เรียนจะได้พัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง

ในรายวิชา ยังสามารถเข้าใจเนื้อหาการเรียนการสอนได้อย่างเข้าใจ โดยเริ่มต้นจากการค้นหาปัญหา นำไปสู่การเข้าใจปัญหา และนำไปสู่การแก้ไขปัญหา ผ่านทักษะการคิดขั้นสูง โดยการค้นคว้าหาคำตอบ วางแผนอย่างละเอียด แบ่งปันความคิดเห็นร่วมกัน สร้างสรรค์ผลงาน สรุปผล แลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยลงมือปฏิบัติผ่านกิจกรรมละครทุกชั้นตอน ครูผู้สอนนำกระบวนการละครมาใช้สอนผู้เรียนทุกชั้นตอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดขั้นสูงได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยคำว่า CREATIVE แยกย่อยออกมาได้ดังนี้

5.1 (C : Choose the problem) ผู้เรียนเลือกปัญหา

ครูผู้สอนให้ผู้เรียนทุกคนในกลุ่มช่วยกันมองหาปัญหา เข้าใจปัญหา ค้นหาสาเหตุของปัญหา กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ สังเกต ตั้งข้อสงสัย เกิดการตั้งคำถาม ออกจากคำตอบ เพื่อนำไปสู่การที่ผู้เรียนสามารถเลือกปัญหาที่สนใจและสำคัญที่สุดมาเพียงปัญหาเดียว

5.2 (R : Ready to create hypothesis) ผู้เรียนพร้อมที่จะสร้างสมมติฐาน

ครูผู้สอนให้ผู้เรียนทุกคนในกลุ่มช่วยกันคาดคะเนคำตอบของปัญหาที่เลือกให้ผู้เรียนใช้เหตุผลในการคิดวิเคราะห์ปัญหาและคาดคะเนคำตอบ ผู้เรียนต้องพยายามใช้ความรู้ความเข้าใจ มาคิดแก้ไขปัญหาคาดคะเนคำตอบ โดยเริ่มจากการค้นหาปัญหา สาเหตุมาจากอะไร วิธีการแก้ไขปัญหาก็อย่างไร เพื่อนำไปสู่การที่ผู้เรียนสามารถสร้างสมมติฐานเพื่อให้ได้คำตอบของปัญหาที่เลือกได้อย่างชัดเจน

5.3 (E : Explore and collect data) ผู้เรียนสำรวจและรวบรวมข้อมูล

ครูผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนในกลุ่มช่วยกันสำรวจและรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ สรุปข้อมูลความรู้ร่วมกัน ผู้เรียนต้องทำความเข้าใจกับปัญหาที่เลือก วางแผนแบ่งงานกันค้นหาข้อมูล ดำเนินการศึกษาค้นคว้า เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่น่าเชื่อถืออย่างเพียงพอในการที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล ข้อมูลที่ได้มา จะต้องระบุสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาว่ามีอะไรบ้าง วิธีการแก้ปัญหามีอะไรบ้าง นำข้อมูลมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันภายในกลุ่ม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลาย

5.4 (A : Able to analyze and synthetic) ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์ได้

ครูผู้สอนให้ผู้เรียนทุกคนในกลุ่มนำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจและรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ เพื่อสรุปข้อมูล ระบุข้อมูลสำคัญ บอกความแตกต่างของข้อมูล เชื่อมโยงข้อมูล ตัดสินใจได้ว่าข้อมูลสมเหตุสมผลหรือไม่ ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล หลังจากที่ผู้เรียนวิเคราะห์ข้อมูล ให้ผู้เรียนนำข้อมูลที่วิเคราะห์ มาสังเคราะห์ข้อมูล ผู้เรียนต้องจัดระบบข้อมูลให้

มีความครบถ้วน ชัดเจนในประเด็นและเป็นระเบียบมากขึ้น เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจข้อมูลได้อย่างครบถ้วนในประเด็นต่าง ๆ ช่วยหาทางออกของปัญหา และนำข้อมูลที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์

5.5 (T : Think and set a goal together) ผู้เรียนคิดและตั้งเป้าหมายร่วมกัน

ครูผู้สอนให้ผู้เรียนทุกคนในกลุ่ม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลกับครู เพื่อนกลุ่มอื่น ๆ โดยข้อมูลที่จะใช้ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จะต้องมีปัญหาที่กลุ่มผู้เรียนสนใจ ระบุที่มา สาเหตุของปัญหาได้อย่างละเอียด อธิบายวิธีการแก้ไขปัญหาได้อย่างชัดเจน มีความหลากหลาย ครูผู้สอนให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน เพื่อตรวจสอบความรู้ความเข้าใจของผู้เรียน ให้ผู้เรียนตั้งเป้าหมายร่วมกัน เพื่อนำเป้าหมายมาสร้างประเด็นในการสร้างสรรค์เรื่องราว แต่ถ้าหากครูผู้สอนยังไม่ได้รับข้อมูลที่ชัดเจน สามารถตั้งคำถามเพื่อเป็นการกระตุ้นเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนจากผู้เรียน

5.6 (I : Idea and create activity) ผู้เรียนออกความเห็นและสร้างสรรค์

กิจกรรม

ครูผู้สอนให้ผู้เรียนทุกคนในกลุ่ม ช่วยกันระดมความคิด ต่อยอดความคิดจากเป้าหมายที่ตั้งไว้ร่วมกัน โดยให้ผู้เรียนนำข้อมูลที่มีทั้งหมดมาสร้างสรรค์เรื่องราวเป็นรูปแบบละครสั้น 1 เรื่อง โดยให้ผู้เรียนนำข้อมูล เป้าหมายที่วางแผนไว้ร่วมกัน มาสร้างสรรค์ละครสั้น เริ่มจากช่วยกันระดมความคิดสร้างสรรค์บทละครเพื่อนำมาใช้ในการแสดง บทละครต้องมีการวางโครงเรื่องที่ดี ต้องจัดลำดับเหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างสมเหตุสมผลตั้งแต่ต้นจนจบ กำหนดเส้นทางของตัวละครให้ชัดเจน ให้ผู้ชมเข้าใจให้ได้ว่า ใคร ทำอะไร มีความสัมพันธ์กันอย่างไร มีจุดมุ่งหมายอะไร เกิดอะไรขึ้น เกิดขึ้นที่ไหน ทำไมเกิดขึ้นที่นี่ เกิดขึ้นเมื่อไหร่ เกิดขึ้นอย่างไร มีอุปสรรคอะไร ทำอย่างไรถึงสามารถแก้ไขปัญหาได้ และทำไมถึงสร้างเรื่องราวนี้อยากสื่อสารอะไร เมื่อสร้างสรรค์บทละครเสร็จ เข้าสู่ขั้นตอนการวิเคราะห์ตัวละครเพื่อนำมาสร้างสรรค์ตัวละคร การสร้างสรรค์ตัวละครต้องสร้างลักษณะนิสัยตัวละครในทุกตัวละครให้เด่นชัด ต้องมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน ตัวละครต้องมีชีวิตจิตใจ รู้ความต้องการของตัวเอง เมื่อสร้างสรรค์ตัวละครเสร็จ เข้าสู่ขั้นตอนการฝึกการแสดงละคร ผู้เรียนทุกคนในกลุ่มร่วมแสดงทุกคน ทำความเข้าใจ วิเคราะห์ตัวละคร และบทที่ตัวเองได้รับ เพื่อนำมาใช้ในการฝึกซ้อมการแสดงร่วมกัน

5.7 (V : Visualize show in Drama activity) ผู้เรียนเห็นภาพการแสดงใน

กิจกรรมละคร

ครูผู้สอนให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานละครสั้น ที่ได้ผ่านการร่วมกันสร้างสรรค์มาแสดงหน้าชั้นเรียน ฝึกการสื่อสารประเด็นที่สร้างสรรค์ผ่านเรื่องราว ฝึกทดลองเป็นผู้อื่นเพื่อให้เข้าใจผู้อื่น ฝึกแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ครูผู้สอนมีหน้าที่สร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้ผู้เรียนรู้สึกปลอดภัย เป็นกันเอง เพื่อให้ผู้แสดง ผู้ชมมีสมาธิกับการแสดง ครูผู้สอนต้องตั้งกฎกติกา

ในระหว่างการชมการแสดงให้ชัดเจน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้จากการชมการแสดงและรักษาซึ่งมารยาทต่อการรับชมการแสดง

5.8 (E : Emphasize to summary of result and knowledge sharing) ผู้เรียนให้ความสำคัญกับการสรุปผลและแบ่งปันความรู้

ครูผู้สอนให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในทุกประเด็นที่เกิดขึ้นในละครสั้น สร้างความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหา เรียนรู้ร่วมกันผ่านการรับชมละครสั้นของแต่ละกลุ่ม ฝึกการวิจารณ์และรับฟังการวิจารณ์อย่างมีเหตุผล ครูผู้สอนมีหน้าที่กระตุ้นให้ผู้เรียนกล้าแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ฝึกให้ผู้เรียนรู้จักคิดและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เมื่อผู้เรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันเสร็จ ครูผู้สอนมีหน้าที่สรุปความรู้และประเด็นของแต่ละกลุ่มที่สื่อสารผ่านละครสั้น ให้ผู้เรียนทุกคนในห้องเข้าใจเนื้อหาผ่านการเรียนการสอนร่วมกันได้อย่างเข้าใจ

6. กระบวนการจัดการเรียนรู้ ADAPTTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL

กระบวนการจัดการเรียนรู้ ADAPTTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL ประกอบด้วยขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 3 ขั้นตอน โดยมีรายละเอียดการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

CRE : ขั้นริเริ่ม

ครูจุดประกายให้ผู้เรียน
รับบทบาทเป็นนักคิดริเริ่ม

ครูจัดกิจกรรมให้กับผู้เรียนได้ฝึก
ทักษะการคิดอย่างเป็นระบบ
ทักษะการคิดวิเคราะห์
ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

กิจกรรมที่นำมาใช้
Storytelling การเล่าเรื่องประกอบการสอน
การใช้ประสาทสัมผัสมีทั้ง 5 รับรู้ความรู้สึก
การฝึกการเคลื่อนไหวร่างกาย
การใช้จินตนาการ

(C : CHOOSE THE PROBLEM) เลือกปัญหา
(ฝึกการสังเกต ฝึกการตั้งข้อสงสัย ฝึกการมองเห็นปัญหาแบบองค์รวม)
ช่วยกันค้นหาปัญหาและเลือกปัญหาที่เชื่อมโยงกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวันและผู้เรียนต้อง
สามารถเลือกปัญหาที่สำคัญและน่าสนใจได้

(R : READY TO CREATE HYPOTHESIS)
พร้อมที่จะสร้างสมมติฐาน
(ฝึกการใช้นักเหตุผล ความเป็นไปได้มาคิดวิเคราะห์หรือแยกแยะสิ่งต่างๆ)
ช่วยกันคาดคะเนคำตอบได้อย่างสมเหตุสมผล โดยใช้ความรู้ความเข้าใจ กฎเกณฑ์ หรือ
ประสบการณ์ของตนเองและผู้เรียนต้องสามารถสร้างสมมติฐานได้อย่างชัดเจน

(E : EXPLORE AND COLLECT DATA)
สำรวจและรวบรวมข้อมูล
(ฝึกการสำรวจแหล่งข้อมูลและรวบรวมข้อมูลอย่างมีวิจารณญาณ)
ช่วยกันสำรวจและรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้และผู้เรียนต้องสามารถคัดเลือกและ
รวบรวมข้อมูลได้อย่างมีวิจารณญาณ

ภาพประกอบ 12 กระบวนการจัดการเรียนรู้ขั้น CRE ขั้นคิดริเริ่ม

ที่มา: ผู้วิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นคิดริเริ่ม (CRE) เป็นขั้นตอนที่ครูผู้สอนจุดประกายให้ผู้เรียนได้เริ่มต้นพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง รับบทบาทเป็นนักคิดริเริ่ม ในขั้นนี้ครูผู้สอนต้องส่งเสริมและจัดกิจกรรมให้กับผู้เรียนได้ฝึกทักษะการคิดขั้นสูง ซึ่งประกอบไปด้วย 3 ทักษะ คือ 1. ทักษะการคิด

อย่างเป็นระบบ 2. ทักษะการคิดวิเคราะห์ 3. ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยครูผู้สอนจะต้องนำโครงสร้าง C R E ของ ADAPTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL มาใช้จัดกิจกรรมและต้องเรียงลำดับขั้นตอนตามโครงสร้าง ดังนี้

1.1 ผู้เรียนเลือกปัญหา (C) Choose the problem ครูผู้สอนให้ผู้เรียนช่วยกันค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหา ทำความเข้าใจปัญหาร่วมกัน ครูผู้สอนนำประเด็นเนื้อหาจากบทเรียนที่ผู้เรียนกำลังจะเรียนรู้มาเชื่อมโยงกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวันเพื่อนำมาเป็นประเด็นในการตั้งปัญหาและนำไปสู่การเรียนรู้ของผู้เรียน โดยผ่านกิจกรรมการละครที่ครูจัดเตรียมไว้ เช่น การเรียนรู้ผ่านการเล่าเรื่อง การเรียนรู้ผ่านสถานการณ์ที่กำหนด การเรียนรู้ผ่านประเด็นที่กำหนด การเรียนรู้ผ่านข่าวสาร การเรียนรู้ผ่านวัตถุสิ่งของที่เชื่อมโยงกับเนื้อหาที่นำมาใช้สอน และครูผู้สอนสร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้เข้ากับเนื้อหาที่นำมาใช้สอน เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ ผิ่กการสังเกต ผิ่กการตั้งข้อสงสัย ผิ่กการตั้งคำถามเพื่อหาคำตอบ และผู้เรียนต้องสามารถเลือกปัญหาที่สำคัญและน่าสนใจได้

1.2 ผู้เรียนพร้อมที่จะสร้างสมมติฐาน (R) Ready to create hypothesis ครูผู้สอนให้ผู้เรียนช่วยกันใช้เหตุผลในการคิดวิเคราะห์ปัญหาและคาดคะเนคำตอบ ใช้ความรู้ความเข้าใจมาคิดแก้ปัญหา โดยเริ่มจากการฝึกให้ผู้เรียนค้นหาสาเหตุของปัญหาว่าเกิดจากอะไร ผิ่กคิดหาวิธีการแก้ไขปัญหาว่าจะแก้ไขอย่างไร และผู้เรียนต้องสามารถสร้างสมมติฐานได้อย่างชัดเจน โดยผ่านกิจกรรมการละครที่ครูจัดเตรียมไว้ เช่น การใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 รับรู้ความรู้สึกการผิ่กการเคลื่อนไหวร่างกาย

1.3 ผู้เรียนสำรวจและรวบรวมข้อมูล (E) Explore and collect data ครูผู้สอนให้ผู้เรียนช่วยกันสำรวจและรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ สรุปความรู้ โดยผู้เรียนมีหน้าที่ต้องทำการวางแผนแบ่งงานในการค้นหาข้อมูลกันอย่างชัดเจน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือและเพียงพอในการเก็บข้อมูล และนำข้อมูลของตนเองมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันภายในกลุ่ม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลาย โดยผ่านกิจกรรมการละครที่ครูจัดเตรียมไว้ เช่น การใช้จินตนาการ

A : ชั้นรวมให้เป็นหนึ่งใน
 ครูจุดประกายให้ผู้เรียน
 รับผิดชอบต่อเป็นนักจัดการข้อมูล
 ครูจัดกิจกรรมให้กับผู้เรียนได้ฝึกทักษะ
 การคิดวิเคราะห์, ทักษะการสังเคราะห์ความคิด
 กิจกรรมที่นำมาใช้ : การวิเคราะห์ตัวละคร ✨

(A : ABLE TO ANALYZE AND SYNTHETIC)
 สามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์ได้
 (ฝึกการวิเคราะห์และสังเคราะห์จากข้อมูลทั้งหมดที่ได้มา เชื่อมโยงองค์ประกอบและ
 เหตุผลขององค์ประกอบต่างๆ ได้)
 ช่วยกันนำข้อมูลจากการสำรวจและรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ เพื่อสรุปข้อมูล ระบุข้อมูล
 สำคัญ บอกความแตกต่าง เชื่อมโยงข้อมูลเข้าด้วยกันด้วยความ
 สมเหตุสมผล จัดระบบข้อมูลให้มีความครบถ้วนชัดเจน

ภาพประกอบ 13 กระบวนการจัดการเรียนรู้ขั้น A ชั้นคิดริเริ่ม

ที่มา: ผู้วิจัย

ขั้นตอนที่ 2 ชั้นรวมให้เป็นหนึ่งใน (A) เป็นขั้นตอนที่ครูผู้สอนจุดประกายให้กับผู้เรียนพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงในขั้นถัดไป รับผิดชอบต่อเป็นนักจัดการข้อมูล ในขั้นนี้ครูผู้สอนต้องส่งเสริมและจัดกิจกรรมให้กับผู้เรียนได้ฝึกทักษะการคิดขั้นสูง ซึ่งประกอบไปด้วย 2 ทักษะ คือ 1. ทักษะการคิดวิเคราะห์ 2. ทักษะการสังเคราะห์ความคิด โดยครูผู้สอนจะต้องนำโครงสร้าง A ของ ADAPTTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL มาใช้จัดกิจกรรม และต้องเรียงลำดับขั้นตอนตามโครงสร้าง ดังนี้

2.1 ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์ได้ (A) Able to analyze and synthetic ครูผู้สอนให้ผู้เรียนนำข้อมูลจากการสำรวจและรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ เพื่อสรุปข้อมูล ระบุข้อมูลสำคัญ บอกความแตกต่าง เชื่อมโยงข้อมูล ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล จัดระบบข้อมูลให้มีความครบถ้วนชัดเจน โดยผ่านกิจกรรมการละครที่ครูจัดเตรียมไว้ เช่น การวิเคราะห์ตัวละคร

TIVE: ขั้นแสดง และแบ่งปัน

ครูจุดประกายให้ผู้เรียน
รับบทบาทเป็นนักสร้างสรรค์
ครูจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึก
ทักษะการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์

- กิจกรรมที่นำมาใช้
- การใช้ทำใบ้
- การพูดต้นสด
- การแสดงละคร

(T : THINK AND SET A GOAL TOGETHER)

คิดและตั้งเป้าหมายร่วมกัน
(ฝึกตั้งปัญหาพร้อมกัน และค้นหาวิธีแก้ปัญหาร่วมกันอย่างสร้างสรรค์)
ช่วยกันเลือกปัญหา ค้นหาวิธีแก้ปัญหาร่วมกัน จากข้อมูลที่ได้ผ่านการวิเคราะห์และสังเคราะห์

(I : IDEA AND CREATE ACTIVITY)

ออกความเห็นและสร้างสรรค์กิจกรรม
ฝึกวิเคราะห์ตัวละคร สร้างสรรค์ตัวละคร ฝึกสร้างสรรค์ผลงานและฝึกซ้อมการแสดงละครสั้น
ช่วยกันสร้างสรรค์เรื่องราวละครสั้นกลุ่มละ 1 เรื่อง (เรื่องละ 5 นาที)

(V : VISUALIZE SHOW IN DRAMA ACTIVITY)

เห็นภาพการแสดงในกิจกรรมละคร
(ฝึกให้ผู้เรียนทดลองเป็นผู้อื่น ฝึกการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ฝึกการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์)
แต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานละครสั้นที่ได้เตรียมไว้ที่หน้าชั้นเรียน

(E : EMPHASIZE TO SUMMARY OF RESULT AND KNOWLEDGE SHARING)

ให้ความสำคัญกับการสรุปผลและแบ่งปันความรู้
(ฝึกการวิจารณ์และรับฟังการวิจารณ์อย่างมีเหตุผล)
ร่วมกันสรุปผลที่ได้รับจากการเรียนรู้ร่วมกันและแบ่งปันข้อคิดเห็นต่างๆ ร่วมกัน

ภาพประกอบ 14 กระบวนการจัดการเรียนรู้ขั้น TIVE ขั้นคิดริเริ่ม

ที่มา: ผู้วิจัย

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นแสดงและแบ่งปัน (TIVE) เป็นขั้นตอนที่ครูผู้สอนจุดประกายให้กับผู้เรียนพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงขั้นสุดท้าย รับผิดชอบเป็นนักสร้างสรรค์ ในขั้นนี้ครูผู้สอนต้องส่งเสริมและจัดกิจกรรมให้กับผู้เรียนได้ฝึกทักษะการคิดขั้นสูง ซึ่งประกอบไปด้วย 1 ทักษะ คือ 1.ทักษะการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ โดยครูผู้สอนจะต้องนำโครงสร้าง TIVE ของ ADAPTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL มาใช้จัดกิจกรรม และต้องเรียงลำดับขั้นตอนตามโครงสร้าง ดังนี้

3.1 ผู้เรียนคิดและตั้งเป้าหมายร่วมกัน (T) Think and set a goal together ครูผู้สอนให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน โดยนำข้อมูลที่ผู้เรียนมีมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านการเล่าเรื่องอย่างละเอียด ข้อมูลที่ใช้ในการเล่าเรื่อง จะต้องระบุปัญหา สาเหตุปัญหา วิธีการแก้ไขปัญหา ฝึกให้ผู้เรียนกำหนดเรื่องราวจากข้อมูลที่มี ฝึกให้ผู้เรียนนำข้อมูลมาสร้างเรื่องราวและตั้งเป้าหมายร่วมกัน เพื่อตรวจสอบความรู้ความเข้าใจของผู้เรียน ครูกำหนดเรื่องราว สถานการณ์ จากข้อมูลที่ได้รับจากผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกทดลองการแก้ไขปัญหา ฝึกการพัฒนาข้อมูลที่มีนำมาสร้างเรื่องราวร่วมกัน ตั้งเป้าหมายร่วมกัน เพื่อให้เกิดประเด็นในการสร้างสรรค์เรื่องราว ผ่านกิจกรรมการละครที่ครูจัดเตรียมไว้ เช่น การใช้ทำใบ้ การพูดต้นสด

3.2 ผู้เรียนออกความเห็นและสร้างสรรค์กิจกรรม (I) Idea and create activity ครูผู้สอนให้ผู้เรียนช่วยกันระดมความคิด ต่อยอดความคิดจากเรื่องราวที่ได้ทำผ่านกิจกรรมการพูดต้นสดที่ครูจัดเตรียมไว้ และผู้เรียนต้องนำข้อมูลที่มีมาสร้างสรรค์เรื่องราวละครสั้นกลุ่มละ 1 เรื่อง เรื่องละ 5 นาที โดยการสร้างสรรค์ละครสั้น ผู้เรียนสามารถสร้างสรรค์เป็นเรื่องราว

โดยแสดงตั้งแต่ต้นจนจบ หรือจะสร้างสรรค์เรื่องราวเป็นบางสถานการณ์ โดยแสดงเฉพาะบางสถานการณ์ที่สำคัญที่เกิดขึ้นในเรื่อง ครูฝึกให้ผู้เรียนนำข้อมูลที่มีมาสร้างสรรค์บทละคร ฝึกให้ผู้เรียนวิเคราะห์ตัวละคร ฝึกให้ผู้เรียนสร้างสรรค์ตัวละคร ฝึกซ้อมการแสดงละครสั้น ฝึกการสร้างสรรค์ผลงาน โดยผ่านกิจกรรมการละครที่ครูจัดเตรียมไว้ เช่น การแสดงละคร

3.3 ผู้เรียนเห็นภาพการแสดงในกิจกรรมละคร (V) Visualize show in Drama activity ครูผู้สอนให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานละครสั้น ที่ได้ผ่านการร่วมกันสร้างสรรค์มาแสดงหน้าชั้นเรียน ครูฝึกให้ผู้เรียนสื่อสารประเด็นที่สร้างสรรค์ไปยังผู้ชมผ่านเรื่องราว ฝึกให้ผู้เรียนทดลองเป็นผู้อื่น ฝึกการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า โดยผ่านกิจกรรมการละครที่ครูจัดเตรียมไว้ เช่น การแสดงละคร

3.4 ผู้เรียนให้ความสำคัญกับการสรุปผลและแบ่งปันความรู้ (E) Emphasize to summary of result and knowledge sharing ครูผู้สอนให้ผู้เรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในทุกประเด็นที่เกิดขึ้นในละคร สร้างความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาการเรียน ร่วมกันผ่านการรับชมละคร ฝึกให้ผู้เรียนวิจารณ์และรับฟังการวิจารณ์อย่างมีเหตุผล กระตุ้นให้ผู้เรียนกล้าแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ฝึกให้ผู้เรียนรู้จักคิดและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และสุดท้ายครูผู้สอนมีหน้าที่สรุปความรู้ทั้งหมดให้กับผู้เรียนให้เกิดความเข้าใจร่วมกัน

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้ ADAPTTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL เพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน มีกระบวนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

ตาราง 15 รายละเอียดกระบวนการจัดการเรียนรู้ ADAPTTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL เพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน

กระบวนการจัดการเรียนรู้	การใช้โครงสร้าง ADAPTTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL	พัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน	กิจกรรมละครที่นำมาใช้สอน
ขั้นตอนที่ 1 ขั้นคิดริเริ่ม (CRE)	- (C) ผู้เรียนเลือก ปัญหา Choose the problem	1. ทักษะการคิดอย่าง เป็นระบบ 2. ทักษะการคิด วิเคราะห์	- Storytelling การเล่า เรื่องประกอบการสอน - การใช้ประสาท สัมผัสทั้ง 5 รับรู้ ความรู้สึก

ตาราง 15 (ต่อ)

กระบวนการจัดการ เรียนรู้	การใช้โครงสร้าง ADAPTTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL	พัฒนาทักษะ การคิดขั้นสูงของ ผู้เรียน	กิจกรรมละคร ที่นำมาใช้สอน
	- (R) ผู้เรียนพร้อมที่จะ สร้างสมมติฐาน Ready to create hypothesis - (E) ผู้เรียนสำรวจ และรวบรวมข้อมูล Explore and collect data	3. ทักษะการคิดอย่าง มีวิจารณญาณ	*กิจกรรมรูปภาพ ต้องสงสัย *กิจกรรมปิดตา เปิดหู เปิดปาก *กิจกรรมแตะ เปิด โลก *กิจกรรมกลิ้งนี่ฉัน คุ่นเคย *กิจกรรมลิ้มรสฉันที่ - การฝึกการ เคลื่อนไหวร่างกาย *กิจกรรมปั๊บบีบ ฉันเป็นเธอ *กิจกรรมพลิ้วไหว ตั้งธรรมชาติ *กิจกรรมเฟลิด เฟลิดตามจังหวะ - การใช้จินตนาการ *กิจกรรมฉันจะเสก ให้เธอเป็น.... *กิจกรรมสมมติว่า เป็น...

ตาราง 15 (ต่อ)

กระบวนการจัดการ เรียนรู้	การใช้โครงสร้าง ADAPTTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL	พัฒนาทักษะ การคิดขั้นสูงของ ผู้เรียน	กิจกรรมละคร ที่นำมาใช้สอน
<p>ขั้นตอนที่ 2 ขั้นรวมให้เป็นหนึ่ง (A)</p>	<p>- (A) ผู้เรียนสามารถ วิเคราะห์และ สังเคราะห์ได้ Able to analyze and synthetic</p>	<p>1. ทักษะการคิด วิเคราะห์ 2. ทักษะการ สังเคราะห์ความคิด</p>	<p>- การวิเคราะห์ตัว ละคร *กิจกรรมเล่า สู่ กั้น ฟัง *กิจกรรมเขา คือ ใครหนอ *กิจกรรมสืบเพื่อ สร้าง</p>
<p>ขั้นตอนที่ 3 ขั้นแสดงและ แบ่งปัน (TIVE)</p>	<p>- (T) ผู้เรียนคิดและ ตั้งเป้าหมายร่วมกัน Think and set a goal together - (I) ผู้เรียนออก ความเห็นและ สร้างสรรค์กิจกรรม Idea and create activity - (V) ผู้เรียนเห็นภาพ การแสดงในกิจกรรม ละคร Visualize show in Drama activity</p>	<p>1. ทักษะการแก้ไข ปัญหาอย่าง สร้างสรรค์</p>	<p>- การใช้ทำใบ้ *กิจกรรมล้วง ใบ้ ทาย *กิจกรรมแซะ แซะ แซะ แซะ - การพูดค้นสด *กิจกรรมแต่ง เต็ม เสริมบท *กิจกรรมสร้างเรื่อง สร้างราว - การแสดงละคร *กิจกรรมสร้างเรื่อง จากตัวหนังสือ *กิจกรรมสร้างเรื่อง ทะเลาะปัญหา</p>

ตาราง 15 (ต่อ)

กระบวนการจัดการ เรียนรู้	การใช้โครงสร้าง ADAPTTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL	พัฒนาทักษะ การคิดขั้นสูงของ ผู้เรียน	กิจกรรมละคร ที่นำมาใช้สอน
	- (E) ผู้เรียนให้ ความสำคัญกับการ สรุปผลและแบ่งปัน ความรู้ Emphasize to summary of result and knowledge sharing		

ที่มา: ผู้วิจัย

8. การวัดประเมินผล

1. ครูผู้สอนประเมินผลผู้เรียนตามสิ่งที่เกิดขึ้นจริง ว่าผู้เรียนสามารถบรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่วางไว้หรือไม่ จากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน หรือการมีส่วนร่วมของผู้เรียน
2. ครูผู้สอนประเมินจากการตอบคำถามของผู้เรียน ครูผู้สอนตั้งคำถามชวนคิดที่นำผู้เรียนไปสู่การตอบคำถามที่ต้องใช้ทักษะการคิดขั้นสูง
3. ครูผู้สอนประเมินผู้เรียนผ่านแบบประเมินทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน

ตาราง 16 แบบประเมินทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน

ตัวอย่างแบบประเมินทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน

ชื่อ-นามสกุลผู้เรียน.....ระดับชั้น.....

รายวิชา.....เรื่องที่สอน.....

หัวข้อการประเมิน	ระดับการประเมิน				
	5	4	3	2	1
ทักษะการคิดอย่างเป็นระบบ					
1. ผู้เรียนสามารถเรียงลำดับและบอกความสัมพันธ์ ความเชื่อมโยงของข้อมูล ข้อเท็จจริงได้					
2. ผู้เรียนสามารถเข้าใจและมองเห็นภาพรวมของสถานการณ์/ สิ่งต่าง ๆ ได้					
ทักษะการคิดวิเคราะห์					
3. ผู้เรียนสามารถบอกความสัมพันธ์ของข้อมูล ข้อเท็จจริงด้วยความ เป็นเหตุเป็นผลได้					
4. ผู้เรียนสามารถค้นพบสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาได้					
ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ					
5. ผู้เรียนสามารถพิจารณา ไตร่ตรองและมองเห็นทั้งด้านคุณ และโทษได้					
6. ผู้เรียนสามารถประเมินและตัดสินใจบนพื้นฐานของเหตุ ผลได้					
ทักษะการสังเคราะห์ความคิด					
7. ผู้เรียนสามารถนำทุกองค์ประกอบมาเชื่อมโยงและ สร้างสรรค์แนวคิด วิธีการแก้ปัญหาใหม่ ๆ ด้วยความถูกต้อง และเหมาะสม					
ทักษะการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์					
8. ผู้เรียนสามารถระบุประเด็นปัญหา รวมไปถึงเข้าใจปัญหา และเข้าใจผลกระทบของปัญหาที่เกิดขึ้น					
9. ผู้เรียนสามารถประเมิน เปรียบเทียบข้อดี ข้อเสียของวิธีการ แก้ไขปัญหาแต่ละวิธีได้					

หัวข้อการประเมิน	ระดับการประเมิน				
	5	4	3	2	1
10. ผู้เรียนสามารถสร้างสรรค์ผลงานและนำเสนอการแก้ไข ปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์บนพื้นฐานความเป็นเหตุผลและ ความเป็นไปได้					

ที่มา: ผู้วิจัย

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

ตาราง 17 เกณฑ์ประเมินทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน

เกณฑ์ประเมินทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน

หัวข้อการประเมิน	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
ทักษะการคิดอย่างเป็นระบบ					
1. ผู้เรียนสามารถเรียงลำดับและบอกความสัมพันธื ความเชื่อมโยงของข้อมูลข้อเท็จจริงได้	ผู้เรียนสามารถเรียงลำดับและบอกความสัมพันธื ความเชื่อมโยงของข้อมูลข้อเท็จจริงได้อย่างละเอียดและชัดเจน	ผู้เรียนสามารถเรียงลำดับและบอกความสัมพันธื ความเชื่อมโยงของข้อมูลข้อเท็จจริงได้แต่ไม่ละเอียดและไม่ชัดเจน	ผู้เรียนสามารถเรียงลำดับและบอกความสัมพันธื แต่ไม่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลข้อเท็จจริงได้	ผู้เรียนสามารถเรียงลำดับแต่บอกความสัมพันธื และเชื่อมโยงข้อมูลข้อเท็จจริงได้	ผู้เรียนไม่สามารถเรียงลำดับบอกความสัมพันธื และเชื่อมโยงข้อมูลข้อเท็จจริงได้
2. ผู้เรียนสามารถเข้าใจและมองเห็นภาพรวมของสถานการณ์/สิ่งต่าง ๆ ได้	ผู้เรียนสามารถเข้าใจและมองเห็นภาพรวมของสถานการณ์/สิ่งต่าง ๆ ได้ได้อย่างละเอียดและชัดเจน	ผู้เรียนสามารถเข้าใจและมองเห็นภาพรวมของสถานการณ์/สิ่งต่าง ๆ ได้แต่ไม่ละเอียดและไม่ชัดเจน	ผู้เรียนสามารถเข้าใจและมองเห็นภาพรวมของสถานการณ์/สิ่งต่าง ๆ ได้แต่ไม่สามารถอธิบายได้	ผู้เรียนสามารถเข้าใจแต่ไม่สามารถมองเห็นภาพรวมของสถานการณ์/สิ่งต่าง ๆ ได้	ผู้เรียนไม่สามารถเข้าใจและมองเห็นภาพรวมของสถานการณ์/สิ่งต่าง ๆ ได้
ทักษะการคิดวิเคราะห์					
3. ผู้เรียนสามารถบอกความสัมพันธ์ของข้อมูลข้อเท็จจริงด้วยความเป็นเหตุเป็นผลได้	ผู้เรียนสามารถบอกความสัมพันธ์ของข้อมูลข้อเท็จจริงด้วยความเป็นเหตุเป็นผลได้อย่างละเอียดและชัดเจน	ผู้เรียนสามารถบอกความสัมพันธ์ของข้อมูลข้อเท็จจริงด้วยความเป็นเหตุเป็นผลได้แต่ไม่ละเอียดและไม่ชัดเจน	ผู้เรียนสามารถบอกความสัมพันธ์ของข้อมูลข้อเท็จจริงด้วยความเป็นเหตุเป็นผลได้แต่ไม่สามารถอธิบายได้	ผู้เรียนสามารถบอกความสัมพันธ์ของข้อมูลข้อเท็จจริงด้วยความเป็นเหตุเป็นผลได้แต่ไม่เป็นเหตุเป็นผล	ผู้เรียนไม่สามารถบอกความสัมพันธ์ของข้อมูลข้อเท็จจริงด้วยความเป็นเหตุเป็นผลได้

ตาราง 17 (ต่อ)

หัวข้อการประเมิน	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
4. ผู้เรียนสามารถค้นพบสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาได้	ผู้เรียนสามารถค้นพบสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาได้อย่างละเอียดและชัดเจน	ผู้เรียนสามารถค้นพบสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาได้แต่ไม่ละเอียดและไม่ชัดเจน	ผู้เรียนสามารถค้นหาได้แต่ไม่สามารถอธิบายได้	ผู้เรียนสามารถค้นหาได้แต่ไม่ชัดเจน	ผู้เรียนไม่สามารถค้นพบสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาได้
ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ					
5. ผู้เรียนสามารถพิจารณาไตร่ตรองและมองเห็นทั้งด้านคุณและโทษได้	ผู้เรียนสามารถพิจารณาไตร่ตรองและมองเห็นทั้งด้านคุณและโทษได้อย่างละเอียดและชัดเจน	ผู้เรียนสามารถพิจารณาไตร่ตรองและมองเห็นทั้งด้านคุณและโทษได้แต่ไม่ละเอียดและไม่ชัดเจน	ผู้เรียนสามารถพิจารณาไตร่ตรองและมองเห็นทั้งด้านคุณและโทษได้แต่ไม่สามารถอธิบายได้	ผู้เรียนสามารถพิจารณาไตร่ตรองแต่ไม่สามารถมองเห็นด้านคุณหรือโทษได้	ผู้เรียนไม่สามารถพิจารณาไตร่ตรองและมองเห็นทั้งด้านคุณและโทษได้
6. ผู้เรียนสามารถประเมินและตัดสินใจบนพื้นฐานของเหตุผลได้	ผู้เรียนสามารถประเมินและตัดสินใจบนพื้นฐานของเหตุผลได้อย่างละเอียดและชัดเจน	ผู้เรียนสามารถประเมินและตัดสินใจบนพื้นฐานของเหตุผลได้แต่ไม่ละเอียดและไม่ชัดเจน	ผู้เรียนสามารถประเมินและตัดสินใจบนพื้นฐานของเหตุผลได้แต่ไม่สามารถอธิบายได้	ผู้เรียนสามารถประเมินแต่ไม่สามารถตัดสินใจบนพื้นฐานของเหตุผลได้	ผู้เรียนไม่สามารถประเมินและตัดสินใจบนพื้นฐานของเหตุผลได้
ทักษะการสังเคราะห์ความคิด					
7. ผู้เรียนสามารถนำทุกองค์ประกอบมาเชื่อมโยงและสร้างสรรค์แนวคิด	ผู้เรียนสามารถนำทุกองค์ประกอบมาเชื่อมโยงและสร้างสรรค์แนวคิด	ผู้เรียนสามารถนำทุกองค์ประกอบมาเชื่อมโยงและสร้างสรรค์แนวคิด	ผู้เรียนสามารถนำทุกองค์ประกอบมาเชื่อมโยงและสร้างสรรค์แนวคิด	ผู้เรียนสามารถนำทุกองค์ประกอบมาเชื่อมโยงแต่ไม่สามารถสร้างสรรค์แนวคิด	ผู้เรียนไม่สามารถนำทุกองค์ประกอบมาเชื่อมโยงและสร้างสรรค์แนวคิด

ตาราง 17 (ต่อ)

หัวข้อการประเมิน	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
วิธีการแก้ปัญหาใหม่ ๆ ด้วยความถูกต้องและเหมาะสม	วิธีการแก้ปัญหาใหม่ ๆ ด้วยความถูกต้องและเหมาะสมได้อย่างละเอียดและชัดเจน	วิธีการแก้ปัญหาใหม่ ๆ ด้วยความถูกต้องและเหมาะสมแต่ไม่ละเอียดและไม่ชัดเจน	วิธีการแก้ปัญหาใหม่ ๆ แต่ไม่ถูกต้องและเหมาะสม	วิธีการแก้ปัญหาใหม่ ๆ ได้	แนวคิด วิธีการแก้ปัญหาใหม่ ๆ ด้วยความถูกต้องและเหมาะสม
ทักษะการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์					
8. ผู้เรียนสามารถระบุประเด็นปัญหา รวมไปถึงเข้าใจปัญหา และเข้าใจผลกระทบของปัญหาที่เกิดขึ้นได้	ผู้เรียนสามารถระบุประเด็นปัญหา รวมไปถึงเข้าใจปัญหา และเข้าใจผลกระทบของปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างละเอียดและชัดเจน	ผู้เรียนสามารถระบุประเด็นปัญหา รวมไปถึงเข้าใจปัญหา และเข้าใจผลกระทบของปัญหาที่เกิดขึ้นได้ แต่ไม่ละเอียดและไม่ชัดเจน	ผู้เรียนสามารถระบุประเด็นปัญหา รวมไปถึงเข้าใจปัญหา แต่ไม่เข้าใจผลกระทบของปัญหาที่เกิดขึ้นได้	ผู้เรียนสามารถระบุประเด็นปัญหา แต่ไม่สามารถเข้าใจปัญหา และเข้าใจผลกระทบของปัญหาที่เกิดขึ้นได้	ผู้เรียนไม่สามารถระบุประเด็นปัญหา รวมไปถึงเข้าใจปัญหา และเข้าใจผลกระทบของปัญหาที่เกิดขึ้นได้
9. ผู้เรียนสามารถประเมินเปรียบเทียบข้อดี ข้อเสียของวิธีการแก้ไข ปัญหาแต่ละวิธีได้	ผู้เรียนสามารถประเมินเปรียบเทียบข้อดี ข้อเสียของวิธีการแก้ไข ปัญหาแต่ละวิธีได้อย่างละเอียดและชัดเจน	ผู้เรียนสามารถประเมินเปรียบเทียบข้อดี ข้อเสียของวิธีการแก้ไข ปัญหาแต่ละวิธีได้ แต่ไม่ละเอียดและไม่ชัดเจน	ผู้เรียนสามารถประเมินเปรียบเทียบข้อดี ข้อเสียของวิธีการแก้ไข ปัญหาแต่ละวิธีได้	ผู้เรียนสามารถประเมินเปรียบเทียบข้อดี ข้อเสียของวิธีการแก้ไข ปัญหาแต่ละวิธีได้	ผู้เรียนไม่สามารถประเมินเปรียบเทียบข้อดี ข้อเสียของวิธีการแก้ไข ปัญหาแต่ละวิธีได้

ตาราง 17 (ต่อ)

หัวข้อการ ประเมิน	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
10. ผู้เรียน สามารถ สร้างสรรค์ ผลงานและ นำเสนอการ แก้ไขปัญหาได้ อย่างสร้างสรรค์ บนพื้นฐาน ความเป็น เหตุผลและ ความเป็นไปได้	ผู้เรียนสามารถ สร้างสรรค์ ผลงานและ นำเสนอการ แก้ไขปัญหาได้ อย่างสร้างสรรค์ บนพื้นฐาน ความเป็น เหตุผลและ ความเป็นไปได้	ผู้เรียนสามารถ สร้างสรรค์ ผลงานและ นำเสนอการ แก้ไขปัญหาได้ อย่างสร้างสรรค์ บนพื้นฐาน ความเป็น เหตุผลและ ความเป็นไปได้	ผู้เรียนสามารถ สร้างสรรค์ ผลงานและ นำเสนอการ แก้ไขปัญหาได้ อย่างสร้างสรรค์ แต่ไม่เป็นเหตุ เป็นผล	ผู้เรียนสามารถ สร้างสรรค์ ผลงานแต่ไม่ สามารถ นำเสนอการ แก้ไขปัญหาได้ อย่างสร้างสรรค์	ผู้เรียนไม่ สามารถ สร้างสรรค์ ผลงานและ นำเสนอการ แก้ไขปัญหาได้ อย่างสร้างสรรค์ บนพื้นฐาน ความเป็น เหตุผลและ ความเป็นไปได้

ที่มา: ผู้วิจัย

9. แนวทางการปฏิบัติสำหรับครูในการใช้โมเดลการสอน

การใช้โมเดลการสอนกระบวนการกิจกรรมละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ครูควรทราบแนวทางการสอนเพื่อที่ครูจะได้นำแนวทางไปเลือกใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียน มีแนวการปฏิบัติดังนี้

1. ครูจัดห้องเรียนให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน จัดให้ผู้เรียนนั่งหันหน้าเข้าหากัน จัดที่นั่งเป็นตัว U สี่เหลี่ยม หรือวงกลม เพื่อให้ผู้เรียนสามารถระดมความคิด แลกเปลี่ยนการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

2. ครูให้เวลาผู้เรียนได้คิด แต่ละขั้นตอนของการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง ต้องใช้เวลาในทุก ๆ ขั้นตอน ครูไม่เร่งรัดปล่อยให้ผู้เรียนมีอิสระในการคิด ให้ผู้เรียนได้ใช้เวลาในการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ครูใช้ภาษาที่มีความชัดเจน กระชับ สื่อสารให้ผู้เรียนเข้าใจได้อย่างชัดเจน ใช้คำถามที่ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดขั้นสูงโดยใช้คำถามปลายเปิด เช่น มีความคิดเห็นอย่างไร? ถ้าสมมติ? ทำไมถึง? เพราะอะไร?

4. ครูฝึกให้ผู้เรียนเป็นนักช่างสังเกต และนักฟังที่ดี การสังเกต การฟังเป็นสิ่งสำคัญของทักษะการคิดขั้นสูง

5. ครูเป็นแบบอย่าง ต้นแบบที่ดีให้กับผู้เรียน เพราะผู้เรียนจะทำตามแบบอย่างที่เราเห็น ครูต้องเป็นนักคิดให้ผู้เรียนเห็นอยู่เสมอ

6. ครูช่วยให้ผู้เรียนเริ่มต้นพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง เริ่มจากช่วยผู้เรียนให้เริ่มจากการคิด เช่น การถามคำถามนำ ใช้คำถามนำที่ยากขึ้นให้ผู้เรียนใช้การคิดในระดับที่สูงขึ้น ตอบสนองสิ่งที่ผู้เรียนทำ ชี้แนะในสิ่งที่จำเป็น มีส่วนร่วมในการคิดของผู้เรียน ให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับขั้นตอนการทำงานของผู้เรียน

7. ครูจัดเนื้อหาการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงผู้เรียน ครูต้องอาศัยเนื้อหาที่กำหนดในบทเรียนมาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง เนื้อหาเป็นเป้าหมายที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ในเนื้อหาได้ต้องอาศัยกระบวนการคิด

8. ครูศึกษาโมเดลการสอนนี้ให้เข้าใจอย่างชัดเจนก่อนที่จะดำเนินการใช้

10. บทบาทของครูผู้ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน

ครูมีบทบาทสำคัญในการกำหนดการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้และเกิดการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงจากสิ่งที่เรียน ครูจึงต้องมีการส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะการคิดขั้นสูงให้ผู้เรียนที่หลากหลาย โดย

1. ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้คิด ฝึกทักษะการคิดหลาย ๆ ทักษะให้กับผู้เรียน ใช้คำถามเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน กระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิดและเกิดความเข้าใจ โดยคำถามนั้นต้องก่อให้เกิดการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การสังเคราะห์ความคิด การคิดแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์

2. ครูกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสงสัยหรือความขัดแย้ง ทำให้ผู้เรียนเกิดการอยากคิด ครูหาสถานการณ์ที่ทำให้ผู้เรียนต้องเผชิญกับปัญหาเพื่อคิดหาคำตอบและนำมาแก้ไข สถานการณ์ สถานการณ์ที่ควรเป็นสถานการณ์ที่มีความขัดแย้ง ความไม่ชัดเจน ความไม่แน่นอน เพื่อทำให้ผู้เรียนเกิดการอยากรู้เพื่อจะหาคำตอบ

3. ครูมีความรู้ที่ดีในเนื้อหาที่สอน มีความรู้พื้นฐานเรื่องทักษะการคิดขั้นสูง เรื่องทักษะด้านละคร ครูต้องเห็นคุณค่า และให้ความสำคัญกับผู้เรียน

4. ครูสร้างความพร้อมของสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงให้กับผู้เรียน การจัดสภาพห้องเรียนที่เหมาะสมจะเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง การสร้างบรรยากาศในห้องเรียนควรมีความเป็นอิสระอบอุ่น ปลอดภัย ถ้าผู้เรียนรู้สึกปลอดภัย จะทำให้ผู้เรียนอยากคิดและมีความกล้าที่จะคิดมากขึ้น

5. ครูเป็นคนที่ใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ต้องเป็นคนชอบคิด มีอารมณ์ขัน ชอบศึกษา ชอบสะสมวิธีคิด วิธีแก้ปัญหา สามารถถ่ายทอดความรู้ให้เข้าใจ กระตุ้นความคิดของผู้เรียนได้ดี สามารถสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนอยากคิด มีวิจารณ์ญาติที่ดี มีความคิดสร้างสรรค์ รักการสอน สนุกและมีความสุขกับการสอน

6. ครูเน้นกระบวนการทางความคิดของผู้เรียนมากกว่าผลงาน

7. ครูมีวิธีการสอนที่ทำทาส่งเสริมให้เด็กตื่นเต้นที่จะเรียนรู้ตลอดเวลา ใช้วิธีที่ผู้เรียนสามารถเรียนผ่านการรับรู้หรือประสาทสัมผัสที่หลากหลาย

8. ครูมีความรู้และทักษะด้านการสอน มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องความมุ่งหมายและหลักการเกี่ยวกับการศึกษา ทฤษฎีพัฒนาการของผู้เรียน ทฤษฎีการเรียนรู้ เทคนิคการสอน เทคนิคการสื่อสาร

5.3 ผลการศึกษาประสิทธิผลของโมเดลการสอนกระบวนการกิจกรรมละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยจากแบบประเมินการออกแบบการจัดการเรียนการสอนของครูก่อนและหลังอบรมเชิงปฏิบัติการโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผู้วิจัยพบว่า หลังการเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการด้วยโมเดลที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ครูสามารถออกแบบการจัดการเรียนการสอนสูงขึ้นอยู่ในระดับมากที่สุด ก่อนเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ จะเห็นได้ว่าก่อนเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการครูมีผลการประเมินที่น้อย เพราะว่า ครูที่มาเข้าร่วมการอบรมเชิงปฏิบัติการไม่มีพื้นฐาน ไม่มีความเข้าใจ ไม่มีประสบการณ์ในเรื่องของการนำกระบวนการกิจกรรมละครสร้างสรรค์มาใช้ในการออกแบบการเรียนการสอน จึงทำให้ครูรู้สึกไม่มั่นใจในการนำกระบวนการกิจกรรมละครสร้างสรรค์มาใช้ในการออกแบบการเรียนการสอน ครูคิดว่าการนำกระบวนการกิจกรรมละครสร้างสรรค์มาใช้ในการออกแบบการเรียนการสอนใช้เวลามากกว่าการสอนแบบทั่วไป ครูต้องสร้างเนื้อหา สร้างสถานการณ์ ซึ่งเป็นสิ่งที่ยากที่จะทำในสภาพการเรียนการสอนที่มีเวลาจำกัด ต้องใช้อุปกรณ์มากและพื้นที่กว้าง ซึ่งไม่สามารถทำได้ใน

สถานที่และทรัพยากรที่จำกัด แต่หลังจากที่ครูได้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ ผลการประเมินของครูมีการพัฒนาขึ้นและอยู่ในระดับที่มากที่สุด เพราะว่าครูมีความรู้ ความเข้าใจและมีประสบการณ์ในการนำกระบวนการกิจกรรมละครสร้างสรรค์มาใช้ในการออกแบบการเรียนการสอน ครูเข้าใจถึงพื้นฐานและกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพิ่มมากขึ้น รู้ว่าจะต้องนำไปใช้พัฒนาผู้เรียนอย่างไร ได้ฝึกปฏิบัติการใช้กิจกรรมละครสร้างสรรค์จึงทำให้เกิดความเข้าใจในการนำไปใช้พัฒนาผู้เรียน และการนำกระบวนการกิจกรรมละครสร้างสรรค์มาใช้ในการออกแบบการเรียนการสอนใช้เวลาไม่มากอย่างที่คิด ครูสามารถจัดการเวลาการสอนได้ถึงแม้จะมีเวลาการสอนที่จำกัด ครูมีความคิดสร้างสรรค์ที่จะสร้างสถานการณ์ สร้างเนื้อหาโดยนำเนื้อหาในรายวิชามาสร้างสรรค์เรื่องราวได้อย่างสนุกสนาน และครูคิดว่าการนำกระบวนการกิจกรรมละครสร้างสรรค์มาใช้ในการออกแบบการเรียนการสอนสามารถทำในสถานที่หรือห้องเรียนที่มีพื้นที่จำกัดได้ อยู่ที่ความคิดสร้างสรรค์ของครูว่าจะสร้างหรือจัดสภาพแวดล้อมห้องเรียนแบบไหนที่จะเหมาะสมกับเนื้อหาการเรียน

ผลวิเคราะห์ความพึงพอใจของครูที่มีต่อ “ADAPTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL” ผู้วิจัยพบว่า ความพึงพอใจของครูที่มีต่อ “ADAPTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL” ในภาพรวม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ ผู้วิจัยพบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ เพราะครูทุกคนแสดงความคิดเห็นว่า การนำกระบวนการกิจกรรมละครสร้างสรรค์มาใช้ในการออกแบบการเรียนการสอนในรายวิชาสามารถเพิ่มประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียน สร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่สนุกสนาน น่าจดจำ ส่งเสริมการเรียนรู้ในด้านกาปฏิบัติ ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติการใช้ทักษะการคิดขั้นสูงในสถานการณ์ที่ครูหรือผู้เรียนจำลองขึ้น สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้น่าสนใจ ทำให้การเรียนรู้เป็นเรื่องที่น่าตื่นเต้น น่าสนใจมากขึ้นสำหรับผู้เรียน ส่งเสริมทักษะการสื่อสาร ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาที่ซับซ้อนได้ง่ายขึ้น ทำให้เรื่องซับซ้อนกลายเป็นสิ่งที่เข้าใจได้ง่าย และมีความหมายสำหรับผู้เรียน สร้างความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับครู ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม พัฒนาทักษะสังคม และความรับผิดชอบ

ผลการศึกษาประสิทธิภาพผลของโมเดลการสอนกระบวนการกิจกรรมละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น ด้วยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อประเมินรับรองโมเดล ผู้วิจัยพบว่า ผลการประเมินรับรองประสิทธิภาพผลของโมเดลการสอนกระบวนการกิจกรรมละครสร้างสรรค์สำหรับครูในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาประเด็นย่อย พบว่า หลักการของโมเดล

วัตถุประสงค์ของโมเดล และกิจกรรมละครสร้างสรรค์ที่ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน ได้รับการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด การวัดประเมินผลได้รับการประเมินอยู่ในระดับมากจะเห็นได้ว่าโมเดลการสอนกระบวนการกิจกรรมละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีความน่าสนใจ ความกระชับชัดเจน เข้าใจง่าย กิจกรรมมีความหลากหลาย มีความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างแต่ละกิจกรรม มีการยกตัวอย่างประกอบที่เข้าใจง่าย สามารถนำไปพัฒนาให้ครูในโรงเรียนใช้ประโยชน์ในการสอนได้ และยังสามารถให้ครูนำกิจกรรมไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้จริง

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่องการพัฒนาโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครู เพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการดำเนินการวิจัยมีประเด็นการอภิปราย 3 ประเด็นหลัก คือ 1.สภาพการสอนของครูผู้สอนที่ใช้กิจกรรมละครเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง 2.ผลการพัฒนาโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครู เพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 3.ผลการทดลองใช้โมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น รายละเอียดแต่ละประเด็น มีดังนี้

1. สภาพการสอนของครูผู้สอนที่ใช้กิจกรรมละครเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง

การจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการทางด้านละครเป็นวิธีการที่ครูใช้เพื่อสร้างการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพให้กับผู้เรียน โดยใช้เทคนิคและเครื่องมือทางละครเพื่อเสนอเนื้อหาการเรียนรู้หรือความรู้ต่าง ๆ ในรูปแบบของการแสดงบทบาทสมมติ การเขียนบทละคร หรือการเล่าเรื่อง เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสในการนำเนื้อหาที่เรียนรู้มาแสดงในรูปแบบของละคร หรือบทบาทสมมติ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจดจำและการเรียนรู้ของผู้เรียน ผ่านการสร้างประสบการณ์ทางความรู้สึก ความคิด และมุมมองต่าง ๆ ที่สร้างขึ้น การใช้กระบวนการทางด้านละครในการจัดการเรียนการสอนจะช่วยให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ที่เป็นมิตรและเต็มไปด้วยประสบการณ์ใหม่ ๆ ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายของเนื้อหาการเรียนรู้ได้มากขึ้น และยังส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมและทัศนคติของผู้เรียนได้ด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ San (1991) การจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการทางด้านละคร เป็นการจัดเรื่องที่เรียนให้มีชีวิตชีวา เกิดแรงบันดาลใจให้กับเด็กด้วยวิธีการให้เด็กสื่อความคิดจากการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ผ่านการสื่อสารและการเคลื่อนไหวอย่างสร้างสรรค์ร่วมกับกลุ่ม ด้วยการใช้ประสบการณ์เดิม เพื่อแสดงแบบต้นสดโดยไม่เน้นความสำคัญของรูปแบบ ซึ่งการเล่นบทบาทสมมติเป็นสิ่งที่

นำมาใช้ในกิจกรรมประสบการณ์กลุ่มในการแสดงละครสร้างสรรค์ เทคนิคละครสร้างสรรค์ที่ใช้เพื่อการศึกษาช่วยส่งเสริมให้เกิดจินตนาการ ปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตและความตระหนักรับรู้ เปลี่ยนแนวคิดที่เป็นนามธรรมให้เป็นรูปธรรม เทคนิคการใช้คำถามจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างมากที่ช่วยให้เด็กเกิดความเข้าใจ ช่วยกระตุ้นความอยากรู้อยากเห็น และการคิดแก้ปัญหา ช่วยทำให้การเรียนรู้เกิดประสิทธิภาพและมีความคงทน

การใช้กิจกรรมทางด้านละครมาบูรณาการในการสอน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ การพัฒนาทักษะและความสามารถของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความหมายและน่าสนใจ ผ่านกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการแสดงและการสร้างบทบาทสมมติเพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่จำเป็นและมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของตนเอง การนำกระบวนการทางด้านละครมาบูรณาการในรายวิชาที่สอนมีข้อดีและผลลัพธ์ที่มีผลสำคัญต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ได้แก่ 1. กระตุ้นความสนใจและความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ การใช้กิจกรรมละครช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจและตื่นตัวมากขึ้นในการเรียนรู้เนื้อหาของวิชาที่สอน 2. สร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่สมจริง ผู้เรียนได้มีโอกาสสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่สมจริงผ่านกิจกรรมทางด้านละคร เช่น การแสดงบทบาทสมมติ หรือการจำลองสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวัน 3. พัฒนาทักษะการคิดและการแก้ปัญหา ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกทักษะการคิด และการแก้ปัญหาผ่านกิจกรรมทางด้านละครโดยใช้สร้างบทบาทและสถานการณ์สมมติ 4. การสร้างสรรค์และการมีส่วนร่วม ผู้เรียนมีโอกาสสร้างสรรค์ผลงานและมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมทางด้านละคร เช่น การเขียนบท การแต่งเรื่องสั้น หรือการใช้ความจินตนาการ 5. พัฒนาทักษะการสื่อสาร ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการสื่อสารผ่านการแสดงบทบาทสมมติหรือการแสดงละคร การนำกระบวนการทางด้านละครมาบูรณาการในรายวิชาที่สอนทำให้ผู้เรียนมีความสนใจ กระตือรือร้นในการเรียนรู้มากขึ้น พัฒนาทักษะการคิด การแก้ปัญหา รวมถึงมีส่วนร่วม และมีสมาธิในการเรียนรู้มากขึ้น ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีคุณค่าและสร้างสรรค์ได้มากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ ปาริชาติ จีงวิวัฒนาภรณ์ (2547) ละครสร้างสรรค์เป็นละครที่ใช้ในการศึกษา ซึ่งเน้นที่กระบวนการเรียนรู้ผ่านการสมมติบทบาทหรือการแสดงละคร ภายใต้บรรยากาศที่ปลอดภัยและเน้นอิสรภาพในการคิดและการแสดงออกของผู้เรียน ผู้เรียนสามารถแสดงออกซึ่งจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์โดยใช้ทักษะในด้านการแสดงออกด้วยร่างกายและภาษา ทักษะในด้านการคิดวิเคราะห์ การตีความหมาย ตลอดจนทักษะของการทำงานร่วมกับผู้อื่น รวมถึงทักษะการจัดการกับปัญหาทั้งหมดนี้เป็นการทำงานเพื่อที่จะได้เรียนรู้ในประเด็นต่าง ๆ เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ชีวิตของมนุษย์ ให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในประเด็นการเรียนรู้นั้น ๆ ละครสร้างสรรค์มีความ

แตกต่างจากละครเวที ตรงที่ละครสร้างสรรค์ไม่ได้มุ่งเน้นในการแสดงเพื่อผู้ชมที่เป็นทางการ แต่มุ่งเน้นที่จะใช้กระบวนการในการพัฒนาผู้เรียนในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในสิ่งต่าง ๆ ตลอดจนเรียนรู้เกี่ยวกับตัวเองและผู้อื่นอย่างมีความสุข วิธีการประเมินผลผู้เรียน จึงประเมินจากการสังเกตพัฒนาการ 3 ด้านของผู้เรียน โดยที่ผู้ประเมินจำเป็นต้องสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ และการร่วมกิจกรรมของผู้เรียน ตลอดจนทำการทดสอบทักษะในด้านต่าง ๆ ควบคู่ไปกับการเรียนการสอน ครูจะต้องมีความรู้ ความสามารถในการทำหน้าที่ของผู้อำนวยการความสะดวก ในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้อย่างแท้จริง

การออกแบบการเรียนการสอนโดยนำกระบวนการละครมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนเป็นการทำงานที่มีความซับซ้อนและต้องคำนึงถึงหลายปัจจัย เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีคุณค่าและเหมาะสมกับความต้องการและสภาพความพร้อมของนักเรียน ขั้นตอนในการออกแบบการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการทางละคร มีขั้นตอนดังนี้

1. วางแผนการสอนและการเรียนรู้ ครูควรวางแผนการสอนที่มุ่งเน้นการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความหมายและน่าสนใจสำหรับผู้เรียน โดยพิจารณาถึงบริบทของผู้เรียนและวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ในแต่ละคาบเรียน
2. เลือกและจัดเตรียมเนื้อหา ครูควรเลือกและจัดเตรียมเนื้อหาการเรียนการสอนที่เหมาะสมและน่าสนใจสำหรับผู้เรียน โดยนำเอากระบวนการทางละครมาใช้ในการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน
3. ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ครูควรออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้กระบวนการทางละครเพื่อส่งเสริมการคิด การวิเคราะห์ และการสร้างสรรค์ของผู้เรียน โดยให้มีการนำเนื้อหาการเรียนรู้อมาประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ที่เชื่อมโยงกับชีวิตประจำวันของนักเรียน
4. การนำเสนอและการแสดง ครูควรสร้างโอกาสให้ผู้เรียนมีการนำเสนอและแสดงผลงานที่ได้จากกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งสามารถเป็นการแสดงบทบาทสมมติ การแสดงละคร หรือการจำลองสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาการเรียนรู้
5. การประเมินผล ครูควรใช้วิธีการประเมินผลที่เหมาะสม สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ โดยให้มีการส่งเสริมให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกระบวนการประเมินผล เช่น การให้ข้อเสนอแนะ หรือการแสดงผลงาน
5. การปรับปรุงและพัฒนา ครูควรตรวจสอบและปรับปรุงการออกแบบการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการและสภาพความพร้อมของนักเรียนในแต่ละช่วงเวลาด้วยการออกแบบการเรียนการสอนโดยนำกระบวนการทางละครมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนตามขั้นตอน ซึ่งสอดคล้องกับ San (1991) การใช้ละครเป็นวิธีการเรียนการสอนเพื่อขยายการรับรู้ของเด็กเพื่อให้มองเห็นความเป็นจริงผ่านจินตนาการ เทคนิคนี้สามารถนำมาใช้อย่างมี

ประสิทธิภาพในการสอนและการเรียนรู้ ละครสร้างสรรค์เป็นการต้นสดไม่ใช่การแสดงอย่างเป็นทางการ ผู้เข้าร่วมจะได้รับคำแนะนำจากผู้นำที่จินตนาการ สะท้อนให้เห็นถึงประสบการณ์ของมนุษย์และสามารถช่วยในการทำความเข้าใจมนุษย์ ประสบการณ์ที่ช่วยให้เด็กที่จะเข้าสู่ความเป็นจริงของสถานการณ์สมมติ จะช่วยให้เขาไปสำรวจอารมณ์ ทัศนคติ ความคิดเห็น ความสัมพันธ์ และรองรับแนวคิดที่เป็นนามธรรมมากขึ้นอย่างรวดเร็ว เพื่อพัฒนาทักษะไปสู่การคิดขั้นสูง ในการจัดกระบวนการประกอบไปด้วย 1. ขั้นการอุ่นเครื่อง เป็นการเตรียมความพร้อมด้วยกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อสร้างความไว้วางใจและปรับตัว ให้เกิดการผ่อนคลาย และการมีส่วนร่วม 2. ขั้นการแสดง การแสดงโดยตัดความกังวลเกี่ยวกับข้อกำหนด หรือหัวข้อตามเป้าหมายในขั้นต่าง ๆ ออกไป 3. ขั้นการประเมินผล สร้างการสนทนาหลังจากที่แต่ละขั้นตอนได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว และสอดคล้องกับ

การจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดขั้นสูงสามารถทำได้ โดยการปฏิบัติตามหลักการต่อไปนี้ 1. สร้างสภาพแวดล้อมที่กระตุ้นการเรียนรู้ ครูควรสร้างบรรยากาศที่เปิดกว้างและสนับสนุนการสอนและการเรียนรู้ที่เป็นมิตรต่อผู้เรียน โดยให้โอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับกระบวนการการเรียนรู้และกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง 2. สร้างโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ครูควรสร้างโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเลือกหัวข้อหรือเนื้อหาที่ต้องการศึกษา โดยให้ผู้เรียนเสนอหัวข้อการสนทนา หรือโครงการเสนอแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่เรียน 3. ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ครูควรสร้างโอกาสให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเรียนรู้ร่วมกัน โดยใช้กิจกรรม เช่น การสร้างกระบวนการสร้างความเข้าใจร่วมกัน การสนทากลุ่ม หรือการเล่นบทบาทสมมติ 4. สนับสนุนการเรียนรู้แบบอิสระ ครูควรสนับสนุนผู้เรียนในการเลือกและการทำงานกับทรัพยากรการเรียนรู้ที่เหมาะสมต่อความสนใจและระดับความรู้ของแต่ละบุคคล 6. สร้างโอกาสให้ผู้เรียนตั้งคำถามและวิเคราะห์ ครูควรสร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถตั้งคำถามและวิเคราะห์ข้อมูล โดยให้ผู้เรียนมีโอกาสทดลองและสำเร็จภารกิจที่ต้องการคิดด้วยตัวเอง 7. ส่งเสริมการคิดอย่างเป็นระบบ ครูควรสนับสนุนผู้เรียนในการพัฒนาทักษะการคิดอย่างเป็นระบบ โดยให้ผู้เรียนมีโอกาสในการแก้ปัญหาที่ซับซ้อนและการคิดอย่างวิเคราะห์ และประเมินอย่างเป็นระบบผ่านการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการการเรียนรู้และการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง ผู้เรียนจะสามารถพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ สร้างสรรค์ แก้ปัญหา และตัดสินใจอย่างมีเหตุผลได้ในชีวิตประจำวันซึ่งสอดคล้องกับ Swartz และPerkins (1990) กระบวนการสร้างความรู้ในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง สามารถสร้างได้ตามแนวทางดังนี้ 1. พัฒนารอบด้าน การ

ดำเนินการพัฒนาการคิดไม่ควรที่จะมุ่งพัฒนาแต่เพียงด้านเดียว โดยไม่สนใจการพัฒนาด้านอื่น ๆ ควรจะพัฒนารอบด้านไปพร้อม ๆ กัน ทั้งในด้านการสร้างความตระหนักในการตั้งคำถามที่จะคิด ส่งเสริมให้มีความพยายามอดทนทั้งร่างกายแรงใจที่จะคิด ส่งเสริมให้มีทัศนคติที่ดีต่อการคิด ทำแบบอย่างหรือนำทางให้ผู้เรียนรู้จักสร้างสรรค์แนวทางใหม่ ๆ ในการจัดระเบียบความคิด แนะนำให้ผู้เรียนฝึกฝนทักษะย่อยของการคิด และส่งเสริมให้มีการฝึกฝนการคิดอย่างต่อเนื่อง การพัฒนาการคิดจะต้องทำทุก ๆ อย่างรอบด้านเพื่อส่งเสริมการพัฒนาการคิดที่สมบูรณ์

2. ความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหากับการคิด การให้ผู้เรียนเรียนรู้เพื่อคิด มีแนวทางปฏิบัติที่เป็นไปได้ คือ เรียนเนื้อหาแล้วคิด เรียนการคิดก่อนแล้วเรียนรู้เนื้อหา เรียนการคิดและเนื้อหาการเรียนพร้อมกัน การเรียนในลักษณะนี้เป็นแนวทางที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการรอบรู้ในการที่ปะทะกับประเด็นปัญหาใหม่ ๆ ต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. เรียนรู้เกี่ยวกับการคิดและเรียนรู้ที่จะคิด การให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับการคิด เป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงกระบวนการคิด ส่วนการเรียนรู้ที่จะคิดเป็นเครื่องมือช่วยให้ผู้เรียนได้รู้จักฝึกจัดระเบียบความคิด ทั้งสองประเด็นต้องทำไปพร้อม ๆ กัน

4. สนับสนุนให้ควบคุมรับผิดชอบตนเอง การฝึกให้ผู้เรียนรู้จักคิดโดยปราศจากการชี้นำจากครูผู้สอนจะช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสพัฒนาจัดระเบียบและตระหนักถึงการคิดอย่างมีขั้นตอน พยายามส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนรู้จักควบคุมรับผิดชอบตนเองในการคิด

5. การถ่ายโอนการคิด การสอนการคิดให้แก่ผู้เรียนไม่ควรที่จะติดยึดอยู่กับบริบทใดบริบทหนึ่ง แต่ควรที่จะพยายามสร้างความตระหนักแก่ผู้เรียนให้รู้จักถ่ายโอนวิธีการคิดไปในบริบทที่หลากหลาย

การนำกระบวนการทางละครมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน เป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพในการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่น่าสนใจและมีประสิทธิผลสูง เนื่องจากช่วยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลายและมีความหมายมากขึ้น ดังนั้นการนำกระบวนการทางละครมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนสามารถทำได้ในหลายแง่ ดังนี้

1. การนำมาเป็นเครื่องมือในการสอนเนื้อหาต่าง ๆ การใช้กระบวนการละครในการสอนช่วยให้เนื้อหาการเรียนรู้มีความสนุกสนาน น่าสนใจมากขึ้น โดยการนำเสนอเนื้อหาผ่านการแสดงบทบาทสมมติ การแสดงละคร หรือการจำลองสถานการณ์

2. การสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความหมาย ผู้เรียนจะได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับสถานการณ์ในชีวิตจริง โดยการเล่นบทบาทสมมติหรือการจำลองสถานการณ์ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจและได้รับประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์

3. การพัฒนาทักษะการคิด การนำเสนอเนื้อหาผ่านการแสดงละครช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสในการวิเคราะห์ และสร้างความคิดสร้างสรรค์ในการแก้ไขปัญหา

4. การพัฒนาทักษะการ

สื่อสาร การใช้กระบวนการละครช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ผ่าน การพูด การฟัง และการตอบสนองต่อสถานการณ์ที่แสดงออกมา 5. การสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนที่เปิดกว้างและเชื่อมโยง การนำเสนอเนื้อหาผ่านละคร ช่วยสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนที่เปิดกว้าง เชื่อมโยงระหว่างครูและผู้เรียน ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และความคิดระหว่างกัน การใช้กระบวนการทางละครในการจัดการเรียนการสอนช่วยเสริมสร้างทักษะและการพัฒนาบุคลิกภาพของผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ทำให้การเรียนการสอนเป็นประสบการณ์ที่น่าสนใจ และมีประสิทธิภาพสูงในการสร้างคนให้มีความสามารถ พร้อมทั้งจะเข้าสู่สังคม และต่อยอดในการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับ ปาฐกถา จิ่งวิวัฒน์ภรณ์ (2547) การจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการละครสร้างสรรค์ว่า การสอนโดยใช้ละครสร้างสรรค์ คือ การเรียนรู้จากละครสร้างสรรค์เป็นการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ ทำให้ผู้เรียน เรียนแบบมีส่วนร่วม โดยมีจินตนาการ ความรู้ ความเข้าใจ และความรู้สึกของตนเองเป็นศูนย์กลาง วิธีการเรียนรู้แบบนี้เป็นวิธีการเรียนรู้ที่ยั่งยืน ผู้เรียนมีโอกาสในการแสดงออกและเรียนรู้ตามความต้องการของตนเอง จากสิ่งแวดล้อมที่ได้เตรียมไว้ ให้เด็กประสบความสำเร็จตามความต้องการจากการที่ได้ลงมือทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง เป็นการพัฒนาศักยภาพที่มีอยู่ภายในเด็กแต่ละคน โดยไม่จำเป็นต้องมีผู้ชมซึ่งการสอนโดยใช้ละครสร้างสรรค์ควรมีองค์ประกอบของการสอนดังนี้ 1. ผู้ร่วมกิจกรรม ครูควรทำความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการด้านต่าง ๆ รวมทั้งพื้นฐานความรู้และประสบการณ์ของผู้ร่วมกิจกรรม เพื่อจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย 2. เป้าหมาย ทักษะความรู้ หรือความเข้าใจที่คาดหวังว่าผู้ร่วมกิจกรรมจะได้รับหลังผ่านกระบวนการของละครสร้างสรรค์ 3. วัตถุประสงค์ ผลการเรียนรู้ เฉพาะเจาะจงที่คาดว่าจะเกิดกับผู้ร่วมกิจกรรม 4. กิจกรรมแสดงละคร ขั้นตอนการจัดประสบการณ์โดยใช้ละครสร้างสรรค์ที่ให้ผู้ร่วมกิจกรรมได้เตรียมความพร้อม ฝึกซ้อมการแสดง ลงมือแสดงละครตามบทบาท และการประเมินผลหลังการแสดง

การจัดสภาพแวดล้อม และบรรยากาศในการเรียนการสอนเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการเรียนรู้และการรับรู้ของผู้เรียน การใช้วิธีการต่าง ๆ เพื่อจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศในการเรียนการสอนที่น่าสนใจและกระตุ้นให้ผู้เรียนมีสมาธิและกระตือรือร้นในการเรียนมีความสำคัญมาก การจัดสภาพแวดล้อม และบรรยากาศในการเรียนการสอน ครูสามารถทำได้ดังนี้ 1. เปลี่ยนสถานที่ในการเรียน การเปลี่ยนแปลงสถานที่เรียนจะช่วยกระตุ้นความสนใจและสมาธิของนักเรียนในการเรียนรู้ 2. จัดรูปแบบโต๊ะเรียน การจัดโต๊ะเรียนให้อยู่ในรูปแบบที่เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น การจัดโต๊ะเรียนเป็นวงกลม ตัวยู เพื่อให้นักเรียนสะดวกต่อการสื่อสารและการทำกิจกรรมร่วมกัน 3. จัดบรรยากาศในห้องเรียน การใช้สิ่งของ ของเล่นที่เชื่อมโยงกับ

เนื้อหาการเรียนรู้อื่นๆ เช่น การใช้ของเล่นที่เกี่ยวกับเรื่องผู้เรียนกำลังศึกษา เพื่อสร้างบรรยากาศและความน่าสนใจในการเรียนรู้ 4. การแต่งกายของผู้เรียน แต่งกายให้เหมาะสมกับบทบาทหรือสถานการณ์ที่กำลังเรียนรู้ เช่น แต่งกายเป็นบทบาทของนักธุรกิจ หมอ เพื่อเสริมสร้างความจริงจังและความสนใจในการเรียน 5. เสียงและเพลง การใช้เสียงและเพลงเพื่อสร้างบรรยากาศและความรู้สึกในการเรียนรู้ เช่น เปิดเพลงที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อที่กำลังเรียนรู้ เพื่อสร้างความผ่อนคลายและสนุกสนานในการเรียนรู้ การใช้วิธีการเหล่านี้เพื่อจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศในการเรียนการสอนจะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ และสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่น่าจดจำได้ในจิตใจของผู้เรียนอย่างยั่งยืน และมีผลในการพัฒนาทักษะและความรู้ของนักเรียนในทางที่ดีขึ้นด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ ประยูรศรี บุตรแสนคม (2558) การสร้างความพร้อมของสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ การสอนให้คิดเป็น ครูไม่ควรให้ความสำคัญกับด้านเนื้อหาสาระเท่านั้น แต่ควรคำนึงถึงองค์ประกอบที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งในการ จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการคิดให้กับเด็ก คือการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนของเด็ก เพราะการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมจะเป็นตัวกระตุ้นที่ดี ที่ส่งเสริมให้เด็กได้พัฒนาทักษะกระบวนการคิด ครูควรสร้างความพร้อมในการเรียนการสอนให้กับผู้เรียน โดยสร้างบรรยากาศสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน ที่เป็นอิสระ อบอุ่น และปลอดภัย ถ้าเด็กรู้สึกปลอดภัยจะคิดในสิ่งที่คนอื่นยังไม่เคยคิด จะทำให้อยากคิด และมีความกล้าที่จะคิดมากขึ้น จัดชั้นเรียนทางกายภาพที่เอื้อต่อการส่งเสริมสังคมแห่งความคิด จัดแหล่งศึกษาค้นคว้าที่หลากหลายรูปแบบ การจัดแหล่งข้อมูลที่กว้างไกลให้เด็กศึกษาค้นคว้านับเป็นสิ่งสำคัญเพราะว่าครูไม่สามารถที่จะตอบสนองของความต้องการ และความอยากรู้อยากเห็นของเด็กได้ทุกอย่าง ดังนั้นแหล่งความรู้ต่าง ๆ ในห้องเรียนหรือนอกห้องเรียนจึงสำคัญ จัดลานประสบการณ์ที่เอื้อต่อการพัฒนาความคิด การส่งเสริมทักษะทางการคิดควรมีการปฏิบัติทั้งภายในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เพราะการส่งเสริมการคิดทำได้ทุกที่ ทุกเวลา ทุกโอกาส จัดห้องเรียนให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันในระหว่างการทำกิจกรรม โดยการจัดห้องเรียนควรให้ผู้เรียนนั่งหันหน้าเข้าหากัน จัดที่นั่งเป็นตัว U สีเหลี่ยม หรือวงกลม เพื่อให้ผู้เรียนสามารถระดมความคิด แลกเปลี่ยนการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน และควรมีบอร์ดอยู่ใกล้ ๆ เพื่อบันทึกข้อมูลที่ผู้เรียนได้ระดมความคิด หรือเขียนข้อความของครูเพื่อเป็นการตั้งโจทย์ชวนคิดให้กับผู้เรียน

การประเมินผลผู้เรียนเป็นขั้นตอนสำคัญในการวัดและปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน โดยมีหลายวิธีการที่สามารถนำมาใช้ในการประเมินผลผู้เรียนได้ โดยระบบการประเมินนั้นอาจถูกกำหนดโดยครูหรือผู้สอนตามบทเรียนและวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน ดังนั้นการเลือกใช้วิธีการประเมินที่เหมาะสมกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนเป็นสิ่ง

สำคัญ รูปแบบการประเมินผลผู้เรียนมีการประเมินที่หลากหลาย ดังนี้ 1. การประเมินจากการทำใบงานในชั้นเรียนและการบ้าน เป็นการตรวจสอบความเข้าใจและการประยุกต์ใช้ความรู้ของนักเรียนผ่านใบงานที่มอบหมายในชั้นเรียนและการบ้าน 2. การประเมินจากการตอบคำถามในชั้นเรียน เป็นการตรวจสอบความเข้าใจและการนำเสนอความคิดเห็นของนักเรียนผ่านการตอบคำถามในชั้นเรียน 3. การประเมินจากการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน เป็นการประเมินความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของนักเรียนในการทำกิจกรรมในชั้นเรียน 4. แบบประเมิน หรือแบบทดสอบในหัวข้อเนื้อหาการเรียน เป็นการวัดความเข้าใจและความรู้ของนักเรียนในหัวข้อเนื้อหาที่เรียน 5. การประเมินความรู้ความเข้าใจผ่านการปฏิบัติด้วยตนเอง เป็นการตรวจสอบความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะที่เรียนรู้อันสถานการณ์ต่าง ๆ 6. การประเมินจากความคิดสร้างสรรค์ของผลงาน เป็นการวัดความสามารถในการสร้างผลงาน หรือแสดงความคิดสร้างสรรค์ 7. การประเมินผ่านการเล่นเกมกิจกรรมภายในห้องห้อง เป็นการตรวจสอบความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะผ่านการเล่นเกม หรือกิจกรรมในห้องเรียน 8. การประเมินผ่านการสอบถาม สัมภาษณ์แนวคิดที่ได้เรียน เป็นการวัดความเข้าใจและความรู้ในทางคิดเชิงวิเคราะห์หรือแนวคิดที่เรียนรู้อีกการใช้วิธีการประเมินที่เหมาะสมกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนจะช่วยให้การประเมินผลผู้เรียนมีประสิทธิภาพและมีความถูกต้องสูงสุด ซึ่งอาจจะต้องใช้การประเมินที่มีหลากหลายในแต่ละคาบเรียน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและแท้จริงที่สุดเกี่ยวกับความก้าวหน้าของผู้เรียนในการเรียนรู้และพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ในระหว่างเวลาการเรียนรู้อันสอดคล้องกับ ปารีชาติ จิ่งวิวัฒนาภรณ์ (2547) การประเมินผลในกระบวนการละครสร้างสรรค์มี 2 ลักษณะ คือ 1. การประเมินผลที่สอดแทรกระหว่างปฏิบัติกิจกรรมแต่ละส่วน การที่ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นหรือแสดงปฏิกิริยาต่อการปฏิบัติของผู้เรียนในแต่ละขั้นตอนของกิจกรรม โดยมากจะเป็นการแสดงออกด้วยการวิจารณ์ในเชิงสร้างสรรค์ด้วยวาจาด้วยเสียงปรบมือ ด้วยการให้กำลังใจ และเป็นการประเมินผลในรูปแบบที่ไม่เป็นทางการ 2. การประเมินผลการเรียนรู้ตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของแผนการสอน ขั้นตอนประเมินผลมีความสำคัญมากที่สุด เพราะเป็นขั้นตอนที่ผู้ร่วมกิจกรรมและผู้นำกิจกรรมต้องใช้ความเป็นกลางในการมองผลงานที่เกิดขึ้นจากการแสดงละคร ผู้นำกิจกรรมควรพิจารณาว่าผลที่เกิดขึ้นทั้งหมดตรงกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่วางไว้หรือไม่ การตั้งคำถามที่จะนำไปสู่ข้อสรุปว่าแผนการเรียนรู้อันที่วางไว้นั้นบรรลุหรือไม่ จึงเป็นทักษะที่สำคัญและละเอียดอ่อน

2. ผลการพัฒนาโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครู เพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ADAPTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL หรือ ADAPTIVE DRAMA ACTIVITY IN EDUCATION (AIE) เป็นการนำแนวคิดกระบวนการละครสร้างสรรค์มาปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนของครู เพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน โดยการใช้กิจกรรมละครเป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนการสอนที่มีเป้าหมายในการส่งเสริมทักษะการคิดอย่างเป็นระบบ ทักษะการวิเคราะห์ ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะการสังเคราะห์ความคิด ทักษะการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และสร้างความเข้าใจในเนื้อหาการเรียนการสอน ADAPTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL สามารถเปลี่ยนแปลงห้องเรียนที่เน้นการสอนแบบท่องจำ เป็นการสร้างความน่าตื่นตื้นในการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสนใจและอยากเรียนรู้มากขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนมีการพัฒนาที่ดีขึ้น ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงเนื้อหาการเรียนรู้ออกไปสู่วิถีชีวิต เพื่อทำให้เกิดความเข้าใจอันถ่องแท้เกี่ยวกับเนื้อหาการเรียนการสอน

ADAPTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL ประกอบด้วยขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นคิดริเริ่ม (CRE) เป็นขั้นตอนที่ครูผู้สอนจุดประกายให้ผู้เรียนได้เริ่มต้นพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง ให้ผู้เรียนรับบทบาทเป็นนักคิดริเริ่ม ในขั้นนี้ครูผู้สอนต้องส่งเสริมและจัดกิจกรรมให้กับผู้เรียนได้ฝึกทักษะการคิดขั้นสูง ซึ่งประกอบไปด้วย 3 ทักษะ คือ 1. ทักษะการคิดอย่างเป็นระบบ 2. ทักษะการคิดวิเคราะห์ 3. ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยครูผู้สอนจะต้องเรียงลำดับการสอนในขั้นตอนนี้ดังนี้ 1. ผู้เรียนเลือกปัญหา (C) Choose the problem : ครูผู้สอนให้ผู้เรียนช่วยกันค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหา และทำความเข้าใจปัญหา ร่วมกัน โดยครูผู้สอนนำประเด็นเนื้อหาจากบทเรียนที่ผู้เรียนกำลังจะเรียนรู้มาเชื่อมโยงกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวันเพื่อนำมาประเด็นในการตั้งปัญหาและนำไปสู่การเรียนรู้ของผู้เรียน ครูผู้สอนต้องสร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้เข้ากับเนื้อหาที่นำมาใช้สอน เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ นำผู้เรียนไปสู่การฝึกการสังเกต ฝึกการตั้งข้อสงสัย และฝึกการตั้งคำถามเพื่อหาคำตอบ 2. ผู้เรียนพร้อมที่จะสร้างสมมติฐาน (R) Ready to create hypothesis : ครูผู้สอนให้ผู้เรียนช่วยกันใช้เหตุผลในการคิดวิเคราะห์ปัญหา และคาดคะเนคำตอบ โดยใช้ความรู้ความเข้าใจเพื่อคิดแก้ปัญหา โดยให้ผู้เรียนใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์ และความคิดสร้างสรรค์ เพื่อหาทางแก้ไขผ่านกิจกรรมการละครที่ครูจัดเตรียมไว้ 3. ผู้เรียนสำรวจและรวบรวมข้อมูล (E) Explore and collect data : ครูผู้สอนให้ผู้เรียนช่วยกันสำรวจและรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปความรู้ ครูผู้สอนให้ผู้เรียนทำการวางแผน และแบ่งงานในการค้นหา

ข้อมูลอย่างชัดเจน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือและเพียงพอในการเก็บข้อมูล และนำข้อมูลมาแบ่งปันภายในกลุ่มเพื่อเสริมสร้างความรู้ และความเข้าใจ ในขั้นตอนนี้เป็นการให้ครูผู้สอนช่วยให้ผู้เรียนได้เริ่มต้นพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง ผ่านกิจกรรมละคร เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และความเข้าใจในเนื้อหาการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับเกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2546) องค์ประกอบของการคิดวิเคราะห์ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1. ความสามารถในการตีความ เป็นการพยายามทำความเข้าใจและให้เหตุผลแก่สิ่งที่เราต้องการวิเคราะห์เพื่อแปลความหมายที่ไม่ปรากฏโดยตรงของสิ่งนั้น เป็นการสร้างความเข้าใจต่อสิ่งที่ต้องวิเคราะห์โดยสิ่งนั้นไม่ได้ปรากฏโดยตรง เป็นการสร้างความเข้าใจบนพื้นฐานของสิ่งที่ปรากฏในข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ ประกอบด้วย การตีความจากความรู้ การตีความจากประสบการณ์ และการตีความจากข้อเขียน 2. ความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่จะคิดวิเคราะห์ การจะคิดวิเคราะห์ได้ดีจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานในเรื่องนั้น เพราะความรู้จะช่วยในการกำหนดขอบเขตของการวิเคราะห์ แจกแจง และจำแนกได้ว่าเรื่องนั้นเกี่ยวข้องกับอะไร มีองค์ประกอบย่อยอะไรบ้าง มีทั้งหมดหมู่จัดลำดับความสำคัญอย่างไรและรู้ว่าอะไรเป็นสาเหตุก่อให้เกิดอะไร 3. ความสังเกต ช่างสงสัย และช่างทวน โดยขอบเขตของการตั้งคำถามเกี่ยวกับการคิดวิเคราะห์จะใช้คำถามหลัก คือ ใคร อะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ เพราะเหตุใด และอย่างไร 4. ความสามารถในการหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผล ได้แก่ สาเหตุ ผลลัพธ์ ความเชื่อมโยงของประเด็นต่าง ๆ ตลอดจนองค์ประกอบและวิธีการ และสอดคล้องกับ Watson และ Glaser (1964) องค์ประกอบทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณประกอบด้วย 1. ความสามารถในการอ้างอิงหรือสรุปความ คือ ความสามารถในการจำแนกความน่าจะเป็น ของข้อมูลหรือการสรุปข้อมูลต่าง ๆ ของข้อมูลที่กำหนดให้ได้ 2. ความสามารถในการตระหนักถึงข้อตกลงเบื้องต้น คือ ความสามารถในการรับรู้ข้อตกลงเบื้องต้นหรือข้อความสมมติที่กำหนดในประโยค โดยสามารถจำแนกว่าข้อความใดเป็นข้อตกลงเบื้องต้น หรือข้อความใดไม่เป็นข้อตกลงเบื้องต้น 3. ความสามารถในการนิรนัย คือ ความสามารถในการจำแนกว่าข้อสรุปได้เป็นผลจากความสัมพันธ์ของสถานการณ์ที่กำหนดให้อย่างแน่นอนและข้อความได้ไม่เป็นผลต่อความสัมพันธ์ 4. ความสามารถในการตีความ คือ ความสามารถในการลงความเห็นและอธิบายความเป็นไปได้ของข้อสรุป จำแนกได้ว่าข้อสรุปใดที่เป็นไปได้ตามสถานการณ์ที่กำหนดให้ 5. ความสามารถในการประเมินข้อโต้แย้ง คือ ความสามารถในการประเมินน้ำหนักข้อมูลเพื่อตัดสินว่าเข้าประเด็นกับเรื่องหรือไม่ เห็นด้วยหรือไม่ ควรหรือไม่ควร

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นรวมให้เป็นหนึ่ง (A) เป็นขั้นตอนที่ครูผู้สอนจุดประกายให้กับผู้เรียนพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงในขั้นถัดไป ให้ผู้เรียนรับบทบาทเป็นนักจัดการข้อมูล ในขั้นนี้ครูผู้สอนต้องส่งเสริมและจัดกิจกรรมให้กับผู้เรียนได้ฝึกทักษะการคิดขั้นสูง ซึ่งประกอบไปด้วย 2 ทักษะ คือ 1. ทักษะการคิดวิเคราะห์ 2. ทักษะการสังเคราะห์ความคิด โดยครูผู้สอนจะต้องเรียงลำดับการสอนในขั้นตอนนี้ดังนี้ 1. ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์ได้ (A) Able to analyze and synthetic : ครูผู้สอนให้ผู้เรียนนำข้อมูลจากการสำรวจ และรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อสรุปข้อมูล ระบุข้อมูลสำคัญ บอกความแตกต่าง เชื่อมโยงข้อมูล ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล และจัดระบบข้อมูลให้มีความครบถ้วนชัดเจน ผ่านกิจกรรมการละคร เพื่อให้ผู้เรียนฝึกการคิดวิเคราะห์ และสรุปข้อมูลให้เข้าใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ เสถียร คามีสักดิ์ (2559) ความสามารถในการคิดที่ตึงองค์ประกอบต่าง ๆ มาหล่อหลอมรวมกันภายใต้โครงร่างใหม่อย่างเหมาะสม หรือ ประกอบส่วนย่อยของสิ่งต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เพื่อให้กลายเป็นเรื่องราว หรือ เหตุการณ์ หรือปรากฏการณ์ หรือแนวคิดที่มีรูปแบบใหม่จนกลายเป็นสิ่งใหม่ที่มีเอกลักษณ์ และคุณสมบัติเฉพาะ และสอดคล้องกับ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2559) การสังเคราะห์ความคิดเป็นการสรุปความรู้เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่มีลักษณะกระจัดกระจาย ทำให้เราสามารถเข้าใจเรื่องนั้น ๆ ได้อย่างแจ่มชัด และช่วยให้ความคิดของเราเกี่ยวเนื่องกับเรื่องนั้น ๆ คมชัด และครบถ้วน และสามารถนำไปปรับใช้ในการแก้ปัญหาหรือปรับใช้อย่างสร้างสรรค์ในสถานการณ์จริงได้อย่างเหมาะสม

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นแสดงและแบ่งปัน (TIVE) เป็นขั้นตอนที่ครูผู้สอนจุดประกายให้กับผู้เรียนพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงขั้นสุดท้าย ให้ผู้เรียนรับบทบาทเป็นนักสร้างสรรค์ ในขั้นนี้ครูผู้สอนต้องส่งเสริมและจัดกิจกรรมให้กับผู้เรียนได้ฝึกทักษะการคิดขั้นสูง ซึ่งประกอบไปด้วย 1 ทักษะ คือ 1. ทักษะการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ โดยครูผู้สอนจะต้องเรียงลำดับการสอนในขั้นตอนนี้ดังนี้ 1. ผู้เรียนคิดและตั้งเป้าหมายร่วมกัน (T) Think and set a goal together : ครูผู้สอนให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน โดยนำข้อมูล que ผู้เรียนมีมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านการเล่าเรื่องอย่างละเอียด ข้อมูลที่ใช้ในการเล่าเรื่อง จะต้องระบุปัญหา สาเหตุปัญหา วิธีการแก้ไขปัญหา เพื่อให้ผู้เรียนสามารถกำหนดเรื่องราวจากข้อมูลที่มีและตั้งเป้าหมายร่วมกัน ผ่านกิจกรรมการละครที่ครูจัดเตรียมไว้เพื่อให้ผู้เรียนฝึกการคิดและตั้งเป้าหมายร่วมกันในการแก้ไขปัญหา 2. ผู้เรียนออกความเห็นและสร้างสรรค์กิจกรรม (I) Idea and create activity : ครูผู้สอนให้ผู้เรียนระดมความคิด ต่อยอดความคิดจากเรื่องราวที่ได้ทำผ่านกิจกรรมการพูดค้นสุดที่ครูจัดเตรียมไว้ และผู้เรียนต้องนำข้อมูลที่มีมาสร้างสรรค์เรื่องราวละครสั้นกลุ่มละ 1 เรื่อง ผ่านกิจกรรมการละครที่

ครูจัดเตรียมไว้เพื่อให้ผู้เรียนฝึกการสร้างสรรค์เรื่องราวและแสดงความคิดเห็นผ่านการแสดงละคร
 สั้น 3. ผู้เรียนเห็นภาพการแสดงในกิจกรรมละคร (V) Visualize show in Drama activity :
 ครูผู้สอนให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานละครสั้นที่ได้ผ่านการร่วมกันสร้างสรรค์มาแสดงหน้า
 ชั้นเรียนผ่านกิจกรรมการละครที่ครูจัดเตรียมไว้เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสทดลองเป็นตัวละครและ
 สร้างสรรค์ผลงาน 4. ผู้เรียนให้ความสำคัญกับการสรุปผลและแบ่งปันความรู้ (E) Emphasize to
 summary of result and knowledge sharing : ครูผู้สอนให้ผู้เรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น
 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในทุกประเด็นที่เกิดขึ้นในละคร ผ่านกิจกรรมการละครที่ครูจัดเตรียมไว้เพื่อให้
 ผู้เรียนมีโอกาสทดลองแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลและแลกเปลี่ยนความรู้กับผู้อื่นในกลุ่ม
 ผ่านกิจกรรมการละคร เพื่อให้ผู้เรียนฝึกทักษะการคิดและแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ พร้อมกับการ
 การสร้างเรื่องราว การแสดงอย่างมีความหมาย และการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ เป็นการสร้าง
 ประสบการณ์การเรียนรู้ที่น่าจดจำให้กับผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการ
 การศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบทักษะการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์
 ประกอบด้วย 1. การระบุปัญหา คือ ความสามารถระบุได้ว่าอะไรคือปัญหา และไม่ใช่ปัญหา โดย
 ใช้การตัดสินใจ 2. การนิยามปัญหา คือ การระบุประเด็นปัญหา ตั้งประเด็นข้อคำถาม เพื่อนิยาม
 ปัญหาที่สนใจออกมา 3. การรวบรวมข้อมูลเพื่อแก้ปัญหา คือ รวบรวมข้อมูลที่สำคัญเพื่อแก้ปัญหา
 โดยใช้ข้อเท็จจริง และติดตามวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล 4. วิธีการแก้ปัญหา คือ การหาวิธีการ
 แก้ปัญหา เป็นทางเลือกที่ตรงกับสาเหตุ แล้วใช้การแก้ปัญหา 5. การเลือกทางเลือกในการ
 แก้ปัญหา คือ การเสนอทางเลือกในการแก้ปัญหาที่หลากหลาย และประเมินความเสี่ยงที่เป็นไปได้
 และข้อดีของทางเลือกแต่ละวิธี 6. การวางแผนเพื่อปฏิบัติการแก้ปัญหา คือ การออกแบบการ
 วางแผนเพื่อเลือกวิธีแก้ปัญหา

3. ผลการทดลองใช้โมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครู เพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ผลการทดลองใช้โมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนา
 พัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้สอนใน
 ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นไม่กำหนดรายวิชา จำนวน 30 คน โดยเลือกครูที่มีอาสาเข้าร่วม
 ทดลองทั่วประเทศเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการในรูปแบบ Online เวลา 18 ชั่วโมง โดยแบ่งช่วงการ
 อบรมเชิงปฏิบัติการเป็น 4 ช่วง ดังนี้ ช่วงที่ 1 ฝึกปฏิบัติการกิจกรรมละครที่เป็นเครื่องมือในการที่ครู
 นำไปใช้พัฒนาผู้เรียน ให้ความรู้ ความเข้าใจ และฝึกปฏิบัติกับครูในการใช้เครื่องมือกิจกรรมละคร
 เพื่อนำไปใช้พัฒนาผู้เรียน ระยะเวลาที่ใช้ 4 ชั่วโมง โดยรายละเอียดกิจกรรมมีดังนี้ 1. กิจกรรม
 ละลายพฤติกรรม เน้นการสร้างความรู้จักและความเป็นกันเองในการอบรม 2. การแลกเปลี่ยน

เรียนรู้และประสบการณ์ ผู้เข้าอบรมแลกเปลี่ยน แบ่งปันประสบการณ์ในการสอนและใช้กิจกรรมละครในการสอน 3. การฝึกปฏิบัติการใช้เครื่องมือกิจกรรมละคร ได้แก่ กิจกรรม Storytelling การเล่าเรื่อง ฝึกการเล่าเรื่องและการสร้างเรื่องราว, กิจกรรมการใช้ประสาทสัมผัส ฝึกการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 รับรู้สิ่งต่าง ๆ, กิจกรรมการฝึกการเคลื่อนไหวร่างกาย ฝึกการเคลื่อนไหวร่างกายและการสื่อสารผ่านการเคลื่อนไหว, กิจกรรมการใช้ท่าไม้ ฝึกการใช้ท่าไม้ในการสื่อสารโดยไม่ใช้เสียง, กิจกรรมการใช้จินตนาการ ฝึกการใช้จินตนาการในการสร้างสถานการณ์, กิจกรรมการพูดต้นสด ฝึกการสร้างสถานการณ์และการแก้ไขปัญหาผ่านการพูดต้นสด, กิจกรรมวิเคราะห์ตัวละคร ฝึกการวิเคราะห์ลักษณะภายนอกและภายในของตัวละคร การอบรมในช่วงนี้เน้นการปฏิบัติกิจกรรมละคร และการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ โดยมีกิจกรรมและการฝึกปฏิบัติที่หลากหลายเพื่อสร้างความเข้าใจและทักษะในการใช้เครื่องมือละครในการสอน และพัฒนาผู้เรียนอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ โดยการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมและปฏิบัติการเป็นหลักการที่ให้ประสบการณ์การเรียนรู้ที่สมจริงและมีประโยชน์สำหรับผู้เข้าอบรม และใช้เครื่องมือละครเป็นสื่อการเรียนรู้ในการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่น่าสนใจและมีคุณค่าที่สามารถนำไปใช้ในการสอนในชั้นเรียนได้อย่างเหมาะสม ช่วงที่ 2 ฝึกปฏิบัติการใช้ ADAPTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL เพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน ให้ความรู้ ความเข้าใจ และฝึกปฏิบัติกับครูในการใช้ ADAPTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL เพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน ระยะเวลาที่ใช้ 5 ชั่วโมง โดยรายละเอียดกิจกรรมมีดังนี้ 1. กิจกรรมการบรรยายเชิงอธิบายพร้อมภาพประกอบ เพื่อให้รู้และเข้าใจถึงการใช้ ADAPTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL ในการออกแบบการจัดการเรียนการสอน รู้และเข้าใจถึงโครงสร้าง ADAPTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL ภาพรวมของโมเดลและองค์ประกอบ รู้และเข้าใจถึงกระบวนการจัดการเรียนรู้ ADAPTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน และวิธีการออกแบบการจัดการเรียนการสอนในแต่ละขั้นตอน รู้และเข้าใจถึงวิธีการสร้างเรื่องราว ขั้นตอนการสร้างเรื่องราวที่น่าสนใจ รู้และเข้าใจถึงแนวทางการปฏิบัติสำหรับครู ขั้นตอนและวิธีการสอนที่ครูควรปฏิบัติ รู้และเข้าใจถึงบทบาทของครูในการส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูง คำแนะนำและการสนับสนุนในการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงให้กับผู้เรียน รู้และเข้าใจถึงการวัดและประเมินผล ขั้นตอนในการวัดและประเมินผลของการใช้ ADAPTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL รู้และเข้าใจถึงการออกแบบการจัดการเรียนการสอน โดยใช้ ADAPTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL ขั้นตอนการออกแบบ และองค์ประกอบที่ต้องคำนึงถึง 2. กิจกรรมการฝึกปฏิบัติการออกแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ ADAPTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL เพื่อให้ครูสามารถออกแบบการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาที่

สอนโดยใช้ ADAPTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL ช่วงที่ 3 ฝึกปฏิบัติการออกแบบการจัดการเรียนการสอน และฝึกปฏิบัติการการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ ADAPTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL ในรายวิชาที่สอน ระยะเวลาที่ใช้ 7 ชั่วโมง โดยรายละเอียดกิจกรรมมีดังนี้ 1. นำเสนอโดยผู้ออกแบบการจัดการเรียนการสอน นำเสนอการจัดการเรียนการสอนที่ออกแบบไว้ผ่านกิจกรรมบทบาทสมมติ โดยรับบทบาทเป็นครู เพื่อนำการจัดการเรียนการสอนที่ได้ออกแบบนำมาใช้สอนครูคนอื่น ๆ ที่รับบทบาทเป็นผู้เรียน 2. ปรับแก้การออกแบบการจัดการเรียนการสอน โดยครูที่รับบทบาทเป็นผู้เรียนจะให้ความคิดเห็นต่อการออกแบบการจัดการเรียนการสอน เพื่อนำไปปรับปรุงและทำให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ช่วงที่ 4 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ แשרประสบการณ์ร่วมกัน ฝึกปฏิบัติกับครูในการแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้ แשרประสบการณ์ร่วมกัน ระยะเวลาที่ใช้ 2 ชั่วโมง โดยรายละเอียดกิจกรรมมีดังนี้ 1. สรุปและแสดงความคิดเห็น สรุปการอบรมเชิงปฏิบัติการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และแשרประสบการณ์เกี่ยวกับกิจกรรมที่ผ่านการอบรมร่วมกัน 2. ประเมินความพึงพอใจ ครูที่เข้ารับการอบรมทำการประเมินความพึงพอใจของตนเองต่อ ADAPTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL ที่ได้ฝึกในการอบรม หลังจากที่ครูเข้ารับการอบรม ครูได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ และสามารถนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ Heining (1993) เป็นวิธีการที่ดีในการเรียนรู้วิชาการแบบองค์รวมที่สร้างความคิดสร้างสรรค์ในการเรียนรู้ ช่วยสร้างความเชื่อของผู้เรียนในการทำกิจกรรม เนื่องจากความต้องการขั้นพื้นฐานเพื่อความเข้าใจที่ได้รับจากกลุ่ม ที่มีความสัมพันธ์ที่ชัดเจน ซึ่งทั้งหมดเกิดจากการมีส่วนร่วมของกลุ่มโดยการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกันในขณะที่แสดงละคร ในการจัดกระบวนการประกอบไปด้วย 1. การเตรียมความพร้อม เป็นกิจกรรมการเตรียมความพร้อม ให้ผู้เรียนอยู่ในอารมณ์ที่ผ่อนคลายพร้อมที่จะทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น การเตรียมตัวให้พร้อมในกิจกรรมและการใช้อวัจนภาษา เรียนรู้ที่จะสื่อความคิด ความรู้สึก ผ่านการสื่อสารทางการใช้ร่างกายและการเคลื่อนไหว 2. ชี้นำเสนอเรื่องราว เป็นการนำเสนอสื่อที่ใช้เรื่องราว สถานการณ์ที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ 3. ชี้นอภิปราย เป็นการเตรียมความพร้อมพูดคุย ชักถามข้อสงสัยเพิ่มเติม พร้อมทั้งกระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วมในสถานการณ์ 4. ชี้นแสดง เป็นการแสดงละครตามเรื่องราวหรือสถานการณ์ที่วางแผนไว้ 5. ชี้นประเมินสะท้อนผล เป็นการประเมินความเข้าใจ ด้วยการใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนตอบเพื่อประเมินความเข้าใจ 6. ชี้นแสดงซ้ำ เป็นการแสดงละครซ้ำอีกครั้ง แต่เปลี่ยนเรื่องราวหรือสถานการณ์ใหม่ เพื่อตรวจสอบความเข้าใจในเรื่องราวที่สอน 7. ชี้นประเมินสะท้อนผล เป็นการประเมินผลอีกครั้งหลังการแสดงซ้ำ เพื่อประเมินผลและสะท้อนความคิดที่ได้เรียนรู้ร่วมกันอีกครั้ง

ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยจากแบบประเมินการออกแบบการจัดการเรียนการสอนของครูก่อนและหลังการเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นบทสรุปที่มีความสำคัญอย่างมากในการวัดผลของการอบรมเชิงปฏิบัติการโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมีผลการประเมินดังนี้ ก่อนการอบรมเชิงปฏิบัติการ อยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 1.82 ค่าSD 0.26) หลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.55 ค่าSD 0.29) จากผลการประเมินนี้พบว่าหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการค่าเฉลี่ยของการประเมินทุกด้านมีการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญโดยมีค่าเฉลี่ยรวมสูงสุดอยู่ที่ 4.55 อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งเป็นการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพอย่างมีนัยสำคัญ ผลการประเมินชี้ให้เห็นถึงความเหมาะสมและความพร้อมของครูในการใช้โมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน รวมถึงครูมีความพร้อมที่จะนำโมเดลนี้ไปปฏิบัติการสอนในห้องเรียนได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ความสามารถของครูในการนำโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์มาใช้จริงในการสอน ผลการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยสูง แสดงให้เห็นถึง ครูที่เข้ารับการอบรมมีการสร้างสรรค์และปรับใช้เทคนิคการสอนใหม่ ๆ ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญในการพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการการสอน ผลการประเมินที่มากที่สุดหลังจากการอบรมเชิงปฏิบัติการนี้สร้างความเชื่อมั่นให้ครูเรียนรู้และทำความเข้าใจใน ADAPTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL และเป็นการยืนยันว่าสามารถนำ ADAPTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL ไปใช้ในการสอนในชั้นเรียนได้จริง ซึ่งสอดคล้องกับ ปาริชาติ จิ่งวิวัฒนาภรณ์ (2547) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการละครสร้างสรรค์ว่า การสอนโดยใช้ละครสร้างสรรค์ คือ การเรียนรู้จากละครสร้างสรรค์เป็นการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ ทำให้ผู้เรียน เรียนแบบมีส่วนร่วม โดยมีจินตนาการ ความรู้ ความเข้าใจ และความรู้สึกของตนเองเป็นศูนย์กลาง วิธีการเรียนรู้แบบนี้เป็นวิธีการเรียนรู้ที่ยั่งยืน ผู้เรียนมีโอกาสในการแสดงออกและเรียนรู้ตามความต้องการของตนเอง จากสิ่งแวดล้อมที่ได้เตรียมไว้ ให้เด็กประสบความสำเร็จตามความต้องการจากการที่ได้ลงมือทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง เป็นการพัฒนาศักยภาพที่มีอยู่ภายในเด็กแต่ละคน โดยไม่จำเป็นต้องมีผู้ชมซึ่งการสอนโดยใช้ละครสร้างสรรค์ควรมีองค์ประกอบของการสอนดังนี้ 1. ผู้ร่วมกิจกรรม ครูควรทำความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการด้านต่าง ๆ รวมทั้งพื้นความรู้และประสบการณ์ของผู้ร่วมกิจกรรม เพื่อจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย 2. เป้าหมาย ทักษะความรู้ หรือความเข้าใจที่คาดหวังว่าผู้ร่วมกิจกรรมจะได้รับหลังผ่านกระบวนการของละครสร้างสรรค์ 3. วัตถุประสงค์ ผลการเรียนรู้เฉพาะเจาะจงที่คาดว่าจะเกิด

กับผู้ร่วมกิจกรรม 4. กิจกรรมแสดงละคร ขั้นตอนการจัดประสบการณ์โดยใช้ละครสร้างสรรค์ที่ให้ผู้ร่วมกิจกรรมได้เตรียมความพร้อม ฝึกซ้อมการแสดง ลงมือแสดงละครตามบทบาท และการประเมินผลหลังการแสดง

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของครูที่มีต่อ "ADAPTTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL" จากผลการประเมินความพึงพอใจของครูต่อ "ADAPTTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL" พบว่าความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.77, ค่า SD 0.03) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยมีรายละเอียดดังนี้ ครูมีความคิดเห็นว่า ADAPTTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL มีความน่าสนใจ เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอน สามารถบูรณาการกับเนื้อหาสาระในรายวิชาและพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนได้ มีประโยชน์ต่อการนำไปใช้สอนในชีวิตประจำวัน และทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาการเรียนได้อย่างเข้าใจ สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ พรรตน์ ดำรุง (2547) กล่าวว่า ละครสร้างสรรค์นำองค์ประกอบของละครมาใช้ในห้องเรียน ละครประเภทนี้ไม่ต้องการผู้ชม มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนา เด็กตามความถนัดของแต่ละคน การพัฒนาเด็กผ่านกระบวนการของละครสร้างสรรค์ นอกจากจะพัฒนาทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็กเองและการทำกิจกรรมร่วมกันเป็นกลุ่มแล้ว เทคนิคของละครสร้างสรรค์ยังเป็นวิธีการสอนที่ครูสามารถนำไปใช้ในห้องเรียนได้ การเล่นสมมุติ ฝึกจินตนาการและความเชื่อ เป็นวิธีการที่ทำให้เด็กได้ทดลองหาเหตุผล จดจำสร้างสรรค์ ต่อสู้ แก้ปัญหา โดยซึมซับจากเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ได้ประสบพบเห็น ละครประเภทนี้มุ่งเน้นที่กระบวนการและพัฒนาการของผู้ทำกิจกรรมในกลุ่ม ละครสร้างสรรค์อาจพัฒนาไปเป็นละครเต็มรูปแบบได้ แต่ทุกอย่างต้องมีการวางแผนระยะยาว เตรียมการอย่างมีขั้นตอนและตั้งเป้าหมายไว้ตั้งแต่แรกเริ่ม

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่องการพัฒนาโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ครูผู้สอนควรทำความเข้าใจและศึกษารายละเอียดของ ADAPTTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL อย่างชัดเจนก่อนนำไปใช้ออกแบบการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน
2. ก่อนที่ครูผู้สอนจะนำ ADAPTTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL ไปใช้จัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนควรมีความรู้และมีพื้นฐานในเครื่องมือกิจกรรมละคร

3. ถ้าครูผู้สอนไม่มีพื้นฐานทางด้านละคร ควรเข้ารับการอบรมหรือฝึกปฏิบัติเครื่องมือกิจกรรมละคร เพื่อให้เกิดความเข้าใจและสามารถปฏิบัติเครื่องมือกิจกรรมละครได้

4. ครูควรสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เปิดกว้าง สร้างบรรยากาศเรียนรู้ที่เปิดกว้างและสนับสนุนให้นักเรียนสามารถแสวงหาความรู้และแก้ไขปัญหาได้อย่างเต็มที่

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนำโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับชั้นอื่น ๆ

2. ควรมีการศึกษาผลของการใช้โมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครู เพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นกับผู้เรียน

3. ควรนำโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อพัฒนาทักษะด้านอื่น ๆ ของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

4. ในการจัดอบรมครูเชิงปฏิบัติการสามารถจัดในรูปแบบ Onsite เพื่อลดปัญหาการเชื่อมต่อเครือข่าย ปัญหาเทคนิคการใช้งาน ปัญหาทางเทคนิคขัดข้อง

บรรณานุกรม

- Arwa Mesfer M. Alharthi. (2019). *Fostering Thinking Skills Through Creative Drama with Primary School Children with Learning Difficulties (LD) in Saudi Arabia*. (Doctoral dissertation). University of Exeter, England.
- Ayomi Indika Irugalbandara. (2020). *Investigation Of the Development of Creative Thinking And Adaptability Skills Through Process Drama Techniques in Junior Secondary School Students In Sri Lanka*. (Doctoral dissertation). Queensland University of Technology, Australia.
- Barbara Limbach, & Wendy Waugh. (2014). *Journal of Higher Education Theory and Practice*, 14
- Bayer, B. K. (1984). Improving Thinking Skills: Defining the Problem. *Phi Delta Kappa*, 65(7), 87-90.
- Black, H. & Black, S. (2006). *Teacher Manual & Lesson Plan: Building Thinking Skills*. California: Midwest Publication: Critical Thinking Press and Software.
- Bloom, B. S. (1972). *Taxonomy of Educational Objectives The Classification of Educational Goals*. New York: David Mckay Company.
- Bruce Joyce, & Marsha Weil. (1986). *Models of Teaching*. (3rd ed). Bennett Books. Ltd.
- Byrnes, J. P. (1996). *Cognitive Development and Learning in Instructional Contexts*. Allyn & Bacon, Needham Hts.,MA.
- Cathy Hernandez. (2021). *Critical Thinking and Problem-Solving*. Retrieved from <http://pagodaprojects.com/critical-thinking-and-problem-solving/>
- Chadwick, K. (2021). *The New Yorker Features Richard Rusczyk and AoPS Global Community. Art of Problem Solving*. Retrieved from <http://artofproblemsolving.com/blog/team/katlin-chadwick>.
- Doyle, A. (2020). *What Are Analytical Skills. The balance Careers*. Retrieved from

<http://www.thebalancecareers.com/analytical-skills-list-2063729>

Ellis, D. (2009). *Critical Thinking*. IL: Houghton Mifflin Company.

Ennis, R. H. (1985). A Logical Basic For Measuring Critical Thinking skill. *Education Leadership*, 43.

Ennis, R. H. (1997). *A Concept of Critical Thinking Approach Basic for Research in The Teaching and Evaluation of critical Thinking Ability, Psychological Concept in Education*. Chicago : Mcnall and Company.

Ennis, R. H. (2002). *A super-Streamlined Conception of Critical Thinking*. California : Critical Thinking Press and Software.

Fischer, C., Bol, L., & Pribesh, S. (2011). An Investigation of Higher-Order Thinking Skills in Smaller Learning Community Social Studies Classrooms. *American Secondary Education*, 39(2), 5-25.

Fisher, R. (2016). *Developing Higher order Thinking*. United States Documents. Retrieved from <https://documents.pub/documents.pub/document/developing-higher-order-thinking-robort-fisher-developing-thinking-and-learning-this-seminar-will-focus-on-developing-higher-order-thinking-skills-dialogic.html>

Fraenkel, R. (1980). *Helping Students Think and Value: Strategies for Teaching*. New Jersey: Prentice-Hall.

Glaser. (n.d.). *Critical Thinking Appraisal New Form S University of Lethbridge*. s.n.: s.l.

Heining, R. B. (1993). *Creative drama for the classroom teacher*. New Jersey: Prentice Hall.

Hudgin, B. B. (1997) *Learning and Thinking*. Illinois : F.E. Peacock.

Hunter, S. T., Bedell, K. E. & Mumford, M. D. (2007). **Climate for creativity: A quantitative review**. *Creativity Research Journal*, 19(1), 69-90.

Jacquelyn, F. G. (2022). *New research demonstrates cognitive training improves student learning*. Retrieved from <https://phys.org/news/2022-05-cognitive-student.html>

- Kaplan, P. S. (1990). *Educational Psychology for Tomorrow's Teacher*. St. Paul: West Publishing Company.
- Kiah-Ju Ong. (2020). Creative Drama in Science Education: The Effects on Situational Interest, Career Interest, and Science-Related Attitudes of Science Majors and Non-Science Majors. *EURASIA Journal of Mathematics, Science and Technology Education*, 16(4), em1831.
- Lewis, A., & Smith, D. (1993). Defining Higher Order Thinking. *Theory into Practice*, 32(3), 131-137.
- Marshall, J. C., Robert, M., & Horton, R. M. (2011). The Relationship of Teacher-Facilitated, Inquiry-Based Instruction to Student Higher-Order Thinking. *School Science and Mathematics*, 4, 93-101.
- Marzano, R. J. (2001). *Designing a New Taxonomy of Education Objectives*. California: Corwin Press.
- Marzano, R. J., Brandt, R. S., Hughes, C. S., Jones, B. F., Presseisen, B. Z., Rankine, S. C., et al. (1988). *Dimensions of Thinking*. Retrieved from <http://www.learnnc.org/newlnc/beacon.nsf>
- McCaslin, N. (1990). *Creative drama in the classroom*. (5th ed). New York: Longman.
- Mcloughlin, M. (2009). An analysis of higher order thinking in online discussions. *Innovations in Education and Teaching International*, 46(2), 147-160.
- Omer Adıgüzel, ihsan Metinnam. (2021). The need for the Bachelor of Creative Drama in Higher Education of Turkey: Insights from Experts. *Ilkogretim Online-Elementary Education Online*, 20(1), 628-641
- Paul, R., & Elder. L. (2007). *Defining Critical Thinking*. New Jersey: Prentice Kall Publishing.
- Rajendran, N. (2001). The Teaching of Higher-Order Thinking Skills in Malaysia. *Journal*, 2(9), 1-22.

Rogers, C. R. (1970). *Toward a Theory of Creativity*. in P.E. Vernon, (ed). *Creativity*. Hamond's Worth, Penguin Book Ltd.

Saed Juma Hasan Shqair. (2018). *The Effect of Drama on Enhancing Students' Critical Thinking Skills and their Achievement from the Students' and Teachers of English Perspectives in Salfeet Directorate*. (Master's degree). An-Najah National University, Palestine.

Salisbury, B. (1986). *Theatre arts in the elementary classroom*. U.S.A : Anchorage

San, I. (1991). *Educational creative drama: a method developing creativity and a discipline educating a creative individual*. Ankara University. Balmier Design.

Swartz, R. J. & Parks, S. (1994). *Infusing The Teaching of Critical and Creative Thinking Into Content Instruction*. CA: Critical Thinking Press & Software.

Swartz, R. J. & Perkins, D. N. (1990). *Teaching Thinking: Issue Approaches*. CA: Critical Thinking Press & Software.

Watson, G. & Glaser, E. M. (1964). *Watson-Glaser Critical Thinking Appraisal Manual*. New York: Harcourt, Brace and world.

Watson, G. & Glaser, E. M. (1999). A Psychometric Investigation of Scores on the Watson-Glaser critical thinking appraisal new form S. *Educational and Psychological Measurement*, 59(6), 995-1003.

Zohar, A. & Dori, Y.j. (2003). Higher Order Thinking Skills and Low Achieving students: Are they Mutually Exclusive?. *The journal of the learning Sciences*, 12, 145-182.

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *การจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ: คณะอนุกรรมการการพัฒนาคณาภพวิชาการ กลุ่มกิจการนักเรียน.

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑*. สืบค้นจาก <https://www.academic.obec.go.th>
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กัญญารัตน์ อรรถอำนวย และคณะ. (2561). ทำอย่างไรให้ผู้เรียนเกิดการคิดวิเคราะห์. *วารสารบริหารและนิเทศการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 9(3), 18-25
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2546). *การคิดเชิงวิเคราะห์*. กรุงเทพฯ: ชัคเชส มีเดีย.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2546). *ภาพอนาคตและคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- เกรียงศักดิ์ ชัยมภร. (2555). *ผลของการจัดประสบการณ์โดยใช้ละครสร้างสรรค์ที่มีต่อความสามารถทางคณิตศาสตร์ของเด็กอนุบาล*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- จรรยา ชูสุวรรณ. (2559). *ประสิทธิผลละครสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาทักษะภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- จริญา น้อยประชา. (2564). *การพัฒนาการเรียนรู้สุขศึกษาโดยใช้การเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานเพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดขั้นสูงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา*. (วิทยานิพนธ์ ค.ม.). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- จริญา น้อยประชา. (2564). *การพัฒนาการเรียนรู้สุขศึกษาโดยใช้การเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานเพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดขั้นสูงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- จิรวัดน์ สิทธิธรรม. (2563). *การพัฒนาความสามารถในการคิดขั้นสูงของนักเรียนในชั้นเรียนภาษาไทย โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการแก้ปัญหา*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์

- มหาวิทยาลัย สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- ชนาธิป พรกุล. (2554). การสอนกระบวนการคิดทฤษฎีและการนำไปใช้. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชนาธิป พรกุล. (2557). การสอนกระบวนการคิด ทฤษฎีและการนำไปใช้ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตนา แคมณี. (2564). ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 15). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตนา แคมณี และคณะ. (2544). วิทยาการด้านการคิด. กรุงเทพฯ: เดอะมาสเตอร์กรุ๊ป แมเนจเม้นท์จำกัด.
- ทิตนา แคมณี และคณะ. (2549). การนำเสนอรูปแบบเสริมสร้างทักษะการคิดขั้นสูงของนิสิต นักศึกษาระดับปริญญาตรี สำหรับหลักสูตรครุศึกษา. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตนา แคมณี. (2547). เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการ : การเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด เรื่อง การบูรณาการทักษะการคิดหลากหลายในการเรียนการสอนเนื้อหาสาระ. กรุงเทพฯ: (ม.ป.พ.).
- ธีระวีร์ บัวหลวง, และ ศุภพิชญพงษ์. (2564). การพัฒนาความสามารถในการอ่านวิเคราะห์และจิตสำนึกรักท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้แนวคิดละครสร้างสรรค์ร่วมกับนิทานพื้นบ้าน. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย). มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- นงลักษณ์ อัจฉปัญญา. (2565). การฝึกคิดวิเคราะห์ที่มีผลยกระดับการเรียนรู้ของนักเรียน. สืบค้นจาก <https://www.eef.or.th/news-cognitive-student/>
- นวลพรรณ ไชยมา. (2554). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงสำหรับนักศึกษา สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตเพชรบูรณ์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- นิตยา สุวัฒน์กัญญา และคณะ. (2541). ผลของการใช้กิจกรรมละครสร้างสรรค์ที่มีต่อความจำและความเข้าใจในเรื่อง. (การศึกษาค้นคว้าอิสระตามหลักสูตรปริญญาการศึกษา

มหาวิทยาลัยสาขารัฐศาสตร์ไทย). มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.

บดินทร์ งามแสง. (2564). การพัฒนาทักษะการวิเคราะห์วรรณคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้เทคนิคละครสร้างสรรค์. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอน ภาษาไทย). มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.

บุญชนก ธรรมวงศา. (2561). กระตุ้นให้เด็กคิดวิเคราะห์ ครูต้องเลิกถามว่าเข้าใจไหมและไม่รีบเฉลย คำตอบ. สืบค้นจาก <https://thepotential.org/knowledge/teaching-critical-thinking/>

ปณตนนท์ เกียรติประภากุล. (2560). กลยุทธ์การบริหารการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา. (วิทยานิพนธ์ กศ.ด.). มหาวิทยาลัยพะเยา, พะเยา.

ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. (2541). คิดเก่าสมองไว. กรุงเทพฯ: โปรดักทีฟบุ๊ก.

ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. (2553). การพัฒนาการคิด. กรุงเทพฯ: 9119 เทคนิคพรินติ้ง.

ประยูรศรี บุตรแสนคม. (2558). การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงของนักเรียน : การประยุกต์ใช้ผลการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างอภิมาน. (วิทยานิพนธ์ ปร.ด.). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.

ประยูรศรี บุตรแสนคม. (2558). การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงของนักเรียน : การประยุกต์ใช้ผลการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างอภิมาน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.

ประสาธ เนืองเฉลิม. (2563). ครูในศตวรรษที่ 21. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 39(1).

ประเสริฐ ต้นสกุล. (2551). ทักษะการประกอบตน. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.

ปาริชาติ จิ่งวิวัฒนาภรณ์. (2547). ละครสร้างสรรค์สำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ: บริษัทพัฒนาคุณภาพวิชาการ.

พรรรัตน์ ดำรุ่ง. (2547). การละครสำหรับเยาวชน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พีระพล ชูศรีโคม. (2563). ผลการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาโดยใช้การสอนแบบเสริมต่อการเรียนรู้ที่มีต่อ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการคิดขั้นสูงของนักเรียนมัธยมศึกษา. (วิทยานิพนธ์
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสุศึกษาและพลศึกษา). จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

มัญจนา ธรรมบุศย์. (2551). *ทักษะชีวิต*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

รพีพรรณ แก้วโกคา. (2563). *การพัฒนาการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์แบบ SPAR เพื่อส่งเสริมการ
คิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา
ปฐมวัย). มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, กรุงเทพฯ.

รังสรรค์ ไฉมยา. (2553). *จิตวิทยา : พื้นฐานในการทำความเข้าใจพฤติกรรมมนุษย์*. มหาสารคาม :
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

รัฐพิชญ์ แสงดา. (2563). *การพัฒนาชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดที่มี
อิทธิพลต่อพฤติกรรมการยับยั้งชั่งใจในเด็กปฐมวัย*. (ปริญญาโทศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาศิลปศึกษา). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

ราเชล แยมสุนทร. (2564). *ละครสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาซอร์ฟสกีล*. *งานวารสารวิจัยวิชาการ:
หลักสูตรบัณฑิตศึกษา วิทยาเขตนครสวรรค์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย,
311(4)*.

รุสราญ อะหลี. (2552). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการคิดขั้นสูงในวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดสงขลา*. (วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์,
สงขลา.

ฤทัยรัตน์ ธรเสนา. (2546). *การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบช่วยเสริมศักยภาพเพื่อส่งเสริม
ทักษะการคิดขั้นสูงของนักศึกษาพยาบาล*. (วิทยานิพนธ์ ค.ด. หลักสูตรและการสอน).
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

ลักขณา สริวัฒน์. (2549). *การคิด*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

ลักขณา สริวัฒน์. (2558). *การรู้คิด Cognition*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

วรัตถ์พัชร ทวีเจริญกิจ. (2561). *การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะในการคิด
แก้ปัญหาของนักเรียนอาชีวศึกษาตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้*. (วิทยานิพนธ์ดุษฎี
บัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

- วัชรภา เล่าเรียนดี. (2547). *เทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้สำหรับครูมืออาชีพ*. กรุงเทพฯ: ภาคศึกษา
หลักสูตรและวิธีการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วัชรภา เล่าเรียนดี. (2560). *กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อพัฒนาการคิดและยกระดับคุณภาพ
การศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21* (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพฯ: เพชรเกษมพริ้นติ้ง กรุ๊ป.
- วิภาวรรณ พินลา, และ วิภาดา พินลา. (2563). *สังคมศึกษากับการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง* (พิมพ์
ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิริยา วิริยารัมภะ. (2549). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน ชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่สอนโดยใช้เทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบและวิธีสอนแบบปกติ.
(วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต)*, มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- วีระ สุดสังข์. (2550). *การคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ และคิดสร้างสรรค์*. กรุงเทพฯ: ชมรม
เด็ก.
- ศิริชัย กาญจนวาสิ และคณะ. (2551). *การพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินการคิดของผู้เรียนระดับ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน*. (รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์). กรุงเทพฯ: ศูนย์ทดสอบและประเมิน
เพื่อการพัฒนาการศึกษาและวิชาชีพ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). *คู่มือการจัดการ
เรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์
(จ.ส.พ.)
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2566). *ผลการประเมิน PISA 2022*. สืบค้น
จาก <https://pisathailand.ipst.ac.th/>
- สมจิต สวธนไพบุรย์. (2550). *วิทยาศาสตร์สำหรับครูประถม*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิ
โรฒ ประสานมิตร.
- สรารุช พัชรชมพู. (2559). *การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการ
คิดเชิงระบบ สำหรับนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง*. (วิทยานิพนธ์ ค.ด.
การจัดการศึกษาและการเรียนรู้). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, นครสวรรค์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564). *การพัฒนาการคิดขั้นสูง*. สืบค้นจาก
<https://www.cbethailand.com>

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564). *หลักสูตรฐานสมรรถนะ*. สืบค้นจาก <https://cbethailand.com/หลักสูตร/หลักสูตรสมรรถนะ/สมรรถนะ-5-ประการ/สมรรถนะการคิดขั้นสูง/นิยาม/>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2557). *การพัฒนาการคิดขั้นสูง*. สืบค้นจาก <http://www.krukird.com/55206.pdf>
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2554). *การใช้ภาษาเพื่อพัฒนาความคิด*. สืบค้นจาก <https://otepc.go.th>
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2546). *รายงานผลการวิจัยเรื่องการใช้ละครสร้างสรรค์ในการพัฒนาผู้เรียน* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2546). *รายงานผลการวิจัยเรื่องการใช้ละครสร้างสรรค์ในการพัฒนาผู้เรียน* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). *รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถของเด็กในการอ่าน คิด วิเคราะห์ เขียน และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.
- สุคนธ์ สิ้นธพานันท์ และคณะ. (2552). *พัฒนาทักษะการคิดพิชิตการสอบ*. กรุงเทพฯ: เลียงเชียง.
- สุคนธ์ สิ้นธพานันท์ และคณะ. (2552). *การจัดกระบวนการเรียนรู้ : เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- สุคนธ์ สิ้นธพานันท์ และคณะ. (2555). *พัฒนาทักษะการคิดตามแนวปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภาพร จันทร์ดอกไม้. (2553). *การพัฒนาแบบวัดทักษะการคิดขั้นสูงสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น*. (วิทยานิพนธ์ ค.ด. การวัดและประเมินผลการศึกษา). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- สุภาพร จันทร์ดอกไม้. (2553). *การพัฒนาแบบวัดทักษะการคิดขั้นสูงสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น*. (วิทยานิพนธ์ ค.ด.). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- สมิทร เทพวงษ์. (2541). *นาฏศิลป์ไทย : นาฏศิลป์สำหรับครูประถมและมัธยม*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

สุวิทย์ มูลคำ. (2547). กลยุทธ์การสอนสังเคราะห์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.

เสถียร คามีสักดิ์. (2559). การทำงานเชิงสังเคราะห์. สืบค้นจาก <https://www.pd.msu.ac.th>

เสถียร คามีสักดิ์. (2559). การทำงานเชิงสังเคราะห์. สืบค้นจาก <https://www.pd.msu.ac.th>

อุษณีย์ โพธิสุข และคณะ. (2544). รายงานการวิจัยรูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับผู้มี

ความสามารถพิเศษด้านความคิดระดับสูง. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
แห่งชาติ.

อุษณีย์ โพธิสุข. (2547). เอกสารประกอบการสอน กพ 554 วิธีสอนเด็กปัญญาเลิศ. กรุงเทพฯ:

ภาควิชาศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,

อุษณีย์ อนุรุทธ์วงศ์. (2553). การพัฒนาทักษะความคิดระดับสูง (พิมพ์ครั้งที่ 1). นครปฐม : ไอ.คิ
บู๊คเซ็นเตอร์.

อุษณีย์ อนุรุทธ์วงศ์. (2554). รายงานผลการวิจัยเรื่องการพัฒนาารูปแบบกิจกรรมค่ายเพื่อพัฒนา

ทักษะความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยและประถมศึกษา. (วิทยานิพนธ์). มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

อุษณีย์ อนุรุทธ์วงศ์. (2554). รายงานผลการเสาะหาความสามารถพิเศษของศูนย์พัฒนาอัจฉริยภาพ.

กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อุษณีย์ อนุรุทธ์วงศ์. (2554). เอกสารคำสอนวิชาการพัฒนาทักษะการคิดระดับสูง.

อุษณีย์ อนุรุทธ์วงศ์. (2555). การพัฒนาทักษะความคิดระดับสูง. กรุงเทพฯ: ไอ.คิ. บู๊คเซ็นเตอร์.

อุษณีย์ อนุรุทธ์วงศ์. (2555). ทักษะความคิด: พัฒนาอย่างไร. กรุงเทพฯ: อินทร์ณ.

ภาคผนวก

แบบสอบถามครูผู้สอน
เรื่องการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการทางด้านละครเพื่อพัฒนาผู้เรียน

ชื่อครูผู้สอนอายุเพศ

กลุ่มสาระการเรียนรู้สอนอยู่ในระดับชั้น

รายวิชาที่สอน

โรงเรียน.....

ช่องทางที่สะดวกให้ติดต่อ.....

คำชี้แจง : กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ในแบบสอบถามและขอความกรุณาในการตอบคำถามทุกข้อ

1. ท่านรู้จักการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการทางด้านละครหรือไม่?

รู้จัก ไม่รู้จัก

2. ท่านคิดว่าการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการทางด้านละครคืออะไร?

.....

.....

3. ในรายวิชาที่ท่านสอน ท่านมีการนำกระบวนการทางด้านละครมาใช้สอนอย่างไรบ้าง?

.....

.....

4. ท่านมีการนำกระบวนการทางด้านละครอะไรบ้างมาใช้สอนในรายวิชาของท่าน?

☐ ประสาทสัมผัสทั้ง 5	☐ การใช้ความทรงจำ	☐ การจินตนาการ
☐ บทบาทสมมุติ	☐ การเคลื่อนไหวสร้างสรรค์	☐ ทำใบ้
☐ การใช้นิทาน/เรื่องราว	☐ การใช้ร่างกายสื่อความหมาย	☐ ผีกลสมากิ
☐ การสร้างความเชื่อ	☐ การถ่ายทอดอารมณ์	☐ การพูดต้นสด
☐ การเล่าเรื่อง	☐ การใช้หุ่น	☐ แสดงละคร
☐ การเลียนแบบ	☐ สถานการณ์จำลอง	☐ การเขียนบท

อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

5. ท่านคิดว่าการนำกระบวนการทางด้านละครมาจัดการเรียนการสอนสามารถพัฒนาผู้เรียนได้
อย่างไรบ้าง?

.....

.....

.....

6. ท่านคิดว่าการนำกระบวนการทางด้านละครมาจัดการเรียนการสอนสามารถพัฒนาทักษะการ
คิดขั้นสูงผู้เรียนได้อย่างไรบ้าง?

*****(ทักษะการคิดขั้นสูง คือ** กระบวนการขั้นตอนการคิดอย่างเป็นระบบ ประกอบด้วย 1. การคิดวิเคราะห์
2. การคิดอย่างมีวิจารณญาณ 3. การสังเคราะห์ความคิด 4. การคิดแก้ไขปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์)***

.....

.....

.....

7. ท่านคิดว่าการนำกระบวนการทางด้านละครมาจัดการเรียนการสอนทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ
อยากมีส่วนร่วม และกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้เนื้อหาการเรียนการสอนได้อย่างไรบ้าง?

.....

.....

.....

8. ท่านเคยเข้ารับการอบรม สัมมนา หรือศึกษาหาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับละครที่ใช้ในการสอน
อย่างไรบ้าง กรุณาระบุ?

.....

.....

.....

แบบตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามครูผู้สอนของผู้เชี่ยวชาญ
การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของวัตถุประสงค์
 (Index of Item Objective Congruence : IOC)

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามงานวิจัยนี้อยู่ในการวิจัยเรื่องการพัฒนาโมเดลการสอนกระบวนการ
 ละครสร้างสรรคสำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
2. แบบสอบถามงานวิจัยนี้มุ่งตรวจสอบ เพื่อหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) โดยวิเคราะห์
 ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item – Objective Congruence : IOC) ของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำไป
 ปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์ขึ้น
3. ขอความกรุณาท่านผู้เชี่ยวชาญ ช่วยพิจารณาแบบสอบถามว่ามีความสอดคล้องกับ
 ตัวแปรของการวิจัยเรื่องนี้หรือไม่ ด้วยการให้คะแนนในแต่ละข้อคำถาม ในระบบ IOC โดยการทำ
 เครื่องหมายสัญลักษณ์ถูกต้องลงในช่องว่างและแสดงความคิดเห็นของท่านที่มีต่อแบบ
 แบบสอบถาม

แบบสอบถามครูผู้สอนเรื่องการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการทางด้านละคร
เพื่อพัฒนาผู้เรียน

โดยใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็นของท่านพร้อมเขียนข้อเสนอแนะ ที่เป็น
 ประโยชน์ในการนำไปพิจารณาปรับปรุงต่อไป

ข้อ	รายการพิจารณา	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อ เสนอแนะ
		เหมาะสม +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่ เหมาะสม -1	
1.	ท่านรู้จักการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการ ทางด้านละครหรือไม่? ☐ รู้จัก ☐ ไม่รู้จัก				
2.	ท่านคิดว่าการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ กระบวนการทางด้านละครคืออะไร?				

ข้อ	รายการพิจารณา	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อ เสนอแนะ
		เหมาะสม +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่ เหมาะสม -1	
3.	ในรายวิชาที่ท่านสอน ท่านมีการนำกระบวนการทางด้านละครมาใช้สอนอย่างไรบ้าง?				
4.	<p>ท่านมีการนำกระบวนการทางด้านละครอะไรบ้างมาใช้สอนในรายวิชาของท่าน?</p> <p>☐ ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ☐ การใช้ความทรงจำ</p> <p>☐ การจินตนาการ ☐ บทบาทสมมุติ</p> <p>☐ การเคลื่อนไหว ☐ ทำใบ้</p> <p>สร้างสรรค์</p> <p>☐ การใช้บทสนทนา/เรื่องราว ☐ การใช้ร่างกายสื่อ ความหมาย</p> <p>☐ ผีอกสมานธิ ☐ การสร้างความเชื่อ</p> <p>☐ การถ่ายทอดอารมณ์ ☐ การพูดในสด</p> <p>☐ การเล่าเรื่อง ☐ การใช้หุ่น</p> <p>☐ แสดงละคร ☐ การเลียนแบบ</p> <p>☐ สถานการณ์จำลอง ☐ การเขียนบท</p> <p>☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....</p>				
5.	ท่านคิดว่าการนำกระบวนการทางด้านละครมาจัดการเรียนการสอนสามารถพัฒนาผู้เรียนได้อย่างไรบ้าง?				
6.	<p>ท่านคิดว่าการนำกระบวนการทางด้านละครมาจัดการเรียนการสอนสามารถพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงผู้เรียนได้อย่างไรบ้าง?</p> <p>*** (ทักษะการคิดขั้นสูง คือ กระบวนการขั้นตอนการคิดอย่างเป็นระบบ ประกอบด้วย 1. การคิดวิเคราะห์ 2. การคิดอย่างมีวิจารณญาณ 3. การสังเคราะห์ความคิด 4. การคิดแก้ไขปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์)***</p>				

ข้อ	รายการพิจารณา	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		เหมาะสม +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่ เหมาะสม -1	
7.	ท่านคิดว่าการนำกระบวนการทางด้านละครมาจัดการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจอยากมีส่วนร่วม และกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้เนื้อหาการเรียนการสอนได้อย่างไรบ้าง?				
8.	ท่านเคยเข้ารับการอบรม สัมมนา หรือศึกษาค้นคว้าความรู้ที่เกี่ยวข้องกับละครที่ใช้ในการสอนอะไรบ้าง กรุณาระบุ?				

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(ลงชื่อ).....ผู้ประเมิน
(.....)

แบบสัมภาษณ์เชิงลึก
สำหรับครูผู้สอน

ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์(รหัสแทนตัวตน).....

สถานะ.....ระดับการศึกษา.....อายุงาน.....

สถานที่(รหัสแทนตัวตน).....เวลา.....

1. ท่านพบเจอปัญหาอะไรบ้างในระหว่างทำการสอน?

.....

.....

.....

.....

2. จากประสบการณ์การสอนของท่าน ท่านคิดว่าอะไรคือปัญหาสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนไม่เกิดการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง?

.....

.....

.....

.....

3. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร เกี่ยวกับการนำกระบวนการทางละครมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน?

.....

.....

.....

.....

4. ท่านเคยนำกระบวนการทางละครมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนอย่างไรบ้าง?

.....

.....

.....

.....

5. ถ้าท่านต้องนำกระบวนการทางละครมาพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน ท่านจะมีวิธีการออกแบบการสอนแบบใด และมีขั้นตอนอย่างไร?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. ท่านจะมีวิธีการประเมินผู้เรียนอย่างไร ว่าผู้เรียนมีการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง?

.....

.....

.....

.....

7. ท่านคิดว่าสิ่งที่ยากที่สุดในการออกแบบรูปแบบการสอนคืออะไร เพราะเหตุใด?

.....

.....

.....

.....

8. ในการออกแบบการสอน ท่านเคยประสบกับปัญหาอะไรบ้างและท่านจัดการอย่างไร?

.....

.....

.....

.....

9. ท่านคิดว่าสภาพแวดล้อม บรรยากาศ และการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาควรเป็นอย่างไร จึงจะเอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะการคิดขั้นสูง?

.....

.....

.....

ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ผู้สัมภาษณ์

.....

**แบบตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์เชิงลึกสำหรับครูผู้สอนของผู้เชี่ยวชาญ
การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของวัตถุประสงค์
(Index of Item Objective Congruence : IOC)**

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์เชิงลึกสำหรับครูผู้สอนในงานวิจัยนี้อยู่ในการวิจัยเรื่องการพัฒนาโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
2. แบบสัมภาษณ์เชิงลึกสำหรับครูผู้สอนในงานวิจัยนี้มุ่งตรวจสอบ เพื่อหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) โดยวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item – Objective Congruence : IOC) ของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำไปปรับปรุงแบบสัมภาษณ์เชิงลึกให้สมบูรณ์ขึ้น
3. ขอความกรุณาท่านผู้เชี่ยวชาญ ช่วยพิจารณาแบบสัมภาษณ์เชิงลึกว่ามีความสอดคล้องกับตัวแปรของการวิจัยเรื่องนี้หรือไม่ ด้วยการให้คะแนนในแต่ละข้อคำถาม ในระบบ IOC โดยการทำเครื่องหมายสัญลักษณ์ถูกต้องลงในช่องว่างและแสดงความคิดเห็นของท่านที่มีต่อแบบสัมภาษณ์เชิงลึก

แบบสัมภาษณ์เชิงลึกสำหรับครูผู้สอน

โดยใส่เครื่องหมาย √ **ลงในช่องความคิดเห็นของท่านพร้อมเขียนข้อเสนอแนะ ที่เป็นประโยชน์ในการนำไปพิจารณาปรับปรุงต่อไป**

ข้อ	รายการพิจารณา	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		เหมาะสม +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่เหมาะสม -1	
1.	ท่านพบเจอปัญหาอะไรบ้างในระหว่างทำการสอน?				
2.	จากประสบการณ์การสอนของท่าน ท่านคิดว่าอะไรคือปัญหาสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนไม่เกิดการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง?				

ข้อ	รายการพิจารณา	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อ เสนอแนะ
		เหมาะสม +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่ เหมาะสม -1	
3.	ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร เกี่ยวกับการนำ กระบวนการทางละครมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการ สอน?				
4.	ท่านเคยนำกระบวนการทางละครมาประยุกต์ใช้ใ การเรียนการสอนอย่างไรบ้าง?				
5.	ถ้าท่านต้องนำกระบวนการทางละครมาพัฒนาทักษะ การคิดขั้นสูงของผู้เรียน ท่านจะมีวิธีการออกแบบการ สอนแบบใด และมีขั้นตอนอย่างไร?				
6.	ท่านจะมีวิธีการประเมินผู้เรียนอย่างไร ว่าผู้เรียนมีการ พัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง?				
7.	ท่านคิดว่าสิ่งที่ยากที่สุดในการออกแบบรูปแบบการ สอนคืออะไร เพราะเหตุใด?				
8.	ในการออกแบบการสอน ท่านเคยประสบกับปัญหา อะไรบ้างและท่านจัดการอย่างไร?				
9.	ท่านคิดว่าสภาพแวดล้อม บรรยากาศ และการจัดการ เรียนการสอนในสถานศึกษาควรเป็นอย่างไร จึงจะ เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะการคิดขั้นสูง?				

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

(ลงชื่อ).....ผู้ประเมิน
(.....)

แบบสัมภาษณ์เชิงลึก
สำหรับผู้อำนวยการ

ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์(รหัสแทนตัวตน).....

สถานะ.....ระดับการศึกษา.....อายุงาน.....

สถานที่(รหัสแทนตัวตน).....เวลา.....

1. ในมุมมองของท่าน ท่านคิดว่าอะไรคือปัญหาของการศึกษาไทยที่ควรแก้ไขเป็นอันดับแรก?

.....

.....

.....

.....

2. ท่านมีการสนับสนุนให้บุคลากรพัฒนาศักยภาพในด้านการจัดการเรียนการสอนอย่างไรบ้าง?

.....

.....

.....

.....

3. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร เกี่ยวกับการนำกระบวนการทางด้านละครมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน?

.....

.....

.....

.....

4. โรงเรียนของท่านมีการนำกระบวนการทางด้านละครมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนหรือไม่
ถ้ามีนำมาประยุกต์ใช้อย่างไรบ้าง?

.....

.....

.....

5. ท่านคิดว่าการสอนแบบใดที่สามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดขั้นสูง?

.....

.....

.....

ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ผู้สัมภาษณ์

.....

แบบตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์เชิงลึกสำหรับผู้อำนวยการของผู้เชี่ยวชาญ
การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของวัตถุประสงค์
 (Index of Item Objective Congruence : IOC)

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์เชิงลึกสำหรับผู้อำนวยการในงานวิจัยนี้อยู่ในการวิจัยเรื่องการพัฒนาโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
2. แบบสัมภาษณ์เชิงลึกสำหรับผู้อำนวยการในงานวิจัยนี้มุ่งตรวจสอบ เพื่อหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) โดยวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item – Objective Congruence : IOC) ของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำไปปรับปรุงแบบสัมภาษณ์เชิงลึกให้สมบูรณ์ขึ้น
3. ขอความกรุณาท่านผู้เชี่ยวชาญ ช่วยพิจารณาแบบสัมภาษณ์เชิงลึกว่ามีความสอดคล้องกับตัวแปรของการวิจัยเรื่องนี้หรือไม่ ด้วยการให้คะแนนในแต่ละข้อคำถาม ในระบบ IOC โดยการทำเครื่องหมายสัญลักษณ์ถูกต้องลงในช่องว่างและแสดงความคิดเห็นของท่านที่มีต่อแบบสัมภาษณ์เชิงลึก

แบบสัมภาษณ์เชิงลึกสำหรับผู้อำนวยการ

โดยใช้เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็นของท่านพร้อมเขียนข้อเสนอแนะ ที่เป็นประโยชน์ในการนำไปพิจารณาปรับปรุงต่อไป

ข้อ	รายการพิจารณา	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		เหมาะสม +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่เหมาะสม -1	
1.	ในมุมมองของท่าน ท่านคิดว่าอะไรคือปัญหาของการศึกษาไทยที่ควรแก้ไขเป็นอันดับแรก?				
2.	ท่านมีการสนับสนุนให้บุคลากรพัฒนาศักยภาพในด้านการจัดการเรียนการสอนอย่างไรบ้าง?				

ข้อ	รายการพิจารณา	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อ เสนอแนะ
		เหมาะสม +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่ เหมาะสม -1	
3.	ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร เกี่ยวกับการนำ กระบวนการทางด้านละครมาประยุกต์ใช้ในการเรียน การสอน?				
4.	โรงเรียนของท่านมีการนำกระบวนการทางด้านละคร มาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนหรือไม่ ถ้ามีนำมา ประยุกต์ใช้อะไรบ้าง?				
5.	ท่านคิดว่าการสอนแบบใดที่สามารถส่งเสริมให้ผู้เรียน เกิดทักษะการคิดขั้นสูง?				

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ผู้สัมภาษณ์

.....

แบบประเมินรับรองประสิทธิผลของโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์
สำหรับครู
เพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรวีน แพทยานนท์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติกรณ์ นพอุดมพันธ์
ผู้วิจัย	นางสาวโกมล ศรีทองสุข นิสิตหลักสูตรการศึกษาดุขฎีบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ชื่อผู้ประเมินรับรองรูปแบบ

ตำแหน่ง

สถานที่ทำงาน

วัตถุประสงค์ของการประเมิน

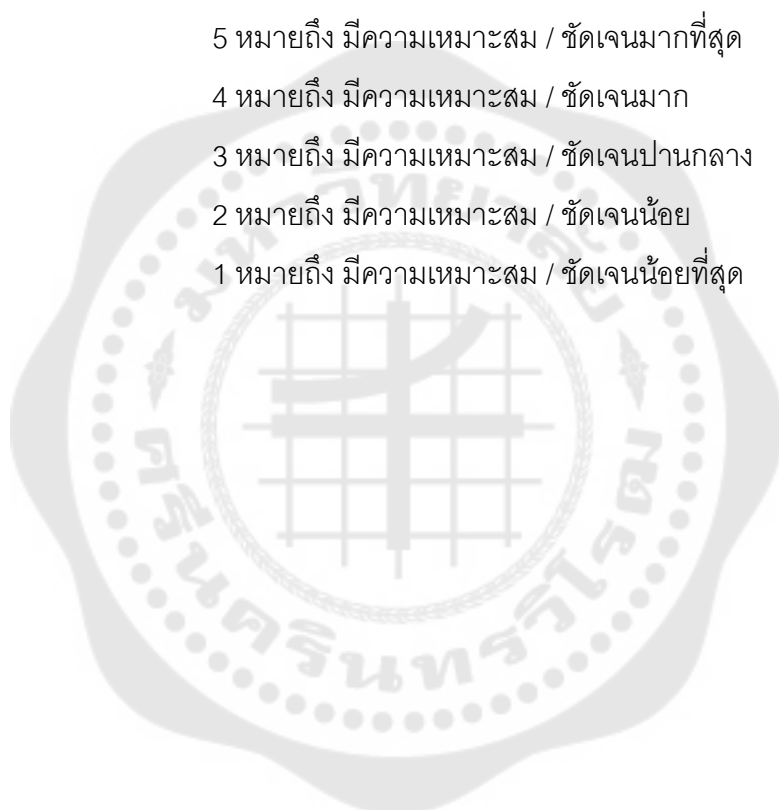
เพื่อประเมินรับรองประสิทธิผลของโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับ
ครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

คำชี้แจง

การประเมินรับรองประสิทธิผลของโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครู
เพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็นของท่าน พร้อมทั้งเขียนข้อเสนอแนะ
เพื่อเป็นประโยชน์ในการนำไปพิจารณาปรับปรุงต่อไป โดยมีเกณฑ์การประเมินดังนี้

- 5 หมายถึง มีความเหมาะสม / ชัดเจนมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความเหมาะสม / ชัดเจนมาก
- 3 หมายถึง มีความเหมาะสม / ชัดเจนปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความเหมาะสม / ชัดเจนน้อย
- 1 หมายถึง มีความเหมาะสม / ชัดเจนน้อยที่สุด

**รายการประเมินรับรองประสิทธิผลของโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์
สำหรับครู
เพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น**

หัวข้อการประเมิน	ระดับการประเมิน					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
1. หลักการของโมเดล						
2. วัตถุประสงค์ของโมเดล						
3. องค์ประกอบทักษะการคิดขั้นสูง						
4. โครงสร้าง ADAPTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL						
5. กระบวนการจัดการเรียนรู้ ADAPTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL						
6. ตารางรายละเอียดกระบวนการจัดการ เรียนรู้ ADAPTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL						
7. การวัดประเมินผล						
8. แนวทางการปฏิบัติสำหรับครูในการใช้ โมเดลการสอน						
9. บทบาทของครูผู้ส่งเสริมทักษะการคิด ขั้นสูงของผู้เรียน						
10. กิจกรรมละครสร้างสรรค์ที่ส่งเสริม ทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน						
11. โมเดลการสอนกระบวนการละคร สร้างสรรค์ ที่พัฒนาขึ้นสามารถให้ครู นำไปใช้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของ ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นได้						

จากการประเมินรับรองประสิทธิผลของโมเดลการสอนกระบวนการละครสร้างสรรค์
สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ข้าพเจ้ามีความเห็นว่า

- รูปแบบมีความเหมาะสมดีแล้ว
- รูปแบบมีความเหมาะสมดี แต่ควรปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

(ลงชื่อ).....

(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่.....

ขอขอบพระคุณที่กรุณาเสียสละเวลาประเมินรับรองประสิทธิผลของ โมเดลการสอน
กระบวนการละครสร้างสรรค์สำหรับครูเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับ
มัธยมศึกษาตอนต้น รวมไปถึงข้อเสนอแนะต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

โกมล ศรีทองสุข

นิสิตปริญญาเอก หลักสูตรการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา

ตัวอย่างการออกแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้

ADAPTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL

เรื่องกระบวนการการสังเคราะห์ด้วยแสงของพืช

1. เป้าหมายการเรียนรู้

เพื่อให้นักเรียนฝึกทักษะการคิดขั้นสูงผ่านการเรียนรู้กระบวนการละครสร้างสรรค์เรื่องกระบวนการการสังเคราะห์ด้วยแสงของพืช

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถอธิบายกระบวนการสังเคราะห์ด้วยแสงของพืชได้
2. นักเรียนสามารถสร้างสรรค์ละครเพื่อให้ความรู้เรื่องกระบวนการสังเคราะห์ด้วยแสงของพืชได้
3. นักเรียนสามารถให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมระหว่างการเรียนการสอน

3. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ขั้นคิดริเริ่ม (CRE)

- ครูกล่าวทักทายนักเรียนพูดคุยและเช็คชื่อ
- ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 5-6 กลุ่ม กลุ่มละเท่า ๆ กันตามความสมัครใจของนักเรียน
- ครูนำเรื่องราวที่สร้างสรรค์เกี่ยวกับเนื้อหาเรื่องกระบวนการการสังเคราะห์ด้วยแสงของพืช มาเล่าให้นักเรียนฟัง พร้อมเปิดสื่อการเรียนรู้ประกอบการเล่าเรื่อง

เรื่องโดมอนด์กับเจ็ดอาณาจักร

โดมอนด์เป็นเจ้าชายแห่งคิงแลนดิงเป็นผู้ครองทั้งเจ็ดอาณาจักรได้แก่ อาณาจักรน้ำ อาณาจักรคาร์บอนไดออกไซด์ อาณาจักรคลอโรฟิลล์ อาณาจักรแสง อาณาจักรออกซิเจน อาณาจักรน้ำตาลและอาณาจักรนิววอเตอร์ ในอดีตทั้งเจ็ดอาณาจักรต่างรักใคร่ปรองดองช่วยเหลือซึ่งกันและกันทำให้ทั่วทั้งแผ่นดินของเจ็ดอาณาจักรอุดมสมบูรณ์ ภายใต้การปกครองของมาสเตอร์แห่งคิงแลนดิง ผู้เป็นมารดาของโดมอนด์ หลังจากที่มาสเตอร์แห่งคิงแลนดิงได้ล้มป่วย ทั้งเจ็ดอาณาจักรก็แยกจากกัน นักรหัสประจำอาณาจักรของตนออกจากสมการแห่งบรรพชน และไม่ช่วยเหลือซึ่งกันและกันอีกต่อไป ทำให้ทั้งเจ็ดอาณาจักรขาดความสมดุลและเกิดภัยพิบัติทำให้

ทั้งเจ็ดอาณาจักรเกิดความโกลาหล โดยไม่มีผู้ใดล่วงรู้ถึงเหตุผลที่เกิดขึ้นว่าเพราะเหตุใด มาสเตอร์แห่งคิงแลนดิง จึงสั่งให้โดมอนด์บุตรชายออกเดินทางไปยังทั้งเจ็ดอาณาจักร เพื่อศึกษาและนำรหัสประจำอาณาจักรกลับมาที่สมการแห่งบรรพชน เพื่อหวังว่าความอุดมสมบูรณ์ของทั้งเจ็ดอาณาจักรจะกลับมาอีกครั้งและอาณาจักรทั้งเจ็ดจะรักใคร่กันดังเดิม โดมอนด์จึงได้เริ่มออกเดินทางไปยังอาณาจักรแรก

อาณาจักรน้ำและพอถึงอาณาจักรน้ำโดมอนด์ จึงได้เริ่มศึกษาและสอบถามผู้คน ก็ได้เบาะแสมาว่า เป็นได้ทั้งของแข็งของเหลวและแก๊สเมื่ออุณหภูมิเปลี่ยนแปลงสถานะสถานะของอาณาจักรก็จะเปลี่ยน นักเรียนลองช่วยโดมอนด์ หาขีวาร์หัสของอาณาจักรน้ำคืออะไร H_2O และโดมอนด์จึงได้ออกเดินทางไปยังอาณาจักรที่สองคืออาณาจักรคาร์บอนไดออกไซด์ โดมอนด์ก็เริ่มศึกษาแต่ก็ยังไม่รู้รหัสของอาณาจักร ราชารของอาณาจักรจึงบอกแก่โดมอนด์ว่า โมเลกุลคือ 44.009 g.mol ยกกำลัง-1 แก๊สไร้สี มีพันธะคู่ $O=C=O$ นักเรียนลองช่วยโดมอนด์หาขีวาร์หัสของอาณาจักรคาร์บอนไดออกไซด์คืออะไร CO_2 และโดมอนด์ก็ได้ออกเดินทางไปยังอาณาจักรที่สามและสี่ ที่เป็นเหมือนสะพานที่จะสามารถข้ามไปยังแดนเหนือของดินแดนได้ ก็คืออาณาจักรแสงและอาณาจักรคลอโรฟิลล์ ทั้งสองอาณาจักรไม่มีรหัส แต่ทั้งสองบอกว่าถ้าไม่มีพวกเขาทั้งสองก็จะไม่สามารถข้ามไปยังแดนเหนือหรือทำให้สมการแห่งบรรพชนสมบูรณ์ได้ โดมอนด์จึงศึกษาความสัมพันธ์ของทั้งสองอาณาจักรว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างไร และมีความสัมพันธ์อย่างไรต่อสมการแห่งบรรพชน โดมอนด์พบว่าอาณาจักรโคโรฟิลล์มีลักษณะเด่นคือสีเขียวพบในพืช แต่อาณาจักรแสงมีลักษณะเด่นคือสีขาวและพอนำปริซึมมาส่องผ่านแสงจะพบว่าความยาวคลื่นจะเปลี่ยนแสงสีขาวนั้นเป็นสีรุ้งที่สองมาจากปากฟ้า นักเรียนคิดว่าทั้งสองมีความสัมพันธ์กันอย่างไร และโดมอนด์ก็ได้ข้ามฝั่งมายังอีกฝั่งของสะพานที่เราเรียกกันว่าแดนเหนือ พอข้ามมาถึงแดนเหนือแล้วพบว่าอาณาจักรทางแดนเหนือต่างแห่งแล้งผู้คนอดอยาก โดมอนด์จึงเริ่มศึกษาที่อาณาจักรออกซิเจนก่อนก็ได้พบว่าสถานะเป็นแก๊สที่ใช้สำหรับดำรงชีวิตของพืชและสัตว์นักเรียนคิดว่าอาณาจักรออกซิเจนมีรหัสว่าอย่างไร O_2 พอโดมอนด์มาถึงอาณาจักรน้ำตาลไม่ว่าจะศึกษาอย่างไรจะสอบถามใคร ก็ไม่ได้เบาะแสดเลยว่ารหัสรับของอาณาจักรน้ำตาลคืออะไร แต่ในขณะที่โดมอนด์กำลังท้อแท้นั้นมีชายคนหนึ่งมาบอกเขาลองทำการทดลองไอโอดีนซีเพื่อเจ้าจะได้คำตอบที่เจ้าตามหา โดมอนด์จึงทำตามคำแนะนำของชายผู้นั้นโดยทำการทดลอง ดังนี้ นำบีกเกอร์ใส่น้ำและนำมาวางบนตะแกรงและทำให้น้ำเดือดด้วยตะเกียงแอลกอฮอล์ และนำใบชาใบใส่หลอดทดลองและนำมาแช่ไว้ในน้ำเดือด เวลาผ่านไปพบว่าใบชาเปลี่ยนสี

จากนั้นโดมอนต์จึงหยิบไปใบชามาวางไว้บนจานเพราะเชื้อ และหยดสารละลาย ไอโอดีนลงบนใบชาพบว่าใบชาเปลี่ยนสีเป็นสีน้ำเงินแกมม่วง โดมอนต์ก็รู้ได้ทันทีว่ารหัสของ อาณาจักรน้ำตาลคือ C6 H12 O6 เพราะสารละลายไอโอดีนใช้วัดน้ำตาลหรือแป้งในพืชได้ และได้ มอนต์ก็ได้มาถึงอาณาจักรสุดท้ายคืออาณาจักรนิวเคลียร์ จากการศึกษาของโดมอนต์ก็ทราบว่า รหัสของอาณาจักรนี้คือ H₂O ซึ่งตรงกับอาณาจักรน้ำ แต่ราชาแห่งอาณาจักรก็ได้เตือนโดมอนต์ว่า ถึงรหัสจะเหมือนกัน แต่ถ้าเจ้าวรหัสของอาณาจักรของเราผิดตำแหน่งบนสมการแห่งบรรพชน ความอุดมสมบูรณ์ของทั้งอาณาจักรก็จะต้องไม่กลับมา โดมอนต์ก็ได้กลับมายังคิงแลนดิ้งพร้อมกับ รหัสทั้งเจ็ดอาณาจักร และจัดวางที่สมการแห่งบรรพชนแต่ไม่ว่าโดมอนต์จะวางสมการอย่างไร สลับตำแหน่งกันยังไงก็ไม่สำเร็จ นักเรียนลองช่วยโดมอนต์วางสมการแห่งบรรพชนให้ถูกต้อง หลังจากวางสมการถูกต้องแล้ว มาสเตอร์แห่งคิงแลนดิ้งก็หายจากอาการประชวรและทั้งเจ็ด อาณาจักรก็กลับมาอุดมสมบูรณ์รักใคร่ป้องกันจวบจนปัจจุบัน

----- จบ -----

- ในระหว่างการดำเนินเรื่องของครูนักเรียนแต่ละกลุ่มจะต้องช่วยกันหาคำตอบจากโจทย์ ในเรื่องราวดังกล่าว
- ครูชวนผู้เรียนพูดคุยเกี่ยวกับประเด็นต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในเรื่องราว และชวนคิด วิเคราะห์ ว่าหากเป็นนักเรียนจะทำอย่างไร
- ครูให้โจทย์กับนักเรียนแต่ละกลุ่มจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่องราวว่า “หาก องค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งของกระบวนการสังเคราะห์ด้วยแสงของพืชขาดไป นักเรียนจะ แก้ปัญหานั้นอย่างไร และมีอะไรทดแทนได้บ้าง” (แนวคำตอบ : ถ้าไม่มีแสงแดดสามารถใช้โคมไฟ ทดแทนแสงแดดได้)

ขั้นที่ 2 ขั้นร่วมเป็นหนึ่ง (A)

- ครูให้เวลานักเรียนแต่ละกลุ่มไปสืบค้นข้อมูล รวมถึงแลกเปลี่ยนความรู้ภายในกลุ่ม และสรุปประเด็นนำมาเป็นคำตอบส่งอาจารย์ โดยจะสอดคล้องกับการตั้งสมมติฐานในวิชา วิทยาศาสตร์
- ครูให้นักเรียนส่งตัวแทนออกมานำเสนอจากประเด็นที่นักเรียนได้ร่วมหาข้อมูล แลกเปลี่ยน และวิเคราะห์ออกมาเป็นคำตอบของกลุ่มและนำเสนอหน้าชั้นเรียน

ขั้นที่ 3 ขั้นแสดงและแบ่งปัน (TIVE)

- ครูให้คำชี้แนะพร้อมให้แนวทางในการตอบประเด็นให้ชัดเจนมากขึ้น เพื่อเป็นการตั้งเป้าหมายร่วมกัน และสร้างสรรค์ละครได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- ครูให้โจทย์นักเรียนแต่ละกลุ่มเกี่ยวกับการสร้างละคร

- ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มระดมความคิด เพื่อหาวิธีแก้ปัญหา

- นักเรียนร่วมกัน สร้างบทละครและซักซ้อมการแสดงละครตามระยะเวลาที่ครูกำหนด

- นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานละครสร้างสรรค์หน้าชั้นเรียน

- ครูและนักเรียนร่วมกันให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาในอนาคต

- ครูสรุปความรู้ทั้งหมดให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจร่วมกัน

4. สื่อการเรียนรู้

- เรื่องสั้น เรื่องโดมอนด์กับเจ็ดอาณาจักร

- สื่อ Power Point ประกอบการเล่าเรื่อง

- สื่อเกมออนไลน์ ประกอบการเล่าเรื่อง

5. การประเมินผล

- ประเมินผู้เรียนจากการสังเกตพฤติกรรมในการร่วมกิจกรรม

- ประเมินจากเนื้อหาของละครว่ามีสาเหตุและวิธีการแก้ไขปัญหาครบถ้วน

- ประเมินจากการตอบคำถามของผู้เรียน

ตัวอย่างการออกแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้

ADAPTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL

เรื่อง นาฏศิลป์พื้นเมืองไม่ใช่ นาฏศิลป์พื้นบ้าน

1. เป้าหมายการเรียนรู้

เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดขั้นสูงผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ของละครสร้างสรรค์ เรื่องนาฏศิลป์พื้นเมืองไม่ใช่ นาฏศิลป์พื้นบ้าน

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในลักษณะการแสดงของภาคต่าง ๆ
2. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถแยกแยะลักษณะการแสดงของภาคต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง

3. กระบวนการจัดการการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ขั้นคิดริเริ่ม (CRE)

- ผู้สอนกระตุ้นให้ผู้เรียนได้เกิดการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง
- ผู้สอนนำเนื้อหาจากบทเรียนมาสร้างสรรค์เป็นเรื่องราวเพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ของผู้เรียนผ่านการเล่าเรื่องและสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน
- ผู้สอนให้ผู้เรียนจับกลุ่มตามความสมัครใจ โดยกำหนดจำนวนกลุ่มออกเป็น 4 กลุ่ม และให้ผู้เรียนทุกกลุ่มตั้งใจฟังเรื่องที่คุณสอนจะเล่า โดยให้ผู้เรียนจดบันทึกข้อมูลอย่างละเอียดในระหว่างการฟัง และนำข้อมูลที่ได้มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในกลุ่ม
- ผู้สอนนำเรื่องราวที่สร้างสรรค์มาแล้วผ่าน storytelling โดยการเตรียมเนื้อเรื่องและสร้างบรรยากาศภายในชั้นเรียน และเริ่มเล่าให้ผู้เรียนฟังเพื่อจดบันทึก

เรื่อง การผจญภัยในโลกเสมือนจริงของเจ๋งแจ๋ว

เจ๋งแจ๋วเป็นเด็กชายตัวน้อยที่รู้สึกเบื่อหน่ายกับชีวิต จึงได้ออกไปหาซื้อแผ่นเกมสื่อนำมาเล่นกับเครื่องเล่นเกมส์เพลย์ให้รู้สึกตื่นเต้นและเกิดความสุขสนุกสนาน โดยแผ่นเกมส์ที่เจ๋งแจ๋วสนใจนั้นมีลักษณะที่เกี่ยวกับชนเผ่าพื้นเมืองที่จะมีการแสดงเฉพาะพื้นที่ และจะต้องนำการแสดงของแต่ละชนเผ่ามาแข่งขันกันในทุก ๆ ปี ซึ่งเกมส์นี้ก็จะให้ผู้เล่นได้เลือกมา 1 จาก 4 ชนเผ่าและทำการเลือกการแสดงของชนเผ่ามา 1 ชุด เพื่อนำไปแข่งขันกับชนเผ่าอื่น ๆ แต่เจ๋งแจ๋วยังไม่ทันได้ศึกษาลักษณะการแสดงของแต่ละชนเผ่า ก็เกิดเรื่องราวไม่คาดคิดขึ้น...เมื่อเจ๋งแจ๋วได้หลุดเข้าไป

ในโลกเสมือนจริงของเกมสนั้นและจำเป็นที่จะต้องทำภารกิจตอบคำถามของผู้ปกครองเมืองให้ได้ว่าการแสดงของชนเผ่า นั้น ๆ มีชื่อว่าอะไร โดยที่แจ้แจ้วจะต้องเก็บข้อมูลลักษณะการแสดงของแต่ละชนเผ่าเพื่อนำมาหาคำตอบและตอบคำถามของผู้ปกครองเมืองให้ถูกต้องตามที่ประมุขิต่างานสุดท้าย จึงจะสามารถถอดออกจากเกมส์และกลับมายังโลกปัจจุบันได้ โดยชนเผ่าแรกที่แจ้แจ้วหลุดเข้ามา คือ ชนเผ่าเวียงกาหลง ตั้งอยู่บนภูเขา ซึ่งลักษณะของการแสดงแรกที่หัวหน้าชนเผ่าถามกับแจ้แจ้ว คือ เป็นการแสดงที่อ่อนช้อย ลักษณะคือจะก้าวทำเรียงตามกันช้า ๆ ผู้แสดงถือเทียนจุดไฟมือละเล่มทั้ง 2 มือ ใช้แสดงในเวลากลางคืน และมีลักษณะการรำรำที่เคลื่อนไหวช้า ๆ เพื่อไม่ให้เทียนดับ เมื่อจำได้แล้วแจ้แจ้วจึงถามถึงลักษณะการแสดงต่อไปได้ข้อมูล คือ เป็นศิลปะการแสดงประเภทหนึ่งของชาวล้านนาที่มีพัฒนาการทางรูปแบบมาจากการเลียนแบบอาภักปฏิกิริยาของการสาวไหม ผู้แสดงส่วนใหญ่มักเป็นหญิงสาว ลีลาในการแสดงจึงดูอ่อนช้อยและงดงาม เมื่อจดจำได้จนครบแล้วแจ้แจ้วจึงเดินทางมายังชนเผ่าที่สอง คือ ชนเผ่ากันทรวิชัย ตั้งอยู่บนที่ราบสูง มีลักษณะของการแสดงแรก คือ เป็นการแสดงที่จำลองหรือเล่าเรื่องราวการหาสัตว์น้ำของชาวบ้าน โดยใช้สวิงเป็นเครื่องมืออุปกรณ์ แสดงคู่ชายหญิง เป็นวิถีความเป็นอยู่ของชาวบ้านในสมัยก่อน และได้นำมาประดิษฐ์เป็นท่ารำ และลักษณะของการแสดงที่สองในชนเผ่านี้ คือ การแสดงมีความสนุกสนานเร้าใจในแบบศิลปะการแสดงแบบชาวอีสาน ซึ่งได้แสดงออกถึงการออกไปหาไข่มดแดงที่ได้มาอย่างยากลำบาก ทั้งต้องถูกมดแดงกัดหรือไต่ตามเสื้อผ้าและการกวนแยกตัวมดแดงออกจากไข เมื่อแจ้แจ้วจำรายละเอียดได้ครบแล้วจึงเดินทางต่อมายังชนเผ่าที่สาม คือ ชนเผ่าละโว้ ตั้งอยู่บริเวณที่ราบลุ่ม โดยมีลักษณะของการแสดงแรกก็ คือ เป็นการแสดงพื้นเมืองของจังหวัดนครสวรรค์ นิยมเล่นกันในท้องถิ่นขณะมีการลงแขกเกี่ยวข้าว ร้องรำทำเพลงกันเพื่อความบันเทิงและผ่อนคลายความเหน็ดเหนื่อยด้วย ซึ่งบทร้องเป็นแบบเกี่ยวพาราสิกันและลักษณะของการแสดงต่อมา คือ มักนิยมเล่นกันในงานตรุษจีน งานสงกรานต์ หรือในงานแต่ง ซึ่งใช้การเดินเคลื่อนขบวน เช่น ในงานแห่นาค แห่พระและแห่กฐิน เป็นต้น โดยการแสดงจะเคลื่อนไปกับขบวนพอถึงที่ตรงไหนเห็นว่ามีลานกว้างหรือเป็นที่เหมาะก็หยุดตั้งวงเล่นรำกัน แล้วจึงเคลื่อนขบวนต่อไปใหม่ เมื่อได้ข้อมูลแล้วแจ้แจ้วจึงเดินทางต่อไปยังชนเผ่าสุดท้าย คือ ชนเผ่าเวียงสระ ตั้งอยู่ติดชายทะเล ซึ่งมีลักษณะการแสดงแรก คือ เป็นศิลปะการแสดงที่นิยมทั่วไปของชาวภาคใต้ สามารถพบการแสดงได้ในงานทั่วไปทั้งงานมงคล เช่น งานแต่งงาน งานทำบุญขึ้นบ้านใหม่ งานทอดผ้าป่าสามัคคี เป็นต้น และงานอวมงคล เช่น งานศพนอกจากนี้ยังสามารถจำแนกโอกาสที่แสดงที่ได้เป็น ๒ ลักษณะ ตามลักษณะของงานที่ร่วมแสดง คือ แสดงเพื่อความบันเทิงทั่วไปและแสดงเพื่อประกอบพิธีกรรมของโนราโดยเฉพาะ และลักษณะของการแสดงสุดท้าย คือ เป็นการแสดง

ประกอบท่าทางขั้นตอนการประกอบอาชีพของชาวภาคใต้ โดยเฉพาะชาวระนองที่ออกจากบ้านไปหาแร่ ร่อนแร่ และตากแร่แล้วพากันกลับบ้าน ซึ่งผู้แสดงจะเป็นผู้หญิงล้วน แสดงวิธีร่อนแร่ด้วยการใช้เสียมขุดดิน หิน กรวด ทราบ ตลอดจนสิ่งต่าง ๆ ที่ปนกับแร่ขึ้นมาทั้งหมด เมื่อเจ้งแจ้วได้ข้อมูลมาทั้งหมดแล้วจึงเดินทางมายังประตุมิติด่านสุดท้ายเพื่อตอบคำถามแก่ผู้ปกครองเมืองแต่ทว่า.. เจ้งแจ้วมีแค่ข้อมูลแต่ไม่มีความรู้ในเรื่องนี้จึงไม่สามารถตอบคำถามได้ ผู้ปกครองเมืองเห็นดังนั้นจึงส่งสารและให้โอกาสเจ้งแจ้วไปกลับไปศึกษาลักษณะการแสดงของชนเผ่าต่าง ๆ กับชาวบ้านแต่ละชนเผ่า แล้วกลับมาตอบคำถามที่ประตุมิติด่านสุดท้ายให้ถูกต้องจึงจะสามารถกลับไปยังโลกปัจจุบันของเจ้งแจ้วได้

-----จบ-----

- หลังจากผู้สอนเล่าจบจึงให้ผู้เรียนนำเสนอข้อมูลที่แต่ละกลุ่มได้จกบันทึกจากเรื่องราวเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
- ผู้สอนให้ผู้เรียนทุกคนระดมความคิดจากการฟังเรื่องราว และเสนอประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นมากลุ่มละ 1 ปัญหา และนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่มอื่น ๆ
- ผู้สอนนำปัญหาที่ได้จากผู้เรียนแต่ละกลุ่มมาเขียนใส่กระดาษ และให้ตัวแทนในแต่ละกลุ่มจับฉลากเพื่อนำปัญหาที่ได้รับมาร่วมกันจัดการกับปัญหา เช่น ผู้สอนให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มระบุลักษณะการแสดงพื้นเมืองกลุ่มละ 1 ภูมิภาค เพื่อให้ผู้เรียนนำปัญหาที่ได้รับไปหาแนวทางในการแก้ไขต่อไป
- เมื่อแต่ละกลุ่มได้ปัญหาแล้ว ผู้สอนจึงให้ผู้เรียนช่วยกันใช้เหตุผลในการคิดวิเคราะห์ปัญหาและคาดคะเนคำตอบ
- ผู้สอนให้โจทย์ให้ผู้เรียนหาคำตอบ คือ สาเหตุของปัญหาว่าเกิดจากอะไร วิธีการแก้ไขปัญหาวouldจะแก้ไขอย่างไร เช่น การแสดงของภาคเหนือมีลักษณะเด่นอย่างไร? การแสดงของภาคอีสานมีลักษณะเด่นอย่างไร? การแสดงของภาคกลางมีลักษณะเด่นอย่างไร? การแสดงของภาคใต้มีลักษณะเด่นอย่างไร? การแสดงที่มีลักษณะการแสดงแบบนี้มีชื่อว่าอะไร? การแสดงที่มีลักษณะการแต่งกายแบบนี้มีชื่อว่าอะไร? การแสดงภาคเหนือและภาคอีสานต่างกันอย่างไร? การแสดงภาคกลางและภาคใต้แตกต่างกันอย่างไร? จะสามารถแบ่งแยกลักษณะการแสดงแต่ละภาคได้อย่างไร?
- ให้ผู้เรียนทุกกลุ่มสร้างสมมติฐานจากปัญหาที่ได้รับได้อย่างชัดเจน
- ผู้เรียนทุกคนในกลุ่มวางแผนแบ่งงานในการค้นหาข้อมูล

- ผู้เรียนนำข้อมูลที่แต่ละคนได้จากการไปค้นหาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน
ภายในกลุ่ม

ขั้นที่ 2 ขั้นรวมให้เป็นหนึ่ง (A)

- ผู้สอนจุดประกายให้กับผู้เรียนพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงในขั้นถัดไป
- ผู้สอนให้ผู้เรียนนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อสรุปข้อมูลร่วมกัน
- ผู้เรียนเตรียมนำเสนอข้อมูลที่ผ่านการสรุปร่วมกันมาเสนอให้กับผู้สอนผ่านการเล่าเรื่องอย่างละเอียด

ขั้นที่ 3 ขั้นแสดงและแบ่งปัน (TIVE)

- ผู้สอนจุดประกายให้กับผู้เรียนพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงขั้นสุดท้าย
- ผู้เรียนนำเสนอข้อมูลที่ผ่านการสรุปให้กับผู้สอนฟังผ่านการเล่าเรื่องอย่างละเอียด โดยในการเล่าเรื่องของผู้เรียนจะต้องมีปัญหา สาเหตุปัญหา วิธีการแก้ปัญหาให้ครบถ้วนตามที่ครูผู้สอนได้มอบหมาย
- ผู้สอนกำหนดเรื่องราวหรือสถานการณ์จากข้อมูลที่มีให้ผู้เรียนทดลองการแก้ปัญหาผ่านสถานการณ์จำลอง เช่น การแสดงภาคเหนือและภาคอีสานต่างกันอย่างไร? ให้ผู้เรียนแสดงท่าทางให้ผู้โดยให้ผู้เรียนรับบทบาทสมมติเป็นนักแสดงภาคนั้น ๆ
- ผู้เรียนนำข้อมูลที่มีมาแก้ปัญหาที่ผู้สอนกำหนดเรื่องราวหรือสถานการณ์ผ่านกิจกรรมละคร
- ผู้เรียนช่วยกันระดมความคิดกันในกลุ่ม โดยต่อยอดความคิดจากเรื่องราวที่ได้ทำผ่านกิจกรรมละคร และนำมาผนวกกับข้อมูลที่มีมาสร้างสรรค์เรื่องราวละครสั้นกลุ่มละ 1 เรื่อง เรื่องละ 5 นาที
- ผู้เรียนทุกกลุ่มนำเสนอผลงานละครสั้นหน้าชั้นเรียน
- ผู้เรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในทุกประเด็นที่เกิดขึ้นในละคร
- ผู้สอนสรุปความรู้ทั้งหมดให้กับผู้เรียนให้เกิดความเข้าใจร่วมกัน

4. สื่อการเรียนรู้

- เรื่องสั้นเรื่องการผจญภัยในโลกเสมือนจริงของแจ๊จเจอร์
- เสียงดนตรีของการแสดงแต่ละภาคประกอบการเล่าเรื่อง

5. การประเมินผล

- ประเมินผู้เรียนจากการสังเกตพฤติกรรมในการร่วมกิจกรรม
- ประเมินจากเนื้อหาของละครว่ามีสาเหตุและวิธีการแก้ไขปัญหาครบถ้วน
- ประเมินจากการตอบคำถามของผู้เรียน

ตัวอย่างการออกแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้

ADAPTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL

เรื่อง การอ่านบทร้อยแก้ว และบทร้อยกรอง

1. เป้าหมายการเรียนรู้

เพื่อให้ผู้เรียนฝึกทักษะการคิดขั้นสูงโดยบูรณาการระหว่างวิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านบทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง ผนวกกับกระบวนการการละครสร้างสรรค์

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว บทร้อยกรองได้ถูกต้องเหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน
2. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถอ่านจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน
3. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์คุณค่าที่ได้รับจากการอ่านอย่างหลากหลาย เพื่อนำไปปรับใช้หรือแก้ปัญหาในอนาคต
4. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถบูรณาการกับการละครสร้างสรรค์
5. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถถ่ายทอดเนื้อหา อารมณ์ ผ่านการแสดงละครสร้างสรรค์

3. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ขั้นคิดริเริ่ม (CRE)

- ครูจุดประกายให้กับผู้เรียนได้เริ่มต้นพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง รับบทบาทเป็นนักคิดริเริ่ม
- ครูนำประเด็นจากบทเรียนเป็นตัวเริ่มต้นของปัญหามาสร้างสรรค์เรื่องราวเพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ของผู้เรียนโดยผ่านการอ่านเรื่องสั้นและการสร้างบรรยากาศในห้องเรียน
- ครูให้ผู้เรียนจับกลุ่มตามความสมัครใจ โดยครูกำหนดจำนวนของสมาชิกในกลุ่ม และให้โจทย์กับทุกกลุ่มโดยการแจกเรื่องสั้น (บทร้อยแก้ว) และให้ทุกคนในกลุ่มมีหน้าที่จับใจความสำคัญของเรื่อง วิเคราะห์คุณค่าที่ได้จากการอ่าน และข้อคิดใดที่จะนำไปปรับใช้ หรือแก้ไข ปัญหาในอนาคต โดยสรุปเป็น Mind mapping แล้วนำมาแลกเปลี่ยนความรู้กันในห้องเรียน

เรื่อง ร้อยแก้ว ร้อยกรอง เธอทำให้ฉันดูแย่....

ณ โรงเรียนนานาชาติแห่งหนึ่งในประเทศไทย เป็นโรงเรียนที่มีแต่คนเก่ง หัวกะทิ รวย หน้าตาดี ตัวพ่อ-ตัวแม่ระดับไฮโซ และมากด้วยความสามารถ ถึงขั้นที่ไปแข่งภาษาต่างประเทศที่ ไหนก็กวาดรางวัลมาหมดทุกภูมิภาคในประเทศไทย และมีแพลนที่จะส่งนักเรียนไปแข่งที่ ต่างประเทศในไม่ช้านี้ ซึ่งโรงเรียนนานาชาติแห่งนี้ สอนทั้งหมด 5 ภาษา ได้แก่ ภาษาอังกฤษ จีน ฝรั่งเศส สเปน และภาษาไทย ในระดับชั้นมัธยมตอนต้นผู้เรียนจะต้องเรียนพื้นฐานทั้ง 5 ภาษา และเมื่อขึ้นมัธยมปลายผู้เรียนจึงจะสามารถเลือกสายภาษาที่ตนเองอยากเรียนมากที่สุดได้ และแน่นอนว่า เมื่อมีคนเก่ง ก็ต้องมีคนอ่อน คนอ่อนที่เรากำลังพูดถึง มีชื่อว่า “บิกกอล์ฟ” บิกกอล์ฟเป็น นักเรียนชายศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เขาไม่เก่งภาษาต่างประเทศเอาซะเลย ค่ะแนนสอบ ภาษาต่างประเทศของบิกกอล์ฟต่ำกว่าเกณฑ์หมด แต่มีวิชาหนึ่งที่บิกกอล์ฟรู้สึกชอบและทำได้ดี คือ วิชาภาษาไทย แต่การไม่เก่งภาษาต่างประเทศทำให้เพื่อนคนอื่น ๆ มองว่าบิกกอล์ฟโง่

วันหนึ่งผู้อำนวยการโรงเรียนประเมินคุณผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในแต่ละระดับชั้น และได้เห็นปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในรายวิชาภาษาไทยที่มีคะแนนต่ำหลายคน ซึ่งคนเหล่านั้นคือคนที่แข่งภาษาต่างประเทศชนะจากทุกโรงเรียนที่เข้ารับการแข่งขัน จึงทำให้ผู้อำนวยการรู้สึกเครียด และกังวลว่า มันจะส่งผลทำให้ภาพลักษณ์โรงเรียนดูแย่ และเด็กจะ ไม่มีคุณภาพ เพราะนักเรียนเหล่านี้เก่งทุกภาษา แต่ดันอ่อนภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาประจำชาติเรา จึงนัดประชุมเพื่อแก้ไขปัญหาอย่างเร่งด่วน จากการประชุมสรุปได้ว่า นอกเหนือจากเวลาเรียนใน คาบเรียนแล้ว โรงเรียนจะจัดการเรียนรู้อย่างแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ดังนั้นจึงให้คนที่เก่งภาษาไทยมาช่วย เพื่อนที่อ่อนภาษาไทย และให้คนที่เก่งภาษาต่างประเทศมาช่วยเพื่อนคนที่อ่อนภาษาต่างประเทศ

“จีเซล” นักเรียนหญิงแลกเปลี่ยนที่อยากเรียนรู้ภาษาไทย เธอเห็นว่าบิกกอล์ฟเก่งวิชานี้เลย เข้ามาทำความรู้จักและขอร้องให้บิกกอล์ฟช่วยสอนภาษาไทยให้กับเธอ บิกกอล์ฟดีใจมากที่มีคนเห็น ความสำคัญ และมองว่าเขาเก่ง จึงรีบตอบตกลงทันที เมื่อถึงเวลาเรียนวิชาภาษาไทย บิกกอล์ฟก็ คอยให้คำแนะนำจีเซลอยู่ไม่ห่าง และในคาบเรียนนี้คุณครูได้สอนเรื่องการอ่านบทร้อยแก้ว และบท ร้อยกรอง จีเซลตั้งใจเรียนเป็นอย่างมากและสามารถอ่านบทร้อยแก้วได้เป็นอย่างดี แต่จากการ สอน 1 ชั่วโมง คุณครูได้สังเกตเห็นปัญหาของห้องนี้ คือ อ่านบทร้อยแก้วได้บางคน และส่วนใหญ่ อ่านบทร้อยกรองไม่ได้เลย และแล้ว คุณครูก็สั่งงานเพิ่ม คือ “นักเรียนต้องสรุปใจความสำคัญจาก บทร้อยแก้วที่ครูให้อ่าน แล้วนำไปเขียนเป็นบทร้อยกรอง โดยกำหนดให้เป็นกลอน 8 แล้วคาบเรียน หน้ามาอ่านให้ครูฟังพร้อมสื่ออารมณ์ในบทกลอนนั้นด้วย” เมื่อจีเซลได้ยินเช่นนั้นนั้นก็ตกใจและรู้สึก

เครียดมาก แต่เมื่อจีเซลเงยหน้ามองไปรอบห้อง ก็เห็นสีหน้าเพื่อน ๆ คนอื่นที่ตกใจไม่แพ้กัน และทุกคนก็มองมาที่บิกกอล์ฟ

เมื่อหมดคาบเรียน เพื่อน ๆ ทุกคนก็แห่เข้ามาหาบิกกอล์ฟแล้วขอความช่วยเหลือกันอย่างน่าสงสาร รวมทั้งขอโทษที่เคยว่าบิกกอล์ฟว่าเป็นคนโง่ บิกกอล์ฟได้ยินเช่นนั้นก็ให้อภัยเพื่อน ๆ ทุกคน และรับปากว่าจะสอนเพื่อน ๆ ทำการบ้านวิชาภาษาไทย เพื่อน ๆ ทุกคนต่างก็ถามคำถามที่ตนเองไม่เข้าใจตอนเรียนกับบิกกอล์ฟ บิกกอล์ฟรู้สึกเหนื่อยกับการตอบคำถาม ตอบยังไงก็ไม่หมดสักที บิกกอล์ฟจึงบอกเพื่อน ๆ ว่า “เราตอบได้แค่บางคำถาม เพราะเราก็เรียนไปพร้อม ๆ กับพวกเธอนั่นแหละ เอานี้มี้ เรามาช่วยกันหาคำตอบดีกว่าว่าหลักการการเขียนบทร้อยกรองแบบกลอน 8 คืออะไร ออกเสียงยังไงให้ถูก เว้นวรรคยังไง แล้วเราจะสื่ออารมณ์ออกมายังไงให้ครูเข้าใจ ดีมี้?” แล้วบิกกอล์ฟก็แบ่งหัวข้อให้เพื่อน ๆ ไปหาข้อมูล และบอกเพื่อน ๆ อีกว่า “พรุ่งนี้เราค่อยมาแลกเปลี่ยนความรู้ที่ทุกคนหามาได้นะ”

----- จบ -----

- เมื่ออ่านเรื่องเล่าจบ ครูให้ผู้เรียนทุกกลุ่มนำเสนอข้อมูลที่ตัวเองได้อ่านจากเรื่องร่าวว่าแต่ละกลุ่มมีข้อมูลอะไรบ้างใน Mine mapping เพื่อนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

- ครูให้ผู้เรียนทุกคนในกลุ่มระดมความคิดจากการอ่านเรื่องร่าว และเสนอประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นในเรื่องร่าว กลุ่มละ 1 ปัญหา และนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่มอื่น ๆ

- ครูนำปัญหาที่แต่ละกลุ่มนำเสนอมาใส่ในวงล้อปริศนา และครูจะกดหมุนวงล้อเสียงดวงเพื่อนำปัญหาที่ได้ไปร่วมกันจัดการกับปัญหา เช่น ปัญหาการเขียนบทร้อยกรอง ปัญหาการอ่านเว้นวรรค ปัญหาการออกเสียง เป็นต้น เพื่อให้ผู้เรียนนำปัญหาที่ได้รับไปแก้ไขต่อไป

- เมื่อแต่ละกลุ่มได้ปัญหาไปแล้ว ครูให้ผู้เรียนช่วยกันใช้เหตุผลในการคิดวิเคราะห์ปัญหาและคาดคะเนคำตอบในการแก้ไขปัญหาที่กลุ่มตนเองเสียงดวงได้

- ครูให้โจทย์ โดยให้นักเรียนไปหาคำตอบ ดังนี้

1. หลักการอ่านบทร้อยกรองคืออะไร
2. หลักการอ่านจับใจความสำคัญทำอย่างไร
3. การอ่านบทร้อยกรอง (กลอน 8) มีการเว้นวรรคอย่างไร
4. น้ำเสียงในการอ่านบทร้อยกรองจะสื่อความหมายได้อย่างไร
5. หลักการเขียนบทร้อยกรองมีอะไรบ้าง

- ให้ผู้เรียนทุกกลุ่มสร้างสมมติฐานจากปัญหาที่ได้รับอย่างชัดเจน

- ผู้เรียนทุกคนในกลุ่มวางแผนแบ่งงานในการค้นหาข้อมูล

- นำข้อมูลที่แต่ละคนได้ไปค้นหาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันภายในกลุ่ม

ขั้นที่ 2 ขั้นรวมให้เป็นหนึ่ง (A)

- ครูจุดประกายให้กับผู้เรียนพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงในขั้นถัดไป รับผิดชอบต่อผู้จัดการข้อมูล
- ผู้เรียนนำข้อมูลมาวิเคราะห์ เพื่อสรุปข้อมูลร่วมกัน
- ผู้เรียนเตรียมนำเสนอข้อมูลที่ผ่านการสรุปร่วมกัน แล้วนำเสนอให้กับครูผู้สอนผ่านการเล่าเรื่องอย่างละเอียด

ขั้นที่ 3 ขั้นแสดงและแบ่งปัน (TIVE)

- ครูจุดประกายให้กับผู้เรียนพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงขั้นสุดท้าย รับผิดชอบต่อนักสร้างสรรค์
- นำเสนอข้อมูลที่ผ่านการสรุปให้กับครูผู้สอนฟังผ่านการเล่าเรื่องอย่างละเอียด โดยในการเล่าเรื่องของผู้เรียนจะต้องมีปัญหา สาเหตุของปัญหา วิธีการแก้ไขปัญหา และสาเหตุสิ่งที่ถูกต้องให้เพื่อน ๆ ผู้เรียนต้องปฏิบัติให้ครบถ้วนตามที่ครูผู้สอนได้มอบหมาย
- ครูกำหนดเรื่องราวหรือสถานการณ์จากข้อมูลที่มีให้ผู้เรียนทดลองการแก้ไขปัญหาผ่านสถานการณ์จำลอง เช่น หากบทร้อยกรองที่ครูให้อ่านมีเนื้อเรื่องที่เศร้าโศกนักเรียนจะใช้น้ำเสียงอย่างไรในการอ่าน เพื่อสื่ออารมณ์ให้คนฟังเข้าใจและรู้สึกเข้าถึงอารมณ์กับเนื้อเรื่องที่นักเรียนกำลังถ่ายทอด
- ผู้เรียนนำข้อมูลที่ร่วมกันวิเคราะห์มาแก้ไขปัญหาที่ครูกำหนดเรื่องราวหรือสถานการณ์ผ่านกิจกรรมละคร
- ผู้เรียนช่วยกันระดมความคิดเห็นในกลุ่ม ต่อยอดความคิดจากเรื่องราวที่ได้ทำผ่านกิจกรรมละคร นำมาผนวกกับข้อมูลที่วิเคราะห์ และสร้างสรรค์เรื่องราวละครสั้นกลุ่มละ 1 เรื่อง เรื่องละ 10-15 นาที โดยในเนื้อเรื่องกำหนดให้มีทั้งบทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง พร้อมสื่ออารมณ์ในการแสดงละครอย่างชัดเจน มีความถูกต้องทั้งหลักการอ่าน การเว้นวรรค และการออกเสียง
- ผู้เรียนทุกกลุ่มนำเสนอผลงานละครสั้นหน้าชั้นเรียน
- ผู้เรียนร่วมกันให้คะแนน แสดงความคิดเห็น และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในทุกประเด็นที่เกิดขึ้นในละคร

- ครูให้ผู้เรียนเล่นเกมเพื่อทบทวนความรู้การถ่ายทอดอารมณ์ก่อนจะหมดคาบเรียนผ่านคำสั้น ๆ โดยใช้รูปแบบการสอนแบบ Game based Learning (GBL) โดยเกมนี้มีชื่อว่า “ไปโพล่า” กติกาและวิธีการเล่นมีดังนี้

1. ครูจะมีบัตรครอสส์ยอดฮิตใส่ไว้ในกล่องปริศนา เช่น “นกอยู่ข้างพืตานะคะ” “ยัยธราส ไอะจะขี้ขี้ให้แหลกคี้” “ถ้าฟ้าต้องเสียตัว ฟ้าต้องได้เป็นแอร์” เป็นต้น

2. ให้ผู้เรียนออกมาจับฉลากว่าตนเองได้บัตรครอสส์ไหน

3. ครูจะกำหนดอารมณ์ให้นักเรียนแสดง เช่น พุดแบบดีใจ พุดแบบโศกเศร้า พุดแบบคนป่วย พุดแบบคนโดนผึ้งต่อยปาก เป็นต้น

- ครูสรุปความรู้ทั้งหมดให้กับผู้เรียนให้เกิดความเข้าใจร่วมกันทั้งเรื่องการอ่านบทร้อยแก้ว บทร้อยกรอง และการแสดงละครสร้างสรรค์

4. สื่อการเรียนรู้

- เรื่องสั้น เรื่อง ร้อยแก้ว ร้อยกรอง เธอทำให้ฉันดูแย่...
- กระดาษเขียนแผนผัง Mine mapping
- เว็บไซต์หมูนวงล้อ
- สื่อการสอนเกมไปโพล่า

5. การประเมินผล

- ประเมินจากการสังเกตพฤติกรรมขณะร่วมทำกิจกรรม
- ประเมินจากการตอบคำถามของผู้เรียน
- ประเมินผู้เรียนผ่านแบบประเมินทักษะการคิดขั้นสูง

แบบประเมินทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน

ชื่อ-นามสกุลผู้เรียน.....ระดับชั้น.....
 รายวิชา.....เรื่องที่สอน.....

หัวข้อการประเมิน	ระดับการประเมิน				
	5	4	3	2	1
ทักษะการคิดอย่างเป็นระบบ					
1. ผู้เรียนสามารถเรียงลำดับและบอกความสัมพันธ์ ความเชื่อมโยงของข้อมูล ข้อเท็จจริงได้					
2. ผู้เรียนสามารถเข้าใจและมองเห็นภาพรวมของสถานการณ์/ สิ่งต่าง ๆ ได้					
ทักษะการคิดวิเคราะห์					
3. ผู้เรียนสามารถบอกความสัมพันธ์ของข้อมูล ข้อเท็จจริงด้วย ความเป็นเหตุเป็นผลได้					
4. ผู้เรียนสามารถค้นพบสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาได้					
ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ					
5. ผู้เรียนสามารถพิจารณา ไตร่ตรองและมองเห็นทั้งด้านคุณ และโทษได้					
6. ผู้เรียนสามารถประเมินและตัดสินใจบนพื้นฐานของเหตุ ผลได้					
ทักษะการสังเคราะห์ความคิด					
7. ผู้เรียนสามารถนำทุกองค์ประกอบมาเชื่อมโยงและ สร้างสรรค์แนวคิด วิธีการแก้ปัญหาใหม่ ๆ ด้วยความถูกต้อง และเหมาะสม					
ทักษะการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์					
8. ผู้เรียนสามารถระบุประเด็นปัญหา รวมไปถึงเข้าใจปัญหา และเข้าใจผลกระทบของปัญหาที่เกิดขึ้น					
9. ผู้เรียนสามารถประเมิน เปรียบเทียบข้อดี ข้อเสียของวิธีการ แก้ไขปัญหาแต่ละวิธีได้					

หัวข้อการประเมิน	ระดับการประเมิน				
	5	4	3	2	1
10. ผู้เรียนสามารถสร้างสรรค์ผลงานและนำเสนอการแก้ไข ปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์บนพื้นฐานความเป็นเหตุผลและ ความเป็นไปได้					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

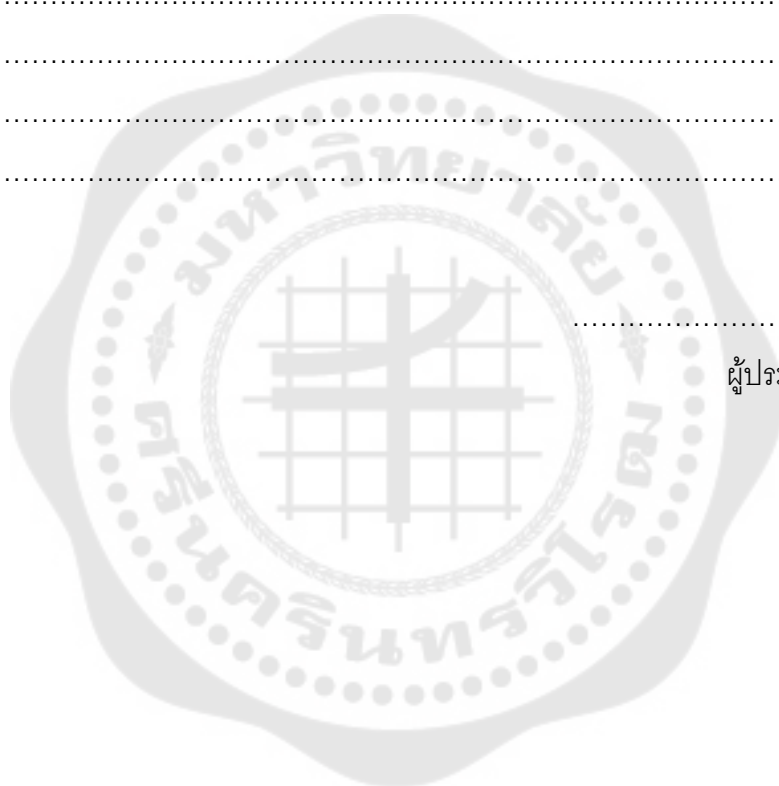
.....

.....

.....

.....

ผู้ประเมิน

เกณฑ์ประเมินทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน

หัวข้อการประเมิน	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
ทักษะการคิดอย่างเป็นระบบ					
1. ผู้เรียนสามารถเรียงลำดับและบอกความสัมพันธ์ ความเชื่อมโยงของข้อมูลข้อเท็จจริงได้อย่างละเอียดและชัดเจน	ผู้เรียนสามารถเรียงลำดับและบอกความสัมพันธ์ ความเชื่อมโยงของข้อมูลข้อเท็จจริงได้อย่างละเอียดและชัดเจน	ผู้เรียนสามารถเรียงลำดับและบอกความสัมพันธ์ ความเชื่อมโยงของข้อมูลข้อเท็จจริงได้แต่ไม่ละเอียดและไม่ชัดเจน	ผู้เรียนสามารถเรียงลำดับและบอกความสัมพันธ์ แต่ไม่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลข้อเท็จจริงได้	ผู้เรียนสามารถเรียงลำดับแต่ไม่สามารถบอกความสัมพันธ์ และไม่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลข้อเท็จจริงได้	ผู้เรียนไม่สามารถเรียงลำดับบอกความสัมพันธ์ และเชื่อมโยงข้อมูลข้อเท็จจริงได้
2. ผู้เรียนสามารถเข้าใจและมองเห็นภาพรวมของสถานการณ์/สิ่งต่าง ๆ ได้	ผู้เรียนสามารถเข้าใจและมองเห็นภาพรวมของสถานการณ์/สิ่งต่าง ๆ ได้ อย่างละเอียดและชัดเจน	ผู้เรียนสามารถเข้าใจและมองเห็นภาพรวมของสถานการณ์/สิ่งต่าง ๆ ได้แต่ไม่ละเอียดและไม่ชัดเจน	ผู้เรียนสามารถเข้าใจและมองเห็นภาพรวมของสถานการณ์/สิ่งต่าง ๆ ได้แต่ไม่สามารถอธิบายได้	ผู้เรียนสามารถเข้าใจแต่ไม่สามารถมองเห็นภาพรวมของสถานการณ์/สิ่งต่าง ๆ ได้	ผู้เรียนไม่สามารถเข้าใจและมองเห็นภาพรวมของสถานการณ์/สิ่งต่าง ๆ ได้
ทักษะการคิดวิเคราะห์					
3. ผู้เรียนสามารถบอกความสัมพันธ์ของข้อมูลข้อเท็จจริงด้วยความเห็นเหตุเป็นผลได้	ผู้เรียนสามารถบอกความสัมพันธ์ของข้อมูลข้อเท็จจริงด้วยความเห็นเหตุเป็นผลได้อย่างละเอียดและชัดเจน	ผู้เรียนสามารถบอกความสัมพันธ์ของข้อมูลข้อเท็จจริงด้วยความเห็นเหตุเป็นผลได้แต่ไม่ละเอียดและไม่ชัดเจน	ผู้เรียนสามารถบอกความสัมพันธ์ของข้อมูลข้อเท็จจริงด้วยความเห็นเหตุเป็นผลได้แต่ไม่สามารถอธิบายได้	ผู้เรียนสามารถบอกความสัมพันธ์ของข้อมูลข้อเท็จจริงแต่ไม่เป็นเหตุเป็นผล	ผู้เรียนไม่สามารถบอกความสัมพันธ์ของข้อมูลข้อเท็จจริงด้วยความเห็นเหตุเป็นผลได้

หัวข้อการประเมิน	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
4. ผู้เรียนสามารถค้นพบสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาได้	ผู้เรียนสามารถค้นพบสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาได้อย่างละเอียดและชัดเจน	ผู้เรียนสามารถค้นพบสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาได้แต่ไม่ละเอียดและไม่ชัดเจน	ผู้เรียนสามารถค้นพบสาเหตุของปัญหาได้แต่ไม่สามารถอธิบายได้	ผู้เรียนสามารถค้นพบสาเหตุของปัญหาได้แต่ไม่ชัดเจน	ผู้เรียนไม่สามารถค้นพบสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาได้
ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ					
5. ผู้เรียนสามารถพิจารณาไตร่ตรองและมองเห็นทั้งด้านคุณและโทษได้	ผู้เรียนสามารถพิจารณาไตร่ตรองและมองเห็นทั้งด้านคุณและโทษได้อย่างละเอียดและชัดเจน	ผู้เรียนสามารถพิจารณาไตร่ตรองและมองเห็นทั้งด้านคุณและโทษได้ แต่ไม่ละเอียดและไม่ชัดเจน	ผู้เรียนสามารถพิจารณาไตร่ตรองและมองเห็นทั้งด้านคุณและโทษได้แต่ไม่สามารถอธิบายได้	ผู้เรียนสามารถพิจารณาไตร่ตรองแต่ไม่สามารถมองเห็นด้านคุณหรือโทษได้	ผู้เรียนไม่สามารถพิจารณาไตร่ตรองและมองเห็นทั้งด้านคุณและโทษได้
6. ผู้เรียนสามารถประเมินและตัดสินใจบนพื้นฐานของเหตุผลได้	ผู้เรียนสามารถประเมินและตัดสินใจบนพื้นฐานของเหตุผลได้อย่างละเอียดและชัดเจน	ผู้เรียนสามารถประเมินและตัดสินใจบนพื้นฐานของเหตุผลได้ แต่ไม่ละเอียดและไม่ชัดเจน	ผู้เรียนสามารถประเมินและตัดสินใจบนพื้นฐานของเหตุผลได้แต่ไม่สามารถอธิบายได้	ผู้เรียนสามารถประเมินแต่ไม่สามารถตัดสินใจบนพื้นฐานของเหตุผลได้	ผู้เรียนไม่สามารถประเมินและตัดสินใจบนพื้นฐานของเหตุผลได้
ทักษะการสังเคราะห์ความคิด					
7. ผู้เรียนสามารถนำทุกองค์ประกอบมาเชื่อมโยงและสร้างสรรค์แนวคิด	ผู้เรียนสามารถนำทุกองค์ประกอบมาเชื่อมโยงและสร้างสรรค์แนวคิด	ผู้เรียนสามารถนำทุกองค์ประกอบมาเชื่อมโยงและสร้างสรรค์แนวคิด	ผู้เรียนสามารถนำทุกองค์ประกอบมาเชื่อมโยงและสร้างสรรค์แนวคิด	ผู้เรียนสามารถนำทุกองค์ประกอบมาเชื่อมโยงแต่ไม่สามารถสร้างสรรค์แนวคิด	ผู้เรียนไม่สามารถนำทุกองค์ประกอบมาเชื่อมโยงและสร้างสรรค์แนวคิด

หัวข้อการประเมิน	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
วิธีการแก้ปัญหาใหม่ ๆ ด้วยความถูกต้องและเหมาะสม	วิธีการแก้ปัญหาใหม่ ๆ ด้วยความถูกต้องและเหมาะสมได้อย่างละเอียดและชัดเจน	วิธีการแก้ปัญหาใหม่ ๆ ด้วยความถูกต้องและเหมาะสมแต่ไม่ละเอียดและไม่ชัดเจน	วิธีการแก้ปัญหาใหม่ ๆ แต่ไม่ถูกต้องและเหมาะสม	วิธีการแก้ปัญหาใหม่ ๆ ได้	แนวคิด วิธีการแก้ปัญหาใหม่ ๆ ด้วยความถูกต้องและเหมาะสม
ทักษะการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์					
8. ผู้เรียนสามารถระบุประเด็นปัญหา รวมไปถึงเข้าใจปัญหา และเข้าใจผลกระทบของปัญหาที่เกิดขึ้นได้	ผู้เรียนสามารถระบุประเด็นปัญหา รวมไปถึงเข้าใจปัญหา และเข้าใจผลกระทบของปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างละเอียดและชัดเจน	ผู้เรียนสามารถระบุประเด็นปัญหา รวมไปถึงเข้าใจปัญหา และเข้าใจผลกระทบของปัญหาที่เกิดขึ้นได้แต่ไม่ละเอียดและไม่ชัดเจน	ผู้เรียนสามารถระบุประเด็นปัญหา รวมไปถึงเข้าใจปัญหา แต่ไม่สามารถเข้าใจผลกระทบของปัญหาที่เกิดขึ้นได้	ผู้เรียนสามารถระบุประเด็นปัญหา แต่ไม่สามารถเข้าใจปัญหา และเข้าใจผลกระทบของปัญหาที่เกิดขึ้นได้	ผู้เรียนไม่สามารถระบุประเด็นปัญหา รวมไปถึงเข้าใจปัญหา และเข้าใจผลกระทบของปัญหาที่เกิดขึ้นได้
9. ผู้เรียนสามารถประเมินเปรียบเทียบข้อดี ข้อเสียของวิธีการแก้ไขปัญหาแต่ละวิธีได้	ผู้เรียนสามารถประเมินเปรียบเทียบข้อดี ข้อเสียของวิธีการแก้ไขปัญหาแต่ละวิธีได้อย่างละเอียดและชัดเจน	ผู้เรียนสามารถประเมินเปรียบเทียบข้อดี ข้อเสียของวิธีการแก้ไขปัญหาแต่ละวิธีได้แต่ไม่ละเอียดและไม่ชัดเจน	ผู้เรียนสามารถประเมินเปรียบเทียบข้อดี ข้อเสียของวิธีการแก้ไขปัญหาแต่ละวิธีได้แต่ไม่สามารถอธิบายได้	ผู้เรียนสามารถประเมินเปรียบเทียบข้อดี ข้อเสียของวิธีการแก้ไขปัญหาแต่ละวิธีได้	ผู้เรียนไม่สามารถประเมินเปรียบเทียบข้อดี ข้อเสียของวิธีการแก้ไขปัญหาแต่ละวิธีได้

หัวข้อการ ประเมิน	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
10. ผู้เรียน สามารถ สร้างสรรค์ ผลงานและ นำเสนอการ แก้ไขปัญหาได้ อย่างสร้างสรรค์ บนพื้นฐาน ความเป็น เหตุผลและ ความเป็นไปได้	ผู้เรียนสามารถ สร้างสรรค์ ผลงานและ นำเสนอการ แก้ไขปัญหาได้ อย่างสร้างสรรค์ บนพื้นฐาน ความเป็น เหตุผลและ ความเป็นไปได้ อย่างละเอียด และชัดเจน	ผู้เรียนสามารถ สร้างสรรค์ ผลงานและ นำเสนอการ แก้ไขปัญหาได้ อย่างสร้างสรรค์ บนพื้นฐาน ความเป็น เหตุผลและ ความเป็นไปได้ แต่ไม่ละเอียด และไม่ชัดเจน	ผู้เรียนสามารถ สร้างสรรค์ ผลงานและ นำเสนอการ แก้ไขปัญหาได้ อย่างสร้างสรรค์ แต่ไม่เป็นเหตุ เป็นผล	ผู้เรียนสามารถ สร้างสรรค์ ผลงานแต่ไม่ สามารถ นำเสนอการ แก้ไขปัญหาได้ อย่างสร้างสรรค์	ผู้เรียนไม่ สามารถ สร้างสรรค์ ผลงานและ นำเสนอการ แก้ไขปัญหาได้ อย่างสร้างสรรค์ บนพื้นฐาน ความเป็น เหตุผลและ ความเป็นไปได้

แบบประเมินการออกแบบการจัดการเรียนการสอน

ADAPTTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL

ครูผู้สอน วิชา

โรงเรียน ระดับชั้น

หัวข้อการประเมิน	ระดับการประเมิน				
	5	4	3	2	1
1. แผนการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบสำคัญครบถ้วนตามที่กำหนดชัดเจน เข้าใจง่าย					
2. ชื่อเรื่องที่สอนมีความน่าสนใจ กระชับ ชัดเจน ครอบคลุมเนื้อหาสาระ					
3. เป้าหมายการเรียนรู้มีความชัดเจน เข้าใจง่าย					
4. จุดประสงค์การเรียนรู้มีความชัดเจน เข้าใจง่าย					
5. เป้าหมายการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้มีความเชื่อมโยงกัน					
6. กระบวนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสม เป็นไปตามขั้นตอนตั้งแต่เริ่มต้น จนจบกระบวนการจัดการเรียนรู้ ADAPTTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL					
7. กระบวนการจัดการเรียนรู้ใช้กิจกรรมละครในทุกขั้นตอน					
8. ในทุกขั้นตอนของกระบวนการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูง					
9. กระบวนการจัดการเรียนรู้สัมพันธ์กันกับจุดประสงค์การเรียนรู้					
10. กระบวนการจัดการเรียนรู้มีความน่าสนใจ					
11. ขั้นคิดริเริ่มครูส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นนักคิดริเริ่ม					
12. ขั้นรวมให้เป็นหนึ่งครูส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นนักจัดการข้อมูล					
13. ขั้นแสดงและแบ่งปันครูส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นนักสร้างสรรค์					
14. กระบวนการจัดการเรียนรู้ นำผู้เรียนไปสู่การสร้างงาน					
15. สื่อการเรียนรู้มีความน่าสนใจ เชื่อมโยงกับกระบวนการจัดการเรียนรู้					
16. มีการประเมินผลในการจัดกระบวนการเรียนรู้					

**แบบประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อ
“ADAPTTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL”**

ครูผู้สอนวิชา

โรงเรียนระดับชั้น

หัวข้อการประเมิน	ระดับการประเมิน				
	5	4	3	2	1
1. ADAPTTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL มีความน่าสนใจ เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอน					
2. ADAPTTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL สามารถบูรณาการกับเนื้อหาสาระได้ในรายวิชาได้					
3. ADAPTTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL มีประโยชน์ต่อการนำไปใช้สอนในชีวิตประจำวัน					
4. ADAPTTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL สามารถพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนได้					
5. ADAPTTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL สามารถทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาการเรียนได้อย่างเข้าใจ					
6. ADAPTTIVE DRAMA ACTIVITY MODEL สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียน					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ประวัติผู้เขียน

